МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ СТАТИСТИКИЙН ХОРОО
NATIONAL STATISTICAL OFFICE OF MONGOLIA

МОНГОЛ УЛСЫН СТАТИСТИКИЙН ЭМХЭТГЭЛ

MONGOLIAN STATISTICAL YEARBOOK

2012

(2012 оны зарим үзүүлэлтийг урьдчилсан байдлаар гаргав).
(Several data for 2012 are preliminary).

Улаанбаатар
Ulaanbaatar
2013

DDC
310
C-666

Эмхтгэлийг хянасан:

С.Мэндсайхан
Г.Гэрэлт-Од
Б.Эрдэнэсүрэн
Х.Бажийхүү

Edited by:

S.Mendsaikhan
G.Gerelt-Od
B.Erdenesuren
Kh.Bajiikhuu

Эмхэтгэлийг нэгтгэсэн:

Я.Цэрэндэжид

Printing design by:

Ya.Tserendejid

Хаяг: Засгийн газрын III байр,
Улаанбаатар- 20 а, Монгол Улс
Утас: 1212, 322424, 326414
Факс: (976 -11) - 324518
Цахим хаяг: nso@magicnet.mn,
information@nso.mn
Веб хаяг: http://www.nso.mn
http://www.1212.mn

Address: *Government Buildiing III,*
Ulaanbaatar-20 a, Mongolia
Phone: 1212, 322424, 326414
Fax: (976 -11) - 324518
E- mail: nso@magicnet.mn,
information@nso.mn
Internet: http://www.nso.mn
http://www.1212.mn

ISBN 978 - 99973 - 842-0-1

Энэхүү эмхэтгэлийг зөшөөрөлгүйгээр олшруулах, дахин хэвлэхийг хориглоно.
All rights reserved.

ӨМНӨХ ҮГ

Монгол Улсын нийгэм, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтийг өмнөх онуудынхтай зэрэгцүүлэн харуулсан статистикийн жилийн эмхэтгэлийг Үндэсний статистикийн хороо /ҮСХ/ 1960 оноос хойш жил бүр гаргаж байгаа билээ. Улс орон зах зээлийн харилцаанд шилжиж, эдийн засаг, нийгмийн хөгжилтэй уялдсан шинэ шинэ үзүүлэлтийг тооцох, статистикийн үзүүлэлт, аргачлалыг олон улсын нийтлэг стандарт, хэм хэмжээнд нийцүүлэх, эмхэтгэлийн үзүүлэлтийн хүрээг жил тутам өргөжүүлэх ажлыг хийж байна.

Статистикийн эмхэтгэлийг хэрэглэгчдэд ойлгомжтой, хүртээмжтэй болгох зорилгоор үндсэн үзүүлэлтийг тооцох аргачлал, нэр томъёоны тайлбарыг тухайн бүлэг бүрийн өмнө оруулж, хэд хэдэн тодотгол, тайлбарыг нэмж хийсэн болно.

Энэ удаагийн эмхэтгэлд дотоодын нийт бүтээгдэхүүний эцсийн ашиглалтын аргаарх улирлын тооцоог зэрэгцүүлэх үнээр, 2011 онд явагдсан хөдөө аж ахуйн тооллогын үр дүнгээр мэдээллийг баяжуулж гаргалаа. Боловсрол, эрүүл мэндийн зарим үзүүлэлтийг шинээр нэмлээ.

Жил бүрийн статистикийн эмхэтгэлээс гадна хэрэглэгчдэд зориулан "Монгол Улс зах зээлд 1998-2002 он", "Монгол Улсын хүн ам XX зуунд", "Монгол Улс 100 жил", "Гадаад худалдааны статистик", Монгол Улсын улс ардын аж ахуйн балансын болон үндэсний тооцооны системийн үзүүлэлтүүд зэрэг тусгайлсан эмхэтгэл, Эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал, Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний нэгдсэн ангилал номуудыг гаргав. "Статистикийн тухай" Монгол Улсын хуульд заасан тодорхой давтамжтайгаар хийгддэг тооллого, түүвэр судалгааны үр дүнгийн тайланг нийтийн хүртээл болгоход анхааран ажиллаж байна. Ажиллах хүчин судалгааны нэгдсэн тайлан /2002/2003, 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2010, 2011 он/, Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгааны нэгдсэн тайлан /2002-2003, 2006-2007 он/, Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн түүвэр судалгааны нэгдсэн тайлан /1995, 1998, 2002/2003, 2007/2008, 2009-2012 он/, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нэг удаагийн бүртгэл, түүвэр судалгаа /2004 он/, Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн судалгаа /2003, 2008 он/, Оролцооны аргаар ядуурлын байдалд хийсэн дүн шинжилгээ, Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллогын тайлан /2006 он/, Хүүхэд хөгжил судалгааны тайлан /2005, 2010, 2012 он/, Монгол Улсын хүн амын дотоод шилжих хөдөлгөөний тайлан /2007он/, Цаг ашиглалтын судалгааны тайлан /2007, 2012 он/, Хүн амын тооллогын тоо мэдээлэлд суурилсан ядуурлын зураглал /2007он/, Монгол улс дахь ядуурлын дүр төрх /2007/2008 он/, Хувиараа хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаа /2007/2008он/, Цалингийн бүтцийн судалгаа /2010он/, Байгаль орчин, байгалийн нөөцийн менежментийн судалгаа /2010/, зэрэг төрөлжсөн судалгааны тайлан, Хөдөө өж ахуйн анхны тооллогын дүнг эмхэтгэн гаргалаа.

Хүн ам, орон сууцны улсын тооллогын дүнгийн боловсруулалтыг улс, аймгаар хийж, Боловсрол, бичиг үсгийн мэдлэг, Шилжих хөдөлгөөн, суурьшил, Өндөр настан, Өрх, гэр бүлийн байдал, гэрлэлт, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, Жендерийн тэгш байдал, Хүүхэд, залуучууд, Эдийн засгийн идэвхи, Орон сууцны ахуйн нөхцөл, Мянганы хөгжлийн зорилтын зарим үзүүлэлтүүд, Гадаадад оршин суугаа Монгол Улсын иргэд гэсэн сэдэвчилсэн 13 төрлийн тайланг боловсруулав.

2012 онд хүн амын 2040 он хүртэлх хэтийн тооцоог шинэчлэн боловсруулж, ажил хэрэгч хүмүүст зориулан нийгэм, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтийг багтаасан өврийн дэвтрийг жил бүр гаргадаг боллоо. Мөн онд статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан болон вэб хуудсыг бүрэн шинэчиллээ. Хэрэглэгчдэд ашиглахад таатай нөхцөл бүрдүүлэх зорилгоор www.1212.mn вэб хуудсыг бий болгож, түүнд нийгэм, эдийн засгийн олон жилийн болон сар бүрийн бүхий л мэдээллийг оруулж, тухай бүр баяжуулж байна.1212 дугаартай шуурхай лавлах үйлчилгээний утсаар хэрэглэгчдэд мэдээлэл өгч байна.2013 онд хэрэглэгчдэд илүү шуурхай үйлчлэх зорилтыг тавьж, "Мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааны төв"-ийг бие даалган байгуулж, хэрэглэгчдийг бүртгэж, тэдэнд цахимаар шуурхай мэдээллийг гарсан тухай бүрт хүргэж эхэллээ.

Монгол Улсын Үндэсний статистикийн хорооноос эрхлэн гаргадаг статистикийн жилийн эмхэтгэлийн талаар болон статистикийн үзүүлэлт, судалгааны тухай мэдээллийн талаар өөрийн санал хүсэлтээ манай хаягаар ирүүлбэл бид дуртайяа хүлээн авч хамтран ажиллах болно.

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА С.МЭНДСАЙХАН

PREFACE

The National Statistical Office of Mongolia (NSO) has been producing a Statistical Yearbook, showing social and economic key indicators of Mongolia, along with their respective time series, since 1960. Due to the socio-economic development of the country, we are making every effort to calculate emerging statistical indicators, to ensure that our statistical indicators and methodologies conform to internationally common standards, and to expand the framework of indicators of the Yearbook on an annual basis.

To make the Statistical Yearbook readable and available to users, each section of the yearbook has an introduction to the methods employed for calculating key indicators concerned and technical terms used. Additional notes and footnotes accompany each table in the section concerned.

The present Statistical Yearbook is complemented by the estimates of quarterly GDP by expenditure and the results of the 2011 Agriculture Census. In addition, some indicators for education and health are included in the yearbook.

Apart from the Statistical Yearbook, the following special publications have been published. They are as follows: Mongolia in the Market Economy 1998-2002; Population of Mongolia in the 20th century; Mongolia in a Century; External Trade Statistics, Indicators for the Material Product System and the System of National Accounts, the International Standard Industrial Classi¬fication, and the Central Product System. In the meantime, we are putting effort into making the reports of censuses and surveys conducted periodically as specified in the Law on Statistics of Mongolia available to the general public. For example, the reports of the Labour Force Survey /2002-2003, 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009, 2010, and 2011/; Child Labour Survey /2002-2003 and 2006-2007/; Household Income and Expenditure Survey and Living Standard Measurement Survey /1995, 1998, 2002-2003, 2007-2008, 2009-2012/; Disability Registration – a sample survey /2004/; Reproductive Health Survey /2003 and 2008/; Participatory Poverty Assessment in Mongolia /2006/; Establishment Census /2006/; Child Development Survey /2005, 2010, and 2012/; Internal Migration of Mongolia /2007/; Time Use Survey /2007 and 2012/; Mongolia Census-based Poverty Map /2007/; Poverty Profile in Mongolia /2007-2008/; Survey of Household Unincorporated Enterprises Producing for the Market /2007-2008/; Wage Structure Survey /2010/; Environment and Natural Resource Management Survey /2010/; and the first ever Agriculture Census are now available to users.

Based on the findings of the 2010 Population and Housing Census, national and aimag level reports and 13 monographs, namely Education and Literacy, Migration and Settlements, the Elderly, Households and Marital Status, Disabled Citizens, Gender Equality, Child and Youth, Economically Active Population, Housing Conditions, Some MDG indicators, and Mongolian Citizens Living Abroad, have been published.

In 2012, we produced the population projections for 2040. A Statistical Pocketbook containing the recent key social and economic indicators of the country has regularly been published in order to meet the need of business people. In 2012, we updated our integrated statistical database and website. Also, we created a user interface website – www.1212.mn containing a wide variety of monthly data on and time series for society and economy of the country that were updated on a timely basis. In addition, a telephone hotline with the number 1212 has been set up to provide users with statistical data. Established in 2013, a Statistical Information, Training and Advocacy Centre has commenced registering users of statistics and providing them with statistical information by email on a timely basis.

We would welcome any comment and feedback on the Statistical Yearbook, produced by the NSO, and statistical estimates and data in it.

S. MENDSAIKHAN
CHAIRMAN
THE NATIONAL STATISTICAL OFFICE OF MONGOLIA

Тэмдэглээний тайлбар:

Үндсэн үзүүлэлт (хуудас 67)-д *-оор тэмдэглэсэн үзүүлэлтүүд хойших бүлгүүдэд урьдчилсан гүйцэтгэлээр байгаа болно.

Зарим үзүүлэлтийн нийлбэр орон дэвшүүлэлтээс хамааран нийт дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй тохиолдол байж болно.

... мэдээлэл байхгүй

0.0 маш бага тоо

– гүйцэтгэл байхгүй

ДАФ – экспортлогч орны хил хүртэлх гарсан зардлыг багтаасан экспортлогч орны "франко" - хуурай замын нөхцөл

СИФ – импортлогч орны хил хүртэлх тээвэр, даатгалын зардлыг багтаасан "импортлогч орны "франко" хуурай зам" нөхцөл

БЗДХ, ХДХВ/ДОХ – бэлгийн замаар дамжих халдвар, хүний дархлал хомсдолын вирус, дархлалын олдмол хомсдолын хам шинж

Explanation of symbols:

*Indicators marked with * in the main indicators at page 64 are preliminary results in the succeeding chapters. Due to the rounding the figures (composition) may not add up to the total and 100 percentage.*

... *data are not available*

0.0 *the amount is nil or negligible*

– *no execution*

D.A.F. *- Delivered at frontier*

C.I.P. *- Carriage and insurance paid to…*

STI/HIV/AIDS *– Sexually transmitted infections, Human Immunodeficiency Virus, Acquired Immune Deficiency Syndrome*

ГАРЧИГ

Өмнөх үг ... 3
Гарчиг ... 6
Товч танилцуулга ... 29

БҮЛЭГ 1. ЗАСАГ, ЗАХИРГААНЫ НЭГЖ, НУТАГ ДЭВСГЭР ... 68

1.1 Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 ... 70
1.2 Хот хоорондын замын урт, км ... 71
1.3 Томоохон уулс ... 72
1.4 Томоохон гол ... 72
1.5 Томоохон нуур ... 72

БҮЛЭГ 2. СОНГУУЛЬ ... 73

2.1 Монгол Улсын ерөнхийлөгчийн сонгуулийн дүн ... 75
2.2 Улсын их хурал, орон нутгийн иргэдийн хурлын сонгууль ... 76
2.3 Сонгогчдын оролцоо ... 77
2.4 УИХ-ын гишүүд, насны бүлгээр ... 77
2.5 УИХ-ын гишүүд, мэргэжлээр, дүнд эзлэх хувь ... 77

БҮЛЭГ 3. ХҮН АМ ... 78

3.1 Монгол Улсын хүн амын тоо, хүйс, хот, хөдөөгөөр, оны эцэст ... 80
3.2 Монгол Улсын хүн амын тоо, насны бүлэг, хүйсээр, оны эцэст ... 81
3.3 Монгол Улсын хүн амын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст ... 82
3.4 Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн амд хот, хөдөөгийн хүн амын эзлэх хувь, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст ... 83
3.5 Өрхийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст ... 84
3.6 Өрхийн тоо, бүс, аймаг, нийслэл, хот, хөдөөгөөр, оны эцэст ... 85
3.7. Бүтэн өнчин хүүхдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст ... 86
3.8. Хагас өнчин хүүхдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст ... 87
3.9. 16 хүртэлх насны 4, түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст ... 88
3.10. Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст ... 89
3.11. 16 хүртэлх насны хүүхэдтэй, гэр бүлгүй эмэгтэйчүүдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст ... 90
3.12 Төрөлт, нас баралт, гэрлэлт, цуцлалтын тоо, оны эцэст ... 91
3.13 1000 хүнд ногдох төрөлт, нас баралт, гэрлэлт, цуцлалт, оны эцэст ... 91
3.14 Төрөлтийн коэффициент, оны эцэст ... 91
3.15 Төрөлт, нас баралт, гэрлэлт, цуцлалтын тоо болон үрчлэгдсэн хүүхдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 ... 92
3.16 Төрөлт, нас баралт, гэрлэлт, цуцлалт болон үрчлэлт, 1000 хүнд ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 ... 93
3.17 Хүн амын дундаж наслалт, хүйсээр, оны эцэст ... 94
3.18 Хүн амын дундаж наслалт, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст ... 94

3.19 Төрсөн хүүхдийн тоо, хүйсээр, хот, хөдөөгөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 95
3.20 Төрсөн хүүхдийн тоо, эхийн насны бүлгээр, оны эцэст..... 95
3.21 Төрсөн эхчүүдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст..... 96
3.22 Төрсөн эхчүүд, боловсролын түвшнээр, оны эцэст 96
3.23 Төрсөн эхчүүдийн тоо, хот, хөдөө, гэрлэлтийн байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 он..... 97
3.24 Төрөлт, 1000 хүнд ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст..... 98
3.25 Нас барсан хүний тоо, боловсролын түвшнээр, оны эцэст..... 98
3.26 Нас барсан хүний тоо, хүйсээр, насны бүлгээр, оны эцэст 99
3.27 Нас барсан хүний тоо, хүйсээр, хот, хөдөөгөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 он 100
3.28 Нас баралт, 1000 хүнд ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст..... 101
3.29 Насны бүлэг дэх нас баралтын коэффициент, оны эцэст 102
3.30 Гэрлэлтээ бүртгүүлсэн хүний тоо, хүйсээр, насны бүлгээр, оны эцэст 102
3.31 Гэр бүл цуцлалтын тоо, гэр бүл байсан хугацаагаар, оны эцэст 102
3.32 Үрчлүүлсэн хүүхдийн тоо, насны бүлгээр, оны эцэст..... 103

БҮЛЭГ 4. АЖИЛЛАХ ХҮЧ 105

4.1 Хүн амын хөдөлмөр эрхлэлтийн үзүүлэлт, оны эцэст..... 109
4.2 Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст..... 110
4.3 Ажиллагчдын тоо, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны эцэст 111
4.4 Ажиллагчдын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 112
4.5 Ажилгүй иргэдийн тоо, хүйс, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст, ... 115
4.6 Ажилгүйдлийн түвшин, бүс, аймаг, нийслэлээр 116
4.7 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо, хүйс, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 117
4.8 Эдийн засгийн идэвхгүй хүн ам, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст..... 118
4.9 Монгол Улсын төрийн албан хаагчдын тоо, төрийн албаны ангиллаар, оны эцэст 119
4.10 Монгол Улсын төрийн албан хаагчдын тоо, оны эцэст, бүс, аймаг, нийслэлээр 119
4.11 Монгол Улсын төрийн захиргааны албан хаагчдын тоо*, албан тушаалын ангиллаар, оны эцэст 120
4.12 Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар 121
4.13 Бодит цалингийн индекс, 2005=100%, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар 121
4.14 Бодит цалингийн индекс, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, өмнөх оныхтой харьцуулснаар 122
4.15 Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр..... 122
4.16 Бодит цалингийн индекс, 2005=100%, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр 123
4.17 Бодит цалингийн индекс, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр, өмнөх оныхтой харьцуулснаар 123
4.18 Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин, ажил мэргэжлийн ангиллаар 124
4.19 Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин, өмчийн хэлбэрээр 124

БҮЛЭГ 5. ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН 125

5.1 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлийн аргаар, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр 127

5.2 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлийн аргаар, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 128
5.3 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний жилийн цэвэр өсөлт, бууралт, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар 129
5.4 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний салбарын бүтэц, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар 130
5.5 ДНБ-д хувийн хэвшлийн нэмэгдэл өртгийн эзлэх хувь, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар 131
5.6 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, эцсийн ашиглалтын аргаар, оны үнээр 132
5.7 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, эцсийн ашиглалтын аргаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 132
5.8 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, орлогын аргаар, оны үнээр 133
5.9 Үндэсний нийт орлого (ҮНО) 133
5.10 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, бүс, аймаг, нийслэлээр, салбараар, оны үнээр 134
5.11 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлийн аргаар, улирлаар, оны үнээр 135
5.12 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлийн аргаар, улирлаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 135
5.13 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, эцсийн ашиглалтын аргаар, улирлаар, оны үнээр 136
5.14 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, эцсийн ашиглалтын аргаар, улирлаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 136

БҮЛЭГ 6. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС 137

6.1 Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн улсын индекс, 2010-XII=100, бараа, үйлчилгээний бүлгээр 139
6.2. Хэрэглээний үнийн улсын индексийн өөрчлөлт, өмнөх оны жилийн эцэстэй харьцуулснаар, бараа, үйлчилгээний бүлгээр 140
6.3 Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн улсын индекс, сарын өөрчлөлт, бараа, үйлчилгээний бүлгээр 141
6.4 Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс, 1991-1-16=100 142
6.5 Инфляцийн жилийн дундаж түвшин, 2009-2012 142
6.6 Улаанбаатар хотын хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс, 2010-XII=100, бараа, үйлчилгээний бүлгээр 143
6.7 Улаанбаатар хотын хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс , сарын өөрчлөлт, бараа, үйлчилгээний бүлгээр 145
6.8 Улаанбаатар хотын гол нэрийн бараа, үйлчилгээний жилийн дундаж үнэ 146
6.9 Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс, 2010-XII=100, бүсээр, бараа, үйлчилгээний бүлгээр 148
6.10 Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс, 2010-XII=100, аймгаар, бараа, үйлчилгээний бүлгээр 149
6.11 Гол нэрийн зарим барааны жилийн дундаж үнэ, аймгаар 154
6.12 Хөдөө аж ахуйн зарим гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ 156
6.13 Улаанбаатар хотод борлуулсан барилгын гол нэрийн материалын улирлын болон жилийн дундаж үнэ, үйлдвэрлэгч улс орноор 165

БҮЛЭГ 7. САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ 166

7.1 Мөнгөний нийлүүлэлт, оны эцэст 173

7.2 Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, оны эцэст 173
7.3 Зээлийн өрийн үлдэгдэл, арилжааны банкаар, оны эцэст 173
7.4 Хадгаламж, зээлийн хүү, арилжааны банкаар 174
7.5 Зээлийн өрийн үлдэгдэл, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 175
7.6 Иргэдийн хадгаламжийн үлдэгдэл, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 176
7.7 Чанаргүй зээлийн өрийн үлдэгдэл, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст, ... 177
7.8 Гадаад валютын ханш 178
7.9 Үнэт цаасны зах зээлийн үндсэн үзүүлэлт 179
7.10 Зах зээлийн үнэлгээ хамгийн өндөртэй байсан 30 компани, 2012 179
7.11 Үнэт цаас нь идэвхтэй арилжигдсан 30 компани, 2012 180
7.12 Хувьцааны арилжааны үзүүлэлт 180
7.13 Засгийн газрын бондын арилжаа 181
7.14 Компаний бондын арилжаа 181
7.15 Даатгалын байгууллагын үндсэн үзүүлэлт, оны эцэст 182
7.16 Банк бус санхүүгийн байгууллагын үндсэн үзүүлэлт, оны эцэст 182
7.17 Хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндсэн үзүүлэлт, оны эцэст 182

БҮЛЭГ 8. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСӨВ 183

8.1 Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн орлого, нэр төрлийн ангиллаар 185
8.2 Монгол Улсын төсвийн орлого, нэр төрлийн ангиллаар 186
8.3 Орон нутгийн төсвийн орлого, нэр төрлийн ангиллаар 187
8.4 Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, нэр төрлийн ангиллаар 188
8.5 Монгол Улсын төсвийн зарлага, нэр төрлийн ангиллаар 189
8.6 Орон нутгийн төсвийн зарлага, нэр төрлийн ангиллаар 190
8.7 Орон нутгийн төсвийн орлого, бүс, аймаг, нийслэлээр 191
8.8 Орон нутгийн төсвийн зарлага, бүс, аймаг, нийслэлээр 192
8.9 Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгосон санхүүгийн дэмжлэг, бүс, аймаг, нийслэлээр 193
8.10 Орон нутгийн төсвөөс улсын төсөвт төвлөрүүлсэн орлого, аймаг, нийслэлээр 193
8.11 Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, төсвийн ерөнхийлөн захирагчаар 194
8.12 Хүний хөгжил сангийн орлого, зарлага, нэр төрлийн ангиллаар 197
8.13 Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлага нэр төрлийн ангиллаар 197

БҮЛЭГ 9. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, БАРИЛГА 198

9.1 Хөрөнгө оруулалт, санхүүжилтийн эх үүсвэр, технологийн бүтцээр 200
9.2 Хөрөнгө оруулалт, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар 201
9.3 Барилга угсралт, их засварын ажил, оны үнээр 202
9.4 Барилга угсралт, их засварын ажлын бүтэц, барилга, байгууламжийн төрөл болон өмчийн хэлбэрээр 202
9.5 Ашиглалтад оруулсан үндсэн хөрөнгө, барилгын төрөл, хүчин чадлаар 203
9.6 Дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралтын ажлын бүлэглэлт, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр 204
9.7 Барилгын байгууллагын бүлэглэлт 205

БҮЛЭГ 10. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ 206

10.1 Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 210

10.2 Хөдөө аж ахуйн гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 210
10.3 Нэг хүнд ногдох хөдөө аж ахуйн гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн 211
10.4 Мал, тэжээвэр амьтдын тоо 211
10.5 Малын тоо, төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр 212
10.6 Хээлтэгч малын тоо, төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр 216
10.7 Малын тооны дээд хэмжээ, төрлөөр, оноор 218
10.8. Цэвэр, эрлийз, нутгийн шилмэл омгийн болон нутгийн сайжруулсан үүлдрийн малын тоо, төрлөөр 218
10.9 Төл бойжилт, төрлөөр 218
10.10 Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо, төрлөөр 219
10.11 Хүнсэнд хэрэглэсэн малын тоо, төрлөөр 219
10.12 Малын тоогоор 2012 онд эхний таван байр эзэлсэн аймаг, сум, малын төрлөөр 220
10.13 Малчин өрхийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 221
10.14 Малчдын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 222
10.15 Малчдын насны бүтэц 222
10.16 Мал бүхий өрхийн бүлэглэлт, малын тооны бүлгээр 223
10.17 Малчин өрхийн бүлэглэлт, малын тооны бүлгээр, 2012 223
10.18 Малчин өрхийн зарим үзүүлэлт 223
10.19 Малчин өрхийн зарим үзүүлэлт, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 224
10.20 Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, зардал 224
10.21 Халдварт өвчин, паразиттах өвчнөөр өвчилсөн, эдгэрсэн малын тоо 225
10.22 Хөдөө аж ахуйн эдэлбэр газар 225
10.23 Тариалсан талбай, ургамлын төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр 226
10.24 Хураасан нийт ургац, ургамлын төрлөөр 231
10.25 Нэг га талбайгаас хураасан ургац, ургамлын төрлөөр 231
10.26 Хураасан ургац, ургамлын төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр 232
10.27 Нэг га талбайгаас хураасан үр тариа, төмс, бүс, аймаг, нийслэлээр 235
10.28 Байгалийн хадлан, бэлтгэсэн тэжээл , төрлөөр 236
10.29 Малын тэжээл, тэжээлийн нэгжид шилжүүлснээр, бүс, аймаг, нийслэлээр 236
10.30 Малын тэжээл, төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр 237

БҮЛЭГ 11. АЖ ҮЙЛДВЭР 240

11.1 Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэл, эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр 242
11.2 Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлийн салбарын бүтэц, эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар 243
11.3 Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэл, ажиллагчдын тооны бүлгээр, оны үнээр 244
11.4 Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэл, эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 245
11.5 Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний борлуулалт, оны үнээр, бүс, аймаг, нийслэлээр 246
11.6 Аж үйлдвэрийн хөдөлмөрийн бүтээмж, эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр 247
11.7 Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 248

11.8 Нэг хүнд ногдох аж үйлдвэрийн гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 250
11.9 Цахилгаан эрчим хүчний тэнцэл 250
11.10 Нүүрсний тэнцэл 252
11.11 Дулааны тэнцэл 252

БҮЛЭГ 12. ТЭЭВЭР 255

12.1 Бүх төрлийн тээврийн үндсэн үзүүлэлт, төрлөөр 257
12.2 Авто машины тоо, төрлөөр, ашигласан хугацаагаар 257
12.3 Техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдсан авто машины тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 258
12.4 Төмөр замын тээврийн үндсэн үзүүлэлт 259
12.5 Авто тээврийн үндсэн үзүүлэлт 259
12.6 Иргэний агаарын тээврийн үндсэн үзүүлэлт 260
12.7 Сайжруулсан авто замын урт, км 260

БҮЛЭГ 13. ХАРИЛЦАА ХОЛБОО 261

13.1 Харилцаа холбооны салбарын үндсэн үзүүлэлт 263
13.2 Харилцаа холбоо, шуудангийн үйлчилгээний үзүүлэлт, нэр төрлөөр 263
13.3 Суурин утасны цэгийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 264

БҮЛЭГ 14. ГАДААД ХУДАЛДАА 265

14.1 Нийт эргэлт, улсаар 269
14.2 Экспорт, улсаар 270
14.3 Импорт, улсаар 271
14.4 Нийт эргэлт, экспорт, импорт, тив, бүсээр 272
14.5 Гол нэрийн барааны экспорт 273
14.6 Гол нэрийн барааны импорт 274
14.7 Экспортын бүтэц, барааны бүлгээр 277
14.8 Импортын бүтэц, барааны бүлгээр 278
14.9 Гадаад худалдааны үнийн индекс, барааны гол бүлгээр, хувиар 279
14.10 Гадаад худалдааны индекс, худалдааны нөхцлийн индекс, хувиар 279
14.11 Гадаад худалдааны биет хэмжээний индекс, барааны гол бүлгээр, хувиар 280
14.12 Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, олон улсын худалдааны стандарт ангиллаар 281

БҮЛЭГ 15. ТӨЛБӨРИЙН ТЭНЦЭЛ 283

15.1 Төлбөрийн тэнцэл 285

БҮЛЭГ 16. ХУДАЛДАА 286

16.1 Худалдааны салбарын нийт борлуулалт, үйлдвэрлэл, оны үнээр 288
16.2 Худалдааны нэг цэгт ногдох хүний тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 288
16.3 Зочид буудал, нийтийн хоолны салбарын нийт үйлдвэрлэл, оны үнээр 289
16.4 Зочид буудал, нийтийн хоолны салбарын нийт ажиллагчдын тоо, оны эцэст 289

БҮЛЭГ 17. ОРОН СУУЦ, НИЙТИЙН АЖ АХУЙ 290

17.1 Орон сууц 292
17.2 Хот, нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, бүс, аймаг, нийслэлээр 293

БҮЛЭГ 18. АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ 295

18.1 Улсын хилээр нэвтэрсэн нийт зорчигчдын тоо, боомтоор 297
18.2 Улсын хилээр гарсан дотоодын зорчигчдын тоо, боомт, аяллын зорилгоор, 2012 297
18.3 Улсын хилээр орсон нийт зорчигчдын тоо, аяллын зорилгоор, 2012 298
18.4 Улсын хилээр орсон жуулчдын тоо, улсаар 298
18.5 Улсын хилээр нэвтэрсэн гадаадын зорчигчдын тоо, улсаар 299
18.6 Улсын хилээр нэвтэрсэн гадаадын зорчигчдын бүтэц, аяллын зорилго, бүс нутгаар, 2012 299
18.7 Аялал жуулчлалын үйл ажиллагаа эрхэлж буй аж ахуйн нэгж, байгууллага, ажиллагчдын тоо, оны эцэст 299

БҮЛЭГ 19. ӨРХИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, ХҮН АМЫН АМЬЖИРГААНЫ ДООД ТҮВШИН, ЯДУУРАЛ 300

19.1 Нэг өрхийн сарын дундаж орлого, хот, хөдөөгөөр, оны үнээр 302
19.2 Нэг өрхийн сарын дундаж орлогын бүтэц 302
19.3 Нэг өрхийн сарын дундаж зарлага, хот, хөдөөгөөр, оны үнээр 303
19.4 Нэг өрхийн сарын дундаж зарлагын бүтэц 303
19.5 Нэг хүнд сард ногдох хүнсний зарим бүтээгдэхүүний улсын дундаж хэрэглээ, жишсэн хүнээр, хот, хөдөөгөөр 305
19.6 Нэг хүний хоногт хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүний илчлэг, найрлага, жишсэн хүнээр, хот, хөдөөгөөр 305
19.7 Ядуурлын үндсэн үзүүлэлт, хот, хөдөө, бүс, суурьшлаар 306
19.8 Хүн амын амьжиргааны доод түвшин, нэг хүнд сард ногдохоор, бүсээр 306
19.9 Нэг хүнд сард ногдох хэрэглээ, хэрэглээний үндсэн бүлэг, хот, хөдөөгөөр, 2012 307
19.10 Нэг хүнд сард ногдох хэрэглээ, хэрэглээний үндсэн бүлгээр, ядуурлын байдлаар, хот, хөдөөгөөр, 2012 307
19.11 Нэг хүнд сард ногдох хэрэглээ, өрхийн тооны тэнцүү 10 бүлгээр, хот, хөдөөгөөр, 2012 308
19.12 Хүн амын хэрэглээний бүтэц, өрхийн тооны тэнцүү 5 бүлгээр, хот, хөдөөгөөр, 2012 308
19.13 "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн хүрээнд эрүүл мэнд, боловсрол, дэд бүтцийг сайжруулахад зарцуулсан хөрөнгө, бүс, аймаг, нийслэлээр 309
19.14 "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслөөс бэлчээрийн мал аж ахуйн эрсдэлийг бууруулахад зарцуулсан хөрөнгө, бүс, аймгаар 312
19.15 "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн хүрээнд бичил санхүүгийн хөгжлийн сангаас олгосон зээл, бүс, аймаг, нийслэлээр 318

БҮЛЭГ 20. БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СОЁЛ, УРЛАГ 319

20.1. Бүх шатны боловсролын сургалтын байгууллагын тоо, хичээлийн жилийн эхэнд 321
20.2. Бүх шатны боловсролын сургалтын байгууллагад суралцагчдын тоо, хичээлийн жилийн эхэнд 321
20.3 Бүх шатны сургалтын байгууллагыг төгсөгчдийн тоо, хичээлийн жилийн эхэнд 322
20.4 Бүх шатны сургалтын байгууллагын багш нарын тоо, хичээлийн жилийн эхэнд 322
20.5 Бүх шатны боловсролын сургалтын байгууллагад суралцагчдын тоо, 1000 хүнд ногдохоор 323
20.6 Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын үндсэн үзүүлэлт 323
20.7 Сургуулийн өмнөх насны хүүхдийн байгууллага, багш нарын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, хичээлийн жилийн эхэнд 324

20.8 Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын бүлгийн тоо, хамрагдсан хүүхэд,
насны бүлгээр, бүс, аймаг, нийслэлээр 325
20.9 Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын ажиллагчдын тоо, төрлөөр 325
20.10 Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 326
20.11 Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад хамрагдсан хүүхдийн тоо,
бүс, аймаг, нийслэлээр 327
20.12 Ерөнхий боловсролын сургуулийн зарим үзүүлэлт 328
20.13 Ерөнхий боловсролын сургуулийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, хичээлийн жилийн эхэнд 329
20.14 Ерөнхий боловсролын сургуулийн 1-р ангид элсэгчдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, ... 330
хичээлийн жилийн эхэнд 330
20.15 Ерөнхий боловсролын сургуулийг өдрөөр суралцан төгсөгчдийн тоо,
бүс, аймаг, нийслэлээр хичээлийн жилийн эхэнд 331
20.16 Хамран сургалтын хувь (бохир), бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012/2013 оны хичээлийн жилд 332
20.17 Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчдаас дотуур байранд суух хүсэлт гаргасан болон
амьдарч буй хүүхдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 333
20.18 Ерөнхий боловсролын сургуульд суралцаж байгаа болон дотуур байранд амьдарч 334
буй малчин өрхийн хүүхдийн тоо, 2012/2013 оны хичээлийн жилд, бүс, аймаг, нийслэлээр 334
20.19 Ерөнхий боловсролын сургуулийг өдрөөр суралцан төгсөгчдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 335
20.20 Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагч, багшийн харьцаа, бүс, аймаг, нийслэлээр, ... 336
хичээлийн жилийн эхэнд 336
20.21 Ерөнхий боловсролын сургуулийн багш нарын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр,
хичээлийн жилийн эхэнд 337
20.22 Ерөнхий боловсролын сургуулийн үндсэн багшийн тоо, боловсролын зэрэг, нас,
ажилласан жилээр 338
20.23 Техникийн болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагад суралцагчид болон
үндсэн багшийн тоо, хүйс, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012/2013 оны хичээлийн жилд 339
20.24 Техникийн болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагын ажиллагчдын тоо,
бүс, аймаг, нийслэлээр 340
20.25 Дээд боловсролын сургалтын байгууллагад суралцагчдын тоо, хүйс, боловсролын зэргээр 340
20.26 Дотоодын их, дээд сургууль, коллежид суралцагчид, төгсөгчдийн тоо, мэргэжлийн чиглэлээр 341
20.27 Боловсролын салбарын зардал, оны үнээр 342
20.28 Шинжлэх ухааны салбарын үндсэн үзүүлэлт 342
20.29 Эрдмийн зэрэг, цолтой үндсэн ажиллагчид, оны эцэст 342
20.30 Улсын төсвөөс санхүүжүүлсэн эрдэм шинжилгээний ажлын тоо 343
20.31 Нийтийн номын сангийн үзүүлэлт, оны эцэст 343
20.32 Нийтийн номын сангийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 344
20.33 Соёл, урлагийн байгууллагын ажиллагчдын тоо, төрлөөр, оны эцэст 344
20.34 Нийтийн номын сангийн суудлын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 345
20.35 Нийтийн номын сангийн байнгын уншигчдын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 346
20.36 Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын тоглолтын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 347
20.37 Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын үзэгчдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 348
20.38 Музейн үзмэрийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 349
20.39 Музейн үзэгчдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 350
20.40 Соёлын төвийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 351

20.41 Соёлын төвийн суудлын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 352
20.42 Сүм хийдийн тоо, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 353
20.43 Сүм хийдийн ажиллагчдын тоо, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 354
20.44 Хурлын лам, санваартан, номлогчдын тоо, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст .. 355
20.45 Шашны сургууль, дацанд суралцагчдын тоо, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 356
20.46 Гэрээр шашны ном заалгадаг хүүхдийн тоо, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст . 357
20.47 Шашны сургууль дацанд суралцагчид болон гэрээр ном заалгадаг хүүхдийн тоо,
насны бүлгээр, оны эцэст 358

БҮЛЭГ 21. ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНД 359

21.1 Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо 361
21.2 Эмнэлгийн орны тоо, төрлөөр, оны эцэст 361
21.3 Эрүүл мэндийн байгууллагын ажиллагчдын тоо, мэргэжлийн чиглэлээр, оны эцэст 362
21.4 Их эмчийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 363
21.5. Эм зүйчдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 364
21.6. Эмнэлгийн тусгай мэргэжилтний тоо, мэргэжлээр 365
21.7. Нэг их эмчид ногдох хүний тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 365
21.8. Нэг сувилагчид ногдох хүний тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 366
21.9. Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн өвчтөний тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 367
21.10. Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо, өвчний ангиллаар, бүс, аймаг нийслэлээр 368
21.11. Амьд төрсөн хүүхдийн тоо, хүйс, төрөх үеийн жин, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 оны эцэст 369
21.12. Нас барсан хүний тоо, зонхилох өвчний ангиллаар, хүйсээр, оны эцэст 371
21.13. Нялхсын эндэгдэл, амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутамд ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр 372
21.14 Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин, амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутамд
ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр 373
21.15. Төрөхийн улмаас эндсэн эхийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 374
21.16. Үр хөндөлтийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 375
20.17. Эрүүл мэндийн салбарын зардал, оны үнээр 375
21.18. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо, 10 000 хүн амд ногдохоор,
өвчлөлийн зонхилох 10 шалтгаанаар 376
21.19. Хорт хавдраар өвчлөгчид, нас барагчдын тоо, 10 000 хүн амд ногдохоор,
хорт хавдрын төрлөөр 376
21.20. Хорт хавдраар өвчлөгчдийн тоо, 10000 хүн амд ногдохоор, насны ангиллаар 377
21.21. Хорт хавдраар өвчлөлт, нас барагчдын тоо,10000 хүн амд ногдохоор,
бүс, аймаг, нийслэлээр, ... 378
21.22 Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эмнэлгийн хяналтанд хамрагдсан хувь, бүс, аймаг, нийслэлээр,
2012 оны эцэст 379
21.23. Нэг хүртэлх насны хүүхдийн өргөн дархлаажуулалтын хамралт, дархлаажуулалтын төрлөөр,
2012 оны эцэст 380
21.24. Биеийн тамир, спортын зарим үзүүлэлт, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 оны эцэст 381
21.25 Цол, зэрэгтэй тамирчид, дасгалжуулагчид, шүүгчдийн тоо, бүс, аймаг нийслэлээр,
2012 оны эцэст 382

БҮЛЭГ 22. НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ 383

22.1. Нйгмийн халамжийн үйлчилгээний орлого, зарлага, төрлөөр 385
22.2. Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, тусламж, хөнгөлөлт авсан хүний тоо, тэтгэмжийн төрлөөр 386
22.3. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо, тэтгэврийн төрлөөр 387
22.4. Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, даатгуулагчдын тоо 387

БҮЛЭГ 23. ГЭМТ ХЭРЭГ 388

23.1. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, хэргийн ангилал, төрлөөр 390
23.2. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 391
23.3. Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 392
23.4. Хүүхэд, гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 393
23.5. Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 394
23.6. Малын хулгайн гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 395
23.7. Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 396
23.8. Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 397
23.9. Аж ахуйн эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 398
23.10. 18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 399
23.11. Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 400
23.12. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 401
23.13. Хохирогч иргэдийн тоо 401
23.14. Хохирогч иргэдийн тоо, нийгмийн байдлаар 401
23.15. Хохирогч иргэдийн тоо, насны бүлгээр 401
23.16. Шүүхээр ял шийтгүүлсэн хуний тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 402
23.17. Шүүхээр ял шийтгүүлсэн хүний тоо 403
23.18. Шүүхээр ял шийтгүүлсэн хүний тоо, боловсролын түвшнээр 403
23.19. Шүүхээр ял шийтгүүлсэн хүний тоо, насны бүлгээр 403

БҮЛЭГ 24. БАЙГАЛЬ ОРЧИН 404

24.1 Монгол Улсын газрын нэгдмэл сан, үндсэн ангиллаар 406
24.2 Агаарын жилийн дундаж температур (со), аймгийн төв, нийслэлээр 406
24.3 Ойн сан бүхий газар , бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 407
24.4 Хур тунадастай өдрийн тоо, хур тунадасны нийлбэр, аймгийн төв, нийслэлээр 408
24.5 Цаг уурын олон жилийн дундаж үзүүлэлт, аймгийн төв, нийслэлээр 409
24.6 Ойн түймрийн тоо, давхардсан тоогоор, бүс, аймаг, нийслэлээр 410
24.7 Ойгоос бэлтгэсэн модны хэмжээ, бүс, аймаг, нийслэлээр 411
24.8 Байгалийн баялгийг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ 412
24.9 Ахуйн зориулалтаар 2012 онд агнах, барих агнуурын амьтдын тоо хэмжээний дээд хязгаар, ангийн нэрээр, бүс, аймаг, нийслэлээр 412
24.10 Хохирол учирсан талбай 413
24.11 Гадаргын ус, тооллого явагдсан оноор, бүс, аймаг, нийслэлээр 414

24.12 Тохиолдсон гамшигт үзэгдэл, учирсан хохирол 415
24.13 Агаар дахь бохирдуулагч бодисын жилийн дундаж агууламж, аймгийн төв, нийслэлээр, 2012 415
24.14 Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулагч бодисын хоногийн дундаж агууламж 416
24.15 Агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээ 416

БҮЛЭГ 25. БҮТЭЭМЖ 417

25.1 Нийт бүтээмж, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр 419
25.2 Үндсэн хүчин зүйлийн бүтээмж, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр 419
25.3 Хөдөлмөрийн бүтээмж, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 420
25.4 Үндсэн капиталын бүтээмж, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр 420
25.5 Үндсэн түүхий эд, материалын бүтээмж, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр 421
25.6 Эрчим хүчний бүтээмж, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр 421

БҮЛЭГ 26. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН РЕГИСТРИЙН САН 422

26.1 Бизнес регистрийн санд бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 424
26.2 Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны эцэст 425
26.3 Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, ажиллагчдын тооны бүлгээр, оны эцэст 426
26.4 Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, хариуцлагын хэлбэрээр, оны эцэст 426
26.5 Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 427
26.6 Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны эцэст 428
26.7 Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, ажиллагчдын тооны бүлгээр, оны эцэст 428
26.8 Нийслэлд бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, дүүргээр, оны эцэст 429
26.9 Нийслэлд бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, ажиллагчдын тооны бүлгээр, оны эцэст 429
26.10 Бизнес регистрийн санд бүртгэлтэй хоршооны тоо, хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, гишүүдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 430
26.11 Хоршооны тоо, хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, гишүүдийн тоо, эдийн засгийн үйл ажиллагааны, салбарын ангиллаар, оны эцэст 431

БҮЛЭГ 27. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ИНДЕКС (ХХИ) 432

27.1 Хүний хөгжлийн индекс, бүс, аймаг, нийслэлээр 436
27.2 Жендерийн хөгжлийн индекс, бүс, аймаг, нийслэлээр 437
27.3 Жендерийн эрх мэдлийн хэмжүүр, бүс, аймаг, нийслэлээр 438

БҮЛЭГ 28. МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД 439

28.1 Мянганы хөгжлийн зорилтын шалгуур үзүүлэлтүүд 441

БҮЛЭГ 29. ДЭЛХИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД 446

29.1 Эдийн засгийн цар хүрээ, 2010 он 448
29.2 Дэлхийн эдийн засаг дахь оролцоо, ДНБ-д эзлэх хувиар 452
29.3 Хөгжлийн туслалцааны хорооны гишүүн орнуудаас 2010 онд хуваарилсан цэвэр тусламж, бүсээр 453
29.4 Хөгжлийн албан ёсны туслалцаанаас хамааралтай байдал, бүс нутгийн зарим улс орноор 454
29.5 ДНБ-ий салбарын бүтэц, бүс нутгийн зарим орнуудаар 455
29.6 ДНБ-ий эцсийн ашиглалтын бүтэц, бүс нутгийн зарим орнуудаар 456
29.7 Гадаад худалдаа, бүс нутгийн зарим орнуудаар 457
29.8 Мянганы хөгжлийн зорилтын хэрэгжилт , бүс нутгийн зарим улс орнуудаар 457

CONTENTS

Preface 4
Contents 18
Overview 48

SECTION 1. ADMINISTRATIVE UNITS, TERRITORY ***69***

1.1 Administrative and territorial units, by region, aimags and the capital city, in 2012 70
1.2 Distance between the cities, km 71
1.3 Major mountains 72
1.4 Major rivers 72
1.5 Major lakes 72

SECTION 2. ELECTIONS ***74***

2.1 Election results of the president of mongolia 75
2.2 State great hural and local citizens' hural election 76
2.3 Voters participation 77
2.4 Members of state great khural, by age group 77
2.5 Members of state great khural, by professions, percentage share to total 77

SECTION 3. POPULATION ***79***

3.1 Population of mongolia, by sex, urban and rural, at the end of the year 80
3.2 Population of mongolia, by age group and sex, at the end of the year 81
3.3 Population of mongolia, by regions, aimags and the capital, at the end of the year 82
3.4 Proportion of urban and rural population in population residing within the mongolia, by regions, aimags and the capital, at the end of the year 83
3.5 Households, by regions, aimags and the capital, at the end of the year 84
3.6 Households, by regions, aimags and the capital, urban and rural, at the end of the year 85
3.7 Double orphan children, by regions, aimags and the capital, at the end of year 86
3.8 Half orphan children, by regions, aimags and the capital, at the end of year 87
3.9 Households with 4 more children aged below 16 years old, by regions, aimags and the capital, at the end of year 88
3.10 Number of females, who head households, by regions, aimags and the capital, at the end of year 89
3.11 Single woman with the children aged below 16 years old, by regions, aimags and the capital, at the end of year 90
3.12 Births, deaths, marriages and divorces, at the end of the year 91
3.13 Births, deaths, marriages and divorces per 1000 population, at the end of the year 91
3.14 Birth rates, at the end of the year 91
3.15 Births, deaths, marriages, divorces and adoptions, by regions, aimags and the capital, in 2012 92
3.16 Births, deaths, marriages, divorces and adoptions, per 1000 population, by regions, aimags and the capital, in 2012 93
3.17 Life expectancy at birth, by sex, at the and of the year 94
3.18 Life expectancy at birth, by region, aimags and the capital, at the end of the year 94
3.19 Births, by sex, urban and rural, regions, aimags and the capital, in 2012 95

3.20 Births, by mother's age group, at the end of the year 95
3.21 Women who gave births, by regions, aimags and the capital , at the end of the year..... 96
3.22 Women who gave births, by educational level, at the end of the year..... 96
3.23 Women who gave births, by urban, rural and marital status, regions aimags and the capital, in 2012 97
3.24 Crude birth rate, by regions, aimags and the capital, at the end of the year..... 98
3.25 Deaths, by educational level, at the end of the year 98
3.26 Deaths, by sex and age group, at the end of the year 99
3.27 Deaths by sex, urban and rural, regions, aimags and the capital, in 2012 100
3.28 Crude death rate, by regions, aimags and the capital, at the end of year..... 101
3.29 Age-specific death rate, at the end of the year..... 102
3.30 Registered marriages, by sex and age group, at the end of the year..... 102
3.31 Divorces, by duration of marriage, at the end of the year..... 102
3.32 Child adoptions, by age group, at the end of the year 103

SECTION 4. LABOUR FORCE..... 107

4.1 Employment, at the end of the year 109
4.2 Economically active population, by regions, aimags and the capital, at the end of the year, ...110
4.3 Employees, by divisions, at the end of the year 111
4.4 Employees, by regions, aimags and the capital, at the end of the year 112
4.5 Unemployed, by sex, regions, aimags and the capital, at the end of the year 115*
4.6 Uunemployment rate, by regions, aimags and the capital 116
4.7 Registered unemployed, by sex, aimags and the capital, at the end of the year.....117*
4.8 Economically inactive population, by regions, aimags and the capital, at the end of the year 118
4.9 Government employees of mongolia, by classification, at the end of the year 119*
4.10 Government employees of mongolia, at the end of the year, by region, aimags and the capital 119*
4.11 Public administration government employees of mongolia, by classification of officers, at the end of the year 120*
4.12 Monthly average wages and salaries of employees, by divisions..... 121
4.13 Real wage index, 2005=100 %, by divisions 121
4.14 Real wage index, by divisions, compared with previous year..... 122
4.15 Monthly average wages and salaries of employees, by legal status of establishments 122
4.16 Real wage index, 2005=100%, by legal status of establishments..... 123
4.17 Real wage index, by legal status of establishments, compared to previous year 123
4.18 Monthly average wages and salaries of employees, by occupation 124
4.19 Monthly average wages and salaries of employees, by types of ownership 124

SECTION 5. GROSS DOMESTIC PRODUCT..... 126

5.1 Gross domestic product, by production approach, by classification of economic activities, at current prices..... 127
5.2 Gross domestic product, by production approach, by classification of economic activities, at 2005 constant prices..... 128
5.3 Annual change of gross domestic product by classification of economic activities..... 129
5.4 Industrial composition of gross domestic product by classification of economic activities,

at current prices 130
5.5 Private sector value added share to gross domestic product, by classification of economic activities 131
*5.6 Gross domestic product, by expenditure approach, at current prices** 132
5.7 Gross domestic product, by expenditure approach, at 2005 constant prices 132
5.8 Gross domestic product by income approach, at current prices 133
5.9 Gross national income (GNI) 133
5.10 Gross domestic product, by region, aimags and the capital, by divisions, at current prices 134
5.11 Gross domestic product, by production approach, by quarter, at current prices 135
5.12 Gross domestic product, by production approach, by quarter, at 2005 constant prices 135
5.13 Gross domestic product, by expenditure approach, by quarter, at current prices 136
5.14 Gross domestic product, by expenditure approach, by quarter, at 2005 constant prices 136

SECTION 6. CONSUMER PRICE INDEX (CPI)* *138

6.1 National consumer price index of goods and services, 2010-XII= 100, by groups, ... 139
6.2 National consumer price index , compared with the end of previous year, by groups, percent change 140
6.3 National consumer price index of goods and services, monthly percent change, by groups 141
6.4 Consumer price index of goods and services, 1991-1-16=100 142
6.5 Inflation rate, annual average, 2009-2012 142
6.6 Consumer price index of goods and services, 2010-XII= 100, by groups, in the capital city 143
6.7 Consumer price index of goods and services, in the capital city, monthly changes, by groups 145
6.8 Annual average prices of main goods and services, in Ulaanbaatar 146
6.9 Consumer price index of goods and services, 2010-XII=100, by regions, by groups 148
6.10 Consumer price index of goods and services, 2010-XII=100, by aimags, by groups 149
6.11 Annual average price of main selected commodities, by aimags 154
6.12 Average market price of some agricultural products 156
6.13 Quarterly and annual average prices of major construction materials in ulaanbaatar, by producing countries 165

SECTION 7. FINANCIAL MARKET* *170

7.1 Money supply, by the end of the year 173
7.2 Net international reserves, by the end of the year 173
7.3 Outstanding loans, by commercial banks, by the end of the year 173
7.4 Interest rates, by commercial banks 174
7.5 Loans outstanding, by region, aimags and the capital city, by the end of the year 175
7.6 Outstanding individial deposits, by region, aimags and capital city, by the end of the year 176
7.7 Outstanding non-performing loans, by region, aimags and the capital city, by the end of the year 177
7.8 Exchange rates of foreign currencies 178
7.9 Main indicators of stock market 179
7.10 30 leading companies in market capitalization in 2012 179
7.11 30 companies with most active traded stocks in 2012 180
7.12 Indicators of trading stock 180
7.13 Government bond trading 181
7.14 Company bond trading 181
7.15 Main indicators of insurance institutions, by the end of the year 182

7.16 Main indicators of non-bank financial institution, by the end of the year 182
7.17 Main indicators of saving and credit cooperative, by the end of the year..... 182

SECTION 8. GENERAL GOVERNMENT BUDGET 184

8.1 Mongolian general government revenue, by classification of revenue 185
8.2 Revenue of central government, by classification of revenue..... 186
8.3 local government revenue, by classification of revenue 187
8.4 Mongolian general government expenditure, by classification of expenditure..... 188
8.5 Expenditure of central government, by classification of expenditure 189
8.6 Local government expenditure, by classification of expenditure 190
8.7 Revenue of local government, by region, aimags and the capital 191
8.8 Expenditure of local government, by region, aimags and the capital..... 192
8.9 Grants from central government to local government, by region, aimags and the capital city 193
8.10 Grants from local government to central government, by aimags and the capital city..... 193
8.11 Expenditure of general government, by portfolio of ministers 194
8.12 Human development fund revenue, expenditure by classification..... 197
8.13 Social security fund revenue, expenditure by classification..... 197

SECTION 9. INVESTMENT AND CONSTRUCTION 199

9.1 Investment, by financial sources and technological composition 200
9.2 Investment, by economic activities..... 201
9.3 Construction, capital repairs and maintenances, at current prices 202
9.4 Structure of costruction, capital repair and maintenances, by construction and property type..... 202
9.5 Given for exploitation building's basic fund, by type of building and basic fund..... 203
9.6 Construction and capital repairs done by domestic construction entities, by regions, aimags and the capital, at current prices 204
9.7 Grouping of construction units

SECTION 10. AGRICULTURE 208

10.1 Gross agricultural output..... 210
10.2 Output of main agricultural products..... 210
10.3 Main agricultural production per capita 211
10.4 Number of livestock & household animals.....211
10.5 Number of livestock, by type of livestock, by regions, aimags and the capital 212
10.6 Number of breeding stock, by type of livestock, by regions, aimags and capital 216
10.7 Highest number of livestock, by type of livestock and years 218
10.8 Number of freshbred, crossbred, thoroughbred and improved bred livestock, by type..... 218
10.9 Rearing of young animals, by type 218
10.10 Losses of adult animals, by type..... 219
10.11 Total livestock for consumption, by type 219
10.12 Rank of first five aimags and soums by number of livestock, in 2012, by type of livestock..... 220
10.13 Number of herder households, by regions, aimags and the capital 221
10.14 Number of herdsmen, by regions, aimags and the capital..... 222
10.15 Age composition of herdsmen 222
10.16 Grouping of households with livestock, by group for number of livestock 223

10.17 Grouping of herder households, by group for number of livestock, in 2012 223
10.18 Selected indicators of herder households 223
10.19 Selected indicators of herder households, by regions, aimags and the capital, in 2012 224
10.20 Number of livestock covered by precaution activities from infectious diseases and expenditure 224
10.21 Number of livestock suffered from infectious and parasite diseases and survived 225
10.22 Agricultural areas 225
10.23 Sown areas, by type of plants, by regions, aimags and the capital 226
10.24 Total crops, by type of plants 231
10.25 Yields of staple agricultural crops per hectar, by type of plants 231
10.26 Total crops, and type of plants, by regions, aimags and the capital 232
10.27 Yields of cereals, potatoes per hectar, by regions, aimags and the capital 235
10.28 Gross hay harvest and laying-in of fodder, by type 236
10.29 Fodder , by terms of fodder unit, regions, aimags and the capital 236
10.30 Fodder, by type and regions, aimags and the capital 237

SECTION 11. INDUSTRY 241

11.1 Gross industrial output, by international standard industrial classification, at current prices 242
11.2 Composition of gross industrial output, by international standard industrial classification 243
11.3 Gross industrial output, by employment size class, at current prices 244
11.4 Gross industrial output, by international standard industrial classification, at constant prices of 2005 245
11.5 Sales of industrial products, at current prices, by regions, aimags and the capital 246
11.6 Industrial labour productivity, by international standard industrial classification, at current prices 247*
11.7 Production of major commodities 248
11.8 Some industrial production per capita 250
11.9 Balance of electricity 250
11.10 Balance of coal 252
11.11 Balance of thermal energy 252

SECTION 12. TRANSPORTATION 256

12.1 Main indicators of transportation, by types 257
12.2 Number of vehicles, by type and by used year 257
12.3 Number of vehicles passed technical inspection, by region, aimags and the capital 258
12.4 Main indicators of railway transportation 259
12.5 Main indicators of road transportation 259
12.6 Main indicators of civil air transportation 260
12.7 Improved auto road, km 260

SECTION 13. TELECOMMUNICATION 262

13.1 Main indicators of telecommunication sector 263
13.2 Telecommunication and postal service indicators, by type 263
13.3 Number of telephone lines, by regions, aimags and the capital city 264

SECTION 14. INTERNATIONAL MERCHANDISE TRADE STATISTICS 267

14.1 Total turnover, by countries 269
14.2 Exports, by countries 270

14.3 Imports, by countries 271
14.4 Exports and imports, by continent, by region 272
14.5 Main export commodities 273
14.6 Main import commodities 274
14.7 Composition of export, by groups of commodities 277
14.8 Composition of import, by groups of commodities 278
14.9 Price indexes of foreign trade, by main groups of commodities, percent 279
14.10 Indexes of foreign trade and terms of trade, percent 279
14.11 Volume indexes of foreign trade, by main groups of commodities, percent 280
14.12 Export and import , by some groups of commodities, by standart classification of international trade 281

SECTION 15. BALANCE OF PAYMENTS 284

15.1 Balance of payments 285

SECTION 16. TRADE 287

16.1 Total sales and output of wholesale and retail trade sector, at current prices 288
16.2 Population per commercial unit, by region, aimags and the capital, at the end of the year 288
16.3 Total output of hotel and restaurant sector, at current prices 289
16.4 Total number of employees of hotel and restaurant sector, at the end of the year 289

SECTION 17. HOUSING, PUBLIC SERVICES AND AMENITIES 291

17.1 Housing 292
17.2 Some statistics of facilities for public services and amenities, by region, aimags and the capital city 293

SECTION 18. TOURISM 296

18.1 Inbound and outbound passengers, by immigration posts 297
18.2 Outbound domestic passengers, by immigration posts, purpose of visit, 2012 297
18.3 Inbound passengers, by purpose of visit, as of 2012 298
18.4 Inbound tourists, by country 298
18.5 Foreign passengers crossed the border of mongolia, by country 299
18.6 Composition of foreign passengers, by purpose of visit and geographical regions, 2012 299
18.7 Enterprises in the tourism sector and their employees end of the year 299

SECTION 19. HOUSEHOLD INCOME, EXPENDITURE AND MINIMUM SUBSISTENCE LEVEL AND PROVERTY 301

19.1 Monthly average income per household, by urban and rural, at current prices 302
19.2 Composition of monthly average income per household 302
19.3 Monthly average expenditure per household, by urban and rural, at current prices 303
19.4 Composition of monthly average expenditure per household 303
19.5 Monthly average per capita consumption of some foodstuff, by adult equivalent, urban and rural 305
19.6 Composition of daily foodstuff consumption and calories per person, by adult equivalent, urban and rural 305
19.7 Poverty measures, by urban and rural, region and location 306
19.8 Minimum subsistance level of population, per capita per month, by region 306

19.9 Monthly average per capita consumption, by main categories of consumption, urban and rural, 2012 307
19.10 Monthly average per capita consumption, by main categories of consumption, poverty status, urban and rural, 2012 307
19.11 Monthly average per capita consumption, by household deciles, urban and rural, 2012 308
19.12 Consumption shares, by household quintiles, urban and rural, 2012 308
19.13 Investments for the improvement of the health, education and infrastructure within the framework of "Sustainable livelihoods project-II", by regions, aimags and the capital 309
19.14 Investments for the pastural risk management in the framework of "Sustainable livelihoods project-II", by regions and aimags 312
19.15 Loans provided by the micro finance development fund, with in framework of "Sustainable livelihoods project-II", by regions, aimags and the capital 318

SECTION 20. EDUCATION, SCIENCE, CULTURE AND ARTS 320

20.1 Educational institutions, at the beginning of academic year 321
20.2 Pupils and students in all levels of educational institutions, at the beginning of academic year 321
20.3 Graduates of all level educational institutions, at the beginning of academic years 322
20.4 Teachers of all level educational institutions, at the beginning of academic years 322
20.5 Pupils and students in all levels of educational institutions, per 1000 in habitants 323
20.6 Main indicators of pre-school institution 323
20.7 Pre-school institutions and teachers, by regions, aimags and the capital, at the beginning of academic years 324
20.8 Number of pre-school kindergartens classes, by children in age group, regions, aimags and the capital 325
20.9 Number of staff in pre-school institutions, by type 325
20.10 Number of pre-school institutions, by regions, aimags and the capital 326
20.11 Number of children in pre-school institutions, by regions, aimags and the capital 327
20.12 Some indicators of general educational schools 328
20.13 General educational schools, by regions, aimags and the capital, at the beginning of academic years 329
20.14 Pupils enrolled in 1st grade of general educational schools, by regions, aimags and the capital, at the beginning of academic years 330
20.15 Full-time pupils of general educational schools, by regions, aimags and the capital, at the beginning of academic years 331
20.16 Gross enrolment ratio (ger), by percent, by regions, aimags and the capital, at the academic year 2012/2013 332
20.17 Pupils of general educational school who made request to live in dormitories and living 333
20.18 Herder household's children studying in general educational schools and living in dormitories, at the academic year 2012/2013, by regions, aimags and the capital 334
20.19 Full-time pupils of general educational schools, by regions, aimags and the capital, at the beginning of academic years 335
20.20 Pupil-teacher ratio for general educational schools, by regions, aimags and the capital, at the beginning of academic years 336
20.21 Teachers in general educational schools, by regions, aimags and the capital, at the beginning of

academic years *337*
20.22 Number of full-time teachers in pre-school institutions, by educational degree, age group and seniority *338*
20.23 Number of students in vocational and technical education institutions and full-time teachers, at the academic year 2012/2013, by age, regions, aimags and the capital *339*
20.24 Number of staff in vocational and technical education institutions by regions, aimags and the capital *340*
20.25 Number of students in higher educational institutions, by sex and educational degree *340*
20.26 Students and graduates of domestic universities, institutes and colleges by professional areas *341*
20.27 Expenditure on educational sector, at current prices *342*
20.28 Main indicators of science sector *342*
20.29 Full-time employees with scientific degrees and titles, at the end of the year *342*
20.30 Number of research works funded by general government budget *343*
20.31 Public libraries, at the end of the year *343*
20.32 Number of public libraries , by regions, aimags and the capital *344*
20.33 Number of employees of culture and art institutions, by types, at the end of the year *344*
20.34 Number of seats of public libraries, by regions, aimags and the capital *345*
20.35 Number of permanent readers of public library, by regions, aimags and the capital *346*
20.36 Performances of professional art organizations, by regions, aimags and the capital *347*
20.37 Spectators of professional art organizations, by regions, aimags and the capital *348*
20.38 Museum exhibits , by regions, aimags and the capital *349*
20.39 Visitors of museum , by regions, aimags and the capital *350*
20.40 Number of cultural centers, by regions, aimags and the capital *351*
20.41 Seats of cultural centers, by regions, aimags and the capital *352*
20.42 Temples and churches, by religion types, regions, aimags and the capital, at the end of the year *353*
20.43 Employees of temples and churches, by religion types, regions, aimags and the capital, at the end of the year *354*
20.44 Monks, clergyman and missionaries, by religion types, regions, aimags and the capital, at the end of the year *355*
20.45 Students studying in religious schools and colleges , by religion type, regions, aimags and the capital, at the end of the year *356*
20.46 Children studying in religious conceptions at home, by religion types, regions, aimags and the capital, at the end of the year *357*
20.47 Students studying in religious school and colleges , and children studying at home, by age group, at the end of the year *358*

SECTION 21. PUBLIC HEALTH OF POPULATION 360

21.1 Public health of population *360*
21.2 Health institutions *361*
21.3 Hospital beds, by type, at the end of the year *361*
21.4 Employees of health organizations, by specialization categories, at the end of the year *362*
21.5 Physicians, by region, aimags and the capital *363*
21.6 Pharmacists, by region, aimags and the capital *364*
21.7 Mid levelmedical personnel, by professions *365*

21.8 Persons per physician, by regions, aimags and the capital....365
21.9 Persons per nurse, by regions, aimags and the capital....366
21.10 Inpatients, by regions, aimags and the capital....367
21.11 Infectious diseases, by classification of diseases, by region, aimags and the capital....368
21.12 Deaths, by classification of the leading causes, by sex, at the end of the year....371
21.13 Infant mortality, per 1000 live births, by regions, aimags and the capital....372
21.14 Under-five mortality, per 1000 live births, by regions, aimags and the capital....373
21.15 Maternal deaths, by regions, aimags and the capital....374
21.16 Abortions, by regions, aimags and the capital....375
21.17 Expenditure of health sectors, at current prices....375
21.18 Inpatients, per 10 000 population, 10 leading causes of morbility....376
21.19 Prevalence and deaths of malignant neoplasms, per 10 000 population, by type of malignant neoplasms....376
21.20 Prevalence of malignant neoplasms, per 10000 population, by age group....377
21.21 Prevalence and deaths of malignant neoplasms, per 10000 population, by aimags and the capital at the end of the year 2012....378
21.22 Percentage of pregnant women who attended to anc by regions, aimags and the capital, at the end of the year 2012....379*
21.23 Immunization coverage for infants, by types of immunization, at the end of the year 2012....380
21.24 Some indicators of physical culture and sport, by regions, aimags and the capital, at the end of the year 2012....381
21.25 Athlets, coaches and refeeres with title by regions, aimags and the capital, at the end of the year 2012....382*

SECTION 22. SOCIAL INSURANCE, WELFARE....384

22.1 Revenue and expenditure of social welfare services, by types....385
22.2 Beneficiaries of social welfare pensions, allowances, benefits and concessions, by types....386
22.3 Number of pensionaries , who receipt pensions from the social insurance fund, by type of pensions 387
22.4 Revenue of social insurance fund and number of insurers....387

SECTION 23. CRIME....389

23.1 Number of committed offences, by classification and types of offences....390
23.2 Number of committed offences, by regions, aimags and the capital....391
23.3 Number of crimes against human life and health, by regions, aimags and the capital....392
23.4 Number of crimes against children, family and social morals, by regions, aimags and the capital....393
23.5 Number of crimes against the right of ownership, by regions, aimags and the capital....394
23.6 Number of theft of cattle, by regions, aimags and the capital....395
23.7 Number of crimes against public security, by regions, aimags and the capital....396
23.8 Number of crimes against the rules of safety of traffic and use of motor vehicles, by regions, aimags and the capital....397
23.9 Number of economic crimes, by regions, aimags and the capital....398
23.10 Number of offences per 10000 population aged 18 and above, by regions, aimags and the capital 399
23.11 Number of offenders (suspects and defendants), by regions, aimags and the capital....400
23.12 Crime caused damage....401

23.13 Number of victims 401
23.14 Number of victims, by social status 401
23.15 Number of victims, by age groups 401
23.16 Number of convicted persons by court, by regions, aimags and the capital 402
23.17 Number of convicted persons by court 403
23.18 Number of convicted persons by court, by education level 403
23.19 Number of convicted persons by court, by age groups 403

SECTION 24. ENVIRONMENT 405

24.1 Unified land territory of mongolia, by main types 406
24.2 Annual average temperature (co), by aimag centers and the capital 406
24.3 Forest fund area, by regions, aimags and the capital city, in 2012 407
24.4 Number of rainy days and precipitation, by aimag centers and the capital 408
24.5 Multiyear average of climate, by aimag centers and the capital 409
24.6 Forest fires, duplicated number, region, aimags and the capital 410
24.7 Forest harvest volume, by region, aimags and the capital 411
24.8 Capital investment for protection and rehabilitation of natural resources 412
24.9 Maximium limit of wild animal hunting for domestic purposes, in 2012, by region, aimags and the capital, by hunting animals 412
24.10 Land degradation 413
24.11 Surface water, by region, aimags and the capital, census by years 414
24.12 Disasters and damages 415
24.13 Annual average concentration of pollutants in air, by aimag centers and the capital, in 2012 415
24.14 Daily average concentration of pollutants in air of ulaanbaatar 416
24.15 Maximum allowable concentration of air quality standard 416

SECTION 25. PRODUCTIVITY 418

25.1 Total productivity, by divisions of economic activities, at current prices 419
25.2 Total factor productivity, by divisions of economic activities, at current prices 419
25.3 Labor productivity, by divisions of economic activities, at 2005 constant prices 420
25.4 Fixed capital productivity, by divisions of economic activities, at current prices 420
25.5 Main raw materials productivity, by divisions of economic activities, at current prices 421
25.6 Electricity productivity, by divisions of economic activities, at current prices 421

SECTION 26. BUSINESS REGISTER 423

26.1 Number of establishments in the business register, by regions, aimags and the capital, at the end of the year 424
26.2 Number of establishments, by divisions of economic activities, at the end of the year 425
26.3 Number of establishments, by employment size class, at the end of the year 426
26.4 Number of establishments, by legal status, at the end of the year 426
26.5 Number of active establishments, by regions, aimags and the capital, at the end of year 427
26.6 Number of active establishments, by divisions of economic activities, at the end of year 428
26.7 Number of active establishments, by employment size class, at the end of year 428
26.8 Number of registered establishments in the capital city, by districts, at the end of year 429
26.9 Number of registered establishments in the capital city, by employment size class,

at the end of year *429*
26.10 Number of cooperatives in the business register, the amount of stakeholder's capital, number of members, by regions, aimags and the capital, at the end of the year *430*
26.11 Number of cooperatives in the business register, the amount of stakeholder's capital, number of members, by divisions of economic activities, at the end of the year *431*

SECTION 27. HUMAN DEVELOPMENT INDEX (HDI)..... 434

27.1 Human development index, by regions, aimags and the capital *436*
27.2 Gender development index, by regions, aimags and the capital. *437*
27.3 Gender empowerment measure, by region, aimags and the capital. *438*

SECTION 28. MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS INDICATORS..... 440

28.1 Millennium development goals indicators. *441*

SECTION 29. WORLD DEVELOPNMENT INDICATORS 447

29.1 Size of economy, as of 2010 ..... *448*
29.2 Integration with the global economy, % of gdp *452*
29.3 Distribution of net aid by development assistance committee members, 2010, by regions *453*
29.4 Official development aid dependency, by some selected countries of the regions *454*
29.5 Structure of output, by some selected countries of the regions *455*
29.6 Structure of final demand, by some selected countries of the regions *456*
29.7 International trade, selected countries of the regions *457*
29.8 Implementation of millennium development goals, by some selected countries of the regions *458*

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

ХҮН АМ

Монгол Улсын хүн амын тоо 2012 оны эцсийн байдлаар 2867.7 мянга болж, өмнөх оныхоос 56.1 мян. хүн буюу 2.0 хувиар өслөө. Хүн амын 48.6 хувь нь эрэгтэйчүүд, 51.4 хувь нь эмэгтэйчүүд юм. Хүйсийн харьцаа буюу 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйчүүдийн тоо 95 байна.

Улаанбаатар хот руу шилжих хөдөлгөөний урсгал их байгаа нь нийслэл хотын хүн ам хурдтай өсөх нөхцөл болж байна. Нэг хавтгай дөрвөлжин километр нутаг дэвсгэрт ногдох хүн амын тоо 2012 оны байдлаар Улаанбаатар хотод 280 болж 2009 оныхоос 26 хүн (10.1 хувь), 2010 оныхоос 16 хүн (5.9 хувь), 2011 оныхоос 6 хүн (2.2 хувь)-ээр нэмэгджээ.

Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн амын 65.9 хувь буюу 1819.5 мянган нь хот, тосгонд амьдарч байгаагийн дотор, ялангуяа Дорнод, Дорноговь, Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Орхон аймгийн хүн амын талаас илүү хувь нь хот, тосгонд оршин сууж байна. Харин Архангай, Булган, Дундговь, Завхан, Өвөрхангай, Сэлэнгэ, Сүхбаатар, Төв аймгуудад хүн амын 70-аас дээш хувь нь хөдөөд амьдарч байна.

Улсын хэмжээнд 2012 оны байдлаар 768.3 мянган өрх, түүний 63.7 хувь нь хотод, 36.3 хувь нь хөдөөд байгаа бөгөөд улсын дунджаар нэг өрхөд 3.7 хүн ногдож байна.

Төрөлтийн түвшин 2006-2009 онд нэмэгдэж, 1000 хүнд ногдох төрөлт 2009 онд 25.7 хүрч байснаа 2010 онд 23.1 болж буурсан ч 2011 онд 25.1 болж, 2012 онд 26.0 болж өмнөх оныхоос 0.9 пунктээр өслөө. Төрсөн хүүхдийн тоо 2012 онд 73.8 мянгад хүрч, 2009 оныхоос 6.8 хувь, 2010 оныхоос 16.7 хувь, 2011 оныхоос 5.7 хувиар өссөн байна. Манай улсын хүн амын төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 100 охинд ойролцоогоор 104 хөвгүүн ногдож байна. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент 2009 онд 2.8, 2010 онд 2.4, 2011 онд 2.6 байсан бол 2012 онд 2.7 болж нэмэгдлээ.

Хүн амын нас баралтын түвшин 2009 оноос аажмаар нэмэгдэх хандлагатай байгаа бөгөөд 2011 онд 1000 хүнд ногдох нас баралт 6.9-д хүрсэн бол 2012 онд уг үзүүлэлт 6.3 болж өмнөх оныхоос 0.6 пунктээр буурчээ. Аймаг, нийслэлийн түвшинд 1000 хүнд ногдох нас баралт 2012 оны байдлаар Төв, Архангай, Өвөрхангай аймгууд болон Улаанбаатар хотод хамгийн их, Баян-Өлгий, Өмнөговь аймгуудад хамгийн бага байна. Нэг нас хүрээгүй хүүхдийн эндэгдэл буюу нялхсын эндэгдлийн түвшин 2012 онд 15.5 болж, өмнөх оныхоос 1.0 пунктээр буурав.

Төрөлтөөс тооцсон дундаж наслалт 2012 онд улсын хэмжээнд 68.71 болж, өмнөх оныхоос 0.39 пунктээр нэмэгдсэн бөгөөд 2012 онд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 74.32, эрэгтэйчүүдийнх 64.91 боллоо.

Нийт 12.8 мянган хос 2012 онд гэрлэлтээ бүртгүүлж, 2.5 мянган гэр бүл гэрлэлтээ цуцлуулж, 1.7 мянган хүүхдийг үрчилж авчээ. Гэрлэлт өмнөх оныхоос 8.0 хувь, гэр бүл цуцлалт 23.4 хувь, хүүхэд үрчлэлт 18.7 хувиар буурсан байна. 1000 хүнд ногдох гэрлэлт 2011 онд огцом буурч, 12.7-оос 4.3 болсон бол 2012 онд 4.5 болж өмнөх оныхоос 0.2 пунктээр нэмэгдэж, гэр бүл цуцлалт 2012 онд 0.9 болж, өмнөх оныхоос 0.3 пунктээр буурсан байна.

ХҮН АМ, НИЙГМИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

Улсын хэмжээгээр өнчин хүүхдийн тоо 2012 онд 40.4 мянгад хүрч, нийт хүн амын 1.4 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд 2009 оныхоос 11.8 хувь, 2010 оныхоос 5.8 хувь, 2011 оныхоос 1.0 хувиар буурав. Нийт өнчин хүүхдийн 4.3 мянга буюу 10.6 хувь нь бүтэн өнчин, 36.1 мянга буюу 89.4 хувь нь хагас өнчин хүүхдүүд байна. Бүтэн өнчин хүүхдийн тоо 2009 оныхоос 8.4 хувь, 2010 оныхоос 8.1 хувь, 2011 оныхоос 0.5 хувиар, хагас өнчин хүүхдийн тоо 2009 оныхоос 12.2 хувь, 2010 оныхоос 5.5 хувь, 2011 оныхоос 1.1 хувиар буурлаа.

Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн тоо 2012 онд 81.6 мянга болж, 2009 оныхоос 0.4 хувь, 2010 оныхоос 0.6 хувь, 2011 оныхоос 0.03 хувиар өсөв. Эдгээр эмэгтэйчүүдийн 47.5 мянга буюу 58.2 хувь нь 3 хүртэл ам бүлтэй, 27.1 мянга буюу 33.3 хувь нь 3-5 ам бүлтэй, 7.0 мянга буюу 8.5 хувь нь 6, түүнээс дээш ам бүлтэй өрхийг тэргүүлж байна. Улсын хэмжээнд 2012 онд өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн 15.0 хувь нь Баруун, 24.3 хувь нь Хангайн, 20.9 хувь нь Төвийн, 10.6 хувь нь Зүүн бүсэд, 29.2 хувь нь Улаанбаатар хотод амьдарч байна.

Улсын хэмжээнд 16 хүртэлх насны 4, түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхийн тоо 2012 онд 23.5 мянга буюу нийт өрхийн 3.1 хувийг эзэлж байгаа нь 2009 оныхоос 12.9 хувь, 2010 оныхоос 2.7 хувь, 2011 оныхоос 2.7 хувиар буурчээ. Мөн 16 хүртэлх насны хүүхэдтэй, гэр бүлгүй эмэгтэйчүүдийн тоо 2012 онд 38.6 мянга болж, 2009 оныхоос 8.9 хувь, 2010 оныхоос 3.5 хувь, 2011 оныхоос 0.3 хувиар буурлаа. Эдгээр эмэгтэйчүүдийн 24.9 мянга буюу 64.6 хувь нь 3 хүртэлх хүүхэдтэй, 10.1 мянга буюу 26.1 хувь нь 3-5 хүүхэдтэй, 3.6 мянга буюу 9.3 хувь нь 6, түүнээс дээш хүүхэдтэй байна.

АЖИЛЛАХ ХҮЧ

"Ажиллах хүчний судалгаа (АХС)"-г Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллага(ОУХБ)-ын нийтлэг аргачлал, арга зүйн дагуу анх удаа 2002-2003 онд улирлаар явуулснаар хөдөлмөрийн зах зээлийн улирлын нөлөөллийг тооцох боломжтой болсон.

Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндсэн үзүүлэлтүүдийг 2009 он хүртэл аймаг, нийслэлийн засаг захиргааны нэгжээс мэдээлдэг "Хүн амын ажил эрхлэлтийн жилийн тайлан"-гийн дүнгээр гаргаж байгаад 2009 оноос хойш Монгол Улсын "Статистикийн тухай" хууль болон Үндэсний статистикийн хорооны дарга, Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын /хуучнаар/ 2009 оны 01/68/94 тоот хамтарсан тушаалаар батлагдсан "Хөдөлмөр эрхлэлт, ажиллах хүчний статистик үзүүлэлтийг тооцох аргачлал"-ын дагуу "Ажиллах хүчний судалгаа"-ны дүнгээр тооцож гаргаж байна.

Хөдөлмөрийн статистикийн суурь мэдээллийг өргөжүүлэн баяжуулж, хөдөлмөр эрхлэлтийн хэв шинжийг бүрэн хамруулсан, улирлын хэлбэлзлийг тооцсон дүн шинжилгээ хийх, үнэлэлт дүгнэлт гаргахын тулд ОУХБ-аас гаргасан стандарт ойлголт, тодорхойлолтод нийцүүлэн, өөрийн орны онцлогийг тусган "Хөдөлмөр эрхлэлт, ажиллах хүчний статистик үзүүлэлтийг тооцох аргачлал"-ыг боловсруулсан.

2012 оны "Ажиллах хүчний судалгаа"-нд улсын хэмжээгээр аймаг, нийслэлийн 12816 өрх хамрагдлаа.

Ажиллах хүчний судалгааны тооцоогоор 2012 онд эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам 1151.1 мянга байгаагаас 1056.4 мянга буюу 91.8 хувь нь ажиллагчид, 94.7 мянга буюу 8.2 хувь нь ажилгүй иргэд байна.

Хүн амын ажиллах хүчний оролцооны түвшин 2012 онд 63.5 хувь болж, өмнөх оныхоос 1.0 пунктээр өсчээ. Ажилгүйдлийн түвшин 8.2 хувьтай байна.

Нийт ажиллагчдын 35.0 хувь нь хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын салбарт, 12.4 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарт, 8.2 хувь нь боловсролын салбарт, 6.1 хувь нь боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарт, 6.0 хувь нь төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгааллын салбарт ажиллаж байна.

ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧ

Монгол Улсын Төрийн албаны зөвлөлийн мэдээллээр 2012 оны жилийн эцсийн байдлаар тус улсын төрийн албанд 162.8 мянган албан хаагч ажиллаж байгаа нь 2009 оныхоос 9.8 хувь, 2010 оныхоос 4.6 хувь, 2011 оныхоос 0.7 хувиар өсчээ.

Төрийн албанд ажиллаж байгаа албан хаагчдын 2798 буюу 1.7 хувь нь улс төрийн, 16179 буюу 9.9 хувь нь төрийн захиргааны, 28773 буюу 17.7 хувь нь төрийн тусгай, 115019 буюу 70.7 хувь нь төрийн үйлчилгээний албанд ажиллаж байна.

Төрийн захиргааны албанд ажиллаж байгаа хүмүүсийн 82 буюу 0.5 хувь нь тэргүүн түшмэл, 587 буюу 3.6 хувь нь эрхэлсэн түшмэл, 1348 буюу 8.3 хувь нь ахлах түшмэл, 10511 буюу 65.0 хувь нь дэс түшмэл, 3651 буюу 22.6 хувь нь туслах түшмэлийн зэрэг дэвтэй албан хаагчид байна.

ДУНДАЖ ЦАЛИН

ҮСХ нь ажиллагчдын дундаж цалингийн түүвэр судалгааг 2000 оны 4 дүгээр улирлаас эхлэн улирал тутам улсын хэмжээгээр явуулж, дүнг эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбар, аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмчийн болон хариуцлагын хэлбэрээр, ажиллагчдын хүйс, ажил мэргэжлийн ангиллаар, мөн аймаг, нийслэлээр гаргаж байна. Түүвэр судалгаанд улиралд дунджаар 1017 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 158.6 мянган ажиллагчид хамрагдаж байна.

Ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 онд 557.6 мянган төгрөг болж, 2009 оныхоос 85.6 хувь, 2010 оныхоос 63.3 хувь, 2011 оныхоос 31.4 хувиар өслөө.

Эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар авч үзвэл, төрийн удирдлага, батлан хамгаалах нийгмийн даатгалын салбарын ажиллагчдын сарын дундаж цалин улсын дундаж цалингаас 56.3 мян.төг, уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 256.9 мян.төг, санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагааны салбарынх 509.1 мянган төгрөгөөр илүү байна. Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагааны салбарт ажиллагчдын сарын дундаж цалин улсын дунджаас 91.3 хувиар илүү байгаа нь энэ салбарын хууль тогтоогч, төрийн ба төрийн бус байгууллагын удирдах ажилтан, менежерийн сарын дундаж цалин улсын дунджаас 5.3 дахин өндөр байгаатай холбоотой юм.

Ажиллагчдын сарын дундаж цалинг ажил, мэргэжлийн ангиллаар авч үзвэл, машин тоног төхөөрөмжийн операторч, угсрагчийнх улсын дундаж цалингаас 32.0 мян.төг, инженер техникийн ажилтных 39.2 мян. төг, мэргэжилтнийх 112.5 мян.төг, хууль тогтоогч, төрийн ба төрийн бус байгууллагын удирдах ажилтан, менежерийнх 339.9 мянган төгрөгөөр илүү байгаа нь бусад мэргэжлийн ажиллагчдын сарын дундаж цалингаас харьцангуй өндөр байна.

Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар, хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани болон төсөвт байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин улсын дундаж болон бусад аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалингаас өндөр байна.

Ажиллагчдын бодит цалин 2012 онд 2005 оныхоос 2.0 дахин нэмэгдсэн байна. Бодит цалингийн өсөлтийг эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар 2005 оныхтой харьцуулахад үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс бизнесийн бусад үйл ажиллагааны салбарт ажиллагчдынх хамгийн өндөр буюу 2.6 дахин өссөн бол зочид буудал, зоогийн газарт ажиллагчдынх хамгийн бага буюу 19.9 хувиар өссөн байна.

Өмнөх онтой харьцуулахад бодит цалингийн өсөлт үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс бизнесийн бусад үйл ажиллагааны салбарт 3.6 хувь, эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн салбарт 0.9 хувь, боловсролын салбарт 0.8 хувиар өссөн бол бусад салбарт буурчээ.

ӨРХИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, ХҮН АМЫН АМЬЖИРГААНЫ ТҮВШИН

"Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн түүвэр судалгаа"-гаар нэг өрхийн сарын дундаж нийт орлого 2012 онд 820.0 мян.төг болж, өмнөх оныхоос 246.5 мян.төг буюу 43.0 хувиар өссөн байна. Нийт орлогыг бүтцээр нь авч үзвэл мөнгөн орлого 90.5 хувь, бусдаас үнэгүй авсан зүйлийнх 3.9 хувь, хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүнийх 5.6 хувийг эзэлж байна. Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлого улсын дунджаар 2012 онд 741.9 мян.төг болж, өмнөх оныхоос 238.0 мян.төг буюу 47.2 хувиар өссөний дотор цалин, хөлсний орлого 123.7 мян.төг буюу 49.8 хувь, тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлого 41.3 мян.төг буюу 36.1 хувь, өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого 47.1 мян.төг буюу 47.8 хувь, бусад орлого 25.8 мян.төг буюу 60.7 хувиар нэмэгдсэн байна.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлогын бүтцийг өмнөх оныхтой харьцуулахад цалин, хөлсний орлогынх 0.9 пункт, өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлогынх 0.1 пункт, бусад орлогынх 0.8 пунктээр нэмэгдэж, харин тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлогын эзлэх хувь 1.7 пунктээр буурчээ.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага улсын дунджаар 2012 онд 742.2 мян.төг болж, өмнөх оныхоос 234.4 мян.төг буюу 46.2 хувиар, үүний дотор хүнсний зүйлийнх 52.4 мян.төг буюу 33.7 хувь, хүнсний бус бараа үйлчилгээний мөнгөн зарлага 183.4 мян.төг буюу 54.7 хувиар нэмэгдсэн байна.

Өрхийн сарын дундаж зарлагын бүтцийг өмнөх оныхтой харьцуулахад хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүнийх 2.5 пунктээр буурч, харин мөнгөн зарлагын эзлэх хувь 2.5 пунктээр өсчээ.

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааны дүнгээр 2012 оны ядуурлын хамралтын хүрээ (2010 оныг суурь болгосон) 27.4 хувь, ядуурлын гүнзгийрэлт 7.1 хувь, ядуурлын мэдрэмж 2.7 хувь болов. Ядуурлын хамралтын хүрээг бүс нутгаар авч үзвэл Хангайн бүсэд 38.6 хувь, Зүүн бүсэд 33.3 хувь, Баруун бүсэд 32.5 хувь, Төвийн бүсэд 28.1 хувь байна. Ядуурлын хамралтын хүрээ 2012 онд хөдөөд 39.8 хувь, аймгийн төвд 30.4 хувь, сумын төвд 27.5 хувь, нийслэл хотод 19.8 хувь байна.

Хүн амын хэрэглээний тэгш бус байдал өндөр хэвээр байгаа нь 2012 оны судалгааны дүнгээр харагдлаа. Хүн амын хамгийн чинээлэг 10 хувийн хэрэглээний дундаж хэмжээ нь ядуу 10 хувийнхаас 8.3 дахин өндөр байна. Энэ харьцаа хотод 8.8, хөдөөд 6.7 байгаа нь хотод хүн амын хэрэглээний тэгш бус байдал өндөр байгааг харуулж байна. Хотын хүн амын дундаж хэрэглээ улсын дунджаас 8.2 хувиар, хөдөөгийн хүн амынхаас хэрэглээнээс 29.1 хувиар дээгүүр байна.

БОЛОВСРОЛ

Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад 2012/2013 оны хичээлийн жилд 181.0 мянган хүүхэд хамрагдсан нь 2009/2010 оны хичээлийн жилээс 27.4 хувиар, 2010/2011 оны хичээлийн жилээс 15.1 хувиар, 2011/2012 оны хичээлийн жилээс 10.2 хувиар нэмэгдсэн байна. Хувилбарт сургалтад 2012/2013 оны хичээлийн жилд 30.8 мянган хүүхэд хамрагдсан нь 2009/2010 оны хичээлийн жилээс 5.5 хувиар, 2010/2011 оны хичээлийн жилээс 12.2 хувиар, 2011/2012 оны хичээлийн жилээс 0.4 хувиар буурсан байна.

Ерөнхий боловсролын сургуулийн (ЕБС) тоо 2012/2013 оны хичээлийн жилд 755 болж, 2011/2012 оны хичээлийн жилээс 3-аар өсчээ.

2012/2013 оны хичээлийн жилийн эхэнд бүх шатны сургуульд суралцагчдын тоо 719.6 мянгад хүрч, 2011/2012 оны хичээлийн жилээс 10.0 мянгаар буурчээ.

Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчид 2012/2013 оны хичээлийн жилд 496.1 мянга, орой, эчнээ ангид суралцагчид 1.9 мянга болж, өмнөх оныхоос өдрөөр суралцагчид 9.3 мянга буюу 1.8 хувиар, орой, эчнээгээр суралцагчид 0.5 мянга буюу 21.5 хувиар буурчээ.

Суурь боловсролын хамран сургалтын (бохир) хувь 2012/2013 оны хичээлийн жилд 94.3 хувь болж, өмнөх оныхоос 0.3 пунктээр, үүнээс бага боловсролынх 97.9 хувь болж, 0.2 пунктээр буурсан бол дунд боловсролын хамран сургалтын хувь 100.5 хувь болж, өмнөх оныхоос 3.5 пунктээр өссөн байна.

ЕБС-ийн нэгдүгээр ангид 2012/2013 оны хичээлийн жилд 47.6 мянган хүүхэд шинээр элсэв.

2012/2013 оны хичээлийн жилд 6-14 насны 2.3 мянган хүүхэд сургууль завсардсан нь нийт суралцагчдын 0.5 хувийг эзэлж байна.

Ерөнхий боловсролын сургуулийн нэг багшид ногдох хүүхдийн тоо 2012/2013 онд 18.5 болж, 2011/2012 оны хичээлийн жилийнхээс 0.6 пунктээр буурсан байна. ЕБС-ийн багш нарын тоо 2012/2013 оны хичээлийн жилд өмнөх оныхоос 371-ээр буюу 1.4 хувиар нэмэгдэж, 26.9 мянга болжээ.

Их, дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвд 2012/2013 оны хичээлийн жилд нийт 221.6 мянган оюутан суралцаж байна. Энэ хичээлийн жилд нийт оюутны 64.0 хувь нь төрийн өмчийн, 36.0 хувь нь хувийн хэвшлийн сургуульд суралцаж байна. Үүнээс их сургуульд 116.8 мянган оюутан, дээд сургууль, коллежид 58.2 мянган оюутан, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвд 45.3 мянган оюутан суралцаж байна.

2011/2012 оны хичээлийн жилд нийт 37.7 мянган оюутан төгссөнөөс 25.4 хувь нь худалдаа, бизнесийн удирдлага, 17.5 хувь нь багш, боловсрол судлал, сурган хүмүүжүүлэх, 9.3 хувь нь инженерийн, 5.3 хувь нь хууль, эрх зүйн чиглэлийн мэргэжилтэн байна.

ШИНЖЛЭХ УХААН, СОЁЛ УРЛАГ

Шинжлэх ухааны байгууллагад ажиллагчдын тоо 2012 онд 4071 болж, өмнөх оныхоос 49 хүн буюу 1.2 хувиар буурчээ. Нийт ажиллагчдын 51.5 хувь нь эмэгтэй, 65.6 хувь нь үндсэн ажиллагчид байна.

Шинжлэх ухааны салбарын нийт зардал 2012 онд 40.3 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оныхоос 11.5 тэрбум төгрөг буюу 40.2 хувиар өссөн ба үүнд анагаах ухааны салбарын зардал 71.2 хувь, нийгмийн шинжлэх ухааных 43.7 хувь, байгалийн шинжлэх ухааных 43.4 хувь, хөдөө аж ахуйн шинжлэх ухааных 36.6 хувь, техникийн шинжлэх ухааных 29.1 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Шинжлэх ухааны байгууллагуудын 2012 оны нийт зардлын 28.2 хувь нь байгалийн, 24.5 хувь нь техникийн, 17.7 хувь нь нийгмийн ухааны, 13.9 хувь нь хөдөө аж ахуйн, 9.9 хувь нь анагаах ухааны салбарт, 5.8 хувь нь их, дээд сургуульд ногдож байна.

Улсын төсвөөс санхүүжүүлсэн эрдэм шинжилгээний ажлын зардал 2012 онд 24.4 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оныхоос 46.1 хувиар өсч, үүнд шинжлэх ухаан, технологийн төслийн зардал 50.5 хувиар, онолын суурь судалгааны зардал 47.1 хувиар өссөн нь нөлөөлөв. Харин зэхэц ажлын зардал 51.5 хувиар буурсан байна.

Нийт зардлын 58.4 хувийг шинжлэх ухаан, технологийн төсөлд, 40.9 хувийг онолын суурь судалгаанд, 0.7 хувийг шинжлэх ухаан, технологийн зэхэц ажилд зарцуулсан байна.

Соёл, урлагийн байгууллагын ажиллагчдын тоо 2012 онд 6845 болж, өмнөх оныхоос 388 хүнээр буюу 6.0 хувиар өслөө.

Улсын хэмжээнд 2011 онд 373 номын сангаар 289.6 мянган уншигч үйлчлүүлсэн бол 2012 онд 377 номын сангаар 305.9 мянган хүн үйлчлүүлсэн байна. 10000 хүнд ногдох номын тоо 23.7 мянга болж, өмнөх оныхоос 0.5 мянгаар буурчээ.

Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын тоглолтын тоо 2012 онд 4697 болж, 2011 оныхоос 8.8 хувиар, үзэгчдийн тоо 1476.8 мянга болж, өмнөх оныхоос 25.2 хувиар буурчээ.

Музейн үзмэрийн тоо 2011 онд 244.3 мянга байсан бол 2012 онд 3.0 хувиар өсч 251.7 мянга, үзэгчдийн тоо 517.4 мянга байснаа 2012 онд 598.6 мянга болж, 15.7 хувиар өслөө.

Соёлын төвийн тоо 2012 онд 342 болж, 2011 оныхоос 0.3 хувиар, суудлын тоо 90.9 мянга болж, өмнөх оныхоос 1.8 мянга буюу 2.0 хувиар өсчээ.

СҮМ ХИЙД

Монгол Улсын 1992 оны шинэ Үндсэн хуулиар иргэдийн шүтэх, эс шүтэх эрх чөлөөтэй болсноор төрөл бүрийн урсгалын сүм хийд олноор байгуулагдаж эхэлсэн. Юуны түрүүнд уламжлалт буддын шашны сүм хийд олноор байгуулагдаж байгаа бөгөөд мөн христийн болон бусад шашны сүм хийд, шашны байгууллагуудын тоо нэмэгдэж байна.

Сүм хийдийн тоо 2012 онд 338 болж 2009 оныхоос 106 буюу 45.7 хувь , 2010 оныхоос 104 буюу 44.4 хувь, 2011 оныхоос 11 буюу 3.4 хувиар өслөө. Нийт сүм хийдийн 43.8 хувийг будда, 46.4 хувийг христ, 7.1 хувийг ислам, 2.7 хувийг бусад шашны сүм хийд эзэлж байна.

Сүм, хийд шашны байгууллагуудад 2012 оны байдлаар нийт 3.5 мян.хүн ажиллаж байгаагаас 1.7 мянга нь хурлын лам байна.

Хурлын лам нарын 168 буюу 9.6 хувь нь баруун бүсэд, 376 буюу 21.6 хувь нь хангайн бүсэд, 217 буюу 12.4 хувь нь төвийн бүсэд, 172 буюу 9.9 хувь нь зүүн бүсэд, 810 буюу 46.5 хувь нь Улаанбаатарт байна.

Шашны сургууль дацанд суралцагчид 2012 онд 0.8 мянга болж, өмнөх оныхоос 42.8 хувиар, гэрээр шашны ном заалгадаг хүүхдийн тоо 4.1 мянга болж, 1.9 хувиар буурлаа.

ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНД

Эрүүл мэндийн салбарт ажиллагчдын тоо 2012 онд 43.6 мянга болж өмнөх оныхоос 6.1 хувиар өссөн байна. Нийт ажиллагчдаас 8.6 мянга нь их эмч, 1.5 мянга нь эм зүйч, 16.9 мянга нь эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн үүнээс 9.9 мянга нь сувилагч, 16.6 мянга нь бусад ажилтан байна.

Нүд, арьс, харшил, хавдар судлаач, сэтгэц, эмгэг судлалын эмч нарын тоо өмнөх оныхоос буурч, бусад мэргэжлийн эмч нарын тоо өссөн байна. Улсын хэмжээнд их эмчийн тоо 2012 онд 2009 оныхоос 20.4 хувь, 2010 оныхоос 14.7 хувь, 2011 оныхоос 8.2 хувиар өссөн байна. Эмнэлгийн тусгай мэргэжилтний тоо 2012 онд 2009 оныхоос 6.9 хувь, 2010 оныхоос 6.6 хувь, 2011 оныхоос 2.3 хувиар нэмэгджээ. Нэг их эмчид 2012 онд 1.2 сувилагч ногдож байна. Нэг их эмчид ногдох хүний тоо 2012 онд 318 болж, өмнөх оныхоос 19 хүнээр, нэг сувилагчид ногдох хүний тоо 276 болж, өмнөх оныхоос 8 хүнээр буурсан байна. Хангайн бүсэд дунджаар нэг их эмчид ногдох хүний тоо хамгийн их буюу 501, төвийн бүсэд хамгийн бага буюу дунджаар 439 байна. Аймгийн түвшинд энэ үзүүлэлт Сэлэнгэ аймагт хамгийн их буюу 623, Улаанбаатар хотод хамгийн бага буюу 227 байна.

Эмнэлгийн орны тоо 2012 онд 19.6 мянга болж, 2009 оныхоос 10.4 хувь, 2010 оныхоос 9.9 хувь, 2011 оныхоос 3.2 хувиар өссөн байна. Улсын хэмжээнд эмнэлгийн ор хоногийн дундаж тоо 7.8 байгаа нь 2009 оныхоос 0.5, 2010 оныхоос 0.4, 2011 оныхоос 0.3 дундаж ор хоногоор буурав.

Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанд зүрх, судасны тогтолцооны өвчин (10 000 хүнд 21.7), хавдар (10 000 хүнд 13.1), гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг (10 000 хүнд 11.7), хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин (10 000 хүнд 5.5), амьсгалын тогтолцооны өвчин (10 000 хүнд 2.3) орж байна. Хорт хавдраар нас барагчдын дунд элэг (10 000 хүнд 4.8), ходоод (10 000 хүнд 1.7), уушги (10

000 хүнд 1.1), улаан хоолой (10 000 хүнд 0.9), умайн хүзүүний хорт хавдар (10 000 хүнд 0.4) зонхилж байна.

Улсын хэмжээнд 2012 онд 25 төрлийн цочмог халдварт өвчний тохиолдол бүртгэгдэж, халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 43.3 мянгад хүрч, 2009 оныхоос 11.4 хувь, 2010 оныхоос 4.7 хувь, 2011 оныхоос 1.1 хувиар өсчээ. Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн 20.9 хувийг гахайн хавдараар, 15.8 хувийг вирүст хепатитаар, 12.4 хувийг гонококкт халдвараар, 11.4 хувийг тэмбүүгээр, 9.6 хувийг трихомониазаар, 9.1 хувийг сүрьеэгээр, 6.5 хувийг салхин цэцгээр, 4.7 хувийг цусан суулгаар, 4.0 хувийг мөөгөнцрөөр өвчлөгчид эзэлж байна.

Эрүүл мэндийн салбарын нийт зардал 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 407.8 тэрбум төг болж, 2009 оныхоос 97.6 хувь, 2010 оныхоос 63.0 хувь, 2011 оныхоос 22.3 хувиар нэмэгдсэн байна. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлагад эрүүл мэндийн зардлын эзлэх хувь 2012 онд 6.9 хувь болж, 2009 оныхоос 1.9 пункт, 2010 оныхоос 1.2 пунктээр буурч, 2011 оныхоос 0.3 пунктээр өсчээ.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ ХАЛАМЖ

Нийгмийн даатгалд 2012 онд нийт 863.2 мян. хүн хамрагдсаны 761.9 мянга буюу 88.3 хувь нь заавал даатгуулагчид, 101.3 мянга буюу 11.7 хувь нь сайн дурын даатгуулагчид байна.

Нийт даатгуулагчдын тоо 2011 оныхоос 106.0 мян. хүн буюу 14.0 хувиар нэмэгдсэний дотор заавал даатгуулагчид 86.3 мян. хүн буюу 12.8 хувиар, сайн дурын даатгуулагчид 19.7 мян. хүн буюу 24.1 хувиар өсчээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 онд 799.2 тэрбум төгрөгт хүрч, 2011 оныхоос 43.7 тэрбум төг буюу 5.8 хувиар нэмэгдэв. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо 2012 онд 334.6 мянга болж, 2011 оныхоос 2.3 мян. хүн буюу 0.7 хувиар өссөн байна.

2012 онд олгосон нийт тэтгэврийн 70.4 хувийг өндөр насны, 15.2 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, 6.4 хувийг тэжээгчээ алдсаны, 8.0 хувийг цэргийн тэтгэвэр эзэлж байна.

Нийт тэтгэвэр авагчдын дотор тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэрт болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэрт хамрагдагчдын эзлэх хувь буурч, өндөр насны болон цэргийн тэтгэвэрт хамрагдагчдын эзлэх хувь өсөх хандлагатай байна.Тухайлбал, нийт тэтгэвэр авагчдын дүнд тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авагчдын эзлэх хувь 2012 онд 9.0 болж, 2009 оныхоос 2.3 пункт, 2010 оныхоос 1.4 пункт, 2011 оныхоос 0.7 пунктээр буурсан бол өндөр насны тэтгэвэр авагчдын эзлэх хувь 2012 онд 67.2 хувь болж 2009 оныхоос 3.7 пункт, 2010 оныхоос 2.4 пункт, 2011 оныхоос 1.1 пунктээр нэмэгдсэн байна.

Нийгмийн халамжийн орлого 2012 онд 188.1 тэрбум төгрөгт хүрч, 2011 оныхоос 53.3 тэрбум төг буюу 39.6 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн зарлага 2012 онд 181.4 тэрбум төг болж, 2011 оныхоос 49.6 тэрбум төг буюу 37.6 хувиар өслөө.

Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээ 2012 онд 2011 оныхоос 84.1 хувь, тэтгэмж, тусламжийнх 2.1 дахин, үйлчилгээ болон хөнгөлөлтөд зориулсан зардлынх 9.3 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн зардалд тэтгэмж, тусламжийн эзлэх хувь өссөн нь 2012 оноос 18 хүртэлх насны хүүхэд бүрт сар бүр 20.0 мянган төгрөг олгодог болсон, мөн жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдэд олгодог тэтгэмж нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

Нийгмийн халамжийн зардалд үйлчилгээ болон хөнгөлөлтөд зориулсан зардлын эзлэх хувь өсөхөд "Алдарт эх"-ийн одонтой эхчүүдэд жилд нэг удаа олгох тэтгэмжийг 2010 оны 10-р сараас 2 дахин нэмэгдүүлсэн нь нөлөөлөв.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, тусламжид хамрагдсан хүний тоо 2012 онд 1478.4 мянга болж, 2011 оныхоос 858.8 мянган хүн буюу 2.4 дахин нэмэгдсэн байна .

Хүний хөгжил сангаас давхардсан тоогоор 2.8 сая иргэнд 2012 онд 693.7 тэрбум төгрөгийн хувь хишгийг олгосон байна. 18 хүртэл насны 896.2 мянган хүүхэд "Хүүхдийн мөнгө" авсан байна.

ГЭМТ ХЭРЭГ

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо 2012 онд 22.1 мянга болж, 2011 оныхоос 2892 хэрэг буюу 15.1 хувиар нэмэгджээ. Нийт гэмт хэргийн 7.1 хувь нь Баруун бүсэд, 12.0 хувь нь Хангайн бүсэд, 15.4 хувь нь Төвийн бүсэд, 6.4 хувь нь Зүүн бүсэд, 58.4 хувь нь Улаанбаатар хотод ногдож байна. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэгт өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 40.8 хувь, хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг 32.4 хувь, нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 7.9 хувь, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 9.0 хувь, бусад гэмт хэрэг 9.9 хувийг эзэлж байна.

Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэргийн тоо 2012 онд 7155 болж, 2011 оныхоос 693 хэрэг буюу 10.7 хувиар өсөхөд энэ төрлийн хэргийн 91.5 хувийг эзэлж буй бусдын бие махбодид гэмтэл учруулах гэмт хэрэг 6546 болж, 2011 оныхоос 708 хэрэг буюу 12.1 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.

Хүүхэд, гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэргийн тоо 2012 онд 405 болж, 2011 оныхоос 29 хэрэг буюу 6.7 хувиар буурахад, энэ төрлийн хэргийн 75.3 хувийг эзэлж байгаа хүчингийн хэрэг 2011 оныхоос 16.9 хувиар буурсан нь нөлөөлсөн хэдий ч хүүхэд хаях, төөрүүлэх хэрэг 2011 оныхоос 7 хэргээр буюу 2.2 дахин өссөн байна.

Өмчлөх эрхийн эсрэг 9023 гэмт хэрэг 2012 онд бүртгэгдэж, 2011 оныхоос 1791 хэрэг буюу 24.8 хувиар өсөхөд энэ төрлийн гэмт хэргийн 69.4 хувийг эзэлж буй бусдын эд хөрөнгийг хулгайлах хэрэг 990 буюу 18.8 хувиар, хувийн өмчийг хулгайлах хэрэг 625 буюу 18.0 хувь, мал хулгайлах хэрэг 207 буюу 17.7 хувь, халаасны хулгайн хэрэг 80 буюу 47.3 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Залилангийн гэмт хэрэг 2012 онд 1098 бүртгэгдэж, 2011 оныхоос 410 хэрэг буюу 59.6 хувь, булаах гэмт хэрэг 2012 онд 179 болж, 2011 оныхоос 42 хэрэг буюу 30.7 хувь, дээрмийн гэмт хэрэг 552 бүртгэгдэж, 2011 оныхоос 16 хэрэг буюу 3.0 хувиар нэмэгдсэн байна.

Танхайн гэмт хэрэг 2012 онд 1687 бүртгэгдсэн ба 2011 оныхоос 137 хэрэг буюу 7.5 хувиар буурахад энэ төрлийн гэмт хэргийн тоо Говь-Алтай аймагт 14 буюу 63.6 хувь, Увс аймагт 20 буюу 57.1 хувь, Ховд аймагт 5 буюу 55.6 хувь, Дархан-Уул аймагт 24 буюу 53.8 хувь, Баянхонгор аймагт 12 буюу 40.0 хувь, Булган аймагт 4 буюу 36.4 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлөв.

Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 2012 онд 1999-д болж, 2011 оныхоос 129 хэрэг буюу 6.9 хувиар, байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг 410 болж, 2011 оныхоос 140 хэрэг буюу 51.9 хувиар нэмэгдэв.

18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүн тутамд 2012 онд улсын дунджаар 117 гэмт хэрэг ногдож байгаа нь 2011 оныхоос дунджаар 14 хэрэг буюу 13.6 хувиар нэмэгджээ. Энэ үзүүлэлт Говьсүмбэр (163), Дорноговь (145), Хэнтий (139), Төв (131) аймаг, Улаанбаатар (152) хотод улсын дунджаас дээгүүр байна.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 2012 онд 19734 байгаагийн 1248 буюу 6.3 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 2667 буюу 13.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Гэмт хэргийн улмаас 2012 онд 901 хүн нас барсны 199 буюу 22.1 хувь нь хүнийг санаатай алах гэмт хэргийн улмаас, 369 буюу 41.0 хувь нь тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэргийн улмаас амь насаа алджээ.

Шүүхээр ял шийтгүүлсэн хүний тоо 2012 онд 8324 болж, үүний 726 буюу 8.7 хувь нь эмэгтэйчүүд, 570 буюу 6.8 хувь нь хүүхдүүд (хүүхдүүдийн 15 буюу 2.6 хувь нь эмэгтэй хүүхэд) байна.

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2012 онд 53.3 тэрбум төг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын нийт хэмжээ 25.1 тэрбум төг болж, 2011 оныхоос учирсан хохирлын хэмжээ 48.5 хувиар, нөхөн төлүүлсэн хохирлын нийт хэмжээ 35.7 хувиар өсөв. Гэмт хэргийн улмаас учирсан нийт хохирлын 80.3 хувь буюу 42.8 тэрбум төг нь хувийн өмчид ногдож байна.

ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН

Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр оны үнээр 13944.2 тэрбум төг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 5492.7 тэрбум төг болж, 2011 оныхоос оны үнээр 2856.5 тэрбум төг буюу 25.8 хувиар, зэрэгцүүлэх үнээр 600.9 тэрбум төг буюу 12.3 хувиар өслөө.

2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр тооцсон ДНБ-ий 2012 оны 12.3 хувийн өсөлтөд хөдөө аж ахуйн салбарын 140.6 тэрбум төг буюу 21.3 хувь, уул уурхай, олборлох үйлдвэрлэлийн салбарын 70.5 тэрбум төг буюу 8.9 хувь, тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагааны салбарын 68.7 тэрбум төг буюу 12.8 хувь, бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээний салбарын 55.3 тэрбум төг буюу 10.3 хувийн өсөлт голлон нөлөөллөө. Бүтээгдэхүүний цэвэр татварын хэмжээ 2011 онд 2010 оныхоос 330.2 тэрбум төг буюу 57.9 хувиар нэмэгдэж байсан бол 2012 онд 955.3 тэрбум төгрөгт хүрч, 2011 оныхоос 55.2 тэрбум төг буюу 6.1 хувиар нэмэгдлээ. Бүтээгдэхүүний цэвэр татварын 2012 оны урьпчилсан гүйцэтгэлд нэмэгдсэн өртгийн албан татвар 69.9 хувь, онцгой албан татвар 16.8 хувь, гадаад худалдааны орлого 17.6 хувь, нийтийн тээврийн болон эрчим хүчний татаас -4.3 хувийг эзэлж байна.

Нэг хүнд ногдох ДНБ 2012 онд оны үнээр 4910.4 мян.төг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 1934.3 мянган төгрөгт, ҮНО оны үнээр 4585.9 мян.төг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 1806.4 мянган төгрөгт хүрлээ. Дэлхийн банкны атласын аргаар тооцсон нэг хүнд ногдох ДНБ 2012 онд оны үнээр 3335 ам.доллар, ҮНО 3114 ам.долларт хүрсэн.

Хувийн хэвшлийн нэмэгдэл өртөг 2012 онд ДНБ-ий 75.0 хувийг эзэлж байна.

Эцсийн ашиглалтын аргаар тооцсон ДНБ-ий хэмжээ 2012 онд урьдчилсан гүйцэтгэлээр оны үнээр 14621.1 тэрбум төг болж, 2011 оныхоос 3452.9 тэрбум төг буюу 30.9 хувиар өссөн. ДНБ-д эцсийн хэрэглээ 64.2 хувь, хөрөнгийн нийт хуримтлал 60.6 хувь, цэвэр экспорт -24.7 хувь болж, 2011 оныхоос эцсийн хэрэглээ 1.9 пунктээр өсч, харин хөрөнгийн нийт хуримтлал 1.5 пункт, цэвэр экспорт 0.4 пунктээр буурсан байна.

2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр тооцсон ДНБ-ий хэмжээ 2012 онд урьдчилсан гүйцэтгэлээр 5509.1 тэрбум төгрөгт хүрч, 2011 оныхоос 598.6 тэрбум төг буюу 12.2 хувиар нэмэгдсэн байна. Эцсийн хэрэглээ 2012 онд 4582.1 тэрбум төг, хөрөнгийн нийт хуримтлал 3694.3 тэрбум төг, цэвэр экспорт -2767.3 тэрбум төгрөгт хүрч, 2011 оныхоос эцсийн хэрэглээ 18.1 хувь, хөрөнгийн нийт хуримтлал 24.0 хувь, цэвэр экспорт 41.9 хувиар нэмэгдлээ.

Орлогын аргаар тооцсон ДНБ-ий хэмжээ 2012 онд урьдчилсан гүйцэтгэлээр оны үнээр 13944.2 тэрбум төг болж, 2011 оныхоос 25.8 хувиар өслөө. Орлогын аргаарх ДНБ-ий бүтцэд цалин, түүнтэй адилтгах орлого 26.4 хувь, үйлдвэрлэл, импортын цэвэр татвар 18.5 хувь, үндсэн хөрөнгийн хэрэглээ 5.3 хувь, үйл ажиллагааны цэвэр ашиг, холимог орлого 49.7 хувийг эзэлж, 2011 оныхоос цалин, түүнтэй адилтгах орлого 2.2 пунктээр, үйл ажиллагааны цэвэр ашиг, холимог орлого 0.3 пунктээр нэмэгдэж, үйлдвэрлэл, импортын цэвэр татвар 2.6 пунктээр буурсан байна.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН УЛСЫН ИНДЕКС

Үндэсний Статистикийн Хороо нь 2006 оноос нийслэл, аймгийн өрхийн хэрэглээний зардлын жингээр жигнэсэн хэрэглээний үнийн улсын индексийг тооцож нийтэд мэдээлж байна.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2011 оны эцэст өмнөх оныхоос 8.9 хувиар өссөн бол 2012 оны эцэст өмнөх оныхоос 14.0 хувиар өсч, өсөлтийн хурдац 5.1 пунктээр нэмэгджээ.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2012 онд өмнөх оны эцсийнхээс 14.0 хувь өссөний дотор согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ 54.4 хувь, зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байрных 23.0 хувь, хүнсний бараа, ундаа, усных 17.5 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 16.1 хувь, боловсролын үйлчилгээнийх 15.2 хувь өссөн нь хамгийн өндөр өсөлт бөгөөд орон сууц, цахилгаан, түлшнийх 11.0 хувь, гэр ахуйн бараа, тавилгынх 10.2 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 9.0 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 7.4 хувь, тээврийн бүлгийнх 6.5 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 3.5 хувиар өсч, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээнийх 1.5 хувиар буурчээ.

Хэрэглээний үнийн улсын индексийн 2012 оны 14.0 хувийн өсөлтийн 5.1 нэгж нь хүнсний барааны бүлгийн үнийн өсөлтөөс; 2.7 нэгж нь хувцас, гутал, бөс барааны бүлгийн; 1.6 нэгж нь согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн; 1.4 нэгж нь орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн; 0.8 нэгж нь тээврийн бүлгийн; 0.7 нэгж нь боловсролын бүлгийн; 0.6 нэгж нь зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байрны бүлгийн; 0.5 хувь нь гэр ахуйн бараа, тавилгын бүлгийн; 0.3 нэгж нь эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн; 0.5 нэгж нь бусад бүлгийн үнийн өөрчлөлтөөс шалтгаалсан байна.

Инфляцийн жилийн дундаж түвшин 2012 онд 14.3 хувь болж, 2011 оныхоос 5.8 пунктээр өсчээ.

Хэрэглээний үнийн сарын индекс улсын дүнгээр 2012 оны бүх саруудад өссөн байна. 2012 оны эхний 3 сард өмнөх сартай нь харьцуулахад 2.2-2.7 хувиар өсч байсан нь тухайн жилийн хамгийн өндөр өсөлттэй сарууд байв. 2012 оны 4-12 сард энэ үзүүлэлт 0.5-1.0 хувиар өссөн байна. Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 1 дүгээр сард хамгийн өндөр (2.7%) өсч, харин 11 дүгээр сард өсөлт хамгийн бага (0.2%) байв.

Аймгуудад хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны эцэст өмнөх оныхтой харьцуулахад 7.7-23.7 хувиар өссөний дотор Говьсүмбэр аймагт 23.7 хувь нэмэгдсэн нь хамгийн өндөр үзүүлэлт юм. Харин Улаанбаатар хотод энэ үзүүлэлт 14.2 хувь байлаа.

Хөдөө аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Хөдөө аж ахуйн гол нэртөрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийн судалгааг сар бүрийн 4-нд авдаг. Сум, дүүрэг, аймаг, нийслэлийн үнэ цуглуулдаг нэгжүүдээс ирсэн үнийг жилийн эцэст нэгтгэн, арифметик дунджаар жилийн дундаж үнийг тодорхойлж байна.

Манай улсын эдийн засгийн гол салбар болох хөдөө аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийн судалгаагаар 2012 ондхонины ноостой нэхийний жилийн дундаж үнэ10.6 мян. төгболж, 2011 оныхоос 0.3 мян.төг буюу 2.9 хувь, үхрийн 2 метрээс дээш урттай ширнийх30.3 мян.төг болж, 2011 оныхоос 7.2 мян.төг буюу 31.3 хувь, адууны ширнийх32.0 мян.төг болж, 2011 оныхоос 6.4 мян. төг буюу 25.0 хувиар өсч, харин ямааны цагаан ноолуурынх45.7 мян.төг болж, 2011 оныхоос 6.3 мян.төг буюу 12.1 хувь, ямааны ноолууртай арьсных 16.7 мян.төг болж,2011 оныхоос 1.2 мян.төг буюу 7.7 хувиар буурсан байна.

МӨНГӨ, ЗЭЭЛ

Эдийн засаг дахь мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2012 оны жилийн эцэст 7617.3 тэрбум төг болж, 2011 оныхоос 1205.0 тэрбум төг буюу 18.8 хувиар өсөхөд бараг мөнгө 1110.7 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн нь голлон нөлөөллөө.

Төгрөгийн хадгаламж 2012 оны эцэст 3488.0 тэрбум төг болж, 2011 оныхоос 575.6 тэрбум төг буюу 19.8 хувиар өсөхөд иргэдийн хадгаламж 522.6 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна. Гадаад валютын хадгаламж 2012 онд 2011 оныхоос 456.8 тэрбум төг буюу 46.7 хувиар нэмэгдэж 1434.7 тэрбум төгрөгт хүрчээ.

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2)-д банкнаас гадуурх мөнгөний эзлэх хувь 2012 оны эцэст 7.9 болж, 2011 оныхоос 0.2 пунктээр буурчээ.

Арилжааны банкуудын олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны эцэст 6990.5 тэрбум төг болж, 2011 оныхоос 1349.3 тэрбум төг буюу 23.9 хувиар өссөн байна. Чанаргүй зээлийн нийт зээлийн өрийн үлдэгдэлд эзлэх хувь 2012 онд 4.2 болж, 2011 оныхоос 1.6 пунктээр буурчээ.

Банкуудын төгрөгийн зээлийн жилийн жигнэсэн дундаж хүү 2012 оны эцэст 2011 оныхоос 2.7 пунктээр өсч, жилийн хүү 18. 2 хувь, валютын зээлийн жилийн жигнэсэн дундаж хүү 2011 оныхоос 1.4 пунктээр өсч, жилийн хүү 13.5 хувь болжээ.

Төгрөгийн америк доллартай харьцах жилийн дундаж ханш 1359.4 төг болж 2011 оныхоос 7.4 хувь, юаньтай харьцах жилийн дундаж ханш 215.5 төг болж 10.0 хувь, рубльтэй харьцах жилийн дундаж ханш 43.81 төг болж 1.7 хувиар суларч, евротой харьцах жилийн дундаж ханш 1748.62 төг болж 0.7 хувиар чангарчээ.

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2012 оны эцэст 2011 оныхоос 1355.2 сая ам.долл буюу 59.6 хувиар нэмэгдэж 3629.2 сая ам.доллар хүрсэн нь манай улсын импортын 28.2 долоо хоног буюу 7.1 сарын хэрэгцээг хангахаар байлаа.

Үнэт цаасны зах зээл

Монголын хөрөнгийн биржид 2012 оны эцэст 329 компани бүртгэлтэй байгаагаас 52 нь төрийн болон төрийн өмчийн оролцоотой хувьцаат компани, 277 нь хувийн өмчийн компани байна.

Үнэт цаасны арилжаа 2012 онд нийт 250 өдөр явагдаж, 145.1 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийв. Хөрөнгийн

зах зээлийн нийт үнэлгээ 1799.9 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь 2011 оныхоос 17.0 хувиар буурчээ. ТОП-20 дундаж индекс 2011 онд 21420.8 байсан бол 2012 онд 19072.0 болж буурлаа. 2012 онд өдөрт дунджаар 535.2 мян.хувьцаа арилжаалагдаж, 579.0 сая төгрөгийн гүйлгээ хийгдсэн байна. Женко тур бюро, Хөх ган, Э транс Ложистикс, Бэрх уул, НАКО түлш, Ремикон зэрэг хувьцаат компаний хувьцаа хамгийн идэвхтэй арилжаалагдсан байна. Харин Таван толгой, АПУ, Шивээ овоо, Бэрх уул, Багануур, Шарын гол зэрэг хувьцаат компани зах зээлийн хамгийн өндөр үнэлгээтэй компаний тоонд орж байна.

Санхүүгийн бусад салбар

Даатгал. Хүний ажил, амьдралд учирч болзошгүй тааламжгүй үйл явдлын эрсдэлийг бууруулах, түүний хохирол, үр дагаврыг богино хугацаанд арилгах санхүүгийн үр дүнтэй арга хэрэгслийн нэг нь арилжааны даатгал юм. Манай улсад 2012 онд нийт 18 байгууллага даатгалын, 17 байгууллага даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа явуулсан байна. Даатгалын байгууллагууд 2012 онд 78.2 тэрбум төгрөгийн хураамжийн орлого олж, 19.6 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр төлжээ. Хураамжийн орлого 2011 оныхоос 64.7 хувь, нөхөн төлбөр 92.4 хувиар өслөө.

Банк бус санхүүгийн байгууллага. Улсын хэмжээнд 2012 онд нийт 212 банк бус санхүүгийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулж, 67.6 тэрбум төгрөгийн санхүүгийн орлого олж, 23.3 тэрбум төгрөгийг санхүүгийн зардалд зарцуулж, 42.0 тэрбум төгрөгийн санхүүгийн цэвэр ашигтай ажилласан байна. Санхүүгийн орлого 2011 оныхоос 49.6 хувь, санхүүгийн цэвэр ашиг (санхүүгийн орлогоос санхүүгийн зардал болон болзошгүй эрсдэлийн зардлыг хассан дүн) 46.9 хувь, санхүүгийн зардал 60.9 хувиар өсчээ.

Хадгаламж, зээлийн хоршоо. Тусгай зөвшөөрөлтэй 148 аж ахуйн нэгж байгууллага 2012 онд үйл ажиллагаа явуулж, 15.4 тэрбум төгрөгийн хүүгийн орлого олж, 8.3 тэрбум төгрөгийг хүүгийн төлбөрт зарцуулж, 7.1 тэрбум төгрөгийн хүүгийн цэвэр ашигтай ажилласан. Хүүгийн орлого 2011 оныхоос 24.7 хувь, хүүгийн зарлага 12.7 хувь, хүүгийн цэвэр ашиг 42.4 хувиар өсчээ.

УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСӨВ

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлого, тусламжийн хэмжээ 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 4952.2 тэрбум төг болж, 2009 оныхоос 2958.2 тэрбум төг буюу 2.5 дахин, 2010 оныхоос 1829.7 тэрбум төг буюу 58.6 хувь, 2011 оныхоос 484.0 тэрбум төг буюу 10.8 хувиар өсөв.

Татварын нийт орлого өмнөх оныхоос 535.1 тэрбум төг буюу 14.6 хувиар нэмэгдэхэд гадаад худалдааны татварын орлого 10.1 тэрбум төг буюу 3.0 хувиар буурсан хэдий ч нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 214.6 тэрбум төг буюу 45.3 хувь, дотоодын бараа, үйлчилгэний татварын орлого 198.8 тэрбум төг буюу 13.9 хувь, бусад татварын орлого 91.0 тэрбум төг буюу 15.9 хувь, орлогын албан татварын орлого 36.2 тэрбум төг буюу 4.3 хувь, өмчийн татварын орлого 4.5 тэрбум төг буюу 26.2 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оныхоос 75.9 тэрбум төг буюу 13.9 хувиар нэмэгдэхэд төсөвт газрын өөрийн орлого 59.5 тэрбум төг буюу 25.5 хувиар буурсан хэдий ч хувьцааны ногдол ашгийн орлого 66.8 тэрбум төг буюу 75.5 хувь, газрын тосны орлого 32.5 тэрбум төг буюу 42.8 хувь, хүү, торгуулийн орлого 20.7 тэрбум төг буюу 35.7 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 11.9 тэрбум төг буюу 22.8 хувь, навигацын орлого 3.6 тэрбум төг буюу 10.2 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ. Нийт орлого, тусламжийн дүнд урсгал орлого 2009 онд 98.9 хувь, 2010 онд 98.6 хувь, 2011 онд 94.3 хувь, 2012 онд 97.4 хувийг эзэлж байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлага, цэвэр зээлийн хэмжээ 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 6116.7 тэрбум төг болж, 2009 оныхоос 3780.0 тэрбум төг буюу 2.6 дахин, 2010 оныхоос 3036.0 тэрбум төг буюу 98.5 хувиар нэмэгдсэн байна. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ өмнөх оныхоос 1119.6 тэрбум төг буюу 22.4 хувиар нэмэгдсэн нь эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн хэмжээ 390.4 тэрбум төг буюу 81.4 хувиар буурсан хэдий ч бараа, үйлчилгээний зардал 568.3 тэрбум төг буюу 37.8 хувь, татаас ба шилжүүлгийн зардал 558.3 тэрбум төг буюу 32.9 хувь, хөрөнгийн зардал 294.3 тэрбум төг буюу 23.0 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 89.1 тэрбум төг буюу 3.4 дахин өссөнөөс шалтгаалжээ.

Нийт зарлага, цэвэр зээлийн дүнд урсгал зардал 2009 онд 76.5 хувь, 2010 онд 73.2 хувь, 2011 онд 64.8 хувь, 2012 онд 72.8 хувийг эзэлж байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлого, тусламжийн дүн 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 35.5 хувийг эзэлж, 2009 оныхоос 5.3 пунктээр нэмэгдэж, 2010 оныхоос 1.6 пункт, 2011

оныхоос 4.8 пунктээр буурсан байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлага 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 43.9 хувийг эзэлж, 2009 оныхоос 8.4 пункт, 2010 оныхоос 7.3 пунктээр нэмэгдэж, 2011 оныхоос 1.2 пунктээр буурсан байна.

Улсын нэгдсэн төсөв 2010 онд 41.8 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарч, дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 0.5 хувийг эзэлж байсан бол 2009, 2011, 2012 онд алдагдалтай гарчээ. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд улсын нэгдсэн төсвийн алдагдлын эзлэх хувь 2009 онд 5.2, 2011 онд 6.9, 2012 онд 9.0 байлаа.

Хөрөнгийн зардлын дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 11.3 болж, 2009 болон 2010 оныхоос тус бүр 4.3 пунктээр нэмэгдэж, 2011 оныхоос 0.3 пунктээр буурчээ.

ТӨЛБӨРИЙН ТЭНЦЭЛ

Төлбөрийн тэнцэл 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 1369.0 сая ам.долларын ашигтай гарч, ашгийн хэмжээ өмнөх оныхоос 1341.2 сая ам.доллараар өслөө.

Урсгал тэнцэл 3215.3 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, алдагдал 456.7 сая ам.долл буюу 16.6 хувиар өссөн байна. Барааны тэнцэл 1528.7 сая ам.долларын алдагдалтай гарч өмнөх оныхоос 535.8 сая ам.долл буюу 54 хувь, үйлчилгээнийх 87.1 сая ам.долл буюу 7.5 хувиар өссөн нь урсгал тэнцлийн алдагдал нэмэгдэхэд нөлөөлжээ.

Хөрөнгө, санхүүгийн дансны тэнцлийн ашиг 4.8 тэрбум ам.долл болж, өмнөх оныхоос ашиг 1.9 тэрбум ам.долл буюу 67.4 хувиар өсөхөд санхүүгийн хөрөнгө оруулалт өмнөх оныхоос 2.3 тэрбум ам.доллараар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, ИХ БАРИЛГА

Нийт хөрөнгө оруулалтын хэмжээ 2012 онд урьдчилсан гүйцэтгэлээр 8594.1 тэрбум төг болж, өмнөх оныхоос 206.2 тэрбум төг буюу 2.5 хувиар өслөө.

2012 онд хөрөнгө оруулалтын 33.8 хувь нь дотоод эх үүсвэрээр, 66.2 хувь нь гадаад эх үүсвэрээр санхүүжигдсэн бөгөөд өмнөх оныхоос дотоод эх үүсвэрийн хөрөнгө оруулалт 480.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэж, харин гадаад эх үүсвэрийн хөрөнгө оруулалт 273.7 тэрбум төгрөгөөр буурчээ.

Гадаадын хөрөнгө оруулалт буурахад гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт өмнөх оныхоос 340.8 тэрбум төгрөгөөр буурсан нь нөлөөлжээ.

Нийт хөрөнгө оруулалтын 2012 онд 16.4 хувийг эзэлж буй улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт 1412.9 тэрбум төг болж, өмнөх оныхоос 302.4 тэрбум төг буюу 27.2 хувиар өссөн бөгөөд хувийн жин нь 3.2 пунктээр нэмэгдэв. Нийт хөрөнгө оруулалтад дотоод эх үүсвэрийн хөрөнгө оруулалтын хувийн жин 4.9 пунктээр өссөн байна.

Нийт хөрөнгө оруулалтын 9.4 хувь нь барилга угсралт, их засварын ажилд, 47.8 хувь нь машин, тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтанд ногдож байна. Өмнөх оныхоос барилга угсралт, их засварын ажилд оруулсан хөрөнгө оруулалт 0.5 пунктээр өсч, машин, тоног төхөөрөмжийн худалдан авалт 3.0 пунктээр буурчээ. Үүнд уул уурхайд чиглэсэн машин, тоног төхөөрөмжийн импортын бууралт голлон нөлөөлж байна.

Хөрөнгө оруулалтыг салбараар авч үзвэл 2012 онд уул, уурхайн салбар 50.4 хувь, барилгын салбар 11.8 хувь, бөөний болон жижиглэн худалдаа 12.2 хувь, тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагааны салбар 3.3 хувь, төрийн удирдлагын салбар 4.1 хувийг эзэлж байна.

ИХ БАРИЛГА

Барилга угсралт, их засварын ажлын хэмжээ 2012 онд 811.3 тэрбум төгрөгт хүрсний 92.2 хувь буюу 748.1 тэрбум төгрөгийн ажлыг дотоодын, 7.8 хувь буюу 63.2 тэрбум төгрөгийн ажлыг гадаадын барилгын байгууллагууд гүйцэтгэв.

Улсын хэмжээнд 2012 онд нийтдээ 895.7 тэрбум төгрөгийн орон сууц, үйлдвэр, үйлчилгээний барилга объектыг ашиглалтад оруулсан нь өмнөх оныхоос 209.7 тэрбум төгрөг буюу 30.6 хувиар өслөө.

11413 айлын орон сууцны 178 барилга; эрчим хүчний 214; албан тасалгааны зориулалтаар 141; сургууль, соёлын 102; далан, суваг, шугам сүлжээний 60; худалдаа, үйлчилгээний 50; үйлдвэрлэлийн зориулалтаар 32; зочид буудлын 10; бусад зориулалтын 312; нийтдээ 1099 барилга, байгууламжийг 2012 онд ашиглалтад оруулсан байна.

Дотоодын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажлын 64.8 хувь нь Улаанбаатар хотод, 3.0 хувь нь Хөвсгөл, 2.4 хувь нь Увс, 2.2 хувь нь Ховд аймагт ногдож байна. Сүүлийн 4 жилийн дунджаар барилга угсралт, их засварын ажил Булган, Өвөрхангай, Увс, Хөвсгөл, Говь-Алтай, Дорнод, Архангай, Баянхонгор, Дундговь, Дорноговь аймагт 33.4-88.4 хувиар, Говьсүмбэр, Сэлэнгэ, Сүхбаатар аймагт 1.3-2.5 дахин өслөө.

Дотоодод үйлдвэрлэсэн захалсан банз, хөөсөнцрөөс бусад барилгын гол нэрийн материалын үнэ 2012 онд өслөө. Нэг шоо метр хөнгөн бетоны дундаж үнэ 2012 онд 138.5 мян.төг болж өмнөх оны дунджаас 31.8 мян.төг буюу 29.8 хувь, нэг ширхэг улаан тоосгоных 279.2 төг болж 130.8 төг буюу 88.1 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 9.1 мян.төг болж 2.2 мян.төг буюу 31.0 хувь, нэг метр квадрат вакуум цонхных 85.8 мян.төг болж 5.8 мян.төг буюу 7.3 хувь, нэг шоо метр шалны ховилгүй банзных 156.7 мян.төг болж 9.8 мян.төг буюу 6.7 хувь, хуурай палкных 27.5 мян.төг болж 2.1 мян.төг буюу 8.2 хувиар өсчээ.

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Мал аж ахуй

Манай улсын эдийн засгийн гол салбар бэлчээрийн мал аж ахуй нь улс орны эдийн засаг, хөдөлмөр эрхлэлт, экспортын орлогод чухал байр суурь эзэлсэн хэвээр байна. Хөдөө аж ахуйн салбар 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр ДНБ-ий 17.6 хувийг үйлдвэрлэж байгаа бөгөөд хөдөө аж ахуйн салбарын нэмэгдэл өртгийн 77.5 хувийг мал аж ахуйн салбар эзэлж байна. Хөдөө аж ахуйн салбарт 2012 оны байдлаар улсын хэмжээнд нийт ажиллагчдын 35.0 хувь, экспортын орлогын 7.0 орчим хувь нь ногдож байна.

Мал аж ахуйн салбарын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр, оны үнээр 1906.0 тэрбум төг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 957.8 тэрбум төгрөгт хүрч, 2011 оныхоос оны үнээр 29.1 хувиар, зэрэгцүүлэх үнээр 24.4 хувиар өслөө.

Мал аж ахуйн салбарт 2012 онд нядалгааны жингээр 220.4 мян.т мах, 511.0 мян.т сүү, 69.4 сая ш өндөг, 19.1 мян.т хонины ноос, 5.1 мян.т ноолуур, 8.8 сая ширхэг арьс, шир бэлтгэв.

Улсын хэмжээнд 2012 онд 2011 оныхоос махны үйлдвэрлэл, нядалгааны жингээр 10.4 мян.т, сүүний үйлдвэрлэл 52.4 мян.т, ноолуурын үйлдвэрлэл 0.7 мян.т, хонины ноосны үйлдвэрлэл 1.5 мян.т, арьс, ширний үйлдвэрлэл 23.8 мян.ширхэгээр нэмэгдсэн байна.

Хувийн малтай өрхийн тоо 2012 онд нийт өрхийн 27.1 хувь буюу 207.8 мянга байгаагийн 146.1 мянга нь малчин өрх байна. Мал аж ахуйн салбарт нийт 289.6 мян.малчид ажиллаж байна.

Мал тооллогын дүнгээс үзэхэд нийт малчин өрхийн 82.0 хувь нь цахилгааны эх үүсгүүртэй, 74.4 хувь нь телевизортой, 28.2 хувь нь автомашинтай, 43.2 хувь нь мотоцикльтой, 2.4 хувь нь трактортой байна.

2012 оны байдлаар оны эхэнд тоологдсон эх малын 87.6 хувь буюу 13.7 сая эх мал төллөж, гарсан төлийн 96.5 хувь буюу 13.4 сая төл бойжууллаа.

Малын тоо 2012 оны эцэст 40.9 сая толгойд хүрч, 2011 оныхоос 4.6 сая толгой буюу 12.6 хувиар өслөө. Үүний дотор адуу 2330.4 мян, үхэр 2584.6 мян, тэмээ 305.8 мян, хонь 18.1 сая, ямаа 17.6 саяд хүрч, 2011 оныхоос адуу 217.5 мян, үхэр 244.9 мян, тэмээ 25.8 мян, хонь 2.5 сая, ямаа 1.6 сая толгойгоор өссөн байна. Малын тоо 2012 онд 2011 оныхоос 15 аймаг, Улаанбаатар хотод 5 төрөл дээрээ өсчээ. Өвөрхангай (545.0

мян), Архангай (418.9 мян), Баянхонгор (403.1 мян), Дундговь (323.3 мян), Говь-Алтай (297.7 мян) аймгуудад малын тоо хамгийн их хэмжээгээр өсчээ.

Оны эхэнд тоологдсон нийт малын 1.2 хувь буюу 0.4 сая том мал 2012 онд зүй бусаар хорогдов.

Улсын хэмжээгээр 2012 онд тэжээлийн нэгжид шилжүүлснээр 624.6 мян.т тэжээл үйлдвэрлэсэн бөгөөд хонин толгойд шилжүүлснээр нэг малд 9.3 кг тэжээл ногдож байгаа нь 2011 оныхоос 1.7 кг-аар доогуур байна.

Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн яамны мэдээгээр 2012 онд сүүний чиглэлийн үнээний 977, махны чиглэлийн үхрийн 78, мах, ноосны чиглэлийн хонины 229, гахайн 181, тахианы 152, зөгийн 89 эрчимжсэн аж ахуй (ферм) үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд 2011 оныхоос нийт дүнгээрээ 56-гаар нэмэгдсэн байна.

Газар тариалан

"Атрын III аян"-ы өмнөх таван жил /2003-2007/-ийн дундажтай зэрэгцүүлэхэд 2012 онд хураасан үр тариа 352.8 мян.т буюу 3.8 дахин, төмс 152.9 мян.т буюу 2.6 дахин, хүнсний ногоо 34.9 мян.т буюу 54.5 хувиар өсчээ.

Улсын хэмжээгээр 2012 оны байдлаар нийт 379.8 мян.га талбайд тариалалт хийснээс 306.2 мян.га-д үр тариа, 16.8 мян.га-д төмс, 7.9 мян.га-д хүнсний ногоо, 13.8 мян.га-д тэжээлийн ургамал, 35.1 мян.га-д техникийн ургамал, жимс, жимсгэнэ тариалсан нь 2011 оныхоос нийт тариалсан талбай 33.9 мян.га-гаар буюу 9.8 хувь өссөн байна. Улсын хэмжээнд 2012 онд 479.3 мян.т үр тариа, 245.9 мян.т төмс, 98.9 мян.т хүнсний ногоо, 46.2 мян.т тэжээлийн ургамал хурааж, 1175.1 мян.т өвс хадлан, 39.1 мян.т гар тэжээл бэлтгэсэн нь 2011 оныхоос үр тариа 33.2 мян.т буюу 7.4 хувь, төмс 44.3 мян.т буюу 22.0 хувь, тэжээлийн ургамал 5.8 мян.т буюу 14.4 хувиар өсч, хүнсний ногоо 0.1 мян.т буюу 0.1 хувь, бэлтгэсэн өвс хадлан 20.1 мян.т буюу 1.7 хувь, гар тэжээл 7.6 мян.т буюу 16.3 хувиар буурлаа.

Нэг га-гаас 15.7 цн үр тариа, 146.2 цн төмс хураасан нь 2011 оныхоос үр тарианых 0.8 цн, төмснийх 15.1 центнерээр их байна.

2012 онд эх орны үр тарианы хэрэгцээний 99.3 хувийг, төмсний 98.7 хувийг, хүнсний ногооны 54.9 хувийг дотоодын ургацаар хангах нөхцөл бүрдсэн.

АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл, оны үнээр 2012 онд 7776.7 тэрбум төг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2285.1 тэрбум төг боллоо. Зэрэгцүүлэх үнээр тооцсон үйлдвэрлэлийн хэмжээ, 2009 оныхоос 539.1 тэрбум төг буюу 30.9 хувь, 2010 оныхоос 347.7 тэрбум төг буюу 17.9 хувь, 2011 оныхоос 158.3 тэрбум төг буюу 7.4 хувиар өслөө.

Энэхүү өсөлтөд 35 хувийн агуулгад шилжүүлснээр зэсийн баяжмал, алт, цайрын баяжмал, төмрийн хүдэр, хайлуур жоншны баяжмал, газрын тос зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.1-42.6 хувь; хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, металл цувимал, архи, дарс, талх, нарийн боов, хивс, гурил, цахилгааны утас, металл бэлдэц, шар айраг, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, зүсмэл материал, бетон зуурмаг, бетон дэр зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.8 хувиас 3.9 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын дүнгээр 2012 онд 6058.0 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүнийг дотоод, гадаадын зах зээлд борлуулж, 2011 оныхоос 431.3 тэрбум төг буюу 7.7 хувиар нэмэгдсэн байна.

Аж үйлдвэрийн нийт борлуулалтад боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь 2012 онд 32.2 болж, 2011 оныхоос 4.4 пункт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 7.5 хувь болж 0.2 пунктээр өсч, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 60.3 хувь болж, 2011 оныхоос 4.6 пунктээр буурчээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж оны үнээр 2012 онд 132.6 сая төг болж, 2011 оныхоос 10.1 сая төг буюу 8.3 хувиар өссөн байна. Хөдөлмөрийн бүтээмж оны үнээр 2011 оныхоос уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 1.2 сая төг буюу 0.5 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 16.7 сая төг буюу 19.1 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 3.8 сая төг буюу 11.3 хувиар өслөө.

ТЭЭВЭР

Бүх төрлийн тээврээр 2012 онд 53.3 сая т ачаа, давхардсан тоогоор 318.7 сая хүн тээвэрлэж, ачаа эргэлт 16613.4 сая т.км, зорчигч эргэлт 4971.6 сая хүн км-т хүрсэн байна. Үүнээс авто тээврээр 32.9 сая т ачаа, давхардсан тоогоор 313.9 сая хүн, төмөр замын тээврээр 20.4 сая т ачаа, давхардсан тоогоор 4.0 сая хүн, агаарын тээврээр 4.0 мян.т ачаа, давхардсан тоогоор 0.8 сая хүн тээвэрлэв.

Тээсэн ачаа 2012 онд 2011 оныхоос 9.3 сая т буюу 21.0 хувь, ачаа эргэлт 276.7 сая т.км буюу 1.7 хувь, зорчигчдын тоо 22.5 сая зорчигч буюу 7.6 хувь, зорчигч эргэлт 276.2 сая хүн км буюу 5.9 хувиар өслөө.

Техникийн хяналтын үзлэгээр 2012 онд бүх төрлийн авто машин нийтдээ 345.5 мянгад хүрсний 228.7 мянга нь суудлын, 83.7 мянга нь ачааны автомашин, 21.6 мянга нь автобус, 11.5 мянга нь тусгай зориулалтын тоноглол бүхий тээврийн хэрэгсэл байна. Нийт автомашины 66.3 хувь буюу 229.0 мянга нь Улаанбаатарт ногдож байна. Нийт авто машины 5.9 хувь нь 3 жил хүртэл, 22.9 хувь нь 4-өөс 9 жил хүртэл, 71.2 хувь нь 10 ба түүнээс дээш жил ашигласан байна.

Манай улсын авто тээврийн сайжруулсан замын нийт урт 2012 оны эцэст 7918.9 км, үүнээс хатуу хучилттай зам 4348.9 км болжээ. 2012 онд хатуу хучилттай зам 285.5 км-ээр нэмэгдсэнээс 19.5 км нь ашиглалтанд бүрэн орсон байна.

ХАРИЛЦАА ХОЛБОО

Сүүлийн жилүүдэд үүрэн утасны хэрэглэгчдийн тоо мэдэгдэхүйц нэмэгдэж, давхардсан тоогоор 2012 онд 3426.1 мянгад хүрсэн нь өмнөх оныхоос 483.8 мянга буюу 16.4 хувиар өсчээ. Түүнчлэн сансрын холбооны хэрэглэгчдийн тоо 2011 онд 986 байсан бол 2012 онд 1016-д хүрсэн байна.

Суурин утасны цэгийн тоо 2012 онд 149.4 мянга болж, 2011 оныхоос 17.6 мянгаар өссөн байна.

Кабелийн телевизийн сүлжээ анх 1996 онд байгуулагдсан бөгөөд 2012 оны байдлаар сүлжээнд 231.2 мянган хэрэглэгчид холбогдсон байна.

Интернетийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын тоо 2011 онд 85 байсан бол 2012 онд 67 болж буурсан байна.

Шуудангийн үйлчилгээний салбар 2011 онд 879.1 мян.ш бичиг, захидал, илгээмжийг явуулж, 13.5 сая ш тогтмол хэвлэлийг хүргэж байсан бол 2012 онд 815.7 мян.ш бичиг, захидал, илгээмжийг явуулж, 17.6 сая ш тогтмол хэвлэлийг үйлчлүүлэгчдэд хүргэсэн нь 2011 оныхоос бичиг, захидал, илгээмжийн тоо 7.2 хувиар буурч, тогтмол хэвлэлийн шуудан үйлчилгээ 30.2 хувиар өсчээ.

Харилцаа холбооны үйлчилгээний орлого 2012 онд 563.1 тэрбум төгрөгт хүрч, 2011 оныхоос 104.1 тэрбум төг буюу 22.7 хувиар өсчээ. Нийт орлогын 78.1 хувийг хүн амаас орсон орлого эзэлж байна.

ГАДААД ХУДАЛДАА

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 2012 онд 11123.0 сая ам.долл, үүнээс экспорт 4384.7 сая ам.долл, импорт 6738.3 сая ам.долларт хүрч, нийт бараа эргэлт 2011 оныхоос 292.9 сая ам.долл буюу 2.6 хувь, экспорт 432.8 сая ам.долл буюу 9.0 хувиар буурч, харин импорт 139.9 сая ам.долл буюу 2.1 хувиар өссөн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2353.6 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, 2011 оныхоос 572.7 сая ам.долл буюу 1.3 дахин өслөө.

Экспортын хэмжээ 432.8 сая ам.доллараар буурахад үнэт ба хагас үнэт чулуу, металл, гоёлын зүйлсийн экспорт 2011 оныхоос 12.4 сая ам.долл, авто агаар усан замын тээврийн хэрэгсэл тэдгээрийн эд анги 1.9 сая ам.доллараар өссөн хэдий ч эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 389.8 сая ам.долл, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэлийнх 20.6 сая ам.долл, мал амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн 15.7 сая ам.доллараар буурсан нь нөлөөлжээ.

Импортын хэмжээ 2011 оныхоос 139.9 сая ам.доллараар нэмэгдэхэд эрдэс бүтээгдэхүүний импорт 306.7 сая ам.долл, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүнийх 64.8 сая ам.долл, хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний импорт 42.6 сая ам.долл, аж үйлдвэрийн төрөл бүрийн бараа 30.9 сая ам.долл, хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр хяналт, эмнэлэг мэс заслын багаж, цаг хөгжмийн зэмсгийн импорт 25.7 сая ам.доллараар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Монгол Улсын экспортод уул уурхайн бүтээгдэхүүн голлож, эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 2000 онд 35.2 хувь, 2005 онд 42.7 хувь, 2010 онд 81.0 хувь эзэлж байсан бол 2012 онд 89.2 хувь болж нэмэгдлээ. Экспортын дүнд 2012 онд нүүрс 43.4 хувь, зэсийн баяжмал 19.1 хувь, төмрийн хүдэр 12.1 хувь, боловсруулаагүй газрын тос 7.7 хувь, цайрын хүдэр, баяжмал 3.0 хувь, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт 2.8 хувь, самнасан ноолуур 1.1 хувь, оёмол болон сүлжмэл бүтээгдэхүүн 0.5 хувийг эзэлж, үлдсэн 10.3 хувь нь экспортын бусад бүтээгдэхүүнд ногдож байна.

Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алтны экспорт 2010 онд нийт экспортын дүнгийн 6.1 хувь, 2011 онд 2.3 хувийг эзэлж байсан бол 2012 онд 2.8 хувь болж 2011 оныхоос 0.5 пунктээр өссөн бөгөөд харин нүүрсний экспорт 2010 онд нийт экспортын дүнгийн 30.3 хувь, 2011 онд 47.2 хувь байсан бол 2012 онд 43.4 хувь болж 3.8 пунктээр буурсан байна.

Хонь, хурганы боловсруулсан арьс буюу шевретийн 2012 онд экспортод гаргасан биет хэмжээ 2011 оныхоос 45.0 хувь, ямаа, ишигний боловсруулсан арьс буюу шевроны экспортод гаргасан биет хэмжээ 49.5 хувиар буурсан байна.

Нийт импортод 2012 онд 24.5 хувийг машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг, 23.5 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, 18.9 хувийг авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги, 8.7 хувийг үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн, 5.9 хувийг хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн, 4.4 хувийг хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн, 3.5 хувийг хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл, 10.6 хувийг бусад бүлгийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна.

Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2012 онд 1162.8 мян.т буюу 1392.6 сая ам.долл болж, нийт импортын 20.7 хувийг эзэлж байна. Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2012 онд 2011 оныхоос 136.3 мян.т буюу 13.3 хувиар өслөө.

Монгол Улсын цагаан будаа, элсэн чихэр, ургамлын тосны хэрэгцээ импортоор хангагдсан байна. Цагаан будааны 51.2 хувийг Япон, 28.2 хувийг БНХАУ, 19.5 хувийг ОХУ улсаас; элсэн чихрийн 80.1 хувийг Тайланд, 5.9 хувийг ХБНГУ, 4.2 хувийг Бразил улсаас 2012 онд импортолсон байна. Харин ургамлын тосны 99.0 хувийг ОХУ-аас, гурилын 83.8 хувийг ОХУ, 15.1 хувийг Казахстанаас импортолжээ.

Суудлын автомашины импорт 2012 онд 2011 оныхоос 17.3 сая ам.долл буюу 3.9 хувь, ачааны машины импорт 174.1 сая ам.долл буюу 29.9 хувь, нийтийн тээврийн хэрэгслийн импорт 4.8 сая ам.долл буюу 17.3 хувиар буурснаас тээврийн хэрэгсэл, суудлын болон ачааны машины сэлбэг, эд ангийн импортын хэмжээ буурчээ. Гадаад худалдааны нөхцлийн индекс 2012 онд 131.5 болж, 2011 оныхоос 1.4 пунктээр буурсан үзүүлэлттэй байна.

ХУДАЛДАА, ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт борлуулалт оны үнээр 2012 онд урьдчилсан гүйцэтгэлээр 12.6 их наяд төг болж, 2011 оныхоос 3008.7 тэрбум төг буюу 31.3 хувиар өслөө. Худалдааны салбарын нийт үйлдвэрлэл 2012 онд 2591.1 тэрбум төг болж, 2011 оныхоос 575.9 тэрбум төг буюу 28.6 хувиар өсчээ. Бөөний худалдааны нийт үйлдвэрлэл 2012 онд 2011 оныхоос 382.1 тэрбум төг буюу 31.5 хувь, жижиглэн худалдааных 193.8 тэрбум төг буюу 24.1 хувиар өссөн байна. Худалдааны нийт үйлдвэрлэлийн 61.5 хувийг бөөний худалдаа, 38.5 хувийг жижиглэн худалдаа эзэлж байна.

Худалдааны нэг цэгт ногдох хүний тоо 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 45 болж, 2011 оныхоос 2 хүнээр буурсан нь худалдааны үйл ажиллагаа эрхэлж буй цэгийн тоо 2011 оныхоос 3411 буюу 6.0 хувиар нэмэгдсэнээс шалтгаалав.

Худалдааны нэг цэгт 2012 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр Баруун бүсэд 66, Хангайн бүсэд 61, Зүүн бүсэд 47, Төвийн бүсэд 47, Улаанбаатарт 37 хүн ногдож байна.

Зочид буудлын салбарын нийт үйлдвэрлэл урьдчилсан гүйцэтгэлээр, оны үнээр 2012 онд 133.9 тэрбум төг болж, 2011 оныхоос 51.7 тэрбум төг буюу 62.9 хувиар өссөн байна. Уг салбарын ажиллагчдын тоо 2012 оны жилийн эцэст 5.7 мянга болж, 2011 оныхоос 310 хүн буюу 5.2 хувиар буурсан. Салбарын хэмжээнд

ажиллагчдын тоо нэмэгдсэн боловч дэд салбарын хувьд буурсан дүнтэй байна. 2011 онд зочид буудлын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байсан аж ахуйн нэгжүүд үйл ажиллагаагаа зогсоосон, дэд бүлэг дотор шилжсэн нь нөлөөлсөн.

Нийтийн хоолны салбарын нийт үйлдвэрлэл урьдчилсан гүйцэтгэлээр, оны үнээр 2012 онд 307.9 тэрбум төг болж, өмнөх оныхоос 87.6 тэрбум төг буюу 39.8 хувиар өсчээ. Энэ салбарын нийт ажиллагчдын тоо 2012 оны жилийн эцэст 9.3 мянга болж, 2011 оныхоос 2871 хүн буюу 44.5 хувиар нэмэгдэв.

ОРОН СУУЦ, НИЙТИЙН АЖ АХУЙ

Улсын хэмжээгээр 2012 онд нийт 583.0 мян.м2 талбай бүхий орон сууцыг ашиглалтад оруулснаар орон сууцны фонд 10572.8 мян.м2 болж, 2009 оныхоос 18.6 хувь, 2010 оныхоос 10.8 хувь, 2011 оныхоос 5.1 хувиар өсчээ.

Ус түгээх цэгийн тоо 2012 онд 1388 болж, 2011 оныхоос 1.5 хувиар, зөөврийн ус хэрэглэдэг өрхийн тоо 439.8 мянгад хүрч, өмнөх оныхоос 1.5 хувиар нэмэгдсэн байна.

Хог устгалын цэгийн тоо 2012 онд 417 болж, 2011 оныхоос 5 цэгээр буюу 1.2 хувиар нэмэгдсэн байна.

Улсын хэмжээнд 2011 онд нийт 3057 хүний багтаамжтай 690 халуун усны цэг үйл ажиллагаа явуулж байсан бол 2012 онд 3228 хүний багтаамжтай 732 халуун усны цэг ажиллаж, багтаамж нь 5.6 хувиар, цэгийн тоо нь 6.1 хувиар өслөө.

АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

Монгол Улсын хилээр 2012 онд давхардсан тоогоор 4.5 сая зорчигч нэвтэрсэн нь 2011 оныхоос 171.6 мян.хүн буюу 4.0 хувиар өссөн байна. Улсын хилээр 2012 онд орсон зорчигчдын 46.3 хувь нь Замын-Үүд, 17.7 хувь нь Буянт-Ухаа, 8.9 хувь нь Алтанбулаг, 8.4 хувь нь Гашуунсухайт, 5.3 хувь нь Шивээ хүрэн, үлдсэн 13.4 хувь нь бусад боомтоор оржээ.

Монгол Улсын хилээр 2012 онд гадаадын 623.8 мянган зорчигч орсон нь 2011 оныхоос 3.2 мянга буюу 0.5 хувиар буурчээ. Тэдний 94.2 хувь нь 30 хүртэл хоног, 2.7 хувь нь 90 хүртэл хоног, 3.1 хувь нь 90, түүнээс дээш хоногоор ирсэн бөгөөд 73.9 хувь нь Зүүн Ази, Номхон далайн бүс нутагт, 21.3 хувь нь Европ тивд, 3.7 хувь нь Америк тивд, 1.1 хувь нь Ойрх Дорнод, Өмнөд Ази, Африк тивд хамрагдаж байна.

Улсын хилээр орсон гадаадын зорчигчдын 57.9 хувийг Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын (БНХАУ), 13.9 хувийг Оросын Холбооны Улсын (ОХУ), 7.3 хувийг Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын (БНСУ), 2.8 хувийг Америкийн Нэгдсэн Улсын (АНУ), 2.8 хувийг Япон улсын, 15.3 хувийг бусад орны иргэд эзэлж байна. Гадаадын нийт зорчигчдод БНХАУ-аас ирсэн зорчигчдийн эзлэх хувь 2012 онд 2011 оныхоос 2.6 пункт, Япон улсынх 0.4 пункт, АНУ-ынх 0.2 пункт, БНСУ-ынх 0.2 пунктээр өсч, харин ОХУ-ынх 2.8 пунктээр буурсан байна.

Хилээр орсон гадаадын зорчигчдын 76.3 хувь нь аялал жуулчлалын зорилгоор, 23.7 хувь нь ажиллах, суралцах болон байнга оршин суухаар ирсэн байна. Жуулчлалын зорилгоор ирэгчдийн тоо 2012 онд 2011 оныхоос 3.4 хувиар өсч, энэ зорилгоор хилээр орсон гадаадын иргэдийн 41.8 хувь нь 2012 оны эхний хагас жилд, 58.2 хувь нь сүүлийн хагас жилд ногдож байна.

Манай улсын хилээр 2012 онд гарсан зорчигчдын 1631.5 мянга буюу 72.3 хувь нь Монгол Улсын иргэд бөгөөд тэдний 85.3 хувь нь хувийн ажлаар гадаадад зорчсон байна. Гадаадад зорчсон манай иргэдийн 77.0 хувь нь БНХАУ (1.2 сая хүн), 13.2 хувь нь ОХУ (214.7 мянган хүн), 3.3 хувь нь БНСУ (54.3 мян.хүн), 6.5 хувь нь бусад оронд зорчсон байна.

Аялал жуулчлалын салбарт 2012 оны эцсийн байдлаар үйл ажиллагаа явуулсан 670 аж ахуйн нэгж, байгууллага бизнес регистрийн санд бүртгэгдсэн нь 2011 оныхоос 352 буюу 1.5 дахин буурчээ. Уг салбарт ажиллагчдын тоо 2012 онд 2.5 мянга болж, 2011 оныхоос 1.9 мянга буюу 1.8 дахин буурсан байна.

БҮТЭЭМЖ

Нийт бүтээмжийг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар авч үзвэл 2012 онд мэдээлэл, холбоо, бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин мотоциклийн засвар үйлчилгээний салбарт 1056-1338 төг байгаа нь бусад салбарынхаас харьцангуй өндөр, улсын дунджаас 1.7-2.1 дахин их байна.

Үндсэн хүчин зүйлсийн бүтээмж 2012 онд оны үнээр улсын түвшинд 2042 төг болж, 2011 оныхоос 231 төгрөгөөр буурлаа. Үндсэн капиталын бүтээмж оны үнээр 2012 онд 17624 төг, эрчим хүчнийх 24564 төг, үндсэн түүхий эд, материалынх 2205 төгрөгт хүрэв.

Хөдөлмөрийн бүтээмж 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 5092.6 мянган төгрөгт хүрч, 2011 оныхоос 11.5 хувь нэмэгдлээ.

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН РЕГИСТРИЙН САН

Бизнес регистрийн санд 2012 онд бүртгэлтэй 90.5 мянган аж ахуйн нэгж, байгууллага байгаагаас 51.9 мянга буюу 57.4 хувь нь үйл ажиллагаа явуулж, эдгээрийн 83.8 хувийг 1-9 ажиллагчидтай, 7.2 хувийг 10-19 ажиллагчидтай, 5.4 хувийг 20-49 ажиллагчидтай, 3.6 хувийг 50-иас дээш ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллага эзэлж байна. Энэ нь манай улсад цөөн ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллагууд зонхилох болсныг харууллаа.

Үйл ажиллагаа явуулсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоонд 50-иас дээш ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллагын эзлэх хувь 2012 онд 2011 оныхоос 0.1 пунктээр, 1-9 ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 3.1 пунктээр өсч, 10-19 ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 1.9 пунктээр, 20-49 ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 1.3 пунктээр буурав.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын дотор бөөний болон жижиглэн худалдааны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг нэгжийн хувийн жин өндөр хэвээр байна.

Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоог сүүлийн 4 жилийн дунджаар авч үзвэл барилгын салбарынх хамгийн өндөр буюу 47.4 хувь, үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагааных 28.8 хувь, боловсруулах үйлдвэрийнх 26.1 хувь, тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбооных 25.4 хувь, санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагааных 21.8 хувиар өсчээ.

Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоог өмнөх оныхтой харьцуулахад нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээнийх 1.3 мянга буюу 26.2 хувиар буурч, төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгалынх 636 буюу 45.2 хувь, бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин мотоцикл, гэр ахуйн барааны засвар үйлчилгээнийх 3.9 мянга буюу 24.3 хувь, хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загасны аж ахуй, ан агнуурынх 371 буюу 14.8 хувиар өслөө.

Бизнес регистрийн санд 2012 оны байдлаар 2.8 мянган хоршоо бүртгэлтэй байгаагийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ 32.7 тэрбум төг, гишүүдийн тоо 53.5 мянгад хүрсэн байна. Хоршоог салбарын бүтцээр авч үзвэл нийт хоршооны 993 буюу 35.2 хувийг ХАА, ойн аж ахуй, загасны аж ахуй, ан агнуурынх, 652 буюу 23.1 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоцикл, гэр ахуйн барааны засвар үйлчилгээнийх, 461 буюу 16.3 хувийг боловсруулах үйлдвэрийнх, 296 буюу 10.5 хувийг санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагааных эзэлж байна.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН

Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийг газрын нэгдмэл сангийн ангиллаар авч үзэхэд 2012 онд нийт нутгийн 73.8 хувийг хөдөө аж ахуйн газар, 15.9 хувийг улсын тусгай хэрэгцээний газар, 9.1 хувийг ойн сан бүхий газар, 0.4 хувийг тус бүр усны сан бүхий газар, хот, тосгон, бусад суурины газар, 0.3 хувийг зам, шугам, сүлжээний газар эзэлж байна.

Байгалийн баялгийг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ 2012 онд 22630.0сая төгрөгт хүрч, 2011 оныхоос 7132.2 сая төг буюу 46.0 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд үүнээс 1.0 хувийг газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд, 1.3 хувийг байгаль орчны төвлөрсөн арга хэмжээнд, 18.6 хувийг тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалтад, 22.9 хувийг байгаль хамгаалах санд, 25.6 хувийг

ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээнд 30.5 хувийг байгаль орчны алба, байгаль хамгаалагчдын үйл ажиллагаанд зарцуулжээ.

Хохирол учирсан газрын талбай 2009 онд 11167.6 мян.га, 2010 онд 7364.5 мян.га байсан бол 2011 онд 9233.1 мян.га, 2012 онд 8370.0 мян.га болж, 2011 оныхоос 863.1 мян.га буюу 9.3 хувиар буурчээ. 2012 онд хохирол учирсан газрын 7876.5 мян.га буюу 94.1 хувь нь бэлчээр ба бусад өвслөг газар, 432.2 мян. габуюу5.2хувьнь ойн сан бүхий газар, 44.7 мян.га буюу 0.5 хувь нь тариалангийн газар, 9.9 мян.га буюу 0.1 хувь нь ухагдаж эвдэрсэн газар ,6.5 мян.га буюу 0.1 хувь нь хот, суурины газар, 0.2 мян.га буюу 0.003 хувь нь усны сан бүхий газар байна.

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 онд нийт 4040 удаа гарсны улмаас 237 хүн амь насаа алдаж, 13.0мян.толгой мал, амьтан хорогдон, 94.5 тэрбум төгрөгийн хохирол учирав.

ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ИНДЕКС (ХХИ)

Монгол Улсын хүний хөгжлийн индекс сүүлийн жилүүдэд үндэсний болон бүс нутгийн хэмжээнд жил дараалан тасралтгүй өссөөр байгаа хэдий ч олон улсын түвшинд дундаж үзүүлэлттэй орнуудын тоонд багтаж байна. Энэ нь нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ харьцангуй бага байгаатай холбоотой юм.

Ерөнхий боловсролын сургууль, мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төв болон их, дээд сургуульд суралцагчдын 6-22 насны хүн амд эзлэх хувь 2012 онд өмнөх оныхоос 1.9 пунктээр, нэг хүнд ногдох ДНБ /худалдан авах чадварын паритетаар илэрхийлсэн/ 559.5 ам. доллараар өссөн нь 2012 онд хүний хөгжлийн индекс 0.010 пунктээр нэмэгдэж, 0.778-д хүрэхэд голлон нөлөөлжээ.

ХХИ нь хүний хөгжлийн ерөнхий түвшин, төлөв байдлыг илэрхийлэх үзүүлэлт бөгөөд түүний зэрэгцээ жендерийн тэгш байдлыг хэрхэн хангаж буйг судлах зорилгоор ялгаатай хоёр индексийг ашиглаж байна. Үүний нэг нь жендерийн хөгжлийн индекс (ЖХИ) юм. Уг индексийн бүрэлдэхүүн үзүүлэлтүүд нь хүний хөгжлийн индексийг тооцох гурван үндсэн үзүүлэлттэй ижил бөгөөд эмэгтэйчүүдийг эрэгтэйчүүдтэй харьцуулан судлах боломж олгодгоороо онцлогтой. Хоёр дахь индекс нь эмэгтэй хүний нийгэмд эзэлж буй байр суурийг эрэгтэй хүнтэй харьцуулан илэрхийлэх жендерийн эрх мэдлийн хэмжүүр (ЖЭМХ) юм.

Жендерийн хөгжлийн индексийг тооцоход ашиглах гурван үзүүлэлтийг тус тусад нь авч үзэхэд зарим үзүүлэлтийн хувьд эрэгтэйчүүдийнх эмэгтэйчүүдийнхээс өндөр байна. Тухайлбал, 2012 онд нэг хүнд ногдох ДНБ /худалдан авах чадварын паритетаар илэрхийлсэн/ эрэгтэйчүүдийнх 6207.4 ам.долл, эмэгтэйчүүдийнх 4741.6 ам.долл байна. Харин Монгол эмэгтэй хүний дундаж наслалт 2012 онд 74.32 жил, эрэгтэйчүүдийнх 64.91 жил, 6-22 насандаа сургуульд хамрагдаж буй эрэгтэйчүүдийн хувийн жин 82.1, эмэгтэйчүүдийнх 88.6 байна.

Жендерийн эрх мэдлийн хэмжүүр 2012 онд 0.529 болж, өмнөх оныхоос 0.129 нэгжээр өссөн нь эдийн засаг, улс төрийн хүрээ болон шийдвэр гаргах түвшинд эмэгтэйчүүдийн оролцоо нэмэгдэж байгааг илэрхийлж байна.

МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Монгол Улсын Мянганы хөгжлийн зорилтын зарим шалгуур үзүүлэлтийн 2012 оны байдлаар хэрэгжилтийг авч үзэхэд:

Зорилго 1. Ядуурал, өлсгөлөнг бууруулах

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн 2012 оны судалгааны дүнгээр нийт хүн амын 27.4 хувь нь ядуу байгаа нь өмнөх оныхоос 6.3 пункт, 2010 оныхоос 11.3 пунктээр буурчээ. Хот, суурин газруудад ядуурал харьцангуй доогуур байгаа бөгөөд ядуурлын түвшин 2012 онд хотод 23.2 хувь, хөдөөд 35.5 хувь болж, өмнөх оныхоос хотод 5.4 пункт, хөдөөд 7.9 пунктээр буурчээ.

Зорилго 2.Бүх нийтээр анхан шатны боловсрол эзэмших

Бага боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин 2009 онд 94.3 хувь, 2010 онд 94.7 хувь, 2011 онд 94.8 хувь байсан бол 2012 онд 95.2 хувь болж, өмнөх оныхоос 0.4 пунктээр өсчээ.

Нэгдүгээр ангид элсэн ороод 5 дугаар анги хүртэл суралцагчдын хувийн жин 2009 онд 89.9 хувь, 2010 онд 92.9 хувь, 2011 онд 93.2 хувь байсан бол 2012 онд 94.5 хувь болж, өмнөх оныхоос 1.3 пунктээр нэмэгджээ.

Зорилго 3. Жендерийн тэгш байдлыг дэмжин хөгжүүлж шийдвэр гаргах түвшинд эмэгтэйчүүдийн оролцоог нэмэгдүүлэх

Боловсрол эзэмшиж байгаа эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тооны харьцаа бага боловсролын түвшинд ойролцоо, харин дунд, дээд боловсролын түвшинд эмэгтэйчүүд давамгайлж байна. Суралцагчдын нийт тоонд хүйсийн харьцаа 2012 оны байдлаар бага боловсролд 0.95, дунд боловсролд 1.07, дээд боловсролд 1.40 байна.

Хөдөө аж ахуйгаас бусад салбарт ажил эрхэлж буй эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь 2012 онд 47.8 болж, өмнөх оныхоос 1.3 пунктээр нэмэгджээ.

1992 оны сонгуулиар эмэгтэйчүүд УИХ-ын нийт гишүүдийн 3.9 хувь, 1996 оны сонгуулиар 9.2 хувь, 2000 оны сонгуулиар 11.8 хувь, 2004 оны сонгуулиар 6.6 хувь, 2008 оны сонгуулиар 3.9 хувийн төлөөлөлтэй байсан бол 2012 оны сонгуулийн дүнгээр 14.7 хувь болж, удирдах болон шийдвэр гаргах түвшний албан тушаалд тэдгээрийн төлөөлөл нэмэгдсэн байна.

Зорилго 4. Хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах

1 000 амьд төрөлтөд ногдох 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин 2012 онд 19, нялхсын эндэгдлийн түвшин 15 байгаа нь өмнөх оныхоос тус бүр 1 тохиолдлоор буурсан байна.

Зорилго 5. Эхчүүдийн эрүүл мэндийг сайжруулах

100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл 1993 онд 259 байсан нь сүүлийн 20 жилийн хамгийн өндөр үзүүлэлт бөгөөд 2012 онд 51 болж, өмнөх оныхоос 2-оор нэмэгджээ.

Зорилго 6. Бэлгийн замын халдварт өвчин, хүний дархлал хомсдолын вирус /ХДХВ/, дархлалын олдмол хомсдол (ДОХ), сүрьеэтэй тэмцэх, бусад өвчнийг бууруулах

Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын тогтоосноор Номхон далайн баруун эргийн бүсийн 37 орноос Монгол Улс сүрьеэгийн өвчлөлийн өндөр зэрэглэлтэй 7 оронд багтдаг. 100 000 хүн амд ногдох сүрьеэгийн өвчлөл 2009 онд 157, 2010 онд 154, 2011 онд 143, 2012 онд 139 болж буурчээ.

Зорилго 7. Байгаль орчны тогтвортой байдлыг хангах

Манай улсад 2012 оны байдлаар нийт газар нутгийн 13.4 хувь буюу 20.9 сая га талбай бүхий газар улсын тусгай хамгаалалтад байгаа ба ойгоор бүрхэгдсэн талбай нийт нутгийн 7.7 хувийг эзэлж байна.

Зорилго 8. Хөгжлийн төлөө дэлхий нийтийн түншлэлийг хөгжүүлэх

Үндэсний нийт орлогод хөгжлийн албан ёсны тусламжийн эзлэх хувь 2012 онд урьдчилсан гүйцэтгэлээр 2.0 болж, өмнөх оныхоос 0.6 пунктээр өсчээ.

Холбооны салбарт шинэ технологи эрчимтэй нэвтрэн 1000 хүн тутамд ногдох суурин телефон цэгийн тоо 2012 онд 53, интернет байнгын хэрэглэгчдийн тоо 245, үүрэн телефон хэрэглэгчдийн тоо 1207 болсон байна.

Зорилго 9. Хүний эрхийг баталгаажуулах, ардчилсан засаглалыг хөгжүүлэх

Авлигатай тэмцэх газраас холбогдох хуулийн дагуу авлигын индексийг 2 жил тутамд тооцож байгаа бөгөөд авлигын индекс 2009 онд 0.64 байсан бол 2011 онд 0.63 болсон байна.

Харин улс төр, хууль хяналтын байгууллагын хүрээн дэх авлигын талаарх төсөөллийн үнэлгээ 2012 онд 3.93 болж, өмнөх оныхоос 0.14 нэгжээр буурсан байна.

POPULATION

The population of Mongolia reached 2867.7 thousand at the end of the year 2012, increased by 56.1 thousand or 2.0 percent compared with the previous year. Out of the total population, 48.6 percent are males and 51.4 percent are females. Sex ratio is 95 males per 100 females.

A high migration stream to the Ulaanbaatar city is becoming a cause of rapid growth of population in capital city. In 2012, population density was 280 persons per square kilometer in Ulaanbaatar, increased by 26 person (10.1 percent) from 2009, 16 person (5.9 percent) from 2010 and 6 person (2.2 percent) from 2011, respectively.

The 65.9 percent of the usual residents population in Mongolia or 1819.5 thousands live in urban areas as end of the year 2012 particularly more than half the population of Dornod, Dornogovi, Govisumber, Darkhan-Uul and Orkhon aimags were living in urban areas. Whereas in Arkhangai, Bulgan, Dundgovi, Zavkhan, Ovorkhangai, Selenge, Sukhbaatar, Ovorkhangai and Tov aimags over 70 percent of the total population were living in rural areas.

Total 768.3 thousand households were estimated which 63.7 percent of them live in urban areas and 36.3 percent were in rural areas and there were 3.7 persons per household in 2012.

Birth rate or births per 1000 population increased in 2006-2009 reaching 25.7 in 2009, while it decreased to 23.1 in 2010 then reached to 25.1 in 2011 and 26.0 in 2012 increasing by 0.9 percentage points compared to the previous year. Total births have reached 73.8 thousands and increased by 6.8 percent from 2009, by 16.7 percent from 2010 and by 5.7 percent compared with year 2011. Sex ratio at births is about 104 boys per 100 girls. Total fertility rate was 2.8 in 2009, 2.4 in 2010 and 2.6 in 2011 and it increased to 2.7 in 2012.

Death rate has an increasing trend since 2009 and it reached 6.9 in 2011. However, it reached 6.3 in 2012 decreasing by 0.6 percentage points compared with previous year. At the aimag level, deaths per 1000 population is higher in Tov, Arkhangai and Ovorkhangai aimags and Ulaanbaatar city while it is lowest in Bayan-Olgii and Omnogovi aimags at the end of the year 2012. Infant mortality rate had reached 15.5 in 2012 and decreased by 1.0 percentage points compared to the previous year.

In 2012, life expectancy at birth at the national level was 68.71 years, increased by 0.39 years compared to the previous year. And in 2012, life expectancy of female was 74.32 years; life expectancy of male was 64.91 years.

Total 12.8 thousand couples registered their marriages, 2.5 thousand couples divorced and 1.7 thousand children were adopted. Marriage increased by 8.0 percent and while divorces decreased by 23.4 percent, child adoption decreased by 18.7 percent compared to the previous year. Whereas, marriage per 1000 population was sharply decreased from 12.7- to 4.3 in 2011, it has reached 4.5 and increased by 0.2 percentage points in 2012. Divorces have reached 0.9 in 2012 and decreased by 0.3 percentage points from previous year.

SOME POPULATION AND SOCIAL INDICATORS

A number of orphan children reached 40.4 thousand in 2012, representing 1.4 percent of the total population. It shows decreases by 11.8 percent from 2009, by 5.8 percent from 2010 and by 1.0 percent compared to year 2011. Out of all orphan children, 4.3 thousand or 10.6 percent are double orphans or have lost both parents and 36.1 thousands or 89.4 percent are half orphans or have lost one parent. A number of double orphan children decreased by 8.4 percent from 2009, by 8.1 percent from 2010 and by 0.5 percent from 2011 in 2012. Whereas, number of half orphan children decreased by 12.2 percent from 2009, by 5.5 percent from 2010 and by 1.1 percent from the year 2011.

Number of females who head households reached 81.6 thousand in 2012 and increased by 0.4 percent compared with 2009, 0.6 percent compared with 2010, 0.03 percent compared with year 2011. The 47.5 thousands or 58.2 percent of these females are headed households with below 3 members, 27.1 thousands or 33.3 percent are headed households have 3-5 members and 7.0 thousands or 8.5 percent of them have headed households with 6 and above members. Throughout the state, 15.0 percent of total females who head households live in Western region, 24.3 percent are in Khangai region and 20.9 percent live in Central, 10.6 percent in Eastern region and 29.2 percent live in Ulaanbaatar respectively as end of the year 2012.

A number of households with 4 and more children aged below 16 reached 23.5 thousand in 2012, representing

3.1 percent of total households. This figure shows a decrease by 12.9 percent from 2009, by 2.7 percent from 2010 and by 2.7 percent from 2011. Therefore number of single women with children aged below 16 years old reached 38.6 thousands in 2012 and decreased by 8.9 percent compared with 2009, by 3.5 percent compared with 2010, by 0.3 percent compared with 2011.

The 24.9 thousands or 64.6 percent of these women have less than 3 children, 10.1 thousands or 26.1 percent have 3-5 children and 3.6 thousands or 9.3 percent of them have 6 and more children.

LABOUR FORCE

Mongolia has conducted labour Force Survey (LFS) in 2002-2003 on quarterly basis at first time according to a common methodology of the International Labour Organization (ILO) and it enabled to estimate seasonality on Labour market.

The NSO had estimated main indicators of labour based on "Annual report of employment of the population" reported from administrative units of aimags and the Capital until 2009, while since 2009, it has estimating from the results of Labour Force Survey accordance with the Law on Statistics of Mongolia and "A methodology for Estimating Employment and Labour Force Statistics" approved by a joint resolution 01/68/94 of the Chairman of the National Statistical Office and the Minister for Social Welfare and Labour /old name/ dated in 2009.

In order to extend and update main indicators of Labour statistics and, make analysis and conclusions on all types of employment and estimate seasonality, we developed the "Methodology for Estimation of Employment and Labour Force Statistics Indicators" reflected country's feature conforming with standart concepts and definitions issued by ILO.

Total 12816 household sampled for LFS from aimags and capital city in 2012.

By estimation based on LFS results, economically active population was 1151.1 thousand in terms of 1056.4 thousands or 91.8 percent are employed and 94.7 thousand or 8.2 percent were unemployed in 2012. The Labour force participation rate was 63.5%, increased by 1.0 percentage points in 2012 compared with the previous year. Unemployment rate was 8.2% in 2012.

Employed disaggregated by economic activities, 35.0 percent of total employed are engaged in agriculture, forestry, fishing and hunting, 12.4 percent are in wholesale and retail trade, 8.2 percent in education, 6.1 percent in manufacturing and 6.0 percent were engaged in public administration and defence, compulsory social security.

GOVERNMENT EMPLOYEE

At the end of the 2012, the number of civil servants working in the civil service of Mongolia reached 162.8 thousand persons, representing increase of 9.8 percent from 2009, 4.6 percent from 2010, and 0.7 percent from 2011, respectively.

Out of total government employees of Mongolia, 2798 persons or 1.7 percent are in political positions, 16179 officials or 9.9 percent in public administration, 28773 or 17.7 percent in special service, and 115019 officials or 70.7 percent were engaged in support services positions.

Out of government employees in public administration of Mongolia, 82 or 0.5 percent are leading officers, 587 or 3.6 percent principal officers, 1348 or 8.3 percent senior officers, 10511 or 65.0 percent executive officers, and 3651 or 22.6 percent assistant officers.

AVERAGE WAGES AND SALARIES

The NSO has been conducting sample survey on average wages and salaries of employees starting from 4th quarter of year 2000 throughout nation on quarterly basis and disseminating its results disaggregated by economic activities, types of ownership and legal status of establishments, sex and occupation of employees, aimags and the Capital as well. Every quarter 158.6 thousand employees of 1017 establishments cover in the sample survey on average.

Monthly average salary of employees reached 557.6 thous.tog in 2012 and shows increases by 85.6 percent from 2009, 63.3 percent from 2010 and 31.4 percent from 2011 respectively.

Comparing monthly average wages disaggregated by economic activities, salaries of employees in public administration, defence and social insurance are higher by 56.3 thous.tog, mining and quarrying by 256.9 thous. tog and salaries for financial intermediation by 509.1 thous.tog are higher than national average respectively.

Comparing monthly average wages disaggregated by occupation, average salaries of plant and machine operators and assemblers are higher by 32.0 thous.tog, for technicians and associate professionals by 39.2 thous. tog, for professionals by 112.5 thous.tog and average salary for legislators, senior officials and managers of government and non-government organizations is higher by 339.9 thous.tog than national average, are relatively higher than other occupations.

Monthly average salaries of employees for state owned enterprises, limited liability companies and budget organization are higher than national average and average of salaries of other establishments.

Real wages of employees increased by 2.0 times in 2012 compared to year 2005. Comparing real wages and salaries with base year 2005 by economic activities average wages and salaries for employees engaging in real estate, renting and other business activities are the highest or increased by 2.6 times, while lowest increase or of 19.9 percent was for wages and salaries of employees in division of hotels and restaurants.

Comparing to previous year, an increase of real wage is 3.6 percent in real estate, renting and other business activities, 0.9 percent in division of health and social security and 0.8 percent division of education while decreased in of other sectors.

HOUSEHOLD INCOME, EXPENDITURE AND LIVING STANDARDS

A results of the Household socio-economic survey indicate that household monthly average income reached 820.0 thous.tog, in increased by 246.5 thous.tog or 43.0 percent from previous year. By composition of total income, 90.5 percent is monetary income, 3.9 percent are items received others free of charge, and 5.6 percent is food items consumed from own farming.

Monthly average monetary income per households at national average reached 741.9 thous.tog in 2012, is increased by 238.0 thous.tog or 47.2 percent from the previous year, in terms of wages and salaries increased by 123.7 thous.tog or 49.8 percent, pensions and allowances by 41.3 thous.tog or 36.1 percent, income from household business by 47.1 thous.tog or 47.8 percent and other income increased by 25.8 thous.tog or 60.7 percent respectively.

Comparing composition of monthly average monetary income per households with previous year, percentage share of wages and salaries increased by 0.9 points, income from household business by 0.1 points and other income increased by 0.8 points, while percentage share of pensions and allowances decreased by 1.7 points.

Monthly average monetary expenditure per households at national average reached 742.2 thous.tog, is increased by 234.4 thous.tog or 46.2 percent from previous year, in terms of expenditures on food items increased by 52.4 thous.tog or 33.7 percent and non-food items and services by 183.4 thous.tog or 54.7 percent.

Comparing composition of monthly average expenditure per households with previous year, percentage share of food items consumed from private farming decreased by 2.5 points, while percentage share of monetary expenditure increased by 2.5 points.

The estimation of poverty indicators based on results of HSES 2012 show that the poverty headcount was 27.4 percent, poverty gap was 7.1 percent and poverty severity was 2.7 percent in 2012.

Considering incidence of poverty by region, the poverty headcount reached 38.6 percent in Khangai region, 33.3 percent in Eastern region, 32.5 percent in Western region, and 28.1 percent in Central region. The headcount rate by residences was 39.8 percent in rural areas, 30.4 percent in aimag centers, 27.5 percent in soum centers, 19.8 percent in the capital city.

The results of the survey 2012, indicate that the inequality of consumption among the population remains high. The figures of consumption inequality for 2012 indicate that the average consumption among the richest 10% of the population was 8.3 times higher than the average consumption of the poorest 10% of the population. This ratio was 8.8 in urban and 6.7 in rural. It is indicating that inequality is higher in urban. The average consumption

of the urban population was higher by 8.2 percent than the national average, at the same time, it was higher by 29.1 percent than the average consumption of rural population.

EDUCATION

The 181.0 thous.children have enrolled pre-school institutions in a school year or academic year 2012/2013 and increased by 27.4 percent from a school year 2009/2010, by 15.1 percent from a school year 2010/2011 and by 10.2 percent compared to school year 2011/2012.

Total 30.8 thous.children attended in alternative form in a school year 2012/2013, decreased by 5.5 percent from a school year 2009/2010, by 12.2 percent from a school year 2010/2011 and by 0.4 percent from a school year 2011/2012.

Number of general educational schools (GES) reached 755 in a school year 2012/2013, shows an increase by 3 school from year 2011/2012.

Pupils and students of all levels of educational institutions reached for 719.6 thousands at the beginning of a school year 2012/2013, decreased by 10.0 thousands from a school year 2011/2012.

Full-time pupils in general educational schools reached 496.1 thousands and pupils who have attending in evening and extramural classes reached 1.9 thousands in a school year 2012/2013. There were decreases by 9.3 thousands or 1.8 percent full-time pupils and by 0.5 thousands or 21.5 percent for pupils attended evening and extramural classes.

Gross enrollment rate (GER) in basic education estimated as 94.3 percent in a school year 2012/2013 and decreased by 0.3 percentage points from previous school year in terms of GER in primary education is 97.9 percent, decreased 0.2 percentage points and GER in secondary education reached 100.5 percent and increased by 3.5 percentage points from previous school year.

The 47.6 thousand children newly enrolled in the first grade of general educational schools in a school year 2012/2013.

Totally 2.3 thousand children aged 6-14 years old dropped out of schools and share 0.5 percent among all pupils in a school year 2012/2013.

Pupil-teacher ratio in general educational schools was 18.5 in a school year 2012/2013, decreased by 0.6 percentage points from a school year 2011/2012. Number of teachers in general educational schools increased from previous school year by 371 or 1.4 percent where reached 26.9 thousands.

Number of students in universities, institutes, colleges, technical and vocational schools has 221.6 thousand students are studying in a school year 2012/2013. It comprises 64.0 percent have enrolled in public and 36.0 percent are in private institutions. There are 116.8 thousand students in universities out of total students, 58.2 thousands are in institutes and colleges, and 45.3 thousand students studying in technical and vocational schools in a school year 2012/2013.

Total 37.7 thousand graduates completed their schooling in a school year 2011/2012 and 25.4 percent of them majored by commerce and business administration, 17.5 percent are education studies and pedagogy, 9.3 percent are engineering and 5.3 percent of total graduates have majored by law.

SCIENCE, CULTURE AND ART

The number of employees in scientific institutions reached 4071 in 2012, in decreased by 49 persons or 1.2 percent compared with the previous year. The 51.5 percent of total employees are female, and 65.6 percent are full-time staffs.

The total expenditure of the science sector was 40.3 billion tugrugs in 2012, increased by 11.5 billion tugrugs or 40.2 percent from the previous year, is mainly due to 71.2 percent increase of medical science's expenditure, 43.7 percent increase of social science's, 43.4 percent of natural science's, 36.6 percent increase of agricultural science's, 29.1 percent increase of technical science's expenditure respectively.

Total expenditure of scientific and research institutions for 2012 broke down to 28.2 percent for natural science, 24.5 percent for technical, 17.7 percent for social science, 13.9 percent for agriculture, 9.9 percent for

medical science and remaining 5.8 percent for universities.

The expenditure for research works funded from the state budget reached 24.4 billion tugrugs in 2012, is showing an increase by 46.1 percent compared to the previous year. This increase is mainly due to funding for scientific and technological projests and basic theoretical researches increased by 50.5 percent and by 47.1 percent respectively, while spending for ready-to-go-works of science and technology decreased by 51.5 percent.

The 58.4 percent total expenditure spent for scientific and technological projects, 40.9 percent for the basic theoretical research works and 0.7 percent for have spent for scientific and technological ready-to-go-works.

Total 6845 employees engage in culture and art institutions in 2012, increased by 388 persons or 6.0 percent from the previous year.

Total 289.6 thousand readers served by 373 libraries in 2011, while 305.9 thousand readers have served by 377 libraries in 2012. Number of books per 10000 population has reached 23.7 thousands in 2012, is decreased by 0.5 thousand from a previous year.

Performances of professional art organizations reached 4697, decreased by 8.8 percent; spectators have reached 1476.8 thousands and decreased by 25.2 percent from the previous year respectively.

Museum exhibits were 244.3 thousand in 2011, while it increased by 3.0 percent and reached 251.7 thousand in 2012, and visitors of museum estimated as 517.4 thousand, is increased by 15.7 percent and reached 598.6 thousand in 2012.

Number of cultural centres reached 342 and seats reached 90.9 in 2012 and centres increased by 0.3 percent and seats increased by 2.0 percent from previous year.

MONASTERIES, TEMPLES AND CHURCHES

As result of the new Constitution of Mongolia put into force in 1992 established guaranteeing freedom of worship, monasteries and churches of various religions greatly started to establish, in terms of traditional Buddhist temples have been greatly establishing and churches of Christian and other religions has increased as well.

Number of temples and churches reached 338 in 2012, is increased by 106 or 45.7 percent from 2009, by 104 or 44.4 percent from 2010 and increased by 11 or 3.4 percent compared to 2011. The 43.8 percent of total temples and churches are Buddhist temples, 46.4 percent is Christian churches, 7.1 percent is Islamic and 2.7 percent are churches and sanctuaries of other religions.

Total 3.5 thousand persons work in religions organizations in terms of 1.7 thousand are monks for religion service, clergymen and missionaries.

By regions, 168 or 9.6 percent of total monks for religions service were in Western region, 376 or 21.6 percent in Khangai region, 217 or 12.4 percent in Central region, 172 or 9.9 percent in Eastern region, and 810 or 46.5 percent are in Ulaanbaatar. Number of students studying in religious school and colleges reached 0.8 thousands in 2012 and it decreased by 42.8 percent from previous year and the number of children studying religious conceptions at home reached 4.1 thousand decreased by 1.9 percent compared with 2011 respectively.

PUBLIC HEALTH

As of 2012, 43.6 thousand employees were engaged in health sector, increased by 6.1 percent compared to 2011. Out of total employees, 8.6 thous. were physicians, 1.5 thous. pharmacists, 16.9 thous. mid-level medical personal interтs of 9.9 thous. were nurses and 16.6 thous. are other employees.

Number of ophthalmologists and dermatologists, oncologists and psychiatrist & neurologists decreased while others were increased compared to 2011. Number of physicians has increased by 20.4 percent over 2009, by 14.7 percent over 2010 and by 8.2 percent compared to 2011. Number of mid-level medical personal increased in 2012 by 6.9 percent from year 2009, by 6.6 percent from year 2010 and by 2.3 percent compared to 2011. Number of persons per physician has reached 318 in 2012 decreased by 19 and persons per nurses reached 276 in a given year, decreased by 8 compared with previous year as well. Number of persons per physician is highest in Khangai region at 501 and lowest in Central region where it reaches 439. At the aimag level, this number is highest or 623 in Selenge and lowest or 227 in Ulaanbaatar.

Number of hospital beds reached 19.6 thousands, reflecting a increase of 10.4 percent compared to 2009, of 9.9 percent compared to 2010 and of 3.2 percent compared to 2011. Furthermore, average length of stay in hospital has reached 7.8 days, demonstrating a decrease of 0.5 days compared to 2009, of 0.4 days compared to 2010 and of 0.3 days compared to 2011.

Leading five caused of deaths were diseases of the cardiovascular system (21.7 in 10 000), neoplasms (13.1 in 10 000), injury, poisoning and certain other consequences of external causes (11.7 in 10 000), diseases of the digestive system (5.5 in 10000), and diseases of the respiratory system (2.3 in 10 000). Among deaths caused by malignant neoplasms liver (4.8 in 10 000), stomach (1.7 in 10 000), lung (1.1 in 10 000), oesophagus (0.9 in 10 000), and cervix uteri's (0.4 in 10 000) cancers have leading.

In 2012, causes of 25 different types of infectious diseases registered and number of patients reached 43.3 thousands, showing an increase of 11.4 percent compared to 2009, of 4.7 percent compared to 2010, and of 1.1 percent percent compared to 2011. Out of total patients, caused by with infectious diseases 20.9 percent was infected by mumps, 15.8 percent by viral hepatitis, 12.4 percent by gonococcal infections, 11.4 percent by syphilis, 9.6 percent with trichomoniasis, 9.1 percent with tuberculosis, 6.5 percent by varicellas, 4.7 percent by shigellosis, 4.0 percent infected by mycoses.

According to preliminary data for 2012, total health expenditure has reached 407.8 billion tugrugs, reflecting an increase of 97.6 percent compared to 2009, of 63.0 percent compared to 2010, and 22.3 percent compared to 2011. In 2012, share of health sector expenditure in the central government budget has reached 6.9 percent, showing a decrease of 1.9 percentage points compared to 2009, of 1.2 percentage points compared to 2010, and an increase of 0.3 percentage points compared to 2011

SOCIAL INSURANCE AND WELFARE

In 2012, 863.2 thousand persons covered in social insurance 761.9 thousand or 88.3 percent, of them were compulsory insured and 101.3 thousand or 11.7 percent are voluntary insured.

Number of insured persons has increased by 106.0 thousands or 14.0 percent from year 2011 in terms of compulsory insurers increased by 86.3 thousands or 12.8 percent and voluntary insurers increased by 19.7 thousands or 24.1 percent respectively.

Revenue of social insurance fund reached 799.2 billion tugrugs in 2012 presenting an increase of 43.7 billion tugrugs or 5.8 percent compared with year 2011. A number of pensioners of social insurance reached 334.6 thousands in 2012 and it was increased by 0.7 percent which is 2.3 thousands compared with year 2011.

The 70.4 percent of total granted pension in 2012, was retirement pension, 15.2 percent is disability pension, 6.4 percent was breadwinner loss pension and 8.0 percent was military pension.

Percentage share of beneficiaries of breadwinner loss pension and pension for disability to total have a decreasing, while beneficiaries of retirement and military pensions have an increasing trends, for instance, proportion of people got breadwinner loss pension reached 9.0 percent in 2012, is decreasing by 2.3 points from 2009, 1.4 points from 2010 and 0.7 points compared with 2011. Meanwhile, proportion of people receive retirement pension reached 67.2 percent, is increasing by 3.7 points from 2009, 2.4 points from 2010 and 1.1 points from 2011.

Revenue of social welfare reached 188.1 billion tugrugs in 2012 is demonstrating an increase of 53.3 billion tugrugs or 39.6 percent, expenditure of social welfare reached 181.4 billion tugrugs in 2012, is increasing by 49.6 billion tugrugs or 37.6 percent compared with year 2011.

An amount of long-term pension has increased by 84.1 percent, benefits and allowances by 2.1 times and expenses for welfare services, mitigations and concessions increased by 9.3 percent respectively in 2012 from year 2011.

Percentage share of expenses for allowances and benefits to total expenditure for social welfare services has increased, is mainly due to every child who aged below 18 in receiving 20 thousand tugrugs every month in 2012 and allowances for pregnant and lactating mothers increased as well.

Proportion of welfare service spending has increased, is mainly due to one-off allowance for mothers with "Glorious mother" medal by 2 times since October 2010.

In 2012, number of beneficiaries of welfare pensions and allowance reached 1478.4 thousand,and increased

by 858.8 thousand or 2.4 times to the year 2011.

By duplicated or doubled numbers, 2.8 million citizens received 693.7 billion tugrugs in 2012 as a cash allowance from human development fund. Totally 896.2 thousand children aged below 18 received child money.

CRIME

A number of committed offences have reached at 22.1 thousand in 2012 and increased by 2892 cases or 15.1 percent compared with year 2011. The 7.1 percent of total committed offences recorded in Western region, 12.0 percent in Khangai region, 15.4 percent in Central region, 6.4 percent in Eastern region and 58.4 percent has recorded in Ulaanbaatar city. Committed offences comprise that 40.8 percent shares crime against the right ownership, 32.4 percent is crime against human life and health, 7.9 percent is crimes against public security, 9.0 percent is crimes against the rules of safety of traffic and use of motor vehicles, and 9.9 percent was other crimes.

Crimes against human life and health has reached 7155 in 2012 increased by 693 cases or 10.7 percent compared with year 2011 while infliction of bodily injury, that shares 91.5 percent among this type of crimes has reached 6546 and increased by 708 or 12.1 percent from year 2011.

Crimes against children, family and social morals reached at 405 in 2012, have decreased by 29 cases or 6.7 percent from the year 2011 mainly due to rape that shares 75.3 percent in such crimes decreased by 16.9 percent compared with 2011, while crime of abandonment of a child has increased by 7 cases or 2.2 times.

Crimes against the right of ownership committed 9023 and increased by 1791 cases or 24.8 percent in 2012 compared with year 2011. This increase was mainly due to an increase of theft of other people, which shares 69.4 percent of this type of crime by 990 cases or 18.8 percent, an increase of theft of private property by 625 cases or 18 percent, an increase of theft of cattle by 207 cases or 17.7 percent and an increase of pocket-picking by 80 cases 47.3 percent .

The 1098 fraud cases recorded in 2012 and increased by 410 cases or 59.6 percent compared with the year 2011. The 179 mugging cases recorded in 2012 and increased by 42 cases or 30.7 percent while the 552 robbery cases recorded in 2012 and increased by 16 cases or 3.0 percent compared with the year 2011.

Hooliganism reached 1687 in 2012, is decreased by 137 cases or 7.5 percent from 2011. This is mainly due to such of crimes decreased in certain aimags, namely by 14 cases 63.6 percent in Govi-Altai, 20 case or 57.1 percent in Uvs, 5 cases or 55.6 percent in Khovd aimag, 24 cases or 53.8 percent in Darkhan-Uul, 12 cases or 40.0 percent in Bayankhongor and by 4 cases or 36.4 percent in Bulgan respectively.

Crimes against the rules of safety of traffic and use of motor vehicles reached 1999 and crimes against environmental protection rules committed 410 in 2012. These crimes show increases by 129 cases or 6.9 percent and by 140 cases or 51.9 percent compared with year 2011 respectively.

Number of committed offences per 10000 persons aged 18 and above is 117 and it shows an increase by 14 cases or 13.6 percent compared with year 2011. This indicator was higher in Govisumber (163), Dornogovi (145), Khentii (139), Tov (131) aimags and Ulaanbaatar (152) than the national average.

Total 19734 suspects and defendants or offenders recorded in 2012 and 1248 or 6.3 percent of them were children, and 2667 or 13.5 percent are females.

The 901 people died caused by crimes in 2012 and constitutes 199 or 22.1 percent are due to crime attempted murder, 369 or 41.0 percent has occurred by crime against the rules of safety of traffic and use motor vehicles.

Total 8324 persons convicted by court in 2012 and 726 or 8.7 percent of them are females, and 570 or 6.8 percent are children (the 15 or 2.6 percent of total convicted children are girls).

Total amount of damage caused by crimes has reached at 53.3 billion togrog and reimbursed or compensated damages reached 25.1 billion togrog and show increases by 48.5 percent for total and 35.7 percent for compensated damages from 2011 respectively. The 80.3 percent or 42.8 billion tog of total amount of damages caused by crimes has occurred on private properties.

GROSS DOMESTIC PRODUCT

Preliminary result of 2012, GDP was 13944.2 bln.tog at current prices and 5492.7 bln.tog at constant prices

of 2005, representing increases of 2856.5 bln.tog or 25.8 percent at current prices and of 600.9 bln.tog or 12.3 percent at constant prices compared to the 2011.

In 2012, GDP at 2005 constant prices increased by 12.3 percent. Rises in value added of agriculture (by 140 bln. tog or 21.3%), mining and quarrying (70.5 bln.tog or 8.9%), transportation and storage (68.7 bln.tog or 12.8%), wholesale and retail trade sector (by 55.3 bln.tog or 10.3%) were main factors leading to increase in GDP. Value of net taxes on products in 2011 increased by 330.2 bln.tog or 57.9 percent compare to the 2010 and in 2012 net taxes on products was 955.3 bln.tog, representing increases of 55.2 bln.tog or 6.1 percent compared to the 2011. In 2012, the share of value added tax revenue to total net taxes on products was 69.9%, excise tax revenue 16.8%, revenue of taxes of foreign trade 17.6%, subsidies on public transportation and energy was -4.3% respectively.

GDP per capita amounted to 4910.4 thous.tog at current prices and 1934.3 thous.tog at 2005 constant prices and GNI per capita was 4585.9 thous.tog at current prices and 1806.4 thous.tog at 2005 constant prices in 2012. GDP per capita by World Bank Atlas method was 3335 USD and 3114 USD for GNI in 2012.

The share in the private sector value added in GDP was 75.0 percent in 2012.

According to current price estimates of GDP by expenditure approach, GDP in 2012 was 14621.1 bln.tog, showing an increase of 3452.9 bln.tog or 30.9 percent compared to the 2011. For 2012, the share of final consumption, gross capital formation, and net export in GDP was 64.2 percent, 60.6 percent, and -24.7 percent respectively. Compared to the 2011, the share of final consumption in GDP increased by 1.9 points while that of the gross capital formation and net exports were decreased by 1.5 points and 0.4 points.

Preliminary result of 2012, GDP by expenditure approach at 2005 constant prices in 2012 was 5509.1 bln.tog, that increased by 598.6 bln.tog or 12.2 percent compared to the 2011. The final consumption was 4582.1 bln. tog, gross capital formation was 3694.3 bln.tog and net exports was -2767.3 bln.tog and compared to the 2011, final consumption, gross capital formation, and net export were increased by 18.1 percent, 24.0 percent, and 41.9 percent respectively.

Preliminary result of 2012, GDP by income approach was 13944.2 bln.tog reflecting an increase of 25.8 percent compared to 2011. According to GDP calculation by income approach, the share of compensation of employees, net taxes on production and imports, consumption of fixed capital and net operating surplus/mixed income in GDP in 2012 was 26.4 percent, 18.5 percent, 5.3 percent and 49.7 percent respectively. Compared to the 2011, the share of compensation of employees in GDP and net operating surplus/mixed income in GDP increased by 2.2 points and 0.3 points, net taxes on production and imports while that of decreased by 2.6 points respectively.

NATIONAL CONSUMER PRICE INDEX

Since 2006, the National Statistical Office has been estimating and publishing the national CPI using the weighted average of household consumer expenditures of all aimags and the capital city.

The national consumer price index at the end of 2011 rose by 8.9% compared with the previous year and by 14.0% at the end of 2012 compared to 2011, causing the growth to went up by 5.1 points.

In 2012, the national consumer price index increased by 14.0% over the end of the preceding year. Of the total, index of alcoholic beverages, tobacco group went up by 54.4%, restaurant and hotels by 23.0%, foodstuff by 17.5%, clothing and footwear by 16.1%, education by 15.2%, which were the highest rate, housing, water, electricity and fuels by 11.0%, household furnishings and goods by 10.2%, medical goods and care by 9.0%, miscellaneous goods and services by 7.4%, transport by 6.5%, recreation and cultural goods by 3.5%, and communication decreased by 1.5%.

Of the 14.0% contribution of 2012, 5.1 points were an increase in food prices, 2.7 points in clothing and footwear prices, 1.6 points in alcoholic beverages, tobacco prices, 1.4 points in housing, water, electricity and fuels, 0.8 points in transportation prices, 0.7 points in education prices, 0.6 points in restaurant and hotels prices, 0.5 points in household furnishings and goods prices, 0.3 points in medical goods and care and 0.5 points in other groups.

The annual average CPI for 2012 was 14.3%, went up by 5.8 point from the previous year.

The monthly consumer price index increased in all months 2012. It increased by 2.2-2.7 percent on January, February and March, there were highest increases. Also, the monthly average growth of consumer price index was increased by 0.5-1.0 percent from April, to December 2012. The monthly CPI reached its highest level or 2.7% in

January, 2012, and lowest level or 0.2% in November, 2012.

Compared to the preceding year, the consumer price index at the end of 2012 went up by 7.7-23.7 percent in all aimags. Among them, the CPI for Govisumber aimag increased up to 23.7%, which was the highest level. The CPI for the capital city was 14.2%.

Average market prices of some key agricultural products

Data on average market prices of some key agricultural products is captured through a price survey. To estimate an average price for a product, the arithmetic mean method is applied.

According to the 2012 survey of average market prices for products of agriculture, a major industry of the Mongolian economy, a national annual average price for sheep skin with wool was 10.6 thous.tog, up by 0.3 thous.tog and 2.9 percent over 2011, for cattle hide more than 2 meter long 30.3 thous.tog, up by 7.2 thous.tog and 31.3 percent from 2011, for horse hide 32.0 thous.tog, up by 6.4 thous.tog and 25.0 percent compared with 2011, whereas that for white cashmere 45.7 thous.tog, down by 6.3 thous.tog and 12.1 percent, for goat skin with wool was 16.7 thous.tog, down by 1.2 mln.tog and 7.7 percent compared with 2011.

MONEY AND LOAN

At the end of 2012, the money supply (broad money or M2) in the economy reached 7617.3 bln.tog, up by 1205.0 bln.tog or 18.8 percent compared with 2011. An increase of 1110.7 bln.tog in the quasi money was a main factor leading to the growth of money supply (broad money or M2) from 2011.

Currency deposits amounted to 3488.0 bln.tog at the end of 2012, representing an increase of 575.6 bln.tog or 19.8 percent over 2011. The growth of currency deposits was due to an increase of 522.6 bln.tog in individual's deposits. Foreign currency deposits in 2012 increased by 456.8 bln.tog or 46.7 percent over 2011 reaching 1434.7 bln.tog.

The share of currency outside of the banks in the money supply or (M2), one of the indicators for monetary statistics, reached 7.9 percent at the end of 2012, representing a decrease of 0.2 points over 2011.

Loans outstanding of the commercial banks totalled 6990.5 bln.tog at the end of 2012, representing an increase of 1349.3 bln.tog or 23.9 percent from 2011. The share of non-performing loans in the total loans outstanding was 4.2 percent in 2012. The total loans outstanding decreased by 1.6 points compared with 2011.

At the end of 2012, the average annual weighted interest rate of togrog loans lent by the commercial banks increased by 2.7 points and the annual interest rate of togrogs was 18.2 percent whereas the average weighted interest rate of foreign currency loans rose by 1.4 points from 2011 and the annual interest rate of foreign currency was 13.5 percent.

Bank of Mongolia's official average exchange rate of the Mongolian togrog against US Dollar was 1359.4 tog. in 2012, depreciated by 7.4 percent as compared with the previous year. Average exchange rate of the national currency against RUB was 43.81 tog. in 2012, depreciated by 1.7 percent over the previous year. Average exchange rate of the national currency against CNY was 215.5 tog. in 2012, weakened by 10.0 percent over the previous year. However, average exchange rate of the national currency against EUR was 1748.62 tog. in 2012, appreciated by 0.7 percent as compared with the previous year.

The net foreign reserves of Mongolia at the end of 2012 increased by 1355.2 mln.US doll or 59.6 percent from 2011, reaching USD 3629.2 mln.US.doll, equal to 28.2 weeks or 7.1 months of imports.

Stock Exchange Market

A total of 329 companies were listed at the Mongolian Stock Exchange as the end of 2012, of which 52 were state-owned and state partially owned companies and 277 private companies.

In 2012, there were 250 trading days, having a total transaction value of 145.1 bln.tog. Total market capitalization decreased by 17.0 percent with 2011, reaching 1799.9 bln.tog in 2012.

The TOP-20 average index, which was 21420.8 points in 2011, decreased to 19072.0 points in 2012.

In 2012, 535.2 thous.shares with total value of 579.0 mln.tog were daily traded on average.

The most actively traded shares in 2012 were Genco Tour Bureau, Khukh gan, E-Trans logistics, Berkh uul, NACO Tulsh, Remicon etc. Leading companies in market capitalization in 2012 were Tavan tolgoi, APU, Shivee ovoo, Berkh uul, Baganuur, Shariin gol, etc.

Other financial institutions

Insurance. *One of the efficient financial methods to lower one's risk and cover unexpected loss within a short period of time is a commercial insurance. In 2012, there were 18 insurance and 17 insurance intermediaries operating actively at the national level. In 2012, insurance companies made revenues of 78.2 bln.tog from insurance premiums and paid 19.6 bln.tog for insurance reimbursements. In 2012, the revenues of insurance premiums increased by 64.7 percent and insurance reimbursements increased by 92.4 percent from 2011 .*

Non-Bank financial institution. *In 2012, a total of 212 non-bank financial institutions operated actively at the national level and gained operating income of 67.6 bln.tog and incurred operating expenses of 23.3 bln.tog and their net operating income after provisions was 42.0 bln.tog. The operating income increased by 49.6 percent and net operating income after provisions (operating income minus operating expenses and provisions) increased by 46.9 percent and operating expenses increased by 60.9 percent compared to 2011.*

Saving and credit cooperative. *A total of 148 entities operated under special license in 2012, reporting 15.4 bln.tog interest income, 8.3 bln.tog interest expense, which resulted in net interest profit of 7.1 bln.tog. In 2012, the interest income increased by 24.7 percent and interest expense increased by 12.7 percent while the net interest profit increased by 42.4 percent from 2011.*

GENERAL GOVERNMENT BUDGET

According to preliminary results for 2012, the amount of the general government budget revenue and grants reached 4952.2 bln.tog, representing 2958.2 bln.tog or 2.5 times increase from 2009, 1829.7 bln.tog or 58.6 percent increase over 2010, and an increase of 484.0 bln.tog or 10.8 percent compared to 2011.

Compared to the previous year, the tax revenue increased by 535.1 bln.tog or 14.6 percent. The increase was mainly due to increases of 214.6 bln.tog or 45.3 percent in revenue from social security contribution, 198.8 bln. tog or 13.9 percent in revenue from taxes on goods and services, 91.0 bln.tog or 15.9 percent in revenue from other taxes, 36.2 bln.tog or 4.3 percent in revenue from income tax, 4.5 bln.tog or 26.2 percent in revenue from property taxes, although there was a decrease of 10.1 bln.tog or 3.0 percent in revenue from taxes on foreign trade.

The non-tax revenue increased by 75.9 bln.tog or 13.9 percent compared to the previous year. Increases of 66.8 bln.tog or 75.5 percent in revenues from dividends, 32.5 bln.tog or 42.8 percent in revenues from oil petroleum, 20.7 bln.tog or 35.7 percent in revenues from interest and fines, 11.9 bln.tog or 22.8 percent in revenues from others, 3.6 bln.tog or 10.2 percent in revenues from navigation fees, although there was a decrease of 59.5 bln.tog or 25.5 percent in revenues from budget entities have been a major factor leading to the increase in the non-tax revenue.

The share of current revenue in the total revenue and grants accounted for 98.9 percent in 2009, 98.6 percent in 2010, 94.3 percent in 2011 and 97.4 percent in 2012.

According to preliminary results for 2012, the total expenditure and net lending of the general government budget amounted to 6116.7 bln.tog, reflecting an increase of 3780.0 bln.tog or 2.6 times from 2009 and 3036.0 bln.tog or 98.5 percent increase over 2010. According to preliminary estimation for 2012, the general government budget expenditure and reimbursable net lending increased by 1119.6 bln.tog or 22.4 percent compared to the previous year. The increase was mainly caused by increases of 568.3 bln.tog or 37.8 percent in expenditure of goods and services, 558.3 bln.tog or 32.9 percent in subsidies and transfers, 294.3 bln.tog or 23.0 percent in capital expenditure, 89.1 bln.tog or 3.4 times in interest payment, although there was a decrease of 390.4 bln.tog or 81.4 percent in lending minus repayments.

The share of current expenditure in the total expenditure and net lending amounted to 76.5 percent in 2009, 73.2 percent in 2010, 64.8 percent in 2011 and 72.8 percent in 2012.

According to preliminary estimates, the general government budget revenue and grants as percentage of GDP was 35.5 percent in 2012 reflecting 5.3 point increase over 2009, 1.6 point decrease from 2010 and 4.8 point

decrease from 2011 years.

According to preliminary estimates, the general government budget expenditure as percentage of GDP was 43.9 percent in 2012, indicating 8.4 point increase over 2009, and 7.3 point increase from 2010, 1.2 point decrease over from 2011 years, respectively.

The general government budget was in surplus of 41.8 bln.tog in 2010, equal to 0.5 percent of the GDP. Yet, it witnessed a budget deficit in 2009, 2011 and 2012. The share of overall budget deficit in the GDP was 5.2 percent in 2009 and 6.9 percent in 2011 and 9.0 percent in 2012.

According to preliminary estimates, the capital expenditure as percentage of GDP was 11.3 percent in 2012, reflecting 4.3 point increase over from 2009 and 2010 respectively, 0.3 point decrease over 2011.

BALANCE OF PAYMENTS

For the preliminary results of 2012, the overall balance of payment equaled to 1369.0 mln.US dollars and increased by 1341.2 mln.US dollars compared to the previous year.

Balance of payments current account equaled to 3215.3 mln.US dollars. Current account deficit increased by 456.7 mln.US dollars or 16.6 percent compared to the previous year. The balance of goods had a deficit of 1528.7 mln.US dollars and it was increased by 535.8 mln.US dollars or 54 percent compared to the previous year. The balance of services deficit was increased by 87.1 mln.US dollars or 7.5 percent compared to the previous year. There were mainly influenced on the growth of current account's deficit.

Capital and financial accounts surplus reached to 4.8 bln.US dollars and increased by 1.9 bln.US dollars or 67.4 percent compared to the previous year. The portfolio investment increased by 2.3 bln.US dollars compared to the previous year. There were mainly influenced on the growth of capital and financial account.

INVESTMENT AND CONSTRUCTION

Preliminary result of 2012, total volume of investment has reached 8594.1 billion.tog, showing an increase of 206.2 billion.tog or 2.5 percent compared to the previous year.

In 2012, in the total investments amount, the share of domestic sourced investments was 33.8 percent and foreign investments 66.2 percent, domestic sourced investments increased by 480.0 billion.tog and foreign investments decreased by 273.7 billion.tog.

The decrease of foreign investments was influenced by decline of foreign direct investments by 340.8 billion. tog compared to the previous year.

In 2012, about 16.4 percent of total investments were from the central government budget, was reached 1412.9 billion.tog, indicating an increase by 302.4 billion.tog or 27.2 percent compared to the previous year. Share of investment from the central government budget showing a increase by 3.2 points. In the total investment amount, the increase of the share of domestic sources investments by 4.9 points.

About 9.4 percent of total investments were spent for construction works and 47.8 percent for purchase of machinery and equipments. Compared to the previous year, the investment for the construction works has increased by 0.5 points, while in reverse the purchase of machinery and equipments has decreased by 3.0 points. The increase of machinery and equipments was influenced by decline for import of machinery, equipment of mining.

In 2012, the share of mining and quarrying to total investments was 50.4 percent, construction 11.8 percent, wholesale and retail trade sector 12.2 percent, transportation and storage 3.3 percent and public administration was 4.1 percent.

CONSTRUCTION

IIn 2012, 811.3 bln.tog were spent for construction and installation works. Construction and installation works done by domestic construction entities reached 92.2 percent of total work or 748.1 bln.tog, whereas work done by foreign construction entities was 7.8 percent or 63.2 bln.tog.

In 2012, construction entities have built buildings in worth of 895.7 bln.tog, including residential buildings and commercial centers, showing an increase by 30.6 percent or 209.7 bln.tog compared with the previous year.

In 2012, a total of 1099 new buildings and structures were constructed. Out of which, 178 were residential buildings for 11413 households; 214 energy structures; 141 office buildings; 102 school and cultural buildings; 60 dams, ditches, cables and network buildings; 50 commercial and service buildings; 32 industrial buildings; 10 hotel buildings and of 312 other buildings.

Among all construction and installation works done by domestic construction entities 64.8 percent were in Ulaanbaatar, 3.0 percent in Khovsgol, 2.4 percent in Uvs, 2.2 percent in Khovd. An average during the last four years the construction and installation work size of domestic construction entities was increased by 33.4-88.4 percent in Bulgan, Ovorkhangai, Uvs, Khovsgol, Govi-Altai, Dornod, Arkhangai, Bayankhongor, Dundgovi, and Dornogovi and increased by 1.3-2.5 times in Govisumber, Selenge, and Sukhbaatar aimags.

In 2012, price of domestic construction materials was increased, except for those of polystyrene and edged plank. An 2012, the average price of iron concrete 1m3 was 138.5 thous.tog, up 31.8 thous.tog or 29.8 percent; brick made from clay M-100 was 279.2 tog, up 130.8 tog or 88.1 percent; that of 50kg cement M-500 was 9.1 thous.tog, up 2.2 thous.tog or 31.0 percent; vacuum window 1m3 was 85.8 thous.tog, up 5.8 thous.tog or 7.3 percent; plank for floor 1m3 was 156.7 thous.tog, up 9.8 thous.tog or 6.7 percent; and that of a piece of dry stick was 27.5 thous.tog, up 2.1 thous.tog or 8.2 percent.

AGRICULTURE

Livestock husbandry

The main foundation of Mongolia's economy, pasturing livestock husbandry still plays an important role in the economy, employment and export revenues of Mongolia. For the preliminary estimates of 2012, 17.6 percent of GDP was produced by the agriculture sector, of which 77.5 percent accounts for livestock husbandry. As well, 35.0 percent of total labor force of the country is engaged in the agricultural sector and 7.0 percent of export income is contributed by the agriculture sector.

Production of livestock husbandry industry for 2012 preliminary estimates was 1906.0 bln.tog at current prices, reaching 957.8 bln.tog at 2005 constant prices. Compared to 2011, it increased by 29.1 percent at current prices, by 24.4 percent at constant prices.

In 2012 the livestock husbandry industry produced 220.4 thous.t of meat in slaughter weight, 511.0 thous.t of milk, 69.4 mln.pcs eggs, 19.1 thous.t of sheep wool, 5.1 thous.t of cashmere, and 8.8 mln.pcs of hide.

Compared to 2011, the meat increased by 10.4 thous.t in slaugther weight, milk production by 52.4 thous.t, production of cashmere by 0.7 thous.t, the production of sheep wool by 1.5 thous.t and production of hide by 23.8 thous.pcs.

According to results of the livestock census for 2012, 27.1 percent of total household and 207.8 thous. households with private livestock have been counted, among which 146.1 thous.herder households are engaged in livestock. As well, 289.6 thous. herdsmen are employed in livestock sector.

According to the 2012 livestock census, of the total herder households 82.0 percent have electric engines, 74.4 percent have TV's, 28.2 percent have cars, 43.2 percent have motocycles, 2.4 percent have tractors.

At the end of 2012, 87.6 percent or 13.7 mln.female breeding of total female breeding stock gave birth and as today 96.5 percent of total births or 13.4 mln.heads of young animals have survived.

At the end of 2012, in total 40.9 mln. livestock heads were counted, which was above by 4.6 mln. heads or 12.6 percent compared with the previous year. According to the 2012 livestock census was accounted 2330.4 thous.horses, 2584.6 thous. cattle, 305.8 thous.camels, 18.1 mln.sheeps, 17.6 mln.goats. The number of horses increased by 217.5 thous, cattle by 244.9 thous, camels by 25.8 thous, sheep by 2.5 mln, goats by 1.6 mln. heads. Compared with the previous year, the number of livestock increased in 15 aimags and Ulaanbaatar city by

type of livestock. Number of livestocks were the maximum growth in Uvurkhangai (545.0 thous.heads), Arkhangai (418.9 thous.heads), Bayankhongor (403.1 thous.heads), Dundgovi (323.3 thous.heads), Govi-Altai (297.7 thous. heads).

In 2012, 0.4 mln.heads of adult animals had lost, which equals to 1.2 percent of total livestock at beginning of the year.

In 2012, 624.6 thous.t of fodder produced nationwide in terms of fodder. Converted all the livestock into head of sheep, per domestic animal was allocated 9.3 kg fodder, which is by 1.7 kg less than the previous year.

According to the data of The Ministry of Industry and Agriculture, in 2012, the 977 milk cow farms, 78 meat cattle farms, 229 meat and sheep wool farms, 181 pig farms, 152 chicken farms and 89 bee farms were registered, which is more than by 56 compared to 2011 in total.

Crop farming

Compared with the before "ATAR III" campaign five years (2003-2007)' average harvest, in 2012 the crop harvest rose by 352.8 thous.t or 3.8 times, potatoes by 152.9 thous.t or 2.6 times, and vegetables by 34.9 thous.t or 54.5 percent.

In 2012, there were 379.8 thous.hectares of sown area, of which 306.2 thous.hectares were for cereals,16.8 thous.hectares for potatoes, 7.9 thous.hectares for vegetables, 13.8 thous.hectares for machine-harvested fodder and 35.1 thous.hectares for technical crops and fruits. The total sown area increased by 33.9 thous.hectares or 9.8 percent compared with the previous year. In 2012, the production was 479.3 thous.t of cereals, 245.9 thous.t of potatoes, 98.9 thous.t of vegetables, 46.2 thous.t of machine-harvested fodder. In addition, 1175.1 thous.t of hay harvest and 39.1 thous.t of hand-made fodder were prepared. Compared with 2011, previous year, cereals increased by 33.2 thous.t or 7.4 percent, potatoes increased by 44.3 thous.t or 22.0 percent and fodder 5.8 thous.t or 14.4 percent, but vegetables, hay harvest, hand-made fodder descreased by 0.1 thous.t or 0.1 percent and 20.1 thous.t or 1.7 percent and 7.6 thous.t or 16.3 percent respectively.

The yield of cereals and potatoes per hectare was 15.7 centners and 146.2 centners respectively, the yield of cereals more by 0.8 centners and potatoes by 15.1 centners compared with 2011.

In 2012, Mongolia provided 99.3 percent of cereals used, 98.7 percent of potatoes used, 54.9 percent of vegetables used from domestic harvest.

INDUSTRY

The total output at current prices of the industrial sector was 7776.7 billion tugrugs in 2012 and 2285.1 billion tugrugs at constant prices of 2005. This figure shows an increase of 539.1 billion tugrugs or 30.9 % from 2009, and 347.7 billion tugrugs or 17.9 % from 2010, 158.3 billion tugrugs or 7.4 % from 2011.

The increase in the industrial output was mainly due to 0.1-42.6 percent, increases in mining and quarrying products such as copper concentrate with 35 percent, gold, zincum concentrate, iron ore, flour spar concentrate, crude oil and 0.8 percent to 3.9 times increases in industrial main products of manufacturing sector such as kind of sausage, metal foundries, alcohol, wine, bread, bakery products, carpet, flour, electrical conductor wire, metal steel, beer, milk, dairy products, sawn wood, contrite mortar and metal sleeper.

In 2012, the results of the industrial sector, demonstrate that 6058.0 billion tugrugs worth products were sold at the domestic and external markets, indicating a growth by 431.3 billion tugrugs or 7.7 % compared with 2011.

From the total industrial sales, the percentage of manufacturing industries reached 32.2 % in 2012 and increased by 4.4 points and electricity, thermo-energy and water supply industries reached 7.5 % and increased by 0.2 points compared with 2011. Meanwhile the volume of the mining and extractive industries reached 60.3% or decreased by 4.6 points compared with 2011.

The labour productivity of the industrial sector at current price has reached 132.6 million tugrugs in 2012, indicating a growth by 10.1 million tugrugs or 8.3 % compared with 2011. The labour productivity at current prices of the mining and extractive industries was increased by 1.2 million tugrugs or 0.5%, manufacturing sector increased by 16.7 million tugrugs or 19.1%, electricity, thermo-energy and water supply increased by 3.8 million tugrugs or 11.3%.

TRANSPORTATION

53.3 mln.t of freight and 318.7 mln.passengers with double counting were carried by various modes of transport in 2012. The freight turnover reached 16613.4 mln.t.km while the passenger turnover amounted to 4971.6 mln.pass.km. Of the total, 32.9 mln.t of freight and 313.9 mln.passengers with double counting were carried by road, 20.4 mln.t of freight and 4.0 mln.passengers with double counting by railway, 4.0 thous.t of freight and 0.8 mln.passengers with double counting by air.

In 2012, the overall volume of freight and freight turnover grew by 9.3 mln.t or 21.0 percent and 276.7 mln.t.km or 1.7 percent, the overall volume of passenger and the passenger turnover grew by 22.5 mln.passengers or 7.6 percent and 276.2 mln.pass.km or 5.9 percent over the previous year.

According to results of the Motor Vehicle Inspection, the total number of vehicles reached 345.5 thous., of which 228.7 thous. were passenger automobiles, 83.7 thous. trucks, 21.6 thous. buses and 11.5 thous. special equipped vehicles. Of the total vehicles in Mongolia, 229.0 thous. or 66.3 percent vehicles are in Ulaanbaatar. Moreover, 5.9 percent of the total vehicles in the country were up to 3 years old, 22.9 percent were used for 4 years up to 9 years, and the rest 71.2 percent were used for more than 10 years.

The total length of improved road network was 7918.9 km, which of 4348.9 km were paved as of the end of 2012. The paved road network has been extended by 285.5 km, which of 19.5 km road has been exploitation.

TELECOMMUNICATION

In the recent years the number of mobile phone subscribers has considerably increased. In 2012, the number of mobile phone subscribers reached 3426.1 thous.persons, indicating an increase of 483.8 thous.persons or 16.4 percent over the preceding year. The number of satellite communication subscribers increased from 986 in 2011 to 1016 in 2012.

The number of fixed telephone lines was 149.4 thous. in 2012, showing an increase of 17.6 thous. lines compared to 2011.

The first cable television network was established in 1996. There were 231.2 thous. users using cable television network as of 2012.

The number of internet service providers decreased from 85 in 2011 to 67 in 2012.

In 2011, the postal service offices sent a total of 879.1 thous. letters, mails, parcels and wrappers and delivered 13.5 mln. periodicals to the readers while in 2012, they sent 815.7 thous. letters, mails, wrappers and parcels and delivered 17.6 mln. periodicals to the customers. Compared to 2011, the number of letters, mails, parcels and wrappers decreased by 7.2 percent and the postal service for periodicals increased by 30.2 percent.

The revenue from the telecommunication services amounted to 563.1 bln.tog in 2012, showing an increase of 104.1 bln.tog or 22.7 percent comparison with 2011. 78.1 percent of the total revenue accounted for revenue from the population.

FOREIGN TRADE

In 2012, total foreign trade turnover equaled 11123.0 mln.USD. Particularly, the exports amounted to 4384.7 mln.USD and the imports reached 6738.3 mln.USD. The total turnover decreased by 292.9 mln.USD or 2.6 percent, of which the exports decreased by 432.8 mln.USD or 9.0 percent, but imports 139.9 mln.USD or 2.1 percent higher than 2011. Foreign trade balance had a deficit of 2353.6 mln.USD, reflecting 572.7 mln.USD or 1.3 times increase over 2011.

Exports of natural or cultivated pearls, precious metals, jewellery increased by 12.4 mln.USD, that of auto, air and water transport vehicles and their spare parts by 1.9 mln.USD compared with 2011. However, exports of mineral products declined by 389.8 mln.USD, raw and processed hides, skins and fur and articles thereof by 20.6 mln.USD, live animal, animals, and products of animal origin by 15.7 mln.USD. This decrease was a main factor leading to a decrease of 432.8 mln.USD in the exports.

Rise in imports of mineral products by 306.7 mln.USD, food products by 64.8 mln.USD, chemicals and chemical industry products by 42.6 mln.USD, various industrial goods 30.9 mln.USD, and optics, lamp, motion picture, measure, surgical instrument, watch, musical instrument 25.7 mln.USD played an important role in increasing the imports by 139.9 mln.USD compared to 2011.

Mineral products are dominated in Mongolia's exports. Particularly, mineral products comprised 35.2 percent of the total exports in 2000, 42.7 percent in 2005, 81.0 percent in 2010, which increased to 89.2 percent in 2012. Of the total export commodities, 43.4 percent was comprised of coal, 19.1 percent copper concentrate, 12.1 percent iron ores, 7.7 percent crude oils, 3.0 percent zinc concentrate, 2.8 percent gold, unwrought or in semi-manufactured forms, 1.1 percent combed goat down, 0.5 percent textiles & textiles articles and 10.3 percent other products of exports in 2012.

The export of gold, unwrought or in semi-manufactured forms comprised 6.1 percent of the total exports in 2010, 2.3 percent of the export in 2011. It rose to 2.8 percent or 0.5 points in 2012, while the coal export comprised 30.3 percent of the total exports in 2010, 47.2 percent in 2011. It declined by 43.4 percent or 3.8 points in 2012.

In 2012, volume of sheep or lamb skin leather export decreased by 45.0 percent 2011, while that of goat and goatling's skin leather decreased by 49.5 percent.

Of the total import commodities, 24.5 percent was comprised of machinery, electronic equipments and appliances, recorders, TV sets and spare parts, 23.5 percent mineral products,18.9 percent auto, air and water transport vehicles and their spare parts, 8.7 percent base metals and articles thereof, 5.9 percent food products, 4.4 percent chemicals and chemical industry products, 3.5 percent plastics, rubber, and articles thereof and 10.6 percent other products in 2012.

In 2012, Mongolia imported crude oil amounted to 1162.8 thous.t or 1392.6 mln.US.dollars, which was 20.7 percent of the imports. Compared to 2011, the import of oil products grew by 136.3 thous.t or 13.3 percent.

Supplied of rice, sugar, and vegetable oil, which are the main food products of Mongolia, are fully provided by imported products. In 2012, 51.2 percent of rice were imported from Japan, 28.2 percent from China, and 19.5 percent from the Russian Federation while 80.1 percent of sugar were imported from Thailand, 5.9 percent from Germany, and 4.2 percent from Brazil. The 99.0 percent of vegetable oil were imported from Russian Federation while 83.8 percent of flour were imported from Russian Federation and 15.1 percent from Kazakhstan respectively.

In 2012, the car import decreased by 17.3 mln.USD or 3.9 percent, the truck import decreased by 174.1 mln. USD or 29.9 percent, and public transport vehicle decreased by 4.8 mln.USD or 17.3 percent compared to 2011. These were a main factor leading to the decrease in imports of auto transport vehicles and spare parts for auto vehicles and trucks. In 2012, terms of trade index was 131.5, down by 1.4 points over 2011.

TRADE, HOTELS AND RESTAURANTS

For the preliminary estimates of year 2012, the total sale of the wholesale and retail trade sector was 12.6 trillion tog, indicating an increase by 3008.7 bln.tog or 31.3 percent compared with 2011. In 2012, the total output of trade was 2591.1 bln.tog at current price, showing an increase by 575.9 bln.tog or 28.6 percent compared with 2011. Compared with 2011, the total output of wholesale trade was increased by 382.1 bln.tog or 31.5 percent, retail trade was increased by 193.8 bln.tog or 24.1 percent. The total output comprises 61.5 percent of wholesale and 38.5 percent of retail trade.

For the preliminary estimates of year 2012,s the number of people per commercial unit became 45, which was decreased by 2 people comparing with 2011. It was influenced by the growth of number of commercial units which increased by 3411 units or 6.0 percent compared with 2011.

In 2012, the number of people per commercial unit was 66 in the Western region, 61 in the Khangai region, 47 in the Eastern region, 47 in the Central region and 37 in Ulaanbaatar city.

According to preliminary estimates for 2012, the total output of the hotel industry reached 133.9 bln.togrogs, showing an increase of 51.7 bln.tog. or 62.9 percent compared with 2011. At the end of 2012, the total number of employees in the hotel industry was 5.7 thous. people, an decrease of 310 or 5.2 percent from 2011. Although there was a rise in the number of employees in the hotel and restaurant industry, there was a reduction in the number of those in the sub-industry – hotel. This was because establishments running in the hotel industry in 2011 suspended their operation and switched to the other sub-industry.

The preliminary estimates for 2012 show that the total output of the restaurant industry amounted to 307.9 bln.togrogs, indicating a growth of 87.6 bln.tog. or 39.8 percent from the previous year. At the end of 2012, the total number of employees in the restaurant industry was 9.3 thous. persons, representing an increase of 2871 persons or 44.5 percent compared with 2011.

HOUSING, PUBLIC SERVICES AND AMENITIES

At the national level, living quarters with 583.0 thous.m2 living areas were put into operation in 2012. As a result, housing stock reached 10572.8 thous.m2 showing an increase of 18.6 percent over 2009, 10.8 percent from 2010, and 5.1 percent compared to 2011.

The number of water supply stations has reached 1388 in 2012, representing an increase of 1.5 percent from 2011. The number of households using portable water supply reached 439.8 thousand in 2012, up by 1.5 percent over the previous year.

The number of rubbish-dumps was 417 in 2012, demonstrating an increase of 5 or 1.2 percent from 2011.

There were 690 public bathhouses with capacity of 3057 persons operating in 2011 while there were 732 bathhouses with capacity of 3228 persons in 2012 showing an increase of 6.1 percent in quantity and 5.6 percent in capacity.

TOURISM

A 4.5 million passengers as a doubled number crossed the border of Mongolia in 2012, is increased by 171.6 thousand persons or 3.9 percent compared to 2011. The 46.3 percent of total inbound passengers have crossed through Zamiin-Uud immigration post, 17.7 percent are through Buyant-Ukhaa, 8.9 percent through Altanbulag, 8.4 percent through Gashuun Sukhait, and 5.3 percent are through Shivee Khuren, and the remaining 13.4 percent have crossed through other immigration posts.

There were 623.8 thousand foreign passengers travelling inbound to Mongolia in 2012, it has decreased by 3.2 thousand persons or 0.5 percent compared with 2011. By duration, 94.2 percent of them stayed until 30 days, 2.7 percent until 90 days and 3.1 percent stayed for 90 days and longer. A 73.9 percent out of total foreign passengers came from East Asia and Pacific Ocean region, 21.3 percent came from Europe, 3.7 percent were from America, and remaining 1.1 percent came from the Middle East, South Asia and Africa.

The 57.9 percent of total inbound foreign passengers were citizens of the People's Republic of China, 13.9 percent were citizens of the Russian Federation, 7.3 percent were citizens of the Republic of Korea, 2.8 percent were citizens of the United States of America and 2.8 percent were citizens of Japan, the remaining 15.3 percent were citizens of other countries.

The 76.3 percent out of total inbound foreign passengers were passengers with tourism purpose and the remaining 23.7 percent had purposes to work study and reside in the country. Foreign passengers with tourism purpose have increased by 3.4 percent compared with previous year. The 41.8 percent of inbound foreign passengers with tourism purpose arrived during the first half and 58.2 percent during the second half of the year 2012.

A doubled number of 1631.5 thousand citizens of Mongolia were outbound in 2012, and 85.3 percent of them had private purpose. The 77.0 percent of our outbound citizens travelled to the People's Republic of China (1.2 million persons), 13.2 percent to the Russian Federation (214.7 thousand persons), 3.3 percent to the Republic of Korea (54.3 thousand persons) and 6.5 percent to other countries.

In tourism sector, the total number of active enterprises was 670 from business register at the end of 2012 and it was decreased by 352 enterprises or 1.5 times more compared with 2011.

At the end of 2012, the total number of employees of tourism sector was 2.5 thousand people and it was decreased by 1886 people or 1.8 times more compared with 2011.

PRODUCTIVITY

The total productivity in the information and communication and wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles industries was 1056-1338 togrogs, relatively higher than that in other economic sectors and 1.7-2.1 times higher than the national average.

At the national level, the total factor productivity at current prices in 2012 reached 2042 togrogs, indicating an increase of 231 togrogs from 2011. The fixed capital productivity at current prices in 2012 was 17624 togrogs, electricity productivity was 24564 togrogs, and the main raw material productivity was 2205 togrogs.

The labor productivity at constant prices in 2005 was 5092.6 thous.togrogs, showing increase of 11.5 percent compared to 2011.

BUSINESS REGISTER

In 2012, the Business Register Database registered 90.5 thous.enterprises, of which 51.9 thous.enterprises or 57.4 percent were operating actively. Among all the active enterprises, 83.8 percent had 1-9 employees, 7.2 percent 10-19 employees, 5.4 percent 20-49 employees, and 3.6 percent more than 50 employees. This represents that establishments with fewer employee are dominant in our country.

The share of active enterprises with more than 50 employees, with 1-9 employees increased by 0.1 points, 3.1 points compared 2011 whereas that of enterprises with 10-19 employees, with 20-49 employees increased by 1.9 points, 1.3 points, respectively. The share of the active enterprises in wholesale and retail trade remained high.

Over the last four years, the number of active enterprises in construction has increased by an average of 47.4 percent per year and in real estate, renting and other bussiness activities has increased by 28.8 percent, manufacturing by 26.1 percent, that of enterprises in transport, storage and communications by 25.4 percent, and that of enterprises in financial services by 21.8 percent.

Compared with the previous year, the number of active enterprises in other community, social and personal services decreased by 26.2 percent or 1.3 thousand; that of enterprises in public administration and defence, compulsory social security increased by 45.2 percent or 636; that of enterprises in wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, household goods by 24.3 percent or 3.9 thousand; that of enterprises in agriculture, foresty and fishery hunting by 14.8 percent or 371, respectively.

n 2012, the Business Register Database registered 2.8 thous.cooperatives, 32.7 billion togrog of stakeholders' capital and 53.5 thousand members. By the structure of cooperatives, agriculture, foresty and fishery, hunting sector made up 35.2 percent or 993 of the total cooperatives, wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and household goods 23.1 percent or 652 cooperatives , manufacturing 16.3 percent or 461 cooperatives, and financial services 10.5 percent or 296 cooperatives ..

ENVIRONMENT

According to the classification of unified land territory, 73.8 percent of the territory of Mongolia is agricultural land, 15.9 percent land for state special needs, 9.1 percent land with forest resources, 0.4 percent land with water resources,and respectivity urban areas and 0.3 percent land under roads and networks as of 2012.

In 2012, the budget allocatedtothe protectionandrehabilitation of natural resources reached 22630.0mln. tog., indicating an increaseof7132.2 mln.tog or 46.0 percent comparedwith 2011. Of the budget, 1.0 percent was spent on land protection and rehabilitation, 1.3 percent on centralized measures for nature and environment, 18.6 percent onprotection of special protected areas,22.9 percent on environmental protection funds, 25.6 percent onforestry activities and30.5percent on environmentalagencies and inspectors.

The totaldegraded landwas 11167.6thous.hectaresin2009,7364.5thous.hectares in 2010, and 9233.1 thous. hectares in 2011, 8370.0thous.hectares in 2012,showing andecreaseof863.1thous.hectares or 9.3 percent compared with 2011.The land classification of the degradedarea showed that 7876.5 thous.hectares or 94.1

percent were pasture and grass land,432.2 thous.hectares or 5.2 percent forest land,44.7 thous.hectares or 0.5 percent cultivated land, 9.9 thous.hectares or 0.1 percent excavatedland, 6.5 thous.hectares or 0.1 percenturban areas, and0.2 thous.hectares or 0.003 percentland underwater resources as of 2012.

In 2012, 4040 disasters and accidents occurred, causing 237people deaths, and 13.0thous.headlivestock loss. As a result,the total damage amounted to94.5 bln.tog.

HUMAN DEVELOPMENT INDEX (HDI)

Mongolian Human Devlopment Index is increasing at national and regional levels from year to year. Despite the continuous increase in HDI, Mongolia is placed among a group of countries with medium human development indicators at the international level due to its low per capita GDP.

The human development index rose by 0.010 to 0.778, predominantly due to a 1.9 percentage point increase in combined primary, secondary and tertiary gross enrollment ratio and a 559.5 $PPP increase in GDP per capita in 2012 compared with 2011.

While the HDI measures indexes progress in human development of a population as a whole, two separate indices are used to measure more specifically the progress in reducing gender discrimination. The first one is the Gender development index (GDI), which measures development along the same three dimensions as the HDI but only for women, to allow comparisons with men. The second one is the Gender empowerment measure (GEM), which measures women's status in society compared with men.

Looking separately at the three components that together constitute the GDI, one finds that men are better than women in some indicators as of 2012. The PPP-adjusted per capita income of men was 6207.4 $PPP whereas that of women was 4741.6 $PPP. However, life expectancy for males in 2012 was 64.91 years while that for females was 74.32 years in Mongolia. 82.1 percent of the children and youth aged between 6-22 and enrolled in schools were males and 88.6 percent females.

The Gender empowerment measure of 0.529 in 2012, increased by 0.129 unit compared to the previous year indicates that women also roll-up in terms of participation in economic and political life and decision-making processes.

MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS INDICATORS

The following shows implementation of selected indicators of MDGs of Mongolia in 2012:

Goal 1. Reduce poverty and hunger

As result of the "Household social and economic survey" in 2012, 27.4 percent of total population is poor, decreased by 11.3 percentage points in 2010 and 6.3 percentage points in 2011. Poverty rate is relatively lower in urban area than rural area; poverty headcount ratio is 23.2 percent in urban area and 35.5 percent in rural area, decreased by 5.4 percentage points in urban area and 7.9 percentage points in rural area, compared to the previous year.

Goal 2. Achieve universal primary education

Net proportion of primary enrollment rate was 94.3 and 94.7 percents in 2009 and 2010, respectively. The rate was 94.8 percent in 2011 and 95.2 percent in 2012, reflecting an increase of 0.4 percentage points over the preceding year.

Proportion of pupils starting grade 1 who reach grade 5 was 89.9 and 92.9 percents in 2009 and 2010, respectively. The rate was 93.2 percent in 2011 and 94.5 percent in 2012, and up by 1.3 percentage points from the preceding year.

Goal 3. Promote gender equality and empower women

Ratio of girls to boys in primary education is approximate, although the ratio in secondary and tertiary education shows higher number of girls. In 2012, ratio of girls to boys in primary education was 0.95, in secondary education was 1.07, and in tertiary education was 1.40.

In 2012, the proportion of women in wage employment in the non-agricultural sector is 47.8 percent and increased by 1.3 percentage points compared to the previous year.

Women in national parliament comprised 3.9 percent of total legislators in 1992, 9.2 percent in 1996, 11.8 percent in 2000, 6.6 percent in 2004, and 3.9 percent in 2008. However it increased to 14.7 percent in 2012 indicates that women's involvement roll-up in management and decision-making level.

Goal 4. Reduce child mortality

Under-five mortality rate per 1 000 live birth 19 in 2012, infant mortality rate reached 15 in 2012 at national level, down by 1 respectively, compared to the previous year.

Goal 5. Improve maternal health

Maternal mortality ratio per 100 000 live births was reached a peak of 259 in 1993 during the last two decades. The ratio reached 51 in 2012 at national level, rose by 2 compared to the previous year.

Goal 6. Combat STIs /HIV/ AIDS and tuberculosis, reverse other diseases

Mongolia is among the seven countries in the WHO Western Pacific Region with the highest tuberculosis (TB) incidence. Incidence of TB per 100 000 populations decreased gradually, i.e it was 157 in 2009, 154 in 2010, 143 in 2011, 139 in 2012.

Goal 7. Ensure environmental sustainability

In 2012, 13.4 percent of total land area of Mongolia or 20.9 mln.hectare areas were protected. Forest area covers 7.7 percent of total territory.

Goal 8: Develop a global partnership for development

As of the preliminary result of 2012, proportion of ODA in Gross National Income increased by 0.6 percentage points to 2.0 percent, compared to the previous year.

With efficient introduction of new technology into communication sector, telephone lines per 1 000 population reached 53, internet users per 1 000 population 245 and cellular subscribers per 1 000 population 1207 in 2012.

Goal 9. Strengthen human rights and foster democratic governance

According to the law, Independent Authority Against Corruption is estimating the index of corruption every 2 years and it was 0.64 in 2009 and 0.63 in 2011.

Perception of corruption in political organizations, judicial and law enforcement institutions reached 3.93 in 2012, down by 0.14 points compared to the previous year.

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

MAIN INDICATORS

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012	
Монгол Улсын хүн ам, оны эцэст, мян.хүн	*Population of Mongolia, at the end of the year, thous.persons*	2 716.3	2 761.0	2 811.6	2 867.7	
Хүн амын ердийн цэвэр өсөлт, 1000 хүнд ногдохоор	*Natural increase of population, per 1000 population*	19.4	16.4	18.2	19.7	
Өрхийн тоо, оны эцэст, мян.өрх	*Households, at the and of the year, thous.household*	716.5	742.3	759.9	768.3	
Бүх шатны боловсролын сургалтын байгууллагад суралцагчдын тоо, хичээлийн жилийн эхний байдлаар, мян.хүн	*Pupils and students in all levels of educational institutions, as in the beginning of academic year, thous.persons*	736.8	732.0	729.6	719.6	
Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам, мян.хүн	*Economically active population, thous.persons*	1 137.9	1 147.1	1 124.7	1 151.1	
Үүнээс: Ажиллагчид	*of which: Employed*	1 006.3	1 033.7	1 037.7	1 056.4	
Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо, мян.хүн	*Number of registered unemployed, thous. persons*	38.1	38.3	57.2	35.8	
Ажилгүй иргэдийн тоо, мян.хүн	*Unemployed, thous.tog*	131.6	113.4	87.0	94.7	
Ажилгүйдлийн түвшин, хувиар	*Unemployment rate, percent*	11.6	9.9	7.7	8.2	
ДНБ, оны үнээр, тэрбум төг	*GDP, at current prices, bln.tog*	6 590.6	8 414.5	11 087.7	13 944.2	*
ДНБ, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, тэрбум төг	*GDP, at 2005 constant prices, bln.tog*	3 913.7	4 162.8	4 891.8	5 492.7	*
ҮНО, оны үнээр, тэрбум төг	*GNI, at current prices, bln.tog*	6 309.1	7 654.4	10 020.5	13 022.6	*
ҮНО, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, тэрбум төг	*GNI, at 2005 constant prices, bln.tog*	3 746.5	3 786.8	4 421.0	5 129.7	*
1 хүнд ногдох ДНБ, оны үнээр, мян.төг	*GDP per capita, at current prices, thous.tog*	2 449.0	3 072.5	3 979.3	4 910.4	*
1 хүнд ногдох ДНБ, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, мян.төг	*GDP per capita, at 2005 constant prices, thous. tog*	1 454.3	1 520.0	1 755.7	1 934.3	*
1 хүнд ногдох ҮНО, оны үнээр, мян.төг	*GNI per capita, at current prices, thous.tog*	2 344.4	2 795.0	3 596.3	4 585.9	*
1 хүнд ногдох ҮНО, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, мян.төг	*GNI per capita, at 2005 constant prices, thous.tog*	1 392.2	1 382.7	1 586.7	1 806.4	*
Хэрэглээний үнийн улсын индексийн жилийн өөрчлөлт, хувиар	*Annual changes of national consumer price index, percent*	4.2	13.0	10.2	14.0	
Мөнгө М2, тэрбум төг	*Money M2, bln.tog*	2 880.0	4 680.0	6 412.3	7 617.2	
Төгрөгийн ам.доллартай харьцах жилийн дундаж ханш	*Annual average exchange rate, 1 USD = togrog*	1 437.9	1 355.9	1 265.5	1 359.4	
Улсын нэгдсэн төсөв, оны үнээр, тэрбум төг	*General Government budget, at current prices, bln.tog*					
- Нийт тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламж	*- Total equilibrated revenue and grants*	1 994.0	3 122.5	4 227.2	4 864.8	*
- Нийт зарлага, цэвэр зээл	*- Total expenditure and net Lending*	2 336.6	3 080.7	4 997.0	6 116.7	*
Төсвийн нийт тэнцвэржүүлсэн тэнцэл, тэрбум төг	*Budget overall equilibrated balance, bln.tog*	- 342.6	41.8	- 769.8	-1 251.9	*
Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын ДНБ-д эзлэх хувь	*Share of Revenue of General Government budget to GDP*	30.3	37.1	38.1	34.9	*
Улсын нэгдсэн төсвийн зарлагын ДНБ-д эзлэх хувь	*Share of Expenditure of General Government budget to GDP*	35.5	36.6	45.1	43.9	*
Төсвийн нийт тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн ДНБ-д эзлэх хувь	*Budget overall equilibrated balance to GDP*	-5.2	0.5	-7.0	-9.0	*
Хөрөнгө оруулалт, оны үнээр,тэрбум төг	*Investment, at current price, bln.tog*	2 146.2	3 845.8	8 387.9	8 594.1	*
Гадаад худалдаа, сая ам.долл	*Foreign trade, mln.USD*					
- Экспорт	*- Exports*	1 885.4	2 908.5	4 817.5	4 384.7	
- Импорт	*- Imports*	2 137.7	3 200.1	6 598.4	6 738.3	
Гадаад худалдааны тэнцэл, сая ам.долл	*Foreign trade balance, mln.USD*	- 252.3	- 291.6	-1 780.9	-2 353.6	
Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, 2005 оны зэрэгцүүлэхүнээр, тэрбум төг	*Gross industrial output, at 2005 constant prices, bln.tog*	1 746.0	1 937.5	2 126.8	2 285.1	
Үүнээс:	*of which:*					
- Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	*- Mining and quarrying*	1 059.2	1 166.1	1 277.0	1 380.2	
- Боловсруулах аж үйлдвэр	*- Manufacturing*	470.9	543.0	608.1	653.1	
- Цахилгаан, дулааны эрчим хүч, усан хангамж	*- Electricity, thermal energy and water supply*	215.9	228.4	241.6	251.9	
Нэг өрхийн сарын дундаж нийт орлого, оны үнээр, мян.төг	*Monthly average total income per household,*	402.5	448.0	573.5	813.8	
Нэг өрхийн сарын дундаж нийт зарлага, оны үнээр, мян.төг	*Monthly average total expenditure per household, at current price, thous.tog*	437.6	450.2	577.4	818.8	
Малын тоо, мян.толгой	*Livestock, thous.heads*	44 023.9	32 729.5	36 355.8	40 920.9	
Хураасан ургац, мян.т	*Gross harvested, thous.tons*					
-Үр тариа	*-Grains*	391.7	355.1	446.1	479.3	
-Төмс	*-Potatoes*	151.2	168.0	201.6	245.9	
-Хүнсний ногоо	*-Vegetables*	78.0	82.3	99.0	98.9	
Барилга угсралт, их засварын ажил,оны үнээр, тэрбум төг	*Total amount of construction and capital repair, maintenance, at current price, bln.tog*	418.0	463.0	745.0	811.3	
Бүх төрлийн тээврээр тээсэн ачаа, сая т	*Carried freight, mln.t*	24.7	29.4	44.1	53.3	
Бүх төрлийн тээврээр зорчсон зорчигчид, давхардсан тоогоор, сая хүн	*Carried passengers, double counted, mln. persons*	232.5	250.6	296.2	318.7	
Бөөний худалдаа, тэрбум төг	*Wholesale trade, bln.tog*	401.4	944.3	1 212.2	1 594.3	
Жижиглэн худалдаа, тэрбум төг	*Retail trade, bln.tog*	322.7	569.7	803.0	996.8	

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * Preliminary estimates*

ЗАСАГ, ЗАХИРГААНЫ НЭГЖ, НУТАГ ДЭВСГЭР

Монгол Улс засаг захиргааны хувьд 21 аймаг, нийслэлд; аймаг сумдад; сум багт; нийслэл дүүрэгт; дүүрэг хороодод хуваагдана.

Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн удирдлагын тогтолцоо нь аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, баг, хорооны Иргэдийн Нийтийн Хурал, тухайн Хурлын хуралдааны чөлөөт цагт түүний Тэргүүлэгчид, аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хорооны Засаг даргаас бүрэлдэнэ. Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн удирдлага нь нутгийн өөрөө удирдах ёсыг төрийн удирдлагатай хослуулах үндсэн дээр нутаг дэвсгэрийнхээ эдийн засаг, нийгмийн амьдралын асуудлыг бие даан зохион байгуулж үйл ажиллагаандаа ардчилсан шударга ёс, эрх чөлөө, тэгш байдал, үндэсний эв нэгдлийг хангах, хууль дээдлэх үндсэн зарчмыг баримтлана.

Монгол Улс Ази тивийн төвд, хойт өргөргийн 41° 35″ – 52° 06″, зүүн уртрагийн 87° 47″ – 119° 57″-ийн хооронд байрлаж, хойт талаараа Оросын Холбооны Улстай 3543 км, өмнө талаараа Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улстай 4709.6 км хиллэдэг. Нутгийн баруунаас зүүн цэг хүртэл 2392 км, хойноос өмнө цэг хүртэл 1259 км, нийт 1564.1 мянган хавтгай дөрвөлжин км газар нутагтай.

Монгол Улсын нутаг дэвсгэр нь далайн түвшнээс дээш дунджаар 1580 м өргөгдсөн, хамгийн өндөр цэг нь Хүйтэн уулын оргил 4374 м, хамгийн нам цэг нь Хөх нуурын хотгор 532 м болно. Нийслэл Улаанбаатар хот далайн түвшнээс дээш 1350 м-т оршдог.

Монгол Улс нутаг дэвсгэрийн хэмжээгээрээ дэлхийд 18 дугаар байранд ордог. Хөвсгөл нуур цэнгэг тунгалгаараа дэлхийд тэргүүлэх байр эзэлж, 262.4 м гүн бөгөөд уг үзүүлэлтээр дэлхийд Оросын Холбооны Улсын Байгаль нуурын дараа хоёрдугаарт ордог.

Монгол орон дөрвөн улирал ээлжилсэн эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай. Хамгийн их салхи, шуургатай үе дөрөв, тавдугаар сард тохиодог. Нэгдүгээр сард хамгийн их хүйтэн, долоодугаар сард хамгийн халуун байдаг.

ADMINISTRATIVE UNITS, TERRITORY

Administratively, Mongolia is divided into 21 aimags (provinces) and the capital city, Ulaanbaatar. Aimags are divided into soums (sub-provinces) which are further divided into bags (an administrative unit under sub-provinces). The capital city Ulaanbaatar is subdivided into districts which in turn are comprised of khoroos (sub-district).

Governance of administrative and territorial units shall be composed of Hurals of Citizen Representatives in the capital city, aimags, soums and districts, General Hurals of Citizens in bags and khoroos, Presidiums of the Hurals concerned when the Hurals are in recess, and Governors of aimags, the capital city, soums, districts, bags and khoroos. The governance shall be organized on the basis of combination of the principles of both self-government and central government. Local self- governing bodies shall make independent decisions on matters of socio-economic life of their respective territories based on supreme principles of the activities of the State which shall be ensuranse of democracy, justice, freedom, equality and national unit and respect of law.

Mongolia is situated in the center of Asia at 41 o 35" N – 52 o 06" N of the Nort altitude and at 87 o 47" E – 119 o 57" E of the East longitude, neighboring with the Russian Federation along 3543 km in the north and with Peoples Republic of China along 4709.6 km in the south. Its territory is 1564.1 thous.square km of. It extends for 2392 km from west to east and 1259 km from north to south.

Mongolia is located at 1580 m above sea level. The highest point is Khuiten Mountain peak (4374m) in the west and the lowest is Khokh Nuur Lake depression in the east - a more 532 m above sea level. The capital city is at 1350 m above sea level. Mongolia is the eighteenth the largest country in the world in size of its territory. Hovsgol Lake is 262.4 m deep, ranking 2nd in tne world after Baigal Lake in the Russian Federation.

Mongolia has an extreme continental climate and four seasons. Strong storms blow during spring (April to May). January is the coldest month when temperature drops to the lowest point and July is the hottest month of tne year.

1.1 МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСАГ ЗАХИРГАА, НУТАГ ДЭВСГЭРИЙН НЭГЖ, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012

ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL UNITS, by region, aimags and the Capital city, in 2012

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital city*	Сум, дүүргийн тоо *Soums and districts*	Баг, хорооны тоо *Bags and khoroos*	Нутаг дэвсгэрийн хэмжээ, мян.км2 *Territory thous. km2*	Хүн амын нягтшил (1 км2-т ногдох хүн) *Population density (people per km2)*
БҮГД	***TOTAL***	**–**	**–**	**1 564.1**	**1.77**
Аймгийн дүн	**Aimags total**	**330**	**1 588**	**1 559.4**	**0.98**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Total***	**91**	**466**	**415.3**	**0.86**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	13	86	45.7	1.93
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	18	83	141.4	0.38
Завхан	*Zavkhan*	24	114	82.5	0.78
Увс	*Uvs*	19	92	69.6	1.07
Ховд	*Khovd*	17	91	76.1	1.03
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Total***	**99**	**531**	**384.3**	**1.37**
Архангай	*Arkhangai*	19	99	55.3	1.54
Баянхонгор	*Bayankhongor*	20	104	116.0	0.67
Булган	*Bulgan*	16	75	48.7	1.11
Орхон	*Orkhon*	2	22	0.8	112.45
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	19	106	62.9	1.63
Хөвсгөл	*Khovsgol*	23	125	100.6	1.17
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Total***	**95**	**373**	**473.6**	**0.96**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3	10	5.5	2.55
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	4	26	3.3	28.52
Дорноговь	*Dornogovi*	14	60	109.5	0.55
Дундговь	*Dundgovi*	15	66	74.7	0.51
Өмнөговь	*Omnogovi*	15	58	165.4	0.39
Сэлэнгэ	*Selenge*	17	56	41.2	2.40
Төв	*Tov*	27	97	74.0	1.15
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Total***	**45**	**218**	**286.2**	**0.67**
Дорнод	*Dornod*	14	64	123.6	0.57
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	13	66	82.3	0.64
Хэнтий	*Khentii*	18	88	80.3	0.84
	Нийслэл			***Capital city***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**9**	**152**	**4.7**	**261.87**

Эх үүсвэр: Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн газар
Source: Administration of Land Affairs, Geodesy and Cartography of the Covernmentof Mongolia

1.2 ХОТ ХООРОНДЫН ЗАМЫН УРТ, км
DISTANCE BETWEEN THE CITIES, km

Улаанбаатар хот	*Ulaanbaatar*																								
Цэцэрлэг	*Tsetserleg*	477																							
Өлгий	*Olgii*	1 709	1 085																						
Баянхонгор	*Bayankhongor*	639	191	1 070																					
Булган	*Bulgan*	336	282	1 367	473																				
Алтай	*Altai*	1 037	589	672	398	871																			
Сайншанд	*Sainshand*	450	927	2 159	853	776	1 286																		
Чойбалсан	*Choibalsan*	661	1 138	2 370	1 300	997	1 698	520																	
Мандалговь	*Mandalgovi*	275	752	1 579	509	611	907	344	736																
Улиастай	*Uliastai*	1 023	546	725	470	828	195	1 423	1 684	979															
Арвайхээр	*Arvaikheer*	431	255	1 278	208	364	606	645	1 092	301	678														
Даланзадгад	*Dalanzadgad*	575	634	1 657	500	743	898	499	1 031	300	970	379													
Баруун-Урт	*Baruun-Urt*	565	1 042	2 274	1 204	901	1 602	334	193	664	1 588	996	839												
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	321	617	1 702	808	335	1 358	771	982	596	1 163	752	896	886											
Ховд	*Khovd*	1 487	1 039	222	848	1 321	450	1 937	2 148	1 357	503	1 056	1 348	2 052	1 808										
Мөрөн	*Moron*	779	379	928	570	348	585	1 229	1 440	1 054	390	634	1 354	1 344	683	893									
Өндөрхаан	*Ondorkhaan*	338	815	2 047	977	674	1 375	302	323	417	1 361	769	717	227	659	1 825	1 117								
Зүүнмод	*Zuunmod*	43	520	1 752	682	379	1 080	430	704	232	1 066	474	717	566	407	1 530	822	313							
Улаангом	*Ulaangom*	1 417	940	291	1 131	1 026	693	1 867	2 078	1 692	529	1 195	1 992	1 982	1 361	243	678	1 755	1 460						
Дархан	*Darkhan*	223	519	1 604	862	240	1 260	673	884	498	1 065	654	798	788	98	1 710	588	561	266	1 266					
Эрдэнэт	*Erdenet*	373	338	1 423	529	59	927	823	1 034	648	884	635	948	938	279	1 380	407	711	416	1 085	180				
Чойр	*Choir*	223	700	1 766	696	559	1 094	226	439	187	1 246	664	480	477	544	1 710	1 002	235	204	1 640	446	596			
Аймгийн төв, нийслэл *Aimags center and the Capital*	Улаанбаатар хот	*Ulaanbaatar*	Цэцэрлэг	*Tsetserleg*	Өлгий	*Olgii*	Баянхонгор	*Bayankhongor*	Булган	*Bulgan*	Алтай	*Altai*	Сайншанд	*Sainshand*	Чойбалсан	*Choibalsan*	Мандалговь	*Mandalgovi*	Улиастай	*Uliastai*	Арвайхээр	*Arvaikheer*	Даланзадгад	*Dalanzadgad*	Баруун-Урт	*Baruun-Urt*	Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	Ховд	*Khovd*	Мөрөн	*Moron*	Өндөрхаан	*Ondorkhaan*	Зүүнмод	*Zuunmod*	Улаангом	*Ulaangom*	Дархан	*Darkhan*	Эрдэнэт	*Erdenet*	Чойр	*Choir*

Эх үүсвэр: Авто замын хяналт, эрдэм шинжилгээ, судалгааны төв
Source: Research and Monitoring Center of Roads

1.3 ТОМООХОН УУЛС
MAJOR MOUNTAINS

Газар зүйн муж ба нэр	*Geographical region and name*	Өндөр, м *Height, m*
Монгол Алтайн нуруу	*Range of Mongolian Altai*	
Хүйтэн	*Khuiten*	4 374
Цамбагарав	*Tsambagarav*	4 195
Мөнххайрхан	*Munkhkhairkhan*	4 204
Сутай	*Sutai*	4 090
Хархираа	*Kharkhiraa*	4 037
Түргэн	*Turgen*	3 965
Говь Алтайн нуруу	*Range of Govi Altai*	
Их богд	*Ikhbogd*	3 957
Аж богд	*Ajbogd*	3 802
Гурвансайхан	*Gurvansaikhan*	2 825
Хэнтийн нуруу	*Range of Khentii*	
Асралтхайрхан	*Asraltkhairkhan*	2 800
Богд хан	*Bogd khan*	2 256
Хангайн нуруу	*Range of Khangai*	
Отгонтэнгэр	*Otgontenger*	4 021
Соёоны нуруу	*Range of Soyon*	
Мөнхсарьдаг	*Munkhsaridag*	3 491

1.4 ТОМООХОН ГОЛ
MAJOR RIVERS

Нэр	*Name*	Урт, км *Length of trunk river, km*
Хэрлэн	*Kherlen*	1 213
Орхон	*Orkhon*	1 124
Туул	*Tuul*	898
Завхан	*Zavkhan*	808
Сэлэнгэ	*Selenge*	615
Ховд	*Khovd*	596
Эг	*Eg*	509
Идэр	*Ider*	465
Дэлгэр	*Delger*	445
Онги	*Ongi*	435
Тэс	*Tes*	426
Хануй	*Khanui*	421
Чулуут	*Chuluut*	415
Ерөө	*Yeroo*	323
Онон	*Onon*	296
Хараа	*Kharaa*	291

Эх үүсвэр: Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам
Source: Ministry of Environment and Green Development

1.5 ТОМООХОН НУУР
MAJOR LAKES

Нэр	*Name*	Талбай, км^2 *Area, km^2*
Увс	*Uvs*	3 350
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 760
Хар ус	*Khar us*	1 852
Хяргас	*Khyargas*	1 407
Буйр	*Buir*	615
Хар	*Khar*	575

Эх үүсвэр: Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам
Source: Ministry of Environment and Green Development

СОНГУУЛЬ

Энэ бүлэгт Сонгуулийн ерөнхий хорооноос гаргасан Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн болон Улсын Их Хурал, орон нутгийн сонгуулийн дүнгийн мэдээллийг авч эмхэтгэв.

Монгол Улсын 1992 онд баталсан ардчилсан үндсэн хуулиар Монгол Улс нь Парламентын засаглалтай орон болж Улсын Их Хурал (Парламент)-ын сонгуулийг 4 жил тутам явуулж, 76 гишүүнийг сонгон бүрдүүлдэг. Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн хурлыг байгуулах орон нутгийн сонгуулийг 4 жил тутам зохион байгуулдаг.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийг нийт ард түмний чөлөөт ардчилсан сонгуулиар 4 жил тутам сонгодог.

ELECTIONS

The section Elections provides statistics on presidential and parliamentary elections and election results of Mongolia. The data is compiled by the General Election Commission, which is the electoral central body to provide with joint managements of professional and methodology for elections of the State Great Khural (Parliament) and the President of Mongolia.

The constitution was adopted in 1992, which established a parliamentary democracy in Mongolia, guaranteeing freedom of religion, rights, expression, unalienable rights, government setup, election cycle etc.

The State Great Hural (Parliament) 76 members are elected by plurality vote in multi-member constituencies to serve 4-year terms and the President is elected by absolute majority vote through system to serve a 4-year term.

2.1 МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН СОНГУУЛИЙН ДҮН

ELECTION RESULTS OF THE PRESIDENT OF MONGOLIA

Нэр дэвшигчид *Name of candidates*		Нэр дэвшүүлсэн нам *Nominating parties*		Санал өгсөн сонгогчид *Casted vote*	
				тоо *number*	хувь *percent*
		1993			
Дүн	***Total***			**1 025 970**	**92.7***
Л. Түдэв	*L. Tudev*	МАХН	*MPRP*	397 061	38.7
П. Очирбат	*P. Ochirbat*	МҮАН, МСДН	*MNDP,MSDP*	592 836	57.8
		1997			
Дүн	***Total***			**982 640**	**85.1***
Н. Багабанди	*N. Bagabandi*	МАХН	*MPRP*	597 573	60.8
П. Очирбат	*P. Ochirbat*	МҮАН, МСДН-ын "Ардчилсан холбоо" эвсэл	*MDU of MNDP and MSDP*	292 896	29.8
Ж. Гомбожав	*J. Gombojav*	МҮНН	*MUTP*	65 201	6.6
		2001			
Дүн	***Total***			**1 000 110**	**82.9***
Н. Багабанди	*N. Bagabandi*	МАХН	*MPRP*	581 381	58.1
Р. Гончигдорж	*R. Gonchigdorj*	АН	*DP*	365 383	36.5
Л. Дашням	*L. Dashnyam*	ИЗН	*CWP*	35 425	3.5
		2005			
Дүн	***Total***			**930 976**	**75.0***
Н. Энхбаяр	*N. Enkhbayar*	МАХН	*MPRP*	497 491	53.4
М. Энхсайхан	*M. Enkhsaikhan*	"Эх орон-Ардчилал" эвсэл	*"Motherland-Democratic" coalition*	186 646	20.1
Б. Эрдэнэбат	*B. Erdenebat*	Эх Орон Нам	*Motherland party*	105 497	11.3
Б. Жаргалсайхан	*B. Jargalsaikhan*	БНН	*RP*	128 784	13.8
		2009			
Дүн	***Total***			**1 098 875**	**73.6***
Н. Энхбаяр	*N. Enkhbayar*	МАХН	*MPRP*	520 948	47.4
Ц.Элбэгдорж	*Ts.Elbegdorj*	АН	*DP*	562 718	51.2

Эх үүсвэр: Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хороо
Source: General Election Commission of Mongolia
*Сонгогчдын оролцооны хувь
** Participation rate (%)*

Тайлбар:
МАХН- Монгол Ардын Хувьсгалт Нам /Одоогийн МАН/
АН- Ардчилсан Нам
МСДН-Монголын Социал Демократ Нам
МҮАН- Монголын Үндэсний Ардчилсан Нам
МҮНН- Монголын Уламжлалын Нэгдсэн Нам
ИЗН- Иргэний Зориг Нам
БНН- Бүгд Найрамдах Нам

Note:
MPRP- Mongolian People's Revolutinary Party /Newly MPP/
DP- Democratic Party
MSDP- Mongolian Social Democratic Party
MNDP- The Mongolian National Democratic Party
MUTP- Mongolian United Traditional Party
CWP- Citizens Will Party
RP-Republican Party

2.2 УЛСЫН ИХ ХУРАЛ, ОРОН НУТГИЙН ИРГЭДИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛЬ

STATE GREAT HURAL AND LOCAL CITIZENS' HURAL ELECTION

Улс төрийн намын нэр	*Name of political parties*	Сонгогдсон гишүүдийн тоо *Number of elected members*											
		Улсын Их Хурал State Great Hural						*Орон нутгийн хурал Local Citizens Hural*					
		1992	1996	2000	2004	2008	2012	1992	1996	2000	2004	2008	2012
МАН /хуучнаар МАХН/	*MPP/ formerly MPRP/*	70	25	72	37	47	25		358	569	439	434	452
Ардчилсан Нам	*DP*					26	33					242	546
ИЗНН	*CWGP*						2						1
МАХН-МҮАН-ын Шударга ёс эвсэл	*MPRP MNDP Justice Coalition*						11						6
МАХН /шинээр байгуулагдсан /	*MPRP /newly established /*												27
МАХН-ИЗНН-ын Иргэний шударга ёс эвсэл	*MPRP CWGP Justice Citizens Coalition*												2
МСДН	*MSDP*	1											
АН, МҮДН, НН-ын эвсэл	*Union of MDP MNDP MGP*	4											
Иргэний эвсэл	*CC*					1							
Иргэний Зориг Нам	*CWP*					1							
Эх орон нам	*MP*											3	
АН, Эх орон МАШСН, ИЗ-БНН -ын "Эх орон Ардчилал" эвсэл	*MDC MDP MDNSP MCWRP*				35						238		
БНН	*RP*				1						1	2	
МҮАН, МСДН-ын "Ардчилсан холбоо" эвсэл	*MDU of MNDP and MSDP*		50						324	94			
МҮНН	*MUTP*		1										
МАШСН	*MDNSP*			1						15			
ИЗН, НН-ын эвсэл	*Union of MCWP and MGP*			1									
МҮАН, МШАН-ын "Ардчилсан холбоо" эвсэл	*MDU of MNDP and MRDP*			1									
Бие даан нэр дэвшигч	*Independent candidate*	1		1	3	1	3			15	12	17	6
Бүгд	***Total***	**76**	**76**	**76**	**76**	**76**	**74***		**682**	**693**	**690**	**698**	**1040**

Эх үүсвэр: Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хороо
Source: General Election Commission of Mongolia

Тайлбар: МАН- Монгол Ардын Нам
АН- Ардчилсан Нам
ИЗНН-Иргэний Зориг, Ногоон Нам
МАХН-МҮАН-ын Шударга ёс эвсэл
МАХН- Монгол Ардын Хувьсгалт Нам
МАХН-ИЗНН-ын Иргэний шударга ёс эвсэл
МСДН-Монголын Социал Демократ Нам
ИЭ-Иргэний эвсэл
ЭОН-Эх орон нам
"Эх орон Ардчилал" эвсэл
БНН-Бүгд Найрамдах Нам
МҮАН-Монголын Үндэсний Ардчилсан Нам
МҮНН-Монголын Уламжлалын Нэгдсэн Нам
МАШСН-Монголын Ардчилсан Шинэ Социалист Нам
ИЗН-Иргэний Зориг Нам
НН-Ногоон Нам
МШАН-Монголын Шашинтны Ардчилсан Нам

Note: *MPP- Mongolian People's Party*
DP- Democratic Party
CWGP- Citizens Will, Green Party
MPRP MNDP Justice Coalition
MPRP- Mongolian People's Revolutionary Party
MPRP CWGP Justice Citizens Coalition
MSDP- Mongolian Social Democratic Party
CC- Citizens Coalition
MP- Motherland Party
MDC DP MDNSP BCWRP- Motherland Democratic Coalition Of Democratic Party, Mongolian Democratic New Socialist Party, Mongolian Citizens Will and Republican Party
RP-Republican Party
MNDP- Mongolian National Democratic Party
MUTR- Mongolian United Traditional Party
MDNSP- Mongolian Democratic New Socialist Party
CWP- Citizens Will Party
MGP- Mongolian Green Party
MRDP- Mongolian Religious Democratic Party

* 1. Улсын Их Хурлын сонгуулийн 10 дугаар тойрог /Өвөрхангай аймаг/-оос сонгогдсон Д.Зориг /АН/ тангараг өргөөгүй.
2. Улсын Их Хурлын сонгуулийн 26 дугаар тойрог /Сонгинохайрхан дүүрэг/-т санал өгсөн сонгогчдын 28 ба түүнээс дээш хувийн санал авсан нэр дэвшигчийн тоо тухайн тойргийн мандатын тоонд хүрээгүй тул үлдсэн 1 мандатад дахин санал хураалт явагдана.
** 1. D.Zorig, elected from 10th electoral district of State Great Hural /Uvurkhangai province/, hasn't taken an oath.*
2. Re-vote will be held for a remained mandate due to the number of candidates approved by at least 28% of voters in 26th electoral district of State Great Hural /Songino Khairan district/ didn't reach the number of mandates of related electoral district.

2.3 СОНГОГЧДЫН ОРОЛЦОО

VOTERS PARTICIPATION

	Нэрсийн жагсаалтад бүртгэгдсэн хүний тоо *Number of persons, registered name listing*	Сонгуульд санал өгсөн хүний тоо *Number of voters in election*	Сонгогчдын оролцооны хувь *Percentage of voters participation*
	Улсын Их Хурал	***State Great Hural***	
1992	1 085.2	1 037.4	95.6
1996	1 147.3	1 057.2	92.1
2000	1 247.0	1 028.0	82.4
2004	1 329.8	1 088.3	81.8
2008	1 542.6	1 179.5	76.5
2012	1 840.8	1 238.5	67.3
	Орон нутгийн хурал	***Local Citizens Hural***	
1996	1 061.8	765.4	72.1
2000	1 105.4	728.8	65.9
2004	1 089.3	732.2	67.2
2008	1 265.5	830.6	65.6
2012	1 852.2	979.8	52.9

Эх үүсвэр: Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хороо
Source: General Election Commission of Mongolia

2.4 МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮД, насны бүлгээр

MEMBERS OF STATE GREAT KHURAL, by age group

	Бүгд *Total*		Насны бүлгээр					
			25-35		36-45		46+	
		эмэгтэй *female*	Бүгд *Total*	эмэгтэй *female*	Бүгд *Total*	эмэгтэй *female*	Бүгд *Total*	эмэгтэй *female*
1992	**76**	**4**	8	-	46	3	22	1
1996	**76**	**7**	21	2	39	5	16	-
2000	**76**	**9**	3	-	26	8	47	1
2004	**76**	**5**	5	-	32	3	39	2
2008	**76**	**3**	1	-	17	-	58	3
2012	**74**	**11**	3	-	20	3	51	8

Эх үүсвэр: Улсын Их Хурлын Тамгын газар
Source: The Parliament Secretariat

2.5 МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮД, мэргэжлээр, дүнд эзлэх хувь

MEMBERS OF STATE GREAT KHURAL, by professions, percentage share to total

Мэргэжил	*Professions*	1992	1996	2000	2004	2008	2012
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Хуульч	*Lawyers*	14.5	11.8	14.4	13.2	14.5	13.9
Эдийн засагч, Нягтлан бодогч	*Economists, Accountants*	25.0	32.9	14.4	36.8	18.4	38.5
Инженер	*Engineer*	13.1	14.4	32.8	25.0	38.2	16.6
Багш	*Teachers*	14.5	19.7	22.3	6.6	13.2	14.2
Эмч	*Physicians*	7.9	2.6	3.9	2.6	3.9	2.1
Зохиолч, сэтгүүлч	*Writers, journalists*	6.6	3.9	1.3	1.3	1.3	3.5
Түүхч, философич	*Historian,philosophers*	1.3	7.8	-	1.3	1.3	6.7
Бусад	*Others*	17.1	6.9	10.9	13.2	9.2	4.5

Эх үүсвэр: Улсын Их Хурлын Тамгын газар
Source: The Parliament Secretariat

ХҮН АМ

Энэ бүлэгт Монгол Улсын хүн амын өсөлт, нас, хүйсийн бүтэц, төрөлт, нас баралт, гэрлэлт, цуцлалт, үрчлэлт зэрэг хүн амын ердийн хөдөлгөөний статистикийн үзүүлэлтийг тусгав.

Хүн амын статистикийн мэдээллийн үндсэн эх үүсвэр нь 10 жил тутамд явуулдаг хүн ам, орон сууцны тооллого, хүн амын ердийн болон шилжих хөдөлгөөний жил бүрийн мэдээ, тайлан болно.

Монгол Улсын хүн амд Монгол Улсын нутаг дэсгэрт оршин суугаа болон гадаадад 6, түүнээс дээш сарын хугацаагаар оршин суугаа Монгол Улсын харьяат хүн амыг хамруулна.

Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн ам гэж Монгол Улсын засаг захиргааны нэгжид 183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар оршин сууж байгаа хүн амыг ойлгоно.

Хүн амын жилийн дундаж тоог жилийн эхний болон эцсийн хүн амын тооны нийлбэрийг 2-т хуваж тооцно.

Өрх гэж нэг орон байранд хамт амьдардаг, нэгдмэл төсөвтэй, хүнс, амьдралын наад захын хэрэгцээгээ хамтран хангадаг нэг буюу хэсэг бүлэг хүмүүсийг ойлгоно. Өрхийн гишүүд нь хоорондоо ураг төрлийн болон гэр бүлийн хамааралтай эсвэл хамааралгүй байж болно.

Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдэд өрх толгойлон амьдарч байгаа эмэгтэйчүүдийг хүүхэдтэй эсэхийг харгалзахгүйгээр хамруулна.

Хотын хүн амд Улаанбаатар хот, аймгийн төв, тосгонд оршин суугаа хүн амыг хамруулна.

Хөдөөгийн хүн амд сумын төв, хөдөө амьдарч байгаа хүн амыг хамруулна.

Бүтэн ба хагас өнчин хүүхдэд эцэг, эх нь хоёулаа нас барсан хүүхдийг бүтэн өнчинд, эцэг, эх хоёрын аль нэг нь нас барсан хүүхдийг хагас өнчинд тооцно.

Төрөлтийн хүйсийн харьцаа нь төрсөн эрэгтэй хүүхдийн тоог төрсөн эмэгтэй хүүхдийн тоонд харьцуулсан харьцаа юм.

Төрөлтийн ерөнхий коэффицент нь 1000 хүнд ногдох тухайн жилд амьд төрсөн хүүхдийн тоог илэрхийлдэг бөгөөд түүнийг тооцохдоо амьд төрсөн хүүхдийн тоог хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, промиллээр илэрхийлнэ.

Төрөлтийн тусгай коэффицент нь нөхөн үржихүйн нас (15-49 нас)-ны 1000 эмэгтэйд ногдох тухайн жилд амьд төрсөн хүүхдийн тоог илэрхийлэх бөгөөд амьд төрсөн хүүхдийн тоог тухайн жилийн төрөх насны буюу 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоонд харьцуулж, промиллээр илэрхийлнэ.

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент нь тухайн насны бүлгийн 1000 эмэгтэйд ногдох амьд төрсөн хүүхдийн тоог илэрхийлэх бөгөөд тухайн насны бүлэг дэх эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоог мөн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн тоонд харьцуулж, промиллээр илэрхийлнэ.

Төрөлтийн нийлбэр коэффицент нь нэг эмэгтэйн нөхөн үржихүйн нас (15-49 нас)-ныхаа туршид төрүүлэх нийт хүүхдийн тоог илэрхийлэх бөгөөд насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициентүүдийн нийлбэрийг насны бүлгийн интервалын уртаар үржүүлж, 1000-д хуваж тодорхойлно.

Нас баралтын хүйсийн харьцааг нас барсан эрэгтэй хүний тоог нас барсан эмэгтэй хүний тоонд харьцуулж тодорхойлно.

Нас баралтын ерөнхий коэффициент нь 1000 хүнд ногдох тухайн жилд нас барсан хүний тоог илэрхийлэх бөгөөд тухайн жилд нас барсан хүний тоог хүн амын тухайн жилийн дундаж тоонд харьцуулж, промиллээр илэрхийлнэ.

Насны бүлэг дэх нас баралтын коэффициент нь тухайн насны бүлгийн 1000 хүнд ногдох тухайн насны бүлгийн нас барсан хүний тоо бөгөөд тухайн насны бүлэгт нас барсан хүний тоог мөн насны бүлгийн хүн амын тоонд харьцуулж, промиллээр илэрхийлнэ.

Гэрлэлтэд тухайн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжид гэр бүл болсноо бүртгүүлсэн хүмүүсийг хамааруулна.

Цуцлалт нь зохих шатны шүүхээр гэрлэлтээ цуцлуулсныг илэрхийлнэ.

Үрчлэлтэд үрчлэн авагч нь хүүхэд үрчлэн авсан тухайгаа иргэний гэр бүлийн асуудал эрхэлсэн тухайн шатны албанд бүртгүүлж, гэрчилгээ авсан тохиолдлыг ойлгоно.

Ердийн хөдөлгөөнд төрөлт, нас баралт, гэрлэлт, цуцлалт үрчлэлт багтах бөгөөд түүний тохиолдол бүрийг сум, дүүргийн иргэний бүртгэлийн ажилтнууд бүртгэж, тэдгээрийг аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс, газар хянан нэгтгэж, Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлнэ. Монгол Улсад 1951 оноос иргэний бүртгэлийн тогтолцоо бүрэлдсэн.

Ердийн цэвэр өсөлтийг төрөлт, нас баралтын абсолют зөрүүгээр тодорхойлно.

POPULATION

This section presents statistics on the growth, age and sex, distribution and vital statistic characteristics as births, deaths, marriages, divorces and adoptions.

The main sources of population statistics are population and housing census conducted every 10 years and annual data on resident population, vital statistics and migration statistics.

***The population of Mongolia** included residents in Mongolia and Mongolian citizenships usual reside in abroad.*

***The resident population in Mongolia** included population reside for more than 6 months or 183 days in administrative units of Mongolia.*

***Mid-year population** refers a quatient of sum of population in beginning and end of the year divided by 2.*

***The household** is the group of people who live together in one house, with a joint budget and jointly provide their food and other basic needs. Members of the household may be family or relatives; there can be some members in the household with no relation to the other members.*

***A female headed household** refers woman, who is heading household regardless whether she has child(ren).*

***The urban population** includes population reside in Ulaanbaatar city, aimag centers and towns.*

***The rural population** includes population reside in soum centers and rural areas.*

***A double orphan** is a child who has lost both parents and a half orphan is a child who has lost one parent.*

***The sex ratio** at birth refers to the number of boys born alive per 100 girls born alive.*

***The crude birth rate** is the number of live births occurring among the population of a given geographical area in a given year, per 1000 mid-year population of the given geographical area during the same year.*

***The general fertility rate** is annual number of live births per 1000 women of childbearing age (15-49 years) in a given year.*

***The total fertility rate** refers the average number of children that would be born to a woman over her lifetime.*

***The age specific fertility rate** is the number of live births to women in specific age group, divided by the total population of women in same age group and expressed as a promille.*

***The sex ratio** at death is calculated by dividing the number of male deaths by the number of female deaths.*

***The crude death rate** is the number of deaths occurring among the population of a given geographical area during a given year, per 1000 mid-year population of the given geographical area during the same year.*

***The age specific death rate** the total number of deaths to resident of a specified age group by the population (in thousands) of the same age and expressed as a promille.*

***Married** refers to individuals, who have registered their marriage in the administrative units of a given geographical area in accordance with the Law on Marriage of Mongolia.*

***Divorced** refers to individuals, who have registered their divorce by a court resolution.*

***An adoption** is a person who adopts a child by registering in a given administrative unit and obtained a certificate of adoption.*

***The vital statistics** are vital event records such as births, deaths, marriages, divorces and adoptions. Civil registration officer registers every vital event in a given soum and district, then statistics division/department of aimags and the capital city checks and compiles them. Then they submit to the NSO. Civil registration system has been introduced in Mongolia since 1951.*

***The natural increase** of a population is a situation when births exceed deaths.*

3.1 МОНГОЛ УЛСЫН ХҮН АМЫН ТОО, хүйс, хот, хөдөөгөөр, оны эцэст

POPULATION OF MONGOLIA, by sex, urban and rural, at the end of the year

мян.хүн *thous. persons*

Үзүүлэлт *Indicator*	2009*	2010*			2011			2012		
		Монгол Улсын хүн ам *Population of Mongolia*	Үүнээс: *Of which:* Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа *Residents in Mongolia*	Үүнээс: *Of which:* Гадаадад** *In abroad***	Монгол Улсын хүн ам *Population of Mongolia*	Үүнээс: *Of which:* Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа *Residents in Mongolia*	Үүнээс: *Of which:* Гадаадад** *In abroad***	*Монгол Улсын хүн ам Population of Mongolia*	*Үүнээс: Of which:* Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа *Residents in Mongolia*	*Үүнээс: Of which:* Гадаадад** *In abroad***
а. Хүн амын тоо, хүйсээр					***Population by sex***					
Бүгд ***Total***		**2 716.3**	**2 761.0**	**2 653.9**	**107.1**	**2 811.6**	**2 704.5**	**107.1**	**2 867.7**	**2 760.6**	**107.1**
Үүнээс: *Of which:*											
Эрэгтэй *Male*		1 328.1	1 367.0	1 317.1	49.9	1 364.7	1 314.8	49.9	1 393.5	1 343.5	49.9
Эмэгтэй *Female*		1 388.1	1 394.0	1 336.8	57.2	1 446.9	1 389.7	57.2	1 474.3	1 417.1	57.2
б. Хот, хөдөөгийн хүн амын тоо					***Urban and rural population***					
Хотын *Urban*		1 772.9	1 910.8	1 803.7	107.1	1 896.2	1 789.1	107.1	1 926.6	1 819.5	107.1
Үүнээс: *Of which:*											
Улаанбаатар *Ulaanbaatar*		1 196.8	1 244.5	1 158.7	85.8	1 287.1	1 201.3	85.8	1 318.1	1 232.3	85.8
Хөдөөгийн *Rural*		943.4	850.2	850.2	-	915.4	915.4	-	941.1	941.1	-
в. Хүн амын жилийн дундаж тоо					***Mid-year population***					
Бүгд ***Total***		**2 691.1**	**2 738.6**	**-**	**-**	**2 786.3**	**2 679.2**	**-**	**2 839.7**	**2 732.6**	**-**
Үүнээс: *Of which:*											
Эрэгтэй *Male*		1 314.7	1 347.6	-	-	1 365.8	1 315.9	-	1 379.1	1 329.1	-
Эмэгтэй *Female*		1 376.4	1 391.0	-	-	1 420.5	1 363.3	-	1 460.6	1 403.4	-

Тайлбар: * Хүн ам, орон сууцны 2010 оны тооллогын дүнд үндэслэн тодотгол хийв.
** Хүн ам, орон сууцны 2010 оны тооллогын дүнгээр авав.

Note: ** Made adjustment based on results of Population and Housing census 2010.*
*** Took by results of Population and Housing census 2010.*

3.2 МОНГОЛ УЛСЫН ХҮН АМЫН ТОО, насны бүлэг, хүйсээр, оны эцэст

POPULATION OF MONGOLIA, by age group and sex, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Насны бүлэг Age group	2009*		2010*				2011				2012			
			Монгол Улсын хүн ам *Population of Mongolia*		Үүнээс: Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа *Of which: Residents in Mongolia*		Монгол Улсын хүн ам *Population of Mongolia*		Үүнээс: Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа *Of which: Residents in Mongolia*		Монгол Улсын хүн ам *Population of Mongolia*		Үүнээс: Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа *Of which: Residents in Mongolia*	
	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*
Бүгд Total	**2 716.3**	**1 388.1**	**2 761.0**	**1 394.0**	**2 653.9**	**1 336.8**	**2 811.6**	**1 446.9**	**2 704.5**	**1 389.7**	**2 867.7**	**1 474.3**	**2 760.6**	**1 417.1**
1 хүртэлх *under 1 years old*	64.6	31.9	64.2	31.7	63.69	31.4	63.0	30.7	62.5	30.5	64.9	32.0	64.3	31.8
1-4	198.6	97.4	229.6	113.0	225.5	110.9	225.1	111.1	221.0	109.1	240.4	118.4	236.3	116.4
5-9	233.1	114.6	219.9	107.9	216.7	106.4	222.2	109.6	219.1	108.1	231.8	114.6	228.6	113.0
10-14	253.9	124.6	241.0	118.8	237.4	117.1	237.7	117.6	234.2	115.9	237.8	117.8	234.2	116.0
15-19	286.9	143.1	267.5	132.1	258.3	127.4	261.0	131.0	251.8	126.2	252.7	127.2	243.5	122.4
20-24	296.9	152.4	313.3	155.3	292.9	145.1	315.5	161.0	295.2	150.8	309.4	157.5	289.0	147.2
25-29	249.7	128.7	269.3	134.4	248.6	123.8	280.5	144.7	259.7	134.1	287.8	147.1	267.0	136.6
30-34	229.1	117.9	239.9	120.2	223.0	110.8	248.4	128.8	231.5	119.4	252.2	130.3	235.3	121.0
35-39	206.8	107.0	216.2	109.4	202.9	101.8	225.4	117.7	212.1	110.2	228.7	118.7	215.3	111.1
40-44	181.8	95.1	187.6	95.8	179.7	91.2	192.6	101.1	184.6	96.6	197.2	103.2	189.3	98.6
45-49	161.2	84.5	163.3	84.0	159.1	81.5	168.9	89.2	164.7	86.6	171.7	90.7	167.6	88.1
50-54	116.7	61.0	124.2	65.4	122.4	64.2	128.8	68.5	127.0	67.3	137.4	73.4	135.5	72.3
55-59	76.0	40.3	72.9	39.1	72.2	38.7	82.4	44.5	81.7	44.0	89.6	48.5	88.9	48.1
60-64	50.7	27.4	49.9	27.6	49.6	27.4	52.4	29.2	52.1	29.0	55.9	31.0	55.6	30.8
65-69	44.2	23.6	38.5	21.1	38.3	21.0	40.0	22.1	39.8	21.9	39.4	21.9	39.2	21.8
70+	66.1	38.8	63.8	38.2	63.6	38.1	67.7	40.1	67.5	40.0	71.0	42.0	70.8	41.9

Тайлбар: * Хүн ам, орон сууцны 2010 оны тооллогын дүнд үндэслэн тодотгол хийв.
*Note: * Made adjustment based on results of Population and housing census 2010.*

3.3 МОНГОЛ УЛСЫН ХҮН АМЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

POPULATION OF MONGOLIA, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Аймаг, нийслэл / *Aimags and the Capital*	2009*	2010*		2011		2012	
		Монгол Улсын хүн ам *Population of Mongolia*	Үүнээс: Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа *Of which: Residents in Mongolia*	Монгол Улсын хүн ам *Population of Mongolia*	Үүнээс: Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа *Of which: Residents in Mongolia*	Монгол Улсын хүн ам *Population of Mongolia*	Үүнээс: Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа *Of which: Residents in Mongolia*
БҮГД *TOTAL*	**2 716.3**	**2 761.0**	**2 653.8**	**2 811.6**	**2 704.5**	**2 867.7**	**2 760.6**
Баруун бүс *Western region*							
Дүн *Subtotal*	**365.2**	**357.1**	**352.4**	**356.2**	**351.4**	**361.0**	**356.2**
Баян-Өлгий *Bayan-Olgii*	89.3	88.2	85.4	88.8	85.9	90.5	87.7
Говь-Алтай *Govi-Altai*	55.0	53.5	53.2	53.0	52.6	53.7	53.3
Завхан *Zavkhan*	68.9	65.4	64.8	64.2	63.7	64.6	64.1
Увс *Uvs*	74.3	73.2	72.8	73.0	72.6	73.8	73.4
Ховд *Khovd*	77.8	76.8	76.2	77.2	76.6	78.3	77.7
Хангайн бүс *Khangai region*							
Дүн *Subtotal*	**523.6**	**521.7**	**515.2**	**523.7**	**517.2**	**530.2**	**523.7**
Архангай *Arkhangai*	86.0	84.6	84.1	84.3	83.9	85.2	84.7
Баянхонгор *Bayankhongor*	77.3	76.2	75.8	76.7	76.3	77.8	77.5
Булган *Bulgan*	54.2	53.7	53.1	54.1	53.5	54.5	54.0
Орхон *Orkhon*	87.9	90.9	87.4	91.5	87.9	92.8	89.2
Өвөрхангай *Ovorkhangai*	102.9	101.4	100.5	101.2	100.3	102.1	101.3
Хөвсгөл *Khovsgol*	115.3	114.9	114.3	115.9	115.3	117.6	117.1
Төвийн бүс *Central region*							
Дүн *Subtotal*	**442.9**	**450.7**	**442.0**	**456.2**	**447.6**	**467.0**	**458.4**
Говьсүмбэр *Govisumber*	12.9	13.3	13.2	13.9	13.7	14.3	14.2
Дархан-Уул *Darkhan-Uul*	92.9	94.9	90.9	96.0	92.1	97.9	93.9
Дорноговь *Dornogovi*	57.7	58.9	58.2	60.2	59.5	61.3	60.6
Дундговь *Dundgovi*	40.8	38.7	38.4	37.7	37.4	37.8	37.5
Өмнөговь *Omnogovi*	58.9	61.6	61.1	63.4	63.0	65.4	64.9
Сэлэнгэ *Selenge*	95.6	97.9	96.1	99.2	97.5	103.5	101.8
Төв *Tov*	84.1	85.4	84.1	85.7	84.4	86.8	85.5
Зүүн бүс *Eastern region*							
Дүн *Subtotal*	**187.7**	**186.9**	**185.5**	**188.4**	**187.0**	**191.4**	**190.0**
Дорнод *Dornod*	69.9	69.6	68.9	70.2	69.5	71.3	70.6
Сүхбаатар *Sukhbaatar*	51.7	51.4	51.2	51.8	51.5	52.6	52.4
Хэнтий *Khentii*	66.1	65.9	65.4	66.4	66.0	67.5	67.0
Улаанбаатар *Ulaanbaatar*							
Улаанбаатар *Ulaanbaatar*	**1 196.8**	**1 244.4**	**1 158.7**	**1 287.1**	**1 201.3**	**1 318.1**	**1 232.4**

Тайлбар: * Хүн ам, орон сууцны 2010 оны тооллогын дүнд үндэслэн тодотгол хийв.
*Note: * Made adjustment based on results of Population and Housing census 2010.*

3.4 МОНГОЛ УЛСЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИН СУУГАА ХҮН АМЬ ХОТ, ХӨДӨӨГИЙН ХҮН АМЫН ЭЗЛЭХ ХУВЬ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

PROPORTION OF URBAN AND RURAL POPULATION IN POPULATION RESIDING WITHIN THE MONGOLIA, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

хувь *percentage*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009*		2010*		2011		2012	
		Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*
БҮГД	***TOTAL***	**65.3**	**34.7**	**68.0**	**32.0**	**66.2**	**33.8**	**65.9**	**34.1**
	Баруун бүс					***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**29.2**	**70.8**	**34.7**	**65.3**	**31.1**	**68.9**	**31.5**	**68.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	32.2	67.8	36.0	64.0	35.3	64.7	34.8	65.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	29.8	70.2	33.7	66.3	33.0	67.0	32.9	67.1
Завхан	*Zavkhan*	21.2	78.8	26.9	73.1	22.1	77.9	22.2	77.8
Увс	*Uvs*	29.9	70.1	37.3	62.7	30.7	69.3	33.8	66.2
Ховд	*Khovd*	31.7	68.3	38.1	61.9	33.2	66.8	32.2	67.8
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**37.7**	**62.3**	**43.8**	**56.2**	**39.0**	**61.0**	**39.2**	**60.8**
Архангай	*Arkhangai*	19.9	80.1	24.5	75.5	22.2	77.8	22.4	77.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	32.8	67.2	39.4	60.6	33.6	66.4	34.9	65.1
Булган	*Bulgan*	25.5	74.5	26.6	73.4	26.3	73.7	26.7	73.3
Орхон	*Orkhon*	93.2	6.8	96.6	3.4	94.1	5.9	93.9	6.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	22.3	77.7	37.9	62.1	23.9	76.1	24.1	75.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	31.6	68.4	33.6	66.4	32.0	68.0	31.3	68.7
	Төвийн бүс					***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**43.9**	**56.1**	**48.0**	**52.0**	**43.5**	**56.5**	**42.8**	**57.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	61.7	38.3	74.5	25.5	62.1	37.9	62.5	37.5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	81.1	18.9	82.7	17.3	80.7	19.3	78.9	21.1
Дорноговь	*Dornogovi*	59.9	40.1	58.6	41.4	59.0	41.0	59.2	40.8
Дундговь	*Dundgovi*	21.4	78.6	35.5	64.5	22.9	77.1	23.8	76.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	33.9	66.1	30.9	69.1	36.0	64.0	36.0	64.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	32.4	67.6	49.1	50.9	29.6	70.4	29.5	70.5
Төв	*Tov*	19.9	80.1	15.9	84.1	19.7	80.3	17.5	82.5
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**41.3**	**58.7**	**45.9**	**54.1**	**43.8**	**56.2**	**38.7**	**61.3**
Дорнод	*Dornod*	53.3	46.7	56.1	43.9	54.6	45.4	55.4	44.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	25.5	74.5	31.6	68.4	26.8	73.2	26.8	73.2
Хэнтий	*Khentii*	41.0	59.0	46.4	53.6	45.7	54.3	30.3	69.7
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**100.0**	**–**	**100.0**	**–**	**100.0**	**–**	**100.0**	**–**

Тайлбар: * Хүн ам, орон сууцны 2010 оны тооллогын дүнд үндэслэн тодотгол хийв.
*Note: * Took adjusted estimation based on Population and Housing census results in 2010*

3.5 ӨРХИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

HOUSEHOLDS, by regions, aimags and the capital, at the end of the year

мян.өрх *thous.household*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**716.5**	**742.3**	**759.9**	**768.3**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**97.7**	**96.5**	**96.8**	**95.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	21.2	20.7	21.0	20.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	15.6	15.7	15.5	15.2
Завхан	*Zavkhan*	20.7	20.1	20.0	19.9
Увс	*Uvs*	20.0	19.7	19.8	19.8
Ховд	*Khovd*	20.2	20.3	20.5	20.0
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**156.9**	**158.6**	**160.1**	**159.9**
Архангай	*Arkhangai*	25.6	26.5	26.4	26.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	23.0	23.2	23.3	23.7
Булган	*Bulgan*	16.7	16.8	17.1	17.2
Орхон	*Orkhon*	24.4	24.4	24.7	24.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	32.4	32.6	32.9	32.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	34.8	35.1	35.7	35.5
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**131.3**	**134.6**	**137.1**	**136.0**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4.1	4.3	4.5	4.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	27.2	28.3	28.0	26.3
Дорноговь	*Dornogovi*	17.2	17.8	18.4	17.9
Дундговь	*Dundgovi*	13.2	13.1	13.2	13.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	15.3	16.1	17.1	17.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	28.2	28.4	29.0	29.4
Төв	*Tov*	26.1	26.6	26.9	26.8
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**57.4**	**58.2**	**59.1**	**59.7**
Дорнод	*Dornod*	21.3	21.6	21.9	21.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	15.2	15.5	15.8	16.0
Хэнтий	*Khentii*	20.9	21.1	21.4	21.8
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**273.2**	**294.4**	**306.8**	**317.1**
Нэг өрхөд ногдох хүний тоо	*Persons per household*	3.8*	3.6*	3.7	3.7

Тайлбар: * Хүн амын тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор
Note: * *Took by adjusted population*

3.6 ӨРХИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэл, хот, хөдөөгөөр, оны эцэст

HOUSEHOLDS, by regions, aimags and the Capital, urban and rural, at the end of the year

мян.өрх *thous.household*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009		2010		2011		2012	
		Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*
БҮГД	***TOTAL***	**440.4**	**276.1**	**463.7**	**278.6**	**483.6**	**276.3**	**489.4**	**278.9**
	Баруун бүс					***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**28.9**	**68.8**	**29.6**	**66.9**	**30.8**	**66.0**	**30.5**	**65.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	6.8	14.4	7.0	13.7	7.5	13.5	7.3	13.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4.7	10.9	5.0	10.7	5.1	10.4	4.9	10.3
Завхан	*Zavkhan*	4.5	16.2	4.3	15.8	4.6	15.4	4.5	15.4
Увс	*Uvs*	6.1	13.9	6.2	13.5	6.4	13.4	7.0	12.8
Ховд	*Khovd*	6.8	13.4	7.1	13.2	7.2	13.3	6.8	13.2
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**57.4**	**99.5**	**58.9**	**99.7**	**60.5**	**99.6**	**61.6**	**98.3**
Архангай	*Arkhangai*	4.9	20.7	5.5	21.0	5.5	20.9	5.6	20.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	7.6	15.4	7.8	15.4	8.0	15.3	8.4	15.3
Булган	*Bulgan*	4.0	12.7	4.0	12.8	4.1	13.0	4.3	12.9
Орхон	*Orkhon*	22.8	1.6	23.0	1.4	23.3	1.4	23.5	1.4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	7.0	25.4	7.3	25.3	7.9	25.0	8.3	23.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	11.1	23.7	11.3	23.8	11.7	24.0	11.5	24.0
	Төвийн бүс					***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**57.3**	**74.0**	**57.9**	**76.7**	**59.5**	**77.6**	**56.6**	**79.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2.4	1.7	2.6	1.7	2.7	1.8	2.7	1.9
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	22.4	4.8	23.4	4.9	23.1	4.9	21.0	5.3
Дорноговь	*Dornogovi*	10.3	6.9	10.7	7.1	10.7	7.7	10.4	7.5
Дундговь	*Dundgovi*	2.8	10.4	2.9	10.2	3.1	10.1	3.2	10.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	5.4	9.9	5.6	10.5	6.3	10.8	6.4	11.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	8.9	19.3	8.2	20.2	8.3	20.7	8.4	21.0
Төв	*Tov*	5.1	21.0	4.5	22.1	5.3	21.6	4.5	22.3
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**23.6**	**33.8**	**22.9**	**35.3**	**26.0**	**33.1**	**23.6**	**36.1**
Дорнод	*Dornod*	11.4	9.9	11.7	9.9	11.9	10.0	12.0	9.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	4.1	11.1	4.3	11.2	4.5	11.3	4.6	11.4
Хэнтий	*Khentii*	8.1	12.8	6.9	14.2	9.6	11.8	7.0	14.8
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**273.2**	**–**	**294.4**	**–**	**306.8**	**–**	**317.1**	**–**

3.7. БҮТЭН ӨНЧИН ХҮҮХДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

DOUBLE ORPHAN CHILDREN, by regions, aimags and the Capital, at the end of year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**4 683**	**4 666**	**4 311**	**4 288**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**869**	**853**	**763**	**713**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	352	355	346	319
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	136	136	97	84
Завхан	*Zavkhan*	104	67	93	95
Увс	*Uvs*	124	110	113	115
Ховд	*Khovd*	153	185	114	100
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 101**	**1 045**	**919**	**915**
Архангай	*Arkhangai*	182	171	161	165
Баянхонгор	*Bayankhongor*	177	167	154	152
Булган	*Bulgan*	50	47	47	55
Орхон	*Orkhon*	243	202	164	171
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	177	194	161	141
Хөвсгөл	*Khovsgol*	272	264	232	231
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**755**	**696**	**641**	**585**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	15	17	14	24
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	259	195	166	129
Дорноговь	*Dornogovi*	59	51	62	54
Дундговь	*Dundgovi*	39	58	58	37
Өмнөговь	*Omnogovi*	52	49	51	48
Сэлэнгэ	*Selenge*	190	183	163	170
Төв	*Tov*	141	143	127	123
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**350**	**331**	**326**	**282**
Дорнод	*Dornod*	173	162	146	122
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	52	52	53	44
Хэнтий	*Khentii*	125	117	127	116
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 608**	**1 741**	**1662**	**1793**

3.8. ХАГАС ӨНЧИН ХҮҮХДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

HALF ORPHAN CHILDREN, by regions, aimags and the Capital, at the end of year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**41 174**	**38 248**	**36 545**	**36 143**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**9 453**	**8 288**	**7 975**	**7 378**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 649	2 518	2 390	2 313
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 178	1 106	1 072	1 098
Завхан	*Zavkhan*	1 431	1 221	1 208	1 131
Увс	*Uvs*	1 992	2 118	1 959	1 659
Ховд	*Khovd*	2 203	1 325	1 346	1 177
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**10 190**	**9 777**	**9 357**	**9 541**
Архангай	*Arkhangai*	1 990	1 977	1 980	1 905
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 760	1 571	1 614	1 754
Булган	*Bulgan*	890	884	855	835
Орхон	*Orkhon*	1 591	1 505	1 308	1 294
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 746	1 642	1 608	1 708
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 213	2 198	1 992	2 045
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**6 804**	**5 969**	**5 804**	**5 518**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	171	155	176	170
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 479	1 138	1 200	1 097
Дорноговь	*Dornogovi*	777	736	725	710
Дундговь	*Dundgovi*	589	581	603	561
Өмнөговь	*Omnogovi*	698	614	531	505
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 779	1 490	1 506	1 433
Төв	*Tov*	1 311	1 255	1 063	1 042
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 235**	**2 921**	**2 725**	**2 680**
Дорнод	*Dornod*	1 154	1 012	1 012	1 055
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	901	775	683	696
Хэнтий	*Khentii*	1 180	1 134	1 030	929
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**11 492**	**11 293**	**10 684**	**11 026**

3.9. 16 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ 4, ТҮҮНЭЭС ДЭЭШ ХҮҮХЭДТЭЙ ӨРХИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

HOUSEHOLDS WITH 4 MORE CHILDREN AGED BELOW 16 YEARS OLD, by regions, aimags and the Capital, at the end of year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**26 993**	**24 146**	**24 142**	**23 502**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**8 775**	**8 347**	**7 616**	**7 756**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 856	3 186	3 047	2 655
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	956	565	358	475
Завхан	*Zavkhan*	1 203	924	926	982
Увс	*Uvs*	1 744	1 728	1 749	1 836
Ховд	*Khovd*	2 016	1 944	1 536	1 808
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**6 328**	**5 285**	**5 599**	**5 637**
Архангай	*Arkhangai*	1 087	1 102	1 065	1 143
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 114	782	789	818
Булган	*Bulgan*	286	295	315	355
Орхон	*Orkhon*	827	769	755	722
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 352	1 202	1 552	1 579
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 662	1 135	1 123	1 020
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 066**	**2 516**	**2 661**	**2 672**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	52	101	64	98
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	133	238	296	324
Дорноговь	*Dornogovi*	370	274	234	392
Дундговь	*Dundgovi*	387	329	264	288
Өмнөговь	*Omnogovi*	485	432	254	367
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 096	486	875	584
Төв	*Tov*	543	656	674	619
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 552**	**1 604**	**1 307**	**1 389**
Дорнод	*Dornod*	523	570	332	255
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	143	207	125	251
Хэнтий	*Khentii*	886	827	850	883
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**7 272**	**6 394**	**6 959**	**6 048**

3.10. ӨРХ ТОЛГОЙЛСОН ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

NUMBER OF FEMALES, WHO HEAD HOUSEHOLDS, by regions, aimags and the Capital, at the end of year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**81 209**	**81 013**	**81 534**	**81 557**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**12 060**	**11 947**	**11 795**	**12 262**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 039	2 000	1 823	1 971
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 970	2 114	2 046	2 033
Завхан	*Zavkhan*	2 701	2 688	3 190	3 179
Увс	*Uvs*	2 585	2 670	2 415	2 712
Ховд	*Khovd*	2 765	2 475	2 321	2 367
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**19 011**	**19 381**	**19 506**	**19 810**
Архангай	*Arkhangai*	2 626	2 701	2 776	2 787
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3 186	3 318	3 452	3 795
Булган	*Bulgan*	1 766	1 773	1 768	1 866
Орхон	*Orkhon*	2 652	2 749	2 705	2 749
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 859	2 856	2 829	2 930
Хөвсгөл	*Khovsgol*	5 922	5 984	5 976	5 683
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**15 867**	**16 489**	**17 226**	**17 033**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	678	569	652	586
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3 793	4 256	4 136	3 913
Дорноговь	*Dornogovi*	2 415	2 377	2 413	2 543
Дундговь	*Dundgovi*	1 649	1 820	1 888	1 986
Өмнөговь	*Omnogovi*	2 205	2 380	2 665	2 566
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 793	2 364	2 709	2 807
Төв	*Tov*	2 334	2 723	2 763	2 632
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 544**	**7 639**	**8 639**	**8 626**
Дорнод	*Dornod*	2 663	3 001	3 491	3 629
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 910	1 845	2 118	2 216
Хэнтий	*Khentii*	2 971	2 793	3 030	2 781
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**26 727**	**25 557**	**24 368**	**23 826**

3.11. 16 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХЭДТЭЙ, ГЭР БҮЛГҮЙ ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

SINGLE WOMAN WITH THE CHILDREN AGED BELOW 16 YEARS OLD, by regions, aimags and the Capital, at the end of year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**42 327**	**39 937**	**38 677**	**38 559**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 835**	**4 112**	**3 954**	**3 954**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 235	859	1 170	1 290
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 001	891	654	704
Завхан	*Zavkhan*	1 115	1 055	879	839
Увс	*Uvs*	649	680	707	546
Ховд	*Khovd*	835	627	544	575
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**9 780**	**9 233**	**9 146**	**9 251**
Архангай	*Arkhangai*	929	903	962	963
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 971	1 926	1 809	1 805
Булган	*Bulgan*	875	781	856	824
Орхон	*Orkhon*	1 405	1 398	1 349	1 374
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 712	1 672	1 808	1 840
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 888	2 553	2 362	2 445
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**8 930**	**8 058**	**7 890**	**8 263**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	324	327	254	291
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 679	1 766	1 605	1 764
Дорноговь	*Dornogovi*	1 664	1 146	1 138	1 290
Дундговь	*Dundgovi*	900	862	906	871
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 267	1 173	1 286	1 232
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 910	1 540	1 527	1 560
Төв	*Tov*	1 186	1 244	1 174	1 255
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 781**	**3 993**	**3 693**	**3 589**
Дорнод	*Dornod*	1 626	1 630	1 500	1 369
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	601	666	587	652
Хэнтий	*Khentii*	1 554	1 697	1 606	1 568
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**15 001**	**14 541**	**13 994**	**13 502**

3.12 ТӨРӨЛТ, НАС БАРАЛТ, ГЭРЛЭЛТ, ЦУЦЛАЛТЫН ТОО, оны эцэст

BIRTHS, DEATHS, MARRIAGES AND DIVORCES, at the end of the year

тоо *number*

Он *Year*	Төрсөн хүүхдийн тоо *Births*	Нас барсан хүний тоо Deaths		Гэрлэлтийн тоо *Marriages*	Цуцлалтын тоо *Divorces*
		Бүгд *Total*	Үүнээс: нялхас *Of which: infants*		
2009	69 167	16 911	1 386	34 071	2 399
2010	63 270	18 293	1 275	9 349	3 054
2011	69 853	19 155	1 152	11 869	3 222
2012	73 839	17 761	1 143	12 822	2 467

3.13 1000 ХҮНД НОГДОХ ТӨРӨЛТ, НАС БАРАЛТ, ГЭРЛЭЛТ, ЦУЦЛАЛТ, оны эцэст

BIRTHS, DEATHS, MARRIAGES AND DIVORCES PER 1000 POPULATION, at the end of the year

Он Year	Төрөлт Births	Нас баралт *Deaths*		*1000 хүнд ногдох Per 1000 population*	
		Бүгд Total	Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдэл *Infant mortality rate (per 1000 live births)*	Гэрлэлт *Marriages*	Цуцлалт *Divorces*
2009*	25.7	6.3	20.0	12.7	0.9
2010*	23.1	6.7	20.2	3.4	1.1
2011	25.1	6.9	16.5	4.3	1.2
2012	26.0	6.3	15.5	4.5	0.9

Тайлбар: * Хүн амын тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор
*Note: * Took by adjusted population.*

3.14 ТӨРӨЛТИЙН КОЭФФИЦИЕНТ, оны эцэст

BIRTH RATES, at the end of the year

Коэффициент *Coefficient*	2009*	2010*	2011	2012
НБТК[1] / *ASFR[1]*				
15-19	19.5	18.9	20.2	32.9
20-24	152.1	129.2	142.0	157.2
25-29	168.7	147.1	160.6	157.5
30-34	118.2	105.5	108.8	115.5
35-39	71.6	63.9	67.8	68.9
40-44	17.8	19.0	18.9	15.6
45-49	2.7	2.6	3.4	0.6
ТЕК[2]/ *CBR[2]*	25.7	23.1	25.1	26.0
ТТК[3] / *GFR[3]*	85.2	76.0	82.3	87.2
ТНК[4] / *TFR[4]*	2.8	2.4	2.6	2.7

Тайлбар: [1] НБТК - Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент
[2] ТЕК - Төрөлтийн ерөнхий коэффициент
[3] ТТК - Төрөлтийн тусгай коэффициент
[4] ТНК - Төрөлтийн нийлбэр коэффициент
* Тодотгол хийсэн хүн амын жилийн дундаж тоогоор тооцов.

Note: [1] ASFR - Age-specific fertility rate
[2] CBR - Crude birth rate
[3] GFR - General fertility rate
[4] TFR - Total fertility rate
** Estimated by mid-year adjusment population*

3.15 ТӨРӨЛТ, НАС БАРАЛТ, ГЭРЛЭЛТ, ЦУЦЛАЛТЫН ТОО БОЛОН ҮРЧЛЭГДСЭН ХҮҮХДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012

BIRTHS, DEATHS, MARRIAGES, DIVORCES AND ADOPTIONS, by regions, aimags and the Capital, in 2012

тоо *number*

Аймаг нийслэл	*Aimags and the Capital*	Төрсөн хүүхдийн тоо *Births*	Нас барсан хүний тоо *Deaths*	Ердийн цэвэр өсөлт *Natural increase*	Гэрлэлт *Marriages*	Цуцлалт *Divorces*	Үрчлэгдсэн хүүхдийн тоо *Adoptions*
БҮГД	***TOTAL***	**73 839**	**17 761**	**56 078**	**12 822**	**2 467**	**1 701**
	Баруун бүс				***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**9 357**	**1 435**	**7 922**	**2 299**	**86**	**301**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 174	248	1 926	616	13	126
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 359	217	1 142	159	13	26
Завхан	*Zavkhan*	1 595	333	1 262	292	13	40
Увс	*Uvs*	2 053	330	1 723	586	25	53
Ховд	*Khovd*	2 176	307	1 869	646	22	56
	Хангайн бүс				***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**13 789**	**2 721**	**11 068**	**2 133**	**360**	**433**
Архангай	*Arkhangai*	2 197	473	1 724	282	16	79
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 162	381	1 781	178	40	54
Булган	*Bulgan*	1 258	258	1 000	289	24	35
Орхон	*Orkhon*	2 369	396	1 973	501	138	35
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 635	578	2 057	169	34	75
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 168	635	2 533	714	108	155
	Төвийн бүс				***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**11 453**	**2 143**	**9 310**	**1 886**	**388**	**236**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	429	65	364	61	12	8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 427	421	2 006	400	104	52
Дорноговь	*Dornogovi*	1 595	262	1 333	276	55	14
Дундговь	*Dundgovi*	951	205	746	121	16	10
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 482	237	1 245	163	53	19
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 332	453	1 879	484	101	72
Төв	*Tov*	2 237	500	1 737	381	47	61
	Зүүн бүс				***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 909**	**986**	**3 923**	**880**	**112**	**137**
Дорнод	*Dornod*	1 946	368	1 578	332	57	54
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 375	280	1 095	344	18	41
Хэнтий	*Khentii*	1 588	338	1 250	204	37	42
	Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**34 331**	**10 476**	**23 855**	**5 624**	**1 521**	**594**

3.16 ТӨРӨЛТ, НАС БАРАЛТ, ГЭРЛЭЛТ, ЦУЦЛАЛТ БОЛОН ҮРЧЛЭЛТ, 1000 хүнд ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012

BIRTHS, DEATHS, MARRIAGES, DIVORCES AND ADOPTIONS, per 1000 population, by regions, aimags and the Capital, in 2012

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Төрөлт *Births*	Нас баралт *Deaths*	Цэвэр өсөлт *Natural increase*	Гэрлэлт[1] *Marriages*[1]	Цуцлалт[1] *Divorces*[1]	Үрчлэлт *Adoptions*
БҮГД	***TOTAL***	**26.0**	**6.3**	**19.7**	**6.8**	**1.3**	**0.6**
	Баруун бүс				***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**26.1**	**4.0**	**22.1**	**10.2**	**0.4**	**0.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	24.3	2.8	21.5	11.7	0.2	1.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	25.5	4.1	21.4	4.5	0.4	0.5
Завхан	*Zavkhan*	24.8	5.2	19.6	6.4	0.3	0.6
Увс	*Uvs*	28.0	4.5	23.5	13.4	0.6	0.7
Ховд	*Khovd*	28.0	3.9	24.0	13.1	0.4	0.7
	Хангайн бүс				***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**26.2**	**5.2**	**21.0**	**5.8**	**1.0**	**0.8**
Архангай	*Arkhangai*	25.9	5.6	20.3	4.7	0.3	0.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	28.0	4.9	23.1	3.4	0.8	0.7
Булган	*Bulgan*	23.2	4.7	18.4	7.3	0.6	0.6
Орхон	*Orkhon*	25.7	4.3	21.4	8.2	2.3	0.4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	25.9	5.7	20.2	2.3	0.5	0.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	27.1	5.4	21.7	8.7	1.3	1.3
	Төвийн бүс				***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**24.8**	**4.6**	**20.2**	**6.1**	**1.3**	**0.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	30.5	4.6	25.8	6.2	1.2	0.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	25.0	4.3	20.7	6.3	1.6	0.5
Дорноговь	*Dornogovi*	26.3	4.3	21.9	6.9	1.4	0.2
Дундговь	*Dundgovi*	25.2	5.4	19.8	4.1	0.5	0.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	23.0	3.7	19.3	4.5	1.5	0.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	23.0	4.5	18.5	6.9	1.4	0.7
Төв	*Tov*	25.9	5.8	20.1	6.4	0.8	0.7
	Зүүн бүс				***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**25.8**	**5.2**	**20.7**	**6.6**	**0.8**	**0.7**
Дорнод	*Dornod*	27.5	5.2	22.3	6.6	1.1	0.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	26.3	5.4	21.0	9.4	0.5	0.8
Хэнтий	*Khentii*	23.7	5.0	18.7	4.5	0.8	0.6
	Улаанбаатар				**Ulaanbaatar**		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**26.4**	**8.0**	**18.3**	**6.6**	**1.8**	**0.5**

Тайлбар: 1 18, түүнээс дээш насны 1000 хүнд ногдохоор

Note: 1 Per 1000 population aged 18 and above

3.17 ХҮН АМЫН ДУНДАЖ НАСЛАЛТ, хүйсээр, оны эцэст

LIFE EXPECTANCY AT BIRTH, by sex, at the and of the year

нас *years*

Хүн амын дундаж наслалт	*Life expectancy at birth*	2006	2008	2010	2012
Бүгд	***Total***	**65.85**	**67.23**	**68.05**	**68.71**
Эрэгтэй	*Male*	62.59	63.69	64.93	64.91
Эмэгтэй	*Female*	69.38	70.98	72.26	74.32

3.18 ХҮН АМЫН ДУНДАЖ НАСЛАЛТ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

LIFE EXPECTANCY AT BIRTH, by region, aimags and the Capital, at the end of the year

нас *years*

Аймаг нийслэл	*Aimags and the Capital*	2006	2008	2010	2012
БҮГД	***TOTAL***	**65.85**	**67.23**	**68.05**	**68.71**
	Баруун бүс			***Western region***	
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	67.86	68.94	69.80	71.74
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	63.94	65.19	66.03	67.87
Завхан	*Zavkhan*	64.24	65.56	66.37	68.21
Увс	*Uvs*	63.40	64.70	65.50	67.32
Ховд	*Khovd*	66.61	67.93	68.78	70.70
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Архангай	*Arkhangai*	65.51	66.87	67.66	69.54
Баянхонгор	*Bayankhongor*	63.91	65.22	66.08	67.92
Булган	*Bulgan*	67.40	68.57	69.35	71.28
Орхон	*Orkhon*	65.78	67.09	67.94	69.83
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	65.72	67.04	67.87	68.34
Хөвсгөл	*Khovsgol*	61.57	62.85	63.63	64.07
	Төвийн бүс			***Central region***	
Говьсүмбэр	*Govisumber*	67.84	69.01	69.89	71.83
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	63.60	64.97	65.71	67.54
Дорноговь	*Dornogovi*	65.16	66.50	67.31	69.18
Дундговь	*Dundgovi*	68.22	69.41	70.23	72.18
Өмнөговь	*Omnogovi*	66.58	67.61	68.53	70.44
Сэлэнгэ	*Selenge*	66.74	68.18	68.93	70.85
Төв	*Tov*	67.62	69.11	69.83	71.04
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дорнод	*Dornod*	61.85	63.17	63.97	65.75
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	66.69	68.03	68.85	70.77
Хэнтий	*Khentii*	65.87	67.20	68.04	69.94
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**66.34**	**67.46**	**68.33**	**70.23**

Тайлбар: * Тооцооны дүнгээр
*Note: * Estimated result*

3.19 ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО, хүйсээр, хот, хөдөөгөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012

BIRTHS, by sex, urban and rural, regions, aimags and the Capital, in 2012

тоо *number*

Аймаг, нийслэл / *Aimags and the Capital*		Төрсөн хүүхэд *Births*				Төрөлтийн хүйсийн харьцаа *Sex ratio at birth*
		Хүйсээр *By sex*		Байршлаар *By location*		
		Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Хот* *Urban**	Хөдөө* *Rural**	
БҮГД	***TOTAL***	**73 839**	**36 274**	**50 967**	**22 872**	**103.6**
	Баруун бүс				***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**9 357**	**4 526**	**2 926**	**6 431**	**106.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 174	1 051	679	1 495	106.9
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 359	650	456	903	109.1
Завхан	*Zavkhan*	1 595	756	373	1 222	111.0
Увс	*Uvs*	2 053	999	683	1 370	105.5
Ховд	*Khovd*	2 176	1 070	735	1 441	103.4
	Хангайн бүс				***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**13 789**	**6 839**	**5 603**	**8 186**	**101.6**
Архангай	*Arkhangai*	2 197	1 124	553	1 644	95.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 162	1 066	783	1 379	102.8
Булган	*Bulgan*	1 258	622	275	983	102.3
Орхон	*Orkhon*	2 369	1 165	2 305	64	103.3
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 635	1 313	687	1 948	100.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 168	1 549	1 000	2 168	104.5
	Төвийн бүс				***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**11 453**	**5 645**	**5 548**	**5 906**	**102.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	429	192	321	108	123.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 427	1 195	1 637	790	103.1
Дорноговь	*Dornogovi*	1 595	783	979	616	103.7
Дундговь	*Dundgovi*	951	467	305	646	103.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 482	739	590	893	100.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 332	1 165	1 245	1 087	100.2
Төв	*Tov*	2 237	1 104	471	1 766	102.6
	Зүүн бүс				***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 909**	**2 420**	**2 559**	**2 350**	**102.9**
Дорнод	*Dornod*	1 946	940	993	953	107.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 375	682	420	955	101.6
Хэнтий	*Khentii*	1 588	798	1 146	442	99.0
	Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**34 331**	**16 844**	**34 331**	**0**	**103.8**

Тайлбар: *Тооцооны дүнгээр
*Note: *Estimated result*

3.20 ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО, эхийн насны бүлгээр, оны эцэст

BIRTHS, by mother's age group, at the end of the year

тоо *number*

Насны бүлэг *Age group*	2009	2010	2011	2012
Бүгд Total	**69 167**	**63 270**	**69 853**	**73 839**
15-19	2 826	2 638	2 712	4 198
20-24	22 397	19 864	22 153	24 059
25-29	21 057	19 286	21 959	21 886
30-34	13 562	12 522	13 269	14 247
35-39	7 439	6 908	7 592	7 829
40-44	1 664	1 828	1 873	1 564
45-49	222	224	295	56

3.21 ТӨРСӨН ЭХЧҮҮДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

WOMEN WHO GAVE BIRTHS, by regions, aimags and the Capital , at the end of the year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**68 735**	**62 942**	**69 155**	**72 568**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**10 487**	**8 954**	**9 575**	**8 987**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 557	2 207	2 440	2 061
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 326	1 204	1 310	1 276
Завхан	*Zavkhan*	1 950	1 610	1 500	1 511
Увс	*Uvs*	2 466	1 921	2 016	1 998
Ховд	*Khovd*	2 188	2 012	2 309	2 141
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**14 025**	**12 589**	**13 748**	**13 483**
Архангай	*Arkhangai*	2 154	2 029	2 206	2 128
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 968	1 747	2 120	2 124
Булган	*Bulgan*	1 394	1 261	1 336	1 246
Орхон	*Orkhon*	2 300	2 080	2 324	2 307
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 971	2 599	2 596	2 534
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 238	2 873	3 166	3 144
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**11 495**	**10 170**	**11 038**	**11 194**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	381	346	387	429
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 387	2 049	2 291	2 419
Дорноговь	*Dornogovi*	1 435	1 338	1 523	1 558
Дундговь	*Dundgovi*	1 245	970	906	946
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 357	1 154	1 256	1 474
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 537	2 329	2 504	2 242
Төв	*Tov*	2 153	1 984	2 171	2 126
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 996**	**4 536**	**4 842**	**4 782**
Дорнод	*Dornod*	1 934	1 799	1 819	1 902
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 253	1 198	1 484	1 301
Хэнтий	*Khentii*	1 809	1 539	1 539	1 579
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**27 732**	**26 693**	**29 952**	**34 122**

3.22 ТӨРСӨН ЭХЧҮҮД, боловсролын түвшнээр, оны эцэст

WOMEN WHO GAVE BIRTHS, by educational level, at the end of the year

тоо *number*

Боловсролын түвшин	*Educational level*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**68 735**	**62 942**	**69 155**	**72 568**
Дээд	*Tertiary*	19 758	18 900	21 572	29 994
ТМС/МСҮТ*	*Technical and vocational schools*	3 688	3 510	4 016	2 092
Бүрэн дунд	*Completed secondary*	26 491	25 026	28 088	30 235
Бүрэн бус дунд	*Basic*	14 050	11 285	11 433	5 622
Бага	*Primary*	4 265	3 766	3 501	3 245
Боловсролгүй	*Uneducated*	483	455	545	1 380

Тайлбар: * ТМС/МСҮТ - Техник мэргэжлийн сургууль/Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төв
*Note: * Technical and vocational schools*

3.23 ТӨРСӨН ЭХЧҮҮДИЙН ТОО, хот, хөдөө, гэрлэлтийн байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 он

WOMEN WHO GAVE BIRTHS, by urban, rural and marital status, regions aimags and the Capital, in 2012

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Төрсөн эх *Women given births*			Гэрлэлтийн байдлаар *By marital status*		
		Бүгд *Total*	Үүнээс: *Of which:*		Гэр бүлтэй *Married*	Үүнээс: баталгаатай *Of which: registered*	Гэр бүлгүй *Single, divorced*
			Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*			
БҮГД	***TOTAL***	**72 568**	**51 258**	**21 310**	**54 703**	**43 416**	**17 865**
	Баруун бүс			***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**8 987**	**2 931**	**6 056**	**7 786**	**7 416**	**1 201**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 061	765	1 296	2 011	1 996	50
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 276	450	826	981	815	295
Завхан	*Zavkhan*	1 511	394	1 117	1 177	1 078	334
Увс	*Uvs*	1 998	728	1 270	1 776	1 721	222
Ховд	*Khovd*	2 141	594	1 547	1 841	1 806	300
Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**13 483**	**5 752**	**7 731**	**9 733**	**8 189**	**3 750**
Архангай	*Arkhangai*	2 128	561	1 567	1 643	1 360	485
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 124	904	1 220	1 405	1 037	719
Булган	*Bulgan*	1 246	318	928	1 007	859	239
Орхон	*Orkhon*	2 307	2 249	58	1 495	1 286	812
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 534	735	1 799	1 625	1 354	909
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 144	985	2 159	2 558	2 293	586
Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**11 194**	**5 968**	**5 226**	**8 038**	**6 109**	**3 156**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	429	309	120	308	236	121
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 419	1 973	446	1 772	1 390	647
Дорноговь	*Dornogovi*	1 558	994	564	1 201	861	357
Дундговь	*Dundgovi*	946	283	663	665	503	281
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 474	684	790	872	668	602
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 242	1 232	1 010	1 676	1 246	566
Төв	*Tov*	2 126	493	1 633	1 544	1 205	582
Зүүн бүс				***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**4 782**	**2 485**	**2 297**	**3 332**	**2 928**	**1 450**
Дорнод	*Dornod*	1 902	1 022	880	1 249	1 145	653
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 301	458	843	1 049	917	252
Хэнтий	*Khentii*	1 579	1 005	574	1 034	866	545
Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**34 122**	**34 122**	**–**	**25 814**	**18 774**	**8 308**

3.24 ТӨРӨЛТ, 1000 хүнд ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

CRUDE BIRTH RATE, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009*	2010*	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**25.7**	**23.1**	**25.1**	**26.0**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**28.6**	**24.8**	**26.9**	**26.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	28.6	24.9	27.6	24.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	24.0	22.3	24.7	25.5
Завхан	*Zavkhan*	28.2	23.6	23.4	24.8
Увс	*Uvs*	33.0	26.2	27.7	28.0
Ховд	*Khovd*	28.2	26.0	30.0	28.0
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**27.0**	**24.2**	**26.4**	**26.2**
Архангай	*Arkhangai*	25.0	23.8	26.1	25.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	25.7	23.0	28.0	28.0
Булган	*Bulgan*	25.8	23.4	24.8	23.2
Орхон	*Orkhon*	26.7	23.5	25.8	25.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	28.9	25.5	25.7	25.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	28.3	25.0	27.5	27.1
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**26.3**	**22.9**	**24.7**	**24.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	30.2	26.5	28.6	30.5
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	26.3	21.9	24.1	25.0
Дорноговь	*Dornogovi*	25.1	23.1	25.6	26.3
Дундговь	*Dundgovi*	30.2	24.5	23.8	25.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	23.7	19.2	21.7	23.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	26.8	24.3	25.5	23.0
Төв	*Tov*	26.0	23.6	25.6	25.9
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**26.6**	**24.6**	**26.7**	**25.8**
Дорнод	*Dornod*	27.6	25.9	26.1	27.5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	24.2	23.6	29.0	26.3
Хэнтий	*Khentii*	27.4	23.9	25.7	23.7
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**23.8**	**22.0**	**23.9**	**26.4**

Тайлбар: * Хүн амын жилийн дундаж тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор.
*Note: * Estimated by mid-year adjusment population*

3.25 НАС БАРСАН ХҮНИЙ ТОО, боловсролын түвшнээр, оны эцэст

DEATHS, by educational level, at the end of the year

тоо *number*

Боловсролын түвшин	*Educational level*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**16 911**	**18 293**	**19 155**	**17 761**
Дээд	*Tertiary*	1 763	2 223	2 231	2 513
ТМС/МСҮТ*	*Technical and vocational schools*	1 833	1 863	2 060	1 398
Бүрэн дунд	*Completed secondary*	3 781	4 051	4 744	4 508
Бүрэн бус дунд	*Basic*	3 088	3 253	3 475	2 846
Бага	*Primary*	3 798	4 004	3 851	3 832
Боловсролгүй	*Uneducated*	2 648	2 899	2 794	2 664

Тайлбар: * ТМС/МСҮТ - Техник мэргэжлийн сургууль / Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төв
*Note: * Technical and vocational schools*

3.26 НАС БАРСАН ХҮНИЙ ТОО, хүйсээр, насны бүлгээр, оны эцэст

DEATHS, by sex and age group, at the end of the year

тоо *number*

Насны бүлэг *Age group*	2009		2010		2011		2012	
	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*
Бүгд Total	**16 911**	**7 066**	**18 293**	**7 512**	**19 155**	**7 446**	**17 761**	**6 819**
1 хүртэл *under 1 years old*	1 386	591	1 275	554	1 152	518	1143	492
1-4	367	181	446	213	614	261	463	207
5-9	100	37	124	50	196	98	147	54
10-14	113	40	122	51	195	58	134	47
15-19	188	72	219	67	319	100	248	79
20-24	339	106	424	130	537	157	451	104
25-29	455	140	493	158	566	162	493	121
30-34	549	173	703	198	667	173	681	178
35-39	712	225	843	208	945	238	849	221
40-44	967	283	1 073	333	1 174	324	1 075	276
45-49	1 289	427	1 455	458	1 519	418	1 545	422
50-54	1 431	489	1 623	534	1 799	572	1 665	470
55-59	1 254	446	1 364	499	1 514	478	1 458	449
60-64	1 176	471	1 361	521	1 365	505	1 284	499
65-69	1 578	640	1 437	610	1 386	588	1 267	539
70+	5 007	2 745	5 331	2 928	5 207	2 796	4 858	2 661

3.27 НАС БАРСАН ХҮНИЙ ТОО, хүйсээр, хот, хөдөөгөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 он

DEATHS by sex, urban and rural, regions, aimags and the Capital, in 2012

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Нас барсан хүний тоо *Deaths*				Нас баралтын хүйсийн харьцаа *Sex ratio at death*
		Хүйсээр *By sex*		Байршлаар *By location*		
		Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Хот* *Urban**	Хөдөө* *Rural**	
БҮГД	***TOTAL***	**17 761**	**6 819**	**13 444**	**4 317**	**160.5**
	Баруун бүс			***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 435**	**586**	**434**	**1 001**	**144.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	248	99	83	165	150.5
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	217	96	67	150	126.0
Завхан	*Zavkhan*	333	146	70	263	128.1
Увс	*Uvs*	330	120	114	216	175.0
Ховд	*Khovd*	307	125	100	207	145.6
	Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 721**	**1 027**	**1 040**	**1 681**	**164.9**
Архангай	*Arkhangai*	473	173	100	373	173.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	381	152	150	231	150.7
Булган	*Bulgan*	258	86	65	193	200.0
Орхон	*Orkhon*	396	151	380	16	162.3
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	578	231	132	446	150.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	635	234	213	422	171.4
	Төвийн бүс			***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 143**	**814**	**1 061**	**1 082**	**163.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	65	24	42	23	170.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	421	151	338	83	178.8
Дорноговь	*Dornogovi*	262	92	162	100	184.8
Дундговь	*Dundgovi*	205	91	70	135	125.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	237	100	97	140	137.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	453	171	252	201	164.9
Төв	*Tov*	500	185	100	400	170.3
	Зүүн бүс			***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**986**	**397**	**433**	**553**	**148.4**
Дорнод	*Dornod*	368	150	204	164	145.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	280	106	110	170	164.2
Хэнтий	*Khentii*	338	141	120	218	139.7
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**10 476**	**3 995**	**10 476**	**–**	**162.2**

Тайлбар: * Тооцооны дүнгээр
*Note: * Estimated result*

3.28 НАС БАРАЛТ, 1000 хүнд ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

CRUDE DEATH RATE, by regions, aimags and the Capital, at the end of year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009*	2010*	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**6.3**	**6.7**	**6.9**	**6.3**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**7.0**	**7.0**	**7.1**	**4.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	7.1	6.6	6.2	2.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	7.0	6.4	6.9	4.1
Завхан	*Zavkhan*	7.4	7.5	8.3	5.2
Увс	*Uvs*	7.7	7.7	7.1	4.5
Ховд	*Khovd*	6.1	6.7	7.2	3.9
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**7.3**	**8.0**	**7.8**	**5.2**
Архангай	*Arkhangai*	7.2	8.3	8.2	5.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	7.5	8.2	8.1	4.9
Булган	*Bulgan*	7.1	7.9	7.3	4.7
Орхон	*Orkhon*	6.9	7.4	7.1	4.3
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	7.5	8.0	7.8	5.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	7.6	8.3	8.3	5.4
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**6.5**	**7.0**	**7.2**	**4.6**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	6.9	6.4	7.2	4.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	7.0	7.2	7.4	4.3
Дорноговь	*Dornogovi*	5.4	6.5	7.3	4.3
Дундговь	*Dundgovi*	6.8	7.9	8.0	5.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	5.8	5.6	5.9	3.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	6.7	7.2	6.7	4.5
Төв	*Tov*	7.1	7.6	8.0	5.8
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**7.0**	**7.4**	**8.0**	**5.2**
Дорнод	*Dornod*	7.0	7.6	7.7	5.2
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	6.4	7.1	9.6	5.4
Хэнтий	*Khentii*	7.3	7.4	7.1	5.0
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**5.4**	**5.8**	**6.1**	**8.0**

Тайлбар: * Хүн амын жилийн дундаж тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор.
Note: * *Estimated by mid-year adjusment population*

3.29 НАСНЫ БҮЛЭГ ДЭХ НАС БАРАЛТЫН КОЭФФИЦИЕНТ, оны эцэст

AGE-SPECIFIC DEATH RATE, at the end of the year

Насны бүлэг *Age group*	2009*	2010*	2011	2012
0-4	6.9	6.4	6.2	5.4
5-9	0.4	0.5	0.9	0.6
10-14	0.4	0.5	0.8	0.6
15-19	0.6	0.8	1.2	1.0
20-24	1.2	1.4	1.8	1.5
25-29	1.9	1.9	2.1	1.8
30-34	2.5	3.1	2.8	2.8
35-39	3.5	4.0	4.4	3.9
40-44	5.4	5.8	6.2	5.6
45-49	8.2	9.0	9.1	9.1
50-54	12.6	13.4	14.0	12.4
55-59	17.0	17.9	18.7	16.6
60-64	23.2	26.6	25.7	23.2
65-69	36.0	33.9	33.7	31.2
70+	76.6	80.2	75.8	68.4

Тайлбар: * Хүн амын жилийн дундаж тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор.
*Note: * Estimated by mid-year adjusment population*

3.30 ГЭРЛЭЛТЭЭ БҮРТГҮҮЛСЭН ХҮНИЙ ТОО, хүйсээр, насны бүлгээр, оны эцэст

REGISTERED MARRIAGES, by sex and age group, at the end of the year

тоо *number*

Насны бүлэг Age group	2009		2010		2011		2012	
	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*
Бүгд *Total*	**34 071**	**34 071**	**9 349**	**9 349**	**11 869**	**11 869**	**12 822**	**12 822**
18-19	1 742	3 283	254	563	215	517	237	735
20-24	15 582	17 343	3 453	3 955	4293	5 236	5 204	6 206
25-29	10 852	8 841	2 661	2 271	4012	3 352	4 277	3 344
30-34	4 219	3 187	1 204	1 104	1573	1 363	1 459	1 199
35-39	1 057	1 003	781	771	883	765	750	721
40-44	369	274	552	405	488	384	475	366
45-49	147	95	267	190	251	171	256	161
50+	103	45	177	90	154	81	164	90

3.31 ГЭР БҮЛ ЦУЦЛАЛТЫН ТОО, гэр бүл байсан хугацаагаар, оны эцэст

DIVORCES, by duration of marriage, at the end of the year

тоо *number*

Хугацаа, жил	*Duration, year*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**2 399**	**3 054**	**3 222**	**2 467**
Үүнээс:	*Of which:*				
1 жил хүртэл	*Until 1 year*	60	101	83	4
1-3	*1-3*	421	576	611	368
4-6	*4-6*	341	601	777	833
7-9	*7-9*	402	395	349	280
10 ба дээш	*10 and over*	1 175	1 381	1 402	982

3.32 УРЧЛҮҮЛСЭН ХҮҮХДИЙН ТОО, насны бүлгээр, оны эцэст

CHILD ADOPTIONS, by age group, at the end of the year

тоо *number*

Насны бүлэг	*Age group*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**2 167**	**2 487**	**2 093**	**1 701**
Үүнээс:	*Of which:*				
3 нас хүртэлх	*Until 3 age*	921	915	1 102	984
3-6	*3-6*	505	596	443	269
7-9	*7-9*	288	357	229	147
10 ба дээш	*10 and over*	453	619	319	301

Монгол Улсын хүн амын тоо, жилийн өсөлтийн хувь
Population and annual growth rate of Mongolia

Тайлбар: * Хүн амын тодотгосон тоо, жилийн өсөлт
Note: * *Annual growth of the adjusment population*

Монгол Улсын хүн амын нас, хүйсийн суварга, 2012 он
Population pyramid of Mongolia, in 2012

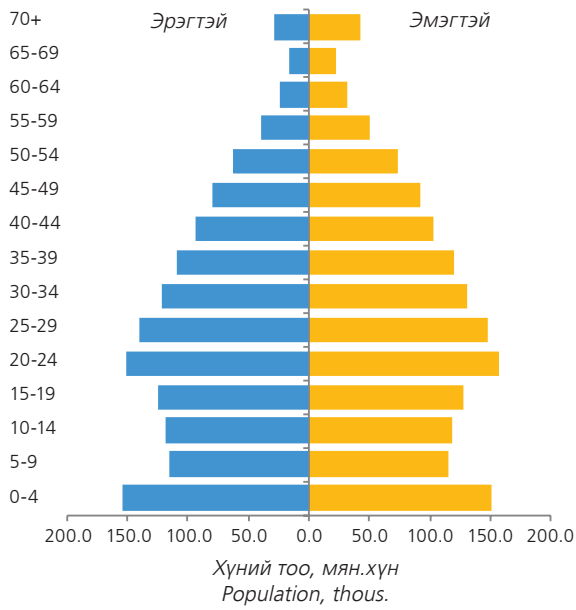

Төрөлтийн нийлбэр коэффициент
Total fertility rate

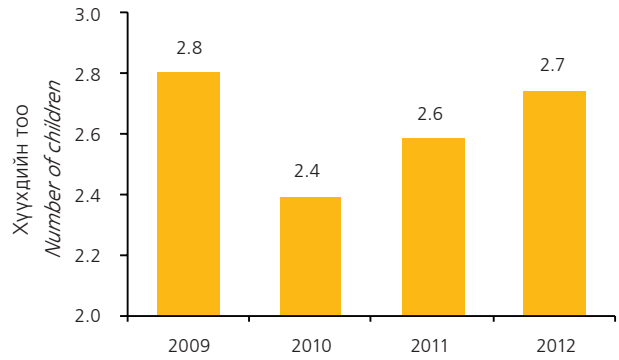

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент
Age-specific fertility rate

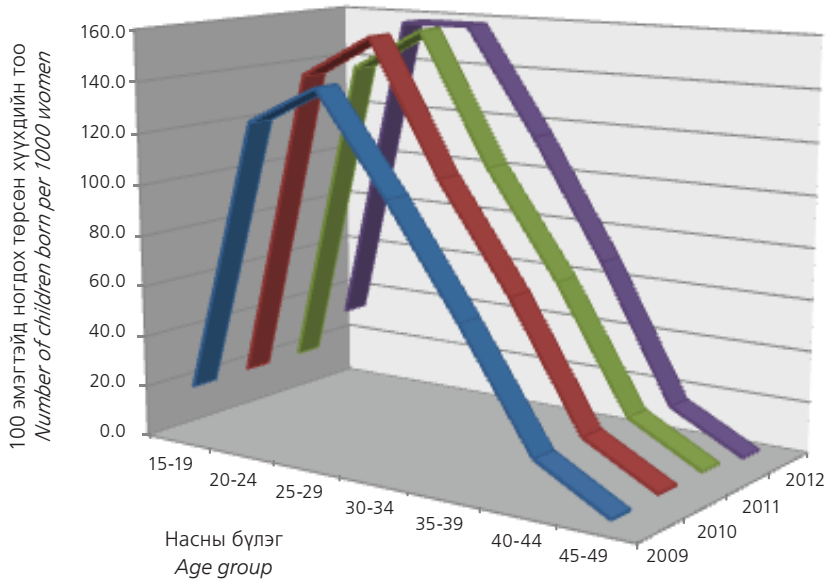

Төрсөн, нас барсан хүний тоо, мян.хүн
Births and deaths, thous.persons

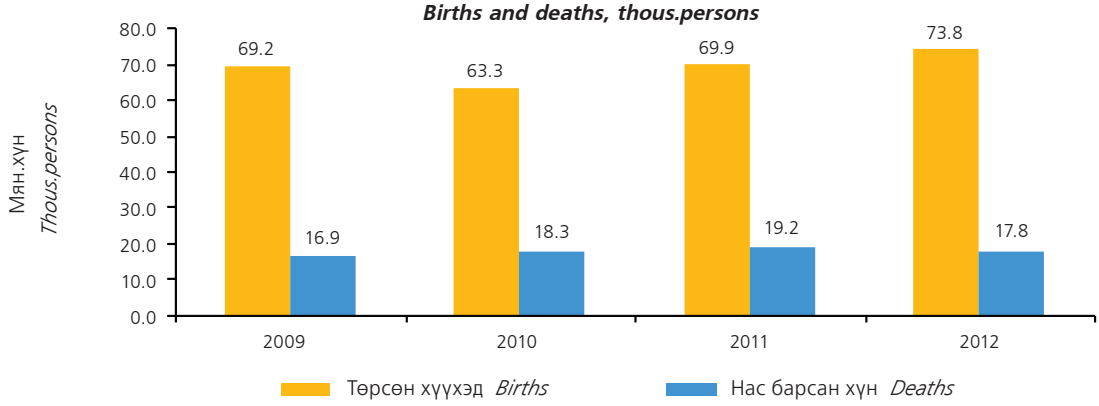

Гэрлэлт, цуцлалт, 1000 хүнд ногдохоор
Marriages and divorces, per 1000 population

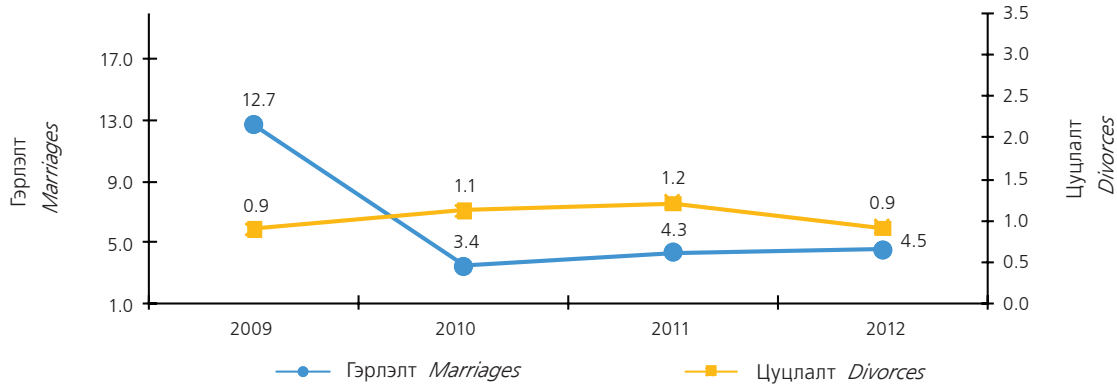

АЖИЛЛАХ ХҮЧ

Энэ бүлэгт хөдөлмөрийн насны хүн ам, ажиллах хүч, ажиллагчид, ажилгүй иргэдийн талаарх мэдээллийг тусгалаа. Эдгээр үзүүлэлтийг тооцохдоо Үндэсний статистикийн хорооноос жил, улирлаар гаргадаг "Ажиллах хүчний судалгаа", "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын цалингийн мэдээ", "Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн сарын мэдээ", "Төрийн албан хаагчийн бүрэлдэхүүн, хөдөлгөөний талаарх статистикийн тойм" зэрэг хөдөлмөрийн статистикийн түүвэр судалгаа, мэдээ тайлангийн үр дүнг ашигласан.

Монгол Улсад Ажиллах хүчний судалгаа (АХС) –г анх удаа 2002-2003 онд олон улсын нийтлэг аргачлалын дагуу улирлаар явуулсан нь хөдөлмөрийн зах зээл дэх улирлын нөлөөллийг тусгасан хүн амын хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний хэмжээний суурь судалгаа болсон юм. Монгол Улсын "Статистикийн тухай" хуулинд 2004 онд оруулсан нэмэлт өөрчлөлт ёсоор 2006 оноос эхлэн жил бүр АХС-ны үр дүнг нэгтгэн улирлын давтамжтайгаар тархааж байна.

Ажиллах хүчний судалгаанд сонгогдсон өрхөөс мэдээллийг сар бүр цуглуулж, улирлаар нэгтгэж, үр дүнг гаргадаг.

Улсын хэмжээнд хүн амын хөдөлмөр эрхлэлт, ажиллах хүчний мэдээ, тайлан гаргах, судалгаа явуулахад ҮСХ-ны дарга, Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын /хуучнаар/ 2009 оны 01/68/94 тоот хамтарсан тушаалаар батлагдсан "Хөдөлмөр эрхлэлт, ажиллах хүчний статистикийн үзүүлэлтийг тооцох аргачлал"-ыг мөрдөж байна.

Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд зах зээлд болон хувийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бараа, үйлчилгээний үйл ажиллагааг хамруулна. Үндэсний тооцооны системийн хүрээнд бараа, үйлчилгээг худалдах, солилцох, өөрийн аж ахуйд хэрэглэх зорилгоор боловсруулсан түүхий эд материал, зах зээлд нийлүүлж байгаа бүхий л бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, зах зээлд худалдах, өөртөө хэрэглэх зорилгоор өрхөд үйлдвэрлэж байгаа бараа, үйлчилгээг хамруулна.

Эдийн засгийн бус үйл ажиллагаанд хүүхэд, өндөр настан асрах, гэр цэвэрлэх, хоол унд бэлтгэх зэрэг цалин хөлс, орлого олохгүй үйл ажиллагааг хамруулна.

Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам (ажиллах хүч)-д тухайн цаг хугацаанд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд ажиллах хүчээ нийлүүлж байгаа ажиллагч, нийлүүлэхэд бэлэн байгаа ажилгүй иргэдийг хамруулна. Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амыг эдийн засгийн байнгын идэвхтэй хүн ам, эдийн засгийн тухайн үеийн идэвхтэй хүн ам гэж хоёр ангилна. Эмхэтгэлд мэдээллийг эдийн засгийн тухайн үеийн идэвхтэй хүн амаар гаргасан.

Эдийн засгийн идэвхгүй хүн амд эдийн засгийн идэвхтэй хүн амд хамаарагдахгүй хөдөлмөрийн насны нийт хүн ам болон хөдөлмөрийн насанд хүрээгүй хүн ам, хөдөлмөрийн наснаас дээш насны хүн амыг хамруулна. Эдийн засгийн идэвхгүй хүн амд хөдөлмөрийн нөхцөл, онцлогоос шалтгаалан тэтгэврийн наснаас өмнө тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгосон хүн ам, хөдөлмөрийн чадвараа 6 сараас дээш хугацаагаар түр болон бүрэн алдсан иргэн, хөдөлмөрийн насны өдрөөр суралцагч, хүндэтгэх ба хүндэтгэх бус шалтгаанаар хөдөлмөр эрхлээгүй болон хөдөлмөрийн насанд хүрээгүй хүн амыг хамруулна. Эдийн засгийн идэвхгүй хүн амыг эдийн засгийн байнгын идэвхгүй хүн ам, эдийн засгийн тухайн үеийн идэвхгүй хүн ам гэж хоёр ангилна.

Ажиллагч–цалин хөлс, орлого олох зорилгоор эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцож, хөдөлмөр эрхлэлтийн аль нэг хэв шинж (статус)-д хамрагдаж буй иргэнийг ойлгоно. Цалин хөлс, орлого олох зорилгоор эдийн засгийн үйл ажиллагаанд сүүлийн 7 хоногт нэгээс дээш цагаар оролцсон бол ажиллагч гэж үзнэ.

Ажилгүй иргэн–тухайн хугацаанд ажилгүй байсан, ажил хийхэд бэлэн, ажил идэвхтэй хайж байгаа хөдөлмөрийн насны, хөдөлмөрийн чадвартай иргэнийг хэлнэ.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд–Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй хайж байгаа хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэст бүртгүүлсэн иргэдийг бүртгэлтэй ажилгүй иргэдэд хамруулав.

Төрийн албан хаагч–төрийн албан тушаалыг эрхэлж, бүрэн эрхээ хэрэгжүүлсний төлөө төрөөс цалин хөлс авч, ажиллах нөхцөл, баталгаагаар хангагдан ажиллаж байгаа этгээдийг хэлнэ.

"Ажиллах хүчний оролцооны түвшин"-Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоог хөдөлмөрийн насны хүн амын тоонд харьцуулж тооцно.

$$\text{Ажиллах хүчний оролцооны түвшин} = \frac{\text{Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоо}}{\text{Хөдөлмөрийн насны хүн амын тоо}} \times 100$$

Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин-ажиллагчдын тоог эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоонд харьцуулна.

$$\text{Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин} = \frac{\text{Ажиллагчдын тоо}}{\text{Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоо}} \times 100$$

Ажилгүйдлийн түвшин-ажилгүй иргэдийн тоо эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тооны харьцаа байна.

$$\text{Ажилгүйдлийн түвшин} = \frac{\text{Ажилгүй иргэдийн тоо}}{\text{Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоо}} \times 100$$

ДУНДАЖ ЦАЛИН

Дундаж цалин-Тайлант хугацаанд ажиллагчдад олгосон нийт цалин хөлс болон тайлант хугацаанд цалин хөлс олгогдсон ажиллагчдын тооны харьцаа байна. Цалин хөлс нь үндсэн цалин, нэмэгдэл хөлс, нэмэгдэл, шагнал урамшуулал, ажиллаагүй цагийн олговор болон бусад олговроос бүрдэнэ.

$$\text{Дундаж цалин} = \frac{\text{Ажиллагчдын цалин, орлого}}{\text{Ажиллагчдын дундаж тоо}} \times 100$$

Нэрлэсэн цалин-Тайлант хугацаанд татвар, суутгал хасагдсан, хэрэглээний үнийн индексээр засварлагдаагүй, худалдан авах чадварын өөрчлөлтийг илэрхийлдэггүй цалин, хөлс байна.

Нэрлэсэн цалингийн индекс-Тайлант хугацааны болон суурь хугацаа (жил, улирал)-ны нэрлэсэн дундаж цалингийн хувиар (процентоор) илэрхийлэгдсэн харьцаа байна.

$$\text{Нэрлэсэн цалингийн индекс} = \frac{\text{Тайлант оны нэрлэсэн дундаж цалин}}{\text{Суурь оны нэрлэсэн дундаж цалин}} \times 100$$

Бодит цалингийн индекс нь нэрлэсэн цалингийн хэрэглээний үнийн индексээр засварлагдсан, худалдан авах чадварын өөрчлөлтийг илэрхийлсэн үзүүлэлт байна.

Бодит цалингийн индекс-Нэрлэсэн цалингийн индекс, тайлант оны хэрэглээний үнийн индексийн хувиар илэрхийлэгдсэн харьцаа байна.

$$\text{Бодит цалингийн индекс} = \frac{\text{Нэрлэсэн цалингийн индекс}}{\text{Хэрэглээний үнийн индекс}} \times 100$$

LABOUR FORCE

This section provides information on working age population, labour force, employed and unemployed people. Basic data sources for estimates of these indicators are sample surveys and statistical reports relevant to labour statistics produced by the National Statistical Office such as reports on "Labour Force Survey (LFS)", "Survey on Wages and Salaries", "Monthly report of the registered unemployed", and "Statistical Overview on Civil Servant Structure and Movement" on an annual, quarterly and monthly basis.

Mongolia had conducted "Labor Force Survey" in 2002-2003 at first time on a quarterly basis during in accordance with internationally common methodologies, was a national employment baseline survey that captured seasonal variations in the labor market. According to amendments for the Law on Statistics of Mongolia in 2004, the NSO has conducting LFS on a quarterly basis and publishing its results since 2006.

The Labour Force Survey data are collected every month from selected households, and compiled and disseminated data on a quarterly basis.

"Methodology for Estimation of Employment and Labor Force Statistics Indicators" approved by a Joint Resolution 01/68/94 of 2009 from the Chairman of the NSO and the Minister for Social Welfare and Labour /old name/ are being followed to produce employment and labour force statistics and conduct sample surveys at the national level.

*"**Economic activity**" means a process, i.e. the combination of actions that result in a certain set of products and services produced for the market or for personal use. National Account System comprises all goods and services, raw materials produced or processed for sell or exchange in the market or domestically produced ones for personal use or for market supply.*

*"**Non-economic activity**" means activities which are carried out not for profit and wages, such as looking after children and erdes, cooking, etc.*

*"**Economically active population (Labour force)**" comprises all persons of either sex unemployed for the moment, who are ready to furnish or employed ones who furnish the supply of labour for the production of economic goods and services as defined by the United Nations System of National Accounts during a specified time-reference period. Economically active population is divided into "usually active" or "currently active" during a specified time-reference period.*

*"**Employed**" means all citizens engaged in economic activity for pay (wages or salary) and have an employment status. Person who are engaged in economic activity for pay for a period of more than one week can be regarded as emploeyd.*

*"**Unemployed**" are working age citizens with work capabilities who have been unemployed during the reference period, available for work and actively looking for a job.*

***Registered unemployed** are those segments of the population in the working age who are currently not involved in a paid or self-employed job and actively looking for job and registered at the Department of Labour and Social Welfare according to the International Standard Methodology.*

*"**Government employee"** Civil servants shall be the persons who are paid and ensured working conditions and guarantees by the state for holding a civil position and for exercising their powers.*

*"**Labour force participation rate**" ratio of the economically active population to the working age population, expressed in percentages.*

$$\text{Labour force participation rate} = \frac{\text{Economically active population}}{\text{Working age population}} \times 100$$

"***Employment rate***" *ratio of the number of employed to the economically active population, expressed in percentages.*

$$\text{Employment rate} = \frac{\text{Number of employed}}{\text{Economically active population}} \times 100$$

"***Unemployment rate***" *ratio of the number of unemployed to the economically active population, expressed in percentages.*

$$\text{Unemployment rate} = \frac{\text{Number of unemployed}}{\text{Economically active population}} \times 100$$

AVERAGE WAGES AND SALARIES

Average wages and salaries *is proportion of total amount wages and salaries grantel for employees and number of employees. Wage and salary is consist of basic pay, bonuses, compensation for hours of not working and other payment.*

$$\text{Average wage and salary} = \frac{\text{Wages and salaries of employees}}{\text{Number of employees}} \times 100$$

Nominal wage *is wages measured in terms of money paid of employees after deduction for taxes and contributions, not adjusted by consumer price index and not in terms of purchasing power.*

A nominal wage index *(NWI) is proportion of nominal wage of current period (annual or quarterly) and nominal wage of base period as expressed percentage.*

$$\text{Nominal wage index} = \frac{\text{Nominal wage for the base year}}{\text{Nominal wage for year of current}} \times 100$$

Real wage index is nominal wage index corrected for changes in purchasing power measured by the consumer price index.

The real wage index *is proportion of nominal wage index and consumer price index of corresponding year.*

$$\text{Real wage index} = \frac{\text{Nominal wage index}}{\text{Consumer price index}} \times 100$$

4.1 ХҮН АМЫН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, оны эцэст

EMPLOYMENT, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***				
15 ба түүнээс дээш насны хүн амын тоо	*Population aged 15 and over*	1 853.5	1 863.4	1 798.4	1 812.1
Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоо	*Economically active population*	1 137.9	1 147.1	1 124.7	1 151.1
Үүнээс:	*Of which:*				
Ажиллагчдын тоо	*Employed*	1 006.3	1 033.7	1 037.7	1 056.4
Ажилгүй иргэдийн тоо	*Unemployed*	131.6	113.4	87.0	94.7
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо*	*Registered unemployed**	38.1	38.3	57.2	35.8
Эдийн засгийн идэвхгүй хүн амын тоо	*Economically inactive population*	715.6	716.3	673.7	661.0
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин, %	*Labour force participation rate,%*	66.8	61.6	62.5	63.5
Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин, %	*Employment rate,%*	88.4	90.1	92.3	91.8
Ажилгүйдлийн түвшин, %	*Unemployment rate, %*	11.6	9.9	7.7	8.2
Үүнээс: Эмэгтэй	***Of which: Female***				
15 ба түүнээс дээш насны хүн амын тоо	*Population aged 15 and over*	877.9	960.8	932.0	942.2
Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоо	*Economically active population*	542.9	540.3	529.2	550.5
Үүнээс:	*Of which:*				
Ажиллагчдын тоо	*Employed*	480.1	490.6	490.2	506.1
Ажилгүй иргэдийн тоо	*Unemployed*	62.7	49.7	39.0	44.4
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо*	*Registered unemployed**	21.1	20.1	26.0	18.8
Эдийн засгийн идэвхгүй хүн амын тоо	*Economically inactive population*	418.2	420.6	402.8	391.7
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин, %	*Labour force participation rate,%*	61.8	56.2	56.8	58.4
Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин, %	*Employment rate,%*	88.4	90.8	92.6	91.9
Ажилгүйдлийн түвшин , %	*Unemployment rate, %*	11.5	9.2	7.4	8.1

* Эх үүсвэр: Хөдөлмөрийн яамны мэдээ
* *Source: Report of the Ministry of Labour*

4.2 ЭДИЙН ЗАСГИЙН ИДЭВХТЭЙ ХҮН АМЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year,

мян.хүн *thous.persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 137.9**	**1 147.1**	**1 124.7**	**1 151.1**
	Баруун бүс	***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**188.6**	**187.9**	**188.2**	**196.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	43.9	43.3	45.2	51.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	29.3	31.0	27.4	30.4
Завхан	*Zavkhan*	32.8	39.0	36.8	40.0
Увс	*Uvs*	42.1	38.7	40.8	37.9
Ховд	*Khovd*	40.5	35.9	38.0	37.2
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**268.8**	**268.3**	**253.4**	**273.7**
Архангай	*Arkhangai*	47.4	49.4	49.2	49.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	37.9	37.6	36.3	38.6
Булган	*Bulgan*	27.7	30.7	28.7	29.6
Орхон	*Orkhon*	41.2	37.7	37.2	41.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	57.7	54.5	48.0	54.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	56.9	58.4	54.0	59.9
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**215.6**	**215.4**	**214.1**	**197.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	6.1	5.8	5.6	3.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	40.4	39.0	40.2	37.5
Дорноговь	*Dornogovi*	25.3	29.2	21.4	23.6
Дундговь	*Dundgovi*	24.1	24.2	24.4	23.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	27.3	27.7	28.9	21.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	50.1	47.1	45.7	41.1
Төв	*Tov*	42.3	42.4	47.9	46.9
	Зүүн бүс	***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**76.9**	**80.4**	**86.2**	**89.8**
Дорнод	*Dornod*	24.3	26.2	28.9	27.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	28.9	30.5	28.6	30.0
Хэнтий	*Khentii*	23.7	23.7	28.7	32.2
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**388.0**	**395.1**	**382.8**	**393.3**

4.3 АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны эцэст

EMPLOYEES, by divisions, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 006.3**	**1 033.7**	**1 037.7**	**1 056.4**
Үүнээс:	***Of which:***				
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй,загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry, fishing and hunting*	348.8	346.6	342.8	370.0
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarring*	34.8	34.1	45.1	46.7
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	62.7	64.8	65.8	64.9
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	9.5	12.4	11.9	14.5
Усан хангамж; бохир ус зайлуулах систем, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	6.1	7.8	5.1	6.7
Барилга	*Construction*	49.6	48.8	52.0	59.2
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motocycles*	160.3	146.2	152.5	131.3
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	68.7	76.5	75.8	56.1
Зочид буудал, байр, сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээ	*Accommodation and food service activities*	23.3	27.7	26.4	30.2
Мэдээлэл, холбоо	*Information, communication*	10.2	14.5	11.5	14.7
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	*Financial and insurance activities*	12.3	15.2	16.6	17.4
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	*Real estate activities*	0.2	0.5	0.3	1.2
Мэргэжлийн шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	*Professional, scientific and technical activities*	10.9	9.5	11.4	11.3
Удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	*Administrative and support service activities*	8.9	9.4	9.2	13.3
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	*Public administration and defence; compulsory social insurancy*	56.1	61.0	55.6	62.9
Боловсрол	*Education*	74.9	85.3	85.5	86.3
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	*Human health and social work activities*	35.7	40.3	36.4	37.5
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	*Arts, entertainment and recreation*	6.9	8.5	7.8	7.4
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	22.3	21.4	21.8	19.8
Хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаа	*Activities of households as employers*	1.9	0.9	1.8	1.3
Олон улсын байгууллага, суурин төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа	*Activities of extraterritorial organizations and bodies*	2.2	2.3	2.4	3.7

4.4 АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

EMPLOYEES, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 .006.3**	**1 033.7**	**1 037.7**	**1 056.4**
	Баруун бүс	***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**174.5**	**169.0**	**167.8**	**177.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	40.2	42.1	42.0	45.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	27.4	28.2	24.4	26.3
Завхан	*Zavkhan*	31.5	33.2	30.1	37.3
Увс	*Uvs*	38.8	32.9	36.6	34.7
Ховд	*Khovd*	36.6	32.6	34.7	34.2
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**236.6**	**236.4**	**232.3**	**251.1**
Архангай	*Arkhangai*	44.0	46.0	47.0	48.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	37.8	36.3	34.5	37.3
Булган	*Bulgan*	24.0	26.1	24.9	26.9
Орхон	*Orkhon*	29.2	28.0	32.8	35.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	53.6	51.7	44.0	52.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	48.0	48.3	49.1	50.8
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**191.4**	**195.4**	**199.5**	**182.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4.8	5.0	5.3	3.2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	34.1	34.7	36.8	32.1
Дорноговь	*Dornogovi*	20.1	24.6	20.2	22.7
Дундговь	*Dundgovi*	20.9	21.8	22.3	21.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	23.2	23.4	24.5	20.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	48.8	46.1	45.1	38.6
Төв	*Tov*	39.5	39.8	45.3	44.2
	Зүүн бүс	***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**70.0**	**72.0**	**76.7**	**80.2**
Дорнод	*Dornod*	23.7	23.0	25.8	25.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	24.3	26.3	24.7	26.8
Хэнтий	*Khentii*	22.0	22.7	26.2	28.0
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**333.8**	**360.9**	**361.4**	**365.3**

Ажиллагчид, салбараар, нийт дүнд эзлэх хувиар
Employees, by industries, percentage share to total

2009

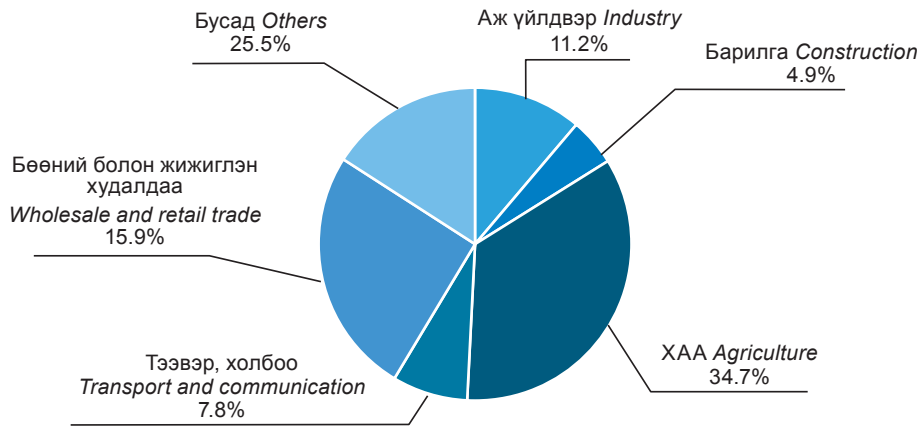

Ажиллагчид, салбараар, нийт дүнд эзлэх хувиар
Employees, by industries, percentage share to total

2010

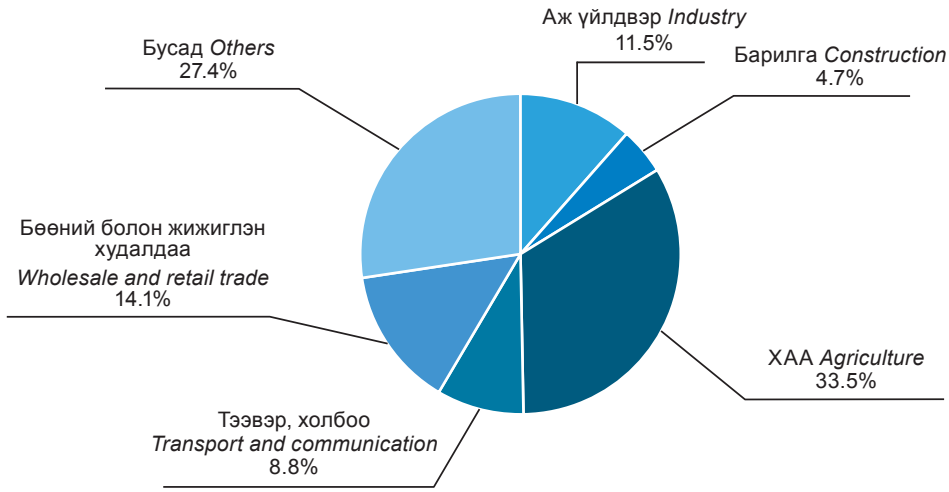

Ажиллагчид, салбараар, нийт дүнд эзлэх хувиар
Employees, by industries, percentage share to total

2011

Ажиллагчид, салбараар, нийт дүнд эзлэх хувиар
Employees, by industries, percentage share to total

2012

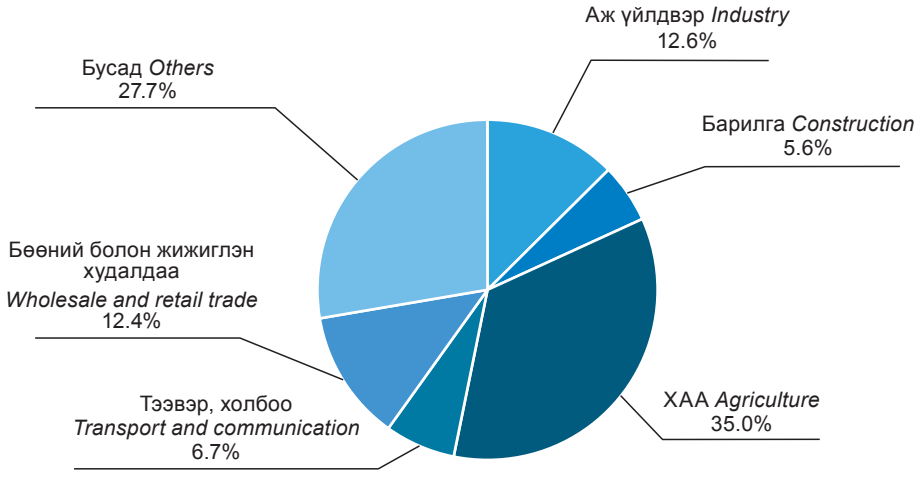

4.5 АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО*, хүйс, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст,

UNEMPLOYED, by sex, regions, aimags and the Capital, at the end of the year*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***				
БҮГД	***TOTAL***	**131 618**	**113 438**	**87 030**	**94 705**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**14 131**	**18 914**	**20 309**	**19 290**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3 653	1 231	3 160	6 389
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 939	2 803	2 952	4 183
Завхан	*Zavkhan*	1 322	5 784	6 693	2 547
Увс	*Uvs*	3 277	5 787	4 225	3 177
Ховд	*Khovd*	3 940	3 309	3 279	2 994
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**32 200**	**31 874**	**21 135**	**22 582**
Архангай	*Arkhangai*	3 354	3 459	2 190	1 612
Баянхонгор	*Bayankhongor*	111	1 352	1 818	1 391
Булган	*Bulgan*	3 663	4 662	3 835	2 678
Орхон	*Orkhon*	12 036	9 789	4 446	5 934
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4 121	2 639	3 933	1 837
Хөвсгөл	*Khovsgol*	8 915	9 973	4 913	9 130
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**24 122**	**19 977**	**14 636**	**15 134**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1 282	830	265	208
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	6 280	4 291	3 368	5 373
Дорноговь	*Dornogovi*	5 194	4 608	1 184	893
Дундговь	*Dundgovi*	3 217	2 456	2 161	1 985
Өмнөговь	*Omnogovi*	4 073	4 269	4 411	1 404
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 282	982	634	2 480
Төв	*Tov*	2 794	2 541	2 613	2 791
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**6 976**	**8 408**	**9 544**	**9 671**
Дорнод	*Dornod*	619	3 222	3 141	2 248
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	4 625	4 196	3 910	3 217
Хэнтий	*Khentii*	1 732	990	2 493	4 206
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**54 189**	**34 265**	**21 406**	**28 028**
	Үүнээс: Эмэгтэй	***Of which: Female***			
БҮГД	***TOTAL***	**62 778**	**49 698**	**38 999**	**44 392**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**8 038**	**9 568**	**9 960**	**9 999**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 363	807	1 789	4 036
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	952	1 139	1 386	2 018
Завхан	*Zavkhan*	953	2459	3 139	1 039
Увс	*Uvs*	1 618	3 698	2 308	1 708
Ховд	*Khovd*	2 152	1 465	1 338	1 198
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**15 757**	**13 591**	**8 699**	**10 423**
Архангай	*Arkhangai*	1 708	1 820	984	939
Баянхонгор	*Bayankhongor*	111	323	534	591
Булган	*Bulgan*	1 902	1 993	1 383	1 093
Орхон	*Orkhon*	6 126	4 357	2 535	2 538
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 976	1 153	1 456	1 215
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 934	3 945	1 807	4 047
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**9 880**	**8 163**	**6 048**	**6 661**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	329	173	105	0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 637	1 944	1 459	2 086
Дорноговь	*Dornogovi*	2 359	1 740	532	392
Дундговь	*Dundgovi*	1338	933	812	960
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 648	1 837	1 418	430
Сэлэнгэ	*Selenge*	615	423	249	1 552
Төв	*Tov*	954	1 113	1 473	1 241
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**3 340**	**4 453**	**4 747**	**4 602**
Дорнод	*Dornod*	318	1 409	1 165	1 103
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2 373	2 451	2 333	1 464
Хэнтий	*Khentii*	649	593	1 249	2 035
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**25 763**	**13 923**	**9 545**	**12 707**

* Ажиллах хүчний судалгааны дүнгээр

** By results of the Labour Force Survey*

4.6 АЖИЛГҮЙДЛИЙН ТҮВШИН, бүс, аймаг, нийслэлээр

UNEMPLOYMENT RATE, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**11.6**	**9.9**	**7.7**	**8.2**
Баруун бүс		***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**7.5**	**10.1**	**10.8**	**9.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	8.4	2.8	7.0	12.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	6.6	9.0	10.8	13.7
Завхан	*Zavkhan*	4.0	14.8	18.2	6.4
Увс	*Uvs*	7.8	15.0	10.4	8.4
Ховд	*Khovd*	9.6	9.2	8.6	8.0
Хангайн бүс		***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**12.0**	**11.9**	**8.3**	**8.3**
Архангай	*Arkhangai*	7.2	7.0	4.5	3.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	0.3	3.6	5.0	3.6
Булган	*Bulgan*	13.3	15.2	13.4	9.1
Орхон	*Orkhon*	29.2	25.9	11.9	14.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	7.1	4.9	8.2	3.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	15.7	17.1	9.1	15.2
Төвийн бүс		***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**11.2**	**9.3**	**6.8**	**7.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	21.2	14.3	4.8	6.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	15.5	11.0	8.4	14.3
Дорноговь	*Dornogovi*	20.7	15.8	5.5	3.8
Дундговь	*Dundgovi*	13.3	10.1	8.8	8.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	15.0	15.4	15.3	6.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	2.5	2.1	1.4	6.0
Төв	*Tov*	6.5	6.0	5.5	5.9
Зүүн бүс		***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**9.0**	**10.5**	**11.1**	**10.8**
Дорнод	*Dornod*	2.6	12.3	10.9	8.1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	15.9	13.8	13.7	10.7
Хэнтий	*Khentii*	7.3	4.2	8.7	13.0
Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**14.0**	**8.7**	**5.6**	**7.1**

4.7 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО*, хүйс, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

REGISTERED UNEMPLOYED, by sex, aimags and the Capital, at the end of the year*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***				
БҮГД	***TOTAL***	**38 077**	**38 250**	**57 171**	**35 776**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**7 886**	**7 158**	**6 195**	**5 511**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 292	1 140	1 038	513
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	996	817	787	840
Завхан	*Zavkhan*	2 225	2 651	1 457	1 436
Увс	*Uvs*	2 252	1 230	781	1 002
Ховд	*Khovd*	1 121	1 320	2 132	1 720
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**14 463**	**12 400**	**11 293**	**8 375**
Архангай	*Arkhangai*	1 824	2 132	2 584	1 793
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 995	2 291	1 309	1 703
Булган	*Bulgan*	2 945	1 616	597	211
Орхон	*Orkhon*	1 804	1 748	2 287	360
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 568	2 230	2 099	1 541
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 327	2 383	2 417	2 767
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**5 379**	**6 868**	**6 372**	**5 640**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	157	128	477	169
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 641	1 773	1 907	1 759
Дорноговь	*Dornogovi*	532	642	656	942
Дундговь	*Dundgovi*	554	848	638	828
Өмнөговь	*Omnogovi*	484	979	705	215
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 120	998	1 135	687
Төв	*Tov*	891	1 500	854	1 040
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**2 672**	**2 736**	**3 980**	**3 439**
Дорнод	*Dornod*	730	786	1 756	1 634
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 041	907	859	780
Хэнтий	*Khentii*	901	1 043	1 365	1 025
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**7 677**	**9 088**	**29 331**	**12 811**
Үүнээс: Эмэгтэй	***Of which: Female***				
БҮГД	***TOTAL***	**21 064**	**20 116**	**26 043**	**18 766**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**4 319**	**3 856**	**3 042**	**2 898**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	546	493	579	198
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	686	516	361	540
Завхан	*Zavkhan*	1326	1343	631	786
Увс	*Uvs*	1 116	736	348	577
Ховд	*Khovd*	645	768	1 123	797
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**7 995**	**6 649**	**5 272**	**4 227**
Архангай	*Arkhangai*	797	993	1 366	828
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 803	1 390	538	943
Булган	*Bulgan*	1 616	798	294	121
Орхон	*Orkhon*	1 003	942	1 025	163
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 407	1 146	938	905
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 369	1 380	1 111	1 267
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**3 219**	**3 786**	**3 027**	**2 976**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	96	67	209	110
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	994	1 003	1 050	873
Дорноговь	*Dornogovi*	370	427	233	420
Дундговь	*Dundgovi*	324	458	272	468
Өмнөговь	*Omnogovi*	307	571	280	142
Сэлэнгэ	*Selenge*	620	479	608	384
Төв	*Tov*	508	781	375	579
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**1 419**	**1 337**	**1 918**	**1 785**
Дорнод	*Dornod*	395	435	979	761
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	630	544	364	467
Хэнтий	*Khentii*	394	358	575	557
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**4 112**	**4 488**	**12 784**	**6 880**

Эх үүсвэр: * Аймаг, нийслэлийн хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн мэдээ, Хөдөлмөрийн Яам
*Source: * Report of the registred unemployed in the Labour Division of the aimags and Capital city. Ministry of Labour*

4.8 ЭДИЙН ЗАСГИЙН ИДЭВХГҮЙ ХҮН АМ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

ECONOMICALLY INACTIVE POPULATION, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**715 616**	**716 237**	**673 678**	**660 972**
	Баруун бүс	***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**68 069**	**68 040**	**73 797**	**63 288**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	12 483	12 536	16 460	11 658
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	7 103	7 288	7 381	7 164
Завхан	*Zavkhan*	22 958	21 047	21 240	18 317
Увс	*Uvs*	11 655	12 912	11 416	10 347
Ховд	*Khovd*	13 870	14 257	17 300	15 802
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**119 551**	**124 740**	**120 128**	**102 313**
Архангай	*Arkhangai*	14 316	13 427	11 726	11 329
Баянхонгор	*Bayankhongor*	17 245	17 745	16 041	13 761
Булган	*Bulgan*	19 113	15 649	10 618	13 122
Орхон	*Orkhon*	23 163	28 895	25 336	21 778
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	20 295	22 053	26 936	17 563
Хөвсгөл	*Khovsgol*	25 419	26 971	29 471	24 760
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**111 102**	**100 992**	**88 229**	**102 771**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4 183	4 201	3 136	3 451
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	29 252	30 147	23 892	29 171
Дорноговь	*Dornogovi*	14 153	10 958	14 458	13 075
Дундговь	*Dundgovi*	10 710	9 224	7 455	7 514
Өмнөговь	*Omnogovi*	15 594	11 574	9 321	12 760
Сэлэнгэ	*Selenge*	23 424	19 690	17 551	21 844
Төв	*Tov*	13 786	15 198	12 416	14 956
	Зүүн бүс	***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**71 619**	**69 916**	**64 075**	**50 159**
Дорнод	*Dornod*	34 001	31 315	27 234	24 477
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	12 481	10 800	10 723	8 020
Хэнтий	*Khentii*	25 137	27 081	26 118	17 662
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**345 275**	**353 269**	**327 449**	**342 441**

4.9 МОНГОЛ УЛСЫН ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧДЫН ТОО*, төрийн албаны ангиллаар, оны эцэст

GOVERNMENT EMPLOYEES OF MONGOLIA, by classification, at the end of the year*

Төрийн албаны ангилал	*Classification of Government service*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**148 223**	**155 679**	**161 612**	**162 769**
Төрийн улс төрийн албa	*Political positions*	2 865	2 907	2 987	2 798
Төрийн захиргааны албa	*Public administration positions*	14 420	15 280	16 190	16 179
Төрийн тусгай албa	*Special service positions*	28 475	28 010	29 892	28 773
Төрийн үйлчилгээний албa	*Support service positions*	102 463	109 482	112 543	115 019

4.10 МОНГОЛ УЛСЫН ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧДЫН ТОО*, оны эцэст, бүс, аймаг, нийслэлээр

GOVERNMENT EMPLOYEES OF MONGOLIA, at the end of the year, by region, aimags and the Capital*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**148 223**	**155 679**	**161 612**	**162 769**
	Баруун бүс	***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**20 279**	**20 994**	**22 169**	**22 900**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	4 504	4 771	5 168	5 376
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3 413	3 427	3 627	3 716
Завхан	*Zavkhan*	4 128	4 307	4 402	4 575
Увс	*Uvs*	4 014	4 146	4 293	4 297
Ховд	*Khovd*	4 220	4 343	4 679	4 936
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**24 278**	**24 721**	**25 742**	**26 291**
Архангай	*Arkhangai*	3 891	3 904	3 802	3 877
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3 975	3 982	4 345	4 412
Булган	*Bulgan*	3 271	3 338	3 409	3 526
Орхон	*Orkhon*	3 256	3 399	3 566	3 630
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4 407	4 406	4 743	4 745
Хөвсгөл	*Khovsgol*	5 478	5 692	5 877	6 101
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**21 379**	**21 637**	**24 053**	**24 188**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	894	955	1 095	1 134
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	4 130	3 994	4 525	4 152
Дорноговь	*Dornogovi*	2 787	2 848	3 082	3 343
Дундговь	*Dundgovi*	2 850	2 869	2 947	2 989
Өмнөговь	*Omnogovi*	2 569	2 480	2 731	2 806
Сэлэнгэ	*Selenge*	4 204	4 371	5 038	5 074
Төв	*Tov*	3 945	4 120	4 635	4 690
	Зүүн бүс	***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**10 144**	**10 549**	**11 077**	**11 279**
Дорнод	*Dornod*	3 638	3 863	4 135	4 172
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2 689	2 775	2 782	2 789
Хэнтий	*Khentii*	3 817	3 911	4 160	4 318
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**72 143**	**77 778**	**78 571**	**78 111**

*Эх үүсвэр: * Монгол Улсын төрийн албан хаагчийн бүрэлдэхүүн, хөдөлгөөний талаарх статистикийн тойм, Төрийн албаны зөвлөл*

*Source: * Statistical overview on Government Employees structure and movement, Government Service Council*

4.11 МОНГОЛ УЛСЫН ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ АЛБАН ХААГЧДЫН ТОО*, албан тушаалын ангиллаар, оны эцэст

PUBLIC ADMINISTRATION GOVERNMENT EMPLOYEES OF MONGOLIA, by classification of officers, at the end of the year*

Албан тушаалын ангилал	*By classification of officers*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**14 420**	**15 280**	**16 190**	**16 179**
Тэргүүн түшмэл	*Leading officers*	94	103	82	82
Эрхэлсэн түшмэл	*Principal officers*	417	623	587	587
Ахлах түшмэл	*Senior officers*	1 688	1 905	1 348	1 348
Дэс түшмэл	*Executive officers*	9 314	9 275	10 520	10 511
Туслах түшмэл	*Assistant officers*	2 907	3 374	3 653	3 651
Үүнээс: Эмэгтэй	***Of which: Female***	**7 878**	**8 461**	**9 072**	**9 067**
Тэргүүн түшмэл	*Leading officers*	8	8	10	10
Эрхэлсэн түшмэл	*Principal officers*	150	167	170	170
Ахлах түшмэл	*Senior officers*	770	912	512	512
Дэс түшмэл	*Executive officers*	5 500	5 546	6 492	6 487
Туслах түшмэл	*Assistant officers*	1 450	1 828	1 888	1 888

Монгол Улсын төрийн албан хаагчдын боловсролын бүтэц*,
2012 оны эцсийн байдлаар, хувиар

Composition of educational level of Government employees of Mongolia*
at the end of the 2012, by percentage

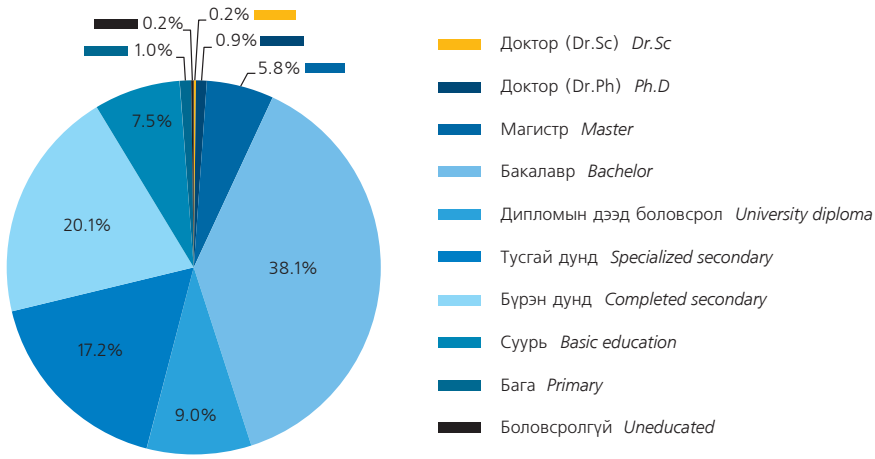

Эх үүсвэр: * Монгол Улсын төрийн албан хаагчийн бүрэлдэхүүн, хөдөлгөөний талаарх статистикийн тойм, Төрийн албаны зөвлөл

Source: * *Statistical overview on Government Employees structure and movement, Government Service Council*

4.12 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар

MONTHLY AVERAGE WAGES AND SALARIES OF EMPLOYEES, by divisions

мян.төг *thous.tog*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012
Улсын дундаж	***National average***	**300.5**	**341.5**	**424.2**	**557.6**
Үүнээс:	*Of which:*				
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry, fishing and hunting*	175.2	172.5	203.1	244.5
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	*Mining and quarring*	405.8	572.2	732.4	814.5
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	271.9	326.2	402.4	498.5
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas and water supply*	297.3	337.5	411.3	540.8
Барилга	*Construction*	235.2	247.5	341.7	485.1
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйл ажиллагаа	*Wholesale and retail trade, repair and household goods*	214.0	231.6	273.0	356.8
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels and restaurants*	239.7	267.1	298.3	377.6
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage and communication*	294.7	369.0	487.2	521.3
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial intermediation*	600.3	696.7	886.9	1 066.7
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting and other business activities*	264.9	277.3	330.1	490.7
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, нийгмийн даатгал	*Public administration and defence, social insurance*	332.0	351.1	434.3	613.9
Боловсрол	*Education*	297.3	311.6	366.1	529.4
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health and social security*	298.4	319.1	382.4	553.7
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Community, social and other personal services*	265.0	257.6	305.3	436.3

4.13 БОДИТ ЦАЛИНГИЙН ИНДЕКС, 2005=100%, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар

REAL WAGE INDEX, 2005=100 %, by divisions

2005=100 % хувь *percentage*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012
Улсын дундаж	***National average***	**188.6**	**194.7**	**221.6**	**203.1**
Үүнээс:	*Of which:*				
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry, fishing and hunting*	210.7	188.5	203.3	170.7
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	*Mining and quarring*	209.8	268.8	315.3	244.5
Боловсруулах аж үйлдвэр	*Manufacturing*	171.9	187.3	211.8	182.8
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas and water supply*	157.9	162.8	181.8	166.7
Барилга	*Construction*	134.7	128.8	162.9	161.2
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйл ажиллагаа	*Wholesale and retail trade, repair and household goods*	186.3	183.1	197.8	180.2
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels and restaurants*	131.2	132.8	135.9	119.9
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage and communication*	166.6	189.4	229.2	171.0
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial intermediation*	232.6	245.3	286.1	239.9
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting and other business activities*	246.4	234.3	255.6	264.8
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, нийгмийн даатгал	*Public administration and defence, social insurance*	198.6	190.7	216.2	213.1
Боловсрол	*Education*	203.5	193.7	208.6	210.3
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health and social security*	224.0	217.6	238.9	241.2
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Community, social and other personal services*	246.2	217.4	236.1	235.1

4.14 БОДИТ ЦАЛИНГИЙН ИНДЕКС, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, өмнөх оныхтой харьцуулснаар

REAL WAGE INDEX, by divisions, compared with previous year

хувь *percentage*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012
Улсын дундаж	***National average***	**101.9**	**103.2**	**113.8**	**91.6**
Үүнээс:	*Of which:*				
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry, fishing and hunting*	103.0	89.5	107.9	83.9
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	*Mining and quarring*	114.8	128.1	117.3	77.5
Боловсруулах аж үйлдвэр	*Manufacturing*	94.3	109.0	113.0	86.3
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas and water supply*	114.7	103.1	111.7	91.6
Барилга	*Construction*	97.9	95.6	126.5	99.0
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйл ажиллагаа	*Wholesale and retail trade, repair and household goods*	102.6	98.3	108.0	91.1
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels and restaurants*	115.3	101.2	102.3	88.2
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage and communication*	107.2	113.7	121.0	74.6
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial intermediation*	118.3	105.4	116.7	83.8
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting and other business activities*	97.8	95.1	109.1	103.6
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, нийгмийн даатгал	*Public administration and defence, social insurance*	94.3	96.1	113.4	98.5
Боловсрол	*Education*	95.5	95.2	107.6	100.8
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health and social security*	93.8	97.1	109.8	100.9
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Community, social and other personal services*	115.2	88.3	108.6	99.6

4.15 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр

MONTHLY AVERAGE WAGES AND SALARIES OF EMPLOYEES, by legal status of establishments

мян.төг *thous.tog*

Хариуцлагын хэлбэр	*Type of legal status*	2009	2010	2011	2012
Улсын дундаж	***National average***	**300.5**	**341.5**	**424.2**	**557.6**
Үүнээс:	*Of which:*				
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	*State owned enterprises*	325.2	392.0	456.7	603.2
Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар	*Local government owned enterprises*	265.6	298.0	347.7	444.7
Хувьцаат компани	*Shareholding companies*	290.3	350.9	431.1	550.1
Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани	*Limited liability companies*	307.6	360.8	479.8	575.3
Хоршоо	*Co operatives*	155.5	191.1	196.0	264.6
Бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	*Total responsibility partnerships*	226.2	249.9	301.5	391.4
Зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	*Partially responsibility partnerships*	196.1	232.0	282.9	353.6
Төсөвт байгууллага	*Budget organization*	306.1	324.7	393.9	564.8
Төрийн бус байгууллага	*Non governmental organizations*	169.3	178.2	245.1	326.7

4.16 БОДИТ ЦАЛИНГИЙН ИНДЕКС, 2005=100%, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр

REAL WAGE INDEX, 2005=100%, by legal status of establishments

хувь *percentage*

Хариуцлагын хэлбэр	*Type of legal status*	2009	2010	2011	2012
Улсын дундаж	***National average***	**188.6**	**194.7**	**221.6**	**203.1**
Үүнээс:	*Of which:*				
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	*State owned enterprises*	147.4	161.5	172.4	158.7
Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар	*Local government owned enterprises*	133.7	136.2	139.7	124.6
Хувьцаат компани	*Shareholding companies*	153.5	168.5	189.7	168.7
Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани	*Limited liability companies*	216.9	231.1	281.6	235.4
Хоршоо	*Co operatives*	157.2	175.4	176.1	155.1
Бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	*Total responsibility partnerships*	226.0	226.8	250.8	226.8
Зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	*Partially responsibility partnerships*	182.2	195.8	218.7	190.5
Төсөвт байгууллага	*Budget organization*	200.7	193.3	214.9	214.8
Төрийн бус байгууллага	*Non governmental organizations*	119.2	114.0	143.7	133.5

Тайлбар: * Дундаж цалингийн суурь он - 2005
*Note: * A base year of average wage - 2005*

4.17 БОДИТ ЦАЛИНГИЙН ИНДЕКС, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр, өмнөх оныхтой харьцуулснаар

REAL WAGE INDEX, by legal status of establishments, compared to previous year

хувь *percentage*

Хариуцлагын хэлбэр	*Type of legal status*	2009	2010	2011	2012
Улсын дундаж	***National average***	**101.9**	**103.2**	**113.8**	**91.6**
Үүнээс:	*Of which:*				
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	*State owned enterprises*	110.9	109.5	106.7	92.1
Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар	*Local government owned enterprises*	101.8	101.9	106.9	89.1
Хувьцаат компани	*Shareholding companies*	103.1	109.8	112.6	88.9
Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани	*Limited liability companies*	110.0	106.6	121.9	83.6
Хоршоо	*Co operatives*	93.6	111.6	100.4	88.1
Бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	*Total responsibility partnerships*	100.6	100.3	110.6	90.5
Зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	*Partially responsibility partnerships*	105.3	107.5	111.7	87.1
Төсөвт байгууллага	*Budget organization*	94.1	96.4	111.1	99.9
Төрийн бус байгууллага	*Non governmental organizations*	100.0	95.6	126.0	92.9

4.18 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, ажил мэргэжлийн ангиллаар

MONTHLY AVERAGE WAGES AND SALARIES OF EMPLOYEES, by occupation

мян.төг *thous.tog*

Ажил мэргэжлийн ангиллаар	*Classification of occupation*	2009	2010	2011	2012
Улсын дундаж	***National average***	**300.5**	**341.5**	**424.2**	**557.6**
Үүнээс:	*Of which:*				
Хууль тогтоогч, төрийн ба төрийн бус байгууллагын удирдах ажилтан, менежер	*Legislators, senior officials managers of governmental and non governmental organizations*	475.5	538.7	712.4	897.5
Мэргэжилтэн	*Professionals*	363.5	389.8	483.2	670.1
Инженер, техникийн ажилтан	*Technicians and associate professionals*	314.3	363.2	430.7	596.8
Бичиг хэргийн туслах ажилтан	*Clerks*	251.4	288.1	307.0	415.9
Үйлчилгээний ажилтан	*Service workers, shop and market sales workers*	240.9	272.8	323.4	446.9
Хөдөө аж ахуйн болон загасны аж ахуйн ажилтан	*Skilled agricultural and fishery workers*	230.6	344.9	355.1	360.8
Үйлдвэрийн ба худалдааны ажилтан	*Craft and related trades workers*	261.7	314.3	386.8	491.3
Машин, тоног төхөөрөмжийн операторч, угсрагч	*Plant and machine operators and assemblers*	329.3	394.8	542.6	589.6
Энгийн ажил мэргэжил	*Elementary occupations*	212.8	253.6	324.7	371.1

4.19 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, өмчийн хэлбэрээр

MONTHLY AVERAGE WAGES AND SALARIES OF EMPLOYEES, by types of ownership

мян.төг *thous.tog*

Өмчийн хэлбэрээр	*Type of ownership*	2009	2010	2011	2012
Улсын дундаж	***National average***	**300.5**	**341.5**	**424.2**	**557.6**
100 хувь - төрийн	*100 percent - state*	312.8	341.8	413.2	573.3
Гадаадтай хамтарсан - төрийн	*Joint venture with foreign investment - state*	343.6	415.4	518.5	648.2
Төрийн өмчийн оролцоотой	*State owned property enterprises*	290.9	393.3	444.7	581.9
Орон нутгийн өмчийн	*Local owned property*	257.2	296.4	345.4	442.9
Орон нутгийн өмчийн оролцоотой	*Local authority property enterprises*	212.4	210.3	156.0	193.5
100 хувь - хувийн	*100 percent - private*	265.8	322.4	422.5	513.3
Гадаадтай хамтарсан - хувийн	*Joint venture with foreign investment - private*	436.6	548.8	696.8	875.0
Цэвэр гадаадын хөрөнгө оруулалттай	*Foreign investment*	275.5	309.3	370.9	443.2

ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН

Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) нь тухайн нутаг дэвсгэрийн хүрээнд дотоод, гадаадын аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн нэг жилийн хугацаанд шинээр бий болгосон нийт нэмэгдэл өртгийн хэмжээ юм.

Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, үндэсний нийт орлого зэрэг үзүүлэлтийн мэдээллийн анхдагч эх үүсвэр нь аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын албан ёсны жилийн тайлан тэнцэл, түүнд тусгагдсан үзүүлэлтүүд болно.

ДНБ-ийг үйлдвэрлэлийн, эцсийн ашиглалтын, орлогын гэсэн 3 аргаар тооцно.

Нийт үйлдвэрлэлээс завсрын хэрэглээг хасаж нэмэгдэл өртгийн нийлбэр дүнгээр тооцохыг **үйлдвэрлэлийн;** эцсийн хэрэглээ, хуримтлал, цэвэр экспортын нийлбэрээр тодорхойлохыг **эцсийн ашиглалтын**; хөдөлмөрийн хөлс, үндсэн хөрөнгийн хэрэглээ буюу үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, үйлдвэрлэл болон импортын цэвэр татвар, үйл ажиллагааны цэвэр ашиг, холимог орлого зэрэг орлогын элементийн нийлбэрээр тооцохыг **орлогын арга** гэж нэрлэнэ.

Эцсийн ашиглалтын аргаарх ДНБ нь өрхийн аж ахуйн хэрэглээ, төрийн удирдлагын байгууллагын хэрэглээ, төрийн бус байгууллагын хэрэглээ, үндсэн хөрөнгийн хуримтлал, материаллаг эргэлтийн хөрөнгийн өөрчлөлт, үнэт зүйлсийн хуримтлал, бараа үйлчилгээний цэвэр экспорт гэсэн дэд хэсгүүдээс бүрдэнэ.

Эцсийн хэрэглээ нь өрхийн аж ахуйн хэрэглээ, төрийн удирдлагын байгууллагын хэрэглээ, төрийн бус байгууллагын хэрэглээнээс бүрдэнэ.

Өрхийн аж ахуйн хэрэглээг өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааны хүнсний хэрэглээ, хүнсний бус барааны нийт хэрэглээгээр тооцно.

Төрийн удирдлагын байгууллагын хэрэглээг нийт үйлдвэрлэлт буюу төсөвт байгууллагын урсгал зардлын гүйцэтгэл, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогын зөрүүгээр тооцно. Төрийн бус байгууллагын хэрэглээг урсгал зардлаар нь тооцно.

Нийт хөрөнгийн хуримтлал нь үндсэн хөрөнгийн хуримтлал, материаллаг эргэлтийн хөрөнгийн өөрчлөлт, үнэт зүйлсийн хуримтлалаас бүрдэнэ.

Эцсийн ашиглалтын аргаарх ДНБ-д бараа, үйлчилгээний гадаад худалдааны зөрүү буюу цэвэр экспортын дүнг тусгах бөгөөд энэ нь төлбөрийн тэнцлийн мэдээлэл байна.

Үндэсний нийт орлого (ҮНО)-ыг тухайн улсын аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн шинээр бүтээсэн нэмэгдэл өртгийн дүнгээр тодорхойлно. ҮНО-ыг ДНБ дээр гадаад эдийн засгаас орсон цэвэр орлого буюу эдийн засгийн харьяатаас орсон орлогыг нэмж, тус улсын харьяат бусын орлогыг хасаж тооцно. Гадаад эдийн засгаас орох орлогод эдийн засгийн харьяат, харьяат бусын хооронд хийгдэх хоёр төрлийн ажил гүйлгээ байх ба энэ нь харьяат бус ажиллагчдад төлсөн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого, гадаад хөрөнгө оруулалтын орлого байна. Уг мэдээллийг Монгол Улсын төлбөрийн тэнцэлд тусгана.

ДНБ-ий улирлын тооцоонд тухайн салбарын жилийн үйл ажиллагааны улирлын өөрчлөлтийг харуулж чадах богино хугацааны шалгуур үзүүлэлтийг ашиглан, тэдгээрийн өсөлт, бууралтын хандлагаар салбарын нэмэгдэл өртгийг тооцно. Үйлдвэрлэлийн аргаар буюу салбараар нэмэгдэл өртгийн хэмжээг тооцохдоо салбарын үндсэн үзүүлэлтийн улирлын гүйцэтгэлийг өмнөх оны улирлын нэмэгдэл өртөг болон салбарын үндсэн үзүүлэлтийн харьцаагаар үржүүлж тооцно. Дараах томьёог ашиглана.

$$X_{q,\beta+1}=I_{q,\beta+1}*\left(\frac{X_{4,\beta}}{I_{4,\beta}}\right)$$

X-нэмэгдэл өртгийн хэмжээ

I-салбарын үндсэн үзүүлэлтийн хэмжээ

q-улирал

β+1-тайлант он

β-тайлант оны өмнөх жил

GROSS DOMESTIC PRODUCT

Gross Domestic Product (GDP) *is total value of all final goods and services produced within a country in a given year.*

The primary data sources for Gross Domestic Product (GDP) and Gross National Income (GNI) are estimates of annual value added of different economic activities. These estimates are based on data collected from enterprises, organizations as an official statistics.

The GDP shall be estimated by 3 approaches, namely production, expenditure and income approaches.

GDP estimates by the ***production approach*** *is the difference of output and intermediate consumption;* ***expenditure approach*** *is the value of final consumption expenditure, gross capital formation and net exports of goods and services;* ***income approach*** *is sum of compensation of employees, consumption of fixed capital, net taxes on production and imports and net operating surplus or mixed income.*

GDP by expenditure is composed of household consumption, government consumption, NPISH consumption, gross fixed capital formation, change in inventories, acquisition less disposals of valuables, and net export of goods and services.

Final consumption is comprised of household consumption, government consumption, and NPISH consumption.

Household consumption is estimated by the total food and non-food consumption derived from the Household Socio-Economic Survey.

The government consumption is estimated by the difference between the gross output or current expenses of state-owned organizations and primary and secondary income. The NPISH consumption is calculated by its current expenses.

The gross capital formation is composed of the fixed capital formation, change in inventories, and acquisition less disposals of valuables.

The estimates of GDP by expenditure are derived from the difference between international trade in goods and service or net export.

Gross National Income (GNI) *shows the total gross value added produced by all economic residents of the country. GNI is estimated sum of GDP and net income from rest of world or income from economic residents minus expenses paid to non-residents. Income from rest of world is consists of 2 type of transaction between resident and non-resident which are compensation of employees paid to non-resident workers and foreign investment income. These data reflected in the Mongolian Balance of Payment.*

Short-term indicators that can capture seasonal adjustments of annual operations of a given industry are mainly used for quarterly GDP estimation. Value added for the industry is estimated using upward and downward trends of the indicators. To estimate value added by production approach or industries, indicators for industries in the current quarter is multiplied by the value added ratio of the previous year. The following formula is employed for the estimation:

$$X_{q,\beta+1} = I_{q,\beta+1} * \left(\frac{X_{4,\beta}}{I_{4,\beta}} \right)$$

X-Value added

I-indicator for an industry

q-quarter

β+1-the current year

β-the last year for which an annual benchmark is available

5.1 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, үйлдвэрлэлийн аргаар, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр

GROSS DOMESTIC PRODUCT, by production approach, by classification of economic activities, at current prices

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012*
ДНБ, сая төг	***GDP, mln.tog***	**6 590 637.1**	**8 414 504.6**	**11 087 723.8**	**13 944 238.1**
1 хүнд ногдох ДНБ, мян.төг**	*GDP per capita, thous.tog***	2 449.0	3 072.5	3 979.3	4 910.4
1 хүнд ногдох ДНБ, Дэлхийн Банкны Атласын аргаар, ам.доллар**	*GDP per capita, by World Bank Atlas method, USD***	1 855	2 065	2 562	3 335
ДНБ, салбараар, сая төг	***GDP by divisions, mln.tog***				
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry and fishing*	1 177 380.3	1 202 155.6	1 365 115.0	2 066 952.9
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	1 285 899.7	1 913 040.1	2 329 330.6	2 600 202.9
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	425 000.6	539 836.0	665 537.0	869 764.7
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	157 422.9	190 211.6	211 955.5	239 747.4
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	26 356.8	30 200.2	39 346.3	45 144.8
Барилга	*Construction*	86 238.7	107 201.6	173 272.4	226 110.7
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	432 646.2	696 502.6	1 020 944.4	1 298 687.7
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	546 745.5	645 747.5	785 475.4	905 268.4
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	43 680.8	47 522.9	93 348.5	144 392.1
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	215 504.0	245 884.3	295 315.0	369 089.5
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	*Financial and insurance activities*	212 724.0	239 607.2	381 098.0	502 630.4
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	*Real estate activities*	479 635.3	554 498.9	768 719.9	880 848.0
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	*Professional, scientific and technical activities*	65 655.8	69 976.0	101 074.3	127 745.0
Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	*Administrative and support service activities*	88 804.4	88 090.4	128 534.2	163 769.5
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	*Public administration and defence; compulsory social security*	267 246.3	303 036.1	366 726.8	593 715.3
Боловсрол	*Education*	312 138.4	336 646.3	441 036.0	655 441.4
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	*Human health and social work activities*	123 042.0	143 194.3	181 390.4	292 737.8
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	*Arts, entertainment and recreation*	27 876.2	31 064.1	37 609.2	53 279.1
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	24 871.5	26 473.7	38 798.6	48 756.5
Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар	*Net taxes on products*	591 767.8	1 003 615.1	1 663 096.2	1 859 954.0

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
** Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн амын жилийн дундаж тоогоор тооцов.

Note: ** Preliminary estimates*
*** Estimated by mid-year residents in Mongolia*

5.2 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, үйлдвэрлэлийн аргаар, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр

GROSS DOMESTIC PRODUCT, by production approach, by classification of economic activities, at 2005 constant prices

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012*
ДНБ, сая төг	***GDP, mln.tog***	**3 913 673.2**	**4 162 784.9**	**4 891 840.4**	**5 492 723.0**
1 хүнд ногдох ДНБ, мян.төг**	*GDP per capita, thous.tog***	1 454.3	1 520.0	1 755.7	1 934.3
1 хүнд ногдох ДНБ, Дэлхийн Банкны Атласын аргаар, ам.доллар	*GDP per capita, by World Bank Atlas method, USD*	1 101	1 022	1 130	1 314
ДНБ, салбараар, сая төг	***GDP by divisions, mln. tog***				
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry and fishing*	796 318.3	664 150.1	660 682.7	801 269.2
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	711 478.9	736 944.1	791 019.7	861 511.4
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	234 276.8	248 573.0	269 176.8	295 225.0
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	96 023.7	96 144.1	103 804.1	111 667.2
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	17 333.8	16 640.1	18 533.3	20 388.4
Барилга	*Construction*	51 716.6	60 225.6	81 693.8	102 604.2
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	278 185.3	387 486.2	535 791.0	591 110.6
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	459 404.4	491 459.4	536 335.3	605 013.9
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	24 669.4	23 307.0	41 525.1	60 167.0
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	169 469.7	180 325.1	189 726.3	226 794.4
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	*Financial and insurance activities*	143 092.9	143 563.3	198 795.8	249 875.0
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	*Real estate activities*	195 502.6	195 850.6	204 881.7	217 574.6
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	*Professional, scientific and technical activities*	30 391.8	41 916.8	46 545.3	50 763.4
Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	*Administrative and support service activities*	59 911.0	52 767.7	67 472.0	80 097.5
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	*Public administration and defence; compulsory social security*	75 588.6	76 079.9	69 308.8	72 982.2
Боловсрол	*Education*	100 168.8	99 089.4	100 752.2	102 230.4
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	*Human health and social work activities*	47 910.3	50 138.4	45 365.5	50 946.0
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	*Arts, entertainment and recreation*	9 315.0	11 475.0	9 912.7	12 933.8
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	18 961.2	16 719.6	20 366.7	24 238.5
Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар	*Net taxes on products*	393 954.1	569 929.4	900 151.5	955 330.2

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
** Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн амын жилийн дундаж тоогоор тооцов.

Note: ** Preliminary estimates*
*** Estimated by mid-year residents in Mongolia*

5.3 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЖИЛИЙН ЦЭВЭР ӨСӨЛТ, БУУРАЛТ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар

ANNUAL CHANGE OF GROSS DOMESTIC PRODUCT by classification of economic activities

хувь *percentage*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012*
ДНБ	***GDP***	**–1.3**	**6.4**	**17.5**	**12.3**
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry and fishing*	3.6	-16.6	-0.5	21.3
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	5.8	3.6	7.3	8.9
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	-9.0	6.1	8.3	9.7
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	6.3	0.1	8.0	7.6
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	4.8	-4.0	11.4	10.0
Барилга	*Construction*	-34.0	16.5	35.6	25.6
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	-11.8	39.3	38.3	10.3
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	8.0	7.0	9.1	12.8
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	-3.4	-5.5	78.2	44.9
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	7.5	6.4	5.2	19.5
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	*Financial and insurance activities*	-15.6	0.3	38.5	25.7
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	*Real estate activities*	8.4	0.2	4.6	6.2
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	*Professional, scientific and technical activities*	11.1	37.9	11.0	9.1
Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	*Administrative and support service activities*	9.3	-11.9	27.9	18.7
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	*Public administration and defence; compulsory social security*	6.5	0.6	-8.9	5.3
Боловсрол	*Education*	4.2	-1.1	1.7	1.5
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	*Human health and social work activities*	2.9	4.7	-9.5	12.3
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	*Arts, entertainment and recreation*	-5.7	23.2	-13.6	30.5
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	-5.8	-11.8	21.8	19.0
Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар	*Net taxes on products*	-18.0	44.7	57.9	6.1

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: * *Preliminary estimates*

5.4 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ САЛБАРЫН БҮТЭЦ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр

INDUSTRIAL COMPOSITION OF GROSS DOMESTIC PRODUCT by classification of economic activities, at current prices

дүнд эзлэх хувь *percentage to total*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012*
ДНБ	**GDP**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry and fishing*	17.9	14.3	12.3	14.8
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	19.8	23.6	24.1	21.4
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	8.3	8.4	7.8	8.0
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	2.4	2.1	1.7	1.6
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	0.4	0.4	0.4	0.4
Барилга	*Construction*	1.6	1.7	2.3	2.3
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	12.2	15.6	17.6	16.3
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	8.3	7.8	7.2	6.6
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	0.8	0.6	1.0	1.2
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	3.8	3.4	3.1	3.1
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	*Financial and insurance activities*	3.3	2.9	3.4	3.6
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	*Real estate activities*	7.3	6.6	7.0	6.4
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	*Professional, scientific and technical activities*	1.1	0.9	1.1	1.1
Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	*Administrative and support service activities*	1.4	1.6	1.4	1.4
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	*Public administration and defence; compulsory social security*	4.1	3.6	3.3	4.3
Боловсрол	*Education*	4.7	4.0	4.0	4.7
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	*Human health and social work activities*	1.9	1.7	1.7	2.1
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	*Arts, entertainment and recreation*	0.4	0.4	0.3	0.4
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	0.4	0.3	0.4	0.4

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл

Note: * *Preliminary estimates*

ДНБ-д зарим салбарын нэмэгдэл өртгийн эзлэх хувь
Share of major divisions value added to GDP

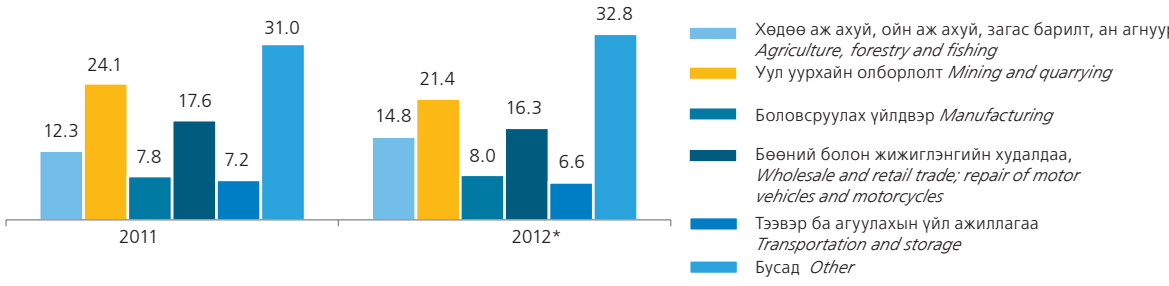

5.5 ДНБ-Д ХУВИЙН ХЭВШЛИЙН НЭМЭГДЭЛ ӨРТГИЙН ЭЗЛЭХ ХУВЬ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар

PRIVATE SECTOR VALUE ADDED SHARE TO GROSS DOMESTIC PRODUCT, by classification of economic activities

дүнд эзлэх хувь *percentage to total*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012*
Нийт дүнд эзлэх хувь	***Share to total***	**73.0**	**73.4**	**75.2**	**75.0**
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry and fishing*	100.0	100.0	100.0	100.0
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	46.8	52.5	55.4	57.3
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	93.8	89.0	92.5	91.4
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	16.5	8.9	5.3	5.3
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	21.8	13.0	17.7	16.9
Барилга	*Construction*	94.8	92.1	94.9	95.2
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	99.9	100.0	100.0	100.0
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	67.3	69.1	66.7	68.1
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	98.8	98.2	98.5	98.4
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	93.2	89.5	92.2	95.1
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	*Financial and insurance activities*	97.9	97.5	98.2	98.1
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	*Real estate activities*	98.6	99.9	99.4	99.4
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	*Professional, scientific and technical activities*	58.0	56.6	68.0	61.3
Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	*Administrative and support service activities*	99.3	97.3	99.0	99.0
Боловсрол	*Education*	15.5	12.0	13.6	10.5
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	*Human health and social work activities*	17.2	21.8	20.5	21.7
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	*Arts, entertainment and recreation*	34.4	28.0	26.3	19.1
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	98.2	97.6	97.8	97.8

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: ** Preliminary estimates*

5.6 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, эцсийн ашиглалтын аргаар, оны үнээр*

*GROSS DOMESTIC PRODUCT, by expenditure approach, at current prices**

Бүрэлдэхүүн	*Components*	ДНБ, сая төг *GDP, mln.tog*				*Дүнд эзлэх хувь, хувиар Share to total, percentage*			
		2009	2010	2011	2012**	2009	2010	2011	2012**
ДНБ	***GDP***	**6 568 403.4**	**8 459 564.2**	**11 168 141.0**	**14 621 060.8**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Эцсийн хэрэглээ	*Final consumption*	4 781 471.6	5 670 767.9	6 953 559.3	9 383 433.8	72.8	67.0	62.3	64.2
өрхийн аж ахуйн хэрэглээ	*household consumption*	3 809 608.5	4 515 637.8	5 509 359.7	7 417 376.8	58.0	53.4	49.3	50.7
төрийн удирдлагын болон төрийн бус байгууллагын хэрэглээ	*government and non-profit institutions serving households consumption*	971 863.1	1 155 130.0	1 444 199.6	1 966 056.9	14.8	13.7	12.9	13.4
Нийт хуримтлал	*Gross capital formation*	2 265 264.3	3 432 671.2	6 930 794.9	8 853 078.9	34.5	40.6	62.1	60.6
үндсэн хөрөнгийн нийт хуримтлал	*gross fixed capital formation*	1 903 968.8	2 738 308.4	5 472 654.2	7 206 639.8	29.0	32.4	49.0	49.3
материаллаг эргэлтийн хөрөнгийн өөрчлөлт, үнэт зүйлсийн хуримтлал	*changes in inventories, acquisitions less disposals of valuables*	361 295.5	694 362.8	1 458 140.7	1 646 439.1	5.5	8.2	13.1	11.3
Цэвэр экспорт	*Net export*	- 478 332.5	- 643 874.8	-2 716 213.2	-3 615 451.8	-7.3	-7.6	-24.3	-24.7
экспорт	*export*	3 313 640.5	4 602 725.2	6 912 278.7	7 102 501.6	50.4	54.4	61.9	48.6
импорт	*import*	3 791 973.0	5 246 600.0	9 628 491.9	10 717 953.4	57.7	62.0	86.2	73.3

5.7 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, эцсийн ашиглалтын аргаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр*

*GROSS DOMESTIC PRODUCT, by expenditure approach, at 2005 constant prices**

Бүрэлдэхүүн	*Components*	ДНБ, сая төг *GDP, mln.tog*				Жилийн цэвэр өсөлт, бууралт, хувиар *Annual changes, percent*			
		2009	2010	2011	2012**	2009	2010	2011	2012**
ДНБ	***GDP***	**3 929 126.4**	**4 183 013.8**	**4 910 510.3**	**5 509 098.9**	**–1.3**	**6.5**	**17.4**	**12.2**
Эцсийн хэрэглээ	*Final consumption*	3 071 911.9	3 421 508.5	3 879 647.4	4 582 094.6	-3.0	11.4	13.4	18.1
өрхийн аж ахуйн хэрэглээ	*household consumption*	2 620 905.6	2 910 269.3	3 305 227.2	3 953 828.0	-2.5	11.0	13.6	19.6
төрийн удирдлагын болон төрийн бус байгууллагын хэрэглээ	*government and non-profit institutions serving households consumption*	451 006.3	511 239.2	574 420.3	628 266.6	-5.5	13.4	12.4	9.4
Нийт хуримтлал	*Gross capital formation*	1 286 603.4	1 754 646.8	2 980 376.2	3 694 333.9	-29.8	36.4	69.9	24.0
үндсэн хөрөнгийн нийт хуримтлал	*gross fixed capital formation*	1 083 570.8	1 441 215.3	2 384 651.4	3 055 947.4	-29.8	33.0	65.5	28.2
материаллаг эргэлтийн хөрөнгийн өөрчлөлт, үнэт зүйлсийн хуримтлал	*changes in inventories, acquisitions less disposals of valuables*	203 032.6	313 431.5	595 724.8	638 386.5	-29.9	54.4	90.1	7.2
Цэвэр экспорт	*Net export*	- 429 389.0	- 993 141.5	-1 949 513.3	-2 767 329.6	-57.9	131.3	96.3	41.9
экспорт	*export*	2 661 459.9	2 841 145.9	3 640 189.4	3 631 916.5	19.7	6.8	28.1	-0.2
импорт	*import*	3 090 848.9	3 834 287.4	5 589 702.7	6 399 246.2	-4.7	24.1	45.8	14.5

Тайлбар: * Туршилт тооцоо
** Урьдчилсан гүйцэтгэл

Note: ** Experimental estimates*
*** Preliminary estimates*

5.8 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, орлогын аргаар, оны үнээр

GROSS DOMESTIC PRODUCT by income approach, at current prices

Бүрэлдэхүүн	*Components*	ДНБ, сая төг *GDP, mln.tog*				*Дүнд эзлэх хувь, хувиар Share to total, percentage*			
		2009	2010	2011	2012*	2009	2010	2011	2012*
ДНБ	***GDP***	**6 590 637.1**	**8 414 504.6**	**11 087 723.8**	**13 944 238.1**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Цалин, түүнтэй адилтгах орлого	*Compensation of employees*	2 025 747.0	2 121 957.5	2 678 292.2	3 683 969.5	30.7	25.2	24.2	26.4
Үндсэн хөрөнгийн хэрэглээ	*Consumption of fixed capital*	467 351.9	490 065.1	601 221.6	744 966.6	7.1	5.8	5.4	5.3
Үйлдвэрлэл, импортын цэвэр татвар	*Net taxes on production and imports*	1 006 423.1	1 767 775.5	2 334 392.3	2 578 456.2	15.3	21.0	21.1	18.5
Үйл ажиллагааны цэвэр ашиг/цэвэр холимог орлого	*Operating surplus, net / mixed income, net*	3 091 115.1	4 034 706.4	5 473 817.6	6 936 845.9	46.9	48.0	49.4	49.7

5.9 ҮНДЭСНИЙ НИЙТ ОРЛОГО (ҮНО)

GROSS NATIONAL INCOME (GNI)

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012**	Жилийн цэвэр өсөлт, бууралт, хувиар *Annual changes, percent*			
						2009	2010	2011	2012*
а. Оны үнээр	***a. At current prices***								
ҮНО, сая төг	**GNI, mln. tog**	**6 309 065.1**	**7 654 423.2**	**10 020 494.2**	**13 022 582.6**	**–0.7**	**21.3**	**30.9**	**30.0**
1 хүнд ногдох ҮНО, мян.төг**	*GNI per capita, thous.tog***	2 344.4	2 795.0	3 596.3	4 585.9	-2.5	19.2	28.7	27.5
б. 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр	***b. At 2005 constant prices***								
ҮНО, сая төг	**GNI, mln. tog**	**3 746 469.3**	**3 786 760.9**	**4 420 984.7**	**5 129 677.1**	**–2.5**	**1.1**	**16.7**	**16.0**
1 хүнд ногдох ҮНО, мян.төг**	*GNI per capita, thous.tog***	1 392.2	1 382.7	1 586.7	1 806.4	-4.2	-0.7	14.7	13.8
в. Нэг хүнд ногдох ҮНО, Дэлхийн банкны атласын аргаар	***c. GDP, GNI per capita by World Bank Atlas method***								
1 хүнд ногдох ҮНО, ам.доллар, оны үнээр**	*GNI per capita, USD, at current prices**	1 775	1 879	2 315	3 114	-0.8	5.8	23.2	34.5
1 хүнд ногдох ҮНО, ам.доллар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр**	*GNI per capita, USD, at 2005 constant prices**	1 054	929	1 022	1 227	-2.6	-11.8	10.0	20.0

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
** Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн амын жилийн дундаж тоогоор тооцов.

Note: ** Preliminary estimates*
*** Estimated by mid-year residents in Mongolia*

5.10 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, бүс, аймаг, нийслэлээр, салбараар, оны үнээр

GROSS DOMESTIC PRODUCT, by region, aimags and the Capital, by divisions, at current prices

		2009				2010				2011				2012*			
			Дүнд эзлэх хувь *Share to total, %*				Дүнд эзлэх хувь *Share to total, %*				Дүнд эзлэх хувь *Share to total, %*				Дүнд эзлэх хувь *Share to total, %*		
		ДНБ, сая төг *GDP, mln.tog*	Хөдөө аж ахуй *Agriculture*	Аж үйлдвэр, барилга *Industry, construction*	Үйлчилгээ *Services*	ДНБ, сая төг *GDP, mln.tog*	Хөдөө аж ахуй *Agriculture*	Аж үйлдвэр, барилга *Industry, construction*	Үйлчилгээ *Services*	ДНБ, сая төг *GDP, mln.tog*	Хөдөө аж ахуй *Agriculture*	Аж үйлдвэр, барилга *Industry, construction*	Үйлчилгээ *Services*	ДНБ, сая төг *GDP, mln.tog*	Хөдөө аж ахуй *Agriculture*	Аж үйлдвэр, барилга *Industry, construction*	Үйлчилгээ *Services*
БҮГД	***TOTAL***	**6 590 637.1**	**17.9**	**32.5**	**49.6**	**8 414 504.6**	**14.3**	**36.2**	**49.5**	**11 087 723.8**	**12.3**	**36.2**	**51.5**	**13 944 238.1**	**14.8**	**33.7**	**51.5**
		Баруун бүс								***Western region***							
Бүгд	***Total***	**377 119.8**	**63.1**	**1.8**	**35.2**	**381 874.6**	**56.0**	**5.3**	**38.7**	**479 488.1**	**47.9**	**4.3**	**47.8**	**687 092.7**	**49.5**	**4.9**	**45.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	69 913.9	49.5	5.2	45.4	82 207.8	43.0	4.5	52.4	104 679.0	42.6	7.2	50.2	147 159.0	45.4	6.5	48.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	62 783.6	65.1	- 2.9	37.9	49 202.7	62.0	- 5.6	43.6	59 381.0	44.0	-7.6	63.6	92 465.3	44.6	-0.3	55.7
Завхан	*Zavkhan*	82 102.8	71.5	- 3.1	31.6	72 929.3	63.4	- 2.7	39.3	90 999.9	51.3	-1.5	50.2	133 555.0	52.5	0.8	46.7
Увс	*Uvs*	75 929.3	56.9	7.3	35.9	83 444.2	51.9	13.9	34.2	104 937.1	46.4	7.0	46.5	151 862.8	49.0	7.4	43.6
Ховд	*Khovd*	86 390.2	70.1	2.3	27.7	94 090.7	62.0	10.3	27.7	119 491.2	53.0	9.8	37.3	162 050.6	54.1	7.6	38.3
		Хангайн бүс								***Khangai region***							
Бүгд	***Total***	**1 299 049.8**	**34.0**	**48.0**	**18.0**	**1 608 576.7**	**27.2**	**59.0**	**13.8**	**1 883 431.5**	**26.1**	**55.3**	**18.6**	**2 416 588.2**	**30.9**	**50.0**	**19.1**
Архангай	*Arkhangai*	142 737.3	77.7	1.2	21.1	132 995.0	76.6	1.5	21.8	168 227.3	70.9	1.9	27.3	250 529.3	73.5	1.8	24.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	89 333.8	55.3	6.6	38.1	80 459.9	60.7	3.2	36.1	113 369.4	46.7	6.3	47.0	159 720.9	51.5	4.7	43.8
Булган	*Bulgan*	112 398.3	75.9	2.3	21.8	121 585.4	77.6	2.0	20.4	147 914.9	75.5	0.5	24.0	218 910.0	77.1	1.0	21.9
Орхон	*Orkhon*	678 719.7	2.0	89.3	8.7	1 007 636.1	1.5	92.6	5.9	1 115 110.4	1.3	91.4	7.3	1 302 719.1	1.5	90.4	8.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	121 042.7	58.6	3.2	38.2	103 849.2	57.2	3.4	39.4	123 402.9	48.6	4.3	47.1	177 683.4	52.2	3.8	44.0
Хөвсгөл	*Khovsgol*	154 817.9	71.7	2.7	25.6	162 051.1	73.3	3.3	23.4	215 406.5	61.9	3.1	34.9	307 025.5	65.4	2.6	32.0
		Төвийн бүс								***Central region***							
Бүгд	***Total***	**736 087.3**	**47.6**	**25.4**	**27.1**	**903 554.1**	**41.8**	**35.6**	**22.6**	**1 154 457.4**	**37.0**	**32.3**	**30.7**	**1 507 172.6**	**42.6**	**26.2**	**31.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	18 468.2	17.0	53.3	29.7	29 577.8	15.2	34.8	50.0	26 527.8	9.8	38.9	51.2	32 245.6	12.5	28.4	59.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	127 433.6	21.7	35.9	42.3	184 626.9	16.4	54.3	29.4	201 347.8	18.0	38.7	43.3	254 746.4	18.1	37.4	44.5
Дорноговь	*Dornogovi*	55 096.1	44.6	4.4	51.0	61 107.6	49.3	3.3	47.4	99 857.8	39.9	4.4	55.7	143 195.2	44.0	4.8	51.1
Дундговь	*Dundgovi*	53 152.2	67.4	1.9	30.7	54 198.3	65.9	3.7	30.4	63 871.1	47.9	4.3	47.8	95 158.9	50.9	5.7	43.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	141 666.4	25.1	56.5	18.4	222 585.3	14.4	74.8	10.8	313 820.5	10.4	69.1	20.5	336 655.4	15.1	60.1	24.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	189 243.5	57.4	22.8	19.8	193 916.0	62.2	19.1	18.7	254 993.3	54.1	22.4	23.5	347 541.3	57.7	19.3	23.0
Төв	*Tov*	151 027.4	75.9	2.9	21.2	157 542.1	79.0	2.2	18.7	194 039.2	75.7	1.9	22.4	297 629.8	76.7	2.8	20.6
		Зүүн бүс								***Eastern region***							
Бүгд	***Total***	**264 477.7**	**46.7**	**26.7**	**26.6**	**294 577.3**	**50.2**	**26.4**	**23.4**	**376 777.6**	**48.9**	**20.0**	**31.1**	**548 718.7**	**52.2**	**18.7**	**29.1**
Дорнод	*Dornod*	77 421.7	50.5	7.9	41.6	74 705.2	52.4	11.0	36.6	100 446.0	42.3	11.2	46.5	147 790.3	44.4	12.3	43.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	111 730.3	30.4	55.5	14.1	133 101.9	36.1	50.1	13.8	158 330.1	39.2	39.1	21.7	225 584.7	43.5	36.3	20.2
Хэнтий	*Khentii*	75 325.7	66.9	3.3	29.9	86 770.2	69.7	3.3	27.0	118 001.4	67.6	1.9	30.5	175 343.7	69.9	1.4	28.7
		Улаанбаатар								***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**3 913 902.5**	**0.7**	**32.0**	**67.3**	**5 225 921.7**	**0.5**	**32.1**	**67.4**	**7 193 569.2**	**0.5**	**34.8**	**64.7**	**8 784 665.9**	**0.6**	**33.7**	**65.7**

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: ** Preliminary estimates*

5.11 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, үйлдвэрлэлийн аргаар, улирлаар, оны үнээр

GROSS DOMESTIC PRODUCT, by production approach, by quarter, at current prices

сая төг *mln.tog*

		2009	2010	2011	2012*
ДНБ	***GDP***	**6 590 637.1**	**8 414 504.6**	**11 087 723.8**	**13 944 238.1**
I улирал	*I quarter*	1 101 956.6	1 460 081.9	1 981 223.9	2 488 026.9
II улирал	*II quarter*	1 708 257.8	2 228 925.4	2 959 584.0	3 778 787.3
III улирал	*III quarter*	1 747 017.5	2 254 834.2	3 091 184.3	3 732 620.2
IV улирал	*IV quarter*	2 033 405.2	2 470 663.1	3 055 731.6	3 944 803.8
Хөдөө аж ахуй	***Agriculture***	**1 177 380.3**	**1 202 155.6**	**1 365 115.0**	**2 066 952.9**
I улирал	*I quarter*	67 439.8	50 851.7	60 150.1	86 074.2
II улирал	*II quarter*	403 224.0	494 869.8	560 882.6	847 976.2
III улирал	*III quarter*	383 669.8	361 213.4	405 350.7	597 542.2
IV улирал	*IV quarter*	323 046.8	295 220.6	338 731.7	535 360.4
Аж үйлдвэр, барилга	***Industry, construction***	**1 980 918.7**	**2 780 489.6**	**3 419 441.7**	**3 980 970.5**
I улирал	I quarter	314 771.0	516 022.4	658 138.9	756 376.8
II улирал	II quarter	460 345.3	635 144.2	829 211.0	1 033 514.8
III улирал	III quarter	481 650.0	747 039.9	972 302.0	984 139.0
IV улирал	IV quarter	724 152.4	882 283.1	959 789.8	1 206 939.9
Үйлчилгээ	**Services**	**2 840 570.3**	**3 428 244.3**	**4 640 070.8**	**6 036 360.7**
I улирал	*I quarter*	612 779.3	721 276.1	967 385.8	1 255 310.1
II улирал	*II quarter*	682 745.9	855 123.1	1 155 552.9	1 446 960.7
III улирал	*III quarter*	724 410.1	865 427.0	1 208 357.4	1 633 448.6
IV улирал	*IV quarter*	820 634.9	986 418.2	1 308 774.7	1 700 641.3
Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар	***Net taxes on products***	**591 767.8**	**1 003 615.1**	**1 663 096.2**	**1 859 954.0**
I улирал	*I quarter*	106 966.5	171 931.7	295 549.3	390 265.7
II улирал	*II quarter*	161 942.6	243 788.3	413 937.5	450 335.6
III улирал	*III quarter*	157 287.6	281 154.0	505 174.2	517 490.4
IV улирал	*IV quarter*	165 571.1	306 741.1	448 435.3	501 862.2

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: **Preliminary estimates*

5.12 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, үйлдвэрлэлийн аргаар, улирлаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр

GROSS DOMESTIC PRODUCT, by production approach, by quarter, at 2005 constant prices

сая төг *mln.tog*

		2009	2010	2011	2012*
ДНБ	***GDP***	**3 913 673.2**	**4 162 784.9**	**4 891 840.3**	**5 492 723.0**
I улирал	*I quarter*	706 458.6	764 473.8	861 545.0	987 239.2
II улирал	*II quarter*	1 052 958.0	1 118 953.4	1 284 303.9	1 469 583.0
III улирал	*III quarter*	1 005 662.4	1 126 176.1	1 359 596.9	1 501 867.3
IV улирал	*IV quarter*	1 148 594.3	1 153 181.6	1 386 394.6	1 534 033.5
Хөдөө аж ахуй	***Agriculture***	**796 318.3**	**664 150.1**	**660 682.7**	**801 269.2**
I улирал	*I quarter*	42 576.6	35 934.6	35 784.2	43 214.1
II улирал	*II quarter*	308 383.8	257 350.1	255 734.6	310 015.3
III улирал	*III quarter*	241 428.5	204 747.6	201 737.8	242 629.4
IV улирал	*IV quarter*	203 929.4	166 117.7	167 426.1	205 410.4
Аж үйлдвэр, барилга	**Industry, construction**	**1 110 829.8**	**1 158 527.0**	**1 264 227.6**	**1 391 396.2**
I улирал	*I quarter*	218 645.8	240 834.6	252 146.5	277 765.0
II улирал	*II quarter*	263 867.7	275 700.2	307 273.6	344 632.1
III улирал	*III quarter*	275 551.7	305 749.1	336 563.9	343 316.2
IV улирал	*IV quarter*	352 764.5	336 243.2	368 243.6	425 682.9
Үйлчилгээ	**Services**	**1 612 571.1**	**1 770 178.4**	**2 066 778.6**	**2 344 727.3**
I улирал	*I quarter*	373 741.6	391 359.2	447 593.2	510 652.1
II улирал	*II quarter*	376 985.4	448 082.2	523 262.4	559 725.1
III улирал	*III quarter*	377 912.6	451 184.5	543 861.6	655 814.0
IV улирал	*IV quarter*	483 931.4	479 552.5	552 061.4	618 536.1
Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар	**Net taxes on products**	**393 954.1**	**569 929.4**	**900 151.5**	**955 330.2**
I улирал	*I quarter*	71 494.5	96 345.4	126 021.2	155 608.0
II улирал	*II quarter*	103 721.2	137 820.9	198 033.3	255 210.5
III улирал	*III quarter*	110 769.6	164 494.9	277 433.6	260 107.6
IV улирал	*IV quarter*	107 969.0	171 268.2	298 663.3	284 404.1

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: **Preliminary estimates*

5.13 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, эцсийн ашиглалтын аргаар, улирлаар, оны үнээр*

*GROSS DOMESTIC PRODUCT, by expenditure approach, by quarter, at current prices**

сая төг *mln.tog*

		2009	2010	2011	2012**
ДНБ	***GDP***	**6 568 403.4**	**8 459 564.2**	**11 168 141.0**	**14 621 060.8**
I улирал	*I quarter*	1 174 745.4	1 477 036.8	2 003 749.5	2 639 544.0
II улирал	*II quarter*	1 643 946.1	2 251 588.0	3 070 994.1	4 070 700.2
III улирал	*III quarter*	1 684 283.7	2 273 697.1	2 985 421.7	3 787 548.8
IV улирал	*IV quarter*	2 065 428.1	2 457 242.3	3 107 975.8	4 123 267.8
Эцсийн хэрэглээ	***Final consumption***	**4 781 471.6**	**5 670 767.9**	**6 953 559.3**	**9 383 433.8**
I улирал	*I quarter*	1 229 855.6	1 319 578.0	1 604 893.9	2 108 158.5
II улирал	*II quarter*	1 173 534.5	1 377 675.4	1 761 083.2	2 425 331.5
III улирал	*III quarter*	1 129 642.2	1 485 500.8	1 688 296.7	2 259 181.0
IV улирал	*IV quarter*	1 248 439.3	1 488 013.6	1 899 285.5	2 590 762.8
Нийт хуримтлал	***Gross capital formation***	**2 265 264.3**	**3 432 671.2**	**6 930 794.9**	**8 853 078.9**
I улирал	I quarter	85 071.4	335 562.9	912 224.6	1 493 608.2
II улирал	II quarter	586 194.6	889 230.5	1 911 573.4	2 419 227.1
III улирал	III quarter	657 627.8	1 034 466.4	2 379 042.1	2 903 015.4
IV улирал	IV quarter	936 370.5	1 173 411.4	1 727 954.8	2 037 228.2
Цэвэр экспорт	**Net export**	**– 478 332.5**	**– 643 874.8**	**–2 716 213.2**	**–3 615 451.8**
I улирал	*I quarter*	- 140 181.6	- 178 104.1	- 513 369.0	- 962 222.7
II улирал	*II quarter*	- 115 783.0	- 15 317.9	- 601 662.6	- 773 858.4
III улирал	*III quarter*	- 102 986.3	- 246 270.1	-1 081 917.1	-1 374 647.6
IV улирал	*IV quarter*	- 119 381.6	- 204 182.6	- 519 264.6	- 504 723.2

Тайлбар: * Туршилт тооцоо
** Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: * Experimental estimates
** *Preliminary estimates*

5.14 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, эцсийн ашиглалтын аргаар, улирлаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр*

*GROSS DOMESTIC PRODUCT, by expenditure approach, by quarter, at 2005 constant prices**

сая төг *mln.tog*

		2009	2010	2011	2012**
ДНБ	***GDP***	**3 929 126.4**	**4 183 013.8**	**4 910 510.3**	**5 509 098.9**
I улирал	*I quarter*	671 044.7	741 726.0	900 427.1	989 589.2
II улирал	*II quarter*	1 021 310.0	1 169 370.2	1 233 187.8	1 514 640.0
III улирал	*III quarter*	1 052 794.2	1 172 828.9	1 392 497.9	1 493 525.4
IV улирал	*IV quarter*	1 183 977.5	1 099 088.7	1 384 397.6	1 511 344.2
Эцсийн хэрэглээ	***Final consumption***	**3 071 911.9**	**3 421 508.5**	**3 879 647.4**	**4 582 094.6**
I улирал	*I quarter*	790 558.7	816 083.6	953 666.9	1 115 273.9
II улирал	*II quarter*	740 652.1	814 292.0	991 986.7	1 189 200.0
III улирал	*III quarter*	741 945.1	923 517.1	937 980.9	1 098 044.0
IV улирал	*IV quarter*	798 756.1	867 615.9	996 013.0	1 179 576.7
Нийт хуримтлал	***Gross capital formation***	**1 286 603.4**	**1 754 646.8**	**2 980 376.2**	**3 694 333.9**
I улирал	I quarter	52 570.4	181 683.7	408 378.7	686 174.7
II улирал	II quarter	361 684.4	503 666.2	877 462.6	1 101 371.2
III улирал	III quarter	377 810.4	517 271.0	1 020 711.6	1 123 415.4
IV улирал	IV quarter	494 538.2	552 025.9	673 823.3	783 372.6
Цэвэр экспорт	**Net export**	**– 429 389.0**	**– 993 141.5**	**–1 949 513.3**	**–2 767 329.6**
I улирал	*I quarter*	- 172 084.4	- 256 041.4	- 461 618.5	- 811 859.4
II улирал	*II quarter*	- 81 026.5	- 148 587.9	- 636 261.5	- 775 931.1
III улирал	*III quarter*	- 66 961.3	- 267 959.1	- 566 194.6	- 727 934.0
IV улирал	*IV quarter*	- 109 316.8	- 320 553.1	- 285 438.7	- 451 605.1

Тайлбар: * Туршилт тооцоо
** Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: * Experimental estimates
** *Preliminary estimates*

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

Хэрэглээний үнийн индекс (ХҮИ) нь хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг илэрхийлэх үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

Хэрэглээний үнийн индексийг төрөөс санхүү, мөнгө, зээлийн бодлогыг боловсруулах, инфляцийн түвшинг тодорхойлох, хүн амын цалин, тэтгэвэр, тэтгэмж, бусад орлогын хэмжээг индексжүүлэхэд тооцооны гол үзүүлэлт болгон ашигладаг.

ХҮИ-ийн тооцоонд хэрэглээний сагс, хэрэглээний жин гэсэн хоёр үзүүлэлтийг ашиглана.

Хэрэглээний сагс нь дундаж зарлагатай өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хэрэглээний үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийн жагсаалт юм. Сагсанд сонгогдсон бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тооцоход бараа, үйлчилгээний тоо хэмжээ, төрөл, чанар зэргийг тогтмолоор авч үздэг.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин гэж өрхийн худалдаж авсан бараа, үзүүлсэн үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувийг ойлгоно.

ХҮИ-ийн тооцоонд тогтмол бүтэцтэй үнийн Ласпейресийн индексийг өргөн ашиглаж байна.

Ласпейресийн томьёо нь:

$$I_t^L = \frac{\sum_{i=1}^{n} \frac{P_{it}}{P_{oi}} Q_{io}}{\sum_{i=1}^{n} Q_{io}} * 100$$

I_t^L- тайлант үеийн Ласпейресийн индекс

t - тайлант үе, 0-суурь үе

P_{it} - 'i'- барааны тайлант үеийн үнэ,

P_{oi}- 'i' - барааны суурь үеийн үнэ,

Q_{io} - суурь үеийн 'i' барааны худалдан авсан тоо, хэмжээ /жин/,

$\sum$ - нийлбэрийн тэмдэг

Үнэ өсч, тэр хэмжээгээр мөнгөний ханш буурахыг инфляци гэдэг. Инфляцийн түвшинг тооцохдоо дараахь томьёог ашиглана. Үүнд:

$$\text{Инфляцийн түвшин} = \frac{I_t - I_0}{I_0} * 100$$

I_t – тайлант үеийн үнийн индекс

I_0 – суурь үеийн үнийн индекс

ҮСХ 1991 оноос Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллагын аргачлалаар ХҮИ-ийг тооцож эхэлсэн бөгөөд 1991 оноос хойш ХҮИ тооцдог хэрэглээний сагсны нэр төрөл, жин болон суурь үеийг 4 удаа шинэчилсэн.

ҮСХ 2008 оны 1 дүгээр сараас эхлэн хэрэглээний үнийн улсын индексийг Улаанбаатар хотын ХҮИ-ээр тооцож байсан аргачлалаа шинэчилж, олон улсын аргачлалын дагуу улсын индексийг аймаг, нийслэлийн өрхийн хэрэглээний зардлаар жигнэсэн дундаж үзүүлэлтээр тооцох аргачлалд шилжсэн. Уг аргачлалын дагуу хэрэглээний үнийн улсын индексийг 2005 оны 12 дугаар сарын суурь үетэй харьцуулснаар 2006 оноос хойш тооцож байв.

ҮСХ нь хэрэглээний сагсны нэр төрлийг 2011 онд 329 болгон нэмэгдүүлж, (аймгуудад 214 нэр төрөл), 2010 оны өрхийн нийгэм эдийн засгийн судалгааны үр дүнгээр хэрэглээний зардлын жинг шинэчлэн 2010 оны 12 дугаар сарын суурь үетэй харьцуулснаар 2012 оны 1 дүгээр сараас хэрэглээний үнийн индексийг тооцон нийтэд мэдээлж байна. Хэрэглээний үнийн улсын индексийг хувийн зориулалттай хэрэглээний бараа, үйлчилгээний ангиллын үндсэн 12 бүлгийн түвшинд нэгтгэн тооцож байна.

Хэрэглээний үнийн бүсийн индексийг 2012 оноос дээрх ангиллын 12 бүлгийн түвшинд тооцож, нийтэд тархааж байна.

Хэрэглээний үнийн судалгааг 1997 оноос аймгийн төвүүдэд сар тутам явуулж, аймаг бүрийн үнийн индексийг тооцож байна.

CONSUMER PRICE INDEX (CPI)

The CPI is a measure of the average change in prices over time fixed in terms of quantity and quality of goods and services purchased either by all consumers. The CPI reflects the collective experience of inflation for all households in a particular expenditure range.

The CPI is used for general index of inflation for the economy as a whole and also used as a main indicator for the purposes of government or central bank's monetary and fiscal policy and used to indexation of wages, pensions, social security benefits and other income.

The main parts in compilation of CPI are selection of consumer basket and consumption weight.

Consumer basket a specified set of quantities of goods and services representing pattern of average household's consumption and widely used by most of population. To measure of price changes the number, description and quality of goods and services in the consumer basket are taken fixed.

Weights of commodities are calculated on the basis of average expenditure per household and actual shares of goods and services in all household's purchased goods and services.

The modified Laspeyres index is used for the compilation of the CPI.

Laspeyres index formula is shown below:

$$I_t^L = \frac{\sum_{i=1}^{n} \frac{P_{it}}{P_{oi}} Q_{io}}{\sum_{i=1}^{n} Q_{io}} * 100$$

where I_t^L *- Laspeyres index in the current period (t)*

t *- price of item "i" in the current period (t)*

P_{it} *- price of item "i" in the base period (0)*

P_{oi} *- weight for item "i" in the base period(0)*

Q_{io} *- weight for item "i" in the base period(*

$\sum$ *- sum of all items*

Inflation rate is defined as a sustained increase in the general level of prices. Inflation rate can be calculated as follows:

$$\text{Inflation rate} = \frac{I_t - I_0}{I_0} * 100$$

where I_t *– price index in the current period "t"*

I_0 *– price index in the base period "0"*

Since September 1991, the National Statistical Office has been calculating CPI using ILO methodology. Since 1991, the National Statistical Office updated the number of items in the consumer basket, the weights and the reference period 4 times for calculation of the CPI.

The expenditure weights for CPI was updated based on results from 2006 HIES in accordance with internationally accepted methodology which recommended that the consistency between the weighting period and the price reference period is fundamental to accurately calculation of the Laspeyres index.

Having revised its methodology for CPI by which the CPI for Ulaanbaatar city had been taken as a national CPI, the National Statistical Office has moved to international methodology by which the national CPI is estimated on the basis of weighted average for 2005 HIES consumption expenditure of the Capital city and all aimags starting from January 2008.

In 2011, the number of items in the consumer basket increased up to 329 (for aimags to 214) and the expenditure weights was updated based on result from the 2010 Household Socio- Economic Survey, the prices of December 2010 were taken as the reference period . From January 2012 onwards, the CPI has been calculated using new basket and weights. The national CPI are compiled for main aggregated 12 groups of COICOP.

Regional CPI are compiled from 2012 and distributed for main aggregated 12 groups.

Since 1997, a Monthly Consumer Price Survey has been conducted in aimag centers and prices of goods and services were reported to the National Statistical Office for estimation of the CPI for each aimag.

6.1 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН УЛСЫН ИНДЕКС, **2010=XII=100,** бараа, үйлчилгээний бүлгээр

NATIONAL CONSUMER PRICE INDEX OF GOODS AND SERVICES, **2010=XII= 100,** *by groups,*

хувь, *percentage*

Хугацаа *Periods*		Хүнсний бараа, ундаа, ус *Food and non-alcoholic beverages*	Согтууруулах ундаа, тамхи *Alcoholic beverages and tobacco*	Хувцас, бөс бараа, гутал *Clothing, footwear and cloth*	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш *Housing, water electricity and fuels*	Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа *Furnishings, household equipment and tools*	Эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээ *Health, medical care and services*	Тээвэр *Transport*	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ *Communication*	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээ *Recreation and culture*	Боловсролын үйлчилгээ *Education*	Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр *Restaurants and hotels*	Бусад бараа, үйлчилгээ *Miscellaneous goods & services*	**Ерөнхий индекс** ***Overall index***
2009	I	169.0	140.6	132.5	150.4	140.3	168.1	160.6	78.6	120.5	182.2	161.5	137.4	**153.9**
	II	172.0	144.1	132.9	148.5	140.6	170.9	156.2	78.6	121.2	182.2	161.5	138.8	**154.8**
	III	177.2	148.0	133.8	147.5	142.4	171.6	160.1	78.5	121.6	182.2	164.3	141.4	**157.6**
	IV	185.0	151.0	134.7	145.2	145.0	172.8	160.8	81.6	122.0	182.2	165.8	143.6	**161.1**
	V	186.0	154.2	135.1	144.9	145.4	178.6	154.9	81.5	122.9	182.2	167.2	146.1	**161.3**
	VI	179.0	155.1	135.6	145.9	147.0	178.9	155.2	83.0	124.4	182.2	173.1	147.1	**159.0**
	VII	171.5	155.9	136.4	146.4	147.7	179.8	161.6	82.8	124.3	182.2	173.4	148.9	**156.9**
	VIII	164.9	156.9	138.1	146.9	149.3	180.3	164.3	82.8	124.9	200.3	176.2	150.0	**156.0**
	IX	161.8	157.4	140.2	151.2	150.3	180.1	166.1	82.6	124.3	200.3	178.3	153.0	**155.9**
	X	160.0	157.5	141.9	150.9	150.9	181.7	165.9	82.6	124.3	200.3	178.3	153.5	**155.4**
	XI	164.7	157.3	144.8	152.0	151.7	183.8	165.9	82.4	124.4	200.3	178.7	153.8	**157.9**
	XII	166.9	157.6	146.0	152.5	152.2	184.0	165.9	82.4	124.7	200.3	178.7	154.1	**159.1**
2010	I	174.6	157.9	147.3	154.9	152.7	183.4	165.9	82.6	124.9	200.3	184.7	154.0	**162.7**
	II	185.4	158.3	149.6	154.8	154.4	183.6	164.4	89.6	125.6	200.3	190.0	155.6	**167.7**
	III	193.2	158.0	149.7	153.2	155.0	184.3	165.9	93.8	126.0	200.3	190.8	156.9	**171.0**
	IV	201.6	158.5	150.7	152.6	156.4	184.0	165.8	93.9	126.3	200.3	191.3	157.8	**174.5**
	V	214.4	159.4	151.6	153.3	156.6	185.0	167.3	93.8	126.5	200.3	193.3	157.7	**180.0**
	VI	205.7	159.4	151.5	158.5	157.9	185.8	167.6	94.5	125.9	200.3	195.1	157.3	**177.2**
	VII	192.4	159.9	152.9	158.9	158.4	185.7	167.4	94.4	125.8	200.3	196.5	158.2	**172.3**
	VIII	188.9	160.7	153.6	163.7	159.4	186.1	167.2	94.4	126.3	236.1	197.6	158.6	**173.5**
	IX	184.9	160.7	154.6	164.7	159.8	186.3	167.1	94.4	126.7	238.1	197.6	159.4	**172.3**
	X	184.0	161.6	157.1	167.6	162.7	187.4	167.2	94.4	127.2	238.1	201.0	159.8	**172.9**
	XI	188.0	162.7	159.9	171.4	162.0	186.7	168.0	94.4	127.5	238.1	201.0	160.4	**175.5**
	XII	197.9	164.2	161.4	171.8	162.2	186.9	168.1	94.4	127.7	238.1	201.6	160.6	**179.7**
2011	I	210.4	167.0	162.5	172.3	163.5	186.9	168.2	94.4	127.9	238.1	203.7	160.9	**185.1**
	II	211.6	167.2	164.1	171.6	164.1	187.9	170.4	94.4	128.8	238.1	204.2	161.2	**186.0**
	III	207.0	167.5	165.3	171.2	164.9	188.5	170.6	94.4	129.8	238.1	206.4	162.9	**184.6**
	IV	204.9	167.6	167.4	170.6	166.8	189.2	170.6	94.4	130.9	238.1	207.2	163.1	**184.1**
	V	210.5	167.7	168.1	176.8	168.1	189.9	173.2	94.7	132.7	238.1	207.5	164.6	**187.5**
	VI	207.6	167.8	168.7	178.3	170.6	190.0	187.7	94.7	134.5	238.1	207.6	166.9	**188.2**
	VII	209.4	168.5	169.5	179.0	171.0	189.7	192.5	94.7	134.8	238.1	208.1	170.1	**189.7**
	VIII	202.5	168.5	170.9	180.8	171.9	189.8	194.9	94.7	136.0	264.7	208.8	170.4	**189.1**
	IX	201.4	168.5	173.7	189.2	174.0	191.2	194.3	94.7	136.4	266.5	214.1	172.6	**190.3**
	X	202.1	168.6	176.6	194.0	175.2	191.3	194.4	94.7	136.7	266.5	214.3	175.9	**191.8**
	XI	206.3	168.7	180.5	195.5	175.8	191.4	194.9	94.6	136.7	266.5	214.7	177.6	**194.3**
	XII	214.1	169.5	183.8	196.0	176.7	193.5	195.2	94.6	136.8	266.5	215.8	178.6	**198.1**
2012	I	223.4	170.5	188.1	195.5	179.9	196.6	205.5	97.1	136.4	266.5	220.9	180.9	**203.4**
	II	239.5	171.5	189.7	193.7	181.9	198.8	206.1	96.9	137.2	266.5	239.8	181.4	**208.6**
	III	255.6	175.3	191.1	192.1	182.7	200.6	206.0	94.1	140.4	266.5	243.1	183.0	**213.2**
	IV	257.4	176.1	194.8	193.1	183.9	201.3	202.1	94.1	141.2	266.5	247.8	183.6	**214.3**
	V	260.7	176.8	196.4	197.8	184.3	201.7	202.6	93.7	141.0	266.5	254.6	184.8	**216.4**
	VI	262.2	177.4	197.5	200.4	185.6	202.1	202.7	93.6	140.2	266.5	256.2	185.6	**217.4**
	VII	265.6	178.4	198.6	199.5	187.1	203.1	203.1	93.5	139.9	266.5	258.1	186.2	**218.7**
	VIII	260.1	178.8	200.4	204.8	188.6	206.0	203.9	93.5	141.5	307.1	261.9	188.0	**220.1**
	IX	253.2	250.0	204.2	210.3	190.4	207.0	204.3	93.3	139.9	307.1	262.9	189.5	**222.4**
	X	247.6	258.4	208.4	220.0	192.2	210.4	205.9	93.3	140.5	307.1	263.8	191.0	**223.7**
	XI	247.3	259.8	211.5	218.1	193.5	210.8	205.5	93.3	141.6	307.1	264.8	191.4	**224.1**
	XII	251.5	261.7	213.5	217.6	194.7	211.0	207.8	93.3	141.6	307.1	265.3	191.8	**225.9**

6.2. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН УЛСЫН ИНДЕКСИЙН ӨӨРЧЛӨЛТ, өмнөх оны жилийн эцэстэй харьцуулснаар, бараа, үйлчилгээний бүлгээр

NATIONAL CONSUMER PRICE INDEX , compared with the end of previous year, by groups, percent change

хувь, *percentage*

Хугацаа *Periods*		Хүнсний бараа, ундаа, ус *Food and non-alcoholic beverages*	Согтууруулах ундаа, тамхи *Alcoholic beverages and tobacco*	Хувцас, бөс бараа, гутал *Clothing, footwear and cloth*	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш *Housing, water electricity and fuels*	Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа *Furnishings, household equipment and tools*	Эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээ *Health, medical care and services*	Тээвэр *Transport*	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ *Communication*	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээ *Recreation and culture*	Боловсролын үйлчилгээ *Education*	Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр *Restaurants and hotels*	Бусад бараа, үйлчилгээ *Miscellaneous goods & services*	**Ерөнхий индекс** ***Overall index***
2009	I	1.7	7.3	0.6	-0.8	0.7	0.2	-1.9	0.0	1.1	0.0	0.4	1.7	**0.8**
	II	3.5	9.9	0.9	-2.0	0.9	1.9	-4.5	0.0	1.7	0.0	0.4	2.8	**1.4**
	III	6.7	12.9	1.6	-2.7	2.1	2.3	-2.2	-0.1	2.0	0.0	2.1	4.7	**3.2**
	IV	11.4	15.2	2.2	-4.2	4.1	3.0	-1.7	3.8	2.4	0.0	3.1	6.3	**5.5**
	V	11.9	17.6	2.6	-4.4	4.3	6.5	-5.4	3.7	3.1	0.0	4.0	8.2	**5.7**
	VI	7.8	18.3	2.9	-3.7	5.5	6.6	-5.1	5.6	4.4	0.0	7.6	8.9	**4.2**
	VII	3.2	18.9	3.6	-3.4	6.0	7.2	-1.3	5.4	4.2	0.0	7.8	10.2	**2.8**
	VIII	-0.8	19.7	4.8	-3.0	7.1	7.5	0.4	5.4	4.7	9.9	9.6	11.0	**2.2**
	IX	-2.6	20.1	6.4	-0.3	7.8	7.4	1.5	5.1	4.3	9.9	10.9	13.3	**2.1**
	X	-3.7	20.2	7.8	-0.4	8.3	8.4	1.4	5.1	4.3	9.9	10.9	13.7	**1.8**
	XI	-0.9	20.0	10.0	0.3	8.9	9.6	1.3	4.8	4.3	9.9	11.1	13.9	**3.5**
	XII	0.4	20.2	10.9	0.6	9.2	9.7	1.4	4.8	4.7	9.9	11.1	14.1	**4.2**
2010	I	4.6	0.2	0.9	1.6	0.4	-0.3	0.0	0.3	0.1	0.0	3.4	0.0	**2.3**
	II	11.1	0.5	2.5	1.5	1.4	-0.2	-0.9	8.7	0.7	0.0	6.3	1.0	**5.4**
	III	15.8	0.2	2.5	0.4	1.8	0.2	0.0	13.9	1.0	0.0	6.8	1.8	**7.4**
	IV	20.8	0.6	3.2	0.1	2.7	0.0	-0.1	14.0	1.2	0.0	7.1	2.4	**9.7**
	V	28.5	1.2	3.8	0.5	2.9	0.6	0.8	13.9	1.4	0.0	8.2	2.3	**13.1**
	VI	23.3	1.1	3.7	3.9	3.8	1.0	1.0	14.7	0.9	0.0	9.2	2.1	**11.4**
	VII	15.3	1.4	4.7	4.2	4.1	0.9	0.9	14.6	0.9	0.0	10.0	2.7	**8.3**
	VIII	13.2	2.0	5.2	7.4	4.7	1.2	0.7	14.6	1.3	17.9	10.6	3.0	**9.0**
	IX	10.8	2.0	5.9	8.0	5.0	1.2	0.7	14.6	1.6	18.8	10.6	3.4	**8.3**
	X	10.3	2.5	7.6	9.9	6.9	1.9	0.8	14.6	2.0	18.8	12.5	3.7	**8.7**
	XI	12.7	3.2	9.5	12.4	6.5	1.5	1.2	14.6	2.2	18.8	12.5	4.1	**10.3**
	XII	18.6	4.2	10.5	12.7	6.6	1.6	1.3	14.6	2.4	18.8	12.8	4.2	**13.0**
2011	I	6.3	1.8	0.7	0.3	0.8	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	1.1	0.2	**3.0**
	II	6.9	1.9	1.7	-0.1	1.1	0.5	1.4	0.0	0.9	0.0	1.3	0.4	**3.5**
	III	4.6	2.0	2.4	-0.4	1.7	0.8	1.5	0.0	1.7	0.0	2.4	1.4	**2.7**
	IV	3.5	2.1	3.7	-0.8	2.8	1.2	1.5	0.0	2.5	0.0	2.8	1.6	**2.5**
	V	6.4	2.1	4.1	2.9	3.6	1.6	3.0	0.3	3.9	0.0	2.9	2.5	**4.3**
	VI	4.9	2.2	4.5	3.8	5.1	1.7	11.7	0.3	5.3	0.0	3.0	3.9	**4.7**
	VII	5.8	2.6	5.0	4.1	5.4	1.5	14.5	0.3	5.5	0.0	3.2	5.9	**5.6**
	VIII	2.3	2.7	5.9	5.2	5.9	1.5	16.0	0.3	6.5	11.2	3.6	6.1	**5.2**
	IX	1.8	2.6	7.6	10.1	7.3	2.3	15.6	0.3	6.8	11.9	6.2	7.5	**5.9**
	X	2.2	2.7	9.4	12.9	8.0	2.4	15.7	0.3	7.0	11.9	6.3	9.6	**6.7**
	XI	4.3	2.8	11.9	13.8	8.4	2.4	15.9	0.3	7.0	11.9	6.5	10.6	**8.1**
	XII	8.2	3.3	13.9	14.1	8.9	3.5	16.1	0.3	7.1	11.9	7.0	11.2	**10.2**
2012	I	4.4	0.6	2.3	-0.2	1.8	1.6	5.3	2.6	-0.3	0.0	2.4	1.3	**2.7**
	II	11.9	1.2	3.2	-1.2	2.9	2.8	5.6	2.4	0.3	0.0	11.2	1.5	**5.3**
	III	19.4	3.5	3.9	-2.0	3.4	3.7	5.6	-0.6	2.7	0.0	12.7	2.5	**7.6**
	IV	20.3	3.9	6.0	-1.5	4.1	4.0	3.6	-0.6	3.3	0.0	14.9	2.8	**8.2**
	V	21.8	4.3	6.8	0.9	4.3	4.2	3.8	-0.9	3.1	0.0	18.0	3.5	**9.2**
	VI	22.5	4.6	7.4	2.2	5.0	4.4	3.9	-1.1	2.5	0.0	18.7	3.9	**9.7**
	VII	24.1	5.2	8.0	1.8	5.9	5.0	4.1	-1.2	2.3	0.0	19.6	4.3	**10.4**
	VIII	21.5	5.5	9.0	4.5	6.7	6.5	4.5	-1.2	3.4	15.2	21.4	5.3	**11.1**
	IX	18.3	47.5	11.1	7.3	7.8	7.0	4.7	-1.4	2.3	15.2	21.8	6.1	**12.2**
	X	15.6	52.5	13.4	12.2	8.8	8.7	5.5	-1.4	2.8	15.2	22.3	6.9	**12.9**
	XI	15.5	53.3	15.1	11.3	9.5	9.0	5.3	-1.5	3.5	15.2	22.7	7.2	**13.1**
	XII	17.5	54.4	16.1	11.0	10.2	9.0	6.5	-1.5	3.5	15.2	23.0	7.4	**14.0**

6.3 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН УЛСЫН ИНДЕКС, сарын өөрчлөлт, бараа, үйлчилгээний бүлгээр

NATIONAL CONSUMER PRICE INDEX OF GOODS AND SERVICES, monthly percent change, by groups

хувь, *percentage*

Хугацаа *Periods*	Хүнсний бараа, ундаа, ус *Food and non-alcoholic beverages*	Согтууруулах ундаа, тамхи *Alcoholic beverages and tobacco*	Хувцас, бөс бараа, гутал *Clothing, footwear and cloth*	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш *Housing, water electricity and fuels*	Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа *Furnishings, household equipment and tools*	Эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээ *Health, medical care and services*	Тээвэр *Transport*	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ *Communication*	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээ *Recreation and culture*	Боловсролын үйлчилгээ *Education*	Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр *Restaurants and hotels*	Бусад бараа, үйлчилгээ *Miscellaneous goods & services*	**Ерөнхий индекс** ***Overall index***
2009 I	1.7	7.3	0.6	-0.8	0.7	0.2	-1.9	0.0	1.1	0.0	0.4	1.7	**0.8**
II	1.8	2.5	0.3	-1.2	0.2	1.7	-2.7	0.0	0.7	0.0	0.0	1.0	**0.6**
III	3.0	2.7	0.6	-0.7	1.2	0.4	2.5	-0.2	0.3	0.0	1.7	1.9	**1.8**
IV	4.4	2.0	0.6	-1.5	1.9	0.7	0.4	4.0	0.4	0.0	0.9	1.6	**2.2**
V	0.5	2.1	0.3	-0.2	0.3	3.3	-3.7	-0.1	0.7	0.0	0.9	1.8	**0.1**
VI	-3.7	0.6	0.3	0.7	1.1	0.2	0.2	1.8	1.2	0.0	3.5	0.6	**–1.4**
VII	-4.2	0.5	0.6	0.4	0.5	0.5	4.1	-0.2	-0.1	0.0	0.2	1.2	**–1.3**
VIII	-3.9	0.6	1.2	0.3	1.1	0.3	1.7	0.0	0.5	9.9	1.6	0.7	**–0.6**
IX	-1.9	0.4	1.5	2.9	0.6	-0.1	1.1	-0.3	-0.4	0.0	1.2	2.0	**–0.1**
X	-1.1	0.1	1.3	-0.2	0.4	0.9	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	**–0.3**
XI	2.9	-0.2	2.0	0.7	0.5	1.1	0.0	-0.3	0.0	0.0	0.2	0.2	**1.6**
XII	1.3	0.2	0.8	0.3	0.3	0.1	0.0	0.0	0.3	0.0	0.0	0.2	**0.7**
2010 I	4.6	0.2	0.9	1.6	0.4	-0.3	0.0	0.3	0.1	0.0	3.4	0.0	**2.3**
II	6.2	0.3	1.5	-0.1	1.1	0.1	-0.9	8.4	0.6	0.0	2.9	1.0	**3.0**
III	4.2	-0.2	0.1	-1.0	0.4	0.4	0.9	4.7	0.3	0.0	0.4	0.8	**2.0**
IV	4.3	0.3	0.7	-0.4	0.9	-0.1	0.0	0.1	0.2	0.0	0.3	0.6	**2.1**
V	6.4	0.6	0.6	0.5	0.2	0.5	0.9	-0.1	0.2	0.0	1.0	-0.1	**3.2**
VI	-4.0	0.0	-0.1	3.4	0.8	0.5	0.2	0.7	-0.5	0.0	0.9	-0.2	**–1.5**
VII	-6.5	0.3	1.0	0.3	0.3	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	0.0	0.7	0.5	**–2.8**
VIII	-1.8	0.5	0.4	3.0	0.6	0.2	-0.1	0.0	0.4	17.9	0.5	0.3	**0.7**
IX	-2.1	0.0	0.7	0.6	0.3	0.1	0.0	-0.1	0.3	0.8	0.0	0.5	**–0.7**
X	-0.5	0.6	1.6	1.7	1.8	0.6	0.1	0.0	0.4	0.0	1.7	0.3	**0.4**
XI	2.2	0.7	1.8	2.3	-0.4	-0.3	0.5	0.0	0.2	0.0	0.0	0.4	**1.5**
XII	5.2	0.9	0.9	0.3	0.1	0.1	0.1	0.0	0.2	0.0	0.3	0.1	**2.4**
2011 I	6.3	1.8	0.7	0.3	0.8	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	1.1	0.2	**3.0**
II	0.6	0.1	1.0	-0.4	0.3	0.5	1.3	0.0	0.7	0.0	0.2	0.2	**0.5**
III	-2.2	0.2	0.8	-0.3	0.5	0.3	0.2	0.0	0.8	0.0	1.1	1.1	**–0.8**
IV	-1.0	0.1	1.3	-0.3	1.1	0.4	0.0	0.0	0.8	0.0	0.4	0.1	**–0.2**
V	2.7	0.1	0.4	3.6	0.8	0.4	1.5	0.3	1.4	0.0	0.1	0.9	**1.8**
VI	-1.4	0.1	0.4	0.9	1.5	0.1	8.4	0.0	1.3	0.0	0.0	1.4	**0.4**
VII	0.9	0.4	0.4	0.4	0.3	-0.2	2.5	0.0	0.2	0.0	0.2	1.9	**0.8**
VIII	-3.3	0.0	0.9	1.0	0.5	0.1	1.2	0.0	0.9	11.2	0.4	0.1	**–0.3**
IX	-0.5	0.0	1.6	4.6	1.3	0.7	-0.3	0.0	0.3	0.7	2.5	1.3	**0.6**
X	0.4	0.1	1.6	2.6	0.7	0.1	0.1	0.0	0.2	0.0	0.1	1.9	**0.8**
XI	2.1	0.1	2.3	0.8	0.3	0.0	0.2	-0.1	0.0	0.0	0.2	0.9	**1.3**
XII	3.8	0.5	1.8	0.2	0.5	1.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.5	0.6	**2.0**
2012 I	4.4	0.6	2.3	-0.2	1.8	1.6	5.3	2.6	-0.3	0.0	2.4	1.3	**2.7**
II	7.2	0.6	0.8	-0.9	1.1	1.1	0.3	-0.2	0.6	0.0	8.6	0.3	**2.5**
III	6.7	2.2	0.7	-0.8	0.4	0.9	0.0	-2.9	2.4	0.0	1.3	0.9	**2.2**
IV	0.7	0.4	2.0	0.5	0.7	0.3	-1.9	0.0	0.6	0.0	2.0	0.4	**0.5**
V	1.3	0.4	0.8	2.4	0.2	0.2	0.2	-0.4	-0.2	0.0	2.7	0.6	**1.0**
VI	0.5	0.3	0.6	1.3	0.7	0.2	0.0	-0.1	-0.5	0.0	0.6	0.4	**0.5**
VII	1.3	0.6	0.6	-0.4	0.8	0.5	0.2	-0.1	-0.2	0.0	0.7	0.3	**0.6**
VIII	-2.1	0.2	0.9	2.6	0.8	1.4	0.4	-0.1	1.1	15.2	1.5	1.0	**0.7**
IX	-2.6	39.9	1.9	2.7	1.0	0.5	0.2	-0.2	-1.1	0.0	0.4	0.8	**1.0**
X	-2.2	3.3	2.1	4.6	0.9	1.7	0.8	0.0	0.5	0.0	0.4	0.8	**0.6**
XI	-0.1	0.5	1.5	-0.8	0.7	0.2	-0.2	0.0	0.7	0.0	0.3	0.2	**0.2**
XII	1.7	0.7	0.9	-0.3	0.6	0.1	1.1	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	**0.8**

6.4 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, 1991-1-16=100

CONSUMER PRICE INDEX OF GOODS AND SERVICES, 1991-1-16=100

(хувь, *percentage*)

Он *Year*	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
ХҮИ *CPI*	152.7	649.8	1838.8	3057.8	4681.8	6768.7	8156.9	8646.0	9507.6	10279.4	11099.2

(Хүснэгт 6.4-ийн үргэлжлэл- *Table 6.4 continuation*)

Он *Year*	2002	2003	2004	2005	2006*	2007*	2008*	2009*	2010*	2011*	2012*
ХҮИ *CPI*	11291.5	11821.9	13120.4	14361.7	15246.5	17955.5	21920.5	22850.6	25821.2	28455.0	32438.7

Инфляцийн жилийн түвшин, оны эцэст, оноор, %
Annual inflation rate, by end of period, by year, %

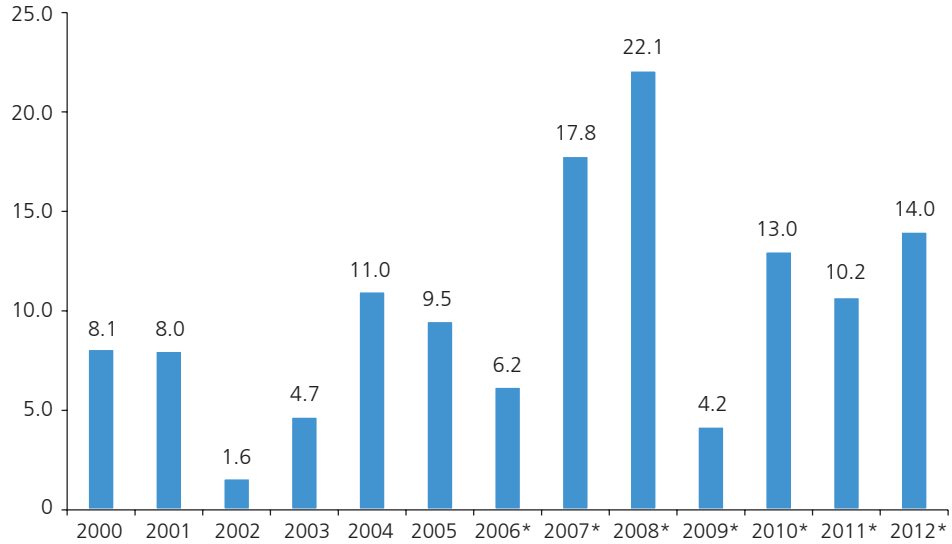

6.5 ИНФЛЯЦИЙН ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ТҮВШИН*, 2009-2012

INFLATION RATE, ANNUAL AVERAGE, 2009-2012

хувь, *percentage*

Он *Year*	2009	2010	2011*	2012*
Инфляцийн жилийн дундаж түвшин *Inflation rate, annual average*	8.0	10.1	9.2	14.3

Тайлбар: * Хэрэглээний үнийн улсын индексээр шинэчлэн тооцов.
Note * *Updated using national CPI*

6.6 УЛААНБААТАР ХОТЫН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, **2010-XII=100,** бараа, үйлчилгээний бүлгээр

CONSUMER PRICE INDEX OF GOODS AND SERVICES, in the Capital city, **2010-XII= 100,** *by groups*

хувь, *percentage*

Хугацаа *Periods*	Хүнсний бараа, ундаа, ус *Food and non-alcoholic beverages*	Согтууруулах ундаа, тамхи *Alcoholic beverages and tobacco*	Хувцас, бөс бараа, гутал *Clothing, footwear and cloth*	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш *Housing, water electricity and fuels*	Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа *Furnishings, household equipment and tools*	Эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээ *Health, medical care and services*	Тээвэр *Transport*	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ *Communication*	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээ *Recreation and culture*	Боловсролын үйлчилгээ *Education*	Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр *Restaurants and hotels*	Бусад бараа, үйлчилгээ *Miscellaneous goods & services*	**Ерөнхий индекс** ***Overall index***
2006 I	53.5	66.1	62.1	65.8	64.5	51.3	65.2	116.3	79.3	41.8	47.9	62.9	**58.9**
II	54.6	67.2	62.2	66.8	64.8	51.2	65.2	116.4	80.1	41.8	47.9	63.0	**59.6**
III	54.5	65.9	63.6	65.7	65.1	51.7	65.3	97.5	81.7	41.8	48.1	63.3	**59.2**
IV	57.5	66.0	64.5	65.4	65.4	51.7	65.1	96.4	81.8	41.8	48.4	63.4	**60.7**
V	57.9	66.2	64.6	65.5	65.6	51.7	65.5	90.6	83.5	41.8	48.5	66.4	**61.0**
VI	59.8	66.4	64.0	65.2	65.6	51.7	65.8	89.5	83.5	41.8	48.5	67.1	**61.7**
VII	59.7	66.4	63.5	64.6	65.8	51.7	65.8	89.5	83.7	41.8	48.5	67.1	**61.6**
VIII	57.6	66.4	64.1	64.6	66.1	51.9	66.3	88.9	83.3	46.1	49.4	67.1	**61.0**
IX	54.7	66.7	64.7	72.1	66.8	52.4	67.3	88.9	85.8	46.1	49.9	67.5	**60.8**
X	53.6	66.8	65.5	73.0	67.6	55.6	67.3	88.9	85.8	46.1	51.5	69.0	**60.7**
XI	53.2	67.0	66.9	73.7	69.5	55.8	67.7	88.9	86.4	46.1	51.4	69.0	**60.9**
XII	53.8	67.6	66.9	73.6	69.7	56.0	66.8	88.9	86.4	46.1	52.4	69.0	**61.1**
2007 I	54.5	67.6	66.2	69.0	69.8	56.0	67.3	85.9	86.6	46.1	53.2	69.0	**60.8**
II	57.5	67.5	65.8	68.7	69.9	56.0	67.3	85.7	86.6	46.1	53.5	69.2	**62.1**
III	58.2	67.5	65.7	68.6	69.9	56.0	67.0	85.7	85.9	46.1	53.9	69.2	**62.4**
IV	60.2	67.5	64.9	67.7	71.5	56.2	66.8	85.7	85.9	46.1	53.9	69.8	**63.1**
V	62.0	67.5	63.7	67.6	71.3	56.2	66.8	86.0	86.3	46.1	54.1	69.9	**63.8**
VI	65.0	67.5	63.7	67.0	71.0	56.4	68.4	83.7	84.1	46.1	54.1	70.0	**65.1**
VII	65.6	67.5	63.4	68.0	71.4	56.4	68.4	81.9	84.8	46.1	54.1	70.0	**65.5**
VIII	66.8	70.0	63.9	70.5	72.5	60.5	70.7	83.1	84.2	55.4	55.0	70.4	**67.3**
IX	66.8	70.1	65.5	74.7	74.7	63.4	70.7	83.3	83.7	55.4	56.7	70.6	**68.2**
X	64.3	70.6	66.5	82.6	75.8	64.0	81.1	83.4	85.4	55.4	56.5	72.1	**69.1**
XI	64.4	69.0	67.9	80.9	77.5	64.1	83.1	83.2	87.6	55.4	56.8	72.7	**69.4**
XII	67.0	69.5	68.3	78.8	78.4	66.4	74.0	83.2	88.9	55.4	57.9	72.4	**69.7**
2008 I	69.9	70.8	68.6	77.5	78.6	67.1	74.0	83.4	88.9	55.4	58.5	72.5	**71.0**
II	73.9	72.3	68.8	80.2	79.3	67.3	73.8	83.4	90.1	55.4	58.2	72.6	**73.2**
III	77.6	73.2	69.5	77.8	82.7	68.9	76.2	83.1	93.0	55.4	60.6	73.0	**75.2**
IV	86.9	73.2	69.9	77.4	84.4	78.4	76.2	83.1	93.3	55.4	61.8	75.5	**79.8**
V	96.1	72.2	72.7	76.7	85.8	79.4	76.8	82.7	94.3	55.4	68.3	80.1	**84.6**
VI	98.6	73.5	74.2	78.4	86.5	79.6	77.6	82.6	93.3	55.4	68.7	80.7	**86.3**
VII	98.4	74.8	76.4	84.0	87.5	79.6	79.5	79.9	93.0	55.4	68.9	81.1	**87.2**
VIII	95.1	75.1	78.0	89.3	87.9	80.6	103.7	79.9	93.2	76.2	75.7	81.8	**90.0**
IX	91.4	75.2	80.6	96.7	89.2	85.3	105.1	79.9	94.1	76.2	76.7	83.0	**89.8**
X	87.0	75.5	82.8	95.7	90.4	84.8	103.7	79.9	95.7	76.2	76.8	83.2	**87.9**
XI	83.8	74.6	86.1	92.4	90.0	84.9	102.2	79.9	95.8	76.2	77.7	83.1	**86.3**
XII	83.3	75.6	86.0	92.5	89.8	84.6	99.0	79.9	96.7	76.2	77.8	83.7	**85.9**
2009 I	84.1	78.8	85.9	91.1	91.1	85.1	95.8	80.0	97.1	76.2	77.8	85.3	**86.0**
II	84.9	81.1	84.1	89.0	89.8	85.1	94.9	80.0	97.6	76.2	77.8	86.3	**85.8**
III	89.2	82.9	84.2	89.1	92.6	85.4	97.0	79.7	97.4	76.2	79.6	88.3	**88.2**
IV	93.4	84.3	84.1	86.3	93.8	86.0	95.4	85.9	98.2	76.2	80.4	89.3	**89.9**
V	95.7	88.6	84.1	86.8	92.8	92.0	90.6	85.8	99.5	76.2	81.3	91.4	**90.9**
VI	93.6	90.6	84.1	87.5	94.4	92.0	91.3	86.0	100.0	76.2	84.2	91.9	**90.3**
VII	91.3	91.1	84.6	88.0	94.0	93.0	95.7	85.6	100.0	76.2	84.2	92.9	**89.7**
VIII	88.3	91.9	85.4	88.4	95.8	93.0	96.8	85.6	100.1	83.1	86.1	93.9	**89.2**
IX	84.7	91.8	87.6	89.7	95.6	93.0	98.0	85.6	97.9	83.1	87.1	96.9	**88.1**
X	82.3	91.7	87.9	88.6	95.3	95.3	97.8	85.6	97.9	83.1	87.1	97.0	**86.9**
XI	82.8	92.3	88.9	88.6	95.8	96.5	97.9	85.6	97.9	83.1	87.1	97.0	**87.3**
XII	83.0	92.4	89.2	88.9	95.7	96.5	98.2	85.6	98.6	83.1	87.1	97.0	**87.5**

(Хүснэгт 6.6-ийн үргэлжлэл- *Table 6.6 continuation)*

Хугацаа / *Periods*	Хүнсний бараа, ундаа, ус / *Food and non-alcoholic beverages*	Согтуурууллах ундаа, тамхи / *Alcoholic beverages and tobacco*	Хувцас, бөс бараа, гутал / *Clothing, footwear and cloth*	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш / *Housing, water electricity and fuels*	Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа / *Furnishings, household equipment and tools*	Эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээ / *Health, medical care and services*	Тээвэр / *Transport*	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ / *Communication*	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээ / *Recreation and culture*	Боловсролын үйлчилгээ / *Education*	Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр / *Restaurants and hotels*	Бусад бараа, үйлчилгээ / *Miscellaneous goods & services*	**Ерөнхий индекс** / ***Overall index***
2010 I	86.9	92.6	91.0	90.5	95.9	96.7	98.2	85.4	98.6	83.1	90.9	97.0	**89.8**
II	93.5	93.3	92.6	90.3	96.0	96.2	97.6	99.4	99.0	83.1	94.4	97.4	**93.3**
III	97.5	93.5	92.5	88.6	95.7	96.9	99.0	100.1	99.3	83.1	94.9	98.3	**95.1**
IV	102.6	93.7	92.3	88.6	96.8	97.2	99.1	100.1	99.5	83.1	95.1	98.7	**97.5**
V	111.3	94.1	92.0	88.5	96.8	97.3	100.9	100.1	99.6	83.1	95.9	98.9	**101.6**
VI	110.9	94.1	91.7	92.2	96.8	98.1	99.7	100.1	98.2	83.1	96.5	98.6	**101.7**
VII	101.5	94.1	94.0	92.4	97.2	98.1	99.5	100.1	98.2	83.1	96.5	98.7	**97.7**
VIII	100.8	94.3	94.4	98.1	97.8	98.2	99.4	100.1	98.6	100.0	97.2	99.2	**99.1**
IX	97.5	94.8	95.4	97.9	97.7	98.4	99.5	100.0	99.1	100.0	97.2	99.7	**97.7**
X	94.0	95.8	98.7	98.1	99.9	99.9	99.4	100.0	99.2	100.0	99.6	99.7	**96.7**
XI	95.1	98.1	99.4	99.9	100.3	99.9	100.0	100.0	99.7	100.0	99.6	99.9	**97.6**
XII	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	**100.0**
2011* I	104.9	102.4	100.7	98.8	100.3	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.1	100.1	**101.5**
II	105.2	102.5	101.8	98.2	100.4	100.3	101.2	100.1	100.1	100.0	100.1	100.1	**101.8**
III	102.3	102.4	102.8	96.8	100.6	100.4	101.2	100.3	100.1	100.0	100.1	100.3	**100.9**
IV	100.6	102.8	104.6	96.1	101.7	100.7	101.9	100.3	100.6	100.0	100.1	101.1	**100.7**
V	104.3	103.0	104.5	102.4	102.1	101.1	101.7	100.4	100.9	100.0	100.2	102.7	**102.8**
VI	105.6	103.0	106.0	101.5	103.4	101.2	109.1	100.4	103.1	100.0	102.2	104.1	**104.4**
VII	107.4	102.7	106.4	101.4	103.4	101.2	111.4	100.3	103.1	100.0	102.3	104.1	**105.2**
VIII	106.2	102.7	108.6	103.7	104.7	101.2	112.2	100.3	103.3	107.5	102.3	104.2	**106.1**
IX	105.6	102.8	112.3	113.6	105.1	101.7	112.2	100.2	103.3	107.5	102.9	104.3	**107.8**
X	104.2	102.9	116.8	113.9	106.2	101.7	112.4	100.2	103.6	107.5	103.7	105.6	**108.1**
XI	104.8	103.0	118.8	114.3	106.1	101.7	112.7	100.2	103.6	107.5	103.7	106.1	**108.6**
XII	107.6	103.1	118.4	114.4	105.3	101.7	112.7	100.2	102.0	107.5	103.7	106.2	**109.4**
2012* I	114.0	105.8	122.0	113.0	106.3	103.0	117.9	100.2	103.4	107.5	106.1	107.5	**112.6**
II	121.7	106.4	122.7	110.7	107.4	104.6	119.9	99.8	105.1	107.5	118.6	107.5	**115.5**
III	131.2	107.7	123.1	109.0	108.0	108.0	119.9	99.8	105.4	107.5	118.6	108.3	**118.3**
IV	131.9	108.2	125.6	109.1	108.5	108.2	116.5	99.8	106.3	107.5	120.6	108.6	**118.6**
V	133.5	108.7	125.9	112.5	107.6	108.3	117.2	99.3	105.8	107.5	124.7	109.1	**119.8**
VI	133.8	109.0	125.9	114.2	107.8	107.5	117.5	99.3	104.9	107.5	124.7	109.3	**120.1**
VII	136.3	109.7	126.2	113.9	108.5	107.8	117.5	99.3	104.4	107.5	124.7	109.1	**120.9**
VIII	134.7	109.9	127.9	118.5	108.9	111.1	117.5	99.3	105.9	124.9	126.3	109.7	**122.6**
IX	130.9	154.4	130.9	122.4	108.8	112.0	117.9	99.0	103.9	124.9	126.3	110.5	**124.1**
X	126.9	157.2	133.3	127.6	109.1	113.2	119.8	99.0	104.7	124.9	126.3	111.9	**124.3**
XI	127.0	158.1	133.6	125.2	109.4	113.5	119.3	99.0	105.7	124.9	126.3	112.3	**124.1**
XII	129.1	159.3	133.8	124.3	110.1	113.6	121.2	99.0	105.8	124.9	126.3	112.6	**124.9**

* Бараа, үйлчилгээний шинэчилсэн сагсаар тооцов.
* Updated using new consumer basket.

6.7 УЛААНБААТАР ХОТЫН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС , сарын өөрчлөлт, бараа, үйлчилгээний бүлгээр
CONSUMER PRICE INDEX OF GOODS AND SERVICES, IN THE CAPITAL CITY, monthly changes, by groups

хувь, *percentage*

Хугацаа *Periods*	Хүнсний бараа, ундаа, ус *Food and non-alcoholic beverages*	Согтууруулах ундаа, тамхи *Alcoholic beverages and tobacco*	Хувцас, бөс бараа, гутал *Clothing, footwear and cloth*	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш *Housing, water electricity and fuels*	Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа *Furnishings, household equipment and tools*	Эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээ *Health, medical care and services*	Тээвэр *Transport*	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ *Communication*	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээ *Recreation and culture*	Боловсролын үйлчилгээ *Education*	Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр *Restaurants and hotels*	Бусад бараа, үйлчилгээ *Miscellaneous goods & services*	**Ерөнхий индекс** ***Overall index***
2009 I	0.9	4.2	-0.2	-1.5	1.4	0.6	-3.2	0.0	0.4	0.0	0.0	1.9	**0.1**
II	1.0	3.0	-2.0	-2.3	-1.5	0.0	-1.0	0.0	0.5	0.0	0.0	1.2	**–0.1**
III	5.0	2.2	0.1	0.1	3.1	0.4	2.2	-0.3	-0.2	0.0	2.3	2.4	**2.8**
IV	4.7	1.6	-0.1	-3.1	1.2	0.7	-1.7	7.8	0.8	0.0	1.0	1.1	**1.9**
V	2.5	5.2	-0.1	0.6	-1.0	6.9	-5.0	-0.2	1.3	0.0	1.1	2.3	**1.1**
VI	-2.2	2.1	0.1	0.9	1.7	0.0	0.8	0.2	0.5	0.0	3.6	0.6	**–0.7**
VII	-2.5	0.6	0.6	0.5	-0.4	1.1	4.7	-0.4	0.0	0.0	0.0	1.0	**–0.6**
VIII	-3.2	0.9	0.9	0.5	1.9	0.0	1.2	0.0	0.1	9.0	2.2	1.1	**–0.6**
IX	-4.0	-0.1	2.5	1.4	-0.2	0.0	1.2	-0.1	-2.2	0.0	1.1	3.2	**–1.2**
X	-2.9	-0.1	0.3	-1.2	-0.3	2.5	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	**–1.3**
XI	0.6	0.6	1.2	0.0	0.6	1.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	**0.5**
XII	0.2	0.1	0.3	0.3	-0.2	0.0	0.3	0.0	0.6	0.0	0.0	0.0	**0.2**
2010 I	4.8	0.3	2.0	1.8	0.2	0.1	0.0	-0.2	0.0	0.0	4.4	0.0	**2.6**
II	7.6	0.8	1.8	-0.2	0.1	-0.5	-0.6	16.3	0.4	0.0	3.9	0.4	**3.9**
III	4.2	0.2	-0.1	-1.9	-0.3	0.7	1.4	0.7	0.3	0.0	0.6	0.9	**1.9**
IV	5.3	0.2	-0.2	0.1	1.1	0.4	0.1	0.0	0.2	0.0	0.2	0.5	**2.5**
V	8.5	0.4	-0.3	-0.1	0.0	0.0	1.8	0.0	0.1	0.0	0.8	0.2	**4.2**
VI	-0.3	0.0	-0.4	4.2	0.0	0.9	-1.2	0.0	-1.4	0.0	0.6	-0.3	**0.1**
VII	-8.5	0.0	2.5	0.3	0.4	0.0	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	**–3.9**
VIII	-0.7	0.2	0.4	6.2	0.5	0.1	-0.1	0.0	0.4	20.4	0.7	0.4	**1.5**
IX	-3.3	0.6	1.0	-0.2	-0.1	0.2	0.0	-0.1	0.5	0.0	0.0	0.5	**–1.4**
X	-3.6	1.1	3.5	0.2	2.3	1.5	-0.1	0.0	0.2	0.0	2.4	0.0	**–1.0**
XI	1.2	2.4	0.7	1.9	0.4	0.0	0.6	0.0	0.4	0.0	0.0	0.2	**1.0**
XII	5.2	1.9	0.6	0.1	-0.3	0.1	0.0	0.0	0.3	0.0	0.4	0.1	**2.4**
2011* I	6.6	4.6	0.5	-1.0	0.9	0.0	0.2	0.1	0.0	0.0	1.2	-0.3	**3.1**
II	0.4	0.0	0.9	-0.5	0.1	0.5	0.6	0.0	0.9	0.0	0.0	0.0	**0.3**
III	-3.2	0.0	1.3	-0.9	0.6	0.4	0.2	0.0	0.0	0.0	1.1	2.0	**–1.3**
IV	-1.8	0.4	2.0	-0.7	2.5	0.6	0.4	0.0	1.7	0.0	0.0	0.3	**–0.5**
V	4.2	0.1	0.0	6.4	0.6	1.2	0.3	0.5	1.7	0.0	0.2	0.8	**2.8**
VI	2.5	0.0	1.4	1.7	1.3	0.0	12.8	0.0	2.9	0.0	0.0	1.8	**2.8**
VII	2.0	0.2	0.1	-0.2	0.0	-0.2	5.0	0.0	0.1	0.0	0.3	2.5	**1.4**
VIII	-2.2	0.0	2.1	1.5	1.4	0.0	0.8	0.0	0.6	10.2	0.5	0.1	**0.1**
IX	-1.3	0.0	3.2	4.9	0.4	0.9	0.0	0.0	0.4	0.0	2.7	1.2	**0.4**
X	-1.9	0.2	2.4	0.1	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.2	**–0.4**
XI	0.7	0.2	2.7	0.1	-0.5	0.0	0.2	-0.1	-0.1	0.0	0.0	1.3	**0.7**
XII	3.0	0.0	-0.3	0.0	0.1	0.0	0.3	0.0	0.1	0.0	0.7	0.0	**1.3**
2012* I	5.9	2.7	3.0	-1.2	1.0	1.3	4.6	0.0	1.4	0.0	2.3	1.3	**2.9**
II	6.7	0.6	0.6	-2.1	1.0	1.5	1.7	-0.4	1.6	0.0	11.8	0.0	**2.6**
III	7.9	1.2	0.3	-1.5	0.6	3.3	-0.1	0.0	0.3	0.0	0.0	0.7	**2.5**
IV	0.5	0.5	2.1	0.1	0.4	0.2	-2.8	0.0	0.8	0.0	1.7	0.4	**0.2**
V	1.2	0.5	0.2	3.1	-0.8	0.1	0.6	-0.5	-0.4	0.0	3.4	0.4	**1.0**
VI	0.3	0.3	0.0	1.5	0.1	-0.8	0.3	0.0	-0.8	0.0	0.0	0.2	**0.3**
VII	1.9	0.6	0.3	-0.2	0.7	0.3	0.0	0.0	-0.5	0.0	0.0	-0.2	**0.7**
VIII	-1.2	0.2	1.3	4.0	0.4	3.1	0.0	0.1	1.5	16.1	1.3	0.5	**1.4**
IX	-2.9	40.5	2.4	3.3	-0.1	0.8	0.4	-0.3	-1.9	0.0	0.0	0.8	**1.2**
X	-3.0	1.8	1.8	4.3	0.3	1.1	1.6	0.0	0.8	0.0	0.0	1.3	**0.2**
XI	0.1	0.6	0.2	-1.9	0.3	0.2	-0.5	0.0	1.0	0.0	0.0	0.3	**–0.2**
XII	1.6	0.8	0.2	-0.7	0.6	0.1	1.6	0.0	0.1	0.0	0.0	0.3	**0.7**

* Бараа, үйлчилгээний шинэчилсэн сагсаар тооцов.

* Updated using new consumer basket.

6.8 УЛААНБААТАР ХОТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ

ANNUAL AVERAGE PRICES OF MAIN GOODS AND SERVICES, IN ULAANBAATAR

төг, *tog*

Бараа, үйлчилгээ	*Goods & services*	2009	2010	2011	2012
Гурил, 1-р зэрэг, кг	*Flour, grade 1, kg*	726	637	722	696
Талх, "Атар" ш	*Bread, "Atar"*	612	631	645	662
Цагаан будаа, кг	*Rice, kg*	1 373	1 639	1 676	1 699
Хонины мах, кг	*Mutton, kg*	2 860	3 790	4 125	6 637
Үхрийн мах, кг	*Beef , kg*	3 309	4 291	4 695	7 291
Шингэн сүү, л	*Milk, l*	974	1 087	1 040	1 095
Тараг, л	*Kefir, litre*	1 273	1 403	1 460	1 530
Элсэн чихэр, кг	*Sugar, kg*	1 289	1 696	1 685	1 702
Ногоон цай, 2 кг	*Green tea, 2 kg*	4 164	4 603	4 280	4 252
Алим, кг	*Apple,kg*	1 713	1 900	2 495	3 571
Төмс, кг	*Potato, kg*	954	971	1 045	1 033
Байцай, кг	*Cabbage, kg*	847	1 045	1 015	1 103
Лууван, кг	*Carrot, kg*	1 039	961	1 210	1 184
Манжин, кг	*Turnip, kg*	1 091	922	1 680	1 161
Сонгино, кг	*Onion, kg*	782	1 037	965	1 027
Давс, цагаан, кг	*Salt,white,kg*	367	354	371	370
Ургамлын тос, л,	*Vegetable oil,l*	3 009	2 781	2 785	2 740
Өндөг, ш	*Egg, piece*	208	215	236	266
Архи, 0.5 л	*Alcohol, domestic, 0.5l*	4 324	4 409	4 488	5 280
Савхин бээлий, хос	*Leather gloves, pair*	7 580	8 080	9 235	9 730
Өмд, эм, ш	*Trousers, piece*	18 002	21 833	25 365	40 050
Ноосон цамц, эр, ш	*Woollen sweater, piece*	21 588	23 083	27 575	31 556
Нэхий дээл, эм, ш	*Sheep skin overcoat, piece*	299 167	297 500	350 000	390 000
Хүүхдийн ноосон цамц, ш	*Children's woollen sweater, piece*	11 148	11 370	14 700	15 489
Охидын даашинз, ш	*Girl's dress, piece*	22 121	24 517	28 300	31 067
Эр. хүний өвлийн гутал, хос	*Men's winter leather shoes, pair*	57 929	60 706	78 200	90 833
Эм. хүний хавар намрын гутал, хос	*Women's warm leather boots pair*	59 442	73 500	80 120	93 825
Хятад торго, метр	*Chinese silk, m*	3 978	4 160	4 530	5 010
Эрээн даавуу, метр	*Cotton cloth, m*	1 320	1 567	1 755	2 455
Халаалт, м2	*Heating fees, m2*	292	334	362	375
Цэвэр усны үнэ, сард, 1 хүний	*Monthly water use fees per capita*	2 101	2 665	3 202	3 202
Цахилгаан, 1 кВт.ц	*Electricity, 1 kWt.h*	70.4	77.0	85.0	86.9
2 спиральтай плитка, ш	Electric cooker, piece	61 583	63 667	64 420	64 000
Чийдэнгийн шил, 60 В	Light bulb, 60W	400	428	473	531
Хивс, "Алтанбулаг", 2х3 м	Carpet "Altanbulag", 2x3m	196 529	188 150	194 570	201 305
Угаалгын нунтаг, 200 гр	Washing detergent, 200gr	514	550	560	588
Эдийн саван, ш	Laundry soap, piece	359	379	405	443
Гар нүүрийн саван, ш	Beauty soap, piece	518	576	600	605
Шүдний оо, 100 гр	Tooth-paste, 100 gr	751	824	1 045	1 495
Аспирин, 10 ш	Aspirin, 10 tablets	224	246	250	263

(Хүснэгт 6.8-ын үргэлжлэл - *Table 6.8 continuation)*

Бараа, үйлчилгээ	*Goods & services*	2009	2010	2011	2012
Автобусны тасалбар	*Bus fare*	300	300	355	400
Онгоцны тасалбар, 655 км	*Airticket fare, 655 km*	170 700	171 533	175 120	164 333
Бензин, АИ-80, 1 л	*Petrol "AI-80", litre*	1 057	1 176	1 250	1 472
Бензин, АИ-93, 1 л	*Petrol "AI-93", litre*	1 193	1 366	1 470	1 614
Дизелийн түлш, 1 л	*Diesel fuel, litre*	1 227	1 303	1 576	1 728
Зурагтын сарын хураамж	*TV monthly charge*	1 100	1 100	1 100	1 100
" Өдрийн сонин"-ы улирлын захиалга	*Quarterly subscription of "Daily news" newspaper*	15 200	15 200	15 200	15 200
Сурагчийн дэвтэр	*Notebook, piece*	127	131	140	160
Хими цэвэрлэгээ	*Dry cleaning*	6 803	7 083	7 408	8 198

Инфляцийн сарын түвшин, 2009–2012
Monthly inflation rate, 2009–2012

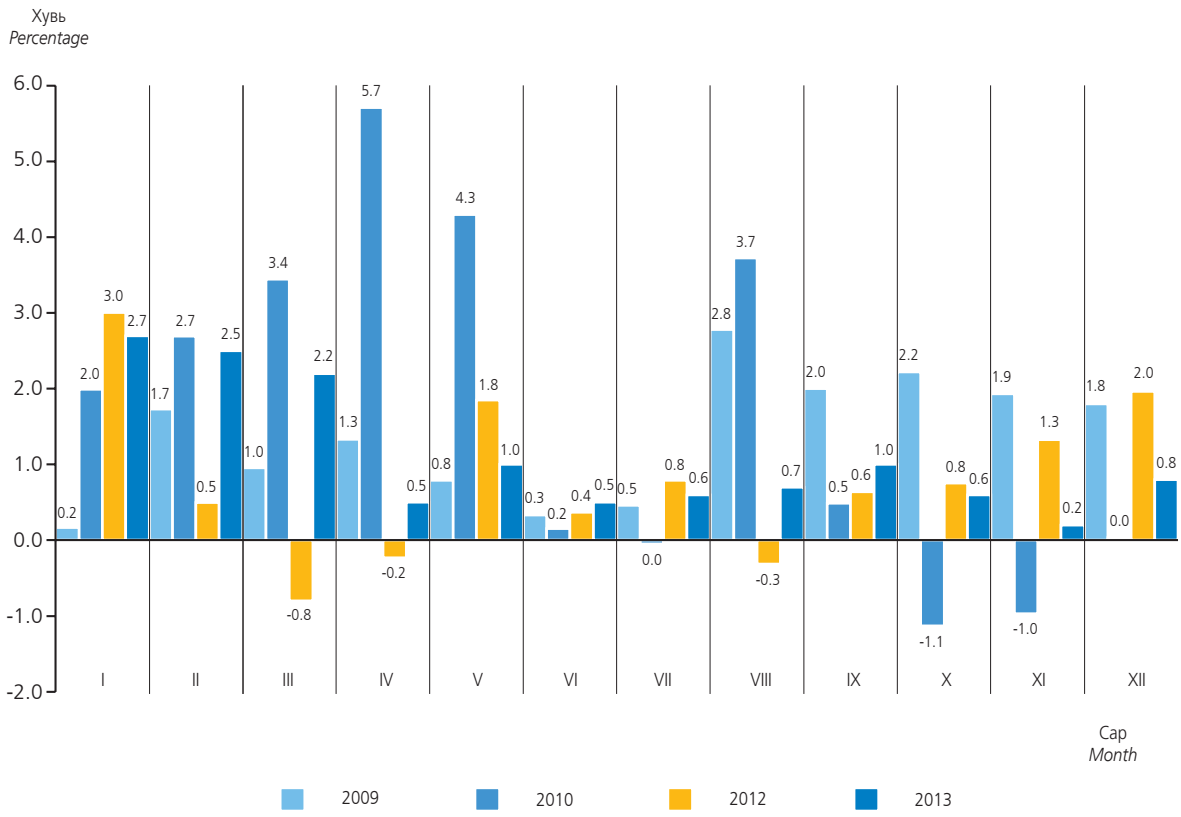

6.9 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, 2010-XII=100, бүсээр, бараа, үйлчилгээний бүлгээр

CONSUMER PRICE INDEX OF GOODS AND SERVICES, 2010-XII=100, by regions, by groups

хувь, *percentage*

Бүс	*Regions*	Хүнсний бараа, ундаа ус *Food and non-alcoholic beverages*		Согтууруулах ундаа, тамхи *Alcoholic beverages, tobacco*		Хувцас, бөс бараа, гутал *Clothing, footwear and cloth*		Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш *Housing, water electricity and fuels*		Гэр ахуйн тавилга, бараа *Furnishings, household equipment*		Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ *Health*		Тээвэр *Transport*	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Баруун бүс	*Western region*	109.7	126.1	102.8	155.4	108.1	134.2	108.8	123.3	106.9	128.2	103.0	110.7	114.0	119.4
Хангайн бүс	*Khangai region*	107.4	121.8	103.1	156.8	108.0	133.3	111.5	127.3	105.1	124.2	102.3	107.2	114.9	122.7
Төвийн бүс	*Central region*	110.6	127.7	102.2	156.4	107.7	121.8	110.3	128.2	104.9	114.9	102.2	111.8	110.7	115.6
Зүүн бүс	*Eastern region*	112.2	129.2	101.4	170.0	112.4	129.5	109.4	121.7	109.3	125.6	106.1	110.7	108.9	113.7

(Хүснэгт 6.9-ын үргэлжлэл- *Table 6.9 continuation)*

Бүс	*Regions*	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ *Communication*		Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ *Recreation and culture*		Боловсролын үйлчилгээ *Education*		Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр *Restaurants and hotels*		Бусад бараа, үйлчилгээ *Miscellaneous goods & services*		**Ерөнхий индекс** ***Overall index***	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	**2011**	**2012**
Баруун бүс	*Western region*	99.9	98.7	102.8	107.1	113.1	132.9	109.5	133.3	106.5	115.9	**108.6**	**125.7**
Хангайн бүс	*Khangai region*	99.2	98.3	101.4	107.1	119.4	138.5	114.7	167.6	102.0	110.7	**108.3**	**124.6**
Төвийн бүс	*Central region*	99.6	97.8	104.8	107.2	112.8	124.1	107.9	132.8	103.9	113.0	**108.1**	**121.6**
Зүүн бүс	*Eastern region*	99.6	95.8	105.6	106.7	107.9	117.4	117.8	126.4	101.8	110.5	**109.7**	**123.4**

6.10 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, **2010–XII=100,** аймгаар, бараа, үйлчилгээний бүлгээр

CONSUMER PRICE INDEX OF GOODS AND SERVICES, **2010–XII=100,** *by aimags, by groups*

хувь, *percentage*

Аймаг	*Aimags*	Хүнсний бараа, ундаа ус *Food and non-alcoholic beverages*							Согтууруулах ундаа, тамхи *Alcoholic beverages, tobacco*							Хувцас, бөс бараа, гутал *Clothing, footwear and cloth*						
		2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*
					Баруун бүс										***Western region***							
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	56.4	78.3	91.6	88.8	100.0	100.7	113.9	72.4	81.0	86.1	99.8	100.0	104.2	153.3	65.9	67.4	73.3	78.7	100.0	114.6	138.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	53.0	69.4	86.7	88.7	100.0	111.1	122.7	68.9	93.5	92.5	108.6	100.0	102.4	152.4	66.1	85.9	91.8	93.4	100.0	107.4	124.7
Завхан	*Zavkhan*	50.5	69.4	83.5	86.5	100.0	109.8	123.5	72.0	74.3	86.7	106.1	100.0	107.9	159.4	61.2	69.5	73.3	82.8	100.0	107.5	154.6
Увс	*Uvs*	57.3	70.4	90.9	88.1	100.0	110.4	127.1	65.7	71.7	84.9	98.1	100.0	101.1	158.0	57.2	62.9	69.6	82.6	100.0	112.1	131.2
Ховд	*Khovd*	57.5	76.6	93.5	90.1	100.0	113.9	135.4	67.4	80.3	76.9	93.4	100.0	100.0	153.9	74.4	86.4	93.1	99.6	100.0	100.0	116.0
					Хангайн бүс										***Khangai region***							
Архангай	*Arkhangai*	48.9	65.0	80.5	84.4	100.0	107.3	125.5	62.1	65.8	77.5	93.8	100.0	100.2	164.1	63.7	65.3	75.6	95.6	100.0	104.7	138.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	54.5	65.8	76.6	78.9	100.0	108.3	123.9	65.8	85.7	93.5	100.0	100.0	100.4	139.4	84.0	90.2	95.2	100.2	100.0	105.1	141.7
Булган	*Bulgan*	50.7	65.1	83.8	79.2	100.0	106.9	117.4	52.4	55.9	74.0	88.3	100.0	108.0	140.4	49.4	53.0	71.2	82.6	100.0	108.9	122.5
Орхон	*Orkhon*	51.8	67.3	83.7	78.6	100.0	108.9	129.8	65.1	74.0	93.5	99.7	100.0	102.9	158.0	73.7	90.6	94.7	99.6	100.0	102.2	138.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	48.1	62.5	73.4	78.9	100.0	106.8	112.9	58.8	70.7	80.2	98.8	100.0	107.3	178.7	76.3	87.5	88.1	96.0	100.0	107.2	128.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	48.3	65.7	80.3	86.5	100.0	105.5	116.3	69.7	77.7	80.9	98.3	100.0	101.3	167.8	61.0	63.3	73.2	89.7	100.0	116.9	129.8
					Төвийн бүс										***Central region***							
Говьсүмбэр	*Govisumber*	55.5	71.6	84.3	83.7	100.0	110.3	130.9	60.8	75.2	72.9	90.7	100.0	100.9	170.4	73.2	80.5	89.0	100.9	100.0	104.0	164.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	53.5	68.6	82.4	79.9	100.0	109.1	128.2	71.0	79.4	84.0	100.2	100.0	101.4	152.3	55.3	62.4	86.8	93.5	100.0	105.4	111.6
Дорноговь	*Dornogovi*	52.8	71.7	84.6	86.5	100.0	116.4	137.5	44.7	52.0	89.3	98.6	100.0	103.4	161.8	55.3	62.3	83.2	98.0	100.0	108.0	125.4
Дундговь	*Dundgovi*	50.1	67.5	85.9	92.4	100.0	109.5	114.0	54.3	63.8	80.6	96.8	100.0	102.1	153.2	80.3	83.0	82.3	93.7	100.0	109.3	122.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	51.9	65.8	81.8	88.2	100.0	115.3	128.6	51.1	53.7	73.8	99.7	100.0	103.5	156.2	53.0	65.9	83.5	97.5	100.0	109.6	132.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	52.1	66.2	86.6	81.2	100.0	109.8	126.5	59.7	71.4	82.0	103.9	100.0	102.2	159.6	69.4	70.9	73.3	91.4	100.0	104.6	102.3
Төв	*Tov*	49.6	66.7	87.4	87.0	100.0	104.1	121.0	64.3	68.9	78.1	96.5	100.0	101.5	150.7	64.3	71.6	80.7	87.3	100.0	110.7	130.1
					Зүүн бүс										***Eastern region***							
Дорнод	*Dornod*	54.6	70.7	89.3	95.4	100.0	119.2	141.8	64.1	68.9	75.3	96.1	100.0	100.3	172.2	44.1	46.8	66.7	92.2	100.0	105.6	133.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	54.2	67.7	86.2	86.2	100.0	102.9	114.7	63.6	73.9	86.0	98.7	100.0	103.7	172.2	70.8	74.2	80.9	98.4	100.0	127.7	140.7
Хэнтий	Khentii	49.6	66.4	86.2	89.4	100.0	108.6	121.8	39.3	69.1	74.7	87.9	100.0	101.0	164.9	51.1	63.8	68.6	84.5	100.0	108.1	117.5

* Бараа, үйлчилгээний шинэчилсэн сагсаар тооцов.

* Updated using new consumer basket.

(Хүснэгт 6.10-ын үргэлжлэл - *Table 6.10 continuation)*

Аймаг	*Aimags*	*Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш Housing, water electricity and fuels*							Гэр ахуйн тавилга, бараа *Furnishings, household equipment*							Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ *Health*						
		2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*
					Баруун бүс									***Western region***								
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	64.8	72.6	101.7	94.5	100.0	120.0	127.8	66.8	79.7	91.7	94.6	100.0	104.9	144.7	53.0	75.3	104.9	106.5	100.0	100.1	107.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	52.4	70.0	93.6	96.9	100.0	100.1	113.5	58.9	78.4	94.8	99.0	100.0	106.2	123.8	70.3	92.4	94.0	96.8	100.0	105.0	111.5
Завхан	*Zavkhan*	47.1	59.6	76.3	75.6	100.0	113.1	126.9	61.4	72.5	86.7	89.8	100.0	114.9	135.8	65.2	79.3	99.0	104.1	100.0	101.6	108.1
Увс	*Uvs*	58.4	61.5	83.8	88.3	100.0	108.6	118.4	51.7	60.7	81.9	88.3	100.0	110.8	129.3	67.7	75.9	103.2	106.4	100.0	107.6	119.8
Ховд	*Khovd*	69.0	81.4	97.7	100.0	100.0	100.0	127.5	71.5	84.9	94.6	99.4	100.0	100.1	117.7	64.1	80.4	100.0	100.0	100.0	100.0	101.8
					Хангайн бүс									***Khangai region***								
Архангай	*Arkhangai*	59.4	74.2	98.2	98.5	100.0	114.8	128.4	63.5	75.7	84.8	95.2	100.0	109.5	141.3	55.0	73.7	95.5	104.2	100.0	101.0	107.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	86.9	94.1	97.3	88.6	100.0	107.0	115.5	70.7	86.2	90.1	97.5	100.0	104.3	131.6	90.6	82.0	83.5	100.0	100.0	100.2	107.2
Булган	*Bulgan*	51.8	58.1	82.2	87.0	100.0	127.3	130.1	59.6	64.3	83.3	86.6	100.0	102.5	105.3	66.0	88.5	97.0	97.0	100.0	100.1	104.7
Орхон	*Orkhon*	69.4	76.1	91.9	88.4	100.0	108.3	124.8	70.1	82.2	86.8	95.6	100.0	100.7	123.3	65.2	78.2	97.2	100.6	100.0	101.2	111.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	61.1	76.8	84.3	97.3	100.0	119.2	115.5	68.0	84.3	84.5	97.2	100.0	108.0	115.5	53.7	64.3	85.4	90.3	100.0	100.3	95.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	62.1	75.9	83.5	92.0	100.0	106.2	143.2	58.9	61.8	78.4	91.2	100.0	108.3	131.4	70.9	75.7	86.9	99.9	100.0	107.1	111.5
					Төвийн бүс									***Central region***								
Говьсүмбэр	*Govisumber*	64.2	65.5	85.6	84.4	100.0	110.7	128.0	64.0	82.8	88.0	89.3	100.0	100.9	115.4	39.3	66.6	106.0	106.3	100.0	100.0	108.5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	40.8	53.9	68.0	77.1	100.0	108.5	118.1	58.8	67.3	83.5	95.4	100.0	109.2	125.9	52.2	67.4	89.7	102.0	100.0	100.3	102.2
Дорноговь	*Dornogovi*	58.1	68.8	84.9	88.3	100.0	104.7	114.5	48.6	57.9	81.0	92.2	100.0	99.7	109.3	47.7	57.4	90.6	98.7	100.0	100.4	117.5
Дундговь	*Dundgovi*	48.9	53.7	85.2	80.1	100.0	119.5	135.6	65.6	78.2	83.8	95.5	100.0	110.2	124.4	64.2	77.0	98.5	99.8	100.0	101.0	110.9
Өмнөговь	*Omnogovi*	62.8	60.5	88.8	89.1	100.0	103.5	111.0	50.0	53.3	90.2	93.7	100.0	110.4	121.3	60.5	77.0	94.1	97.4	100.0	103.0	115.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	62.2	69.5	76.4	91.0	100.0	112.6	151.2	57.5	66.0	77.7	86.9	100.0	101.2	104.0	63.8	68.0	85.1	86.4	100.0	100.0	122.4
Төв	*Tov*	59.1	70.9	90.5	92.5	100.0	117.8	132.7	58.5	66.5	72.3	89.8	100.0	103.3	111.8	52.0	71.9	100.2	100.0	100.0	108.1	119.9
					Зүүн бүс									***Eastern region***								
Дорнод	*Dornod*	71.2	73.6	85.6	93.0	100.0	107.1	123.2	58.5	66.9	80.1	85.4	100.0	108.3	129.0	83.7	92.0	97.3	97.3	100.0	107.7	115.1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	60.4	63.8	85.2	89.7	100.0	112.7	117.1	65.5	76.3	83.0	95.4	100.0	109.9	120.1	58.1	73.0	92.1	96.5	100.0	109.6	114.4
Хэнтий	Khentii	42.0	44.1	77.0	80.2	100.0	109.6	122.8	70.8	86.4	87.4	92.4	100.0	110.2	126.6	38.0	56.0	80.6	101.3	100.0	101.0	102.6

* Бараа, үйлчилгээний шинэчилсэн сагсаар тооцов.

* Updated using new consumer basket.

Аймаг	*Aimags*	*Тээвэр Transport*							*Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ Communication*							*Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ Recreation and culture*						
		2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*
					Баруун бүс																	
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	54.6	68.4	88.7	93.6	100.0	119.1	129.4	106.5	103.8	85.0	85.0	100.0	100.0	100.7	91.9	92.8	92.8	98.7	100.0	100.9	104.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	69.3	84.4	106.6	100.1	100.0	107.0	118.9	117.8	117.8	119.4	119.5	100.0	99.2	97.4	71.9	84.5	94.4	100.0	100.0	99.6	106.2
Завхан	*Zavkhan*	69.4	79.7	106.6	100.4	100.0	121.7	122.8	86.1	79.2	79.2	79.2	100.0	100.0	99.9	75.7	78.4	88.8	94.2	100.0	104.0	110.5
Увс	*Uvs*	77.2	92.8	105.9	100.3	100.0	111.9	115.1	87.4	87.4	75.7	75.7	100.0	100.0	97.1	73.8	74.8	88.9	93.1	100.0	103.4	105.4
Ховд	*Khovd*	64.0	85.6	104.3	104.7	100.0	110.2	116.7	91.5	91.5	91.5	95.0	100.0	100.0	100.0	77.8	79.9	86.8	99.9	100.0	101.9	106.7
					Хангайн бүс																	
Архангай	*Arkhangai*	71.3	78.9	91.3	99.2	100.0	113.4	118.0	193.0	195.1	196.1	114.5	100.0	100.0	99.7	86.2	87.0	91.5	97.9	100.0	100.0	110.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	71.0	86.3	97.3	100.2	100.0	114.3	122.1	118.7	120.4	120.4	120.4	100.0	97.6	95.8	76.1	74.6	84.9	96.3	100.0	100.1	100.5
Булган	*Bulgan*	76.2	88.3	97.2	100.2	100.0	122.8	127.6	97.6	97.6	98.8	98.8	100.0	100.0	100.0	90.9	93.4	102.8	102.9	100.0	106.9	106.9
Орхон	*Orkhon*	52.4	64.8	93.5	96.3	100.0	112.6	123.6	89.0	75.7	76.7	95.1	100.0	98.8	97.1	78.6	81.4	90.3	94.6	100.0	100.2	112.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	68.4	92.1	98.1	100.7	100.0	112.8	121.5	52.6	54.0	54.0	54.4	100.0	100.0	99.7	85.5	95.6	95.6	99.6	100.0	104.3	110.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	65.4	72.5	93.1	96.9	100.0	114.3	122.1	99.6	99.6	99.6	99.6	100.0	100.0	100.0	71.1	72.7	91.1	101.0	100.0	101.4	104.2
					Төвийн бүс																	
Говьсүмбэр	*Govisumber*	68.3	81.3	110.0	113.3	100.0	108.6	112.9	98.5	98.5	85.9	85.9	100.0	100.0	94.6	71.8	77.4	78.4	81.3	100.0	100.0	112.2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	65.1	79.6	96.5	98.9	100.0	111.8	117.4	83.2	80.0	80.0	79.9	100.0	100.0	97.3	79.8	80.2	100.1	99.8	100.0	100.0	97.3
Дорноговь	*Dornogovi*	67.0	79.4	91.3	101.8	100.0	103.3	104.9	98.0	103.7	103.7	104.1	100.0	100.8	100.8	86.6	86.5	105.0	100.3	100.0	102.2	96.6
Дундговь	*Dundgovi*	65.1	78.1	91.6	103.0	100.0	115.1	122.7	110.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	99.8	81.4	81.5	83.2	94.2	100.0	104.4	113.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	80.8	103.3	129.9	136.4	100.0	113.5	121.5	91.8	91.8	93.1	93.0	100.0	96.5	89.9	67.4	78.2	86.7	98.8	100.0	105.7	111.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	80.9	90.3	99.4	100.2	100.0	107.1	107.7	89.0	89.0	89.0	89.0	100.0	100.0	100.0	65.5	79.6	91.7	100.0	100.0	106.0	101.5
Төв	*Tov*	70.9	82.9	100.9	100.9	100.0	115.9	123.5	71.9	77.0	77.0	77.0	100.0	100.0	100.0	76.3	81.8	93.9	94.6	100.0	108.8	118.0
					Зүүн бүс																	
Дорнод	*Dornod*	77.6	85.8	103.7	103.2	100.0	110.5	114.2	108.9	108.9	108.9	108.9	100.0	100.0	93.6	75.9	76.9	83.5	87.8	100.0	102.5	106.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	73.1	84.0	94.0	100.9	100.0	106.1	115.4	80.9	83.8	76.2	76.2	100.0	98.2	96.1	69.8	83.8	90.5	90.0	100.0	121.6	118.8
Хэнтий	Khentii	80.7	85.8	91.1	99.9	100.0	110.1	111.5	78.0	82.6	80.5	80.5	100.0	100.0	100.1	76.9	84.3	84.3	96.6	100.0	100.5	101.4

* Бараа, үйлчилгээний шинэчилсэн сагсаар тооцов.

* Updated using new consumer basket.

(Хүснэгт 6.10-ын үргэлжлэл - *Table 6.10 continuation)*

Аймаг	*Aimags*	*Боловсролын үйлчилгээ Education*							*Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр Restaurants and hotels*							*Бусад бараа, үйлчилгээ Miscellaneous goods & services*						
		2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*
				Баруун бүс									***Western region***									
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	53.6	62.5	87.5	100.0	100.0	121.0	133.0	37.1	43.3	59.3	70.8	100.0	109.7	137.3	60.9	70.9	73.2	94.9	100.0	105.4	120.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	59.0	65.0	70.9	72.8	100.0	118.8	129.3	46.5	62.7	96.7	100.0	100.0	122.9	154.9	65.0	73.7	89.8	94.3	100.0	120.7	119.7
Завхан	*Zavkhan*	43.3	55.6	80.5	92.0	100.0	118.4	154.1	43.5	47.3	48.8	77.2	100.0	103.0	113.0	56.0	68.6	78.0	81.1	100.0	99.6	109.4
Увс	*Uvs*	62.0	65.7	73.3	88.5	100.0	107.1	117.9	45.4	55.0	81.9	85.5	100.0	116.4	142.5	61.4	65.8	90.9	95.9	100.0	112.5	128.9
Ховд	*Khovd*	54.7	54.7	88.4	88.4	100.0	107.3	122.4	62.9	77.7	100.0	100.0	100.0	100.0	128.1	72.1	87.1	94.3	96.6	100.0	100.0	103.9
				Хангайн бүс									***Khangai region***									
Архангай	*Arkhangai*	41.9	51.4	78.5	87.9	100.0	125.2	133.9	58.5	62.4	81.0	96.9	100.0	111.4	140.0	67.0	77.9	89.4	101.5	100.0	106.1	116.1
Баянхонгор	*Bayankhongor*	42.1	40.7	48.8	77.1	100.0	120.0	176.0	45.8	62.4	84.4	100.0	100.0	100.5	151.3	64.1	80.0	89.8	96.5	100.0	100.5	117.5
Булган	*Bulgan*	44.6	51.4	76.5	81.1	100.0	112.1	123.2	53.5	60.7	109.1	120.3	100.0	112.3	123.0	61.7	69.5	91.2	94.9	100.0	101.5	101.5
Орхон	*Orkhon*	38.6	43.1	64.5	80.8	100.0	118.5	127.3	88.1	89.2	104.4	98.8	100.0	119.5	206.7	67.0	70.9	81.2	90.8	100.0	101.7	112.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	55.0	63.4	94.4	100.0	100.0	112.1	123.4	122.7	129.2	129.2	128.3	100.0	118.9	172.7	64.6	80.1	86.3	99.8	100.0	101.6	105.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	64.0	68.4	77.3	84.0	100.0	128.6	152.4	48.6	64.6	87.3	92.4	100.0	113.3	130.9	70.3	73.8	82.1	97.2	100.0	102.2	113.9
				Төвийн бүс									***Central region***									
Говьсүмбэр	*Govisumber*	47.5	53.6	100.0	106.0	100.0	112.1	123.2	62.1	88.6	114.6	122.5	100.0	101.3	126.4	79.7	85.4	86.9	100.2	100.0	100.8	111.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	53.2	60.6	78.2	82.7	100.0	108.4	119.3	76.3	78.0	94.0	94.0	100.0	106.7	126.4	71.7	83.2	88.8	99.0	100.0	103.3	113.7
Дорноговь	*Dornogovi*	50.0	52.6	70.5	88.0	100.0	110.0	142.9	73.3	73.3	92.8	99.9	100.0	111.5	170.5	52.6	56.0	74.1	84.8	100.0	104.3	112.7
Дундговь	*Dundgovi*	44.5	49.2	79.5	84.2	100.0	127.7	140.5	51.7	54.3	74.1	100.0	100.0	113.7	144.4	73.5	83.7	85.5	90.1	100.0	102.0	114.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	69.9	69.9	90.9	100.0	100.0	112.1	123.2	59.6	72.9	80.2	91.0	100.0	113.1	131.4	68.6	70.8	80.6	99.0	100.0	108.5	116.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	42.1	42.1	75.7	83.2	100.0	114.3	125.5	66.8	67.8	69.6	87.7	100.0	104.6	138.8	62.2	74.1	79.7	98.8	100.0	103.3	110.5
Төв	*Tov*	45.8	52.7	78.5	83.2	100.0	112.1	123.2	58.7	70.6	94.7	97.5	100.0	100.0	121.0	58.4	72.8	84.3	95.1	100.0	101.9	111.5
				Зүүн бүс									***Eastern region***									
Дорнод	*Dornod*	48.6	50.0	80.5	80.6	100.0	104.2	111.1	45.7	54.8	69.6	77.2	100.0	119.8	127.3	57.4	68.9	79.0	89.8	100.0	101.7	114.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	73.8	79.5	85.2	87.5	100.0	106.3	116.9	75.3	84.1	92.3	100.0	100.0	112.5	133.3	80.5	86.1	94.3	99.9	100.0	106.2	111.5
Хэнтий	Khentii	45.8	52.7	78.5	83.2	100.0	112.1	123.2	66.9	81.6	85.8	86.7	100.0	112.6	116.3	71.3	76.4	84.6	99.1	100.0	99.4	103.1

* Бараа, үйлчилгээний шинэчилсэн сагсаар тооцов.

* Updated using new consumer basket.

(Хүснэгт 6.10-ын үргэлжлэл - *Table 6.10 continuation)*

Аймаг	*Aimags*	*Ерөнхий индекс* *Overall index*						
		2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*
		Баруун бүс				***Western region***		
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	60.0	73.6	89.0	90.6	100.0	108.9	**124.6**
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	60.3	76.7	92.4	93.6	100.0	108.1	**122.4**
Завхан	*Zavkhan*	54.8	68.8	82.3	86.9	100.0	109.8	**132.4**
Увс	*Uvs*	60.0	69.4	85.9	88.9	100.0	109.8	**123.7**
Ховд	*Khovd*	63.1	78.4	93.7	94.1	100.0	106.3	**124.4**
		Хангайн бүс				***Khangai region***		
Архангай	*Arkhangai*	55.2	67.2	82.6	90.1	100.0	108.1	**128.2**
Баянхонгор	*Bayankhongor*	63.5	73.3	82.1	86.4	100.0	107.0	**127.5**
Булган	*Bulgan*	54.1	63.7	82.7	84.6	100.0	110.0	**118.5**
Орхон	*Orkhon*	61.4	73.3	86.7	88.9	100.0	106.7	**127.5**
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	58.3	72.4	81.6	89.0	100.0	108.6	**118.8**
Хөвсгөл	*Khovsgol*	58.0	67.5	80.1	89.7	100.0	109.8	**125.2**
		Төвийн бүс				***Central region***		
Говьсүмбэр	*Govisumber*	60.5	72.9	86.6	88.1	100.0	106.4	**131.6**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	54.1	66.8	81.9	84.5	100.0	106.6	**118.1**
Дорноговь	*Dornogovi*	54.4	69.0	84.8	90.2	100.0	108.7	**123.7**
Дундговь	*Dundgovi*	57.2	68.2	85.0	92.4	100.0	110.2	**120.1**
Өмнөговь	*Omnogovi*	59.4	70.9	90.4	98.5	100.0	109.8	**123.0**
Сэлэнгэ	*Selenge*	57.0	65.8	81.7	86.6	100.0	107.2	**120.4**
Төв	*Tov*	56.3	68.4	85.3	89.3	100.0	108.5	**122.9**
		Зүүн бүс				***Eastern region***		
Дорнод	*Dornod*	57.6	67.2	85.2	93.0	100.0	110.4	**128.8**
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	62.3	72.3	86.2	91.3	100.0	111.3	**122.1**
Хэнтий	Khentii	53.1	65.0	81.2	88.0	100.0	107.6	**118.0**

* Бараа, үйлчилгээний шинэчилсэн сагсаар тооцов.

* Updated using new consumer basket.

6.11 ГОЛ НЭРИЙН ЗАРИМ БАРААНЫ ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, аймгаар

ANNUAL AVERAGE PRICE OF MAIN SELECTED COMMODITIES, by aimags

төг *tog*

Аймаг	*Aimags*	Хонины мах, кг *Mutton, kg*				Үхрийн мах, кг *Beef, Kg*				Гурил, кг *Flour, kg*				Цагаан будаа, кг *Rice, kg*				Шингэн сүү, л *Milk, l*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
		Баруун бүс								***Western region***											
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 225	2 750	3 875	5 869	2 283	2 917	4 158	5 731	577	573	592	673	1 192	1 517	1 583	1 703	1 683	1 475	1 442	1 450
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2 225	3 275	3 283	5 350	2 550	3 508	3 858	6 150	842	751	892	900	1 342	1 617	1 700	1 642	1 408	1 833	1 483	1 492
Завхан	*Zavkhan*	2 725	3 442	3 800	5 667	2 767	3 417	3 883	6 431	831	708	830	972	1 400	1 583	1 596	1 614	1 242	1 625	1 433	1 519
Увс	*Uvs*	2 325	2 933	3 358	5 667	2 317	2 925	3 417	5 750	779	708	800	821	1 233	1 417	1 575	1 656	1 108	1 292	1 092	1 186
Ховд	*Khovd*	2 700	3 192	4 208	6 201	2 717	3 375	4 425	6 251	814	792	850	1 154	1 242	1 475	1 592	1 714	1 283	1 375	1 358	1 417
		Хангайн бүс								***Khangai region***											
Архангай	*Arkhangai*	2 417	3 108	3 700	6 117	2 642	3 450	4 208	6 517	774	588	687	698	1 248	1 592	1 667	1 800	1 025	1 408	1 292	1 283
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 258	3 358	3 550	5 108	2 458	3 358	3 817	5 733	760	759	768	892	1 200	1 550	1 600	1 596	1 092	1 467	1 275	1 372
Булган	*Bulgan*	2 642	3 117	3 700	6 250	2 992	3 617	4 258	6 583	704	562	670	873	1 313	1 646	1 800	1 800	800	1 050	992	1 033
Орхон	*Orkhon*	2 658	3 283	3 683	6 306	2 992	3 842	4 125	6 863	658	561	651	683	1 213	1 471	1 554	1 671	896	1 125	1 067	1 031
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 083	3 175	3 458	5 497	2 567	3 633	4 297	6 964	817	708	800	759	1 167	1 492	1 675	1 628	1 158	1 950	1 542	1 335
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 408	3 375	3 833	6 304	2 433	3 508	4 067	6 308	800	760	800	800	1 300	1 663	1 800	1 803	867	1 167	1 142	1 229
		Төвийн бүс								***Central region***											
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2 292	2 917	3 542	5 542	2 733	3 558	4 142	6 367	698	670	751	730	1 192	1 578	1 553	1 585	1 058	1 125	1 217	1 150
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 729	3 383	3 779	6 379	3 121	3 863	4 463	7 075	734	674	808	813	1 263	1 625	1 708	1 700	788	979	867	900
Дорноговь	*Dornogovi*	2 436	3 002	3 846	5 663	3 291	4 180	5 125	6 700	742	638	733	720	1 200	1 481	1 525	1 554	1 441	1 603	1 723	1 825
Дундговь	*Dundgovi*	2 097	3 104	3 717	5 542	2 600	2 600	2 600	3 750	818	725	818	789	1 214	1 494	1 565	1 603	1 475	1 887	1 573	1 671
Өмнөговь	*Omnogovi*	2 600	4 117	4 775	6 375	3 800	3 800	4 000	4 483	822	817	813	877	1 206	1 499	1 596	1 789	1 525	2 208	1 908	2 292
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 808	3 333	4 075	6 325	2 958	3 671	4 492	6 781	833	688	738	771	1 258	1 567	1 592	1 668	733	908	775	914
Төв	*Tov*	2 650	3 492	3 825	6 067	3 008	4 133	4 500	7 167	658	582	653	638	1 254	1 586	1 596	1 622	971	1 104	1 050	1 075
		Зүүн бүс								***Eastern region***											
Дорнод	*Dornod*	2 525	3 192	3 783	5 950	2 958	3 650	4 258	6 871	703	584	663	669	1 030	1 346	1 400	1 456	792	983	900	969
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2 442	3 150	3 554	5 592	2 675	3 617	3 992	6 483	708	637	727	779	1 150	1 400	1 458	1 495	1 175	1 317	1 217	1 242
Хэнтий	Khentii	2 533	3 083	3 750	6 042	3 125	3 625	4 600	7 058	888	743	908	800	1 232	1 617	1 608	1 585	983	1 058	875	1 100

(Хүснэгт 6.11-ын үргэлжлэл- *Table 6.11 continuation)*

Аймаг	*Aimags*	Элсэн чихэр, кг *Sugar, kg*				Цахилгаан, 1кВтц *Electricity, 1KWH*				Халаалт, м2 *Heating fee, m2*				Бензин АИ-80, л *Petrol AI-80, l*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
		Баруун бүс								***Western region***							
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 308	1 746	1 892	1 758	66	66	66	66	627	850	858	858	1 267	1 238	1 432	1 607
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 292	1 733	1 708	1 675	60	67	88	80	440	440	440	440	1 344	1 328	1 449	1 635
Завхан	*Zavkhan*	1 308	1 808	1 742	1 731	57	57	72	80	300	375	400	400	1 365	1 294	1 437	1 639
Увс	*Uvs*	1 283	1 675	1 800	1 753	66	66	66	66	312	312	312	400	1 309	1 188	1 359	1 632
Ховд	*Khovd*	1 300	1 733	1 800	1 820	66	66	66	66	187	187	187	217	1 348	1 338	1 442	1 691
		Хангайн бүс								***Khangai region***							
Архангай	*Arkhangai*	1 263	1 667	1 700	1 800	73	81	91	92	315	315	385	594	1 168	1 239	1 335	1 546
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 217	1 750	1 800	1 750	75	79	85	87	457	392	374	495	1 238	1 272	1 388	1 572
Булган	*Bulgan*	1 283	1 767	1 800	1 800	59	71	84	87	220	226	242	242	1 142	1 231	1 315	1 491
Орхон	*Orkhon*	1 196	1 600	1 525	1 606	70	77	85	87	291	334	362	375	1 113	1 205	1 285	1 488
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 183	1 733	1 800	1 639	70	77	85	87	600	600	610	660	1 163	1 249	1 381	1 523
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 333	1 717	1 708	1 791	75	79	86	86	180	250	250	250	1 213	1 260	1 396	1 593
		Төвийн бүс								***Central region***							
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1 166	1 623	1 613	1 608	75	79	85	82	200	217	300	300	1 178	1 304	1 353	1 429
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 304	1 708	1 717	1 700	70	77	85	87	290	328	359	375	1 090	1 190	1 271	1 474
Дорноговь	*Dornogovi*	1 242	1 664	1 556	1 550	70	77	85	83	154	192	198	198	1 249	1 396	1 486	1 477
Дундговь	*Dundgovi*	1 232	1 688	1 616	1 567	75	79	85	87	200	200	110	300	1 193	1 283	1 327	1 486
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 242	1 731	1 743	1 797	66	75	88	88	192	216	334	334	1 271	1 363	1 463	1 608
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 175	1 692	1 633	1 672	70	77	85	87	231	251	251	254	1 107	1 203	1 270	1 473
Төв	*Tov*	1 280	1 688	1 683	1 548	70	77	85	87	177	180	250	334	1 081	1 183	1 258	1 488
		Зүүн бүс								***Eastern region***							
Дорнод	*Dornod*	1 196	1 642	1 592	1 564	69	76	83	80	250	273	304	304	1 215	1 324	1 403	1 563
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 244	1 658	1 567	1 501	75	78	89	92	207	231	352	352	1 243	1 326	1 420	1 588
Хэнтий	Khentii	1 229	1 729	1 608	1 580	70	77	83	83	250	646	620	620	1 132	1 226	1 334	1 553

6.12 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ

AVERAGE MARKET PRICE OF SOME AGRICULTURAL PRODUCTS

төг *tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	1 ширхэгийн дундаж үнэ *Average price of 1 piece*							
		Хонины /ноостой/ нэхий* *Sheep skin with wool**				Ямааны /ноолууртай/ арьс* *Goat skin with cashmere**			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
	Баруун бүс					***Western region***			
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 650	6 000	9 500	9 000	12 500	21 000	17 000	18 000
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3 300	7 000	10 000	13 000	12 300	17 200	19 000	17 000
Завхан	*Zavkhan*	2 900	7 500	11 000	12 000	12 000	-	15 500	15 000
Увс	*Uvs*	2 500	5 000	9 500	10 000	11 500	19 000	13 000	13 000
Ховд	*Khovd*	-	-	12 000	11 000	8 000	19 500	15 500	18 000
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Архангай	*Arkhangai*	3 000	8 000	10 000	11 000	9 000	-	15 000	21 000
Баянхонгор	*Bayankhongor*	4 000	8 500	12 000	13 000	12 000	20 000	16 500	20 000
Булган	*Bulgan*	2 000	7 300	11 000	11 000	-	15 500	15 000	16 000
Орхон	*Orkhon*	3 000	8 000	11 000	9 500	9 000	11 500	15 000	12 000
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3 500	10 000	12 000	9 000	11 000	21 000	19 000	18 000
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 500	6 500	10 000	11 000	10 000	16 000	15 500	13 000
	Төвийн бүс					***Central region***			
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	8 000	10 500	10 500	9 000	20 000	16 000	20 000
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3 500	9 000	11 000	12 000	12 500	19 500	15 000	16 000
Дорноговь	*Dornogovi*	-	8 000	11 500	10 000	-	20 000	13 500	16 000
Дундговь	*Dundgovi*	4 000	9 000	13 000	14 000	11 700	21 700	18 500	17 000
Өмнөговь	*Omnogovi*	3 500	8 000	9 500	12 000	9 500	22 000	14 500	18 000
Сэлэнгэ	*Selenge*	3 500	6 000	8 500	10 000	5 500	17 000	12 500	14 000
Төв	*Tov*	3 500	8 500	10 500	11 000	-	-	15 000	20 000
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дорнод	*Dornod*	2 500	5 600	8 000	8 000	7 000	16 000	13 000	15 000
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 800	4 500	7 500	8 000	11 000	15 000	12 000	14 000
Хэнтий	*Khentii*	2 500	-	9 000	9 000	12 000	19 000	19 000	19 000
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	2 500	7 500	9 000	9 500	10 000	19 000	17 000	18 000

Тайлбар: * Өлөн гэдэс дагалдуулсан үнэ

*Note: * Price of sheep skin with small intestine*

(Хүснэгт 6.12-ын үргэлжлэл-*Table 6.12 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Үхрийн 1 ширхэг ширний дундаж үнэ *Average price of 1 piece of cattle hide*							
		2 м-ээс доош урттай *Less than 2 m*				2 м-ээс дээш урттай *More than 2 m*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
	Баруун бүс					***Western region***			
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	6 000	12 000	14 500	21 000	8 000	-	19 000	27 000
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	6 500	10 000	11 000	17 500	8 700	15 000	16 000	27 000
Завхан	*Zavkhan*	-	-	16 000	24 000	-	12 000	20 500	28 500
Увс	*Uvs*	5 000	11 000	15 000	21 000	6 000	14 000	17 000	24 000
Ховд	*Khovd*	10 000	12 300	13 000	18 000	16 000	16 000	17 000	24 000
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Архангай	*Arkhangai*	7 500	14 000	20 500	27 500	17 000	25 000	31 000	37 000
Баянхонгор	*Bayankhongor*	7 000	10 000	15 500	25 000	13 000	12 000	23 000	29 000
Булган	*Bulgan*	7 000	12 500	17 000	25 000	12 000	21 500	26 000	33 000
Орхон	*Orkhon*	7 000	11 000	18 500	27 000	15 000	21 000	27 500	36 000
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	6 000	-	-	23 000	8 000	15 000	20 000	30 000
Хөвсгөл	*Khovsgol*	8 000	13 000	18 000	24 000	15 000	20 000	23 000	29 000
	Төвийн бүс					***Central region***			
Говьсүмбэр	*Govisumber*	7 000	12 000	18 500	22 000	-	-	26 000	27 500
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	8 500	9 500	17 000	23 000	16 000	23 000	28 000	30 000
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	19 500	20 000	7 500	-	13 500	27 000
Дундговь	*Dundgovi*	6 000	14 500	10 000	15 500	8 000	19 700	22 000	25 000
Өмнөговь	*Omnogovi*	10 000	11 000	13 500	20 000	-	-	20 000	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	8 000	12 000	17 000	25 000	17 000	24 000	28 000	34 000
Төв	*Tov*	8 000	13 000	18 000	27 000	14 700	20 000	28 000	36 000
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дорнод	*Dornod*	8 000	11 000	16 000	25 000	9 000	18 000	21 000	31 000
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	5 500	11 000	16 000	22 000	11 000	17 000	25 000	30 000
Хэнтий	*Khentii*	8 000	13 000	20 000	27 000	14 000	14 000	-	-
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	10 000	15 300	21 500	30 000	19 000	24 000	33 000	40 000

(Хүснэгт 6.12-ын үргэлжлэл-*Table 6.12 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ			
		Адууны шир		*Horse hide*	
		2009	2010	2011	2012
	Баруун бүс			***Western region***	
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	16 500	25 000	25 500	33 000
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	12 700	19 700	24 000	33 000
Завхан	*Zavkhan*	13 900	19 800	23 500	31 000
Увс	*Uvs*	15 000	22 000	24 000	26 000
Ховд	*Khovd*	14 000	18 000	22 000	29 000
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Архангай	*Arkhangai*	14 000	25 000	29 000	34 000
Баянхонгор	*Bayankhongor*	14 000	22 000	24 000	34 000
Булган	*Bulgan*	12 000	19 000	25 000	32 000
Орхон	*Orkhon*	15 000	17 500	25 000	34 000
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	15 000	25 000	26 000	33 000
Хөвсгөл	*Khovsgol*	18 000	23 000	24 000	30 000
	Төвийн бүс			***Central region***	
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	22 000	28 000	31 000
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	16 000	23 000	25 500	28 000
Дорноговь	*Dornogovi*	17 000	24 000	27 500	29 000
Дундговь	*Dundgovi*	16 000	25 000	26 000	31 000
Өмнөговь	*Omnogovi*	12 000	21 000	22 000	32 000
Сэлэнгэ	*Selenge*	12 000	20 000	25 000	31 000
Төв	*Tov*	16 000	22 000	28 000	38 000
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дорнод	*Dornod*	12 300	17 800	24 000	31 000
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	16 000	19 000	26 000	33 000
Хэнтий	*Khentii*	17 000	24 000	29 000	35 500
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	20 000	24 600	30 000	36 000

(Хүснэгт 6.12-ын үргэлжлэл-*Table 6.12 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Ямааны1 кг ноолуурын дундаж үнэ *Average price of 1 kg of greezy cashmere*							
		Цагаан *White*				Бор *Brown*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
	Баруун бүс					***Western region***			
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	30 000	-	53 000	43 000	30 000	-	50 500	43 000
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	28 000	-	52 000	45 000	28 000	-	52 000	45 000
Завхан	*Zavkhan*	28 000	49 700	53 000	45 000	-	-	54 000	45 000
Увс	*Uvs*	25 000	-	54 000	44 000	-	-	53 000	43 000
Ховд	*Khovd*	25 000	-	51 000	43 000	-	-	52 000	45 000
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Архангай	*Arkhangai*	24 000	43 000	49 000	47 000	24 000	43 000	49 000	47 000
Баянхонгор	*Bayankhongor*	30 000	47 000	53 000	46 000	30 000	-	52 000	45 000
Булган	*Bulgan*	-	-	-	54 000	-	42 000	54 000	44 500
Орхон	*Orkhon*	22 500	43 300	51 000	46 000	-	41 500	50 500	45 500
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	26 000	49 000	54 000	47 000	26 000	49 000	54 000	46 500
Хөвсгөл	*Khovsgol*	26 000	47 000	51 000	49 500	28 000	48 000	52 500	50 500
	Төвийн бүс					***Central region***			
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	-	52 000	47 000	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	27 000	40 000	50 000	44 000	27 000	40 000	50 000	44 000
Дорноговь	*Dornogovi*	27 000	48 000	50 000	45 000	27 000	-	50 000	45 000
Дундговь	*Dundgovi*	-	-	55 500	45 000	27 000	41 700	50 000	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	26 000	48 000	51 000	43 500	26 000	48 000	52 000	44 000
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	47 500	39 000	-	-	51 000	38 000
Төв	*Tov*	26 500	50 000	54 500	47 500	26 500	50 000	54 000	47 000
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дорнод	*Dornod*	-	-	58 000	40 000	-	-	62 000	40 000
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	21 000	40 000	49 000	42 000	18 000	35 000	50 000	40 000
Хэнтий	*Khentii*	20 000	-	48 000	54 500	-	-	36 000	-
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	30 000	49 000	55 000	47 500	-	-	48 000	47 000

(Хүснэгт 6.12-ын үргэлжлэл-*Table 6.12 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Тэмээний дундаж үнэ, мян.төг *Average price for 1 camel, thous.tog*															
		Нас гүйцсэн тэмээ *Adult camel*								Өсвөр насны тэмээ *Young camel*							
		Ат *Castrated camel*				Ингэ *Cow camel*				Эр *Steer camel*				Эм *Cow camel*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
		Баруун бүс								***Western region***							
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	395	494	566	771	366	437	508	717	268	338	369	507	254	278	355	490
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	354	429	450	711	304	357	381	586	226	274	273	420	215	270	269	411
Завхан	*Zavkhan*	382	460	547	841	330	375	497	734	228	275	325	601	203	265	307	594
Увс	*Uvs*	378	450	510	855	316	396	437	709	241	277	342	492	227	267	330	446
Ховд	*Khovd*	317	457	501	817	251	369	404	683	181	258	286	496	175	233	256	471
		Хангайн бүс								***Khangai region***							
Архангай	*Arkhangai*	490	513	574	664	433	438	471	596	263	375	344	420	247	375	327	414
Баянхонгор	*Bayankhongor*	392	503	563	957	337	411	466	693	262	300	366	554	237	325	343	527
Булган	*Bulgan*	450	505	592	771	420	425	515	687	248	290	329	471	248	290	322	462
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	358	497	602	1 062	295	400	482	796	212	350	388	519	200	320	354	502
Хөвсгөл	*Khovsgol*	419	452	475	653	352	403	415	574	226	318	302	407	217	304	291	396
		Төвийн бүс								***Central region***							
Говьсүмбэр	*Govisumber*	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	575	520	544	802	525	420	494	717	240	340	326	453	240	350	327	432
Дорноговь	*Dornogovi*	448	559	633	871	379	469	549	796	244	367	383	562	220	345	364	534
Дундговь	*Dundgovi*	433	601	588	792	376	498	502	682	285	362	353	442	250	341	342	423
Өмнөговь	*Omnogovi*	431	537	654	998	335	420	493	816	-	-	422	604	-	-	350	372
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	570	715	-	-	489	630	-	-	295	311	-	-	273	314
Төв	*Tov*	488	548	583	705	407	-	482	614	304	327	347	453	283	318	335	424
		Зүүн бүс								***Eastern region***							
орнод	*Dornod*	428	539	559	807	359	446	489	706	231	323	348	526	212	285	323	495
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	372	445	560	887	300	380	467	680	240	270	302	494	220	245	283	462
Хэнтий	*Khentii*	427	421	434	724	347	390	382	627	241	267	288	501	233	254	270	473

(Хүснэгт 6.12-ын үргэлжлэл-*Table 6.12 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Адууны дундаж үнэ, мян.төг *Average price for 1 horse, thous.tog*															
		Нас гүйцсэн адуу *Adult horse*								Өсвөр насны адуу *Young horse*							
		Морь *Castrated horse*				Гүү *Mare*				Эр *Male*				Эм *Female*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
		Баруун бүс								***Western region***							
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	299	439	508	786	285	399	470	733	230	338	368	581	224	318	349	542
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	226	305	330	519	193	265	286	439	148	225	228	343	141	210	223	336
Завхан	*Zavkhan*	210	259	316	535	187	228	286	474	147	183	248	392	141	177	253	366
Увс	*Uvs*	281	304	377	622	232	255	322	505	188	236	254	397	171	200	242	367
Ховд	*Khovd*	229	322	395	697	202	280	349	565	161	219	264	496	158	200	242	433
		Хангайн бүс								***Khangai region***							
Архангай	*Arkhangai*	186	276	307	499	180	251	292	466	139	180	218	353	136	180	211	341
Баянхонгор	*Bayankhongor*	198	241	277	490	188	219	255	455	147	166	201	348	143	164	196	343
Булган	*Bulgan*	242	259	320	570	229	263	303	526	174	188	232	381	174	186	227	377
Орхон	*Orkhon*	260	344	353	616	230	345	349	579	170	215	201	426	160	200	200	422
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	181	262	325	664	169	242	283	601	137	200	213	445	137	183	221	402
Хөвсгөл	*Khovsgol*	213	281	301	481	199	261	278	438	158	211	219	331	154	207	214	317
		Төвийн бүс								***Central region***							
Говьсүмбэр	*Govisumber*	250	250	446	694	200	250	438	800	160	200	323	546	150	200	303	600
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	335	558	448	751	313	430	417	672	188	348	330	512	180	330	314	469
Дорноговь	*Dornogovi*	258	289	364	521	233	294	338	472	171	207	261	348	156	201	245	327
Дундговь	*Dundgovi*	207	317	337	552	194	303	314	486	136	243	230	376	132	230	217	341
Өмнөговь	*Omnogovi*	193	266	321	563	147	250	353	571	130	205	289	430	115	200	258	385
Сэлэнгэ	*Selenge*	348	400	414	586	348	380	388	528	280	285	307	419	280	280	280	392
Төв	*Tov*	277	340	411	653	265	320	365	579	210	234	268	425	210	229	258	403
		Зүүн бүс								***Eastern region***							
Дорнод	*Dornod*	206	274	338	628	191	263	304	548	147	195	220	414	139	191	205	390
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	203	312	364	589	195	278	309	501	154	207	234	369	146	189	224	362
Хэнтий	*Khentii*	240	329	322	568	233	291	281	484	167	210	205	405	154	202	196	381
		Улаанбаатар								***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	220	270	316	502	200	250	283	438	160	240	265	343	140	225	249	319

(Хүснэгт 6.12-ын үргэлжлэл-*Table 6.12 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Үхрийн дундаж үнэ, мян.төг *Average price for 1 cattle, thous.tog*															
		Нас гүйцсэн үхэр *Adult cattle*								Өсвөр насны үхэр *Young cattle*							
		Эр *Male*				Эм *Female*				Эр *Male*				Эм *Female*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
		Баруун бүс								***West region***							
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	229	318	368	564	202	292	346	514	165	246	272	411	154	234	256	376
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	281	341	343	624	251	316	304	517	198	256	244	425	177	239	237	406
Завхан	*Zavkhan*	296	409	475	837	236	342	391	677	187	265	326	500	174	282	322	494
Увс	*Uvs*	316	349	418	723	242	299	334	549	203	214	275	416	183	215	251	378
Ховд	*Khovd*	251	406	451	773	207	322	366	618	168	255	292	502	158	230	271	431
		Хангайн бүс								***Khangai region***							
Архангай	*Arkhangai*	312	369	421	670	249	319	356	541	178	245	269	411	166	233	262	394
Баянхонгор	*Bayankhongor*	257	392	404	727	215	325	331	560	156	232	236	396	147	230	226	372
Булган	*Bulgan*	461	510	568	826	405	370	438	649	276	276	324	504	261	266	311	492
Орхон	*Orkhon*	470	548	595	1 022	280	535	570	877	220	370	359	633	200	350	350	593
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	297	445	477	962	243	361	442	759	195	300	365	626	180	279	332	612
Хөвсгөл	*Khovsgol*	322	512	471	646	261	337	329	497	194	242	253	360	181	235	239	345
		Төвийн бүс								***Central region***							
Говьсүмбэр	*Govisumber*	400	-	642	1 022	355	-	498	775	290	300	397	590	255	300	408	593
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	408	675	657	973	388	625	584	857	261	453	439	665	244	430	410	604
Дорноговь	*Dornogovi*	419	507	589	854	411	475	512	759	267	336	371	547	247	300	344	500
Дундговь	*Dundgovi*	354	446	499	711	319	420	439	648	217	320	309	506	209	290	293	462
Өмнөговь	*Omnogovi*	390	563	601	914	350	525	658	838	260	404	437	658	-	300	475	750
Сэлэнгэ	*Selenge*	400	550	616	861	400	450	502	725	348	375	406	552	335	350	375	516
Төв	*Tov*	474	592	611	851	402	488	499	718	284	345	378	562	272	334	352	525
		Зүүн бүс								***East region***							
Дорнод	*Dornod*	380	541	567	966	332	472	461	823	210	316	331	641	198	304	298	594
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	360	527	571	1 031	307	425	419	740	236	296	309	583	209	278	282	525
Хэнтий	*Khentii*	422	501	441	713	344	412	381	604	308	298	266	498	261	269	259	460
		Улаанбаатар								***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	320	360	437	568	300	340	398	518	250	250	292	438	230	230	263	397

(Хүснэгт 6.12-ын үргэлжлэл-*Table 6.12 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Нас гүйцсэн хонины дундаж үнэ, мян.төг *Average price for 1 sheep, thous.tog*							
		Эр *Wether sheep*				Эм *Ewe*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
	Баруун бүс					***Western region***			
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	41	75	93	147	33	58	75	122
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	44	65	81	139	32	48	59	101
Завхан	*Zavkhan*	47	66	80	141	31	44	58	95
Увс	*Uvs*	44	60	83	135	29	41	56	93
Ховд	*Khovd*	37	71	91	137	27	53	70	104
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Архангай	*Arkhangai*	46	60	78	127	38	50	62	99
Баянхонгор	*Bayankhongor*	46	59	80	132	34	46	60	96
Булган	*Bulgan*	58	72	81	134	47	53	60	101
Орхон	*Orkhon*	50	65	85	167	35	55	66	122
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	41	72	93	155	30	53	70	121
Хөвсгөл	*Khovsgol*	45	68	68	118	33	49	51	90
	Төвийн бүс					***Central region***			
Говьсүмбэр	*Govisumber*	53	60	104	164	34	45	76	136
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	57	78	103	178	45	65	84	150
Дорноговь	*Dornogovi*	67	80	100	145	49	60	72	104
Дундговь	*Dundgovi*	49	79	89	140	34	56	66	106
Өмнөговь	*Omnogovi*	43	70	106	161	33	57	84	135
Сэлэнгэ	*Selenge*	50	85	86	141	45	66	67	114
Төв	*Tov*	64	83	92	160	49	62	68	119
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дорнод	*Dornod*	51	60	73	127	36	47	57	102
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	58	77	88	138	36	48	55	93
Хэнтий	*Khentii*	59	74	74	134	46	59	54	97
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	35	55	93	157	33	52	69	111

(Хүснэгт 6.12-ын үргэлжлэл-*Table 6.12 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Нас гүйцсэн ямааны дундаж үнэ, мян.төг *Average price for 1 adult goat, thous.tog*							
		Эр ямаа *Wether goat*				Эм ямаа *Female goat*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
	Баруун бүс					***Western region***			
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	24	44	62	90	22	38	52	76
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	31	48	58	91	23	38	43	71
Завхан	*Zavkhan*	29	43	51	83	22	33	41	64
Увс	*Uvs*	28	41	50	85	21	30	39	61
Ховд	*Khovd*	25	55	66	101	19	42	49	66
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Архангай	*Arkhangai*	31	39	51	81	27	35	43	66
Баянхонгор	*Bayankhongor*	34	48	59	92	25	40	46	69
Булган	*Bulgan*	42	48	56	92	34	38	45	71
Орхон	*Orkhon*	30	40	49	99	25	35	40	73
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	30	52	65	105	22	43	52	88
Хөвсгөл	*Khovsgol*	30	49	52	81	23	39	40	62
	Төвийн бүс					***Central region***			
Говьсүмбэр	*Govisumber*	45	50	70	105	23	40	54	83
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	43	59	71	132	35	51	61	115
Дорноговь	*Dornogovi*	46	54	68	93	35	46	51	73
Дундговь	*Dundgovi*	30	58	64	97	23	46	47	74
Өмнөговь	*Omnogovi*	31	53	75	119	24	42	58	92
Сэлэнгэ	*Selenge*	40	65	61	99	40	50	52	79
Төв	*Tov*	45	59	62	101	35	48	50	80
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дорнод	*Dornod*	32	44	51	91	27	37	43	76
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	38	50	54	88	27	36	40	61
Хэнтий	*Khentii*	44	56	53	99	34	42	42	77
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	28	35	58	98	20	32	48	77

6.13 УЛААНБААТАР ХОТОД БОРЛУУЛСАН БАРИЛГЫН ГОЛ НЭРИЙН МАТЕРИАЛЫН УЛИРЛЫН БОЛОН ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, үйлдвэрлэгч улс орноор

QUARTERLY AND ANNUAL AVERAGE PRICES OF MAJOR CONSTRUCTION MATERIALS IN ULAANBAATAR, by producing countries

төг *tog*

Материалын нэр, үйлдвэрлэгч улс орноор	*Materials, by producing country*	2009	2010	2011	2012	Улирлын дундаж *Quarterly average*			
						I	II	III	IV
Монгол Улс	***Mongolia***								
Хөнгөн бетон 700, м³*	*Iron concrete 700, m³**	83 000	88 583	106 667	138 450	116 000	135 767	151 333	150 700
Улаан тоосго М-100, мян.ш	*Brick made from clay M-100, thous. piece*	178 333	142 500	148 417	279 167	265 000	292 000	275 000	284 667
Цемент М-500, 50 кг	*Cement M-500, 50 kg*	5 327	5 800	6 925	9 071	9 067	9 075	9 075	-
Вакуум цонх (15х15), м²	*Vacuum window (15x15), m²*	80 000	80 000	80 000	85 833	80 000	85 000	88 333	90 000
Шалны банз (ховилгүй), м³	*Plank for floor (without groove), m³*	119 167	132 917	146 833	156 667	150 000	150 000	150 000	176 667
Захалсан банз, м³	*Edged plank, m³*	20 917	26 500	37 667	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Палк (15х15), хуурай, ш	*Stick (15x15), dry, piece*	13 542	16 167	25 417	27 500	25 333	28 000	28 667	28 000
Хөөсөнцөр (2.44х1.22м), м²*	*Polystyrene (2.44x1.22m), m²**	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
ОХУ	***Russian Federation***								
Хар цаас (чулуутай), боодол*	*Roofing paper (with stone), pack**	14 958	15 167	18 042	20 583	19 333	20 667	22 333	20 000
Олиф, кг**	*Olip, kg***	-	4 222	4 600	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
БНХАУ	***People's Republic of China***								
Цемент М-500, 50 кг	*Cement M-500, 50 kg**	7 042	6 750	8 125	8 750	8 000	8 167	9 167	9 667
Цонхны шил 5мм (нөлөөгүй), м²	*Window glass 5mm (without reflection), m²*	12 000	12 000	13 250	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Хар цаас (чулуугүй), боодол	*Roofing paper (without stone), pack*	6 317	6 875	8 083	9 167	9 000	9 000	9 500	9 167
Хадаас 100мм, кг	*Spike 100 mm, kg*	2 325	2 500	2 500	2 583	2 500	2 500	2 633	2 700
Тосон будаг, кг	*Oil paint, kg*	1 858	2 000	1 983	2 283	2 000	2 200	2 433	2 500
Эмульс (гадна), 18 кг*	*Emulsion (external), 18 kg**	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Эмульс (дотор), 18 кг*	*Emulsion (inward), 18 kg**	6 500	6 500	6 500	6 875	6 500	7 000	7 000	7 000
Хавтан 30х30 (шалны), ш	*Slab stone 30x30,(for floor), piece*	671	804	850	850	850	850	850	850
Шаазан угаагуур, ш	*Ceramic sink, piece*	43 000	55 000	58 750	74 167	60 000	76 667	80 000	80 000
Шаазан суултуур, ш	*Ceramic lavatory pan, piece*	62 083	79 167	87 500	97 500	90 000	100 000	100 000	100 000
Өдрийн гэрэл (суурьгүй), ш	*Electric filament lamp (without pivot), piece*	1 500	1 800	1 967	2 233	2 000	2 133	2 400	2 400
Хаалга (төмөр), ш	*Building door (metal), piece*	130 000	134 167	137 750	154 500	138 000	160 000	160 000	160 000
Крант, ком*	*Tap, set**	25 000	37 500	42 083	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Уян шүршүүр, ш*	*Flexible shower kits, piece*	15 000	15 000	16 250	23 250	18 000	25 000	25 000	25 000
Паркетан шал, м²	*Parquet floor, m²*	8 708	10 000	11 375	13 083	12 000	13 000	13 333	14 000
Дүүжин тааз, м²	*False ceiling, m²*	3 467	3 917	3 750	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Цавуу (тарган), кг*	*Glue (adhesive), kg**	4 000	4 000	3 667	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
ХБНГУ	***Federal Republic of Germany***								
Эмульс (гадна), 18 кг*	*Emulsion (external), 18 kg**	59 167	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Эмульс (дотор), 18 кг*	*Emulsion (inward), 18 kg**	46 167	47 000	47 000	47 000	47 000	47 000	47 000	47 000
БНСУ	***Republic of Korea***								
Ханын цаас 12х0.5, боодол	*Wallpaper 12x0.5, pack*	4 450	4 500	4 917	5 417	5 500	5 500	5 500	5 167

Тайлбар: * Бүтээгдэхүүний тодорхойлолт 2009 оны 8-р сараас эхлэн өөрчлөгдсөн.
** Бүтээгдэхүүний тодорхойлолт 2010 оны 5-р сараас эхлэн өөрчлөгдсөн.

*Note: * Definition of these materials has been changed in August 2009.*
*** Definition of the material has been changed since May 2010.*

САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

МӨНГӨ, ЗЭЭЛ

Монгол Улс 1991 оноос Төв банк, арилжааны банк гэсэн хоёр шатлалтай банкны тогтолцоонд шилжсэн. Арилжааны банкны үйл ажиллагааг Монгол Улсын "Банкны тухай" хуулиар зохицуулж байна. Монголбанк арилжааны банкуудын тайлан тэнцлийн мэдээллийг нэгтгэн мөнгөний нийлүүлэлт, мөнгөний тойм, банкуудын нэгдсэн тайлан, олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл, хадгаламж, зээлийн хүү, гадаад валютын зах зээлийн ханшийн талаарх статистикийн мэдээг сар бүр бэлтгэдэг бөгөөд мөнгө, зээлийн бодлогын үр дүнгийн жилийн тайланг хэвлүүлж байна.

Гүйлгээнд гаргасан бэлэн мөнгийг банкнаас гадуурх мөнгө болон банкны касс дахь бэлэн мөнгөний нийлбэрээр тооцно.

Бага мөнгө /M1/-ийг банкнаас гадуурх мөнгө болон төгрөгийн харилцах дансан дахь мөнгөний нийлбэрээр тодорхойлно.

Банкнаас гадуурх мөнгийг төв банкнаас гүйлгээнд гаргасан цаасан болон зоосон мөнгөнөөс банкуудын эзэмшиж буй цаасан болон зоосон мөнгийг хасна.

Төгрөгийн харилцах дансан дахь мөнгийг иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын төгрөгийн харилцах дансны үлдэгдлийн нийлбэрээр тооцно.

Бараг мөнгийг төгрөг болон гадаад валютын хадгаламж, валютын харилцах, цэвэршүүлсэн алтны харилцах, хадгаламжийн сертификатын нийлбэрээр тодорхойлно.

Төгрөг болон валютын хадгаламжийг иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын төгрөг, валютын хадгаламжийн үлдэгдлийн нийлбэрээр тооцно.

Валютын харилцахыг иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын валютын харилцах дансны үлдэгдлийн нийлбэрээр тодорхойлно.

Цэвэршүүлсэн алтны харилцах нь мөнгөний нийлүүлэлтэд үлдэгдлээрээ хамрагдах бөгөөд бусад үнэт металлын харилцах дансны үлдэгдлийг энд хамруулахгүй.

Хадгаламжийн сертификатыг арилжааны банкнаас гаргасан иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эзэмшиж буй хадгаламжийн сертификатаар тооцно.

Мөнгөний нийлүүлэлт /M2/-ийг банкнаас гадуурх мөнгө, төгрөгийн болон валютын харилцах, хадгаламж, цэвэршүүлсэн алтны харилцах, хадгаламжийн сертификатын нийлбэр буюу бага мөнгө болон бараг мөнгөний нийлбэрээр тодорхойлно.

Нөөц мөнгө /M0/-ийг банкны касст байгаа бэлэн мөнгө, банкнаас гадуурх мөнгө болон Монголбанк дахь банкуудын төгрөг, валютын харилцах, валютын хадгаламжийн нийлбэрээр тооцно.

Хэвийн зээл гэж төлөвлөгдсөн хугацаанд байгаа зээл, түүний хүүг ойлгоно.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийг зээл, хүүгийн хугацаа 90 хүртэл хоног хэтэрсэн зээлээр тодорхойлно.

Чанаргүй зээлийг хэвийн бус, эргэлзээтэй, муу зээл буюу зээл, хүүгийн хугацаа 91-ээс дээш хоног хэтэрсэн зээлээр тодорхойлно.

Гадаад валютын албан нөөц гэж Монголбанкны эзэмшилд байгаа, захиран зарцуулахад бэлэн, чөлөөтэй хөрвөдөг гадаад валютыг ойлгоно.

ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛ

Монголын хөрөнгийн бирж (МХБ) 1991 онд байгуулагдаж, хөрөнгийн бирж үнэт цаасны зах зээлийн мэдээллийг сар бүр Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг.

Үнэт цаас гэж Засгийн газар болон бусад эрх бүхий этгээдээс гаргасан өрийн бичиг /бонд/, компаний бүх төрлийн хувьцаа, компаний гаргасан, эсхүл гаргахаар санал болгож буй хувьцааг худалдах, худалдан авах эрхийн бичиг /опцион/, хөрөнгө оруулалтын сангийн хувьцаа, түүнчлэн Санхүүгийн зохицуулах хорооноос Монгол Улсын "Үнэт цаасны зах зээлийн тухай" хуульд нийцүүлэн үнэт цаас гэж тодорхойлсон баримтыг;

Өрийн бичиг /бонд/ гэж тодорхой хугацааны дараа үндсэн төлбөр болон хүүг мөнгөн, эсхүл тодорхой эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрхийн хэлбэрээр эргүүлэн төлөх үүргийг гэрчилсэн үнэт цаасыг;

Хувьцаа гэж компанид хөрөнгө оруулж, түүнийг үндэслэн хувь нийлүүлэгчдийн хуралд оролцож санал өгөх, ногдол ашиг авах, компанийг татан буулгасны дараа үлдсэн эд хөрөнгийг худалдан борлуулснаас олсон орлогоос хувь хүртэх болон хуулиар тогтоосон бусад эрхийг гэрчилсэн үнэт цаасыг;

Брокерийн үйл ажиллагаа гэж үнэт цаасны зах зээл дээр бусдын нэрийн өмнөөс үнэт цаасыг зуучлан худалдах, худалдан авах ажиллагааг;

Дилерийн үйл ажиллагаа гэж үнэт цаасны зах зээл дээр ашиг олох зорилгоор үнэт цаасыг өөрийн хөрөнгөөр худалдан авах, худалдах ажиллагааг;

Хэлцэл гэж үнэт цаасыг худалдах захиалгын үнийн саналыг худалдан авах иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллага зөвшөөрснөөр үнэт цаас арилжаалах үйл ажиллагааг;

Бүртгэлтэй компаний тоо гэж Монголын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй, хувьцааны арилжааг идэвхитэй хийдэг хувьцаат компаний тоог ойлгоно;

Зах зээлийн үнэлгээг Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хувьцаат компаний нийтэд гаргасан үнэт цаасны тоо, тухайн өдрийн үнэт цаасны арилжааны хаалтын ханшны үржвэрээр тодорхойлно.

ТОП –20 индекс нь үнэт цаасны үнийн ерөнхий өөрчлөлтийг илэрхийлэх бөгөөд Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн үнэлгээ, үнэт цаасны өсөлт, бууралтаар үнэт цаасны зах зээлийн ерөнхий чиг хандлагыг тодорхойлно. Индексийг дараах томьёогоор тооцно.

$$I = \frac{P}{C} \cdot 100$$

I- Тухайн өдрийн индекс
P - Тухайн өдрийн зах зээлийн үнэлгээ
C - Зах зээлийн суурь үнэлгээ

САНХҮҮГИЙН БУСАД САЛБАР

Санхүүгийн бусад салбар- Монгол Улсын Төв банк болон арилжааны банкнаас бусад санхүүгийн салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж, байгууллага (даатгал, банк бус санхүүгийн байгууллага, хадгаламж, зээлийн хоршоо, барьцаалан зээлдүүлэх үйлчилгээ гэх мэт)-ыг ойлгоно.

Санхүүгийн зохицуулах хороо нь даатгал, банк бус санхүүгийн байгууллага, хадгаламж, зээлийн хоршоодын тайлан тэнцлийн мэдээллийг нэгтгэн үйл ажиллагааны нэгдсэн тайлан, статистикийн мэдээллийг улирал бүр гаргаж байна.

Даатгалын үйл ажиллагаа гэж даатгалын гэрээний дагуу даатгагч нь хэлэлцэн тохирсон даатгалын нөхөн төлбөрийг төлөх үүргийг тодорхой этгээдийн өмнө хүлээж буй үйл ажиллагаа юм.

Даатгалын хураамж гэж даатгуулагч даатгалын зүйлээ даатгуулсны төлөө даатгагчид төлөх төлбөрийг ойлгоно.

Даатгалын нөхөн төлбөр нь гэрээний дагуу даатгалын тохиолдол үүссэн нөхцөлд даатгагчаас даатгуулагчид олгох мөнгөн хөрөнгө юм.

Даатгалын нөөцийн сангийн өөрчлөлт. Даатгагч нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хэрэгжүүлэх зорилгоор даатгалын нөөцийн сан бүрдүүлнэ. Энэхүү нөөцийн сангийн хэмжээ, бүрдүүлэх болон хөрөнгө оруулалтад байршуулах нөхцөлийг даатгалын багц дүрмээр тогтооно. Даатгалын нөөцийн сангийн өөрчлөлтийг даатгалын байгууллагуудын нөөцийн сангийн оны эхний болон оны эцсийн зөрүүгээр тодорхойлно.

Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагаа гэж зээл олгох, факторингийн үйлчилгээ (зээлдэгчийн зүгээс зээлдүүлэгчээс мөнгөн төлбөрийн үүргийг шаардах эрхээ гуравдагч этгээдэд бүхэлд нь худалдах болон шилжүүлэх, энэхүү эрхийг хүлээн авагч нь эрхээ хэрэгжүүлэх болон үүсэн гарах үр дагаврыг бүрэн хариуцах үйл ажиллагаа), санхүүгийн түрээсийн үйлчилгээ (түрээслүүлэгч нь түрээслэгчийн захиалсан буюу сонгосон эд хөрөнгийг өөрөө үйлдвэрлэх, эсхүл худалдагч буюу нийлүүлэгчээс өөрийн нэр дээр худалдан авах замаар түрээслэгчид тодорхой нөхцөл, хугацаа, төлбөртэйгээр түрээслэх үйл ажиллагаа), төлбөрийн баталгаа болон төлбөр тооцооны хэрэгсэл гаргах үйлчилгээ, цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулга, гадаад валютын арилжаа, итгэлцлийн үйлчилгээ, богино хугацаат санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулалт хийх, хөрөнгө оруулалт, санхүүгийн чиглэлээр зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх зэрэг үйл ажиллагааг ойлгоно.

Санхүүгийн орлогод бүх төрлийн хүүгийн орлого, санхүүгийн түрээсийн орлого, факторингийн үйлчилгээний хүүгийн орлого, гадаад валютын ханшийн тэгшитгэлийн орлого, үнэт цаасны үнэлгээний тэгшитгэлийн орлого, гадаад валют болон үнэт цаасны арилжааны орлого, итгэлцлийн үйл ажиллагаанаас орох орлого, мөнгөн гуйвуулгын орлого, санхүүгийн зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх үйлчилгээний орлого, харилцах дансны хүүгийн орлого, банкин дахь хадгаламжийн хүүгийн орлого болон үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлогыг хамруулна.

Санхүүгийн зардалд бүх төрлийн хүүгийн зардал, санхүүгийн түрээсийн үйл ажиллагаатай холбоотой гарсан зардлууд, факторинги, итгэлцлийн үйл ажиллагаатай холбоотой гарсан зардлууд, гадаад валют, үнэт цаасны арилжааны зардлууд болон тэгшитгэлийн зардлууд, шимтгэлийн зардал, хүүгийн зардлын буцаалт оруулна.

Санхүүгийн цэвэр ашгийг санхүүгийн орлогоос санхүүгийн зардал болон болзошгүй эрсдэлийн зардлыг хасаж тооцно.

Болзошгүй эрсдэлийн зардал нь банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагааны явцад гарсан эрсдэлд зарцуулсан зардал юм. Энэхүү зардалд үнэт цаасны арилжаа, зээл, санхүүгийн түрээс, факторингийн үйлчилгээ, үл хөдлөх хөрөнгө, авлагын эрсдэлийн зардлыг хамруулна.

Хоршоо нь эдийн засгийн болон нийгэм, соёлын нийтлэг хэрэгцээгээ хангах зорилгоор хэд хэдэн этгээд сайн дурааараа нэгдсэн, ардчилсан, хамтын удирдлага, хяналт бүхий, дундын эд хөрөнгө дээр үндэслэн үйл ажиллагаа явуулахаар хамтран байгуулсан хуулийн этгээд юм.

FINANCIAL MARKET

MONEY, LOAN

Banking system. In 1991, Mongolia introduced a two-tiered banking system, including the Central bank and commercial banks. Activities of commercial banks in Mongolia are regulated under the Banking Law of Mongolia. The Bank of Mongolia collects balance sheet data from all commercial banks and publishes a monthly bulletin which includes statistics on money supply, monetary survey, deposit and loan interest rate and market rates by dates. The Bank of Mongolia also publishes the Annual Report that describes monetary policy it uses and its results.

Currency in circulation *includes bank's vault and currency outside banks.*

Money M1 *consists of currency outside banks and domestic current account.*

Currency outside banks. *Banknotes and coins of the Central bank for circulation minus banknotes and coins of the commercial banks.*

Domestic current account *includes individual's domestic current account and enterprise's domestic current account.*

Quasi money *consists of domestic and foreign currency deposits, foreign current account, refined gold current account and certificate of deposits.*

Domestic and foreign currency deposits *includes domestic and foreign currency deposits of individuals and enterprise's domestic and foreign currency deposits.*

Foreign current account *includes individual's foreign current accounts and enterprise's foreign current accounts.*

Refined gold current account *to count in Money M2.*

Certificate of deposits *includes individual's certificate of deposits and enterprise's certificate of deposits of the commercial banks.*

Money M2 *consists of currency outside banks, domestic and foreign current account, domestic and foreign currency deposits, refined gold current account and certificate of deposits.*

Reserve Money *consists of currency outside banks, bank's cash, bank's deposits in Mongolbank.*

Loans *is a sum of money given from one party to another for use over a period of time. The money is paid back according to terms agreed upon by both parties, including the specified interest rates and the timeframe over which the loan will be repaid.*

Principal in arrears *is a loan and/or interest that are past due by 90 days or more.*

Non-performing loans *mean doubtful and loss loans that are past due by 90 days or more.*

Official net international reserves *are the foreign currency deposits and bonds held by the Bank of Mongolia.*

STOCK MARKET

The Mongolian Stock Exchange was established in 1991. Monthly data on stock market are sent to the National Statistical Office of Mongolia.

***Securities** means debt instruments /bonds/ issued by the Government and other authorized bodies, all kinds of company shares, options entitling to sell or purchase shares issued or proposed to be issued by a company, shares of an investment fund, and other instrument declared by the Securities Commission (hereinafter referred to as " the Commission") to be a security for the purposes of this Law.*

***Share** is a security certifying the investment into a company, which allows to participate in the shareholders meeting and vote, to receive dividends and portion from the proceedings from the sale of assets in case of the company bankruptcy and to certify other rights specified by the law.*

***Bond** is a security which certifies the obligation to repay after a specific period principal and interest rates in the form of cash, assets and rights for the assets.*

***Brokerage activities** means selling and buying of securities at the securities markets on behalf of others.*

***Dealers activities** means selling, buying and trading of securities using own assets for the purpose of making profit.*

***Number of executed orders** – shares traded upon consent from individuals and business entities which are to buy price offers of orders for sale of shares.*

***Number of companies with registration** – number of stock companies, registered with the Mongolian Stock Exchange, trade shares actively.*

***Market capitalization** – It is defined as multiplication of the number of shares issued by registered companies at the Mongolian Stock Exchange and close price of certain day.*

***TOP–20 index** – This index defines a general trend of stock market such as market value of companies limited with a registration in the Mongolian stock market, activeness of sales of stocks, and increases and decreases in stocks.*

$$I = \frac{P}{C} \cdot 100$$

I - Index in current day
P - Market capitalization in current day
C - Market capitalization in base day

OTHER FINANCIAL INSTITUTIONS

These include being organizations of financial sector and insurance, non-bank financial institutions, saving and credit cooperative. But this class does not include central bank and commercial banks. The Financial Regulatory Commission of Mongolia collects balance sheet data for all insurance companies, non-bank financial institutions, saving and credit cooperatives then makes quarterly statistics report.

Insurance is activity *that insurer is obligated to pay incurred loss of the entity when the event of risk, according to the insurance agreement between the counterparties.*

Insurance premium *is the amount of money charged by an insurance company for coverage.*

Insurance reimbursement *is when one is reimbursed in accordance with an insurance policy for expenses that have been incurred and are covered under the policy.*

Change of insurance reserves. *In order to insurer use premiums to fund accounts reserved for later payment claim which is on insurance agreement. The quantity and all benchmarks of reserves and investment funding are set up on the regulations of insurance. The quantity of reserves change is defined as the difference between outstanding volumes of reserves at the beginning and at the end of the reporting period.*

Activities of non-bank financial institutions *include factoring (the seller/creditor sells account receivables at a discounted price to the third party, whom we call the factor, to obtain cash. The debtor then directly pays the full value of the debt to the factor instead of creditor), capital lease (capital or property is rent by lessee to possess it from less or at the specified payment and price after specified time duration), payment guarantee, financial instruments, e-payment, money transfer, foreign exchange trade, trust, advisory services for investment and providing information.*

Operating income *is the amount of profit realized from a business's operations after taking out operating expenses - such as cost of goods sold (COGS) or wages - and depreciation. Operating income takes the gross income (revenue minus COGS) and subtracts other operating expenses and then removes depreciation. These operating expenses are costs which are incurred from operating activities and include things such as office supplies and heat and power. Operating Income is typically a synonym for earnings before interest and taxes (EBIT) and is also commonly referred to as "operating profit" or "recurring profit".*

Operating expenses *is a term used frequently in the corporate world. It refers to ongoing costs necessary to run a business. In other words, operating expenses are the cost of what occurs behind the scenes. This includes any costs related to the actual operation of the company. Sometimes the term operating expenses is abbreviated as OPEX, particularly in internal documents or communications about company earnings. The most common operating expense is employee salaries and benefits, which is often the largest single expense for a business. Other items that may be included in a list of expenses are advertising and marketing costs, office supplies, legal and licensing fees, office utilities and accounting fees, research and development costs and raw materials.*

Net operating income *after provisions is the gross annual income after all operating expenses have been paid, but before adjustments to the income have been made to cover income taxes, interest payments, and any amount of depreciation or amortization that is applicable.*

Provisions *that in operating activity expenses for provisions. These expenses include provisions for stock trading, provisions for losses on loans, provisions for capital lease, provisions for factoring, provision for finance, provision for claims etc.*

A cooperative *is a group of several individuals united voluntarily to meet their common economic, social, and cultural needs and aspirations through a jointly-owned and democratically-controlled property.*

7.1 МӨНГӨНИЙ НИЙЛҮҮЛЭЛТ, оны эцэст

MONEY SUPPLY, by the end of the year

сая төг *mln. tog*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө	*Currency in circulation*	371 831.9	519 692.4	713 351.1	828 450.3
үүнээс:	*of which:*				
банкнаас гадуурхи мөнгө	*currency outside banks*	284 993.9	388 202.7	517 494.2	603 884.1
Мөнгө М1	*Money M1*	651 247.0	1 157 617.9	1 741 075.7	1 835 413.2
Мөнгө М2	*Money M2*	2 880 033.9	4 679 981.4	6 412 259.3	7 617 272.4
Нөөц мөнгө	*Reserve money*	733 060.9	945 477.3	1 659 753.3	2 166 224.0

7.2 ГАДААД ВАЛЮТЫН ЦЭВЭР АЛБАН НӨӨЦ, оны эцэст

NET INTERNATIONAL RESERVES, by the end of the year

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сая ам.долл	*Net international reserves, mln. US dollars*	1 145.3	1 229.8	2 273.9	3 629.2
Импорт хангах нөөц, долоо хоногоор	*Reserves in weeks of goods imports*	25.6	23.4	18.2	28.2

7.3 ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, арилжааны банкаар, оны эцэст

OUTSTANDING LOANS, by commercial banks, by the end of the year

сая төг *mln.tog*

Банкууд	*Banks*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**2 655 000.4**	**3 264 778.0**	**5 641 233.7**	**6 990 546.3**
Анод	*Anod*	157 552.3	95 717.6	83 119.6	71 307.2
Голомт	*Golomt*	499 661.8	762 599.0	1 248 319.3	1 417 303.9
Зоос	*Zoos*	104 032.2	79 278.3	85 574.6	77 068.7
Капитрон	*Capitron*	79 687.7	83 444.1	78 158.2	70 462.9
Кредит	*Credit*	4 439.6	3 096.1	2 783.3	2 028.1
Монгол шуудан	*Mongol Post*	122 392.6	-	-	-
Тээвэр хөгжил	*Transport Development*	8 999.2	4 380.7	3 819.0	3 651.1
Хадгаламж	*Savings*	132 285.2	232 974.3	391 029.9	558 720.0
Хас	*Xac*	196 367.5	324 880.4	540 616.3	636 486.5
Хаан	*Khan*	596 567.0	791 128.0	1 393 548.0	1 758 252.8
Худалдаа хөгжил	*Trade Development*	406 573.1	469 282.2	1 138 009.6	1 544 911.0
Улаанбаатар хот	*Ulaanbaatar city*	131 094.5	157 790.3	285 951.5	300 108.3
Эрэл	*Erel*	8 862.4	12 951.3	26 657.3	31 823.6
Капитал	*Capital*	46 508.4	57 432.8	121 899.8	197 545.8
Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банк	*National investment bank*	21 341.4	11 377.7	21 685.0	19 359.8
Чингис хаан	*Chinggis khaan*	83 700.7	79 095.2	74 483.1	67 760.0
Төрийн банк	*State bank*	54 934.7	62 743.1	102 089.1	184 345.6
Бусад	*Others*	-	36 606.9	43 490.1	49 411.1

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, The Central bank of Mongolia

7.4 ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХҮҮ, арилжааны банкаар

INTEREST RATES, by commercial banks

Банкууд	*Banks*	2009	2010	2011	2012
1. Төгрөгийн хадгаламжийн жилийн дундаж хүү, хувиар		***Annual average togrog deposit rate, percentage***			
Анод	*Anod*	12.0	8.3	-	-
Голомт	*Golomt*	8.4	12.3	10.4	11.2
Зоос	*Zoos*	-	-	-	-
Капитрон	*Capitron*	4.8-8.4	13.7	11.7	11.7
Капитал	*Capital*	7.2	16.2	15.0	13.7
Кредит	*Credit*	8.4	8.4	5.2	8.5
Монгол шуудан	*Mongol Post*	8.4	15.4	-	-
Тээвэр хөгжил	*Transport & Development*	8.0	17.1	15.9	9.2
Хадгаламж	*Savings*	7.2	13.2	12.1	12.3
Хас	*Xac*	6.0-8.5	13.1	11.2	11.9
Хаан	*Khan*	0.0-8.4	10.2	9.1	10.3
Худалдаа хөгжил	*Trade & Development*	6.0	13.2	11.5	11.2
Улаанбаатар хот	*Ulaanbaatar city*	7.2	15.8	12.4	11.9
Эрэл	*Erel*	6.0-8.4	17.8	16.3	16.1
Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банк	*National investment bank*	3.6	16.4	11.5	10.8
Чингис хаан	*Chinggis khaan*	-	11.4	-	13.0
Төрийн банк	*State bank*	8.4	13.4	11.8	12.0
2. Төгрөгийн зээлийн жилийн дундаж хүү, хувиар		***Annual average togrog loan rate, percentage***			
Анод	*Anod*	27.7	27.8	-	-
Голомт	*Golomt*	21.4	18.9	15.6	16.7
Зоос	*Zoos*	21.6	-	-	-
Капитрон	*Capitron*	20.4	19.6	16.9	18.5
Капитал	*Capital*	20.5	20.9	18.8	17.3
Кредит	*Credit*	-	20.0	19.8	18.7
Монгол шуудан	*Mongol Post*	20.2	21.3	-	-
Тээвэр хөгжил	*Transport & Development*	21.6	24.0	24.0	-
Хадгаламж	*Savings*	20.6	20.1	17.6	18.7
Хас	*Xac*	27.5	22.1	20.1	22.6
Хаан	*Khan*	22.2	20.4	17.0	19.5
Худалдаа хөгжил	*Trade & Development*	20.8	18.8	14.5	15.6
Улаанбаатар хот	*Ulaanbaatar city*	18.4	17.3	14.2	15.7
Эрэл	*Erel*	25.8	25.5	24.3	26.0
Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банк	*National investment bank*	7.6	11.7	12.8	18.8
Чингис хаан	*Chinggis khaan*	17.2	15.8	15.9	16.5
Төрийн банк	*State bank*	16.0	18.9	17.1	14.7

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, The Central bank of Mongolia

7.5 ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

LOANS OUTSTANDING, by region, aimags and the Capital city, by the end of the year

сая төг *mln. tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**2 655 000.4**	**3 264 778.0**	**5 641 233.7**	**6 990 546.3**
Баруун бүс			***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**118 089.4**	**145 773.9**	**245 306.7**	**309 547.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	23 619.1	32 541.4	52 019.6	68 776.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	14 110.3	21 334.8	35 173.3	44 285.9
Завхан	*Zavkhan*	21 465.5	25 574.0	41 796.6	49 277.8
Увс	*Uvs*	25 853.9	32 002.0	64 429.5	81 387.8
Ховд	*Khovd*	33 040.6	34 321.6	51 887.6	65 819.8
Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**155 000.0**	**215 460.1**	**380 884.7**	**468 541.2**
Архангай	*Arkhangai*	19 625.4	26 057.4	39 681.3	51 355.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	19 716.3	26 658.5	48 486.7	60 835.5
Булган	*Bulgan*	15 003.0	20 860.0	38 507.2	48 664.9
Орхон	*Orkhon*	40 229.1	66 827.8	120 163.8	141 466.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	31 948.8	36 145.7	64 036.2	82 124.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	28 477.3	38 910.6	70 009.5	84 093.8
Төвийн бүс			***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**158 406.3**	**220 703.9**	**443 973.0**	**567 106.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	8 370.1	9 826.4	17 008.9	20 691.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	53 031.2	64 368.9	122 605.4	138 441.3
Дорноговь	*Dornogovi*	23 541.8	27 410.9	80 853.5	102 817.7
Дундговь	*Dundgovi*	10 696.7	14 514.5	27 155.5	35 248.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	19 937.5	33 833.4	78 236.6	94 839.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	26 690.5	47 690.3	85 971.1	114 827.0
Төв	*Tov*	16 138.4	23 059.5	32 142.0	60 241.0
Зүүн бүс			***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**48 782.0**	**80 439.1**	**153 455.8**	**195 704.1**
Дорнод	*Dornod*	18 204.1	33 467.5	66 630.3	82 943.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	13 002.3	19 582.1	35 132.7	46 941.3
Хэнтий	*Khentii*	17 575.6	27 389.5	51 692.8	65 819.4
Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**2 174 722.7**	**2 602 401.1**	**4 417 613.5**	**5 449 646.8**

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, The Central bank of Mongolia

7.6 ИРГЭДИЙН ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

OUTSTANDING INDIVIDIAL DEPOSITS, by region, aimags and Capital city, by the end of the year

сая төг *mln. tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 651 277.3**	**2 366 698.8**	**2 554 209.5**	**3 815 238.6**
Баруун бүс			***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**72 511.2**	**99 445.6**	**137 730.5**	**174 813.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	18 086.5	24 639.4	32 869.1	41 374.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	11 751.2	16 981.9	23 249.8	30 456.9
Завхан	*Zavkhan*	10 960.1	17 848.7	24 537.8	26 355.9
Увс	*Uvs*	15 155.4	21 320.6	32 074.9	43 977.5
Ховд	*Khovd*	16 558.0	18 655.0	24 998.9	32 649.4
Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**99 214.5**	**149 786.4**	**210 313.0**	**266 748.3**
Архангай	*Arkhangai*	11 377.9	19 340.4	26 222.2	36 558.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	10 607.1	16 093.9	24 291.3	32 009.0
Булган	*Bulgan*	5 861.8	9 608.4	13 978.2	19 089.7
Орхон	*Orkhon*	38 534.2	56 506.7	74 964.2	90 614.4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	18 207.8	24 139.5	32 319.6	40 941.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	14 625.7	24 097.6	38 537.5	47 535.6
Төвийн бүс			***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**79 636.2**	**118 820.8**	**172 407.7**	**232 731.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1 897.6	2 437.5	3 800.6	5 261.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	31 022.6	42 634.3	56 877.0	68 365.2
Дорноговь	*Dornogovi*	9 030.1	12 411.4	28 561.3	24 856.8
Дундговь	*Dundgovi*	6 263.8	8 559.8	12 194.6	18 023.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	12 766.2	22 535.3	34 855.5	54 157.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	10 747.8	17 803.1	23 160.0	31 436.5
Төв	*Tov*	7 908.1	12 439.4	12 958.7	30 631.3
Зүүн бүс			***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**31 243.3**	**45 550.2**	**66 604.8**	**88 095.6**
Дорнод	*Dornod*	14 395.4	19 272.7	27 656.0	32 629.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	7 336.7	11 309.0	16 756.9	25 162.4
Хэнтий	*Khentii*	9 511.2	14 968.5	22 191.9	30 303.3
Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 368 672.1**	**1 953 095.7**	**1 967 153.5**	**3 052 849.1**

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, The Central bank of Mongolia

7.7 ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст,

OUTSTANDING NON-PERFORMING LOANS, by region, aimags and the Capital city, by the end of the year

сая төг *mln. tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**462 001.5**	**374 357.6**	**329 961.1**	**295 096.5**
Баруун бүс			***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 975.3**	**5 403.4**	**2 668.7**	**1 789.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	963.7	834.2	385.9	432.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	841.4	159.9	182.6	200.3
Завхан	*Zavkhan*	1 498.7	1 012.3	880.3	530.4
Увс	*Uvs*	1 339.1	493.2	229.7	181.8
Ховд	*Khovd*	3 332.4	2 903.8	990.3	445.1
Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**8 800.0**	**4 953.7**	**3 066.8**	**2 622.9**
Архангай	*Arkhangai*	480.6	328.1	629.1	305.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	915.3	559.4	320.0	176.1
Булган	*Bulgan*	809.9	420.1	473.5	227.7
Орхон	*Orkhon*	3 876.8	1 625.3	1 036.5	1 415.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 100.4	1 149.9	333.1	203.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 617.0	870.9	274.6	294.4
Төвийн бүс			***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**14 409.8**	**11 323.0**	**11 766.9**	**3 708.0**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1 109.2	829.7	179.9	83.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	10 456.4	8 686.6	8 154.9	1 506.3
Дорноговь	*Dornogovi*	682.2	293.0	291.0	328.9
Дундговь	*Dundgovi*	380.5	293.2	304.1	87.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 087.4	613.9	526.2	896.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	442.5	318.7	1 247.6	716.9
Төв	*Tov*	251.6	287.9	1 063.2	89.0
Зүүн бүс			***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 069.0**	**1 010.5**	**2 383.6**	**606.1**
Дорнод	*Dornod*	1 066.3	500.4	1 942.6	373.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	451.2	240.3	71.4	48.8
Хэнтий	*Khentii*	551.5	269.8	369.6	184.3
Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**428 747.4**	**351 667.0**	**310 075.1**	**286 369.6**

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, The Central bank of Mongolia

Инфляци, мөнгөний нийлүүлэлтийн жилийн өөрчлөлт
Annual inflation rate & change of money supply

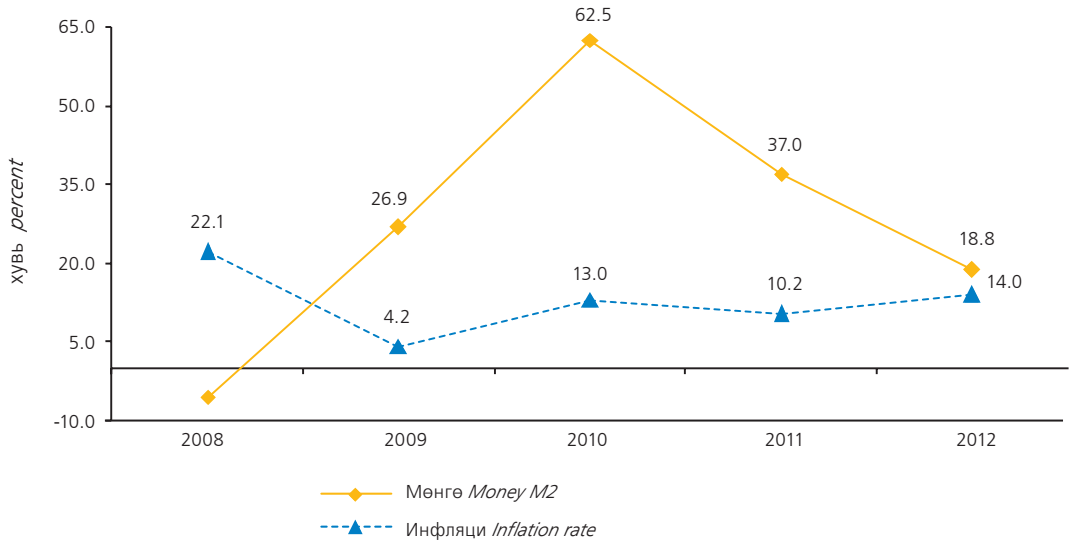

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: *Monthly statistical bulletin, The Central bank of Mongolia*

7.8 ГАДААД ВАЛЮТЫН ХАНШ

EXCHANGE RATES OF FOREIGN CURRENCIES

төг *tog*

		2009	2010	2011	2012
Гадаад валютын ханш, жилийн дундаж			***Exchange rates of foreign currencies, annual average***		
АНУ-ын доллар	*USD*	1 437.91	1 355.93	1 265.46	1 359.40
Евро	*EUR*	2 004.85	1 801.41	1 761.27	1 748.62
Рубль	*RUB*	45.48	44.71	43.08	43.81
Юань	*CNY*	210.49	200.25	195.91	215.50
Вон	*KRW*	1.13	1.17	1.14	1.21
Иен	*JPY*	15.39	15.46	15.90	17.06
Фунт	*GBP*	2 249.67	2 096.18	2 028.51	2 155.55
Гадаад валютын ханш, жилийн эцэст			***Exchange rates of foreign currencies, at the end of period***		
АНУ-ын доллар	*USD*	1 442.84	1 257.18	1 396.37	1 392.10
Евро	*EUR*	2 071.34	1 679.97	1 806.76	1 835.83
Рубль	*RUB*	47.67	41.13	43.44	45.66
Юань	*CNY*	211.35	190.78	221.63	223.39
Вон	*KRW*	1.24	1.12	1.21	1.30
Иен	*JPY*	15.66	15.45	18.00	16.15
Фунт	*GBP*	2 295.77	1 948.57	2 155.30	2 240.03

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: *Monthly statistical bulletin, The Central bank of Mongolia*

7.9 ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

MAIN INDICATORS OF STOCK MARKET

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Бүртгэлтэй компаний тоо	*Number of registered companies*	358	336	332	329
Зах зээлийн үнэлгээ (сая төг)	*Market capitalization (mln.tog)*	620 705.7	1 373 946.2	2 168 570.0	1 799 898.9
Хувьцааны арилжаа	*Stock trading*				
Үнийн дүн (сая төг)	*Trading value (mln.tog)*	23 181.5	62 873.1	109 110.8	144 746.5
Арилжигдсан хувьцааны тоо (сая ш)	*Trading volume (mln.pcs)*	89.9	64.5	122.8	133.8
Бондын арилжаа	*Bond trading*				
Засгийн газрын (сая төг)	*Government bond value (mln.tog)*	-	30 000.0	236 730.6	0.5
Компаний (сая төг)	*Company's bond value (mln.tog)*	-	-	4 394.5	309.6
ТОП-20 индекс	*TOP-20 index*				
дундаж	*average*	5 551.9	10 582.8	21 420.8	19 072.0
хамгийн их	*maximum*	7 937.1	15 040.0	32 955.0	22 286.7
хамгийн бага	*minimum*	4 538.0	6 144.3	14 686.6	15 101.9
хаалт	*closing*	6 189.9	14 759.8	21 687.6	17 714.5
Хийгдсэн хэлцлийн тоо (мянга)	*Total deals made (thous)*	14.0	25.5	48.2	27.0
Брокер, дилерийн компаний тоо	*Number of Broker and dealer companies*	45	45	76	80

Эх үүсвэр: Монголын хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Mongolian Stock Exchange

7.10 ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХАМГИЙН ӨНДӨРТЭЙ БАЙСАН 30 КОМПАНИ, 2012

30 LEADING COMPANIES IN MARKET CAPITALIZATION IN 2012

сая төг mln. tog

Компанийн нэр	*Name of companies*	Зах зээлийн үнэлгээ *Market value*
ТАВАН ТОЛГОЙ	*TAVAN TOLGOI*	463 453.8
АПУ	*APU*	283 259.0
ШИВЭЭ ОВОО	*SHIVEE OVOO*	134 191.0
БЭРХ УУЛ	*BERKH UUL*	120 091.1
БАГАНУУР	*BAGANUUR*	110 744.6
ШАРЫН ГОЛ	*SHARIIN GOL*	89 985.1
МОН.ЦАХИЛГААН ХОЛБОО	*TELECOM MONGOLIA*	47 860.0
БИДИСЕК	*BDSEC*	39 864.0
ГОВЬ	*GOBI*	35 097.3
МОНГОЛ СЕКЬЮРИТИЕС	*MONGOL SECURITIES*	30 000.0
СҮҮ	*SUU*	27 520.0
УЛААНБААТАР ЗБ	*UB HOTEL*	27 494.4
ХӨХ ГАН	*KHUKH GAN*	17 224.0
БАЯНГОЛ ЗБ	*BAYANGOL HOTEL*	15 864.9
РЕМИКОН	*REMICON*	14 870.4
УЛСЫН ИХ ДЭЛГҮҮР	*STATE DEPARTMENT STORE*	13 987.0
МОНГОЛИА ДЕВЕЛОПМЕНТ РЕСОРСЕС	*MONGOLIA DEVELOPMENT RESOURSES*	13 736.3
УБ БҮК	*UB BUK*	13 426.5
ТАЛХ ЧИХЭР	*TALKH CHIKHER*	12 591.5
АЗИА ПАСИФИК ПРОПЕРТИС	*ASIA PACIFIC PROPERTIES*	11 641.4
МОГОЙН ГОЛ	*MOGOIN GOL*	10 785.1
МОНГОЛ ШИЛТГЭЭН	*MONGOL SHILTGEEN*	10 000.0
ЭЭРМЭЛ	*EERMEL*	9 745.6
МОНГОЛ ЭМИМПЕКС	*MONGOL EMIMPEX*	9 602.5
СИЛИКАТ	*SILICATE*	9 220.6
ЖЕНКО ТУР БЮРО	*GENCO TOUR BUREAU*	9 000.0
ГЕРМЕС ЦЕНТР	*HERMES CENTRE*	7 932.8
ГУТАЛ	*GUTAL*	7 607.8
АТАР ӨРГӨӨ	*ATAR URGUU*	7 313.7
ТАХЬ КО	*TAKHI CO*	7 139.9

Эх үүсвэр: Монголын хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Mongolian Stock Exchange

7.11 ҮНЭТ ЦААС НЬ ИДЭВХТЭЙ АРИЛЖИГДСАН 30 КОМПАНИ, 2012

30 COMPANIES WITH MOST ACTIVE TRADED STOCKS IN 2012

Компанийн нэр	*Name of companies*	Арилжигдсан үнэт цаас, ш *Trading volume, pcs*
ЖЕНКО ТУР БЮРО	*GENCO TOUR BUREAU*	30 609 795
ХӨХ ГАН	*KHUKH GAN*	19 468 032
Э- ТРАНС ЛОЖИСТИКС	*E-TRANS LOGISTICS*	11 841 609
БЭРХ УУЛ	*BERKH UUL*	10 759 950
НАКО ТҮЛШ	*NACO TULSH*	8 886 669
РЕМИКОН	*REMICON*	7 742 459
ГЕРМЕС ЦЕНТР	*HERMES CENTRE*	6 085 292
ШАРЫН ГОЛ	*SHARIIN GOL*	5 959 564
МОНИНЖБАР	*MONINJBAR*	5 721 102
МОНГОЛИА ДЕВЕЛОПМЕНТ РЕСОРСЕС	*MONGOLIA DEVELOPMENT RESOURSES*	4 107 627
ХАЙ БИ ОЙЛ	*HAI BI OIL*	3 886 952
МОНГОЛ ШИЛТГЭЭН	*MONGOL SHILTGEEN*	3 465 731
БИДИСЕК	*BDSEC*	2 298 183
МОНГОЛ ЭМИМПЕКС	*MONGOL EMIMPEX*	2 000 534
СИЛИКАТ	*SILICATE*	1 809 978
ОЛЛОО	*OLLOO*	1 538 351
БАГАНУУР	*BAGANUUR*	1 445 821
ШИВЭЭ ОВОО	*SHIVEE OVOO*	1 158 049
УЛСЫН ИХ ДЭЛГҮҮР	*STATE DEPARTMENT STORE*	906 203
АПУ	*APU*	581 172
МАХИМПЕКС	*MAKHIMPEX*	545 874
БӨХӨГ	*BUKHUG*	421 026
ЭРДЭНЭТ ХҮНС	*ERDENET KHUNS*	331 318
ГОВЬ	*GOBI*	268 090
МОН.ЦАХИЛГААН ХОЛБОО	*TELECOM MONGOLIA*	240 595
ТАВАН ТОЛГОЙ	*TAVAN TOLGOI*	155 688
ДАРХАН ГУРИЛ ТЭЖЭЭЛ	*DARKHAN GURIL TEJEEL*	149 619
ЕВРОФЁ АЗИА	*EUROFEU ASIA*	146 895
МОНГОЛЫН ГЭГЭЭ	*MONGOLIIN GEGEE*	124 900
ЭЭРМЭЛ	*EERMEL*	94 084

Эх үүсвэр: Монголын хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Mongolian Stock Exchange

7.12 ХУВЬЦААНЫ АРИЛЖААНЫ ҮЗҮҮЛЭЛТ

INDICATORS OF TRADING STOCK

Он *Year*	Арилжаа явсан өдрийн тоо *Trading days*	Арилжигдсан хувьцааны тоо *Volume in piece*		Үнийн дүн (сая төг) *Total value (mln.tog)*	
		Нийт (сая ш) *Total (mln.pcs)*	Өдрийн дундаж (мян.ш) *Daily average (thous.pcs)*	Нийт *Total*	Өдрийн дундаж *Daily average*
2008	258	170.1	659.5	60 349.3	233.9
2009	255	89.9	352.6	23 181.5	90.9
2010	253	64.5	255.0	62 873.1	248.5
2011	252	122.8	487.2	109 110.8	433.0
2012	250	133.8	535.2	144 746.5	579.0

Эх үүсвэр: Монголын хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Mongolian Stock Exchange

7.13 ЗАСГИЙН ГАЗРЫН БОНДЫН АРИЛЖАА

GOVERNMENT BOND TRADING

Он *Year*	Арилжаа явсан өдрийн тоо *Trading days*	Арилжигдсан бондын тоо (мян.ш) *Volume (thous.pcs)*		Үнийн дүн (сая төг) *Total value (mln.tog)*					
				Нийт *Total*	Өдрийн дундаж *Daily average*	Хөрөнгө оруулагчдын төрлөөр *By types purchased investors*			
		Нийт *Total*	Өдрийн дундаж *Daily average*			Арилжааны банкууд *Commercial banks*	Бизнесийн байгууллагууд *Business companies*	Төрийн байгууллагууд *State institutions*	Хувь хүмүүс *Individuals*
2007	10	408.6	40.9	39 599.3	3 959.9	39 539.3	59.2	-	0.8
2008	4	16.1	4.0	1 494.7	373.7	1 213.4	279.3	-	2.0
2009	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	1	3.0	3.0	30 000.0	30 000.0	17 500.0	-	12 500.0	-
2011	14	2 367.3	169.1	236 730.6	16 909.3	236 219.5	409.1	-	102.0
2012	1	0.005	0.005	0.5	0.5	-	-	-	0.5

Эх үүсвэр: Монголын хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Mongolian Stock Exchange

7.14 КОМПАНИЙ БОНДЫН АРИЛЖАА

COMPANY BOND TRADING

Он *Year*	Арилжаа явсан өдрийн тоо *Trading days*	Арилжигдсан бондын тоо (мян.ш) *Volume (thous.pcs)*		Үнийн дүн (сая төг) *Total value (mln.tog)*				
				Нийт *Total*	Өдрийн дундаж *Daily average*	Хөрөнгө оруулагчдын төрлөөр *By types purchased investors*		
		Нийт *Total*	Өдрийн дундаж *Daily average*			Арилжааны банкууд *Commercial banks*	Бизнесийн байгууллагууд *Business companies*	Хувь хүмүүс *Individuals*
2007	55	134.2	2.4	850.0	15.5	-	225.0	625.0
2008	1	50.2	50.2	502.0	502.0	502.0	-	-
2009	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	14	439.5	31.4	4 394.5	313.9	2 000.0	-	2 394.5
2012	6	30.9	5.2	309.6	51.6	-	266.3	43.3

Эх үүсвэр: Монголын хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Mongolian Stock Exchange

7.15 ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, оны эцэст

MAIN INDICATORS OF INSURANCE INSTITUTIONS, by the end of the year

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Даатгалын хураамжийн орлого, сая төг	*Insurance premium, mln.tog*	23 259.0	31 768.5	47 487.1	78 208.0
Нөхөн төлбөр, сая төг	*Insurance reimbersement, mln.tog*	5 511.3	8 826.8	10 171.5	19 575.0
Даатгалын нөөцийн сангийн өөрчлөлт, сая төг	*Changes of insurance reserves, mln. tog*	3 461.9	2 128.0	7 341.4	13 580.7
Тайлант хугацаанд үйл ажиллагаа явуулсан даатгалын байгууллагын тоо	*Number of Insurance institutions, at the reporting period*	17	17	17	18
Тайлант хугацаанд үйл ажиллагаа явуулсан даатгалын байгууллагын ажиллагчдын тоо	*Number of employed persons*	559	510	636	507

7.16 БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, оны эцэст

MAIN INDICATORS OF NON-BANK FINANCIAL INSTITUTION, by the end of the year

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Санхүүгийн орлого, сая төг	*Operating income, mln.tog*	26 337.5	29 004.4	45 210.5	67 651.1
Санхүүгийн зардал, сая төг	*Operating expenses, mln.tog*	11 121.1	8 766.9	14 466.6	23 281.4
Болзошгүй эрсдэлийн зардал, сая төг	*Provisions, mln.tog*	1 799.7	2 247.0	2 114.7	2 322.9
Санхүүгийн цэвэр ашиг, сая төг	*Net operating income after provisins, mln.tog*	13 416.7	17 990.5	28 629.2	42 046.8
Тайлант хугацаанд үйл ажиллагаа явуулсан банк бус санхүүгийн байгууллагын тоо	*Number of Non bank financial instituions at the reporting period*	177	182	195	212

7.17 ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШООДЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, оны эцэст

MAIN INDICATORS OF SAVING AND CREDIT COOPERATIVE, by the end of the year

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Хүүгийн орлого, сая төг	*Interest income, mln.tog*	10 764.2	11 171.4	12 372.8	15 426.0
Хүүгийн зарлага, сая төг	*Interest expenses, mln.tog*	6 169.1	6 361.0	7 384.7	8 322.6
Хүүгийн цэвэр орлого, сая төг	*Net interest income, mln.tog*	4 595.1	4 810.4	4 988.1	7 103.4
Тайлант хугацаанд үйл ажиллагаа явуулсан хадгаламж, зээлийн хоршоодын тоо	*Number of Saving and credit cooperatives, at the reporting period*	212	179	162	148

УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСӨВ

Монгол Улсын нэгдсэн төсөв нь улсын төсөв, орон нутгийн төсөв, Хүний хөгжлийн сангийн төсөв /2010 он хүртэл Монгол улсыг хөгжүүлэх сан гэсэн нэртэй байсан/ болон нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс бүрдэнэ. Улсын Их Хурлаас баталсан, Засгийн газар бүрдүүлэн, зарцуулах төсвийг улсын төсөв гэнэ. Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас баталсан, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргын бүрдүүлэн, зарцуулах төсвийг орон нутгийн төсөв гэнэ. Орон нутгийн төсөв нь аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн төсвөөс бүрдэнэ.

Төсвийн орлого нь тогтворжуулалтын сангийн болон тэнцвэржүүлсэн орлогоос бүрдэнэ. Тэнцвэржүүлсэн орлого нь урсгал орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлогоос бүрдэнэ. Татварын болон татварын бус орлогоос урсгал орлого бүрдэнэ. Татварын орлогод орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэл, хураамж, өмчийн татвар, дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар, гадаад худалдааны татварын орлого болон бусад татвар орно. Төрийн өмчийн оролцоотой аж ахуйн нэгжийн төрийн өмчид ногдох хувьцааны ногдол ашиг, хүү, торгуулийн орлого, түрээсийн орлого, төсөвт газрын өөрийн орлого болон татварын бус бусад орлогоос татварын бус орлого бүрдэнэ.

Төсвийн зарлагыг урсгал зардал, хөрөнгийн зардал, цэвэр зээл гэж ангилна. Бараа, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс урсгал зардал бүрдэнэ.

Төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт ашиг /алдагдал/- Нийт орлого, тусламжийн дүн нийт зарлага, цэвэр зээлийн дүнгээс их /бага/ байхыг хэлнэ. Урсгал тэнцлийг урсгал орлого ба урсгал зардлын зөрүүгээр тодорхойлно.

Монгол Улсын төсвийн жил тухайн оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхэлж 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болдог.

Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн орлого, зарлагын мэдээг Сангийн яам нэгтгэн гаргаж байна.

GENERAL GOVERNMENT BUDGET

The Mongolian general government budget consists of the central budget, the local budget, the Human development fund budget /it was named as the Mongolian Development Fund till 2010/, and the Social Security Fund budget. The central budget is a budget that is approved by the State Great Khural for the collection and expenditure of the government. The local budget is a budget that is approved by Heads of Khurals of Representatives of the citizens for the collection and expenditure of the aimag, the capital city, the soum, and the district's governors. The local budget consists of the budget of the aimag, the capital city, the soum and the district.

Budget revenue consists of the stabilization fund revenue and equilibrated revenue. The equilibrated revenue consists of current revenue, capital revenue and grants. The current revenue consists of the tax revenue and non-tax revenue. Tax revenue includes income taxes, social contributions, taxes on property, taxes on domestic goods and services, taxes on foreign trade and other taxes. Non-tax revenue includes dividends from state partially owned enterprises with state shares, interest and fines, revenue from rent, own revenue of budget and other non-tax revenue.

Budget expenditure is classified as the current expenditure, the capital expenditure and the net lending. The current expenditure includes goods and services, interest payment and subsidies and transfers.

Overall equilibrated budget surplus /deficit/ is total equilibrated revenue and grants, more /less/ than total expenditure, and net lending. The current balance is calculated as the difference between current revenue and current expenditure.

The financial year of Mongolia starts from 1st of January and ends on 31s of December of the year.

The Ministry of Finance compiles data on general budget revenue and expenditure of Mongolia.

8.1 МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, нэр төрлийн ангиллаар

MONGOLIAN GENERAL GOVERNMENT REVENUE, by classification of revenue

сая төг *mln. tog*

		2009	2010	2011	2012*
НИЙТ ОРЛОГО, ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	***TOTAL REVENUE AND GRANTS***	**1 993 995.6**	**3 122 464.2**	**4 468 198.0**	**4 952 166.4**
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	*STABILIZATION FUND*	-	-	241 019.9	87 384.6
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	*TOTAL EQUILIBRATED REVENUE AND GRANTS*	1 993 995.6	3 122 464.2	4 227 178.1	4 864 781.9
УРСГАЛ ОРЛОГО	*CURRENT REVENUE*	1 972 619.3	3 078 290.0	4 213 674.3	4 824 704.7
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	*TAX REVENUE*	1 620 549.6	2 688 236.3	3 668 307.8	4 203 423.4
Орлогын албан татвар	*Income tax*	520 170.6	974 970.8	833 738.9	869 970.4
Аж ахуйн нэгжийн	*Corporation tax*	205 403.2	390 854.5	545 631.1	523 280.1
Хүн амын	*Personal income tax*	128 240.6	160 944.5	232 257.3	346 635.7
Цалин хөлс болон түүнтэй адилтгах орлогын татвар	*Taxes on wages and salaries*	114 639.9	149 503.0	216 120.6	326 801.5
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	*Personal income tax refund*	3 727.6	6 151.9	9 446.1	15 728.0
Хувиараа аж ахуй эрхлэгчдийн орлогын татвар	*Taxes on self-employment*	4 963.1	6 791.0	9 127.5	14 465.2
Мал бүхий иргэдийн орлогын татвар	*Taxes of Herdsmen*	1 901.9	182.7	53.6	28.8
Орлогыг тодорхойлох боломжгүй иргэдийн татвар	*Unidentified business revenues*	2 960.0	3 403.6	5 042.2	5 178.3
Бусад	*Others*	7 503.2	7 216.1	11 359.5	15 889.8
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	*Price increase tax of some products*	186 526.8	423 171.8	55 850.6	54.7
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	*Social security contributions*	263 563.4	331 309.0	473 351.3	687 970.3
Өмчийн татвар	*Property taxes*	11 154.6	13 812.1	17 152.2	21 645.6
Дотоодын бараа, үйлчилгээний албан татвар	*Taxes on domestic goods & services*	508 808.2	865 325.8	1 434 729.0	1 633 570.5
Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	*Value added tax*	325 956.4	579 119.6	1 114 382.5	1 287 220.0
Дотоодын бараа, үйлчилгээний	*on domestic goods & services*	158 085.7	207 721.9	365 840.0	494 554.8
Импортын барааны	*on imported goods*	247 128.6	422 804.7	809 538.9	855 195.2
НӨАТ-ын буцаан олголт	*repayment of VAT*	79 257.9	51 407.0	60 996.4	62 530.0
Онцгой албан татвар	*Excise taxes*	166 743.3	268 526.7	293 967.0	312 390.7
Дотоодын архины	*on domestic alcoholic drinks*	55 724.8	68 046.8	67 954.9	92 656.2
Дотоодын тамхины	*on domestic tobacco*	10 343.3	11 348.0	9 927.6	15 711.4
Автобензин, дизелийн түлшний	*on fuel and gasoline*	33 472.1	92 546.4	48 637.1	17 634.2
Импортын архи, тамхины	*on imported alcoholic drinks and tobacco*	27 794.9	24 791.8	34 891.9	49 152.3
Импортын пивоны	*on imported beer*	3 495.1	5 090.8	5 734.1	7 397.3
Суудлын автомашины	*on vehicles*	26 745.7	54 525.2	112 347.3	112 271.0
Дотоодын пивоны	*on domestic beer*	9 167.3	12 177.8	14 474.3	17 568.3
Тусгай зориулалтын орлого	*Income of special purposes*	16 108.6	17 679.5	26 379.5	33 959.8
Автобензин, дизелийн түлшний татвар	*tax on fuel and gasoline*	6 947.6	7 390.6	9 206.9	10 814.6
Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн татвар	*tax on vehicles*	9 161.0	10 288.9	17 172.6	23 145.3
Гадаад худалдаатай татварын орлого	*Taxes on foreign trade*	115 987.5	193 321.7	337 422.6	327 369.8
Импортын барааны гаалийн албан татвар	*Customs duties*	111 232.6	193 131.9	337 237.1	327 174.6
Экспортын гаалийн албан татвар	*Exports duties*	4 754.9	189.8	185.5	195.2
Бусад татвар	*Other taxes*	200 865.4	309 497.0	571 913.8	662 896.8
Улсын тэмдэгтийн хураамж	*Stamp fees*	16 552.6	56 357.5	76 943.8	86 870.4
Ашигт малтмалын хайгуул болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	*Fee for exploration and mining special permit of the mineral resources*	33 394.5	34 666.5	40 624.7	42 227.2
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	*Royalty*	107 985.3	168 898.0	204 921.7	315 730.5
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордны нөхөн төлбөр	*Payment for deposit explored by the state budget*	2 000.7	3 170.7	2 000.1	2 066.3
Газрын төлбөр	*Land payment*	29 615.7	33 126.0	34 839.8	44 425.3
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ ашигласны төлбөр	*Fee on usage of timber*	1 758.2	1 981.0	2 366.2	3 068.2
Агнуурын нөөц ашигласны төлбөр	*Hunting fee*	4 601.7	3 687.9	3 159.3	3 152.5
Агаарын бохирдлын төлбөр	*Payment for air pollution*	-	-	-	24 067.4
Бусад татвар, хураамж	*Other fees*	4 956.6	7 609.5	207 058.3	141 289.2
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	*NON-TAX REVENUE*	352 069.7	390 053.6	545 366.5	621 281.3
Хувьцааны ногдол ашиг	*Dividends*	108 456.3	55 102.7	88 497.2	155 329.6
Хүү, торгуулийн орлого	*Interest and Fines*	36 012.5	36 167.2	57 784.8	78 435.1
Түрээсийн орлого	*Rent*	1 212.4	1 717.5	2 206.7	2 199.2
Газрын тосны орлого	*Oil petroleum*	26 859.0	54 735.7	75 929.0	108 404.0
Навигацын орлого	*Navigation fee*	22 143.1	31 521.5	35 021.2	38 610.8
Төсөвт газрын өөрийн орлого	*Revenues from budget entities*	137 299.2	163 053.2	233 658.0	174 116.5
Бусад нэр заагдаагүй орлого	*Others*	20 087.2	47 755.8	52 269.7	64 186.3
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	*CAPITAL REVENUE*	2 308.6	5 686.6	11 962.0	15 395.5
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	*GRANTS AND TRANSFERS*	19 067.7	38 487.6	1 541.8	24 681.7
Гадаадын тусламжийн орлого	*From foreign Governments grants*	19 067.7	38 487.6	1 541.8	24 681.7

* Урьдчилсан гүйцэтгэл
* Preliminary results

8.2 МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, нэр төрлийн ангиллаар

REVENUE OF CENTRAL GOVERNMENT, by classification of revenue

сая төг *mln. tog*

		2009	2010	2011	2012*
НИЙТ ОРЛОГО, ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	***TOTAL REVENUE AND GRANTS***	**1 431 875.4**	**2 488 490.4**	**3 351 389.0**	**3 438 993.1**
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	*STABILIZATION FUND*	-	-	241 019.9	87 384.6
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	*TOTAL EQUILIBRATED REVENUE AND GRANTS*	1 431 875.4	2 488 490.4	3 110 369.1	3 351 608.5
УРСГАЛ ОРЛОГО	*CURRENT REVENUE*	1 251 071.2	2 253 700.6	2 887 500.8	3 006 340.8
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	*TAX REVENUE*	933 245.4	1 937 917.2	2 461 688.9	2 576 360.4
Орлогын албан татвар	*Income tax*	205 403.2	814 026.3	601 481.6	523 334.8
Аж ахуйн нэгжийн	*Corporate income tax*	205 403.2	390 854.5	545 631.1	523 280.1
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	*Price increase tax of some products*	-	423 171.8	55 850.6	54.7
Дотоодын бараа, үйлчилгээний албан татвар	*Taxes on domestic goods & services*	499 647.2	855 036.9	1 417 556.4	1 610 425.2
Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	*Value added tax*	325 956.4	579 119.6	1 114 382.5	1 287 220.0
Дотоодын бараа, үйлчилгээний	*on domestic goods & services*	158 085.7	207 721.9	365 840.0	494 554.8
Импортын барааны	*on imported goods*	247 128.6	422 804.7	809 538.9	855 195.2
НӨАТ-ын буцаан олголт	*Repayment of VAT*	79 257.9	51 407.0	60 996.4	62 530.0
Онцгой албан татвар	*Excise taxes*	166 743.3	268 526.7	293 967.0	312 390.7
Дотоодын архины	*on domestic alcoholic*	55 724.8	68 046.8	67 954.9	92 656.2
Дотоодын тамхины	*on domestic tobacco*	10 343.3	11 348.0	9 927.6	15 711.4
Автобензин, дизелийн түлшний	*on fuel and gasoline*	33 472.1	92 546.4	48 637.1	17 634.2
Импортын архи, тамхины	*on imported alcoholic and tobacco*	27 794.9	24 791.8	34 891.9	49 152.3
Импортын пивоны	*on imported beer*	3 495.1	5 090.8	5 734.1	7 397.3
Суудлын автомашины	*on vehicles*	26 745.7	54 525.2	112 347.3	112 271.0
Дотоодын пивоны	*on domestic beer*	9 167.3	12 177.8	14 474.3	17 568.3
Тусгай зориулалтын орлого	*Income of special purposes*	6 947.6	7 390.6	9 206.9	10 814.6
Автобензин, дизелийн түлшний татвар	*on fuel and gasoline*	6 947.6	7 390.6	9 206.9	10 814.6
Гадаад худалдааны татварын орлого	*Taxes on foreign trade*	115 987.5	193 321.7	337 422.6	327 369.8
Импортын барааны гаалийн албан татвар	*Customs duties*	111 232.6	193 131.9	337 237.1	327 174.6
Экспортын гаалийн албан татвар	*Exports duties*	4 754.9	189.8	185.5	195.2
Бусад татвар	*Other taxes*	112 207.5	75 532.4	105 228.3	115 230.7
Улсын тэмдэгтийн хураамж	*Stamp fees*	8 779.9	48 594.4	53 846.0	58 235.2
Ашигт малтмалын хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	*Fee for exploration and mining special permit of the mineral resources*	20 809.7	20 599.6	26 891.1	28 166.2
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	*Royalty*	76 662.8	-	-	-
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордны нөхөн төлбөр	*Payment for deposit explored by the state budget*	2 000.7	3 170.7	2 000.1	2 066.3
Агнуурын нөөц ашигласны төлбөр	*Hunting fee*	3 954.3	3 167.6	2 700.1	2 695.6
Агаарын бохирдлын төлбөр		-	-	-	24 067.4
Бусад татвар, хураамж	*Other fees*	-	-	19 791.0	-
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	*NON-TAX REVENUE*	317 825.8	315 783.4	425 811.9	429 980.3
Хувьцааны ногдол ашиг	*Dividends*	99 232.4	6 118.0	8 442.7	11 983.4
Хүү, торгуулийн орлого	*Interest and Fines*	22 308.0	23 009.5	33 571.2	49 652.5
Түрээсийн орлого	*Rent*	401.9	830.0	1 028.0	1 028.0
Газрын тосны орлого	*Oil petroleum*	26 859.0	54 735.7	75 929.0	108 404.0
Навигацын орлого	*Navigation fee*	22 143.1	31 521.5	35 021.2	38 610.8
Төсөвт газрын өөрийн орлого	*Revenues from budget entities*	130 737.8	155 802.7	224 559.1	166 073.8
Бусад нэр заагдаагүй орлого	*Others*	16 143.6	43 766.1	47 260.8	54 228.0
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	*GRANTS AND TRANSFERS*	180 804.2	234 789.8	222 868.3	345 267.7
Гадаадын тусламжийн орлого	*From foreign Governments*	19 067.7	38 487.6	1 541.8	24 681.7
Улсын эмнэлгүүдэд олгох татаас	*Subsidy for state hospital*	47 776.7	62 869.2	68 500.3	83 776.7
Орон нутгийн төсвөөс төвлөрүүлсэн орлого	*From Local Gov't to Central Gov't*	113 959.9	133 433.0	152 826.2	236 809.4

* Урьдчилсан гүйцэтгэл

* *Preliminary results*

8.3 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, нэр төрлийн ангиллаар

LOCAL GOVERNMENT REVENUE, by classification of revenue

сая төг *mln.tog*

		2009	2010	2011	2012*
НИЙТ ОРЛОГО, ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	***TOTAL REVENUE AND GRANTS***	**283 717.0**	**360 948.5**	**580 016.5**	**856 571.4**
УРСГАЛ ОРЛОГО	*CURRENT REVENUE*	267 168.9	335 125.8	538 614.6	689 421.2
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	*TAX REVENUE*	237 214.0	301 809.8	464 703.2	608 379.4
Орлогын албан татвар	*Income tax*	128 240.6	160 944.5	232 257.3	346 635.7
Хүн амын	*Personal income tax*	128 240.6	160 944.5	232 257.3	346 635.7
Цалин хөлс болон түүнтэй адилтгах орлогын татвар	*Taxes on wages and salaries*	114 639.9	149 503.0	216 120.6	326 801.5
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	*Personal income tax refund*	3 727.6	6 151.9	9 446.1	15 728.0
				9 127.5	14 465.2
Хувиараа аж ахуй эрхлэгчдийн орлогын татвар	*Taxes on self-employment*	4 963.1	6 791.0	9 127.5	14 465.2
Мал бүхий иргэдийн орлогын татвар	*Taxes of Herdsmen*	1 901.9	182.7	53.6	28.8
Орлогыг тодорхойлох боломжгүй иргэдийн татвар	*Unidentified business revenues*	2 960.0	3 403.6	5 042.2	5 178.3
Бусад	*Others*	7 503.2	7 216.1	11 359.5	15 889.8
Өмчийн татвар	*Property taxes*	11 154.6	13 812.1	17 152.2	21 645.6
Дотоодын бараа, үйлчилгээний албан татвар	*Taxes on domestic goods & services*	9 161.0	10 288.9	17 172.6	23 145.3
Тусгай зориулалтын орлого	*Income of special purposes*	9 161.0	10 288.9	17 172.6	23 145.3
Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн татвар	*on vehicles*	9 161.0	10 288.9	17 172.6	23 145.3
Бусад татвар	*Other taxes*	88 657.9	116 764.2	198 121.1	216 952.9
Улсын тэмдэгтийн хураамж	*Stamp fees*	7 772.7	7 763.1	23 097.8	28 635.2
Ашигт малтмалын хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	*Fee for exploration and mining special permit of the mineral resources*	12 584.8	14 066.9	13 733.5	14 061.0
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	*Royalty*	31 322.5	51 697.5	103 165.6	100 472.2
Газрын төлбөр	*Land payment*	29 615.7	33 126.0	34 839.8	44 425.3
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ ашигласны төлбөр	*Fee on usage of timber*	1 758.2	1 981.0	2 366.2	3 068.2
Агнуурын нөөц ашигласны төлбөр	*Hunting fee*	647.3	520.3	459.2	456.9
Бусад татвар, хураамж	*Other fees*	4 956.6	7 609.5	20 459.0	25 834.3
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	*NON-TAX REVENUE*	29 955.0	33 316.0	73 911.4	81 041.8
Хувьцааны ногдол ашиг	*Dividends*	9 223.9	8 030.5	35 050.9	33 346.2
Хүү, торгуулийн орлого	*Interest and Fines*	9 753.0	13 157.8	23 771.1	28 533.7
Түрээсийн орлого	*Rent*	810.5	887.5	1 178.7	1 171.2
Төсөвт газрын өөрийн орлого	*Revenues from budget entities*	6 561.4	7 250.5	9 098.9	8 042.7
Бусад нэр заагдаагүй орлого	*Others*	3 606.2	3 989.7	4 811.9	9 948.0
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	*CAPITAL REVENUE*	2 899.9	5 686.6	11 962.0	15 395.5
Хөрөнгө худалдсаны орлого	*Revenue from immovable assets*	2 899.9	5 686.6	11 962.0	15 395.5
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	*GRANTS AND TRANSFERS*	13 648.2	20 136.2	29 439.9	151 754.7
Улсын төсвөөс авсан санхүүгийн дэмжлэг	*From Central Gov't to Local Gov't*	13 554.1	20 136.2	29 439.9	151 754.7

* Урьдчилсан гүйцэтгэл
* *Preliminary results*

8.4 МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, нэр төрлийн ангиллаар

MONGOLIAN GENERAL GOVERNMENT EXPENDITURE, by classification of expenditure

сая төг *mln. tog*

		2009	2010	2011	2012*
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	***TOTAL EXPENDITURE AND NET LENDING***	**2 336 629.7**	**3 080 685.1**	**4 997 039.9**	**6 116 650.6**
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	*CURRENT EXPENDITURE*	1 788 157.6	2 256 282.6	3 236 402.9	4 452 076.9
Бараа, үйлчилгээний зардал	*Goods and services*	970 143.8	1 166 323.4	1 504 504.7	2 072 794.8
Цалин, хөлс	*Wages and salaries*	575 912.4	648 105.8	802 464.7	1 196 939.1
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	*Social security contributions*	54 761.7	62 125.4	75 938.2	111 864.3
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Purchase of goods and services*	394 231.4	518 217.6	702 039.9	875 855.7
Гэрэл, цахилгааны зардал	*Electricity*	13 988.9	17 315.0	20 566.8	22 861.7
Түлш, халаалтын зардал	*Heating*	62 176.6	79 964.9	87 579.0	102 167.0
Тээвэр, шатахууны зардал	*Fuel and transportation*	25 832.8	31 370.2	37 794.8	42 333.8
Шуудан, холбооны зардал	*Communication and post service*	6 349.6	6 790.5	8 242.9	8 875.3
Цэвэр, бохир усны зардал	*Water*	10 975.3	12 453.4	14 623.2	15 294.3
Хичээл, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	*Training expenditure*	43.4	40.7	-	-
Эд хогшил авах зардал	*Purchase of stationery, effects*	5 500.6	13 078.2	24 494.8	22 803.9
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл авах зардал	*Purchase of uniforms and special clothes*	10 101.5	13 819.2	16 157.0	21 981.1
Хоолны зардал	*Food*	43 629.7	50 596.4	59 529.5	73 853.5
Эмийн зардал	*Medicine*	31 555.0	42 013.5	54 644.8	60 915.9
Урсгал засвар	*Repair*	9 365.6	13 360.5	15 964.1	18 766.3
Байрны түрээс	*Rent*	3 838.2	5 046.7	6 042.7	8 944.5
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Others*	170 874.0	232 368.4	356 400.1	477 058.5
Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	*Interest payments*	29 621.6	42 327.8	37 321.0	126 401.1
Гадаад зээлийн хүү	*External*	27 108.0	37 709.1	26 615.6	47 618.0
Дотоод зээлийн хүү	*Domestic*	2 513.6	4 618.7	10 705.4	78 783.1
Татаас ба шилжүүлэг	*Subsidies and transfers*	788 392.2	1 047 631.4	1 694 577.3	2 252 881.0
Татаас	*Subsidies to public enterprises*	35 799.5	80 502.5	122 880.7	98 594.8
Эрчим хүчний	*Energy*	17 169.3	37 234.9	42 862.8	36 924.4
Хотын нийтийн тээврийн	*Public transportation*	10 994.3	26 824.6	39 627.6	40 661.0
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	1 545.6	83.0	11 040.5	1 157.2
Улаан буудайн татаас	*Subsides of wheat*	4 959.5	12 643.7	16 165.4	14 966.6
Хувийн хэвшлийн байгууллагад үйлдвэрлэл нэмэгдүүлэх зорилгоор олгох татаас	*Subsides of enterprise for increasing production*	1 130.8	3 716.4	13 184.3	4 885.5
Төсөв хоорондын бусад шилжүүлэг	*Other intergovernmental transfers*	15 635.8	13 206.6	15 299.2	25 643.2
Бусад урсгал шилжүүлгүүд	*Other current transfers*	638 076.2	814 354.2	1 372 107.1	1 835 237.1
Нийгмийн даатгалын зарлага	*Social security fund*	374 022.8	409 255.3	499 193.7	810 698.5
Халамжийн сангийн зарлага	*Social assistance fund*	228 344.5	97 863.4	130 174.1	180 896.5
Нөхөн олговор	*Reimbursement*	1 185.1	124.5	74.2	194.2
Хэлмэгдэгсдийн нөхөн олговор	*Repression reimbursement*	204.5	100.6	118.8	117.8
Бусад урсгал шилжүүлэг	*Other current transfers*	34 319.4	307 010.4	742 546.3	843 330.2
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	97 416.7	137 742.4	181 316.3	291 273.6
Олон улсын байгууллагын гишүүний	*To international organizations*	1 463.9	1 825.8	2 973.9	2 132.3
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	*CAPITAL EXPENDITURE*	460 564.5	591 039.5	1 280 919.6	1 575 265.0
Дотоод эх үүсвэрээр	*From domestic sources*	433 907.2	561 626.4	1 110 503.4	1 412 882.6
Хөрөнгө оруулалт	*Domestic investment*	379 506.1	506 629.1	1 020 969.6	1 303 054.4
Их засварын зардал	*Capital Repairs*	11 783.8	30 250.8	50 138.8	59 166.8
Авто замын сан	*Road Fund*	17 074.4	8 958.8	-	-
Геологи хайгуулын зардал	*Geological survey*	1 964.8	3 724.4	3 927.7	3 995.0
Ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	*Forest and other environment expenditure*	3 143.7	5 228.9	4 885.1	5 229.8
Улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	*Commodity stocks*	20 434.2	6 834.5	30 582.1	41 436.6
Гадаад эх үүсвэрээр	*Foreign financed*	26 657.3	29 413.1	170 416.2	162 382.5
ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	*NET LENDING*	87 907.6	233 363.0	479 717.4	89 308.6
Гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	*On-lent foreign project loans*	86 848.2	49 132.7	4 049.8	79 026.4
Эргэж төлөгдөх цэвэр зээл	*Other lending minus repayments*	1 059.3	184 230.3	475 667.5	10 282.3

* Урьдчилсан гүйцэтгэл

** Preliminary results*

8.5 МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, нэр төрлийн ангиллаар

EXPENDITURE OF CENTRAL GOVERNMENT, by classification of expenditure

сая төг *mln. tog*

		2009	2010	2011	2012*
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	***TOTAL EXPENDITURE AND NET LENDING***	**1 746 616.9**	**2 366 174.0**	**3 621 676.2**	**4 479 941.2**
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	*CURRENT EXPENDITURE*	1 406 273.3	1 609 784.5	2 040 191.1	3 052 847.6
Бараа, үйлчилгээний зардал	*Goods and services*	912 597.1	1 092 228.5	1 402 924.4	1 908 353.1
Цалин, хөлс	*Wages and salaries*	523 977.4	588 678.6	725 456.2	1 083 967.0
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	*Social security contributions*	48 675.7	54 509.3	66 813.4	99 619.4
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Purchase of goods and services*	339 944.1	449 040.6	610 654.8	724 766.7
Гэрэл, цахилгааны зардал	*Electricity*	12 260.1	15 297.8	18 268.1	20 328.8
Түлш, халаалтын зардал	*Heating*	57 609.1	73 593.1	80 491.2	93 502.2
Тээвэр, шатахууны зардал	*Fuel and transportation*	21 315.9	25 658.3	30 203.3	34 109.9
Шуудан, холбооны зардал	*Communication and post service*	5 050.8	5 265.5	6 461.0	6 690.4
Цэвэр, бохир усны зардал	*Water*	10 537.0	11 832.3	13 882.4	14 493.3
Хичээл, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	*Training expenditure*	3.9	-	-	-
Эд хогшил авах зардал	*Purchase of stationery, effects*	4 282.8	10 774.9	21 424.5	18 909.7
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл авах зардал	*Purchase of uniforms and special clothes*	9 874.9	13 616.1	15 889.1	21 569.6
Хоолны зардал	*Food*	43 342.2	50 363.6	59 266.0	73 386.6
Эмийн зардал	*Medicine*	31 551.5	42 011.0	54 640.6	60 863.4
Урсгал засвар	*Repair*	7 400.8	10 893.2	13 212.1	15 119.3
Байрны түрээс	*Rent*	3 710.8	4 823.0	5 634.0	8 186.7
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Others*	133 004.3	184 911.8	291 282.5	357 606.8
Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	*Interest payments*	29 621.6	42 327.8	37 321.0	107 470.6
Гадаад зээлийн хүү	*External*	27 108.0	37 709.1	26 615.6	28 687.5
Дотоод зээлийн хүү	*Domestic*	2 513.6	4 618.7	10 705.4	78 783.1
Татаас ба шилжүүлэг	*Subsidies and transfers*	464 054.6	475 228.3	599 945.7	1 037 023.9
Татаас	*Subsidies to public enterprises*	168 940.0	222 334.6	294 128.3	364 475.4
Эрчим хүчний	*Energy*	16 919.3	36 464.9	42 417.8	36 148.9
Хотын нийтийн тээврийн	*Public transportation*	-	888.0	34 627.2	40 630.3
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	145 930.3	170 667.0	190 721.9	272 729.6
Улаан буудайн татаас	*Subsides of wheat*	4 959.5	12 643.7	16 165.4	14 966.6
Хувийн хэвшлийн байгууллагад үйлдвэрлэл нэмэгдүүлэх зорилгоор олгох татаас, тусламж	*Subsides of enterprise for increasing production*	1 130.8	1 671.0	10 196.1	-
Засгийн газар хоорондын шилжүүлэг	*Intergovernmental transfers*	29 161.0	20 156.2	29 454.9	175 758.9
Орон нутгийн төсөвт өгөх санхүүгийн дэмжлэг	*Grants to local government*	13 554.1	20 136.2	29 439.9	151 754.7
Төсөв хоорондын бусад шилжүүлэг	*Other intergovernmental transfers*	15 606.9	20.0	15.0	24 004.2
Бусад урсгал шилжүүлгүүд	*Other current transfers*	168 361.9	99 218.6	164 035.7	275 344.5
Нийгмийн даатгалын зарлага	*Social security fund*	-	-	22.7	15.4
Халамжийн сангийн зарлага	*Social assistance fund*	138 238.3	97 863.4	130 174.1	180 896.5
Нөхөн олговор	*Reimbursement*	1 185.1	124.5	62.2	194.2
Хэлмэгдэгсдийн нөхөн олговор	*Repression reimbursement*	195.3	100.6	95.5	117.8
Бусад урсгал шилжүүлэг	*Other current transfers*	28 743.2	1 130.1	33 681.1	94 120.7
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	96 127.8	131 931.6	110 002.1	219 312.8
Олон улсын байгууллагын гишүүний	*To international organizations*	1 463.9	1 587.3	2 324.6	2 132.3
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	*CAPITAL EXPENDITURE*	252 436.0	523 026.5	1 101 767.8	1 337 784.9
Дотоод эх үүсвэрээр	*From domestic sources*	225 778.7	493 613.4	931 351.6	1 175 402.5
Хөрөнгө оруулалт	*Domestic investment*	193 320.8	442 519.7	847 867.6	1 074 757.6
Их засварын зардал	*Capital Repairs*	11 783.8	27 792.9	50 138.8	59 166.8
Авто замын сан	*Road Fund*	9 056.0	8 958.8	-	-
Геологи хайгуулын зардал	*Geological survey*	1 964.8	3 724.4	3 927.7	3 995.0
Ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	*Forest and other environment expenditure*	3 070.0	5 203.3	4 885.1	5 229.8
Улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	*Commodity stocks*	6 583.3	5 414.5	24 532.4	32 253.2
Гадаад эх үүсвэрээр	*Foreign financed*	26 657.3	29 413.1	170 416.2	162 382.5
ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	*NET LENDING*	87 907.6	233 363.0	479 717.4	89 308.6
Гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	*On-lent foreign project loans*	86 848.2	49 132.7	4 049.8	79 026.4
Эргэж төлөгдөх цэвэр зээл	*Other lending minus repayments*	1 059.3	184 230.3	475 667.5	10 282.3

* Урьдчилсан гүйцэтгэл

** Preliminary results*

8.6 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, нэр төрлийн ангиллаар

LOCAL GOVERNMENT EXPENDITURE, by classification of expenditure

сая төг *mln.tog*

		2009	2010	2011	2012*
НИЙТ ЗАРЛАГА	***TOTAL EXPENDITURE***	**268 150.7**	**358 120.5**	**521 467.5**	**745 706.0**
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	*CURRENT EXPENDITURE*	234 876.3	292 593.3	344 681.2	510 126.1
Бараа, үйлчилгээний зардал	*Goods and services*	103 297.5	126 435.9	166 665.0	261 143.1
Цалин, хөлс	*Wages and salaries*	46 154.6	53 246.1	69 287.1	101 832.1
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	*Social security contributions*	4 957.5	6 348.1	7 535.6	11 042.0
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Purchase of goods and services*	52 185.4	66 841.7	89 842.3	148 269.1
Гэрэл, цахилгааны зардал	*Electricity*	1 669.5	1 941.3	2 170.4	2 419.3
Түлш, халаалтын зардал	*Heating*	4 329.5	6 061.8	6 716.6	8 293.5
Тээвэр, шатахууны зардал	*Fuel and transportation*	4 294.7	5 527.9	7 400.5	7 992.8
Шуудан, холбооны зардал	*Communication and post service*	1 135.1	1 385.7	1 638.7	2 030.1
Цэвэр, бохир усны зардал	*Water*	405.1	580.1	690.2	748.7
Хичээл, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	*Training expenditure*	39.5	40.7	-	-
Эд хогшил авах зардал	*Purchase of stationery, effects*	1 108.5	2 172.7	2 925.6	3 710.8
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл авах зардал	*Purchase of uniforms and special clothes*	226.6	203.0	268.0	411.5
Хоолны зардал	*Food*	287.5	232.8	263.5	466.9
Эмийн зардал	*Medicine*	3.5	2.6	4.2	52.5
Урсгал засвар	*Repair*	1 913.6	2 432.4	2 710.0	3 600.1
Байрны түрээс	*Rent*	111.0	206.2	394.4	592.1
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Others*	36 661.3	46 054.5	64 660.3	117 950.9
Татаас ба шилжүүлэг	*Subsidies and transfers*	131 578.8	166 157.4	178 016.2	248 983.0
Татаас	*Subsidies to public enterprises*	11 303.7	26 789.6	16 486.0	1 963.4
Эрчим хүчний	*Energy*	250.0	770.0	445.0	775.5
Хотын нийтийн тээврийн	*Public transportation*	10 994.3	25 936.6	5 000.5	30.7
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	59.4	83.0	11 040.5	1 157.2
Төсөв хоорондын бусад шилжүүлэг	*Other intergovernmental transfers*	113 959.9	133 433.0	152 826.2	236 809.4
Бусад урсгал шилжүүлэг	*Other current transfers*	5 792.8	-	3 556.6	9 398.0
Нөхөн олговор	*Reimbursement*	-	-	12.0	-
Хэлмэгдэгсэдийн нөхөн олговор	*Repression reimbursement*	9.1	-	23.3	-
Бусад урсгал шилжүүлэг	*other transfers*	5 783.6	-	3 521.2	9 398.0
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	522.6	5 696.4	4 498.1	812.2
Олон улсын байгууллагын гишүүний	*To international organizations*	-	238.4	649.3	-
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	*CAPITAL EXPENDITURE*	33 274.4	65 527.2	176 786.3	235 579.9
Дотоод эх үүсвэрээр	*From domestic sources*	33 274.4	65 527.2	176 786.3	235 579.9
Хөрөнгө оруулалт	*Domestic investment*	22 800.7	61 623.7	170 736.5	226 396.6
Их засварын зардал	*Capital Repairs*	-	2 457.9	-	-
Авто замын сан	*Road Fund*	8 018.5	-	-	-
Ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	*Forest and other environment expenditure*	73.8	25.6	-	-
Улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	*Commodity stocks*	2 381.5	1 420.0	6 049.8	9 183.4

* Урьдчилсан гүйцэтгэл
** Preliminary results*

8.7 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, бүс, аймаг, нийслэлээр

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT, by region, aimags and the Capital

сая төг *mln.tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012*
БҮГД	***TOTAL***	**283 717.0**	**360 948.5**	**580 016.5**	**856 571.4**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**20 486.2**	**25 810.0**	**35 676.8**	**50 090.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3 739.6	4 378.9	5 810.9	8 508.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3 878.4	5 080.1	8 321.8	10 761.8
Завхан	*Zavkhan*	4 089.8	5 250.7	7 092.8	10 310.6
Увс	*Uvs*	4 212.3	5 239.4	7 357.9	10 543.7
Ховд	*Khovd*	4 566.2	5 860.9	7 093.4	9 965.8
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**55 291.5**	**69 459.9**	**113 345.9**	**141 055.2**
Архангай	*Arkhangai*	3 788.5	5 184.3	6 983.6	9 744.2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	4 228.6	5 379.8	7 499.3	10 522.6
Булган	*Bulgan*	4 562.2	5 231.9	6 472.3	13 457.3
Орхон	*Orkhon*	32 710.4	40 764.8	74 583.8	83 092.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4 822.8	6 166.1	8 615.5	11 258.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	5 179.1	6 732.9	9 191.4	12 979.5
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**60 942.5**	**84 074.8**	**161 515.4**	**180 656.1**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1 603.9	2 486.4	2 992.0	4 217.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	6 023.9	7 576.7	10 108.8	12 209.8
Дорноговь	*Dornogovi*	7 164.2	8 008.8	10 010.8	18 377.3
Дундговь	*Dundgovi*	3 182.1	4 073.9	5 279.4	7 437.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	24 862.4	40 858.3	108 962.8	105 642.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	11 485.0	14 501.5	14 033.5	18 033.9
Төв	*Tov*	6 621.0	6 569.4	10 128.1	14 737.7
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**13 615.7**	**18 662.2**	**24 402.9**	**28 335.3**
Дорнод	*Dornod*	4 609.6	5 360.6	9 351.2	9 159.5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	4 615.7	7 684.8	7 964.1	9 846.7
Хэнтий	*Khentii*	4 390.4	5 616.8	7 087.5	9 329.1
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**133 381.0**	**162 941.7**	**245 075.6**	**456 434.3**

* Урьдчилсан гүйцэтгэл
** Preliminary results*

8.8 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, бүс, аймаг, нийслэлээр

EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT, by region, aimags and the Capital

сая төг *mln.tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012*
БҮГД	***TOTAL***	**268 150.7**	**358 120.5**	**521 467.5**	**745 706.0**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**19 566.1**	**25 236.3**	**34 716.1**	**50 864.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3 372.7	4 581.1	5 666.7	8 541.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3 843.2	4 771.2	7 390.7	11 200.6
Завхан	*Zavkhan*	4 191.0	5 206.9	6 873.5	10 168.3
Увс	*Uvs*	4 313.9	5 047.2	7 375.4	11 822.6
Ховд	*Khovd*	3 845.4	5 630.0	7 409.9	9 131.3
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**51 847.5**	**69 691.6**	**110 141.3**	**142 824.8**
Архангай	*Arkhangai*	3 791.8	5 503.5	6 616.4	9 103.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	4 202.2	5 431.5	7 326.5	10 278.5
Булган	*Bulgan*	4 521.4	4 904.5	6 245.2	12 287.3
Орхон	*Orkhon*	30 020.1	40 745.7	72 793.0	87 153.4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4 655.0	6 306.7	8 112.5	11 442.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	4 656.9	6 799.8	9 047.7	12 559.3
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**59 259.6**	**84 599.8**	**154 275.6**	**191 646.6**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1 541.9	2 226.1	3 083.8	4 543.0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	5 852.7	6 891.7	9 647.6	13 806.5
Дорноговь	*Dornogovi*	7 074.4	8 310.6	12 913.6	16 827.3
Дундговь	*Dundgovi*	3 144.2	3 920.7	5 232.4	7 083.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	24 294.9	41 605.0	102 280.8	115 802.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	10 589.5	14 089.3	11 543.1	19 006.5
Төв	*Tov*	6 762.0	7 556.4	9 574.3	14 576.8
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**13 399.0**	**18 910.3**	**21 978.2**	**29 474.3**
Дорнод	*Dornod*	4 565.8	5 310.0	7 324.0	10 707.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	4 616.3	7 581.8	8 097.5	9 483.9
Хэнтий	*Khentii*	4 216.9	6 018.5	6 556.7	9 282.5
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**124 078.6**	**159 682.5**	**200 356.3**	**330 896.4**

* Урьдчилсан гүйцэтгэл
** Preliminary results*

8.9 УЛСЫН ТӨСВӨӨС ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВТ ОЛГОСОН САНХҮҮГИЙН ДЭМЖЛЭГ, бүс, аймаг, нийслэлээр

GRANTS FROM CENTRAL GOVERNMENT TO LOCAL GOVERNMENT, by region, aimags and the Capital city

сая төг *mln.tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012*
БҮГД	***TOTAL***	**13 554.1**	**20 136.2**	**29 439.9**	**151 754.7**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**6 776.1**	**8 852.5**	**13 145.1**	**16 799.4**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 089.3	1 583.3	2 345.1	3 455.9
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 117.1	832.4	1 069.8	255.2
Завхан	*Zavkhan*	1 624.4	2 218.9	3 550.3	5 098.6
Увс	*Uvs*	1 837.1	2 420.5	3 763.8	4 930.9
Ховд	*Khovd*	1 108.1	1 797.3	2 416.1	3 058.7
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**5 675.5**	**10 021.8**	**13 724.0**	**20 409.1**
Архангай	*Arkhangai*	938.5	2 218.6	3 068.4	4 549.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 354.4	2 217.0	3 032.9	4 998.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 503.8	2 520.9	3 411.0	5 025.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 878.8	3 065.4	4 211.7	5 835.6
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 102.5**	**1 261.9**	**2 570.9**	**4 848.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	119.0	217.6	551.6	825.7
Дундговь	*Dundgovi*	983.4	1 044.3	2 019.3	3 084.9
Төв	*Tov*	-	-	-	937.8
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**–**	**–**	**–**	**560.9**
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	-	560.9
	Улаанбаатар		**Ulaanbaatar**		
Улаанбаатар	Ulaanbaatar	-	-	-	109 137.0

8.10 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН ОРЛОГО, аймаг, нийслэлээр

GRANTS FROM LOCAL GOVERNMENT TO CENTRAL GOVERNMENT, by aimags and the Capital city

сая төг *mln.tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012*
БҮГД	***TOTAL***	**113 959.9**	**133 433.0**	**152 826.2**	**236 809.4**
Булган	*Bulgan*	700.0	-	200.0	3 937.5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 736.1	2 636.5	2 478.6	5 222.3
Дорноговь	*Dornogovi*	3 779.9	3 300.6	2 546.1	3 521.2
Дорнод	*Dornod*	1 162.5	974.3	924.3	629.3
Орхон	*Orkhon*	26 226.2	33 306.2	62 469.6	73 971.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	10 552.0	31 259.2	60 907.1	75 527.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	706.1	1 000.0	870.3	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	4 260.9	4 274.4	850.0	4 000.0
Төв	*Tov*	614.1	164.7	500.0	-
Хэнтий	*Khentii*	470.8	358.5	182.0	-
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	62 751.2	56 158.6	20 898.1	70 000.0

* Урьдчилсан гүйцэтгэл

** Preliminary results*

8.11 УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, төсвийн ерөнхийлөн захирагчаар

EXPENDITURE OF GENERAL GOVERNMENT, by Portfolio of Ministers

сая төг *mln.tog*

		2009	2010	2011	2012*
Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Тамгын газрын дарга	*Head of the office of the President of Mongolia*	1 414.9	2 880.1	4 263.0	5 859.6
Монгол Улсын Их Хурлын тамгын газрын ерөнхий нарийн бичгийн дарга	General Secretary Secretariat of the State Great Hural of Mongolia	9 432.3	12 001.0	13 096.3	16 256.8
Монгол Улсын Ерөнхий сайд	*Prime Minister of Mongolia*	18 120.0	29 177.5	60 260.5	71 700.1
Монгол Улсын Тэргүүн шадар сайд	*First Deputy Premier of Mongolia*	18 177.9	22 277.7	39 355.6	-
Монгол Улсын Шадар сайд	*Deputy Premier of Mongolia*	44 821.6	55 078.8	94 004.3	98 603.9
Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн дарга	*Chairman of Constitutional Court of Mongolia*	1 163.1	470.2	347.2	548.9
Улсын Дээд шүүхийн ерөнхий шүүгч	*General Judge, Supreme Court*	700.8	966.6	1 135.2	1 788.2
Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн дарга	*Chairman of General Council of Court*	9 116.0	11 137.8	13 158.6	20 277.2
Улсын ерөнхий прокурор	*General Prosecutor of Mongolia*	5 727.8	7 284.1	10 320.5	18 354.0
Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга	*Secretariat of National Security Council of Mongolia*	508.0	843.4	1 026.8	1 317.9
Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газрын дарга	*Cabinet Secretariat of Government of Mongolia*	6 735.4	13 881.3	24 777.6	44 683.2
Сангийн сайд	*Minister of Finance*	199 817.2	154 650.6	190 972.8	384 519.7
Хууль зүйн сайд	*Minister of Justice*	-	-	-	322 633.3
Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	*Minister of Justice and Internal Affairs*	112 956.2	158 916.2	209 449.3	1 344.2
Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайд	*Minister of Environment and Green Development*	-	-	-	83 966.7
Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд	*Minister of Nature, Environment and Tourism*	21 692.0	27 793.6	91 794.5	1 513.9
Батлан хамгаалахын сайд	*Minister of Defense*	54 087.5	74 200.4	106 379.4	153 145.7
Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд	*Minister of Education and Science*	-	-	-	890 195.7
Соёл, спорт, аялал жуулчлалын сайд	*Minister of Culture, Sports and Tourism*	-	-	-	122 376.4
Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд	*Minister of Education, Culture and Science*	430 533.9	522 032.6	678 054.2	1 114.2
Эдийн засгийн хөгжлийн сайд	*Minister of Economic Development*	-	-	-	15 061.7
Гадаад харилцааны сайд	*Minister of Foreign Affairs and Trade*	24 848.2	29 437.3	35 847.8	39 007.8
Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайд	*Minister of Population Development and Social Welfare*	-	-	-	525 224.1
Хөдөлмөрийн сайд	*Minister of Labour*	-	-	-	119 256.4
Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд	*Minister of Social Welfare and Labour*	318 175.4	327 812.9	378 666.2	22 692.5
Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн сайд	*Minister of Industry and Agriculture*	-	-	-	164 328.6
Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд	*Minister of Food, Agriculture and Light Industry*	76 520.0	119 396.3	156 831.8	4 661.6
Эрүүл мэндийн сайд	*Minister of Health*	206 429.0	250 264.7	333 559.0	424 077.9
Зам, тээврийн сайд	*Minister of Roads and Transportation*	-	-	-	481 523.1
Барилга, хот байгуулалтын сайд	*Minister of Construction and Urban Development*	-	-	-	91 753.0
Зам тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайд	*Minister of Roads, Transportation, Construction and Urban Development*	99 687.0	204 566.2	479 755.2	1 756.1
Эрчим хүчний сайд	*Minister of Energy*	-	-	-	178 468.3
Уул, уурхайн сайд	*Minister of Mineral*	-	-	-	15 398.6
Эрдэс баялаг, эрчим хүчний сайд	*Minister of Mineral Resources and Energy*	41 839.7	94 173.3	177 215.1	19 442.5
Төрийн албаны зөвлөлийн дарга	*Chairman of Government Service Council*	291.4	289.2	372.4	626.0
Сонгуулийн ерөнхий хорооны дарга	*Chairman of General Election Commission*	4 103.5	164.3	24 234.5	21 064.8
Хүний эрхийн үндэсний комиссын дарга	*Chairman of National Human Rights Commission*	175.8	237.9	311.6	428.8
Улсын ерөнхий аудитор	*National General Auditor*	514.0	839.5	925.2	1 284.1
Үндэсний статистикийн хорооны дарга	*Chairman of National Statistical Office*	3 018.8	3 738.5	4 929.4	7 338.1
Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга	*Chairman of Financial Regulatory Commission*	891.7	902.9	1 229.4	1 719.3
Цагаатгах ажлыг удирдан зохион байгуулах комиссын дарга	*Chairman State Commission on Management and Organization Rehabilitation Political Repression*	471.2	442.2	752.8	822.1
Авлигатай тэмцэх газрын дарга	*Chairman of Independent authority agency corruption*	2 651.4	2 753.9	3 598.1	8 163.5
Монголын үндэсний олон нийтийн радио телевиз	*Mongolian National Public Radio and Television*	7 272.3	4 199.6	5 334.7	6 333.7
Аймаг, нийслэлийн Засаг даргын болон ИТХ даргын төсвийн багц	Head of Hurals of Representatives of the citizens and Aimag and the Capital Governors Budget batch	154 190.8	224 687.6	368 641.3	508 896.6
Орон нутгийн засаг захиргаа	Local Administration	24 722.6	-	-	-

** Урьдчилсан гүйцэтгэл*
** Preliminary results*

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын бүтэц, хувиар

Composition of Revenue of General Government, by percentage

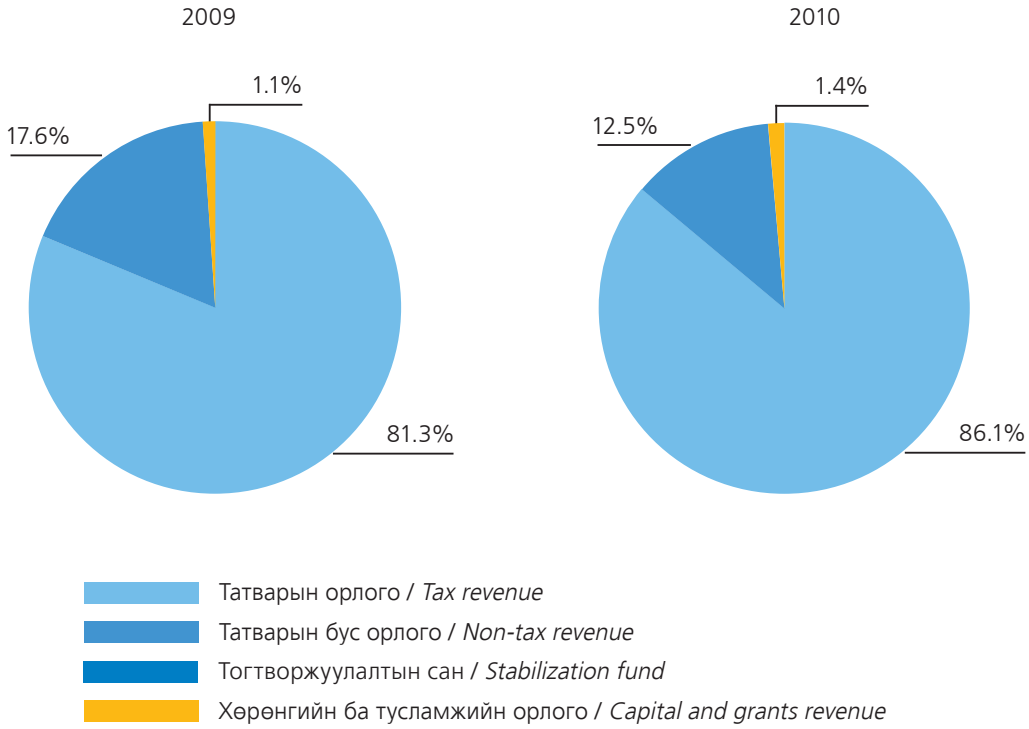

* Урьдчилсан гүйцэтгэл

** Preliminary results*

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлагын бүтэц, хувиар

Composition of Expenditure of General Government, by percentage

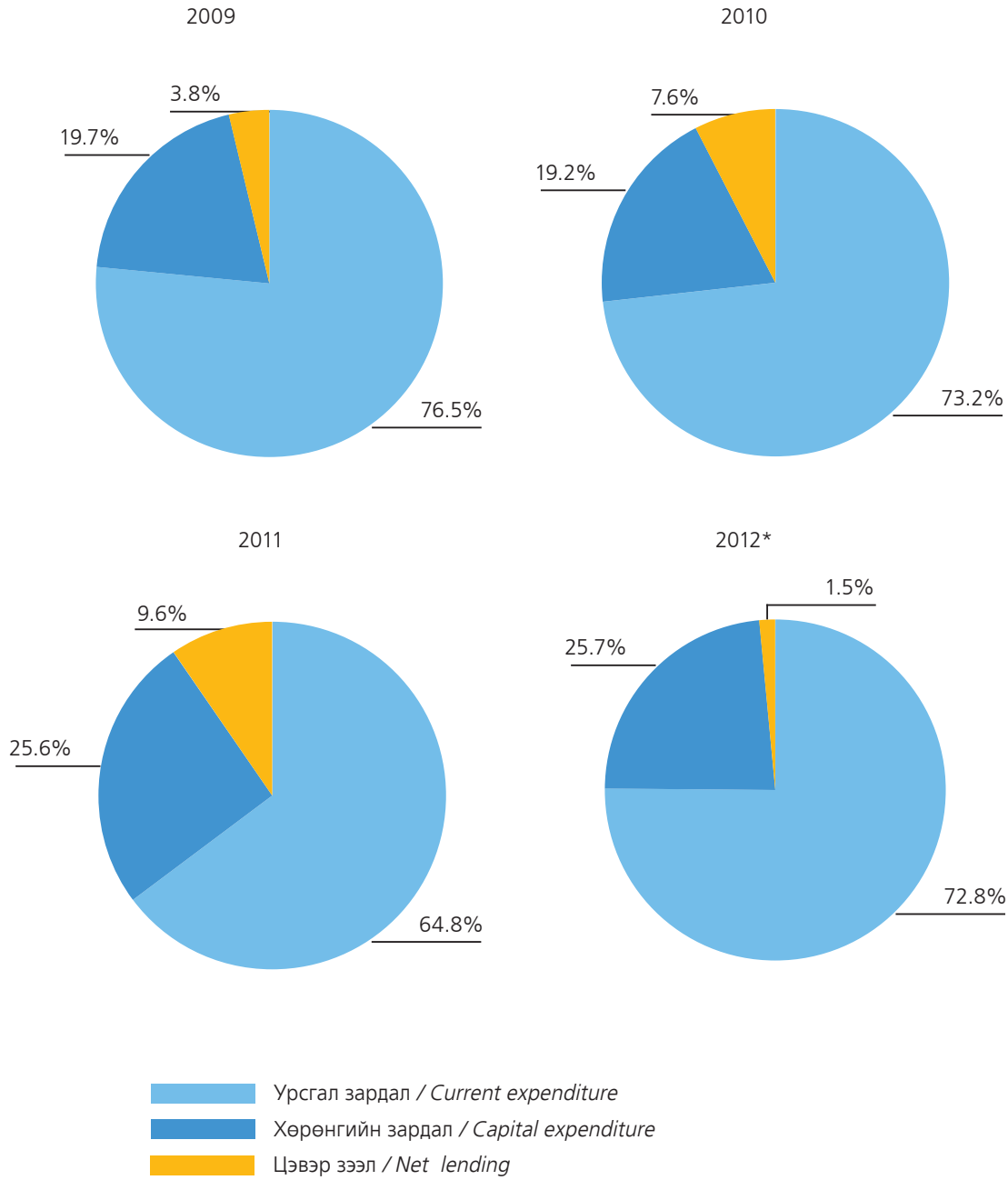

* Урьдчилсан гүйцэтгэл

** Preliminary results*

8.12 ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ САНГИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, нэр төрлийн ангиллаар

HUMAN DEVELOPMENT FUND REVENUE, EXPENDITURE by classification

сая төг *mln. tog*

		2009	2010	2011	2012*
НИЙТ ОРЛОГЫН ДҮН	***TOTAL REVENUE***	**190 815.7**	**158 154.6**	**314 207.6**	**440 972.4**
УРСГАЛ ОРЛОГО	*CURRENT REVENUE*	190 815.7	158 154.6	314 207.6	440 972.4
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	*TAX REVENUE*	186 526.8	117 200.4	268 564.4	330 713.2
Орлогын албан татвар	*Income tax*	186 526.8	-	-	-
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	*Price increase tax of some products*	186 526.8	-	-	-
Бусад татвар	*Other taxes*	-	117 200.4	268 564.4	330 713.2
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	*Royalty*	-	117 200.4	101 756.1	215 258.3
Бусад татвар, хураамж	*Other fees*	-	-	166 808.4	115 454.9
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	*NON-TAX REVENUE*	4 289.0	40 954.2	45 643.2	110 259.2
Хувьцааны ногдол ашиг	*Dividends*	-	40 954.2	45 003.6	110 000.0
Хүү, торгуулийн орлого	*Interest and Fines*	3 981.5	-	442.5	248.9
Бусад нэр заагдаагүй орлого	*Others*	307.4	-	197.1	10.3
НИЙТ ЗАРЛАГЫН ДҮН	***TOTAL EXPENDITURE***	**262 280.1**	**315 956.6**	**786 859.7**	**840 693.8**
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	*CURRENT EXPENDITURE*	90 106.3	315 956.6	786 859.7	840 693.8
Бараа, үйлчилгээний зардал	*Goods and services*	-	-	1.1	0.6
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Purchase of goods and services*	-	-	1.1	0.6
Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	*Interest payments*	-	-	-	18 930.5
Татаас ба шилжүүлэг	*Subsidies and transfers*	90 106.3	315 956.6	786 858.7	821 762.6
Татаас	*Subsidies to public enterprises*	-	-	-	-
Орон нутгийн төсөвт өгөх санхүүгийн дэмжлэг	*To local government*	-	10 906.1	15 764.4	-
Төсөв хоорондын бусад шилжүүлэг	*Other intergovernmental transfers*	-	-	-	12 151.5
Бусад урсгал шилжүүлгүүд	*Other current transfers*	90 106.3	305 050.4	704 278.2	738 462.5
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	-	-	66 816.0	71 148.6
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	*CAPITAL EXPENDITURE*	172 173.9	-	-	-
Дотоод эх үүсвэрээр	*From domestic sources*	172 173.9	-	-	-

* Урьдчилсан гүйцэтгэл
** Preliminary results*

8.13 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА нэр төрлийн ангиллаар

SOCIAL SECURITY FUND REVENUE, EXPENDITURE by classification

сая төг *mln. tog*

		2009	2010	2011	2012*
НИЙТ ОРЛОГЫН ДҮН	**TOTAL REVENUE**	**472 388.9**	**575 027.5**	**755 790.8**	**1 108 719.8**
УРСГАЛ ОРЛОГО	CURRENT REVENUE	326 458.6	404 360.6	565 068.9	835 990.2
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	TAX REVENUE	326 458.6	404 360.6	565 068.9	835 990.2
Нийгмийн даатгалын шимтгэл, хураамж	Social security contributions	326 458.6	404 360.6	565 068.9	835 990.2
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	GRANTS AND TRANSFERS	145 930.3	170 667.0	190 721.9	272 729.6
Улсын төсвөөс авсан санхүүгийн дэмжлэг	From Central Gov't to Local Gov't	145 930.3	170 667.0	190 721.9	272 729.6
НИЙТ ЗАРЛАГЫН ДҮН	**TOTAL EXPENDITURE**	**443 792.2**	**500 590.5**	**600 242.4**	**943 399.9**
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	CURRENT EXPENDITURE	441 111.9	498 104.7	597 876.9	941 499.8
Бараа, үйлчилгээний зардал	Goods and services	9 010.9	9 784.0	10 852.4	15 162.2
Цалин, хөлс	Wages and salaries	5 780.5	6 181.2	7 721.4	11 140.0
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	Social security contributions	1 128.5	1 268.0	1 589.1	1 203.0
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	Purchase of goods and services	2 101.9	2 334.8	1 541.8	2 819.3
Татаас ба шилжүүлэг	Subsidies and transfers	432 101.1	488 320.7	587 024.5	926 337.6
Татаас	Subsidies to public enterprises	49 357.0	64 914.6	71 488.6	88 662.2
Төсөв хоорондын бусад шилжүүлэг	Other intergovernmental transfers	-	13 206.6	15 299.2	25 643.2
Бусад урсгал шилжүүлгүүд	Other current transfers	382 744.1	410 085.2	500 236.7	812 032.2
Бусад шилжүүлэг	Other transfers	-	114.3	-	-
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	CAPITAL EXPENDITURE	2 680.3	2 485.8	2 365.5	1 900.2

* Урьдчилсан гүйцэтгэл
** Preliminary results*

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, БАРИЛГА

Хөрөнгө оруулалт гэж аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн хуримтлалыг шинээр бий болгох, түүний техникийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэн өргөтгөх, сайжруулахад зориулж, тайлант жилд зарцуулсан хөрөнгө, хайгуулын ажлын зардлыг ойлгоно. Хөрөнгө оруулалт нь гадаад, дотоод санхүүжилтийн эх үүсвэрээр бүрэлдэнэ.

Улс, орон нутгийн төсвөөр санхүүжсэн хөрөнгө оруулалт, гадаадын зээл, буцалтгүй тусламжийн шугамаар санхүүжсэн хөрөнгө оруулалтын мэдээллийг Сангийн яамнаас гаргаж Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлэх бөгөөд гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын мэдээг Монголбанкны төлбөрийн тэнцлийн статистикийн мэдээллээс тооцон гаргаж байна. Харин орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт болон аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн өөрийн хөрөнгө оруулалтын мэдээллийг аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс, газар холбогдох нэгж, байгууллагуудаас авч нэгтгэн УСХ-нд ирүүлнэ.

Хөрөнгө оруулалтыг барилга угсралтын ажил, машин, тоног төхөөрөмж, геологи хайгуулын зардал болон бусад зардал (зураг төсөв, бусад биет бус хөрөнгө) гэсэн технологийн бүтцийн ангиллаар гаргаж байна.

Барилга угсралтын ажилд барилга байшин барих болон зам, гүүр, далан зэрэг инженерийн байгууламжийг барих хэлбэрээр үндсэн хөрөнгийг бий болгох, шинэчлэх, засварлах, өргөтгөхөд чиглэсэн үйл ажиллагааг хамруулна.

Машин, тоног төхөөрөмжид бүх төрлийн тээврийн хэрэгсэл, механик тоног төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, тэдгээрийн сэлбэг, эд ангийг хамруулна.

Бусад зардалд зураг төсөв, програм хангамж, мэдээллийн сан, биет бус хөрөнгийн зардлыг хамруулна.

ИХ БАРИЛГА

Барилгын салбарын гүйцэтгэсэн барилга угсралтын ажил (барилгын төрөл, объектоор), ашиглалтад оруулсан барилга байгууламж, тэдгээрийн хүчин чадал, барилга угсралтын ажлын зардал, ажиллагчдын тоо, дундаж цалин, барилгын гол нэрийн материалын үнэ зэрэг тайлан мэдээг аймаг, нийслэлийн статистикийн газар, хэлтэс Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг.

Барилга угсралт, их засвар нь барилга байшин барих болон инженерийн зориулалтаар зам, гүүр, далан зэрэг инженерийн бусад байгууламжийг барих хэлбэрээр үндсэн хөрөнгийг бий болгох, шинэчлэх, засварлах, өргөтгөхөд чиглэсэн үйл ажиллагаа юм.

Орон сууцны барилга нь хамгийн багадаа гэхэд түүний тал хэсгийг нь орон сууцны зориулалтаар ашигладаг байгууламж юм.

Барилгын багахан хэсгийг (нийт талбайн талаас бага хэсэг) орон сууцны зориулалтаар ашигладаг барилгыг орон сууцны бус барилга гэнэ.

Инженерийн барилгын ажилд төмөр зам, зам, гүүр, хурдны зам, онгоцны буудлын талбай, ус хангамж, бохирын шугам, далан хаалт, усжуулалтын байгууламж зэрэг барилга угсралтад ангилагддаггүй барилга байгууламжийн бүх ажил орно.

Үндсэн хөрөнгө нь үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны үр дүнд гаргалт хэлбэрээр үйлдвэрлэгдэж, үйлдвэрлэлийн бусад үйл ажиллагаанд нэг ба түүнээс дээш жилийн хугацаанд дахин давтагдан ашиглагддаг биет болон биет бус хөрөнгө болно.

INVESTMENT AND CONSTRUCTION

Investment refers to the expenditure of capital investment and geological works of current year for the new accumulation and expansion and improvement of technical equipments of establishments and enterprises. The investment consists of foreign and domestic financial resources.

The Ministry of Finance of Mongolia compiles data on investment from the state and local budget and investment financed from foreign aid and loan and sends to the National Statistical Office while the Mongolbank compiles data on foreign direct investment which is calculated by balance of payment statistics.

The data on local budget investment and investment of establishment and individuals from the own resoucers are collected by statistical divisions of aimags and Capital city.

Data on investment is produced by classification as construction, machinery and equipment, mineral exploration and others (design and others intangible asset).

Construction work includes the activities of building of houses, bridges,banks as engineering construction and creating of fixed capital, expansion, repairs, restoration.

Machinery, equipments includes all types of vehicles, mechanic equipment, electric appliances and those spare parts.

Others includes all types of intangible asset, design and computer software and databases.

CONSTRUCTION

The data on construction industry are collected through aimag statistical divisions and the Municipal Statistics Department, the National Statistical Office, and sent it to NSO for compilation. The data collected includes construction work completed (by type and purpose of construction), construction facilities put into operation, capacity of construction companies, construction costs, number of employees in the construction industry, average wages, and prices of main construction materials.

Construction work and major repairs include activities aimed at developing, upgrading, restoring and expanding fixed assets in the form of building engineering facilities such as houses, bridges, and dams.

A residential building refers to construction whose at least half is used for residential purposes.

A building is regarded as a non-residential building if the minor part of the building (i.e. less than half of its gross floor area) is used for dwelling purposes.

A civil engineering refers to all construction work not classified under building construction and including construction of railways, roads, bridges, highways, airports, sewages, dams and irrigation, etc.

Fixed assets are tangible or intangible assets produced as outputs from processes of production that are used repeatedly or continuously in other processes of production for more than one year.

9.1 ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, санхүүжилтийн эх үүсвэр, технологийн бүтцээр

INVESTMENT, by financial sources and technological composition

Эх үүсвэр	*Source*	Хөрөнгө оруулалт, тэрбум төг *Investment, billion tog*				Дүнд эзлэх хувь, хувиар *Share to total, percentage*			
		2009	2010	2011	2012*	2009	2010	2011	2012*
Бүгд	***Total***	**2 146.2**	**3 845.8**	**8 387.9**	**8 594.1**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Санхүүжилтийн эх үүсвэрээр						***By financial sources***			
Дотоод	*Domestic*	843.2	1 403.3	2 426.2	2 906.2	39.3	36.5	28.9	33.8
Улсын төсөв	*Central Government budget*	433.9	561.6	1 110.5	1 412.9	20.2	14.6	13.2	16.4
Бусад	*Others*	409.3	841.7	1 315.7	1 493.4	19.1	21.9	15.7	17.4
Гадаад	*Foreign*	1 303.0	2 442.5	5 961.6	5 687.9	60.7	63.5	71.1	66.2
Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт	*Foreign direct investment*	819.3	2 209.8	5 554.2	5 213.4	38.2	57.5	66.2	60.7
Хөнгөлөлттэй зээл	*Foreign loan*	273.1	91.0	245.5	260.8	12.7	2.4	2.9	3.0
Буцалтгүй тусламж	*Foreign aid*	210.5	141.7	161.9	213.6	9.8	3.7	1.9	2.5
Технологийн бүтцээр						***By technological composition***			
Барилга угсралт	*Construction work*	418.0	463.0	745.0	811.3	19.5	12.0	8.9	9.4
Орон сууцны барилга	*Residential building*	150.1	123.2	222.2	263.8	7.0	3.2	2.6	3.1
Орон сууцны бус барилга	*Non residential building*	103.0	133.4	204.2	282.4	4.8	3.5	2.4	3.3
Инженерийн барилга, байгууламж	*General engineering construction*	112.0	155.2	248.2	158.7	5.2	4.0	3.0	1.8
Их засварын ажил	*Capital repair and maintenance*	52.8	51.3	70.4	106.3	2.5	1.3	0.8	1.2
Тоног төхөөрөмж	*Machinery and equipment*	1 042.6	1 802.3	4 262.5	4 106.4	48.6	46.9	50.8	47.8
Тээврийн хэрэгсэл	*Transport equipment*	348.7	724.2	1 703.0	1 581.3	16.2	18.8	20.3	18.4
Тоног төхөөрөмж	*Other machinery and equipment*	693.9	1 078.2	2 559.5	2 525.1	32.3	28.0	30.5	29.4
Геологи хайгуулын ажил	*Mineral exploration*	2.4	12.7	27.6	34.0	0.1	0.3	0.3	0.4
Бусад	*Others*	683.2	1 567.8	3 352.8	3 642.5	31.8	40.8	40.0	42.4

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: ** Preliminary estimates*

9.2 ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар

INVESTMENT, by economic activities

Салбар	*Division*	Хөрөнгө оруулалт, тэрбум төг *Investment, billion tog*				Дүнд эзлэх хувь, хувиар *Share to total, percentage*			
		2009	2010	2011	2012*	2009	2010	2011	2012*
Бүгд	***Total***	**2 146.2**	**3 845.8**	**8 387.9**	**8 594.1**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Хөдөө аж ахуй	Agriculture	21.0	23.3	38.0	57.6	1.0	0.6	0.5	0.7
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	487.0	1 761.7	5 195.5	4 330.9	22.7	45.8	61.9	50.4
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	60.9	71.5	92.1	123.9	2.8	1.9	1.1	1.4
Цахилгаан, хий үйлдвэрлэл, ус хангамж	*Electricity, gas, water supply*	120.8	103.8	207.0	236.5	5.6	2.7	2.5	2.8
Барилга	*Construction*	148.4	262.8	990.7	1 010.2	6.9	6.8	11.8	11.8
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	304.7	497.7	326.9	1 049.1	14.2	12.9	3.9	12.2
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	126.4	136.7	280.1	285.4	5.9	3.6	3.3	3.3
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	3.3	15.1	30.5	30.9	0.2	0.4	0.4	0.4
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	34.9	60.4	91.6	101.4	1.6	1.6	1.1	1.2
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	Financial and insurance activities	71.4	103.3	227.2	246.3	3.3	2.7	2.7	2.9
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	*Real estate activities*	26.9	89.7	64.0	75.5	1.3	2.3	0.8	0.9
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	*Public administration and defence; compulsory social security*	181.3	335.8	337.6	354.0	8.4	8.7	4.0	4.1
Боловсрол	*Education*	158.1	79.2	140.3	157.5	7.4	2.1	1.7	1.8
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	*Human health and social work activities*	162.9	47.1	29.8	49.5	7.6	1.2	0.4	0.6
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	238.0	257.8	336.5	485.5	11.1	6.7	4.0	5.6

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: ** Preliminary estimates*

9.3 БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, оны үнээр

CONSTRUCTION, CAPITAL REPAIRS AND MAINTENANCES, at current prices

сая төг *mln. tog*

Гүйцэтгэгчийн төрөл	*Type of construction unit*	2009	2010	2011	2012
Барилга угсралт, их засварын ажил –бүгд	***Construction, capital repairs and maintenances total***	**417 951.8**	**463 049.5**	**745 020.5**	**811 272.0**
Дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн	*Carried out by domestic construction entities*	373 605.2	442 743.9	657 196.0	748 072.1
Үүнээс:	*Of which:*				
Гадаадтай хамтарсан байгууллагын гүйцэтгэсэн	Carried out by joint ventures	26 043.8	27 013.1	15 412.7	67 708.3
Гадаадын байгууллагын гүйцэтгэсэн	Carried out by foreign entities	44 346.6	20 305.6	87 824.5	63 199.9

9.4 БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖЛЫН БҮТЭЦ, барилга, байгууламжийн төрөл болон өмчийн хэлбэрээр

STRUCTURE OF COSTRUCTION, CAPITAL REPAIR AND MAINTENANCES, by construction and property type

хувь *percentage*

		2009	2010	2011	2012
Барилга угсралт, их засварын ажил– бүгд	***Construction, capital repairs and maintenances work – total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
Орон сууц	***Residential building***	**35.9**	**26.6**	**29.8**	**32.5**
Орон сууцны бус	***Non residential building***	**24.7**	**28.8**	**27.4**	**34.8**
Үйлдвэрийн	*House building industry*	5.3	7.4	3.7	17.3
Худалдаа, үйлчилгээний	*Trade and service*	14.6	11.9	11.9	11.0
Эмнэлэг, сургууль, соёлын	*Hospital, school, cultural institutions*	51.9	44.4	51.8	40.0
Бусад	*Others*	28.2	36.3	32.6	31.7
Инженерийн байгууламж	***General engineering construction***	**26.8**	**33.5**	**33.3**	**19.6**
Эрчим хүчний	*Energetics*	15.4	20.9	16.5	18.6
Холбооны	*Communication*	-	0.0	-	0.1
Төмөр зам	*Railway*	1.6	4.4	3.7	1.7
Авто зам	*Road*	26.8	10.2	44.3	34.4
Гүүр, гүүрэн гарц	*Bridge*	7.2	3.4	6.2	9.2
Далан, суваг, шугам, сүлжээ	*Dam, ditch, cable, network*	31.5	28.9	17.8	28.1
Бусад (зам, талбайн бусад ажил)	*Minor works and other*	17.3	32.1	11.4	7.9
Их засварын ажил	***Capital repairs and maintenances***	**12.6**	**11.1**	**9.5**	**13.1**
Шинээр барьсан болон барьж байгаа барилга, байгууламж–бүгд	***New construction–total***	**87.4**	**88.9**	**90.5**	**86.9**
Барилга угсралт	*Construction*	69.3	62.3	63.2	77.5
Инженерийн байгууламж	*General engineering construction*	30.7	37.7	36.8	22.5
Өмчийн хэлбэрээр:	***By property type:***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Хувийн байгууллагын	*Done by private (units) entities*	92.8	91.8	91.9	88.6
Төрийн өмчийн байгууллагын	*Done by government (units) entities*	7.2	8.2	8.1	11.4

9.5 АШИГЛАЛТАД ОРУУЛСАН ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ, барилгын төрөл, хүчин чадлаар

GIVEN FOR EXPLOITATION BUILDING'S BASIC FUND, by type of building and basic fund

		2009	2010	2011	2012
1. Барилгын төрлөөр, оны үнээр, сая төг		***Type of building, at current prices, mln.tog***			
БҮГД	***TOTAL***	**388 870.6**	**600 492.3**	**686 038.2**	**895 733.4**
Үүнээс:	*Of which:*				
Орон сууцны барилга	*Residential building*	208 891.5	344 485.5	387 840.4	389 418.3
Худалдаа, үйлчилгээний барилга	*Trade and service*	56 652.0	33 459.3	29 272.3	30 676.3
Эмнэлгийн барилга	*Hospital*	2 676.0	6 219.0	11 322.1	20 456.5
Сургууль, соёлын барилга	*Educational, cultural institution*	26 151.0	35 996.3	29 894.8	68 403.0
Авто зам	*Road*	10 124.1	16 525.7	60 805.4	44 929.1
Гүүр, гүүрэн гарц	*Bridge*	2 276.5	6 499.1	3 813.2	13 437.3
Бусад	*Other*	82 099.5	157 307.3	163 090.1	328 412.9
2. Хүчин чадал, биет хэмжээгээр		***Basic fund, capacity by real volume***			
Орон сууцны барилга, сууцны тоогоор	*Residential building, number of apartment*	6 338	9 899	11 349	11 413
Эмнэлэг, орны тоогоор	*Hospital, number of beds*	221	305	424	613
Сургууль, соёлын барилга, суудлын тоогоор	*Educational, cultural institution, number of sits*	9 965	17 593	16 539	19 628
Авто зам, км-ээр	*Road, kms*	60	53	207	120
Гүүр, гүүрэн гарц, метрээр	*Bridge, meters*	293	275	249	619

9.6 ДОТООДЫН БАРИЛГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭСЭН БАРИЛГА УГСРАЛТЫН АЖЛЫН БҮЛЭГЛЭЛТ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр

CONSTRUCTION AND CAPITAL REPAIRS DONE BY DOMESTIC CONSTRUCTION ENTITIES, by regions, aimags and the Capital, at current prices

сая төг *mln. tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital city*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**373 605.2**	**442 743.9**	**657 196.0**	**748 072.1**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**43 902.4**	**52 862.8**	**71 792.7**	**65 350.2**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	8 060.3	7 536.0	10 032.0	12 870.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	9 409.7	14 839.6	4 009.3	10 477.2
Завхан	*Zavkhan*	3 561.2	3 977.6	6 357.8	7 242.1
Увс	*Uvs*	10 669.2	7 697.8	19 333.3	18 294.3
Ховд	*Khovd*	12 202.0	18 811.7	32 060.2	16 465.9
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**34 090.4**	**38 625.5**	**57 443.6**	**63 827.5**
Архангай	*Arkhangai*	2 378.6	3 990.4	5 367.2	8 914.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3 956.9	2 531.0	2 994.9	9 480.6
Булган	*Bulgan*	1 346.1	2 908.5	3 778.1	2 044.7
Орхон	*Orkhon*	13 327.8	16 682.0	20 504.2	15 396.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 776.0	2 859.5	3 045.2	5 917.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	10 305.1	9 654.1	21 754.1	22 073.8
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**21 229.9**	**24 798.1**	**31 168.9**	**47 226.0**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	737.1	2 443.5	489.9	1 713.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	8 585.8	7 424.3	10 744.1	15 134.8
Дорноговь	*Dornogovi*	868.4	1 072.6	3 873.5	3 116.3
Дундговь	*Dundgovi*	1 727.1	2 819.4	2 401.4	6 453.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	2 021.2	2 261.0	3 719.0	1 403.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	683.0	1 222.7	1 572.3	8 593.2
Төв	*Tov*	6 607.3	7 554.7	8 368.7	10 811.2
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**8 824.5**	**11 245.2**	**13 234.6**	**34 430.0**
Дорнод	*Dornod*	4 594.5	6 876.9	8 147.1	15 557.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	787.2	1 433.1	1 905.0	14 267.5
Хэнтий	*Khentii*	3 442.8	2 935.3	3 182.5	4 604.8
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**261 971.5**	**309 067.8**	**473 742.1**	**484 817.5**
Бусад*	***Others****	**3 586.5**	**6 144.5**	**9 814.1**	**52 420.9**

Тайлбар: * Барилгын цэрэг, төмөр замын барилгын байгууллагыг оруулсан бөгөөд бүс, аймаг, нийслэлээр салгаж харуулаагүй болно.

*Note: * The military purpose constructions and railway transport offices are not shown by region, aimags and the Capital city .*

9.7 БАРИЛГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮЛЭГЛЭЛТ

GROUPING OF CONSTRUCTION UNITS

хувь *percentage*

Ажлын хэмжээ сая төг	*Amount of work mln.tog*	2009	2010	2011	2012*
	Байгууллагын тоогоор		***By construction units***		
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
10 сая хүртэл	*Up to 10*	8.8	4.9	2.2	3.2
10-50	*10-50*	17.2	16.4	15.8	11.3
51-100	*51-100*	11.1	13.6	13.2	8.1
101-500	*101-500*	37.3	43.6	42.9	38.9
500 саяас дээш	*And over 500*	25.6	21.5	25.9	38.5
	Гүйцэтгэсэн барилга угсралтын ажлын хэмжээгээр		***By construction work and capital repair***		
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
10 сая хүртэл	*Up to 10*	0.1	0.1	0.1	0.0
10-50	*10-50*	0.9	1.0	0.8	0.3
51-100	*51-100*	1.4	1.9	0.9	0.6
101-500	*101-500*	17.1	22.8	9.4	10.2
500 саяас дээш	*And over 500*	80.5	74.4	88.8	88.9

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Хөдөө аж ахуйн нийт үйлдвэрлэлийн хэмжээг жилийн туршид мал, амьтдыг өсгөн үржүүлсний болон ургамал, тариа, хүнсний ногоо тарьж ургуулсны үр дүнд бий болсон хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний өртгийн нийлбэр дүнгээр тодорхойлно.

Мал аж ахуй.

Малын жил бүрийн тооллого, мөн хашаа, худгийн болон бусад тооллого, судалгаа нь мал аж ахуйн салбарын мэдээллийн гол эх үүсвэр юм.

Мал тооллогыг зун, намрын улиралд буюу 8, 9 дүгээр сард явуулж байснаа 1961 оноос мал, тэжээвэр амьтдыг жилийн эцэст 12 дугаар сард тоолдог болов. Энэ хугацаа нь мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн жилтэй тохирдог, малын орлого, зарлагын үзүүлэлт бүрэн гарч дууссан байдаг зэрэг давуу талтай.

Мал тооллого нь зөвхөн мал, гэрийн тэжээвэр амьтдын тоо толгойн өсөлт, бууралтыг харуулах төдийгүй сүргийн нөхөн үйлдвэрлэлийн үзүүлэлтийг тодорхойлж судлах, шинжлэх бололцоог олгоно.

Хөдөө аж ахуйн салбарын боловсон хүчин, ашиглаж байгаа машин, техник, хашаа, худгийн тооллогыг 1996 оноос хойш гурван жил тутамд явуулж байна.

Манай улсын хувьд мал аж ахуйн гол үйлдвэрлэгчид нь малчдын өрхийн аж ахуй юм.

Малтай өрх гэж малыг ахуй амьдралдаа туслах чанарын үүрэгтэйгээр өсгөн үржүүлдэг өрхийг ойлгоно.

Малчин өрх гэж жилийн 4 улирлын туршид малаа малладаг бөгөөд малын ашиг шим тэдний амьжиргааны эх үүсвэр болж байгаа өрхийг ойлгоно.

Хээлтэгч малд нас гүйцсэн эм малыг хамруулна.

Төл бойжилтын хувийг бойжсон төлийн тоог нийт гарсан төлийн тоонд харьцуулан 100–гаар үржүүлнэ.

100 эхээс бойжуулсан төлийг тооцохдоо бойжуулсан төлийн тоог оны эхний хээлтэгч малын тоонд харьцуулан 100-гаар үржүүлнэ.

Зүй бусаар хорогдсон малын тоонд халдвартай, халдваргүй өвчин, зуд, үер ус, гал түймэр, аянга цахилгаан зэрэг гэнэтийн аюул болон араатан, жигүүртэнд идүүлэх, худаг, хавцалд унах зэрэг хариулга, маллагаатай холбоотой бусад шалтгаанаар хорогдсон малыг хамруулна.

Хүнсэнд хэрэглэсэн (өрхийн болон мах боловсруулах үйлдвэрийн хэрэглээнд зарцуулсан, экспортод гаргасан) малын тоог оны эхний малын тоон дээр бойжуулсан төлийг нэмж, том малын зүй бус хорогдол, оны эцсийн малын тоог хасаж тооцно.

Дулаан байр гэж нэг төрлийн мал сүрэгт зориулан барьсан битүү ханатай, салхивчтай, цонхтой хашааг ойлгоно.

Саравчтай хашаа гэж гурван тал буюу тал дугуй ханан хашаанд саравчин дээвэр тавьсан, хана нь завсаргүй дулаалагдсан байхаас гадна саравчны гадна талд мал нарлуулах буюу тэжээх талбайтай баригдсан хашааг ойлгоно.

Саравчгүй хашаа гэж дээвэргүй, дөрвөлжин, дугуй хэлбэртэй хашааг ойлгоно.

Малын хашааны хангамжийг хашааны багтаамжийг малын тоонд харьцуулж тооцно.

Энгийн уурхайн /гар худаг/ гэж хөрс, геологийн тогтолцоог ажиглаж судалсны үндсэн дээр хөрсний өнгөн хэсэгт ус байх магадлал бүхий газарт гараар ухаж гаргасан цооногийн ханыг мод, чулуу зэрэг материалаар хашиж бэхэлсэн худгийг ойлгоно.

Инженерийн хийцтэй гэж газрын доорх усны эрэл хайгуул хийж уст цэг тогтоосны үндсэн дээр нэг загварын зураг төслийн дагуу өрөмдлөгийн техник, тоног төхөөрөмжөөр ухсан, мал услах талбай, механикжсан ус өргүүр зэрэг иж бүрдэл бүхий худгийг ойлгоно.

Усан сан гэж улс, орон нутгийн хүчээр баригдсан 4 ба түүнээс дээш куб м багтаамжтай мал услах талбай, онгоцтой усалгааны цэгийг ойлгоно.

Газар тариалан.

Газар тариалан эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдээс тариалсан талбай, ургацын мэдээг баг, хороод авч сум, дүүрэгт нэгтгэн, аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс/газарт хүргүүлж улмаар Үндэсний статистикийн хороонд нэгтгэн боловсруулж байна.

Манай улсад гол төлөв үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, малын тэжээлийн ургамал зэргийг тарьж ургуулдаг бөгөөд тэдгээрийн тариалсан талбай, ургац хураалт, га-гийн ургацын хэмжээг улс, орон нутгийн түвшинд тодорхойлно.

Хөдөө аж ахуйн газарт бэлчээр, хадлан, тариалан, атаршсан газар, хөдөө аж ахуйн барилга байгууламжийн дэвсгэр, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн хэрэгцээнд зориулсан бусад газрыг хамруулна.

Тариалангийн талбайд хөдөө аж ахуйн ургамал тариалсан талбайг оруулах бөгөөд тухайн жилд үр суулгасан газрын нийт хэмжээгээр тодорхойлно.

Хураасан нийт ургацыг тариалсан бүх талбайгаас хураан авсан үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ, малын тэжээл, техник, тосны ургамал зэрэг таримал ургамлын хэмжээгээр тодорхойлно.

Га-гийн ургац нь талбайн нэгжээс /1 га-гаас/ авах газар тариалангийн бүтээгдэхүүний /ургацын/ хэмжээ юм. Га-гийн ургацыг тодорхойлохдоо нэг төрлийн ургамал тариалсан талбайгаас хураан авсан нийт ургацыг тариалсан талбайн хэмжээнд нь харьцуулна.

AGRICULTURE

The total output of agriculture is the total value of agricultural products, which is determined by the result of rearing of livestock and domestic animals and cultivation of plants during the year.

Livestock.

The core data source of the livestock sector consists of the annual livestock census, yard, felt and other related censuses and surveys.

The livestock census was conducted mostly in summer and autumn months of August and September. However, since 1961 it has been conducted in December, the advantage of this period is that it conforms to livestock production year and data indicators for livestock income and expenditure have been finalized.

The result of the livestock census shows not only the growth and decline of livestock and domestic animals, but also gives opportunity to study some indicators of flock reproduction.

Since 1996 the census of staff, machinery and fences in operation in agriculture sector is held every 3 years.

In the livestock sector, the main producer is a herder household.

***A household with livestock** refers to a household owning livestock, for which the main source of livelihood is livestock husbandry but primarily is engaged in other activities.*

***A herder household** consists of herder(s) and their nuclear family which conducts livestock husbandry around the year for the main purpose of livelihood and source of income.*

***A female breeding** stock are up to two year old female animals capable of reproduction.*

***A survival percentage** is equal to the number of young surviving animals divided by the total births and multiplied by 100.*

***An average survival rate per 100 females** is equal to the total number of young surviving animals divided by the total female breeding stock and multiplied by 100.*

***Losses of adult animals** refers to losses due to natural disasters (zud, heavy rain, fire, lightning), diseases (infectious and non infectious) and others (animal depredation and losses due to accidents).*

***Consumed livestock (consumed for consumption of household and meat processing industry and exported) number** is estimated as adding numbers of young survival to the livestock numbers of beginning of the year and deducting losses of adult and livestock numbers of end of year.*

***A warm animal building** refers to a fence with well-insulated walls, a well-ventilated system and windows for the same type of livestock.*

***A fence with roof** consists of a three sided fence, half rounded bracket with roof and warm inner wall. This includes a fence with an area in front of the roof for putting livestock out in the sun and/ or feeding.*

***A fence without roof** refers to a square fence or a half/whole rounded bracket without roof.*

***A supply of fence** calculated by dividing the fence capacity by number of livestock.*

***A simple mine well** is a hand-dug well cased with wood and rock.*

***An engineered well** is a well with an animals watering tank and mechanical water lifting facilities bored by drilling machines according to ground water surveys.*

***A livestock water** tank refers to a livestock watering point with a capacity of 4 or above cubic meters built under central and local government budgets.*

Crop.

Bag and Khoroo collect data on sown area and harvest from establishments, enterprises and households, engaged in agricultural production and send to Statistical Department and Divisions of aimags and the Capital city through soums and districts. From there, the compiled data are sent to the National Statistical Office for further processing.

Main grains of crop production are cereals, potatoes, vegetables and fodder. The sown area and the total harvest, yield rate are estimated at the state and aimag levels.

***Agricultural land** includes pastureland, hayfields, crop lands, lands for cultivation of fruits and berries, fallow lands, lands under agricultural constructions and other land for agricultural production.*

***Arable land** is the land under temporary and permanent agricultural crops and sown area and is the land under cultivation during the year.*

***Crop production** data refer to the actual harvested production from the sown area and field orchard or garden such as cereals, potatoes, vegetables, fruits, fodder, technical and oil crops.*

***Crop yield** is the average quantity of a crop harvested from a specified unit area. It is calculated as the yield per hectare. The yield is calculated as the crop yield for each crop planted during the year.*

10.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

GROSS AGRICULTURAL OUTPUT

сая төг *mln.tog*

Салбар	*Sector*	2009	2010	2011	2012*
Оны үнээр		***At current prices***			
Бүгд	***Total***	**1 737 353.2**	**1 752 465.2**	**1 987 765.6**	**2 457 890.4**
Үүнээс:	*Of which:*				
мал аж ахуй	*livestock*	1 307 739.4	1 290 709.2	1 476 388.9	1 906 003.1
газар тариалан	*crops*	429 613.8	461 756.0	511 376.7	551 887.3
2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр		***At constant prices of 2005***			
Бүгд	***Total***	**1 208 323.5**	**1 015 261.3**	**1 034 801.8**	**1 241 907.2**
Үүнээс:	*Of which:*				
мал аж ахуй	*livestock*	1 001 654.8	799 148.7	770 135.0	957 787.4
газар тариалан	*crops*	206 668.7	216 112.6	264 666.8	284 119.8

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэлээр
Note: ** Preliminary data*

10.2 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

OUTPUT OF MAIN AGRICULTURAL PRODUCTS

мян.т *thous.t*

Бүтээгдэхүүн	*Commodities*	2009	2010	2011	2012*
Мах, нядалгааны	*Meat, slaughter*				
жингээр	*weight*	269.1	201.2	210.0	220.4
Үүнээс:	*Of which:*				
үхрийн	*beef*	58.6	45.2	54.8	59.7
хонь, ямааны	*mutton & goat*	168.9	127.5	123.1	123.6
гахайн	*pork*	0.3	0.2	0.4	0.4
Арьс, шир, мян.ш	*Hide and skin, thous.pcs*	13 076.3	16 784.7	8 743.8	8 767.6
Үүнээс:	*Of which:*				
адууны	*horse*	306.8	395.4	208.0	247.0
үхрийн	*cattle*	517.1	717.4	446.6	472.8
хонины	*sheep*	5 317.3	6 981.6	4 384.6	3 720.1
ямааны	*goat*	5 957.2	6 368.3	3 258.0	4 022.2
Хонины ноос	*Sheep wool*	22.4	23.5	17.6	19.1
Ноолуур	*Cashmere*	6.4	6.3	4.4	5.1
Сүү	*Milk*	493.7	338.4	458.6	511.0
Өндөг, сая ш	*Eggs, mln.pcs*	30.8	53.6	69.4	69.4
Үр тариа	*Cereals*	391.7	355.1	446.1	479.3
буудай	*wheat*	388.1	345.5	435.9	465.3
Төмс	*Potato*	151.2	168.0	201.6	245.9
Хүнсний ногоо	*Vegetables*	78.0	82.3	99.0	98.9
Үүнээс:	*Of which:*				
байцаа	*cabbage*	19.0	17.9	20.9	20.2
манжин	*turnip*	19.3	22.0	24.4	23.8
лууван	*carrot*	22.5	24.4	29.5	32.8
сонгино	*onion*	3.9	5.4	5.5	5.5
өргөст хэмх	*cucumber*	3.1	3.4	4.4	3.7
улаан лооль	*tomato*	1.4	1.6	2.4	2.1
тарвас, гуатан	*watermelon*	4.9	3.9	7.5	6.4

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэлээр
Note: ** Preliminary data*

10.3 НЭГ ХҮНД НОГДОХ ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН

MAIN AGRICULTURAL PRODUCTION PER CAPITA

кг *kg*

Бүтээгдэхүүн	*Commodities*	2009	2010	2011	2012*
Мах, нядалгааны жингээр	*Meat, by slaughter weight*	100.0	73.5	75.4	80.7
Сүү	*Milk*	183.5	123.6	164.6	187.0
Өндөг, ш	*Eggs, pcs*	11	20	25	25
Үр тариа	*Cereals*	145.6	129.6	160.1	175.4
Төмс	*Potato*	56.2	61.3	72.4	90.0
Хүнсний ногоо	*Vegetables*	29.0	30.0	35.5	36.2

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэлээр
Note: * *Preliminary data*

10.4 МАЛ, ТЭЖЭЭВЭР АМЬТДЫН ТОО

NUMBER OF LIVESTOCK & HOUSEHOLD ANIMALS

Төрөл	*Type*	2009	2010	2011	2012
Мал, мян.толгой	***Livestock, thous.heads***				
Бүгд	**Total**	**44 023.9**	**32 729.5**	**36 335.8**	**40 920.9**
адуу	*horse*	2 221.3	1 920.3	2 112.9	2 330.4
үхэр	*cattle*	2 599.3	2 176.0	2 339.7	2 584.6
тэмээ	*camel*	277.1	269.6	280.1	305.8
хонь	*sheep*	19 274.7	14 480.4	15 668.5	18 141.4
ямаа	*goat*	19 651.5	13 883.2	15 934.6	17 558.7
Үүнээс: хувийн өмчийн мал	***Of which: private livestock***				
Бүгд	*Total*	43 496.5	32 392.2	35 977.6	40 566.9
адуу	*horse*	2 198.2	1 901.7	2 093.6	2 310.3
үхэр	*cattle*	2 565.8	2 151.0	2 314.1	2 558.2
тэмээ	*camel*	274.0	267.1	277.7	303.3
хонь	*sheep*	18 954.6	14 273.9	15 458.3	17 929.4
ямаа	*goat*	19 503.9	13 798.5	15 833.9	17 465.7
Тэжээвэр амьтад, толгой	***Household animals, heads***				
гахай	*pig*	25 808	24 842	30 397	40 421
шувуу, мян.толгой	*poultry, thous.heads*	399.4	425.8	596.8	469.4
цаа буга	*reindeer*	1 157	1 344	1 396	1 421
илжиг, луус	*donkey*	228	99	198	75
зөгий, бүл	*bees, hives*	1 341	1 628	896	2 128
туулай	*rabbit*	653	736	1110	1533

10.5 МАЛЫН ТОО, төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF LIVESTOCK, by type of livestock, by regions, aimags and the Capital

мян.толгой *thous.heads*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	БҮГД		***TOTAL***		
БҮГД	***TOTAL***	**44 023.9**	**32 729.5**	**36 335.8**	**40 920.9**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**10 888.4**	**7 418.5**	**8 525.4**	**9 670.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 301.5	1 126.9	1 302.8	1 410.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2 171.8	1 315.5	1 613.3	1 911.0
Завхан	*Zavkhan*	2 827.6	1 717.7	2 006.1	2 280.0
Увс	*Uvs*	2 319.1	1 619.3	1 831.8	2 030.7
Ховд	*Khovd*	2 268.4	1 639.1	1 771.3	2 038.5
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**16 716.2**	**12 216.5**	**13 472.4**	**15 379.5**
Архангай	*Arkhangai*	3 619.1	2 679.2	2 984.3	3 403.2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 684.7	1 963.0	2 237.8	2 640.8
Булган	*Bulgan*	2 611.6	2 293.2	2 340.8	2 578.6
Орхон	*Orkhon*	256.2	169.2	168.3	184.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3 620.2	2 010.6	2 425.6	2 970.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 924.5	3 101.3	3 315.5	3 601.7
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**10 527.0**	**7 558.0**	**8 448.8**	**9 463.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	168.7	153.2	189.7	226.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	361.5	249.8	256.8	268.4
Дорноговь	*Dornogovi*	1 076.9	1 056.8	1 207.4	1 327.9
Дундговь	*Dundgovi*	2 147.1	1 111.5	1 348.7	1 671.9
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 755.2	1 010.3	1 223.5	1 419.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 553.4	1 265.6	1 260.9	1 305.6
Төв	*Tov*	3 464.2	2 710.7	2 962.0	3 244.7
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**5 491.5**	**5 273.8**	**5 610.3**	**6 098.2**
Дорнод	*Dornod*	1 450.7	1 113.3	1 149.8	1 207.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 789.7	1 979.8	2 081.4	2 280.6
Хэнтий	*Khentii*	2 251.1	2 180.7	2 379.1	2 610.4
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**400.8**	**262.9**	**278.9**	**308.5**
	АДУУ		***HORSE***		
БҮГД	***TOTAL***	**2 221.3**	**1 920.3**	**2 112.9**	**2 330.4**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**397.6**	**300.0**	**332.7**	**369.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	51.0	43.5	48.5	51.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	66.0	38.8	46.6	55.0
Завхан	*Zavkhan*	124.0	93.4	105.4	116.8
Увс	*Uvs*	74.8	59.7	64.0	70.4
Ховд	*Khovd*	81.8	64.7	68.2	75.5
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**876.8**	**726.5**	**795.0**	**875.0**
Архангай	*Arkhangai*	251.2	196.1	218.7	238.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	89.6	74.4	82.1	93.5
Булган	*Bulgan*	185.5	182.8	186.0	199.3
Орхон	*Orkhon*	11.4	10.7	11.8	11.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	183.4	113.8	141.1	170.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	155.7	148.7	155.3	161.2
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**517.1**	**445.0**	**497.3**	**553.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	6.9	6.9	8.6	9.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	11.1	10.2	11.0	11.3
Дорноговь	*Dornogovi*	72.8	77.4	86.5	95.6
Дундговь	*Dundgovi*	82.0	51.3	59.7	72.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	53.7	37.6	43.4	50.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	57.6	61.8	65.3	68.1
Төв	*Tov*	233.1	199.8	223.0	246.7
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**407.8**	**428.1**	**465.4**	**507.0**
Дорнод	*Dornod*	140.1	136.3	144.1	150.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	131.5	148.1	164.9	183.6
Хэнтий	*Khentii*	136.3	143.7	156.5	172.6
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**22.0**	**20.8**	**22.5**	**25.8**

(Хүснэгт 10.5-ын үргэлжлэл *Table 10.5 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	УХЭР		**CATTLE**		
БҮГД	***TOTAL***	**2 599.3**	**2 176.0**	**2 339.7**	**2 584.6**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**446.4**	**323.5**	**369.4**	**423.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	70.7	66.0	80.8	87.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	36.3	18.4	22.1	29.5
Завхан	*Zavkhan*	137.4	73.7	83.3	98.3
Увс	*Uvs*	104.0	84.4	95.7	108.0
Ховд	*Khovd*	97.9	81.0	87.5	100.7
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 218.8**	**985.9**	**1 050.9**	**1 150.7**
Архангай	*Arkhangai*	385.9	302.0	335.9	371.1
Баянхонгор	*Bayankhongor*	127.2	101.5	110.9	127.9
Булган	*Bulgan*	183.9	176.1	180.9	195.1
Орхон	*Orkhon*	21.9	17.8	18.8	20.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	141.1	76.2	90.6	114.0
Хөвсгөл	*Khovsgol*	358.9	312.4	313.8	322.1
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**475.1**	**418.2**	**450.5**	**495.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3.4	3.7	4.3	5.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	37.5	32.5	33.9	35.6
Дорноговь	*Dornogovi*	40.0	40.4	45.6	50.3
Дундговь	*Dundgovi*	33.7	18.6	21.0	27.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	13.1	7.5	8.7	10.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	153.2	143.5	151.9	159.6
Төв	*Tov*	194.2	172.0	185.0	206.5
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**399.5**	**393.5**	**412.1**	**453.6**
Дорнод	*Dornod*	126.8	107.8	109.7	119.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	110.1	128.0	136.7	151.1
Хэнтий	*Khentii*	162.6	157.7	165.7	182.7
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**59.5**	**54.9**	**56.9**	**60.6**
	ТЭМЭЭ		***CAMEL***		
БҮГД	***TOTAL***	**277.1**	**269.6**	**280.1**	**305.8**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**70.9**	**64.8**	**67.6**	**74.3**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3.9	3.8	4.0	4.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	26.9	24.3	25.2	28.2
Завхан	*Zavkhan*	6.6	5.8	6.2	6.4
Увс	*Uvs*	15.9	14.5	15.4	16.9
Ховд	*Khovd*	17.7	16.3	16.8	18.6
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**49.1**	**49.0**	**50.2**	**57.1**
Архангай	*Arkhangai*	0.8	0.9	0.9	1.1
Баянхонгор	*Bayankhongor*	29.7	30.1	30.3	34.5
Булган	*Bulgan*	0.8	0.9	0.9	1.0
Орхон	*Orkhon*	0.2	0.2	0.2	0.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	15.2	14.7	15.9	18.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2.4	2.3	2.1	2.1
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**136.7**	**135.0**	**142.1**	**155.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.5	0.5	0.6	0.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	0.4	0.7	0.5	0.4
Дорноговь	*Dornogovi*	26.1	28.1	30.0	31.4
Дундговь	*Dundgovi*	20.7	18.9	19.7	23.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	85.7	83.8	87.8	97.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	0.7	0.8	0.6	0.6
Төв	*Tov*	2.6	2.2	2.9	2.4
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**20.2**	**20.5**	**19.9**	**18.4**
Дорнод	*Dornod*	6.4	6.0	5.6	5.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	10.1	10.9	10.7	9.8
Хэнтий	*Khentii*	3.7	3.7	3.7	3.7
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**0.2**	**0.2**	**0.2**	**0.2**

(Хүснэгт 10.5-ын үргэлжлэл *Table 10.5 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	ХОНЬ		***SHEEP***		
БҮГД	***TOTAL***	**19 274.7**	**14 480.4**	**15 668.5**	**18 141.4**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 633.0**	**3 086.3**	**3 414.7**	**4 034.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	524.3	459.8	506.9	574.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	694.1	396.2	461.7	578.1
Завхан	*Zavkhan*	1 462.0	859.1	979.6	1 147.9
Увс	*Uvs*	1 145.1	776.9	851.5	976.0
Ховд	*Khovd*	807.4	594.2	615.0	758.2
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 379.5**	**5 384.7**	**5 848.0**	**6 940.4**
Архангай	*Arkhangai*	1 786.1	1 327.5	1 464.6	1 746.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	724.8	543.8	617.6	788.6
Булган	*Bulgan*	1 332.7	1 179.8	1 188.0	1 340.8
Орхон	*Orkhon*	111.8	73.1	68.6	80.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 691.4	896.6	1 051.8	1 310.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 732.7	1 363.9	1 457.5	1 673.1
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 450.9**	**3 327.5**	**3 606.2**	**4 088.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	69.7	65.2	79.0	99.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	176.5	127.6	125.0	136.0
Дорноговь	*Dornogovi*	408.7	421.3	477.3	531.5
Дундговь	*Dundgovi*	973.8	529.7	623.5	775.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	375.7	212.8	257.4	299.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	732.1	612.2	581.7	612.1
Төв	*Tov*	1 714.5	1 358.7	1 462.3	1 633.7
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 643.4**	**2 580.3**	**2 693.9**	**2 953.4**
Дорнод	*Dornod*	704.1	550.8	555.4	584.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	853.7	961.2	992.0	1 090.8
Хэнтий	*Khentii*	1 085.7	1 068.3	1 146.5	1 277.7
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**167.9**	**101.6**	**105.7**	**124.7**
	ЯМАА		***GOAT***		
БҮГД	***TOTAL***	**19 651.5**	**13 883.2**	**15 934.6**	**17 558.7**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**5 340.5**	**3 643.9**	**4 341.0**	**4 768.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	651.6	553.8	662.5	693.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 348.5	837.8	1 057.8	1 220.3
Завхан	*Zavkhan*	1 097.6	685.7	831.6	910.7
Увс	*Uvs*	979.3	683.8	805.3	859.3
Ховд	*Khovd*	1 263.6	882.9	983.7	1 085.4
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 192.0**	**5 070.3**	**5 728.2**	**6 356.4**
Архангай	*Arkhangai*	1 195.1	852.8	964.2	1 045.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 713.3	1 213.3	1 397.0	1 596.3
Булган	*Bulgan*	908.7	753.6	785.0	842.3
Орхон	*Orkhon*	111.0	67.4	69.0	71.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 589.1	909.2	1 126.4	1 357.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 674.8	1 274.0	1 386.8	1 443.2
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 947.2**	**3 232.2**	**3 752.8**	**4 170.6**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	88.2	76.9	97.1	110.9
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	136.0	78.8	86.5	85.1
Дорноговь	*Dornogovi*	529.4	489.6	568.0	619.1
Дундговь	*Dundgovi*	1 036.9	493.1	624.8	773.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 227.0	668.6	826.1	961.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	609.8	447.4	461.4	465.1
Төв	*Tov*	1 319.9	977.9	1 088.9	1 155.4
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 020.6**	**1 851.4**	**2 019.0**	**2 165.8**
Дорнод	*Dornod*	473.4	312.4	335.1	346.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	684.3	731.7	777.2	845.3
Хэнтий	*Khentii*	862.9	807.3	906.7	973.7
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**151.2**	**85.4**	**93.6**	**97.2**

Малын тоо, мян.толгой
Number of Livestock, thous.heads

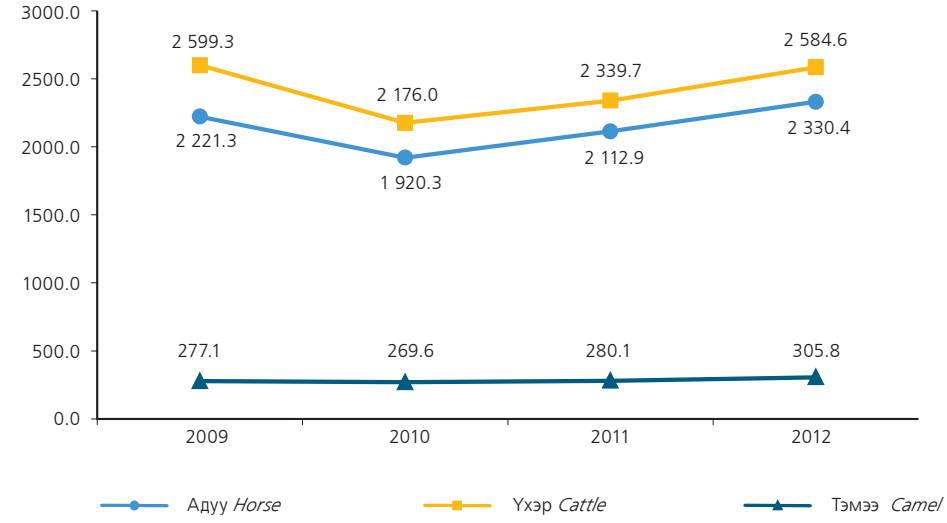

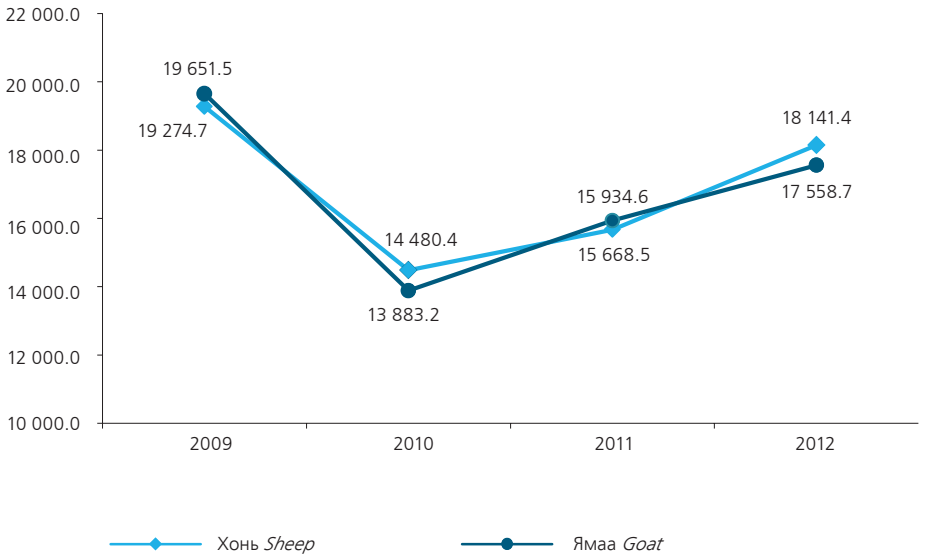

10.6 ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ТОО, төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF BREEDING STOCK, by type of livestock, by regions, aimags and Capital

мян.толгой *thous.heads*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Бүгд *Total*				Гүү *Mare*				Үнээ *Cow*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**19 005.3**	**15 533.8**	**15 693.0**	**17 748.9**	**649.6**	**593.0**	**641.6**	**700.9**	**1 023.8**	**901.9**	**965.6**	**1 046.0**
				Баруун бүс				***Western region***					
Дүн	***Subtotal***	**4 761.1**	**3 568.9**	**3 624.0**	**4 132.9**	**118.0**	**93.5**	**99.2**	**106.8**	**187.4**	**147.2**	**159.8**	**175.2**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	602.9	519.3	566.2	626.6	16.2	13.8	14.7	15.6	31.2	30.5	35.0	38.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	908.0	684.0	665.8	784.8	19.6	12.8	13.9	15.6	15.0	8.8	10.1	12.0
Завхан	*Zavkhan*	1 192.3	782.2	830.1	955.9	35.2	27.5	30.8	33.3	52.5	31.3	34.1	38.2
Увс	*Uvs*	1 077.7	803.4	795.9	897.4	22.1	18.5	18.8	20.1	47.3	40.1	42.7	46.0
Ховд	*Khovd*	980.0	780.0	765.9	868.2	24.8	20.9	20.9	22.3	41.4	36.5	37.9	40.9
				Хангайн бүс				***Khangai region***					
Дүн	***Subtotal***	**7 102.5**	**5 718.3**	**5 786.9**	**6 562.4**	**249.8**	**222.7**	**241.9**	**264.8**	**457.9**	**396.1**	**419.5**	**451.1**
Архангай	*Arkhangai*	1 526.6	1 238.5	1 285.9	1461.1	71.9	60.3	66.9	73.0	143.2	121.8	132.4	143.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 114.3	937.2	919.3	1074.0	25.1	22.8	24.0	26.4	49.3	42.7	44.0	48.4
Булган	*Bulgan*	1 174.9	1 078.4	1 069.4	1151.3	57.2	58.9	61.6	65.9	68.2	67.2	71.7	77.0
Орхон	*Orkhon*	112.7	83.5	76.2	86.6	3.6	3.8	3.9	3.9	9.2	7.9	8.4	8.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 434.2	933.3	968.9	1190.5	51.3	35.9	42.0	49.4	49.0	30.2	34.6	41.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 739.9	1 447.6	1 467.1	1598.9	40.7	41.0	43.5	46.2	138.9	126.3	128.4	131.1
				Төвийн бүс				***Central region***					
Дүн	***Subtotal***	**4 483.5**	**3 663.2**	**3 647.7**	**4 151.2**	**152.0**	**140.9**	**154.5**	**170.5**	**190.7**	**177.6**	**192.7**	**209.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	79.1	73.2	86.1	102.9	2.2	2.3	2.7	3.0	1.6	1.7	1.9	2.3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	169.5	130.0	122.5	129.8	3.2	3.2	3.4	3.4	16.0	14.7	15.4	15.5
Дорноговь	*Dornogovi*	447.1	464.8	501.4	563.8	20.2	22.1	25.1	28.4	16.1	16.7	18.6	20.4
Дундговь	*Dundgovi*	879.0	559.2	554.3	689.4	25.1	17.7	18.9	21.6	14.9	8.4	9.5	11.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	702.0	521.7	477.4	575.2	14.6	11.9	13.7	15.1	5.0	3.3	3.8	4.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	658.1	605.4	580.5	610.9	16.0	18.7	19.8	20.8	58.7	59.9	64.6	68.8
Төв	*Tov*	1 548.8	1 308.9	1 325.5	1479.1	70.8	65.0	70.8	78.1	78.6	73.0	78.8	87.1
				Зүүн бүс				***Eastern region***					
Дүн	***Subtotal***	**2 467.8**	**2 444.6**	**2 501.0**	**2 754.8**	**123.1**	**129.3**	**138.7**	**150.9**	**159.3**	**153.2**	**164.6**	**180.4**
Дорнод	*Dornod*	647.8	543.6	494.1	537.4	41.1	41.8	43.5	45.4	49.9	42.6	44.0	47.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	774.1	858.7	903.6	994.1	39.3	43.2	48.0	53.8	43.8	48.8	53.2	59.0
Хэнтий	*Khentii*	1 045.9	1 042.3	1 103.3	1223.3	42.7	44.2	47.2	51.8	65.5	61.8	67.4	74.0
				Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***					
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**190.4**	**138.9**	**133.5**	**147.6**	**6.6**	**6.6**	**7.3**	**8.0**	**28.5**	**27.8**	**29.1**	**29.6**

(Хүснэгт 10.6-гийн үргэлжлэл *Table 10.6 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Ингэ *Female camel*				Эм хонь *Ewe*				Эм ямаа *Female goat*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**89.7**	**90.7**	**96.2**	**105.1**	**8 672.8**	**7 097.5**	**7 117.5**	**8 257.1**	**8 569.5**	**6 850.7**	**6 872.1**	**7 639.7**
				Баруун бүс				***Western region***					
Дүн	***Subtotal***	**20.7**	**20.2**	**21.2**	**23.2**	**2 074.0**	**1 506.0**	**1 512.0**	**1 789.4**	**2 360.9**	**1 802.0**	**1 831.8**	**2 038.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1.0	1.1	1.2	1.3	243.5	213.2	226.6	260.0	311.1	260.8	288.7	311.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	8.0	7.8	8.1	9.0	294.8	209.8	199.2	246.0	570.7	444.8	434.6	502.1
Завхан	*Zavkhan*	1.5	1.4	1.6	1.6	632.9	400.2	421.6	500.3	470.3	321.8	342.0	382.6
Увс	*Uvs*	5.1	4.9	5.2	5.6	549.2	397.9	389.4	449.1	454.0	341.9	339.8	376.7
Ховд	*Khovd*	5.2	5.0	5.2	5.7	353.7	284.8	275.2	333.9	554.9	432.7	426.7	465.5
				Хангайн бүс				***Khangai region***					
Дүн	***Subtotal***	**15.1**	**15.8**	**17.1**	**19.5**	**3 273.1**	**2 611.3**	**2 642.7**	**3 105.5**	**3 106.6**	**2 472.4**	**2 465.7**	**2 721.5**
Архангай	*Arkhangai*	0.2	0.2	0.3	0.4	792.4	645.4	665.3	786.2	518.8	410.8	421.0	457.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	9.3	9.8	10.2	11.7	315.6	261.5	262.2	330.8	714.9	600.3	579.0	656.7
Булган	*Bulgan*	0.2	0.2	0.4	0.3	628.6	579.2	568.4	625.1	420.7	372.9	367.3	383.1
Орхон	*Orkhon*	0.0	0.1	0.1	0.1	50.8	36.1	31.8	39.8	49.1	35.6	32.0	34.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4.7	5.0	5.6	6.4	681.9	423.7	438.2	547.9	647.2	438.6	448.5	544.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	0.6	0.6	0.6	0.6	803.7	665.4	676.8	775.7	755.9	614.3	617.8	645.2
				Төвийн бүс				***Central region***					
Дүн	***Subtotal***	**46.7**	**47.4**	**50.9**	**55.8**	**1 986.0**	**1 660.3**	**1 640.9**	**1 889.2**	**2 108.0**	**1 637.0**	**1 608.8**	**1 825.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.2	0.2	0.2	0.3	33.6	31.6	37.3	46.8	41.5	37.5	44.0	50.5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	0.2	0.3	0.3	0.2	85.3	68.2	62.5	68.8	64.8	43.6	40.9	41.8
Дорноговь	*Dornogovi*	9.7	10.3	11.3	12.1	179.0	192.7	208.5	236.9	222.1	222.9	237.9	266.1
Дундговь	*Dundgovi*	7.3	7.1	7.6	8.8	413.1	266.3	267.3	334.3	418.6	259.7	250.9	313.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	28.2	28.4	30.1	33.3	153.3	114.3	102.4	126.2	501.0	363.8	327.4	396.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	0.2	0.3	0.2	0.2	322.5	305.5	280.7	299.2	260.7	221.1	215.1	221.9
Төв	*Tov*	0.9	0.8	1.1	0.9	799.2	681.7	682.1	777.0	599.3	488.4	492.7	536.0
				Зүүн бүс				***Eastern region***					
Дүн	***Subtotal***	**7.0**	**7.2**	**7.0**	**6.6**	**1 258.1**	**1 264.6**	**1 270.2**	**1 410.9**	**920.2**	**890.3**	**920.5**	**1 006.1**
Дорнод	*Dornod*	2.2	2.1	2.0	1.8	337.1	290.7	254.2	280.4	217.4	166.3	150.3	162.5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	3.6	3.8	3.7	3.5	389.9	438.6	454.8	500.5	297.5	324.2	343.9	377.4
Хэнтий	*Khentii*	1.2	1.2	1.3	1.3	531.1	535.3	561.2	630.1	405.4	399.7	426.3	466.2
				Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***					
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.0**	**81.5**	**55.4**	**51.8**	**62.2**	**73.8**	**49.0**	**45.3**	**47.7**

10.7 МАЛЫН ТООНЫ ДЭЭД ХЭМЖЭЭ, төрлөөр, оноор

HIGHEST NUMBER OF LIVESTOCK, by type of livestock and years

Төрөл	*Type*	он *year*	мян.толгой *thous.heads*
Бүгд	***Total***	**2009**	**44 023.9**
Адуу	*Horse*	1999	3 163.5
Үхэр	*Cattle*	1999	3 824.7
Тэмээ	*Camel*	1954	895.3
Хонь	*Sheep*	2009	19 274.7
Ямаа	*Goat*	2008	19 969.4

10.8. ЦЭВЭР, ЭРЛИЙЗ, НУТГИЙН ШИЛМЭЛ ОМГИЙН БОЛОН НУТГИЙН САЙЖРУУЛСАН ҮҮЛДРИЙН МАЛЫН ТОО, төрлөөр

NUMBER OF FRESHBRED, CROSSBRED, THOROUGHBRED AND IMPROVED BRED LIVESTOCK, by type

мян.толгой *thous.heads*

Төрөл	Type	2009	2010	2011	2012
Цэвэр үүлдрийн мал			***Freshbred livestock***		
Бүгд	***Total***	**1 595.2**	**1 194.3**	**1 241.0**	**1 261.9**
Үхэр	*Cattle*	35.5	28.5	45.5	42.4
Хонь	*Sheep*	1 331.7	981.1	938.3	933.0
Ямаа	*Goat*	228.1	184.7	257.3	286.5
Эрлийз мал			***Crossbred livestock***		
Бүгд	***Total***	**668.8**	**409.8**	**469.1**	**565.3**
Үхэр	*Cattle*	78.8	63.2	86.0	68.1
Хонь	*Sheep*	111.9	95.8	65.5	76.2
Ямаа	*Goat*	478.0	250.8	317.6	420.9
Нутгийн шилмэл омгийн мал			***Thoroughbred livestock***		
Бүгд	***Total***	**829.5**	**736.4**	**769.8**	**789.6**
Адуу	*Horse*	31.2	25.1	23.2	24.1
Үхэр	*Cattle*	2.3	2.1	5.3	5.9
Тэмээ	*Camel*	12.0	11.3	13.9	14.3
Хонь	*Sheep*	142.6	136.5	141.4	132.9
Ямаа	*Goat*	641.5	561.4	586.0	612.6
Нутгийн сайжруулсан			***Improved bred animals***		
Бүгд	***Total***	**2 131.2**	**1 403.4**	**1 886.0**	**1 899.7**
Адуу	*Horse*	12.0	9.2	9.3	10.6
Үхэр	*Cattle*	13.7	13.6	16.3	17.2
Тэмээ	*Camel*	0.9	1.5	1.0	1.1
Хонь	*Sheep*	1 162.2	688.8	990.9	984.2
Ямаа	*Goat*	942.5	690.3	868.4	886.7

10.9 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, төрлөөр

REARING OF YOUNG ANIMALS, by type

Он *Year*	**Бүгд *Total***	Үүнээс: *Of which:* унага *foals*	тугал *calves*	ботго *young* camels	хурга *lambs*	ишиг *kids*
Бойжуулсан төл, мян.толгой			***Number of survival, thous.heads***			
2009	**13 767.4**	420.8	719.1	40.1	6 549.4	6 038.0
2010	**7 399.2**	274.0	541.0	36.4	3 895.8	2 652.0
2011	**12 540.7**	429.1	662.9	42.3	5 887.9	5 518.5
2012	**13 379.0**	476.9	751.3	52.4	6 327.9	5 770.5
Төл бойжилтын хувь			***Survival percentage***			
2009	**89.4**	91.5	93.9	93.4	91.2	86.9
2010	**68.0**	80.8	85.6	89.0	69.3	62.5
2011	**94.9**	94.7	96.0	95.8	95.1	94.5
2012	**96.5**	95.4	96.9	97.6	97.0	96.1
100 эхээс бойжуулсан төл, толгой			***Average survival rate per 100 female breeding stock, head***			
2009	**74**	67	74	47	79	70
2010	**39**	42	53	41	45	31
2011	**81**	72	73	47	83	81
2012	**85**	74	78	55	89	84

10.10 ЗҮЙ БУСААР ХОРОГДСОН ТОМ МАЛЫН ТОО, төрлөөр

LOSSES OF ADULT ANIMALS, by type

мян. толгой *thous. heads*

Төрөл	*Type*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**1 732.9**	**10 319.9**	**651.3**	**428.9**
Адуу	*Horse*	62.9	369.7	27.6	21.0
Үхэр	*Cattle*	107.1	581.0	52.9	36.5
Тэмээ	*Camel*	2.9	17.0	2.4	1.4
Хонь	*Sheep*	681.4	4 363.8	284.0	175.5
Ямаа	*Goat*	878.5	4 988.4	284.4	194.4

10.11 ХҮНСЭНД ХЭРЭГЛЭСЭН МАЛЫН ТОО, төрлөөр

TOTAL LIVESTOCK FOR CONSUMPTION, by type

мян.толгой *thous.heads*

Төрөл	*Type*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**11 299.0**	**8 373.7**	**8 283.2**	**8 365.0**
Адуу	*Horse*	323.5	205.3	208.9	238.3
Үхэр	*Cattle*	516.0	383.3	446.3	469.9
Тэмээ	*Camel*	26.6	26.9	29.4	25.2
Хонь	*Sheep*	4 955.5	4 326.3	4 415.8	3 679.6
Ямаа	*Goat*	5 477.4	3 431.9	3 182.8	3 952.0
	Оны эхний малд эзлэх хувь		***Percentage to total livestock at the beginning of the year***		
Бүгд	***Total***	**26.1**	**19.0**	**25.3**	**23.0**
Адуу	*Horse*	14.8	9.2	10.9	11.3
Үхэр	*Cattle*	20.6	14.7	20.5	20.1
Тэмээ	*Camel*	10.0	9.7	10.9	9.0
Хонь	*Sheep*	27.0	22.4	30.5	23.5
Ямаа	*Goat*	27.4	17.5	22.9	24.8

Хүнсэнд хэрэглэсэн мал, мян.толгой

Livestock slaughtered for consumption, thous.heads

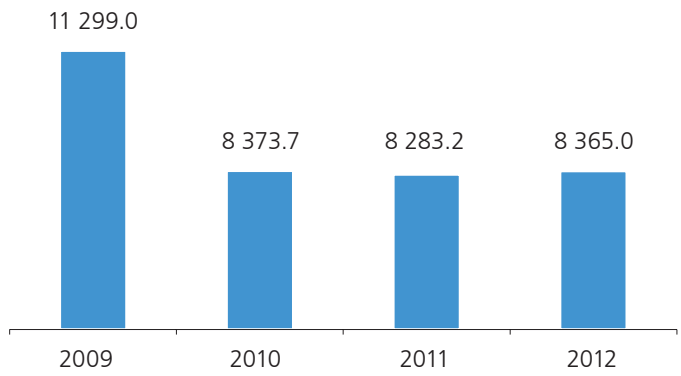

10.12 МАЛЫН ТООГООР 2012 ОНД ЭХНИЙ ТАВАН БАЙР ЭЗЭЛСЭН АЙМАГ, СУМ, малын төрлөөр

RANK OF FIRST FIVE AIMAGS AND SOUMS BY NUMBER OF LIVESTOCK, in 2012, by type of livestock

Аймаг	*Aimags*	Малын тоо,мян. толгой *Number of livestock, thous.heads*	Аймгийн нэр	*Aimags*	Сумын нэр	*Soums*	Малын тоо, мян.толгой *Number of livestock, thous.heads*
НИЙТ МАЛЫН ТООГООР			***BY TOTAL LIVESTOCK***				
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 601.7	Архангай	*Arkhangai*	Эрдэнэмандал	*Erdenemandal*	341.4
Архангай	*Arkhangai*	3 403.2	Хэнтий	*Khentii*	Өмнөдэлгэр	*Omnodelger*	332.6
Төв	*Tov*	3 244.7	Төв	*Tov*	Эрдэнэсант	*Erdenesant*	321.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 970.7	Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	Баяндэлгэр	*Bayandelger*	295.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 640.8	Булган	*Bulgan*	Гурванбулаг	*Gurvanbulag*	290.3
АДУУГААР			***BY HORSES***				
Төв	*Tov*	246.7	Булган	*Bulgan*	Сайхан	*Saikhan*	29.1
Архангай	*Arkhangai*	238.6	Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	Эрдэнэцагаан	*Erdenetsagaan*	26.9
Булган	*Bulgan*	199.3	Төв	*Tov*	Эрдэнэсант	*Erdenesant*	24.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	183.6	Булган	*Bulgan*	Могод	*Mogod*	21.9
Хэнтий	*Khentii*	172.6	Архангай	*Arkhangai*	Батцэнгэл	*Battsengel*	21.9
ҮХРЭЭР			***BY CATTLE***				
Архангай	*Arkhangai*	371.1	Архангай	*Arkhangai*	Өндөр -Улаан	*Ondor-Ulaan*	36.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	322.1	Архангай	*Arkhangai*	Чулуут	*Chuluut*	33.7
Төв	*Tov*	206.5	Архангай	*Arkhangai*	Ихтамир	*Ikhtamir*	33.3
Булган	*Bulgan*	195.1	Архангай	*Arkhangai*	Тариат	*Tariat*	30.4
Хэнтий	*Khentii*	182.7	Баянхонгор	*Bayankhongor*	Эрдэнэцогт	*Erdenetsogt*	28.6
ТЭМЭЭГЭЭР			***BY CAMELS***				
Өмнөговь	*Omnogovi*	97.3	Өмнөговь	*Omnogovi*	Ханбогд	*Khanbogd*	20.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	34.5	Өмнөговь	*Omnogovi*	Мандал-Овоо	*Mandal-Ovoo*	14.9
Дорноговь	*Dornogovi*	31.4	Баянхонгор	*Bayankhongor*	Баянлиг	*Bayanlig*	14.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	28.2	Өмнөговь	*Omnogovi*	Манлай	*Manlai*	8.8
Дундговь	*Dundgovi*	23.0	Дундговь	*Dundgovi*	Өлзийт	*Ulziit*	7.1
ХОНИОР			***BY SHEEP***				
Архангай	*Arkhangai*	1 746.8	Архангай	*Arkhangai*	Эрдэнэмандал	*Erdenemandal*	218.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 673.1	Төв	*Tov*	Эрдэнэсант	*Erdenesant*	172.0
Төв	*Tov*	1 633.7	Булган	*Bulgan*	Гурванбулаг	*Gurvanbulag*	164.1
Булган	*Bulgan*	1 340.8	Хэнтий	*Khentii*	Өмнөдэлгэр	*Omnodelger*	154.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 310.9	Хөвсгөл	*Khovsgol*	Цагаан-Уул	*Tsagaan-Uul*	150.3
ЯМААГААР			***BY GOAT***				
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 596.3	Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	Богд	*Bogd*	172.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 443.2	Баянхонгор	*Bayankhongor*	Баацагаан	*Baatsagaan*	145.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 357.2	Өмнөговь	*Omnogovi*	Номгон	*Nomgon*	137.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 220.3	Хэнтий	*Khentii*	Өмнөдэлгэр	*Omnodelger*	137.5
Төв	*Tov*	1 155.4	Баянхонгор	*Bayankhongor*	Бууцагаан	*Buutsagaan*	129.4

10.13 МАЛЧИН ӨРХИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF HERDER HOUSEHOLDS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**170 142**	**160 265**	**154 917**	**146 081**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**46 837**	**42 791**	**41 490**	**38 557**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	10 380	9 436	9 334	8 383
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	8 033	7 185	6 994	6 644
Завхан	*Zavkhan*	10 098	8 707	8 335	8 033
Увс	*Uvs*	9 392	8 963	8 630	8 072
Ховд	*Khovd*	8 934	8 500	8 197	7 425
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**69 708**	**67 188**	**63 723**	**60 368**
Архангай	*Arkhangai*	15 732	15 786	14 672	13 692
Баянхонгор	*Bayankhongor*	11 593	11 055	10 761	10 453
Булган	*Bulgan*	7 791	7 459	7 271	7 173
Орхон	*Orkhon*	1 012	1 264	1 249	896
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	16 855	15 536	14 775	13 603
Хөвсгөл	*Khovsgol*	16 725	16 088	14 995	14 551
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**32 620**	**30 631**	**30 418**	**29 153**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	495	490	526	528
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 309	1 205	1 316	941
Дорноговь	*Dornogovi*	3 353	3 395	3 495	3 552
Дундговь	*Dundgovi*	7 132	6 249	5 971	5 743
Өмнөговь	*Omnogovi*	6 301	5 628	5 431	5 131
Сэлэнгэ	*Selenge*	4 341	4 187	4 214	4 056
Төв	*Tov*	9 689	9 477	9 465	9 202
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**18 313**	**17 950**	**17 350**	**16 434**
Дорнод	*Dornod*	4 432	4 063	4 075	3 744
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	7 057	6 909	6 834	6 530
Хэнтий	*Khentii*	6 824	6 978	6 441	6 160
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**2 664**	**1 705**	**1 936**	**1 569**

10.14 МАЛЧДЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF HERDSMEN, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**349 303**	**327 154**	**311 185**	**289 646**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**100 364**	**88 171**	**84 694**	**79 150**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	21 141	18 685	18 895	17 808
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	16 359	14 776	13 889	13 311
Завхан	*Zavkhan*	21 696	17 762	16 811	15 990
Увс	*Uvs*	19 606	18 905	17 821	16 540
Ховд	*Khovd*	21 562	18 043	17 278	15 501
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**141 644**	**135 009**	**126 336**	**119 514**
Архангай	*Arkhangai*	31 256	30 241	28 027	26 145
Баянхонгор	*Bayankhongor*	23 681	22 340	21 547	20 917
Булган	*Bulgan*	15 521	15 300	14 125	13 861
Орхон	*Orkhon*	2 087	2 397	2 274	1 665
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	32 847	30 771	28 457	26 687
Хөвсгөл	*Khovsgol*	36 252	33 960	31 906	30 239
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**63 933**	**61 561**	**59 869**	**55 098**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	788	936	936	931
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 784	3 206	3 784	1 837
Дорноговь	*Dornogovi*	6 774	6 750	6 792	6 858
Дундговь	*Dundgovi*	14 535	12 377	12 185	11 185
Өмнөговь	*Omnogovi*	11 612	10 258	9 751	9 279
Сэлэнгэ	*Selenge*	9 123	8 948	8 361	7 741
Төв	*Tov*	18 317	19 086	18 060	17 267
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**38 003**	**37 109**	**35 513**	**32 935**
Дорнод	*Dornod*	8 499	8 302	8 379	7 360
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	15 973	15 142	14 921	13 988
Хэнтий	*Khentii*	13 531	13 665	12 213	11 587
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**5 359**	**5 304**	**4 773**	**2 949**

10.15 МАЛЧДЫН НАСНЫ БҮТЭЦ

AGE COMPOSITION OF HERDSMEN

хувь *percentage*

Насны бүлэг	*Age group*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
16-35	*16-35*	45.1	43.5	41.5	40.7
36-55*/60**	*36-55*/60***	41.1	43.5	46.0	49.7
56*+/61**+	*56*+/61**+*	13.8	13.0	12.5	9.6

Тайлбар: * Эмэгтэй
** Эрэгтэй

*Note: * Female*
*** Male*

10.16 МАЛ БҮХИЙ ӨРХИЙН БҮЛЭГЛЭЛТ, малын тооны бүлгээр

GROUPING OF HOUSEHOLDS WITH LIVESTOCK, by group for number of livestock

Малын тооны бүлэг *Number of livestock*	2009	2010	2011	2012
Дүн *Total*	**226 649**	**216 574**	**211 743**	**207 818**
≤10	17 344	21 886	19 100	16 827
11-30	23 757	30 944	27 017	23 449
31-50	20 541	23 666	20 340	17 792
51-100	37 080	39 507	36 052	32 902
101-200	54 828	49 040	49 435	48 474
201-500	54 865	39 923	45 805	50 468
501-999	14 124	9 202	11 188	14 276
1000-1499	3 508	2 041	2 364	3 046
1500-2000	403	246	270	385
2001+	199	119	172	199

10.17 МАЛЧИН ӨРХИЙН БҮЛЭГЛЭЛТ, малын тооны бүлгээр, 2012

GROUPING OF HERDER HOUSEHOLDS, by group for number of livestock, in 2012

Малын тооны бүлэг *Number of livestock*	Малчин өрхийн тоо *Number of herder households*	Малчин өрхийн малын тоо, мян. толгой *Number of livestock in herder households, thous.heads*	үүнээс: *of which:*				
			Адуу *Horse*	Үхэр *Cattle*	Тэмээ *Camel*	Хонь *Sheep*	Ямаа *Goat*
Дүн Total	**146 081**	**35 713.4**	**2 019.9**	**2 108.1**	**285.7**	**15 987.3**	**15 312.5**
≤10	3 972	24.8	3.1	13.3	0.2	2.6	5.5
11-30	10 280	213.1	17.1	59.5	1.3	46.6	88.6
31-50	9 465	383.8	28.4	66.7	2.7	106.0	180.0
51-100	21 236	1 590.7	109.5	185.3	13.0	507.1	775.9
101-200	38 262	5 618.9	326.4	421.2	46.9	2 060.3	2 764.1
201-500	45 682	14 293.9	761.6	743.6	127.6	6 098.6	6 562.5
501-999	13 669	9 062.0	490.0	408.4	68.0	4 598.9	3 496.6
1000-1499	2 950	3 405.1	204.3	155.4	19.2	1 901.1	1 125.1
1500-2000	370	623.6	43.5	30.2	4.9	369.5	175.5
2001+	195	497.5	36.0	24.5	1.9	296.5	138.5

10.18 МАЛЧИН ӨРХИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

SELECTED INDICATORS OF HERDER HOUSEHOLDS

мян. өрх *thous.households*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Цахилгаан үүсгүүртэй	*With electric engine*	131.3	132.6	136.0	119.8
Телевизортой	*With TV*	117.3	120.6	125.1	108.7
Бүх төрлийн автомашинтай	*With cars*	40.2	44.6	48.6	41.2
Трактортой	*With tractor*	2.8	2.6	2.8	3.5
Мотоциклтой	*With motocycle*	62.7	66.9	74.9	63.0
Хийсэн эсгий, мян.м	*Actual produced felt, thous.m*	138.0	99.8	163.4	64.8

10.19 МАЛЧИН ӨРХИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012

SELECTED INDICATORS OF HERDER HOUSEHOLDS, by regions, aimags and the Capital, in 2012

Аймаг, нийслэл	Aimags and the Capital	Малчин өрхийн тоогоор *By number of herder households*				
		цахилгаан үүсгүүртэй *with electric engine*	телевизортой *with TV*	авто машинтай *with cars*	мотоциклтой *with motor cycle*	трактортой *with tractor*
БҮГД	***TOTAL***	**119 831**	**108 737**	**41 229**	**63 043**	**3 549**
	Баруун бүс			***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**31 323**	**26 898**	**9 452**	**16 662**	**323**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	6 451	5 167	1 777	2 812	17
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	5 575	4 865	1 748	3 342	18
Завхан	*Zavkhan*	7 253	6 590	2 881	4 260	74
Увс	*Uvs*	6 273	5 067	1 309	2 822	71
Ховд	*Khovd*	5 771	5 209	1 737	3 426	143
	Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**49 889**	**46 356**	**14 545**	**26 773**	**947**
Архангай	*Arkhangai*	10 791	9 493	3 090	4 443	96
Баянхонгор	*Bayankhongor*	8 573	7 969	2 981	6 239	18
Булган	*Bulgan*	6 829	6 592	2 541	3 161	401
Орхон	*Orkhon*	903	854	314	323	52
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	11 894	11 253	2 913	7 251	27
Хөвсгөл	*Khovsgol*	10 899	10 195	2 706	5 356	353
	Төвийн бүс			***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**24 416**	**22 512**	**11 311**	**12 517**	**1 148**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	461	429	205	253	18
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	835	753	380	189	163
Дорноговь	*Dornogovi*	2 788	2 497	1 420	1 672	14
Дундговь	*Dundgovi*	4 520	4 130	1 960	3 136	7
Өмнөговь	*Omnogovi*	4 157	3 841	2 132	2 677	16
Сэлэнгэ	*Selenge*	3 317	3 118	1 636	932	415
Төв	*Tov*	8 338	7 744	3 578	3 658	515
	Зүүн бүс			***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**12 886**	**11 677**	**5 564**	**6 926**	**1 061**
Дорнод	*Dornod*	2 931	2 774	1 205	1 568	411
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	5 027	4 360	2 014	3 020	31
Хэнтий	*Khentii*	4 928	4 543	2 345	2 338	619
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 317**	**1 294**	**357**	**165**	**70**

10.20 МАЛЫН ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНД ХАМРАГДСАН МАЛЫН ТОО, ЗАРДАЛ

NUMBER OF LIVESTOCK COVERED BY PRECAUTION ACTIVITIES FROM INFECTIOUS DISEASES AND EXPENDITURE

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд:	***For precaution of infection disease:***				
хамрагдсан малын тоо, мян.толгой / давхардсан тоогоор/	*number of covered livestock, thous.heads (duplicated)*	33 826.0	30 451.7	41 218.3	52 760.5
зарцуулсан зардал, сая төг	*expenditures, mln.tog*	3 436.1	3 573.2	4 743.1	10 517.3
1 малд ногдох зардал, төг	*expenditure per livestock, tog.*	101.6	117.3	115.1	199.3
Паразиттах өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд:	***For precaution of parasite disease***				
хамрагдсан малын тоо, мян.толгой	*number of covered livestock, thous.heads*	14 225.4	19 872.5	22 984.4	52 064.2
зарцуулсан зардал, сая төг	*expenditures, mln.tog*	463.7	685.6	648.2	2 684.0
1 малд ногдох зардал, төг	*expenditure per livestock, tog.*	32.6	34.5	28.2	51.6
Лабораторийн оношлогоо, шинжилгээнд:	***By laboratory diagnosis:***				
хамрагдсан малын тоо, мян.толгой	*number of covered livestock, thous.heads*	922.1	1 029.0	1 018.0	718.0
зарцуулсан зардал, сая төг	*expenditures, mln.tog*	180.0	1 069.9	694.8	437.9
1 малд ногдох зардал, төг	*expenditure per livestock, tog.*	195.2	1 039.7	682.5	609.9
Гоц халдварт өвчний вакцинжуулалтад:	***By vaccinations anti-contagious:***				
хамрагдсан малын тоо, мян.толгой	*number of covered livestock, thous.heads*	6 718.1	9 245.7	17 150.3	27 034.3
зарцуулсан зардал, сая төг	*expenditures, mln.tog*	1 217.6	1 714.3	1 779.3	4 016.4
1 малд ногдох зардал, төг	*expenditure per livestock, tog.*	181.2	185.4	103.7	148.6

Эх үүсвэр: Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн яамны мэдээ
Source: Data of the Ministry of Industry and Agriculture

10.21 ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, ПАРАЗИТТАХ ӨВЧНӨӨР ӨВЧИЛСӨН, ЭДГЭРСЭН МАЛЫН ТОО

NUMBER OF LIVESTOCK SUFFERED FROM INFECTIOUS AND PARASITE DISEASES AND SURVIVED

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Халдварт өвчин	***Infectious disease***				
Өвчин гарсан сум, давхардсан тоогоор	*Number of soums affected by infectious diseases, (by duplicated numbers)*	358	520	542	448
Өвчилсөн малын тоо, бүгд, мян.тол	*Number of diseased livestock, thous. heads*	42.3	22.3	86.3	11.1
Эдгэрсэн малын тоо, бүгд, мян.тол	*Number of livestock that survived, thous.heads*	39.4	19.8	85.0	9.2
Паразиттах өвчин	***Parasite disease***				
Өвчин гарсан сум, давхардсан тоогоор	*Number of soums affected by infectious diseases, (by duplicated numbers)*	1105	605	632	749
Өвчилсөн малын тоо, бүгд, мян.тол	*Number of diseased livestock, thous. heads*	721.9	609.4	518.1	509.9
Эдгэрсэн малын тоо, бүгд, мян.тол	*Number of livestock that survived, thous.heads*	719.3	603.8	515.9	509.1

Эх үүсвэр: Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн яамны мэдээ
Source: Data of the Ministry of Industry and Agriculture

10.22 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЭДЭЛБЭР ГАЗАР

AGRICULTURAL AREAS

мян.га *thous.hectar*

Төрөл	*Type*	2009	2010	2011	2012
Хөдөө аж ахуйн газар	***Agricultural land***	**115 586.2**	**115 525.8**	**115 490.8**	**115 399.9**
Хөдөө аж ахуйн эдэлбэр газар-бүгд	***Agricultural areas-total***	**113 676.1**	**113 587.6**	**113 506.4**	**113 396.1**
Үүнээс:	*Of which:*				
хадлан, бэлчээрийн талбай	*meadows & pastures*	113 052.3	112 970.5	112 892.7	112 744.8
хагалсан газар	*arable land natural*	623.9	617.1	613.7	651.3
Нийт тариалсан талбай	*Sown area-total*	282.2	315.3	345.9	379.8
Үүнээс:	*Of which:*				
үр тариа	*cereals*	252.4	259.2	299.9	306.2
төмс	*potato*	13.5	13.8	15.4	16.8
хүнсний ногоо	*vegetables*	6.5	7.0	7.8	7.9
тэжээлийн ургамал	*fodder crops*	3.3	11.1	10.9	13.8

10.23 ТАРИАЛСАН ТАЛБАЙ, ургамлын төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр

SOWN AREAS, by type of plants, by regions, aimags and the Capital

га *hectar*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	БҮГД		***TOTAL***		
БҮГД	***TOTAL***	**282 167.7**	**315 295.1**	**345 935.0**	**379 761.2**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**9 392.5**	**12 525.9**	**17 087.9**	**20 775.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	741.6	1 134.2	1 201.3	1 246.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 934.4	1 642.8	1 904.3	2 145.6
Завхан	*Zavkhan*	867.5	1 522.3	2 522.3	4 114.5
Увс	*Uvs*	3 553.0	5 583.0	7 822.6	10 386.6
Ховд	*Khovd*	2 296.0	2 643.7	3 637.4	2 882.4
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**52 318.3**	**60 340.0**	**59 315.6**	**66 220.9**
Архангай	*Arkhangai*	4 810.0	5 307.2	4 936.3	5 080.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	484.9	533.1	665.7	701.8
Булган	*Bulgan*	28 510.2	33 042.3	32 489.6	35 897.1
Орхон	*Orkhon*	2 793.5	3 634.2	3 398.7	3 843.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 637.9	3 050.6	3 572.5	4 972.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	14 081.8	14 772.6	14 252.8	15 725.3
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**207 969.4**	**226 151.2**	**249 853.4**	**257 714.1**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	47.3	43.6	53.2	17.0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	12 064.4	13 706.7	14 297.9	15 541.0
Дорноговь	*Dornogovi*	116.9	96.8	89.2	110.7
Дундговь	*Dundgovi*	99.0	124.9	108.2	94.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	175.9	155.6	163.7	207.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	145 022.2	147 210.3	164 327.0	158 901.3
Төв	*Tov*	50 443.7	64 813.3	70 814.1	82 842.2
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**11 353.4**	**15 143.8**	**18 732.1**	**33 603.8**
Дорнод	*Dornod*	2 945.4	4 572.7	9 835.9	18 409.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	185.1	261.4	126.7	142.5
Хэнтий	*Khentii*	8 222.9	10 309.7	8 769.5	15 051.6
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 134.1**	**1 134.3**	**945.9**	**1 447.0**

(Хүснэгт 10.23-ын үргэлжлэл *Table 10.23 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	УР ТАРИА		***CEREALS***		
БҮГД	***TOTAL***	**252 389.8**	**259 196.7**	**299 927.4**	**306 234.8**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 552.9**	**6 328.0**	**8 992.0**	**12 822.2**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	4.5	18.8	47.8	38.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	776.2	594.4	656.6	752.0
Завхан	*Zavkhan*	256.5	270.0	1 310.0	3 250.0
Увс	*Uvs*	2 940.8	4 724.5	6 518.2	8 443.0
Ховд	*Khovd*	574.9	720.3	459.4	339.2
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**47 880.3**	**53 317.7**	**50 934.5**	**58 392.4**
Архангай	*Arkhangai*	4 000.0	3 515.0	3 050.0	3 780.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	4.2	23.0	5.4	5.5
Булган	*Bulgan*	27 249.1	31 114.0	29 522.0	33 185.5
Орхон	*Orkhon*	2 008.0	2 911.0	2 551.1	3 119.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	981.0	1 716.7	2 100.0	3 406.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	13 638.0	14 038.0	13 706.0	14 895.9
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	**Subtotal**	**189 766.6**	**186 524.0**	**222 749.0**	**211 510.2**
Дархан-Уул	Darkhan-Uul	8 659.0	6 823.0	11 041.4	9 050.9
Өмнөговь	Omnogovi	-	-	-	17.4
Сэлэнгэ	Selenge	136 850.6	129 416.7	151 807.3	140 146.9
Төв	Tov	44 257.0	50 284.3	59 900.3	62 295.0
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**10 190.0**	**13 027.0**	**17 251.9**	**23 510.0**
Дорнод	*Dornod*	2 670.0	4 130.0	9 412.4	13 030.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	100.0	80.0	-	-
Хэнтий	*Khentii*	7 420.0	8 817.0	7 839.5	10 480.0

(Хүснэгт 10.23-ын үргэлжлэл *Table 10.23 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	ТӨМС		***POTATOES***		
БҮГД	***TOTAL***	**13 524.0**	**13 813.7**	**15 375.6**	**16 820.7**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 757.4**	**1 930.2**	**2 158.0**	**2 270.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	346.4	359.7	351.2	375.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	218.8	200.0	234.9	280.2
Завхан	*Zavkhan*	228.5	251.1	285.5	277.4
Увс	*Uvs*	239.5	222.7	234.4	276.1
Ховд	*Khovd*	724.2	896.8	1 052.0	1 062.0
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 800.7**	**2 501.5**	**2 683.5**	**2 564.5**
Архангай	*Arkhangai*	600.5	363.4	438.2	383.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	291.1	271.8	305.4	269.8
Булган	*Bulgan*	875.5	847.0	813.5	828.1
Орхон	*Orkhon*	482.8	416.6	435.4	359.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	252.6	281.0	312.0	327.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	298.2	321.7	379.0	395.9
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 715.5**	**8 039.3**	**9 360.7**	**10 473.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	18.5	9.2	11.7	4.5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 085.4	960.0	1 001.8	1 189.5
Дорноговь	*Dornogovi*	66.1	40.2	37.0	52.3
Дундговь	*Dundgovi*	55.2	60.3	66.0	45.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	94.8	83.2	83.6	65.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 831.7	2 903.1	3 339.8	4 064.4
Төв	*Tov*	3 563.8	3 983.3	4 820.8	5 051.2
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**609.6**	**804.1**	**764.4**	**822.9**
Дорнод	*Dornod*	180.1	312.5	242.3	273.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	46.7	59.0	67.1	64.5
Хэнтий	*Khentii*	382.8	432.6	455.0	484.6
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**640.8**	**538.6**	**409.0**	**689.4**

(Хүснэгт 10.23-ын үргэлжлэл *Table 10.23 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	ХҮНСНИЙ НОГОО		***VEGETABLES***		
БҮГД	***TOTAL***	**6 517.9**	**7 032.2**	**7 793.0**	**7 854.2**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 179.6**	**1 181.1**	**1 431.9**	**1 591.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	109.3	126.3	133.1	141.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	117.5	109.7	150.7	205.7
Завхан	*Zavkhan*	95.0	104.7	149.4	148.9
Увс	*Uvs*	151.2	172.1	175.4	208.2
Ховд	*Khovd*	706.6	668.4	823.3	887.5
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 150.0**	**1 196.1**	**1 213.7**	**1 284.1**
Архангай	*Arkhangai*	170.0	128.8	138.8	135.2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	113.1	136.1	129.5	198.6
Булган	*Bulgan*	312.0	329.3	330.7	274.0
Орхон	*Orkhon*	302.7	299.1	332.6	355.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	131.6	142.2	147.3	159.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	120.6	160.6	134.8	161.0
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 516.3**	**3 952.0**	**4 419.1**	**4 200.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	5.8	12.2	17.5	4.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	600.0	916.8	916.7	961.6
Дорноговь	*Dornogovi*	42.8	48.6	35.6	38.4
Дундговь	*Dundgovi*	17.8	18.2	20.2	15.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	56.3	44.9	44.3	48.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 694.2	1 792.2	2 049.9	2 139.9
Төв	*Tov*	1 099.4	1 119.2	1 334.9	992.5
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	**Subtotal**	**299.6**	**358.3**	**373.4**	**328.1**
Дорнод	Dornod	95.3	130.2	138.2	88.6
Сүхбаатар	Sukhbaatar	24.2	28.0	30.2	23.7
Хэнтий	Khentii	180.1	200.1	205.0	215.8
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**372.4**	**344.7**	**354.9**	**449.9**

(Хүснэгт 10.23-ын үргэлжлэл *Table 10.23 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	ТЭЖЭЭЛИЙН УРГАМАЛ		***FODDER CROPS***		
БҮГД	***TOTAL***	**3 305.5**	**11 133.2**	**10 874.0**	**13 783.6**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 659.1**	**2 611.9**	**3 976.9**	**3 092.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	281.4	629.4	669.2	672.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	580.4	532.0	627.2	756.1
Завхан	*Zavkhan*	287.5	896.5	777.4	438.2
Увс	*Uvs*	221.5	198.8	609.6	681.3
Ховд	*Khovd*	288.3	355.2	1 293.5	544.9
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**487.3**	**2 429.1**	**2 155.2**	**2 256.5**
Архангай	*Arkhangai*	39.5	1 300.0	1 199.3	782.2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	76.5	97.7	177.2	160.2
Булган	*Bulgan*	73.6	397.0	146.6	464.0
Орхон	*Orkhon*	-	-	2.0	2.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	272.7	482.1	597.1	575.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	25.0	152.3	33.0	272.5
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 023.9**	**5 750.4**	**4 487.5**	**7 800.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	23.1	22.2	24.0	7.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	208.0	230.0	397.0
Дорноговь	*Dornogovi*	8.0	7.0	16.6	14.9
Дундговь	*Dundgovi*	26.0	46.4	22.1	14.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	24.8	27.5	35.8	63.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	342.5	1 264.2	1 676.5	2 140.0
Төв	*Tov*	599.5	4 175.1	2 482.5	5 164.1
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	**Subtotal**	**14.2**	**94.4**	**72.4**	**386.8**
Дорнод	Dornod	-	-	43.0	10.5
Сүхбаатар	Sukhbaatar	14.2	94.4	29.4	42.3
Хэнтий	Khentii	-	-	-	334.0
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**121.0**	**247.5**	**182.0**	**247.0**

Нийт тариалсан талбай, мян.га

Total sown area, thous.hectar

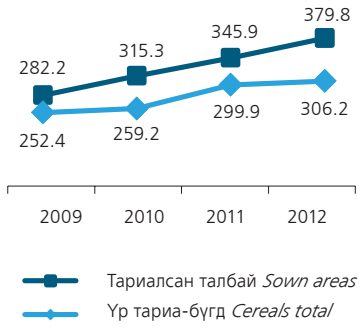

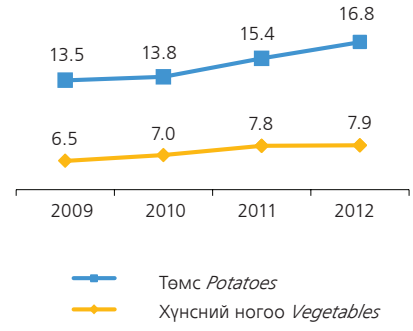

10.24 ХУРААСАН НИЙТ УРГАЦ, ургамлын төрлөөр

TOTAL CROPS, by type of plants

мян.т *thous.t*

Төрөл	*Type*	2009	2010	2011	2012
Ур тариа-бүгд	***Cereals-total***	**391.7**	**355.1**	**446.1**	**479.3**
Улаан буудай	*Wheat*	388.1	345.5	435.9	465.3
Арвай	*Barley*	1.8	4.3	4.4	5.9
Овьёос	*Oats*	1.5	4.3	4.3	5.9
Төмс	*Potatoes*	151.2	168.0	201.6	245.9
Хүнсний ногоо	*Vegetables*	78.0	82.3	99.0	98.9
Тэжээлийн ургамал	*Fodder crops*	10.4	34.8	40.4	46.2
Техникийн ургамал	*Technical crops*	3.6	11.1	6.1	21.0
Жимс, жимсгэнэ	*Fruits*	0.3	0.6	1.8	0.6

Хураасан ургац, мян.т

Total crops, thous.t

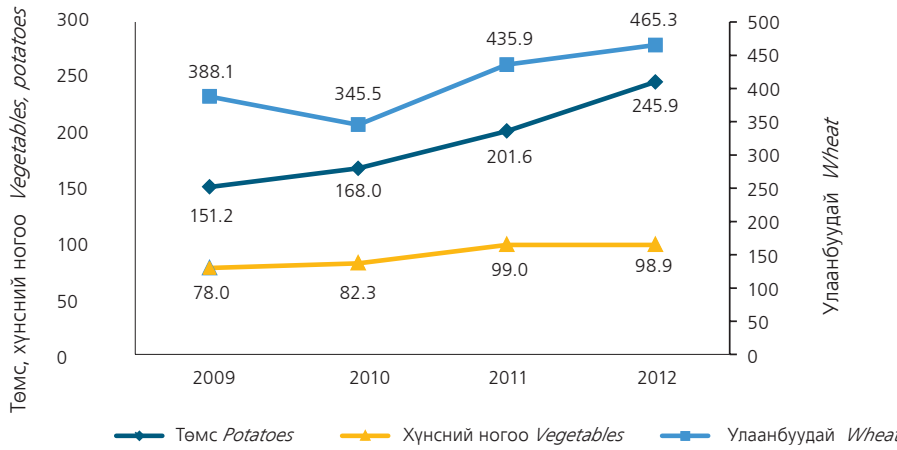

10.25 НЭГ ГА ТАЛБАЙГААС ХУРААСАН УРГАЦ, ургамлын төрлөөр

YIELDS OF STAPLE AGRICULTURAL CROPS PER HECTAR, by type of plants

цн *centner*

Төрөл	*Type*	2009	2010	2011	2012
Ур тариа	*Cereals*	15.5	13.7	14.9	15.7
Улаан буудай	*Wheat*	15.6	13.8	15.0	15.6
Арвай	*Barley*	12.6	9.0	14.7	14.1
Овьёос	*Oats*	10.7	12.8	11.5	17.9
Төмс	*Potatoes*	111.8	121.6	131.1	146.2
Тэжээлийн ургамал	*Fodder crops*	29.5	31.3	37.2	33.5
Техникийн ургамал	*Technical crops*	5.9	4.8	5.6	6.3

10.26 ХУРААСАН УРГАЦ, ургамлын төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр

TOTAL CROPS, and type of plants, by regions, aimags and the Capital

т *t*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	ҮР ТАРИА			***CEREALS***	
БҮГД	***TOTAL***	**391 658.7**	**355 060.8**	**446 050.5**	**479 348.8**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**6 435.5**	**7 823.5**	**10 266.6**	**10 604.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	4.1	43.7	121.4	88.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 293.2	838.9	832.8	1 169.6
Завхан	*Zavkhan*	118.1	616.0	1 005.8	1 320.0
Увс	*Uvs*	4 011.4	5 715.5	7 860.3	7 622.6
Ховд	*Khovd*	1 008.7	609.4	446.3	403.8
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**81 573.2**	**64 830.3**	**78 485.3**	**78 681.4**
Архангай	*Arkhangai*	2 480.0	2 843.0	3 619.0	3 550.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	7.5	11.7	10.9	7.6
Булган	*Bulgan*	48 427.1	36 422.4	44 742.7	45 917.0
Орхон	*Orkhon*	4 977.0	6 367.0	4 652.8	7 366.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	702.0	1 088.5	2 057.0	2 983.0
Хөвсгөл	*Khovsgol*	24 979.6	18 097.7	23 402.9	18 857.8
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**288 932.5**	**270 047.4**	**343 536.1**	**361 424.4**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	9 642.6	9 737.6	16 803.8	12 820.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	211 772.7	177 658.8	219 205.8	240 733.0
Төв	*Tov*	67 517.2	82 651.0	107 526.5	107 870.6
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**14 717.5**	**12 359.7**	**13 762.5**	**28 639.0**
Дорнод	*Dornod*	4 357.5	4 993.6	5 506.5	14 149.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	60.0	40.0	-	-
Хэнтий	*Khentii*	10 300.0	7 326.1	8 256.0	14 490.0
	ТӨМС			***POTATOES***	
БҮГД	***TOTAL***	**151 211.0**	**167 955.7**	**201 638.9**	**245 935.0**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**17 513.6**	**21 681.7**	**25 683.8**	**26 938.8**
Баян-Өлгий	Bayan-Olgii	3 289.4	3 992.9	4 050.0	4 161.7
Говь-Алтай	Govi-Altai	1 815.8	1 269.6	1 504.0	1 930.2
Завхан	Zavkhan	1 673.7	2 201.8	3 533.5	3 187.0
Увс	Uvs	2 231.1	2 194.6	2 581.8	3 100.9
Ховд	Khovd	8 503.6	12 022.8	14 014.5	14 559.0
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**23 965.8**	**24 836.5**	**26 246.3**	**25 218.8**
Архангай	*Arkhangai*	3 283.9	4 015.1	4 020.2	3 508.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 494.6	2 418.6	3 108.6	2 645.2
Булган	*Bulgan*	8 137.3	8 251.5	9 005.0	8 842.5
Орхон	*Orkhon*	4 587.1	4 733.3	4 175.7	3 221.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 492.0	2 655.0	3 068.9	3 662.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 970.9	2 763.0	2 867.9	3 339.1
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**98 975.5**	**108 406.1**	**136 708.0**	**178 279.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	96.9	91.9	73.1	34.9
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	13 626.6	13 645.6	14 276.5	14 208.0
Дорноговь	*Dornogovi*	166.9	213.1	224.3	207.8
Дундговь	*Dundgovi*	460.4	304.5	174.4	121.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	781.4	621.1	743.7	636.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	43 669.4	42 749.6	55 374.6	62 264.7
Төв	*Tov*	40 173.9	50 780.4	65 841.4	100 805.3
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**6 758.0**	**7 733.9**	**7 700.8**	**10 315.4**
Дорнод	*Dornod*	1 777.2	2 816.5	2 253.3	3 031.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	366.4	437.4	647.5	683.2
Хэнтий	*Khentii*	4 614.4	4 480.0	4 800.0	6 600.9
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**3 998.1**	**5 297.5**	**5 300.0**	**5 182.7**

(Хүснэгт 10.26-гийн үргэлжлэл *Table 10.26 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	ХҮНСНИЙ НОГОО			***VEGETABLES***	
БҮГД	***TOTAL***	**77 976.0**	**82 266.4**	**98 973.9**	**98 917.6**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**12 658.9**	**12 719.8**	**16 671.8**	**18 788.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 124.8	1 611.8	1 590.0	1 691.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	838.0	711.8	804.4	1 348.3
Завхан	*Zavkhan*	888.0	1 062.6	2 129.1	1 807.9
Увс	*Uvs*	2 822.8	1 865.8	1 746.2	2 592.2
Ховд	*Khovd*	6 985.3	7 467.8	10 402.1	11 348.6
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**11 082.2**	**12 232.9**	**13 090.3**	**12 936.2**
Архангай	*Arkhangai*	1 103.8	1 247.5	1 245.5	1 346.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 040.6	1 218.9	1 390.1	1 275.2
Булган	*Bulgan*	3 215.7	3 217.0	3 980.4	3 622.0
Орхон	*Orkhon*	3 125.7	3 732.9	3 870.7	3 338.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 446.4	1 458.5	1 648.2	1 991.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 150.0	1 358.1	955.4	1 362.0
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**48 722.5**	**50 752.3**	**61 685.0**	**59 781.6**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	22.3	69.7	114.6	27.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	7 829.6	7 829.5	13 144.7	12 928.9
Дорноговь	*Dornogovi*	133.2	169.8	143.2	181.4
Дундговь	*Dundgovi*	73.2	48.7	34.5	29.9
Өмнөговь	*Omnogovi*	468.6	408.5	518.7	474.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	29 206.4	30 252.9	34 867.3	34 768.3
Төв	*Tov*	10 989.2	11 973.3	12 862.0	11 371.3
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 743.8**	**3 547.0**	**3 920.0**	**4 274.6**
Дорнод	*Dornod*	993.8	887.3	1 022.4	738.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	176.0	217.2	212.1	223.1
Хэнтий	*Khentii*	2 574.0	2 442.5	2 685.5	3 312.7
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 768.6**	**3 014.4**	**3 606.8**	**3 137.2**
	ТЭЖЭЭЛИЙН УРГАМАЛ			***FODDER CROPS***	
БҮГД	***TOTAL***	**10 357.0**	**34 792.3**	**40 444.1**	**46 219.2**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 700.8**	**12 472.1**	**13 994.3**	**10 017.2**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	570.0	4 824.1	4 830.0	4 865.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 467.4	1 528.1	1 684.1	1 832.5
Завхан	*Zavkhan*	549.1	2 584.5	2 258.7	1 250.4
Увс	*Uvs*	456.0	2 413.3	1 639.0	967.4
Ховд	*Khovd*	1 658.3	1 122.1	3 582.5	1 101.9
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 270.0**	**5 269.2**	**5 213.1**	**9 112.0**
Архангай	*Arkhangai*	416.0	3 396.2	3 191.0	4 818.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	206.0	359.0	601.0	510.0
Булган	*Bulgan*	277.0	480.0	457.0	417.0
Орхон	*Orkhon*	-	-	30.0	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	371.0	703.7	861.1	2 536.0
Хөвсгөл	*Khovsgol*	-	330.3	73.0	831.0
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 130.9**	**16 612.1**	**18 982.7**	**23 487.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.8	81.1	206.9	11.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	215.0	215.0	6 308.6	1 600.0
Дорноговь	*Dornogovi*	22.0	0.1	93.9	40.1
Дундговь	*Dundgovi*	3.9	37.2	11.1	13.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	210.2	266.6	232.8	281.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	618.5	2 237.2	6 460.7	4 602.4
Төв	*Tov*	3 060.5	13 774.9	5 668.7	16 938.8
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**33.3**	**14.4**	**1 695.9**	**1 814.8**
Дорнод	*Dornod*	14.5	-	42.3	6.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	18.8	14.4	53.6	99.8
Хэнтий	*Khentii*	-	-	1 600.0	1 709.0
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**222.0**	**424.5**	**558.1**	**1 787.5**

(Хүснэгт 10.26-гийн үргэлжлэл *Table 10.26 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	ЖИМС, ЖИМСГЭНЭ			***FRUIT***	
БҮГД	***TOTAL***	**342.4**	**578.2**	**1 833.8**	**594.9**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**210.9**	**250.3**	**1 392.7**	**310.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	-	5.0	17.0	13.9
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	71.0	64.0	54.0	100.7
Увс	*Uvs*	131.9	159.8	1 258.7	122.1
Ховд	*Khovd*	8.0	21.5	63.0	73.3
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**1.5**	**3.1**	**6.1**	**40.2**
Булган	*Bulgan*	1.5	3.1	4.5	36.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	1.6	3.4
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**89.4**	**254.2**	**365.0**	**198.7**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	30.8	29.9	167.3	22.4
Дундговь	*Dundgovi*	4.0	3.1	0.3	1.3
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	-	0.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	0.7	0.7	3.4	4.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	21.1	139.7	63.5	113.4
Төв	*Tov*	32.9	80.9	130.5	57.0
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**0.0**	**0.3**	**0.9**	**1.8**
Дорнод	*Dornod*	0.0	0.2	-	0.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	0.1	0.1	0.5
Хэнтий	*Khentii*	-	-	0.8	0.7
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**40.5**	**70.3**	**69.1**	**44.2**

10.27 НЭГ ГА ТАЛБАЙГААС ХУРААСАН УР ТАРИА, ТӨМС, бүс, аймаг, нийслэлээр

YIELDS OF CEREALS, POTATOES PER HECTAR, by regions, aimags and the Capital

цн *centner*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
	УР ТАРИА			***CEREALS***	
Улсын дундаж	***National average***	**15.5**	**13.7**	**14.9**	**15.7**
	Баруун бүс			***Western region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**14.1**	**12.4**	**11.4**	**8.3**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	9.1	23.2	25.4	23.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	16.7	14.1	12.7	15.6
Завхан	*Zavkhan*	4.6	22.8	7.7	4.1
Увс	*Uvs*	13.6	12.1	12.1	9.0
Ховд	*Khovd*	17.5	8.5	9.7	11.9
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**17.0**	**12.2**	**15.4**	**13.5**
Архангай	*Arkhangai*	6.2	8.1	11.9	9.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	17.9	5.1	20.2	13.8
Булган	*Bulgan*	17.8	11.7	15.2	13.8
Орхон	*Orkhon*	24.8	21.9	18.2	23.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	7.2	6.3	9.8	8.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	18.3	12.9	17.1	12.7
	Төвийн бүс			***Central region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**15.2**	**14.5**	**15.4**	**17.1**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	11.1	14.3	15.2	14.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	15.5	13.7	14.4	17.2
Төв	*Tov*	15.3	16.4	18.0	17.3
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**14.4**	**9.5**	**8.0**	**12.2**
Дорнод	*Dornod*	16.3	12.1	5.9	10.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	6.0	5.0	-	-
Хэнтий	*Khentii*	13.9	8.3	10.5	13.8
	ТӨМС			***POTATOES***	
Улсын дундаж	***National average***	**111.8**	**121.6**	**131.1**	**146.2**
	Баруун бүс			***Western region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**99.7**	**112.3**	**119.0**	**118.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	95.0	111.0	115.3	111.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	83.0	63.5	64.0	68.9
Завхан	*Zavkhan*	73.2	87.7	123.8	114.9
Увс	*Uvs*	93.2	98.6	110.1	112.3
Ховд	*Khovd*	117.4	134.1	133.2	137.1
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**85.6**	**99.3**	**97.8**	**98.3**
Архангай	*Arkhangai*	54.7	110.5	91.7	91.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	85.7	89.0	101.8	98.0
Булган	*Bulgan*	92.9	97.4	110.7	106.8
Орхон	*Orkhon*	95.0	113.6	95.9	89.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	98.7	94.5	98.4	111.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	99.6	85.9	75.7	84.3
	Төвийн бүс			***Central region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**128.3**	**134.8**	**146.0**	**170.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	52.4	99.9	62.5	77.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	125.5	142.1	142.5	119.4
Дорноговь	*Dornogovi*	25.2	53.0	60.6	39.7
Дундговь	*Dundgovi*	83.4	50.5	26.4	26.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	82.4	74.7	89.0	96.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	154.2	147.3	165.8	153.2
Төв	*Tov*	112.7	127.5	136.6	199.6
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**110.9**	**96.2**	**100.7**	**125.4**
Дорнод	*Dornod*	98.7	90.1	93.0	110.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	78.5	74.1	96.5	105.9
Хэнтий	*Khentii*	120.5	103.6	105.5	136.2
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**62.4**	**98.4**	**129.6**	**75.2**

10.28 БАЙГАЛИЙН ХАДЛАН, БЭЛТГЭСЭН ТЭЖЭЭЛ , төрлөөр

GROSS HAY HARVEST AND LAYING-IN OF FODDER, by type

мян.т *thous.t*

Төрөл	*Type*	2009	2010	2011	2012
Бэлтгэсэн өвс хадлан	*Gross hay harvest*	912.3	1 137.3	1 195.2	1 175.1
Ашигласан сүрэл	*Used straw-total*	8.5	8.3	7.9	4.6
Гар тэжээл, тэжээлийн нэгжээр	*Hand made fodder, in terms of fodder unit*	25.8	32.7	46.7	39.1
Бэлтгэсэн	*Produced mineral*	47.0	48.0	55.6	36.6
Эрдэс тэжээл	*Fodder*				
Ашигласан үр тарианы хаягдал	*Wastage of the used cereals*	8.9	11.1	4.5	14.4
Тэжээл-бүгд, тэжээлийн нэгжээр	*Fodder-total, in terms of fodder unit*	499.2	618.6	663.2	624.6

10.29 МАЛЫН ТЭЖЭЭЛ, тэжээлийн нэгжид шилжүүлснээр, бүс, аймаг, нийслэлээр

FODDER , by terms of fodder unit, regions, aimags and the capital

мян.т *thous.t*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**499.2**	**618.6**	**663.2**	**624.6**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**95.2**	**112.4**	**129.1**	**109.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	26.1	33.4	36.1	31.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4.0	4.9	6.3	3.7
Завхан	*Zavkhan*	9.0	9.8	15.9	12.7
Увс	*Uvs*	25.7	27.4	31.8	27.7
Ховд	*Khovd*	30.4	36.9	39.0	33.9
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**143.5**	**196.7**	**224.2**	**200.8**
Архангай	*Arkhangai*	25.3	40.7	40.8	39.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1.1	3.7	2.9	3.0
Булган	*Bulgan*	38.7	49.9	52.1	51.0
Орхон	*Orkhon*	4.0	4.5	4.3	5.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	17.9	26.9	25.3	22.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	56.4	71.0	98.9	79.1
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**166.7**	**193.5**	**199.1**	**201.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.7	1.8	1.5	1.5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	27.6	28.1	29.2	35.4
Дорноговь	*Dornogovi*	1.0	0.8	0.8	1.1
Дундговь	*Dundgovi*	1.6	4.7	4.9	4.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	3.2	3.5	4.1	3.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	75.4	103.5	83.4	87.0
Төв	*Tov*	57.2	51.0	75.3	68.9
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**75.8**	**107.1**	**99.6**	**102.4**
Дорнод	*Dornod*	24.4	29.8	26.8	26.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	7.0	11.9	12.2	10.1
Хэнтий	*Khentii*	44.4	65.4	60.6	66.1
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**18.0**	**8.9**	**11.1**	**10.2**

10.30 МАЛЫН ТЭЖЭЭЛ, төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр

FODDER, by type and regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БЭЛТГЭСЭН ӨВС ХАДЛАН, МН.Т			***GROSS HAY HARVEST, THOUS.T***		
БҮГД	***TOTAL***	**912.3**	**1 137.3**	**1 195.2**	**1 175.1**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**153.7**	**196.1**	**220.2**	**197.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	42.8	55.5	61.5	58.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3.0	5.3	6.0	4.2
Завхан	*Zavkhan*	10.4	17.1	28.6	20.5
Увс	*Uvs*	43.2	48.0	53.1	51.9
Ховд	*Khovd*	54.3	70.2	71.1	62.8
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**272.8**	**378.5**	**441.8**	**395.3**
Архангай	*Arkhangai*	53.5	84.7	85.1	82.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1.6	3.8	3.5	3.2
Булган	*Bulgan*	82.3	101.3	107.5	99.7
Орхон	*Orkhon*	8.8	9.7	9.5	11.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	14.5	31.9	33.0	32.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	112.1	147.1	203.2	166.0
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**298.1**	**345.8**	**315.8**	**358.6**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.8	3.1	1.4	2.3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	54.7	59.3	54.7	71.7
Дорноговь	*Dornogovi*	1.3	1.0	1.4	1.5
Дундговь	*Dundgovi*	0.2	0.2	0.1	0.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	1.5	3.1	3.6	3.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	152.7	203.1	164.0	175.2
Төв	*Tov*	86.8	76.1	90.6	104.6
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**149.3**	**198.7**	**194.2**	**202.5**
Дорнод	*Dornod*	50.8	58.7	57.0	55.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	7.2	12.1	11.0	11.8
Хэнтий	*Khentii*	91.3	127.9	126.2	135.4
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**38.5**	**18.1**	**23.2**	**20.9**
	АШИГЛАСАН СҮРЭЛ, Т		***USED STRAW, T***		
БҮГД	***TOTAL***	**8 531.5**	**8 277.2**	**7 861.2**	**4 600.0**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**107.3**	**732.7**	**3 332.9**	**405.9**
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	44.0	10.5	11.5	4.7
Завхан	*Zavkhan*	-	-	-	9.0
Увс	*Uvs*	19.0	712.0	3 220.0	388.7
Ховд	*Khovd*	44.3	10.2	101.4	3.4
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 679.2**	**1 435.7**	**630.0**	**1 127.4**
Архангай	*Arkhangai*	1 000.0	855.0	20.0	143.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	-	-	-	6.5
Булган	*Bulgan*	537.0	78.0	212.0	248.1
Орхон	*Orkhon*	-	3.0	-	166.4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	31.8	49.2	316.0	314.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	110.4	450.5	82.0	248.0
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**6 730.0**	**6 058.8**	**3 888.3**	**3 044.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	-	-	5.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	80.0	200.2	150.4
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	-	1.0
Дундговь	*Dundgovi*	-	-	-	1.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	-	75.1	-	6.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 891.6	4 174.7	2 059.4	866.6
Төв	*Tov*	3 838.4	1 729.0	1 628.7	2 013.2
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**15.0**	**50.0**	**10.0**	**1.6**
Дорнод	*Dornod*	-	-	-	1.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	15.0	-	10.0	-
Хэнтий	*Khentii*	-	50.0	-	-
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**–**	**–**	**–**	**20.8**

(Хүснэгт 10.30-ийн үргэлжлэл *Table 10.30 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
ГАР ТЭЖЭЭЛ, ТЭЖЭЭЛИЙН НЭГЖЭЭР, Т		***HAND MADE FODDER, IN TERMS OF FODDER UNIT, T***			
БҮГД	***TOTAL***	**25 814.9**	**32 745.2**	**46 743.8**	**39 069.0**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**12 172.6**	**12 021.2**	**14 929.7**	**12 335.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	6 615.0	6 293.5	6 755.0	5 477.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	171.3	208.5	313.3	380.6
Завхан	*Zavkhan*	1 089.4	984.1	1 444.4	823.5
Увс	*Uvs*	1 805.7	1 644.0	2 524.0	1 937.0
Ховд	*Khovd*	2 491.2	2 891.1	3 893.0	3 717.5
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 655.7**	**10 630.2**	**11 661.2**	**10 420.8**
Архангай	*Arkhangai*	795.3	1 026.1	1 191.7	1 308.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	332.9	877.5	589.0	570.7
Булган	*Bulgan*	1 064.0	1 420.0	2 600.0	2 361.0
Орхон	*Orkhon*	33.6	54.0	16.5	310.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	5 221.8	6 860.2	6 372.2	5 289.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	208.1	392.4	891.8	580.2
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 889.1**	**7 637.1**	**18 538.3**	**14 304.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	353.1	347.2	332.5	111.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	559.5	725.8	449.7	501.0
Дорноговь	*Dornogovi*	249.2	72.7	98.4	191.1
Дундговь	*Dundgovi*	890.4	3 839.0	4 059.5	3 613.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	435.3	654.6	439.9	762.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	320.0	284.1	1 203.3	601.2
Төв	*Tov*	1 081.6	1 713.7	11 955.0	8 524.1
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 538.0**	**1 906.7**	**1 224.7**	**1 599.0**
Дорнод	*Dornod*	413.0	113.8	182.8	477.1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 020.5	1 661.0	729.2	731.0
Хэнтий	*Khentii*	104.5	131.9	312.7	390.9
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**559.5**	**550.0**	**389.9**	**408.9**
БЭЛТГЭСЭН ЭРДЭС ТЭЖЭЭЛ, Т		***PRODUCED MINERAL FODDER, T***			
БҮГД	***TOTAL***	**46 995.9**	**48 044.8**	**55 611.0**	**36 583.8**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**11 764.7**	**7 007.4**	**9 248.0**	**7 025.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	-	95.0	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 797.1	1 768.0	2 719.0	1 264.9
Завхан	*Zavkhan*	3 047.5	181.8	850.5	2 112.9
Увс	*Uvs*	4 103.8	3 037.2	3 906.4	1 948.3
Ховд	*Khovd*	2 816.3	1 925.4	1 772.1	1 699.5
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**10 959.0**	**12 718.7**	**10 805.3**	**9 208.2**
Архангай	*Arkhangai*	-	92.7	142.4	863.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	-	980.0	470.0	941.0
Булган	*Bulgan*	2 563.8	2 223.9	605.7	2 288.9
Орхон	*Orkhon*	33.0	73.3	-	304.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	6 013.3	5 311.2	3 476.1	1 981.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 348.9	4 037.6	6 111.1	2 829.6
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**18 519.2**	**12 796.5**	**25 210.1**	**10 874.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	22.5	96.0	460.9	301.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 410.8	219.6	300.7	353.3
Дорноговь	*Dornogovi*	202.0	98.7	43.5	206.0
Дундговь	*Dundgovi*	569.0	756.8	748.2	935.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 975.7	1 337.5	1 937.9	801.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	3 031.0	2 180.0	3 726.3	1 881.4
Төв	*Tov*	11 308.2	8 107.9	17 992.6	6 395.1
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**5 753.0**	**15 517.2**	**10 344.9**	**9 434.0**
Дорнод	*Dornod*	1 118.5	3 177.0	979.4	775.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2 714.5	4 700.6	6 469.9	4 030.0
Хэнтий	*Khentii*	1 920.0	7 639.6	2 895.6	4 628.6
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**–**	**5.0**	**2.7**	**41.5**

(Хүснэгт 10.30-ийн үргэлжлэл *Table 10.30 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
АШИГЛАСАН ҮР ТАРИАНЫ ХАЯГДАЛ, Т		***WASTAGE OF THE USED CEREALS, T***			
БҮГД	***TOTAL***	**8 941.2**	**11 120.3**	**4 506.3**	**14 400.7**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**166.3**	**189.5**	**38.3**	**226.8**
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	53.5	46.3	17.3	15.6
Завхан	Zavkhan	-	-	-	7.7
Увс	*Uvs*	61.0	64.3	21.0	190.6
Ховд	*Khovd*	51.8	78.9	-	12.9
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 143.3**	**722.9**	**949.1**	**2 691.3**
Архангай	*Arkhangai*	-	-	68.0	77.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	-	-	-	0.1
Булган	*Bulgan*	440.3	535.5	307.2	1 504.8
Орхон	*Orkhon*	-	-	-	180.2
Өвөрхангай	Ovorkhangai	-	50.0	170.9	109.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 703.0	137.4	403.0	818.8
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**5 421.6**	**10 004.4**	**3 513.9**	**11 237.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	-	-	81.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	857.7	332.4	98.0	1 473.1
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	-	4.1
Дундговь	*Dundgovi*	-	-	-	1.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	-	6.5	-	2.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 319.1	8 577.4	1 746.0	5 465.3
Төв	*Tov*	2 244.8	1 088.1	1 669.9	4 210.5
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 210.0**	**203.5**	**5.0**	**215.7**
Дорнод	*Dornod*	-	75.5	-	137.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	10.0	-	-	16.5
Хэнтий	*Khentii*	1 200.0	128.0	5.0	61.2
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**–**	**–**	**–**	**29.2**

АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн салбарын үйл ажиллагааг аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчид, зардал, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн хэмжээ (биет болон үнийн дүнгээр), борлуулалт, үндсэн хөрөнгө болон санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүдээр илэрхийлж, аж ахуйн нэгжийн сар, жилийн тайлан, тооллого, судалгааны үр дүнгийн тоон мэдээллийг ашиглан тэдгээрийг нэгтгэн гаргадаг.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний биет хэмжээний индексийг сар бүр тооцож, статистикийн бюллетеньд тусгаж байна. Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлийг тооцоход 1967, 1986, 1995, 2000 оныг зэрэгцүүлэх үнийн суурь болгож байсныг 2008 оны 1 дүгээр сараас эхлэн 2005 оны үнийг суурь болгож байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын 300 орчим нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг сар бүрийн мэдээлэлд хамруулан судалж, үйлдвэрлэлийн биет хэмжээний индексийг тооцдог. Уг индексийг Ласпейрсын биет хэмжээний индексийн томьёогоор тодорхойлвол:

$$I_Q = \frac{\sum (Q_1 * P_0)}{\sum (Q_0 * P_0)} * 100$$

Q_1 - тайлант онд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн
Q_0 - суурь онд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн
P_0 - суурь оны үнэ

Үйлдвэрлэл нь тухайн аж ахуйн нэгжийн зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.

Тайлангийн хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээг бүтээгдэхүүний борлуулалт гэнэ.

Хэд хэдэн төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, ажил үйлчилгээ эрхэлдэг аж ахуйн нэгжийн өндөр хувийн жинтэй бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээгээр холбогдох салбарт нь хамруулдаг.

Цахилгаан станц, нүүрсний уурхайн мэдээг үндэслэн цахилгаан, дулааны эрчим хүч, нүүрсний тэнцлийг жилд нэг удаа нэгтгэн гаргаж байна.

Үйлдвэрлэсэн, импортлосон болон экспортлосон цахилгаан эрчим хүч, нүүрсний хэмжээ, цахилгаан станцын дотоод хэрэглээ, түгээлтийн болон шугамын алдагдал, хуваарилалтыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны голлох салбараар ангилж, зөвхөн биет хэмжээгээр тэнцэлд тусгаж байна.

INDUSTRY

This section provides statistics on the state of the industrial sector by number of establishments, their size, expenditures, volume of production (in volume and value), sales and main indicators of fixed assets and financial statements. These statistics are compiled by using the monthly and annual establishment reports and results of censuses and surveys.

A monthly index of the industrial production is calculated and published in the Statistical Bulletin. The total industrial production had been estimated at 1967, 1986, 1995 and 2000 constant prices. From January 2008 onwards, it has been estimated using prices of 2005 as the base year.

About 300 industrial products are collected for the monthly release and the production volume index is calculated. The production volume index:

$$I_Q = \frac{\sum (Q_1 * P_0)}{\sum (Q_0 * P_0)} * 100$$

Q_1 - product's volume of the current year
Q_0 - product's volume of the base year
P_0 - prices of the product of the base year

The production output refers to the products and services for the particular establishment market and the products and services for their final use.

Selling of products is defined as the amount of the production sold and services executed out in current year. The entities that produce different types of products and services are classified by the products and services which they produce mostly.

The National Statistical Office compiles the balance figures of electricity, thermal energy, and coal once a year based on information of power stations and coal mines. The amount of electric energy produced and imported and exported, volume of coal, internal use of electric power stations, and energy losses in the course of the transmission and distributions of electricity are classified by the main sectors of economic activities and included in the balance in their volume.

11.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр

GROSS INDUSTRIAL OUTPUT, by international standard industrial classification, at current prices

сая төг *mln.tog*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012*
Бүгд	***Total***	**3 441 909.0**	**4 987 002.6**	**6 729 805.5**	**7 776 714.3**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	***Mining and quarring***	**2 157 886.5**	**3 097 024.2**	**4 168 130.1**	**4 534 972.9**
Нүүрс олборлолт	*Mining of coal and lignite, extraction of peat*	482 850.4	926 795.1	1 842 132.9	1 881 063.0
Газрын тос олборлолт	*Extraction of crude petroleum*	147 261.1	205 684.5	328 672.3	480 110.2
Төмрийн хүдэр олборлолт	*Mining of metal ores*	1 439 102.6	1 881 068.5	1 896 052.3	2 049 632.2
Бусад ашигт малтмал олборлолт	*Other mining and quarrying*	88 672.4	83 476.1	101 272.5	124 167.5
Боловсруулах аж үйлдвэр	***Manufacturing***	**932 449.1**	**1 487 035.9**	**2 100 894.8**	**2 723 000.7**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	*Manufacture of food products and beverages*	395 372.2	683 656.4	959 854.0	1 146 148.7
Тамхи үйлдвэрлэл	*Manufacture of tobacco products*	22 678.4	44 437.4	40 386.1	44 992.7
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of textiles*	197 601.7	235 093.3	329 092.9	300 893.0
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	*Manufacture of wearing apparel dressing and dyeing of fur*	18 646.4	28 383.9	37 975.3	46 241.9
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	*Tanning, dressing of leather, manufacture of luggage handbags saddlery harness, footwear*	9 534.8	15 707.8	19 497.3	71 752.3
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of wood and wooden products*	25 621.1	36 892.7	35 692.5	47 119.5
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of paper and paper products*	10 453.3	12 536.8	10 680.0	16 893.5
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх үйл ажиллагаа	*Publishing, printing and reproduction of recorded media*	35 806.8	49 997.1	52 809.6	70 385.2
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхит түлш	*Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel*	230.5	732.2	33 133.9	109 863.2
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of chemicals and chemical products*	27 095.3	36 873.7	77 263.5	99 237.7
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of rubber and plastics products*	5 026.7	9 130.0	17 577.1	26 103.3
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	*Production of other non-metallic mineral products*	67 103.6	111 824.2	220 351.0	320 666.6
Төмрийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of basic metals*	78 169.8	158 985.8	167 574.4	263 725.9
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of fabricated metal product, except machinery and equipment*	16 666.1	31 444.2	55 126.3	64 067.4
Машин, тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	*Manufacture of machinery and equipment*	2 488.3	2 602.2	1 204.7	1 264.9
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	*Manufacture of office accounting and computing machinery*	265.1	1 280.8	8 300.0	16 870.3
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of electrical apparatus*	7 425.4	6 873.5	19 401.5	55 688.9
Радио, телевизор, холбооны хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of radio, television and communication equipment*	31.0	86.9	414.6	435.3
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of medical precision and optical instruments*	1 687.4	1 695.2	227.6	164.7
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of other transport equipment*	2 263.4	1 614.5	2 148.9	3 419.8
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	*Manufacture of furniture and others*	7 922.0	15 215.6	10 948.7	15 818.6
Хоёрдогч түүхий эд бэлтгэл	*Recycling*	359.8	1 971.9	1 234.9	1 247.2
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	**Electricity, thermal energy and water supply**	**351 573.4**	**402 942.5**	**460 780.7**	**518 740.7**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	*Electricity, thermal energy, steam*	311 949.0	350 700.4	408 547.8	462 117.2
Ус ариутгал, усан хангамж	*Collection, purification and distribution of water*	39 624.4	52 242.1	52 232.9	56 623.5

* Урьдчилсан гүйцэтгэл

** Preliminary data*

11.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН САЛБАРЫН БҮТЭЦ, эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар

COMPOSITION OF GROSS INDUSTRIAL OUTPUT, by international standard industrial classification

Дүнд эзлэх хувь *Percentage share to total*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012*
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	***Mining and quarring***	**62.7**	**62.1**	**62.0**	**58.3**
Нүүрс олборлолт	*Mining of coal and lignite, extraction of peat*	14.0	18.6	27.4	24.2
Газрын тос олборлолт	*Extraction of crude petroleum*	4.3	4.1	4.9	6.2
Төмрийн хүдэр олборлолт	*Mining of metal ores*	41.8	37.7	28.2	26.3
Бусад ашигт малтмал олборлолт	*Other mining and quarrying*	2.6	1.7	1.5	1.6
Боловсруулах аж үйлдвэр	***Manufacturing***	**27.1**	**29.8**	**31.2**	**35.0**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	*Manufacture of food products and beverages*	11.5	13.7	14.3	14.7
Тамхи үйлдвэрлэл	*Manufacture of tobacco products*	0.7	0.9	0.6	0.6
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of textiles*	5.7	4.7	4.9	3.9
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	*Manufacture of wearing apparel dressing and dyeing of fur*	0.5	0.6	0.6	0.6
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	*Tanning, dressing of leather, manufacture of luggage handbags saddlery harness, footwear*	0.3	0.3	0.3	0.9
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of wood and wooden products*	0.7	0.7	0.5	0.6
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of paper and paper products*	0.3	0.3	0.2	0.2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх үйл ажиллагаа	*Publishing, printing and reproduction of recorded media*	1.0	1.0	0.8	0.9
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхит түлш	*Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel*	0.0	0.0	0.5	1.4
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of chemicals and chemical products*	0.8	0.7	1.1	1.3
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of rubber and plastics products*	0.1	0.2	0.3	0.3
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	*Production of other non-metallic mineral products*	1.9	2.2	3.3	4.1
Төмрийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of basic metals*	2.3	3.2	2.5	3.4
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of fabricated metal product, except machinery and equipment*	0.5	0.6	0.8	0.8
Машин, тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	*Manufacture of machinery and equipment*	0.1	0.1	0.0	0.0
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	*Manufacture of office accounting and computing machinery*	0.0	0.0	0.1	0.2
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of electrical apparatus*	0.2	0.1	0.3	0.7
Радио, телевизор, холбооны хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of radio, television and communication equipment*	0.0	0.0	0.0	0.0
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of medical precision and optical instruments*	0.1	0.0	0.0	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of other transport equipment*	0.1	0.0	0.0	0.0
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	*Manufacture of furniture and others*	0.2	0.3	0.2	0.2
Хоёрдогч түүхий эд бэлтгэл	*Recycling*	0.0	0.0	0.0	0.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	***Electricity, thermal energy and water supply***	**10.2**	**8.1**	**6.8**	**6.7**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	*Electricity, thermal energy, steam*	9.1	7.0	6.1	6.0
Ус ариутгал, усан хангамж	*Collection, purification and distribution of water*	1.1	1.1	0.7	0.7

* Урьдчилсан гүйцэтгэл
* *Preliminary data*

11.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ажиллагчдын тооны бүлгээр, оны үнээр

GROSS INDUSTRIAL OUTPUT, by employment size class, at current prices

сая төг *mln.tog*

Ажиллагчдын тооны бүлэг	*Employment size class*	2009	2010	2011	2012*
Бүгд	***Total***	**3 441 909.0**	**4 987 002.6**	**6 729 805.5**	**7 776 714.3**
1-9	*1-9*	267 771.6	382 499.4	516 171.0	599 314.8
10-29	*10-29*	81 247.0	117 837.9	159 018.7	183 694.4
30-49	*30-49*	250 211.3	363 736.7	490 851.4	566 583.9
50-99	*50-99*	141 411.1	205 098.0	276 773.4	319 721.7
100-199	*100-199*	102 267.9	148 326.0	200 161.3	231 221.4
200-299	*200-299*	97 965.6	142 086.0	191 740.7	221 494.0
300-399	*300-399*	62 626.1	90 830.8	122 573.4	141 593.7
400-499	*400-499*	442 115.1	641 229.2	865 318.9	999 594.7
500 ба түүнээс дээш	*500 and over*	1 996 293.5	2 895 358.6	3 907 196.7	4 513 495.8

* Урьдчилсан гүйцэтгэл
** Preliminary data*

11.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр

GROSS INDUSTRIAL OUTPUT, by international standard industrial classification, at constant prices of 2005

сая төг *mln.tog*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**1 746 000.7**	**1 937 467.2**	**2 126 779.4**	**2 285 121.3**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	***Mining and quarrying***	**1 059 193.6**	**1 166 141.5**	**1 277 009.5**	**1 380 153.2**
Нүүрс олборлолт	*Mining of coal and lignite, extraction of peat*	122 709.5	235 338.6	288 413.4	266 236.2
Газрын тос олборлолт	*Extraction of crude petroleum*	102 292.2	119 326.4	139 432.8	198 898.2
Төмрийн хүдэр олборлолт	*Mining of metal ores*	808 288.5	780 510.0	822 535.8	883 635.1
Бусад ашигт малтмал олборлолт	*Other mining and quarrying*	25 903.3	30 966.6	26 627.5	31 383.7
Боловсруулах аж үйлдвэр	***Manufacturing***	**470 908.7**	**542 957.0**	**608 141.7**	**653 084.8**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	*Manufacture of food products and beverages*	222 532.9	291 601.5	327 333.3	361 851.8
Тамхи үйлдвэрлэл	*Manufacture of tobacco products*	20 020.5	20 597.9	25 545.0	21 071.9
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of textiles*	116 201.8	91 538.1	93 124.5	75 326.1
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	*Manufacture of wearing apparel dressing and dyeing of fur*	9 150.4	10 752.4	20 032.0	19 319.6
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	*Tanning, dressing of leather, manufacture of luggage handbags saddlery harness, footwear*	2 958.6	1 321.2	2 332.9	4 295.1
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of wood and wooden products*	3 402.1	4 613.1	4 363.1	4 605.6
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of paper and paper products*	2 982.4	2 682.7	3 394.4	4 730.0
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх үйл ажиллагаа	*Publishing, printing and reproduction of recorded media*	10 685.7	11 499.7	10 168.5	16 277.3
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхит түлш	*Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel*	9.5	9.2	12.3	43.0
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of chemicals and chemical products*	7 684.6	9 081.4	13 240.0	13 219.2
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of rubber and plastics products*	460.2	848.7	1 513.5	5 688.2
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	*Production of other non-metallic mineral products*	18 787.4	28 930.4	40 652.1	49 865.9
Төмрийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of basic metals*	48 797.7	63 262.7	57 413.9	60 781.2
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of fabricated metal product, except machinery and equipment*	2 125.3	1 596.3	1 543.8	2 785.7
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	*Manufacture of office accounting and computing machinery*	294.7	1 613.9	1 997.2	3 981.8
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of electrical apparatus*	786.4	388.1	3 327.3	3 726.4
Эмнэлгийн багаж, хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of medical precision and optical instruments*	663.9	279.3	60.3	7.5
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of other transport equipment*	1 003.5	503.2	496.9	776.5
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	*Manufacture of furniture and others*	2 361.4	1 837.1	1 590.7	4 731.8
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	***Electricity, thermal energy and water supply***	**215 898.4**	**228 368.7**	**241 628.2**	**251 883.3**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	*Electricity, thermal energy, steam*	196 250.9	209 199.3	222 379.3	232 378.9
Ус ариутгал, усан хангамж	*Collection, purification and distribution of water*	19 647.6	19 169.4	19 248.9	19 504.4

11.5 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ БОРЛУУЛАЛТ, оны үнээр, бүс, аймаг, нийслэлээр

SALES OF INDUSTRIAL PRODUCTS, at current prices, by regions, aimags and the Capital

сая төг *mln.tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**3 099 967.8**	**4 468 170.3**	**5 626 746.2**	**6 058 023.8**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**25 016.4**	**32 062.1**	**34 755.1**	**32 674.4**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	4 277.0	7 566.7	7 947.9	7 617.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	5 353.8	6 155.1	5 584.2	6 285.5
Завхан	*Zavkhan*	3 223.1	4 719.0	5 470.2	5 849.5
Увс	*Uvs*	7 568.0	10 714.9	13 161.3	8 701.2
Ховд	*Khovd*	4 594.6	2 906.5	2 591.5	4 220.8
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**897 582.8**	**1 232 688.4**	**1 277 261.8**	**1 297 275.4**
Архангай	*Arkhangai*	4 965.2	4 929.2	2 715.1	5 506.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	6 335.5	6 708.5	4 276.5	4 859.4
Булган	*Bulgan*	4 468.9	3 503.2	8 251.6	9 399.9
Орхон	*Orkhon*	874 873.4	1 208 343.6	1 248 919.7	1 262 421.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3 856.7	4 632.0	7 380.7	11 442.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 083.1	4 571.8	5 718.1	3 645.5
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**360 601.1**	**718 037.9**	**1 033 785.0**	**1 019 338.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	16 568.9	25 890.8	24 648.1	26 928.2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	68 180.5	109 039.9	102 504.6	146 213.8
Дорноговь	*Dornogovi*	2 335.1	3 267.4	3 705.7	18 377.7
Дундговь	*Dundgovi*	1 529.0	3 277.2	3 796.5	2 644.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	175 124.0	352 600.5	514 566.1	443 931.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	88 409.7	215 087.2	367 841.9	347 543.2
Төв	*Tov*	8 453.9	8 874.9	16 722.1	33 700.5
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**110 177.8**	**115 415.5**	**112 799.2**	**162 004.2**
Дорнод	*Dornod*	6 179.2	7 636.2	10 559.8	16 064.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	100 876.2	103 560.3	98 040.3	142 406.6
Хэнтий	*Khentii*	3 122.4	4 218.9	4 199.1	3 532.9
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 706 589.7**	**2 369 966.4**	**3 168 145.0**	**3 546 731.4**

11.6 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ХӨДӨЛМӨРИЙН БҮТЭЭМЖ*, эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр

INDUSTRIAL LABOUR PRODUCTIVITY, by international standard industrial classification, at current prices*

мян.төг *thous.tog*

Салбар	*Divisions*	2009	2010	2011	2012**
Бүгд	***Total***	**69 566.2**	**96 853.8**	**122 445.3**	**132 588.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	***Mining and quarring***	**149 065.6**	**194 736.5**	**243 985.7**	**245 162.4**
Нүүрс олборлолт	*Mining of coal and lignite,*	118 909.1	201 736.7	343 206.6	265 655.6
Газрын тос олборлолт	*Extraction of crude petroleum*	369 075.4	515 500.0	392 757.2	578 794.7
Төмрийн хүдэр олборлолт	*Mining of metal ores*	181 138.8	212 064.9	210 294.7	234 919.3
Бусад ашигт малтмал олборлолт	*Other mining and quarrying*	42 802.5	40 913.0	54 357.5	66 661.2
Боловсруулах аж үйлдвэр	***Manufacturing***	**43 554.9**	**67 726.2**	**87 017.9**	**103 671.8**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	*Manufacture of food products and beverages*	47 504.5	76 968.8	98 799.5	111 981.4
Тамхи үйлдвэрлэл	*Manufacture of tobacco products*	240 407.4	392 382.8	276 459.4	299 951.5
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of textiles*	47 966.4	59 963.9	80 936.1	66 809.4
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	*Manufacture of wearing apparel dressing and dyeing of fur*	15 957.6	22 942.7	27 636.8	38 090.5
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	*Tanning, dressing of leather, manufacture of luggage handbags saddlery harness, footwear*	18 164.4	40 553.6	40 960.7	96 054.0
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of wood and wooden products*	34 985.6	44 293.3	41 402.6	47 166.7
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of paper and paper products*	41 385.6	40 803.4	31 722.6	49 240.2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх үйл ажиллагаа	*Publishing, printing and reproduction of recorded media*	30 872.4	44 981.6	50 096.1	68 512.6
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхит түлш	*Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel*	7 902.8	22 939.6	378 673.1	565 333.6
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of chemicals and chemical products*	30 003.2	41 146.0	72 406.3	79 464.3
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of rubber and plastics products*	129 164.6	253 024.9	132 158.7	172 965.2
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	*Production of other non-metallic mineral products*	31 974.4	50 597.3	92 685.0	124 077.0
Төмрийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of basic metals*	74 827.6	147 550.6	131 045.4	170 503.2
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of fabricated metal product, except machinery and equipment*	58 925.4	92 892.8	139 090.7	163 890.3
Машин, тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	*Manufacture of machinery and equipment*	17 043.3	32 939.7	43 024.6	45 175.8
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	*Manufacture of office accounting and computing machinery*	13 310.0	62 225.0	46 368.9	66 157.9
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of electrical apparatus*	120 902.5	120 236.9	101 049.7	214 188.0
Радио, телевизор, холбооны хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of radio, television and communication equipment*	5 174.0	12 407.9	41 459.8	43 532.8
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of medical precision and optical instruments*	14 932.4	15 237.7	4 947.3	3 580.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of other transport equipment*	22 824.1	15 624.5	18 083.0	27 747.0
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	*Manufacture of furniture and others*	46 921.9	96 453.9	62 208.8	85 583.3
Хоёрдогч түүхий эд бэлтгэл	*Recycling*	16 352.5	51 891.1	53 691.3	54 228.2
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	***Electricity, thermal energy and water supply***	**25 866.0**	**29 563.5**	**33 547.9**	**37 346.8**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	*Electricity, thermal energy, steam*	30 545.3	34 217.5	39 526.0	44 078.7
Ус ариутгал, усан хангамж	*Collection, purification and distribution of water*	11 725.2	15 453.6	15 367.9	16 625.0

Тайлбар: * Нэг ажиллагчид ногдох нийт бүтээгдэхүүн
** Урьдчилсан гүйцэтгэл

Note: **Gross output per employee*
*** Preliminary data*

11.7 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

PRODUCTION OF MAJOR COMMODITIES

Бүтээгдэхүүн	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2009	2010	2011	2012
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж			***Electricity, thermal energy and water supply***				
Цахилгаан эрчим хүч	*Electricity*	сая кВт.цаг	*mln.kwt.h*	4 038.8	4 312.8	4 536.4	4 815.6
Дулааны эрчим хүч	*Thermal energy*	мян.Гкал	*thous.Gkal*	8 320.5	8 362.5	8 682.9	9 321.8
Түгээсэн ус	*Distribution of water*	сая м3	*mln.m3*	63.3	61.7	62.0	62.8
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр			***Mining and quarring***				
Нүүрс	*Coal*	мян.т	*thous.t*	14 442.1	25 161.9	32 029.7	29 926.1
Газрын тос	*Crude oil*	мян.баррель	*thous.barrel*	1 870.0	2 181.4	2 548.9	3 636.0
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	*Copper concentrate with 35%*	мян.т	*thous.t*	370.9	357.1	347.4	347.6
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	*Molybdenium concentrate with 47%*	т	*t*	5 125.0	4 677.1	4 163.1	4 050.2
Алт	*Gold*	кг	*kg*	9 803.3	6 037.1	5 702.6	5 995.0
Хайлуур жонш	*Fluor spar*	мян.т	*thous.t*	628.8	727.0	658.7	484.4
Хайлуур жоншны баяжмал	*Fluor spar concentrate*	мян.т	*thous.t*	115.3	140.7	116.4	157.2
Төмрийн хүдэр	*Iron ore*	мян.т	*thous.t*	1 379.0	3 203.2	5 678.3	7 561.4
Цайрын баяжмал	*Zincum concentrate*	мян.т	*thous.t*	141.5	112.6	104.7	119.1
Гянтболдын баяжмал	*Tangsten concentrate*	т	*t*	38.6	19.9	12.6	66.0
Давс олборлолт	*Salt mining*	т	*t*	5.0	-	-	569.2
Боловсруулах аж үйлдвэр			***Manufacturing***				
Катодын зэс, 99%	*Copper, 99%*	т	*t*	2 470.1	2 746.2	2 388.7	2 281.7
Метал бэлдэц	*Metal steel*	мян.т	*thous.t*	50.1	64.2	60.0	68.1
Метал цувимал	*Metal foundries*	мян.т	*thous.t*	37.7	61.8	55.4	57.0
Цахилгаан дамжуулах утас	*Electrical conductor wire*	т	*t*	298.5	147.3	1 263.0	1 414.5
Зүсмэл материал	*Sawn wood*	мян.м3	*thous.m3*	14.5	20.2	10.6	14.2
Төмөр замын дэр мод	*Railway sleeper*	мян.м3	*thous.m3*	14.3	12.5	10.0	12.3
Цемент	*Cement*	мян.т	*thous.t*	234.8	322.5	425.8	349.4
Шохой	*Lime*	мян.т	*thous.t*	43.1	50.2	45.3	68.2
Бетон зуурмаг	*Concrete mortar*	мян.м3	*thous.m3*	35.9	36.9	68.9	176.2
Бетон дэр	*Metal sleeper*	мян.ш	*thous.pcs*	78.9	68.2	39.2	151.1
Улаан тоосго	*Bricks made from clay*	сая ш	*mln.pcs*	18.0	27.7	31.9	44.5
Хүрмэн блок	*Khurmen block*	мян.ш	*thous.pcs*	418.8	647.7	1 217.2	1 699.0
Барилгын модон хаалга, цонх	*Building wooden door and windows*	мян.м2	*thous.m2*	2.5	13.8	13.6	7.6
Самнасан ноолуур	*Combed down*	т	*t*	1 586.7	824.7	874.3	417.0
Угаасан ноос	*Scoured wool*	мян.т	*thous.t*	1.3	2.3	1.8	1.1
Ээрсэн утас	*Spun thread*	т	*t*	56.4	90.2	10.0	11.6
Хивс	*Carpet*	мян.м2	*thous.m2*	542.2	609.6	850.8	915.8
Тэмээний ноосон хөнжил	*Camel woollen blanket*	мян.м	*thous.m*	36.9	15.3	25.8	8.2
Эсгий	*Felt*	мян.м	*thous.m*	128.7	134.9	263.2	251.4
Эсгий гутал	*Felt boots*	мян.хос	*thous.pairs*	13.0	27.9	42.6	34.0
Сүлжмэл эдлэл	*Knitted goods*	мян.ш	*thous.pcs*	639.2	801.1	853.5	795.6
Ноосон даавуу	*Woollen fabrics*	мян.тууш.м	*thous. running.m*	258.7	330.2	262.6	314.9

* Урьдчилсан гүйцэтгэл
* *Preliminary data*

(Хүснэгт 11.7-гийн үргэлжлэл *Table 11.7 continuation)*

Бүтээгдэхүүн	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*2009*	2010	2011	2012	2011
Шевро	*Goat skin*	мян.м2	*thous.m2*	1.4	1.2	1.3	1.6
Хром, булигаар	*Hide skin*	мян.м2	*thous.m2*	1.8	1.6	2.4	1.7
Савхин гутал, ботинк	*Leather boots, shoes*	мян.хос	*thous.pairs*	5.3	9.9	9.1	18.3
Савхин дээл	*Leather coat*	мян.ш	*thous.pcs*	7.0	9.0	9.5	13.9
Савхин цамц	*Leather jacket*	мян.ш	*thous.pcs*	5.4	5.6	7.3	8.3
Нэхий дээл	*Skin coat*	мян.ш	*thous.pcs*	12.1	16.6	22.5	9.0
Костюм	*Suits*	мян.хос	*thous.pairs*	0.3	0.4	0.9	1.6
Оёмол өмд	*Stitched pants*	мян.ш	*thous.pcs*	163.2	23.5	10.7	8.3
Оёмол цамц	*Stitched shirt*	мян.ш	*thous.pcs*	0.6	22.6	13.0	14.4
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн	*Milk, dairy products*	сая л	*mln.l*	24.8	33.8	42.7	53.2
Малын мах	*Meat*	мян.т	*thous.t*	18.3	12.0	13.2	13.2
Махан нөөш	*Canned meat*	т	*t*	343.3	178.4	114.6	130.0
Хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн	*Kind of sausage*	т	*t*	1 651.6	1 734.8	2 204.4	2 222.7
Хүнсний давс	*Salt*	т	*t*	1 401.8	1 861.7	2 182.5	2 461.2
Малын тэжээл	*Fodder*	мян.т	*thous.t*	39.3	65.8	34.1	38.2
Өлөн гэдэс	*Small intestine*	мян.гогц	*thous.roll*	1 057.1	1 288.5	1 250.8	941.9
Спирт	*Spirit*	мян.л	*thous.l*	3 541.4	3 609.1	3 440.4	3 305.3
Архи, дарс	*Alcohol, wine*	мян.л	*thous.l*	17 410.9	20 396.7	25 596.1	26 894.4
Шар айраг	*Beer*	мян.л	*thous.l*	32 445.1	44 878.5	57 133.6	65 124.6
Амтат ус, ундаа, жүүс	*Soft drinks, juice*	мян.л	*thous.l*	86 967.9	135 372.0	163 136.0	177 172.1
Гурил	*Flour*	мян.т	*thous.t*	105.3	143.5	105.3	114.9
Гоймон	*Macaroni noodles*	т	*t*	4 495.0	2 084.8	2 239.0	3 191.7
Талх	*Bread*	мян.т	*thous.t*	23.5	21.7	23.9	25.4
Нарийн боов	*Bakery products*	мян.т	*thous.t*	12.8	12.9	13.0	13.9
Жигнэмэг	*Biscuit*	мян.т	*thous.t*	0.3	0.3	0.4	0.6
Чихэр	*Sweets*	мян.т	*thous.t*	0.1	0.1	0.1	0.1
Тамхи	*Cigarettes*	мян.блок	*thous.blocks*	6 673.5	6 866.0	8 515.0	7 024.0
Ном	*Book*	сая х.д.х	*mln.pr.p*	49.7	55.5	47.5	60.8
Сонин	*Newspaper*	сая х.д.х	*mln.pr.p*	37.5	42.2	40.8	69.2
Хүснэгт, маягт	*Forms*	сая х.д.х	*mln.pr.p*	5.7	6.5	8.7	14.7
Шингэн эм	*Liquid medicine*	т	*t*	1 311.1	2 002.0	2 426.0	2 579.3
Шахмал эм	*Medical tablets*	мян.боодол	*thous.packs*	11 205.0	9 844.0	15 408.8	13 314.9
Монгол эм	*Mongolian medicine*	мян.төг	*thous.tog*	23 466.3	29 139.9	45 704.9	57 971.9
Нэг удаагийн тариур	*Disposable injection syringe*	сая ш	*mln.pcs*	10.3	4.0	0.8	0.0
Алт, мөнгөн эдлэл	*Jewellery*	мян.ш	*thous.pcs*	1.3	1.3	1.0	0.5
Лаа	*Candle*	мян.ш	*thous.pcs*	4 743.4	1 422.5	322.0	229.1

11.8 НЭГ ХҮНД НОГДОХ АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

SOME INDUSTRIAL PRODUCTION PER CAPITA

Бүтээгдэхүүн	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2009	2010	2011	2012
Дулааны эрчим хүч	*Thermal energy*	Гкал	*Gkal*	3.1	3.1	3.2	3.4
Нүүрс	*Coal*	тн	*t*	5.4	9.2	12.0	11.0
Газрын тос	*Crude oil*	баррель	*barrel*	0.7	0.8	1.0	1.3
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	*Copper concentrate with 35%*	кг	*kg*	137.8	130.4	129.7	127.2
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн	*Milk, dairy products*	л	*l*	9.2	12.4	15.9	19.5
Малын мах	*Meat*	кг	*kg*	6.8	4.4	4.9	4.8
Хиамны зүйл	*Sausages*	кг	*kg*	0.6	0.6	0.8	0.8
Архи, дарс	*Alcohol, wine*	л	*l*	6.5	7.4	9.6	9.8
Шар айраг	*Beer*	л	*l*	12.1	16.4	21.3	23.8
Амтат ус, ундаа	*Soft drinks*	л	*l*	32.3	49.4	60.9	64.8
Гурил	*Flour*	кг	*kg*	39.1	52.4	39.3	42.0
Талх	*Bread*	кг	*kg*	8.7	7.9	8.9	9.3
Нарийн боов	*Bakery products*	кг	*kg*	4.7	4.7	4.9	5.1
Цемент	*Cement*	кг	*kg*	87.3	117.8	158.9	127.9
Улаан тоосго	*Bricks made from clay*	ш	*psc*	7	10	12	16

11.9 ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ТЭНЦЭЛ

BALANCE OF ELECTRICITY

сая кВт.цаг *mln.kw.h*

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Нөөц-Бүгд	***Resources- Total***	**4 195.4**	**4 575.7**	**4 811.9**	**5 181.6**
Үйлдвэрлэсэн	*Gross generation*	4 038.8	4 312.8	4 536.4	4 815.6
Импорт	*Import*	156.5	262.9	275.5	366.0
Хуваарилалт-Бүгд	*Distribution -Total*	4 195.4	4 575.7	4 811.9	5 181.6
Хэрэглэсэн	*Consumption*	3 034.1	3 375.9	3 453.0	3 772.6
Үүнээс:	*Of which:*				
Аж үйлдвэр, барилга	*Industry and construction*	1 883.1	2 093.8	2 140.8	2 338.9
Тээвэр, холбоо	*Transport and communication*	126.2	140.4	143.7	156.8
Хөдөө аж ахуй	*Agriculture*	32.1	35.6	36.4	39.8
Өрх, орон сууц, нийтийн аж ахуй	*Household and communal housing*	727.6	809.7	829.5	906.7
Бусад	*Other*	265.1	296.2	302.6	330.4
Түгээлтийн болон шугамын алдагдал	*Losses in transmission and distribution*	493.9	505.4	644.3	675.4
Цахилгаан станцын дотоодын хэрэглээ	*Station internal use*	649.4	672.2	690.8	712.4
Экспорт	*Export*	18.1	22.2	23.8	21.2
Нэг хүн амд ногдох үйлдвэрлэсэн цахилгаан эрчим хүч, кВт.ц	*Electricity produced per capita, kwt.h*	1 500.8	1 574.8	1 693.2	1 762.3

Цахилгааны эрчим хүчний үйлдвэрлэл, хэрэглээ, импорт
Electricity generation and consumption, import

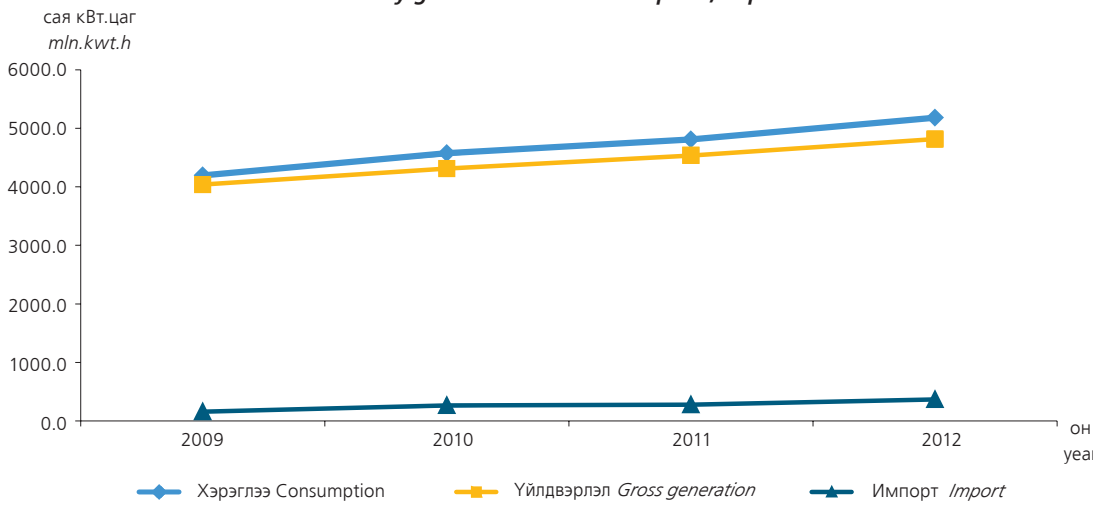

Цахилгааны эрчим хүчний хэрэглээний бүтэц, хувиар, салбараар
Composition of electricity consumption, in percent, by divisions

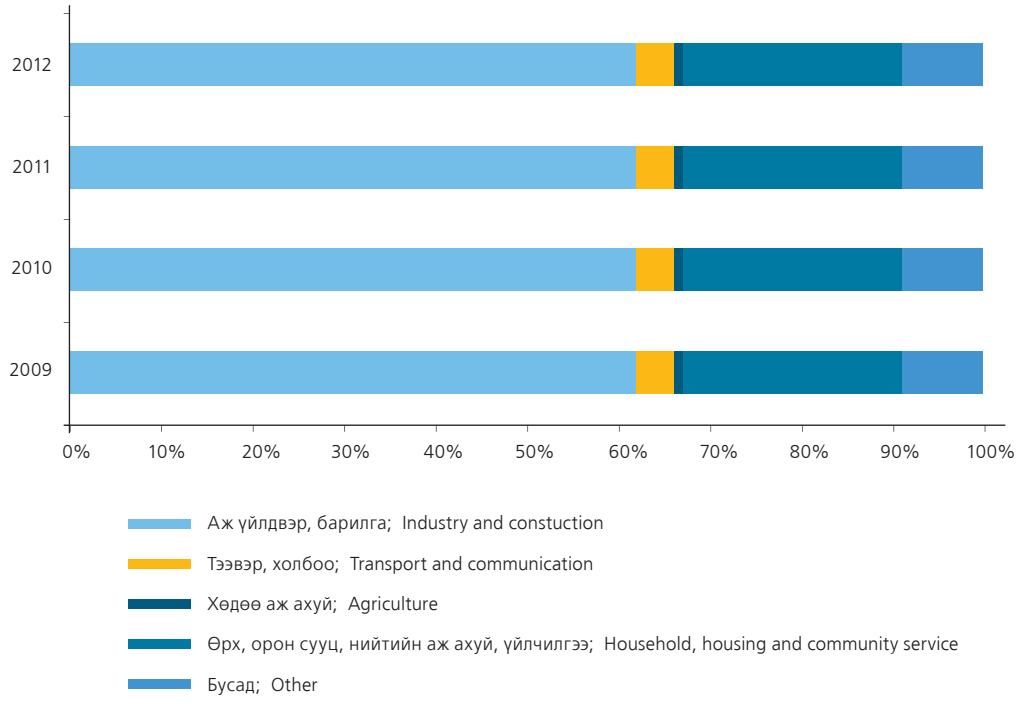

11.10 НҮҮРСНИЙ ТЭНЦЭЛ

BALANCE OF COAL

мян.т *thous.t*

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Нөөц-Бүгд	***Resources- Total***	**14 883.5**	**26 506.1**	**34 903.9**	**34 140.9**
Эхний үлдэгдэл	*Stock at the begining of the year*	441.2	1 344.0	2 874.1	4 214.5
Үйлдвэрлэсэн	*Produced*	14 442.1	25 161.9	32 029.7	29 926.1
Төрийн өмчит уурхай	*State owned mining company*	7 186.7	10 459.5	12 090.3	10 335.6
Хувийн хэвшлийн уурхай	*Private sector's mining company*	7 255.4	14 702.4	19 939.4	19 590.5
Импорт	*Import*	0.2	0.2	0.1	0.3
Хэрэглэсэн-Бүгд	*Consumption-Total*	6 426.2	6 905.8	6 815.3	7 381.3
Дулааны цахилгаан станцад хэрэглэсэн	*Consumed by thermal power stations*	5 077.9	5 533.2	5 410.1	5 800.9
Аж ахуйн нэгж байгуулага болон өрхөд түлшний зориултаар нийлүүлсэн:	*Distributed to establishments and households for fuel purposes*	1 348.3	1 372.6	1 405.2	1 580.4
Үүнээс:	*Of which:*				
Аж үйлдвэр, барилга	*Industry & construction*	226.3	179.6	221.9	336.6
Тээвэр, холбоо	*Transport & communication*	41.2	49.5	52.5	42.2
Хөдөө аж ахуй	*Agriculture*	13.6	10.0	8.9	3.7
Орон сууц, нийтийн аж ахуй	*Communal housing*	598.2	614.9	641.3	637.0
үүнээс: өрхөд	*of which: household*	596.5	612.3	639.7	626.0
Бусад	*Other*	469.0	518.6	480.6	560.9
Дахин боловсруулах үйлдвэрт	*Manufacturing*	-	-	2 578.1	3 813.3
Экспорт	*Export*	7 113.2	16 726.2	21 296.0	20 915.5
Эцсийн үлдэгдэл	*Stock at the end of the year*	1 344.0	2 874.1	4 214.5	2 030.7

11.11 ДУЛААНЫ ТЭНЦЭЛ

BALANCE OF THERMAL ENERGY

мян.Гкал *thous.Gkal*

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Үйлдвэрлэсэн	***Gross generation***	**8 320.5**	**8 362.5**	**8 682.9**	**9 321.8**
Дулааны цахилгаан станцын дотоод хэрэглээ	*Power and thermal station's internal use*	335.3	338.4	366.0	378.7
Аж ахуйн нэгж, байгуулага болон өрхөд түгээсэн-Бүгд	*Distributed to establishments and households*	7 828.5	7 820.2	8 032.6	8 692.7
Үүнээс:	*Of which:*				
Аж үйлдвэр, барилга	*Industry and construction*	2 002.2	2 082.9	2 067.1	2 108.7
Тээвэр, холбоо	*Transport and communication*	264.4	281.7	278.7	281.1
Хөдөө аж ахуй	*Agriculture*	37.8	40.5	42.7	33.4
Өрх, орон сууц, нийтийн аж ахуй	*Household and communal housing*	3 573.9	3 361.8	3 473.9	3 737.0
Бусад	*Other*	1 950.2	2 053.4	2 170.2	2 532.5
Түгээлтийн алдагдал	*Losses in transmission and distribution*	156.8	203.9	284.3	250.4

Зарим гол нэрийн бүтээгдэхүүний биет хэмжээний индекс, улирлаар, 2005=100%
Quantity index of some major industrial commodities, by quarter, 2005=100%

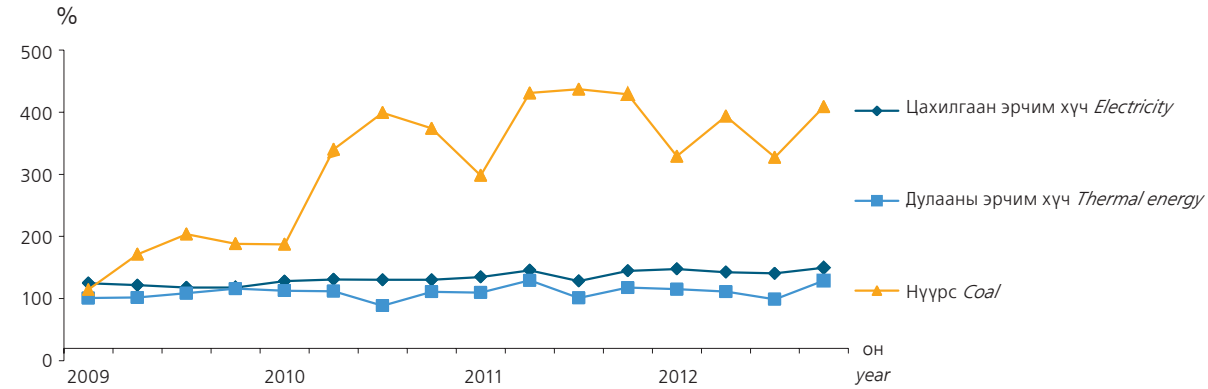

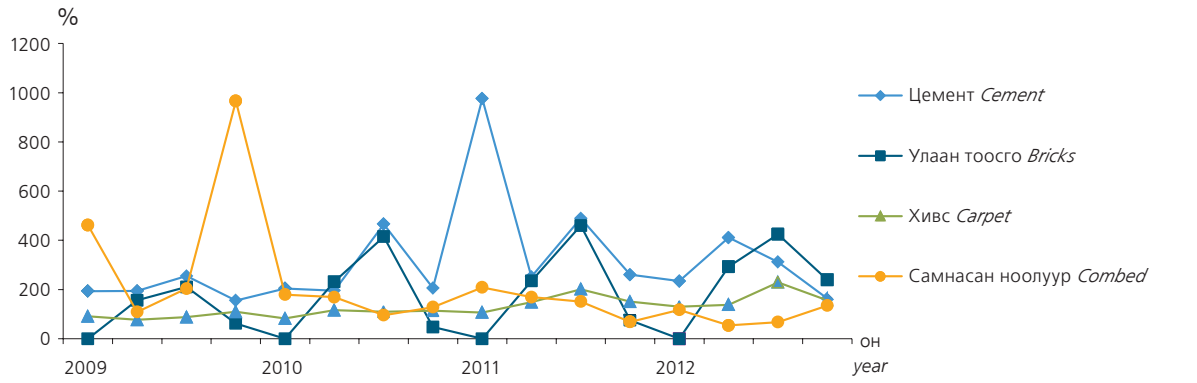

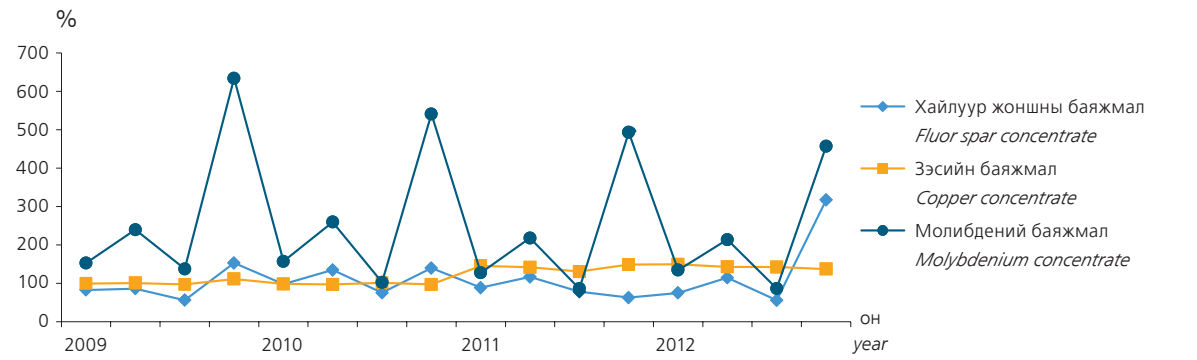

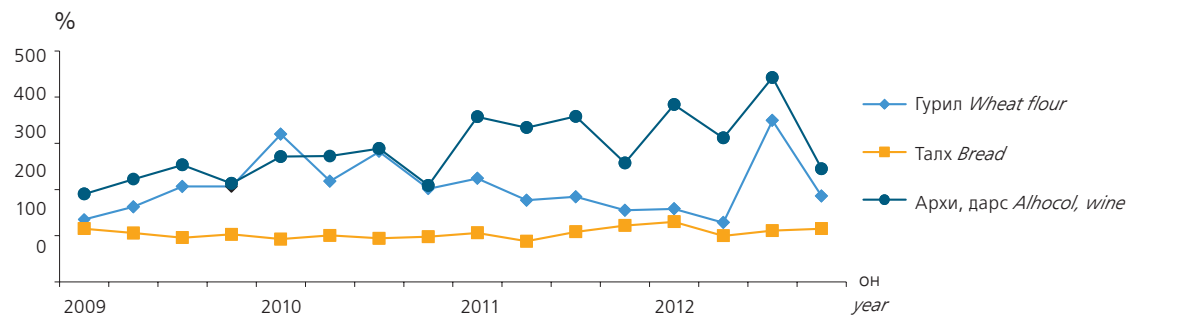

Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлийн индекс, 2005=100%
Index of gross industrial output, 2005=100%

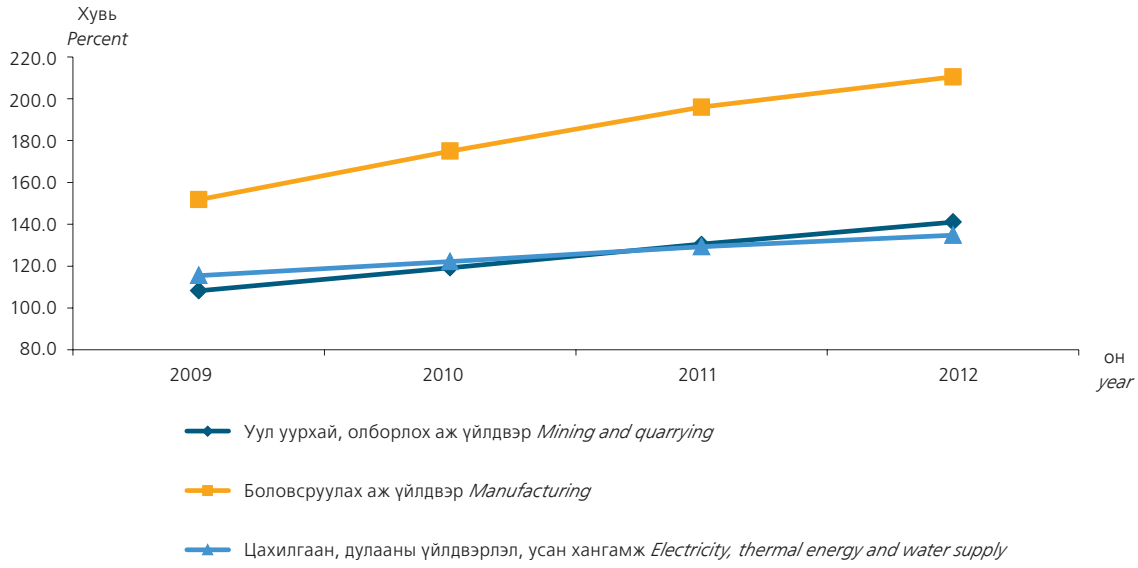

Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлийн 2012 оны салбарын бүтэц
Composition of gross industrial output of 2012

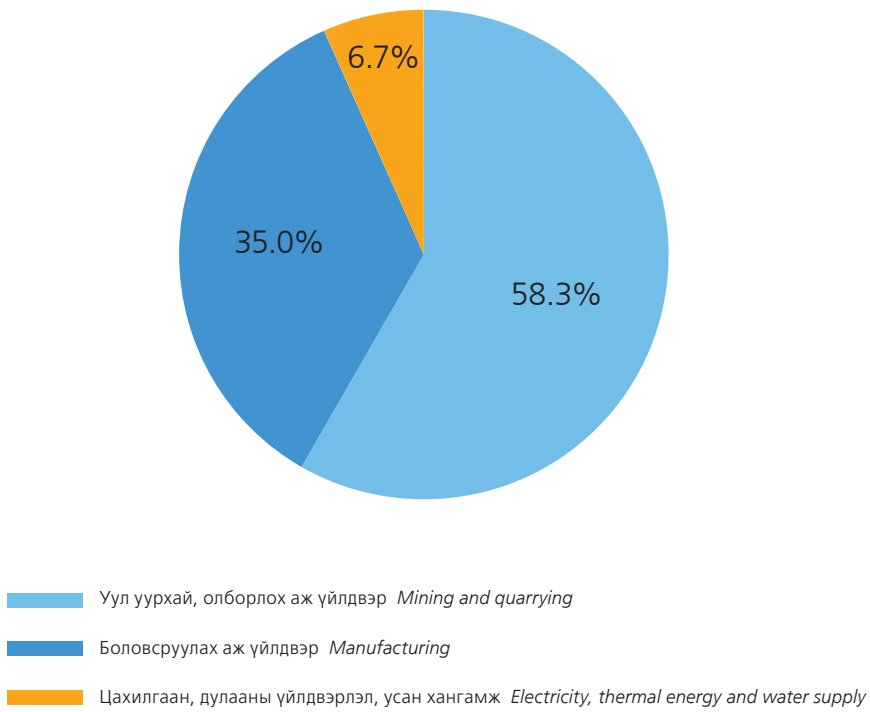

ТЭЭВЭР

Тээврийн салбар нь өргөн уудам нутагтай, хүн ам харьцангуй сийрэг суурьшилтай манай улсын хувьд эдийн засагт чухал ач холбогдолтой салбарын нэг юм.

Манай улсад авто, төмөр зам, агаар, усан замын үндсэн 4 төрлийн тээврийн дэд салбарууд үйл ажиллагаа явуулж байна.

Авто тээврийн статистикийн мэдээллийг аж ахуйн нэгж, байгууллагууд аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс, газраар дамжуулан, агаарын болон төмөр замын тээврийн мэдээг иргэний агаарын тээврийн компаниуд, Иргэний нисэхийн ерөнхий газар болон Төмөр замын хэрэг эрхлэх газар шууд Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлж байна.

Техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдсан авто тээврийн хэрэгслийн дүнг Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо, хяналт зохицуулалтын алба нэгтгэж, аймаг, нийслэлээр гаргаж мэдээлж байна.

Ачаа эргэлт - тээвэрлэсэн ачааг тээсэн зай/км/-аар үржүүлсэн үржвэрийн нийлбэрээр тооцно.

Зорчигч эргэлт - зорчсон зорчигчдын тоог аялсан зай/км/-аар үржүүлсэн үржвэрийн нийлбэрээр тооцно.

Авто замыг дараах байдлаар ангилна.

Үүнд:

- хатуу хучилттай замд цемент, асфальт, хөнгөвчилсөн материалаар хучсан хар замыг оруулна.
- хайрган замд засч, сайжруулсан хөрсөн зам дээр хайрга, чулуу асгаж нягтруулсан замыг оруулна.
- сайжруулсан хөрсөн замд энгийн хөрсөн замыг тэгшлэн, засч, нягтруулсан замыг оруулна.
- энгийн шороон замд ямар нэгэн хучилтгүй, засч сайжруулаагүй ердийн хөрсөн замыг хамааруулна.

TRANSPORTATION

Mongolia has a vast territory and is one of the most sparsely populated country. Therefore, the transportation sector plays a vital role for the country's economy. Transport sub-sectors of air, rail, road and water operate in the country.

Road transportation data is compiled from entities and establishments and provided by the statistical divisions of aimags and the Capital city to the National Statistical Office whereas airline companies, the Civil Aviation Authority and the Mongolian Railway Authority forward their figures directly to the office.

The Vehicle Inspection and Regulatory Agency of Mongolia compile technical inspection data and provide figures by aimags and the Capital city.

***Freight turnover** is a basic conventional physical indicator of transport efficiency. It is estimated by multiplying the total amount of the weight of transported cargo by the shipping distance;*

***Passenger turnover** is measured by multiplying the total amount of the transported passengers by the shipping distance;*

Roads are classified as:

- *Paved roads include cement and asphalt roads.*
- *Gravel roads include repaired and improved natural roads covered with stones and gravel.*
- *Improved soil roads include repaired and improved natural roads.*
- *Ordinary soil roads and natural roads include unpaved, unrepaired roads.*

12.1 БҮХ ТӨРЛИЙН ТЭЭВРИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, төрлөөр

MAIN INDICATORS OF TRANSPORTATION, by types

Тээврийн төрөл	*Types of transport*	2009	2010	2011	2012
Ачаа эргэлт, сая т.км			***Freight turnover, mln t.km***		
Бүгд	***Total***	**9 016.4**	**12 124.8**	**16 336.7**	**16 613.4**
төмөр замын	*railway*	7 852.1	10 286.7	11 418.7	12 142.7
авто	*road*	1 160.7	1 834.0	4 910.3	4 461.0
агаарын	*air*	3.7	4.2	7.7	9.7
Тээсэн ачаа, мян.т			***Carried freight, thous.t***		
Бүгд	***Total***	**24 736.7**	**29 415.9**	**44 086.0**	**53 348.1**
төмөр замын	*railway*	14 171.5	16 804.0	18 447.7	20 445.2
авто	*road*	10 563.8	12 610.2	25 635.3	32 898.9
агаарын	*air*	1.4	1.6	2.9	4.0
					-
Зорчигч эргэлт, сая хүн км			***Passenger turnover, mln.pass.km***		
Бүгд	***Total***	**3 179.2**	**3 607.4**	**4 695.4**	**4 971.6**
төмөр замын	*railway*	1 008.5	1 220.0	1 399.7	1 485.4
авто	*road*	1 535.8	1 480.2	2 321.6	2 263.1
агаарын	*air*	634.9	907.2	973.9	1 222.9
усан замын	*water*	0.070	0.044	0.252	0.198
Зорчигчид, сая хүн			***Passengers carried, mln.passengers***		
Бүгд	***Total***	**232.5**	**250.6**	**296.2**	**318.7**
төмөр замын	*railway*	3.1	3.5	3.8	4.0
авто	*road*	229.0	246.7	291.8	313.9
агаарын	*air*	0.3	0.4	0.6	0.8
усан замын	*water*	0.004	0.011	0.013	0.011

12.2 АВТО МАШИНЫ ТОО, төрлөөр, ашигласан хугацаагаар

NUMBER OF VEHICLES, by type and by used year

Төрөл	*Types of vehicles*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**224 068**	**254 486**	**312 542**	**345 473**
Авто машины төрлөөр			***By type***		
суудлын	*passenger automobile*	153 906	172 583	208 514	228 650
ачааны	*truck*	47 291	61 841	75 090	83 718
автобус	*bus*	16 136	16 366	22 547	21 642
тусгай зориулалтын	*vehicle for special purposes*	6 735	3 696	6 391	11 463
Ашигласан жилээр			***By used year***		
3 жил хүртэл	*up to 3 years*	14 950	8 585	10 770	20 325
4-6 жил	*4-6 years*	24 897	54 283*	46 114*	79 022*
7-10 жил	*7-10 years*	72 855	191 618**	255 658**	246 126**
11-ээс дээш	*11 and over*	111 366	-	-	-

Тайлбар: Ашигласан жилийн ангилал өөрчлөгдсөн.
* 4-9 жил
** 10-аас дээш жил

Note: Classification of used year was changed.
** 4-9 years*
*** 10 and over years*

12.3 ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГТ ХАМРАГДСАН АВТО МАШИНЫ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF VEHICLES PASSED TECHNICAL INSPECTION, by region, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл *Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012	Үүнээс: төрлөөр *By type*				Of which: ашигласан жилээр *By used year*		
					суудлын passenger automobile	ачааны *truck*	автобус *bus*	*тусгай зориулалтын vehicle for special purpose's*	3 жил хүртэл *up to 3 years*	4-9 жил *4-9 years*	10-аас дээш *10 and over*
БҮГД	***TOTAL***	**224 068**	**254 486**	**312 542**	**345 473**	**228 650**	**83 718**	**21 642**	**11 463**	**20 325**	**79 022**	**246 126**
	Баруун бүс						***Western region***					
Дүн	***Subtotal***	**19 452**	**20 796**	**22 088**	**25 129**	**16 070**	**6 508**	**2 039**	**512**	**891**	**3 009**	**21 229**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	4 813	5 152	5 175	5 763	4 063	1 342	282	76	141	669	4 953
Говь-Алтай	*Gobi-Altai*	3 517	3 453	3 937	4 430	2 869	902	497	162	215	614	3 601
Завхан	*Zavkhan*	3 605	3 467	3 975	4 297	2 190	1 570	503	34	72	497	3 728
Увс	*Uvs*	3 225	3 947	4 052	4 903	3 227	1 272	331	73	189	605	4 109
Ховд	*Khovd*	4 292	4 777	4 949	5 736	3 721	1 422	426	167	274	624	4 838
	Хангайн бүс						***Khangai region***					
Дүн	***Subtotal***	**27 440**	**31 133**	**32 473**	**37 123**	**21 939**	**10 892**	**3 948**	**344**	**586**	**3 333**	**33 204**
Архангай	*Arkhangai*	3 727	4 361	4 546	5 318	2 515	2 392	361	50	110	561	4 647
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3 553	3 894	4 486	4 977	3 181	1 073	621	102	216	552	4 209
Булган	*Bulgan*	3 297	4 276	4 234	4 582	2 229	2 053	246	54	66	548	3 968
Орхон	*Orkhon*	7 760	6 900	8 635	9 865	6 992	1 845	868	160	303	1 923	7 639
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	6 177	6 463	6 895	5 762	2 938	2 071	623	130	123	525	5 114
Хөвсгөл	*Khovsgol*	6 619	6 579	8 327	9 198	5 072	2 961	1 065	100	209	988	8 001
	Төвийн бүс						***Central region***					
Дүн	***Subtotal***	**31 222**	**28 402**	**32 212**	**39 757**	**22 470**	**12 571**	**2 552**	**2 164**	**2 702**	**6 424**	**30 631**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1 152	817	851	1 058	650	312	51	45	63	166	829
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	6 040	5 296	6 833	8 237	5 699	1 950	494	94	104	1 343	6 790
Дорноговь	*Dornogovi*	4 383	4 317	5 360	6 888	4 050	1 685	337	816	285	1 207	5 396
Дундговь	*Dundgovi*	4 012	2 456	2 957	3 353	2 079	909	281	84	100	406	2 847
Өмнөговь	*Omnogovi*	4 999	5 293	5 718	8 056	3 826	2 555	708	967	1 913	1 688	4 455
Сэлэнгэ	*Selenge*	5 067	5 048	5 379	6 677	3 419	2 831	326	101	123	844	5 710
Төв	*Tov*	5 569	5 175	5 114	5 488	2 747	2 329	355	57	114	770	4 604
	Зүүн бүс						***Eastern region***					
Дүн	***Subtotal***	**10 814**	**10 105**	**11 328**	**11 933**	**6 408**	**4 607**	**698**	**220**	**331**	**1 543**	**10 059**
Дорнод	*Dornod*	3 980	3 566	3 716	4 636	2 703	1 466	323	144	166	642	3 828
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	3 427	3 529	3 884	4 309	2 160	1 915	196	38	81	518	3 710
Хэнтий	*Khentii*	3 407	3 010	3 728	2 988	1 545	1 226	179	38	84	383	2 521
	Улаанбаатар						***Ulaanbaatar***					
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**131 447**	**162 710**	**209 791**	**228 952**	**160 775**	**47 637**	**12 569**	**7 971**	**15 374**	**62 949**	**150 629**

Эх үүсвэр: Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо, хяналт зохицуулалтын албаны мэдээлэл
Source: Data from Vehicle Inspection, Supervision and Regulatory Body

12.4 ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

MAIN INDICATORS OF RAILWAY TRANSPORTATION

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Тээсэн ачаа, мян.т	*Carried freight, thous.t*	14 171.5	16 804.0	18 447.7	20 445.2
орон нутгийн	*local*	7 656.3	8 304.4	8 574.2	9 889.8
олон улсын	*international*	6 515.3	8 499.6	9 873.6	10 555.4
гаргалт	*exit*	2 954.9	4 638.8	5 966.2	6 575.7
оруулалт	*entry*	1 263.7	1 546.2	2 018.4	2 445.5
дамжин өнгөрөх	*transit*	2 296.6	2 314.6	1 889.0	1 534.2
Ачаа эргэлт, сая т.км	*Freight turnover, mln.t.km*	7 852.1	10 286.7	11 418.7	12 142.7
орон нутгийн	*local*	2 363.6	2 631.2	2 870.2	3 291.7
олон улсын	*international*	5 488.5	7 655.5	8 548.6	8 851.0
гаргалт	*exit*	2 352.2	4 315.9	5 400.3	5 909.6
оруулалт	*entry*	587.1	770.4	1 051.4	1 238.5
дамжин өнгөрөх	*transit*	2 549.3	2 569.2	2 096.8	1 703.0
Зорчигчид, мян.хүн	*Passengers carried, thous.person*	3 118.3	3 516.3	3 832.1	4 000.0
олон улсын	*international*	127.3	144.2	165.3	170.3
дотоодын	*local*	2 991.0	3 372.1	3 666.8	3 829.7
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	*Passenger turnover, mln.pass.km*	1 008.5	1 220.0	1 399.7	1 485.4
Төмөр замын нийт урт, км	*Total railway length, km*	1 815	1 815	1 815	1 815
1000 км2 нутаг дэвсгэрт ногдох төмөр зам, км	*Railway length km, per 1000 km2 territory*	1.2	1.2	1.2	1.2
1 км төмөр замд ногдох	*Freight turnover, thous.t.km*				
ачаа эргэлт, мян.т.км	*per 1 km railway length*	4 326.2	5 667.6	6 291.3	6 690.2
зорчигч эргэлт, мян.хүн км	*Passengers turnover thous.km person*	555.6	672.2	771.2	818.4

12.5 АВТО ТЭЭВРИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

MAIN INDICATORS OF ROAD TRANSPORTATION

		2009	2010	2011	2012
Тээсэн ачаа, мян.т	*Carried freight, thous.t*	10 563.8	12 610.2	25 635.3	32 898.9
Ачаа эргэлт, сая т.км	*Freight turnover, mln t.km*	1 160.7	1 834.0	4 910.3	4 461.0
Зорчигчид, сая хүн	*Passengers carried, mln. passengers*	229.0	246.7	291.8	313.9
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	*Passenger turnover, mln.pass.km*	1 535.9	1 480.2	2 321.6	2 263.1
Сайжруулсан авто замын нийт урт, км	*Total improved auto road, km*	6 692.3	6 734.4	7 633.4	7 652.9
1000 км2 нутаг дэвсгэрт ногдох сайжруулсан авто зам, км	*Improved auto road km, per 1000 km2 territory*	4.3	4.3	4.9	4.9
Сайжруулсан 1 км авто замд ногдох	*Freight turnover, thous.t.km*				
ачаа эргэлт, мян.т.км	*per 1 km improved auto road*	173.4	272.3	643.3	582.9
зорчигч эргэлт, мян.хүн км	*Passengers turnover thous.km person*	229.5	219.8	304.1	295.7

12.6 ИРГЭНИЙ АГААРЫН ТЭЭВРИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

MAIN INDICATORS OF CIVIL AIR TRANSPORTATION

		2009	2010	2011	2012
Тээсэн ачаа, т	***Carried freight, t***	**1 369.1**	**1 642.9**	**2 928.5**	**4 011.0**
шуудан	*mail*	320.1	381.2	429.1	409.1
тээш	*luggage*	348.6	273.7	392.5	479.9
ачаа	*freight*	700.3	988.0	2 106.9	3 122.0
Зорчигчид мян.хүн	***Passengers carried, thousand person***	**309.3**	**398.2**	**574.0**	**770.1**
олон улсын	*international*	235.9	277.1	379.2	441.8
дотоодын	*domestic*	73.4	121.1	194.8	328.3
Олон улсын нислэгийн тоо	***Number of international flight***	**64 899**	**72 984**	**84 077**	**88 981**
дамжин өнгөрөлтийн тоо	*number of overflight*	60 778	67 936	77 975	82 628
олон улсын буулт, хөөрөлт	*international landing & take off*	4 121	5 048	6 102	6 353
Орон нутгийн нислэгийн тоо	***Number of local flight***	**4 321**	**6 748**	**8 590**	**10 819**

12.7 САЙЖРУУЛСАН АВТО ЗАМЫН УРТ, км

IMPROVED AUTO ROAD, km

		2009	2010	2011	2012
Сайжруулсан зам	***Improved auto road-total***	**6 692.3**	**6 734.4**	**7 633.4**	**7 918.9**
үүнээс:	*of which:*				
хатуу хучилттай	*with hard cover*	2 824.0	3 015.6	4 063.4	4 348.9
хайрган хучилттай	*with gravel cover*	1 994.3	2 071.6	1 959.2	1 959.2
сайжруулсан хөрсөн зам	*improved soil road*	1 874.0	1 647.2	1 610.8	1 610.8

ХАРИЛЦАА ХОЛБОО

Харилцаа холбооны салбарын үйл ажиллагааны нийт орлогод цахилгаан болон хөдөлгөөнт холбоо, мэдээллийн технологи, шуудангийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын тайлант хугацааны нийт орлогыг хамруулна.

Үүрэн утас хэрэглэгч гэж цахилгаан холбооны нийтийн сүлжээнд хөдөлгөөнт технологийг ашиглан холбогдох боломж бүхий хэрэглэгчдийг ойлгоно.

Утасгүй холбооны хэрэглэгч гэж тухайн байгуулсан сүлжээний хүрээнд ажиллах радио долгионы холбооны хэрэглэгчийг ойлгоно.

Сансрын холбооны хэрэглэгч гэж сансрын хиймэл дагуул ашиглан холбогдож буй холбооны хэрэглэгчийг ойлгоно.

Интернет кафе гэдэг нь олон нийтэд нэг цэгт интернетийн үйлчилгээ үзүүлэгч үйлчилгээний цэгийг ойлгоно.

Интернетийн байнгын хэрэглэгчид гэж сар бүр тодорхой хэмжээний төлбөр төлж интернетийг тогтмол хэрэглэдэг хэрэглэгчийг ойлгоно.

Интернетийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагад Харилцаа холбооны зохицуулах хорооноос интернетийн үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан эрх бүхий байгууллагыг хамруулна.

TELECOMMUNICATION

Total revenue of the telecommunication sector *includes revenue of companies and entities which provide telecommunication, mobile communication, postal and information technology services in the reporting period.*

Mobile phone subscribers *refer to users of portable telephones subscribing to public mobile telephone services using cellular technology, which provides access to the Public switched telephone network.*

Wireless communication subscribers *are the users, who use the radio waved communication in a certain network.*

Satellite communication subscribers *are the users, who use satellite communications.*

Internet cafe *is an entity or company which provides internet service to the public in one location.*

Permanent internet subscribers *are the users, who use permanently internet and pay monthly for this service.*

Internet Service Provider *is an organization that has an official authority and was granted a special license to operate internet service by the Communications Regulatory Committee.*

13.1 ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

MAIN INDICATORS OF TELECOMMUNICATION SECTOR

		2009	2010	2011	2012
Харилцаа холбооны салбарын тоо	*Telecommunication offices*	333	320	221	197
Шуудангийн салбарын тоо	*Post offices*	395	405	397	403
Харилцаа холбооны үйлчилгээний орлого, оны үнээр, сая төг	*Revenue from telecommunication services mln. tog, at current prices*	380 058.6	401 631.1	459 006.8	563 148.5
Хүн амаас орсон орлого, сая төг	*Revenue from population, mln.tog*	309 159.3	315 027.5	343 898.5	439 772.2
Суурин утасны цэг, мянга	*Telephone lines, thousand*	142.9	143.2	131.8	149.4
1000 хүнд ногдох суурин утасны цэг	*Telephone lines, per 1000 inhabitants*	53	52	49	55
Телевизийн нэвтрүүлэх, дахин дамжуулах станцын тоо*	*Transmitting TV stations**	373	378	378	378
Шугамын радио цэг, мянга	*Wired-radio stations, thousand*	54.6	56.2	50.5	50.6
Кабелийн телевизийн хэрэглэгчдийн тоо	*Cabel television users*	112 921	120 551	180 052	231 178
Үүрэн утас хэрэглэгчийн тоо (давхардсан тоогоор), мян.хүн	*Mobile phone subscibers, thous. persons (by duplicated number)*	2 208.7	2 532.9	2 942.3	3 426.1
Утасгүй холбооны хэрэглэгч	*Wireless telephone (WLL) subscribers*	45 490	45 461	44 999	43 989
Сансрын холбооны хэрэглэгч	*Satellite communication subscribers*	674	773	986	1 016
Интернетийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын тоо*	*Internet service providers (ISP)**	56	77	85	67
Интернет кафе*	*Internet cafes**	120	200	180	158
Интернетийн байнгын хэрэглэгчдийн тоо, мян.*	*Permanent internet subscribers thous.**	106.0	199.8	457.6	695.6
Компьютерийн тоо	*Computers*	189 500	373 075	421 901	478 186
1000 хүнд ногдох компьютерийн тоо	*Computers, per 1000 inhabitants*	70	136	157	175

Эх үүсвэр: * Мэдээллийн Технологи, Шуудан, Харилцаа Холбооны Газар
Source: * *Information Technology, Post and Communication Authority*

13.2 ХАРИЛЦАА ХОЛБОО, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ, нэр төрлөөр

TELECOMMUNICATION AND POSTAL SERVICE INDICATORS, by type

		2009	2010	2011	2012
"Явуулсан бичиг, захидал, илгээмж, мян.ш	*Sent letters, mails, wrappers and parcels, thous.pcs*	673.8	744.0	879.1	815.7
1000 хүнд ногдох, ш	*per 1000 population, piece*	250	272	328	299
Хүргэсэн тогтмол хэвлэл, сая ш	*Delivered periodicals, mln.pcs*	11.4	10.6	13.5	17.6
нэг хүнд ногдох, ш	*per capita, piece*	4	4	5	6
Цахилгаан мэдээ, мян.ш	*Telegrams, thous.pcs*	25.8	19.5	10.5	4.0
1000 хүнд ногдох, ш	*per 1000 population, piece*	10	7	4	1
Телефон яриа*, сая минут	*Trunk calls*, mln.minutes*	140.5	97.6	71.5	47.9
нэг хүнд ногдох, минут	*per capita, minutes*	52	36	27	18

Тайлбар: * Зөвхөн суурин утасны яриагаар тооцов.
Note: * *Estimated by calls of fixed line only.*

13.3 СУУРИН УТАСНЫ ЦЭГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF TELEPHONE LINES, by regions, aimags and the Capital city

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**142 862**	**143 193**	**131 804**	**149 390**
	Баруун бүс			***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**9 357**	**8 146**	**6 533**	**6 465**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3 356	3 179	2 836	2 881
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 350	1 055	932	835
Завхан	*Zavkhan*	1 761	1 145	851	839
Увс	*Uvs*	1 765	1 504	663	684
Ховд	*Khovd*	1 125	1 263	1 251	1 226
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**15 800**	**14 630**	**12 969**	**11 748**
Архангай	*Arkhangai*	707	589	550	507
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 553	1 456	1 178	1 140
Булган	*Bulgan*	1 763	1 489	1 348	1 094
Орхон	*Orkhon*	7 553	7 340	7 455	6 829
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 629	1 391	1 022	1 016
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 595	2 365	1 416	1 162
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**18 599**	**17 864**	**15 928**	**15 502**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	459	421	395	346
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	8 689	8 692	7 612	7 484
Дорноговь	*Dornogovi*	3 582	3 240	3 079	2 827
Дундговь	*Dundgovi*	931	795	720	716
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 783	1 614	1 411	1 330
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 631	1 674	1 491	1 505
Төв	*Tov*	1 524	1 428	1 220	1 294
	Зүүн бүс			***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 221**	**3 686**	**3 239**	**2 979**
Дорнод	*Dornod*	1 344	1 277	1 094	1042
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 090	935	819	805
Хэнтий	*Khentii*	1 787	1 474	1 326	1132
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**94 885**	**98 867**	**93 135**	**112 696**

ГАДААД ХУДАЛДАА

Гаалийн ерөнхий газрын статистикт үндэслэн гадаад худалдааны статистикийн үндсэн үзүүлэлтийг тооцож байна. Дэлхийн худалдааны байгууллагаас боловсруулсан "Барааг тодорхойлох, кодлох, уялдуулсан систем"-ийн ангиллын дагуу барааны бүлэг, нэр төрлийг тогтоодог.

Гадаад худалдааны гаалийн статистик нь улс орны материаллаг нөөцийг нэмэгдүүлэн эдийн засгийн нутаг дэвсгэрт орж байгаа /импорт/, мөн тус нөөцөөс хасагдан эдийн засгийн нутаг дэвсгэрээс гарч байгаа /экспорт/ бүх төрлийн барааг бүртгэн мэдээлж байна. Харин Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дамжуулан өнгөрүүлж байгаа /транзит/ болон түр хугацаагаар оруулж, буцаан гаргаж байгаа /дотоодод болон хилийн чанадад боловсруулалт хийх бараанаас бусад/ бараа улс орны материаллаг нөөцийн хэмжээнд нөлөөлдөггүй тул эдгээрийг гадаад худалдааны эргэлтэд оруулж бүртгэдэггүй.

Гадаад худалдааны гаалийн статистикийн мэдээллийн үндсэн эх үүсвэр нь гаалийн мэдүүлэг бөгөөд гаалийн бүрдүүлэлт хийсэн эцсийн өдрөөр экспорт, импортыг бүртгэж, статистикийн албан ёсны мэдээлэлд тусгана.

Экспорт, импортын нийт хэмжээг дараах бүлгээр ангилж байна.

Үүнд : - Валютын төлбөрт худалдаа;
- Бараа солилцоо;
- Төлбөрт зориулсан бараа;
- Гадаадын захиалагчийн материал, түүгээр хийсэн бараа;
- Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа;
- Гадаадын тусламжийн бараа;
- Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа;

Барааны экспорт - Тодорхой барааг гаалийн нутаг дэвсгэрээс гарган, тухайн нутаг дэвсгэрийн гадна бүрмөсөн үлдээх зорилго бүхий гаалийн горим юм.

Бүртгэлийн ерөнхий системийн дагуу экспортод дараах горимын барааг хамруулна. Үүнд:

- Дотоодын бараа;
- Үйлдвэрлэлийн чөлөөт бүсээс гаралтай дотоодын бараа;
- Гаалийн нутаг дэвсгэрт боловсруулсан бараа;
- Өөрчлөлт оруулахгүй, буцаан гаргах нөхцөлтэй түр оруулан буцаан гаргасан бараа /реэкспорт/;

Экспортын барааг ДАФ буюу Монгол улсын хилийн нөхцөлийн үнээр тооцно.

Барааны импорт - Гадаадын барааг гаалийн нутаг дэвсгэрт бүрмөсөн оруулах гаалийн горим юм. Энэхүү горимын дагуу бараанд ногдуулах ёстой аливаа импортын татвар, хураамжуудын төлбөр тооцоог хийж гаалийн бүхий л шаардагдах үйл ажиллагааг дуусгавар болгосон байна.

Бүртгэлийн ерөнхий системийн дагуу импортод дараах горимын барааг хамруулна. Үүнд:

- Гадаадын бараа;
- Хилийн чанадад боловсруулалт хийгдсэн гадаадын бараа;
- Өөрчлөлт оруулахгүй буцаан оруулах нөхцөлтэй түр гарган буцаан оруулсан бараа/реимпорт/;

Импортын барааг Монгол Улсын хил хүртэлх бүх зардлыг шингээсэн СИП буюу Монгол Улсын хилийн нөхцөлийн үнээр үнэлнэ.

Экспорт, импортын барааны үнийн дүнг америк долларт шилжүүлэхэд гаалийн бүрдүүлэлт хийсэн өдрийн Монголбанкны валютын ханшийг мөрдөнө.

Гадаад худалдааны үнийн болон биет хэмжээний индексийг гадаад худалдааны үйл ажиллагаа, үр ашиг, нөхцлийг бодитой үнэлж дүгнэх, үндэсний тооцооны системийн холбогдох үзүүлэлтийг тооцоход ашиглана.

БҮЛЭГ 14. ГАДААД ХУДАЛДАА

Гадаад худалдааны үнийн болон тоо хэмжээний индекс тооцох аргачлалын дагуу гадаад худалдааны үнийн индексийг томьёо 1-ээр, биет хэмжээний индексийг томьёо 2-оор, гадаад худалдааны нөхцлийн индексийг томьёо 3-аар, 2005 оныг суурь болгон авч, тооцоог хийдэг.

$$PIL = \frac{\sum p_{nt} q_{no}}{\sum p_{no} q_{no}}; \quad (1)$$

$$QIP = \frac{\sum p_{no} q_{nt}}{\sum p_{no} q_{no}}; \quad (2)$$

$$TOT = \frac{PIL}{QIP}; \quad (3)$$

PIL- Экспорт, импортын үнийн индекс

QIP- Экспорт, импортын биет хэмжээний индекс

TOT- Гадаад худалдааны нөхцлийн индекс

P_{nt} - n нэр төрлийн барааны тайлант оны үнэ

P_{no} - n нэр төрлийн барааны суурь оны үнэ

q_{nt} - n нэр төрлийн барааны тайлант оны биет хэмжээ

q_{no} - n нэр төрлийн барааны суурь оны биет хэмжээ

INTERNATIONAL MERCHANDISE TRADE STATISTICS

International merchandise trade statistics are based on data produced by the General Customs Office of Mongolia. Commodity groups and product nomenclature are classified according to the "Harmonized Commodity Description and Coding System" developed by the World Customs Organization.

Customs statistics for external trade record all goods which add to or subtract from the stock of material resources of a country by entering (imports) or leaving (exports) its economic territory. Goods in transit or temporarily admitted or withdrawn (except for goods inward or outward processing) do not add to or are not included in the international merchandise trade statistics.

For the customs statistics, a primary source of information is the customs declaration. Goods are recorded at the time when they are cleared for export and import and reflected in the official statistics.

Exports and imports are classified as follows:

- *trade with payment at foreign currency;*
- *barter;*
- *goods for repayment;*
- *goods made from foreign customers materials;*
- *goods delivered by foreign loan;*
- *goods of foreign aid; and*
- *goods delivered by investment.*

Exportation of goods means the customs procedure applicable to goods which, being in free circulation, leave the customs territory and are intended to remain permanently outside it.

According to the General Trade System, general exports consist of:

- *exports of domestic goods;*
- *exports of domestic goods originating in industrial free zones;*
- *exports of domestic goods comprised of compensating products after inward processing; and*
- *re-exports of foreign goods in the same state as previously imported.*

DAF valuation is used for exports.

Importation of goods, means the customs procedure which provides that imported goods may remain permanently in the customs territory. This procedure implies the payment of any import duites and taxes chargeable and the accomplishment of all the necessary customs formalities.

According to the General Trade System, general imports consist of:

- *imports of foreign goods;*
- *imports of foreign goods comprised of compensating products after outward processing; and*
- *re-imports of domestic goods in the same state as exported.*

CIP valuation is used for imports.

In converting the value of exported and imported goods into U.S. dollars, Mongol Bank exchange rate for the day when the goods are cleared for export and import shall be employed.

Export and import price and volume indices are essential for assessing the impact of international trade on the domestic economy and used for analzying developments in the trade balance and estimating the volume of GDP as well as estimating related indicators for national accounts.

The estimates of price index (by formula 1) and of volume index (by formula 2) and terms of trade index (by formula 3) are based on the Methodology for Calculating Foreign Trade Price and Volume Indices of Mongolia.

$$PIL = \frac{\sum p_{nt} q_{no}}{\sum p_{no} q_{no}}; \quad (1)$$

$$QIP = \frac{\sum p_{no} q_{nt}}{\sum p_{no} q_{no}}; \quad (2)$$

$$TOT = \frac{PIL}{QIP}; \quad (3)$$

PIL- Price index of export, import
QIP- Quantity index of export, import
TOT- Terms of trade index
P_{nt}- *n product's price of accounting period*
P_{no} - *n product's price of period*
q_{nt} - *n product's quantity of accounting period*
q_{no} - *n product's guantity of period*

14.1 НИЙТ ЭРГЭЛТ, улсаар

TOTAL TURNOVER, by countries

сая ам.долл *mln.USD*

Улсаар	*By countries*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**4 023.1**	**6 108.6**	**11 415.9**	**11 123.0**
үүнээс:	*of which:*				
Австрали	*Australia*	16.1	38.9	94.7	80.7
Австри	*Austria*	9.7	4.4	18.1	13.7
АНУ	*USA*	117.6	164.9	541.1	539.5
Арабын Нэгдсэн Эмират	*United Arab Emirates*	0.6	0.7	6.7	7.2
Белорусь	*Belarus*	11.4	15.2	72.3	129.4
Бельги	*Belgium*	5.6	13.8	23.0	20.5
БНСУ	*South Korea*	170.6	212.3	394.6	480.0
БНХАУ	*China*	1 932.5	3 437.2	6 463.7	5 921.2
Болгар	*Bulgaria*	2.8	3.8	4.7	6.3
Вьетнам	*Viet Nam*	8.9	35.4	18.9	18.6
Дани	*Denmark*	2.2	4.7	6.2	5.6
Израиль	*Israel*	2.9	2.2	2.1	3.9
Индонез	*Indonesia*	5.1	6.4	11.7	19.8
Испани	*Spain*	2.8	6.1	13.2	23.7
Итали	*Italy*	47.9	54.9	89.3	84.9
Их Британи	*United Kingdom*	139.4	87.3	67.4	65.4
Казахстан	*Kazakhstan*	20.0	9.9	19.5	24.0
Канад	*Canada*	155.0	163.9	219.1	214.5
Киргизстан	*Kyrgyzstan*	1.9	2.1	2.4	2.1
Малайз	*Malaysia*	19.4	31.3	64.7	67.9
Мексик	*Mexico*	6.3	8.4	11.6	10.6
Нидерланд	*Netherlands*	7.8	13.2	19.6	29.6
ОХУ	*Russian Federation*	841.0	1 129.4	1 721.0	1 927.0
Польш	*Poland*	17.5	29.8	46.9	57.2
Сингапур	*Singapore*	28.4	53.5	72.9	73.6
Тайвань	*Taiwan*	3.9	5.4	9.0	11.9
Тайланд	*Thailand*	15.9	19.5	32.4	41.0
Турк	*Turkey*	5.9	9.9	37.2	34.1
Украин	*Ukraine*	43.9	44.2	155.3	71.1
Унгар	*Hungary*	3.2	4.6	7.1	9.6
Финлянд	*Finland*	3.6	13.0	18.1	23.4
Франц	*France*	61.6	56.7	107.9	67.2
ХБНГУ	*Germany*	85.9	109.3	288.6	262.4
Чехийн БНУ	*Czech Republic*	8.1	8.3	9.9	20.8
Швед	*Sweden*	19.4	16.9	48.3	41.3
Швейцарь	*Switzerland*	5.9	7.1	31.9	23.1
Энэтхэг	*India*	12.5	17.5	46.8	60.3
Япон	*Japan*	101.6	199.2	501.2	507.2
Бусад	*Other*	78.2	67.4	116.6	122.5

14.2 ЭКСПОРТ, улсаар

EXPORTS, by countries

сая ам.долл *mln.USD*

Улсаар	*By countries*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**1 885.4**	**2 908.5**	**4 817.5**	**4 384.7**
үүнээс:	*of which:*				
Австрали	*Australia*	0.8	0.3	0.4	0.5
АНУ	*USA*	13.9	6.0	5.0	3.6
Арабын Нэгдсэн Эмират	*United Arab Emirates*	0.4	0.5	1.6	5.4
Бельги	*Belgium*	0.2	0.5	0.3	1.4
БНСУ	*South Korea*	15.5	30.5	37.9	12.3
БНХАУ	*China*	1 393.9	2 466.3	4 439.9	4 059.7
Итали	*Italy*	31.4	31.8	49.8	31.6
Их Британи	*United Kingdom*	126.9	67.4	20.0	11.9
Казахстан	*Kazakhstan*	3.2	1.5	2.6	3.5
Канад	*Canada*	147.5	141.6	90.8	117.3
Люксембүрг	*Luxembourg*	46.2	0.0	0.0	-
Мексик	*Mexico*	0.0	2.3	1.9	0.8
Нидерланд	*Netherlands*	0.2	0.2	0.3	1.2
ОХУ	*Russian Federation*	68.2	82.7	96.3	79.6
Польш	*Poland*	0.0	0.4	0.1	0.1
Сингапур	*Singapore*	0.7	2.5	3.4	4.3
Турк	*Turkey*	0.0	0.2	0.4	-
Узбекстан	*Uzbekstan*	0.1	0.4	0.2	0.6
Украин	*Ukraine*	2.1	2.6	1.9	1.2
Франц	*France*	2.2	3.9	7.7	3.6
ХБНГУ	*Germany*	15.6	22.1	14.9	16.0
Чехийн БНУ	*Czech Republic*	0.1	0.2	0.1	0.2
Швед	*Sweden*	0.2	0.1	0.2	0.3
Швейцарь	*Switzerland*	2.8	2.9	18.0	8.9
Энэтхэг	*India*	1.0	0.7	1.4	6.0
Япон	*Japan*	4.6	2.7	11.0	5.6
Бусад	*Other*	7.7	38.3	11.3	9.1

14.3 ИМПОРТ, улсаар

IMPORTS, by countries

сая ам.долл *mln.USD*

Улсаар	*By countries*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**2 137.7**	**3 200.1**	**6 598.4**	**6 738.3**
үүнээс:	*of which:*				
Австрали	*Australia*	15.3	38.6	94.3	80.3
Австри	*Austria*	9.1	3.6	17.3	13.3
АНУ	*USA*	103.7	158.9	536.0	535.9
Белорусь	*Belarus*	11.4	15.2	72.3	129.4
Бельги	*Belgium*	5.4	13.3	22.7	19.1
БНСУ	*South Korea*	155.1	181.8	356.7	467.8
БНХАУ	*China*	538.6	971.0	2023.9	1 861.6
Болгар	*Bulgaria*	2.7	2.9	4.7	6.3
Вьетнам	*Vietnam*	7.7	12.4	15.2	16.3
Дани	*Denmark*	2.2	4.6	6.1	5.5
Израиль	*Israel*	2.7	2.2	2.1	3.9
Индонез	*Indonesia*	5.1	6.4	11.7	19.8
Испани	*Spain*	2.7	6.0	12.5	23.6
Итали	*Italy*	16.5	23.1	39.5	53.3
Их Британи	*United Kingdom*	12.5	20.0	47.4	53.5
Казахстан	*Kazakhstan*	16.8	8.3	16.9	20.5
Канад	*Canada*	7.5	22.3	128.3	97.2
Киргизстан	*Kyrgyzstan*	1.8	1.9	1.9	1.6
Малайз	*Malaysia*	19.3	31.3	64.7	67.8
Нидерланд	*Netherlands*	7.6	12.9	19.3	28.4
ОХУ	*Russian Federation*	772.8	1 046.7	1 624.7	1 847.4
Польш	*Poland*	17.5	29.4	46.9	57.1
Сингапур	*Singapore*	27.7	51.0	69.5	69.2
Тайвань	*Taiwan*	3.8	5.2	9.0	11.9
Тайланд	*Thailand*	15.9	18.4	32.4	41.0
Турк	*Turkey*	5.9	9.6	36.8	34.1
Украин	*Ukraine*	41.8	41.6	153.4	69.9
Унгар	*Hungary*	3.1	4.5	7.0	9.6
Финлянд	*Finland*	3.6	13.0	18.1	23.3
Франц	*France*	59.4	52.8	100.2	63.6
ХБНГУ	*Germany*	70.3	87.2	273.6	246.4
Чехийн БНУ	*Czech Republic*	8.0	8.1	9.8	20.7
Швед	*Sweden*	19.2	16.7	48.1	41.0
Швейцарь	*Switzerland*	3.1	4.2	13.9	14.2
Энэтхэг	*India*	11.5	16.8	45.4	54.3
Япон	*Japan*	97.0	196.5	490.2	501.6
Бусад	*Other*	33.2	61.6	125.8	128.0

14.4 НИЙТ ЭРГЭЛТ, ЭКСПОРТ, ИМПОРТ, тив, бүсээр

EXPORTS AND IMPORTS, by continent, by region

сая ам.долл *mln.USD*

Бүс	*Region*	2009	2010	2011	2012
Нийт эргэлт			***Total turnover***		
Бүгд	***Total***	**4 023.1**	**6 108.6**	**11 415.9**	**11 123.0**
Ази	*Asia*	2 339.1	4 060.2	7 696.0	7 258.9
Зүүн хойд Азийн орнууд	*North Eastern Asia countries*	2 208.6	3 854.9	7 369.3	6 921.0
Зүүн өмнөд Азийн орнууд	*Southeast Asian countries*	79.2	147.5	202.7	204.2
Европ	*Europe*	1 377.0	1 639.6	2 787.7	2 960.4
Европын холбоо	*European Union*	473.8	449.1	804.9	763.8
Америк	*America*	286.2	349.2	805.0	794.8
Африк	*Africa*	1.2	9.9	15.3	8.1
Австрали	*Australia*	19.7	49.6	111.8	100.8
Экспорт			***Export***		
Бүгд	***Total***	**1 885.4**	**2 908.5**	**4 817.5**	**4 384.7**
Ази	*Asia*	1 424.4	2 540.4	4 506.0	4 103.1
Зүүн хойд Азийн орнууд	*NorthEastern Asia countries*	1 414.0	2 499.7	4 488.7	4 077.7
Зүүн өмнөд Азийн орнууд	*Southeast Asian countries*	1.9	26.8	7.2	7.0
Европ	*Europe*	297.4	217.4	212.1	157.0
Европын холбоо	*European Union*	224.0	131.6	95.3	66.9
Америк	*America*	162.5	149.9	98.5	122.0
Африк	*Africa*	0.2	0.5	0.5	2.0
Австрали	*Australia*	0.8	0.3	0.5	0.6
Импорт			***Import***		
Бүгд	***Total***	**2 137.7**	**3 200.1**	**6 598.4**	**6 738.3**
Ази	*Asia*	914.7	1 519.8	3 190.1	3 155.8
Зүүн хойд Азийн орнууд	*NorthEastern Asia countries*	794.6	1355.3	2 880.6	2 843.3
Зүүн өмнөд Азийн орнууд	*Southeast Asian countries*	77.3	120.7	195.5	197.3
Европ	*Europe*	1 079.6	1 422.2	2 575.6	2 803.4
Европын холбоо	*European Union*	249.8	317.5	709.6	696.9
Америк	*America*	123.6	199.3	706.5	672.8
Африк	*Africa*	1.0	9.5	14.8	6.1
Австрали	*Australia*	18.8	49.3	111.3	100.2

14.5 ГОЛ НЭРИЙН БАРААНЫ ЭКСПОРТ

MAIN EXPORT COMMODITIES

Нэр	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2009	2010	2011	2012
Түүхий эд			***Raw material***				
Бохир ноолуур	*Greasy cashmere*	т	*t*	3 576.6	3 103.9	2 829.5	3 597.8
Хонины самнаагүй ноос	*Sheep wool*	мян.т	*thous.t*	5.7	7.9	8.4	4.5
Тэмээний ноос	*Camel wool*	мян.т	*thous.t*	1.1	1.1	1.0	1.0
Адууны дэл	*Horse mane*	мян.т	*thous.t*	0.5	0.4	0.4	0.3
Үхрийн шир	*Cattle hide*	мян.ш	*thous.p*	0.0	2.9	-	4.0
Адууны шир	*Horse hide*	мян.ш	*thous.p*	264.8	342.2	273.6	196.7
Хонины арьс	*Sheep skin*	мян.ш	*thous.p*	0.1	1.5	2.0	52.2
Ямааны арьс	*Goat skin*	мян.ш	*thous.p*	17.0	-	-	-
Малын дайвар бүтээгдэхүүн	*Edible meet offal*	т	*t*	568.4	2 048.6	414.6	821.2
Боловсруулаагүй газрын тос	*Crude petroleum oils*	мян.барр	*thous. barrel*	1 938.5	2 070.8	2 553.7	3 568.0
Нүүрс	*Coal*	мян.т	*thous.t*	7 113.2	16 726.2	21 296.0	20 915.5
Боловсруулсан, хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн			***Processed, semi-processed product***				
Зэсийн баяжмал	*Copper concentrate*	мян.т	*thous.t*	587.0	568.7	575.9	574.3
Молибдений баяжмал	*Molybdenium concentrate*	мян.т	*thous.t*	6.7	4.8	4.2	4.3
Жоншны баяжмал	*Flourspar concentrate*	мян.т	*thous.t*	314.0	405.6	407.1	428.9
Тунгаасан зэс, хайлш	*Refined copper & copper alloys*	мян.т	*thous.t*	2.3	2.8	2.4	2.1
Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт	*Gold, unwrought or in semi-manufactured forms*	т	*t*	10.9	5.1	2.6	2.8
Цайрын баяжмал	*Zinc concentrate*	мян.т	*thous.t*	150.7	119.8	121.2	140.9
Гуалин	*Timber*	м3	*m3*	-	184.3	40.5	-
Зүсмэл материал	*Sawn wood*	мян.м3	*thous.m3*	-	0.6	-	-
Самнасан ноолуур	*Combed goat down*	мян.т	*thous.t*	1.6	1.0	0.5	0.5
Ноолууран топс	*Tops of cashmere*	т	*t*	0.2	-	0.1	-
Өлөн гэдэс	*Intestine*	т	*t*	380.8	644.9	713.0	352.7
Мах	*Meat*	мян.т	*thous.t*	18.0	26.8	10.2	3.1
Үүнээс:	*Of which:*						
Үхрийн хөлдүү мах	*Frozen meat*	мян.т	*thous.t*	8.8	3.8	5.8	1.0
Хонины мах	*Mutton*	мян.т	*thous.t*	0.3	1.7	0.1	0.1
Ямааны мах	*Goat*	мян.т	*thous.t*	0.3	10.4	0.4	0.5
Адууны мах	*Horse*	мян.т	*thous.t*	8.6	10.9	3.9	1.5
Бугын ясан эвэр	*Deer bone horns*	т	*t*	2.1	5.0	9.0	4.0
Архи	*Vodka*	мян.л	*thous.l*	70.0	114.5	48.5	13.4
Сүлжмэл гадуур хүрэм, цув	*Knitted or crocheted coat, jacket*	мян.ш	*thous.p*	5.1	11.8	7.0	7.7
Сүлжмэл дотуур хувцас	*Knitted or crocheted underwear*	мян.ш	*thous.p*	196.2	356.7	315.8	204.8
Сүлжмэл гадуур цамц	*Knitted or crocheted sweater (jumper)*	мян.ш	*thous.p*	65.0	51.5	99.0	132.2
Сүлжмэл бээлий	*Knitted or crocheted and gloves mittens*	мян.хос	*thous.pairs*	4.8	13.8	16.0	11.9
Оёмол гадуур хүрэм, цув, нөмрөг	*Sewn coat, jacket*	мян.ш	*thous.p*	1.7	0.2	8.3	0.2
Оёмол дотуур хувцас	*Sewn underwear*	мян.ш	*thous.p*	191.4	112.4	5.3	0.7
Хивс	*Carpets*	сая м2	*mln.m2*	2.0	0.1	0.2	0.1
Хөнжил ба аяны хөнжил	*Blankets & travelling rugs*	мян.ш	*thous.p*	4.7	7.6	7.3	5.7
Үүнээс:	*Of which:*						
Тэмээний ноосон	*Camel wool*	мян.ш	*thous.p*	2.6	4.3	2.1	4.0
Хаягдал бүтээгдэхүүн			***Waste product***				
Хар төмөр	*Iron scrap*	мян.т	*thous.t*	0.7	1.0	1.3	1.6
Хар тугалга	*Lead waste & scrap*	мян.т	*thous.t*	0.2	1.0	0.6	0.1

14.6 ГОЛ НЭРИЙН БАРАА НЫ ИМПОРТ

MAIN IMPORT COMMODITIES

Нэр	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2009	2010	2011	2012
Өргөн хэрэглээний бараа			***Consumer goods***				
Хүнсний бараа			***Food commodities***				
Үр тариа	*Wheat*	мян.т	*thous.t*	114.7	66.2	7.4	4.1
Гурил	*Flour*	мян.т	*thous.t*	105.7	65.2	67.7	50.1
Гахайн мах	*Fork*	мян.т	*thous.t*	0.0	0.2	1.2	1.7
Ургамлын тос	*Vegetable oil*	мян.т	*thous.t*	6.7	8.7	5.1	6.0
Маргарин	*Margarin*	мян.т	*thous.t*	3.2	5.1	5.0	5.7
Цөцгийн тос	*Butter*	т	*t*	83.2	106.1	101.4	108.3
Элсэн чихэр	*Granulated sugar*	мян.т	*thous.t*	26.3	38.0	38.4	44.9
Хатуу чихэр	*Candy*	мян.т	*thous.t*	6.7	7.1	6.1	6.2
Амтлаг гурилан зүйлс	*Flavoured flour product*	мян.т	*thous.t*	9.2	11.9	14.8	15.0
Цагаан будаа	*Rice*	мян.т	*thous.t*	19.0	25.9	12.0	31.6
Шар будаа	*Millet*	мян.т	*thous.t*	1.9	1.3	1.4	-
Ногоон цай	*Green tea*	мян.т	*thous.t*	2.5	2.3	2.6	2.0
Янжуур тамхи	*Cigarette*	сая ш	*mln.p*	1 549.4	1 320.9	1 823.8	2 138.1
Дүнсэн тамхи	*Tobacco*	т	*t*	1 316.6	459.9	277.1	-
Төмс	*Potato*	мян.т	*thous.t*	23.2	8.5	5.8	3.2
Сонгино, сармис	*Onion, garlic*	мян.т	*thous.t*	11.2	14.6	15.2	10.5
Жимс, жимсгэнэ	*Fresh fruit*	мян.т	*thous.t*	17.5	15.8	15.5	20.6
Үүнээс:	*Of which:*						
Алим, лийр	*Apple, pear*	мян.т	*thous.t*	10.0	8.3	6.9	9.7
Согтууруулах биш ундаа	*Soft drinks*	сая л	*mln.l*	7.2	12.5	20.2	22.7
Согтууруулах ундаа	*Alcohol drinks*	сая л	*mln.l*	11.9	21.0	25.2	32.1
Үүнээс:	*Of which:*						
Шар айраг	*Beer*	сая л	*mln.l*	10.6	18.8	21.9	28.7
Хүнсний бус бараа			***Non-food commodities***				
Саван	*Soap*	т	*t*	5 945.8	5 586.8	6 765.8	6 340.1
Үүнээс:	*Of which:*						
Гар нүүрийн саван	*Toilet soap*	т	*t*	1 604.5	2 174.0	1 861.3	1 707.8
Эдийн саван	*Laundry soap*	т	*t*	3 995.1	2 902.4	3 610.9	3 584.9
Угаалгын нунтаг	*Detergent*	т	*t*	5 241.7	5 496.3	6 785.7	7 764.8
Тунгаар савлагдсан эм	*Packet medicine*	т	*t*	997.8	1 192.0	3 278.9	1 962.6
Хуванцар лонх, сав	*Plastic bottle, box*	сая ш	*mln.p*	197.5	280.4	398.4	458.9
Үүнээс:	*Of which:*						
Хуванцар шуудай, уут	*Sacks & bags*	сая ш	*mln.p*	45.4	23.0	33.6	25.0
Нийлэг мяндсан даавуу	*Synthetic paper fabric*	сая м2	*mln.m2*	1.6	1.1	0.9	0.9
Хөвөн цаасан даавуу	*Cotton fabrics*	сая м2	*mln.m2*	0.3	0.4	0.7	0.4
Савхин түрийтэй гутал	*Leather footwear*	мян.хос	*thous.pairs*	87.6	104.1	170.0	273.7
Хөргөх, хөлдөөх төхөөрөмж	*Refrigerator, freezer*	мян.ш	*thous.p*	41.4	69.1	102.9	93.9
Үүнээс:	*Of which:*						
Ахуйн зориулалттай шахуургат хөргөгч	*Household compression-type refrigerator*	ш	*p*	4 942	5 129	9 741	1 837

(Хүснэгт 14.6 -гийн үргэлжлэл *Table 14.6 continuation*)

Нэр	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2009	2010	2011	2012
Ахуйн угаалгын машин	*Washing machines*	ш	*p*	37 171	51 029	69 413	56 954
Ус халаах зэрэг ахуйн цахилгаан хэрэгсэл	*Electric domestic appliances*	мян.ш	*thous.p*	143.0	209.2	309.2	343.5
Үүнээс:	*Of which:*						
Цахилгаан зуух	*Electric ovens*	мян.ш	*thous.p*	60.0	81.7	102.6	107.0
Цахилгаан индүү	*Electric smoothing irons*	мян.ш	*thous.p*	13.6	29.7	41.7	42.8
Тоос сорогч	*Vacuum cleaner*	мян.ш	*thous.p*	3.1	4.9	4.3	5.0
Оёдлын машин	*Sewing machines*	мян.ш	*thous.p*	0.4	0.9	2.1	0.9
Телевизор, видео дэлгэц ба видео проектор	*Television, video monitors & video projectors*	мян.ш	*thous.p*	49.8	113.5	234.0	254.3
Үүнээс:	*Of which:*						
Өнгөт телевизор	*Colour TV*	мян.ш	*thous.p*	24.4	58.0	137.9	78.3
Дамжуулагч утасгүй утасны аппарат	*Line telephone sets with cordless handsets*	мян.ш	*thous.p*	5.1	1.1	4.6	6.8
Мэдээлэл боловсруулах машин, түүний бүрдэл	*Data processing equipment its spare parts*	мян.ш	*thous.p*	57.1	102.4	131.6	751.5
Үүнээс:	*Of which:*						
Мэдээлэл боловсруулах автоматмашины блок	*Other units of automatic data processing*	мян.ш	*thous.p*	8.3	5.5	7.2	2.6
Үйлдвэр, техникийн зориулалттай	***For production and technical purposes***						
Цонхны шил	*Window glass*	мян.м2	*thous.m2*	963.2	923.4	824.9	1 848.4
Азотын бордоо	*Nitrogen*	мян.т	*thous.t*	23.1	31.2	45.7	67.7
Цемент	*Cement*	мян.т	*thous.t*	307.8	455.9	785.9	1 192.3
Сонины цаас	*Paper*	мян.т	*thous.t*	1.2	1.9	2.1	2.6
Шинэ дугуй	*New tyre*	мян.ш	*thous.p*	111.2	191.5	231.4	202.6
Үүнээс:	*Of which:*						
Суудлын автомашины	*Cars'*	мян.ш	*thous.p*	49.8	102.2	113.8	99.7
Автобус, Ачааны машины	*Buses' or trucks'*	мян.ш	*thous.p*	41.3	69.2	90.7	86.3
Ган хоолой ба ган огтолбор	*Steel tubes, steel parts*	т	*t*	37 016.4	8 628.7	34 983.9	19 059.4
Хар төмрөн бусад хоолой хөндий огтолбор	*Other tubes, pipes & bollow profiles*	т	*t*	11 625.1	17 461.5	30 756.0	39 571.3
Шингэн зүйлсийн шахуурга	*Liquid pump*	мян.ш	*thous.p*	101.6	84.7	65.7	98.8
Өрөөний агаар тохируулах төхөөрөмж	*Air conditioning machines, motordriven fan*	ш	*p*	3 109	13 853	15 007	17 881
Үүнээс:	*Of which:*						
Хана буюу цонхонд бэхлэх агааржуулагч төхөөрөмж	*Window or wall types, self-contained*	ш	*p*	474	890	3 940	5 850
Хэвлэгч машин механизм тэдгээрийн туслах эд анги	*Printing machinery, machines & their auxiliary parts*	ш	*p*	62 998	76 225	121 086	106 666
Нэхмэлийн мяндас бэлдэх, ээрэх, ороох машин	*Machines for preparing textile, spinning*	ш	*p*	10 672	202	183	430
Үүнээс:	*Of which:*						
Нэхмэлийн самнах машин	*Combing machines*	ш	*p*	58	12	17	18

(Хүснэгт 14.6 -гийн үргэлжлэл *Table 14.6 continuation*)

Нэр	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2009	2010	2011	2012
Сүлжээс, нэхээс, үслэг гадаргын нэхээсний машин	*Knitting & stitch- bonding machines*	ш	*p*	143	157	420	652
Үүнээс:	*Of which:*						
Сүлжмэл оёдлын машин	*Stitch-bonding machines*	ш	*p*	43	33	91	54
Шороо, чулуу ялгах, холих машин	*Machinery for sorting, screening mixing of stones*	мян.ш	*thous.p*	24.7	41.9	114.6	111.7
Цахилгаан хөдөлгүүр, үүсгүүр	*Electric motors, engines*	мян.ш	*thous.p*	2.3	3.2	3.4	7.0
Бульдозер, авто хусуур, индүүдэгч, тэгшлэгч, экскаватор	*Buldozer, grader, leveller road, roll*	ш	*p*	456	771	1 931	2 090
Үүнээс:	*Of which:*						
Гинжит бульдозер	*Track laying buldozer*	ш	*p*	54	83	168	94
Нийтийн тээврийн хэрэгсэл	*Public transport means*	ш	*p*	1 178	1 634	2 807	2 432
Суудлын автомашин	*Cars*	ш	*p*	11 658	26 378	57 580	46 409
Үүнээс:	*Of which:*						
Цилиндрийн багтаамж нь:	*Cylinder capacity: not exceeding:*						
1000 см3-с ихгүй	*1000 cc*	ш	*p*	390	496	768	311
1000-1500 см3-с ихгүй	*1000-1500 cc*	ш	*p*	4 891	11 182	22 857	11 330
1500-3000 см3-с ихгүй	*1500-3000 cc*	ш	*p*	4 199	8 770	16 217	12 845
3000 см3-с ихгүй	*3000 cc*	ш	*p*	1 146	2 415	6 331	3 762
1500-2500 см3-с ихгүй	*1500-2500 cc exceeding:*	ш	*p*	213	252	943	689
2500 см3-с их	*2500 cc*	ш	*p*	534	1 358	3 543	1 357
Ачааны машин	*Trucks*	ш	*p*	4 559	12 221	24 853	22 438
Үүнээс:	*Of which:*						
даац нь 5 тонноос ихгүй	*g.v.w. not exceeding 5 tons*	ш	*p*	3 719	8 414	15 516	16 339
даац нь 5-20 тонн	*g.v.w. exceeding 5 tons but not exceeding 20 tons*	ш	*p*	232	968	1 390	2 001
даац нь 20 тонноос их	*g.v.w. exceeding 20 tons*	ш	*p*	98	2 107	5 652	1 682
Оч асаагуурт:	*Stark ignition:*						
даац нь 5 тонноос доош	*g.v.w. not exceeding 5 tons*	ш	*p*	122	76	333	595
даац нь 5 тонноос их	*g.v.w. exceeding 5 tons*	ш	*p*	9	13	60	80
Тээврийн хэрэгслийн сэлбэг эд анги	*Spare parts for vehicles*	мян.ш	*thous.p*	449.6	621.3	685.3	805.1
Төрөл бүрийн трактор, өөрөө явагч механизм	*Tractors and selfpropelled mechanisms*	ш	*p*	2 167	996	1 044	9 421
	Түлш, эрчим хүч		**Fuel, energy**				
Автобензин	*Petrol*	мян.т	*thous.t*	323.0	284.7	325.4	389.0
Дизелийн түлш	*Diesel*	мян.т	*thous.t*	416.2	499.4	647.3	715.5
Онгоцны түлш	*Jet fuel*	мян.т	*thous.t*	14.7	16.2	25.1	36.2
Түлшний мазут	*Mazut*	мян.т	*thous.t*	4.6	5.3	6.7	3.9
Тослох материал	Lubricants	мян.т	thous.t	2.9	3.0	4.8	1.1
Цахилгаан эрчим хүч	*Electricity*	сая кВт.ц	*mln.kwt.h*	156.5	262.9	275.5	366.0

14.7 ЭКСПОРТЫН БҮТЭЦ, барааны бүлгээр

COMPOSITION OF EXPORT, by groups of commodities

Барааны бүлэг	*Groups of commodities*	2009	2010	2011	2012
Дүн	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Мал, амьтад тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	*Live animals, animals origin products*	2.4	2.4	0.8	0.6
Ургамлын гаралтай бүтээгдэхүүн	*Vegetable origin products*	0.3	0.0	0.1	0.1
Мал, амьтан, ургамлын гаралтай өөх тос	*Animal and vegetable fat and oil*	0.0	0.0	0.0	0.0
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	*Food products*	0.3	0.2	0.2	0.2
Эрдэс бүтээгдэхүүн	*Mineral products*	66.4	81.0	89.2	89.2
Химийн болон химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	*Chemical and chemical industry products*	0.0	0.0	0.0	0.0
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	*Plastics, rubber, and articles thereof*	0.0	0.0	0.0	0.0
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	*Raw and processed hides, skins and fur and articles thereof*	1.5	1.1	1.1	0.7
Мод, модон эдлэл	*Wood and wooden articles*	0.0	0.0	0.0	0.0
Целлюлоз, цаас, картон, тэдгээрээр хийсэн зүйл	*Cellulose, paper, cardboard and articles thereof*	0.0	0.0	0.0	0.0
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	*Textiles and textile articles*	10.2	7.4	5.0	5.3
Гутал, малгай, шүхэр, өд, хиймэл цэцэг	*Footwear, headwear, umbrellas feather and artificial flowers*	0.1	0.0	0.0	0.0
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуу тэдгээрээр хийсэн зүйл	*Articles of stone, plaster, cement, asbestos, glass and glassware*	0.0	0.0	0.0	0.0
Үнэт, хагас үнэт чулуу, металл, гоёлын зүйл	*Natural or cultured pearls, presious metal, jewellery*	16.4	6.1	2.3	2.8
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	*Base metals and articles thereof*	0.9	0.8	0.5	0.5
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, эдгээрийн сэлбэг, эд анги	*Machinery, equipment electric appliances, recorders, TV sets and spare parts*	0.8	0.3	0.3	0.3
Авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	*Auto, air and water transport vehicles and their spare parts*	0.5	0.5	0.2	0.3
Хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр, хяналт, эмнэлэг, мэс заслын багаж, цаг, хөгжмийн зэмсэг	*Optical, photographic, cinematographic, measuring, control, medical, surgical and musical instruments, watches*	0.1	0.0	0.1	0.0
Үйлдвэрийн төрөл бүрийн бараа	*Various industrial goods*	0.1	0.1	0.1	0.0
Бусад	*Other*	0.0	0.0	0.0	0.0

14.8 ИМПОРТЫН БҮТЭЦ, барааны бүлгээр

COMPOSITION OF IMPORT, by groups of commodities

Барааны бүлэг	*Groups of commodities*	2009	2010	2011	2012
Дүн	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	*Live animals, animals, origin products*	0.8	0.9	0.6	0.8
Ургамлын гаралтай бүтээгдэхүүн	*Vegetable origin products*	4.6	2.8	1.1	1.1
Мал, амьтан, ургамлын гаралтай өөх тос	*Animal and vegetable fat and oil*	0.9	0.9	0.6	0.5
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	*Food products*	8.3	7.5	5.0	5.9
Эрдэс бүтээгдэхүүн	*Mineral products*	26.7	23.6	19.3	23.5
Химийн болон химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	*Chemical and chemical industry products*	6.0	5.3	3.9	4.4
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	*Plastics, rubber, and articles thereof*	3.1	3.4	3.5	3.5
Түүхий болон боловсруул сан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	*Raw and processed hides, skins and fur and articles thereof*	0.2	0.1	0.1	0.1
Мод, модон эдлэл	*Wood and wooden articles*	0.7	0.5	0.5	0.6
Целлюлоз, цаас, картон, тэдгээрээр хийсэн зүйл	*Cellulose, paper, card-board and articles thereof*	1.7	1.4	1.0	0.9
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	*Textiles and textile articles*	1.3	1.1	0.8	0.8
Гутал, малгай, шүхэр, өд, хиймэл цэцэг	*Footwear, headwear, umbrellas feather and artificial flowers*	0.2	0.2	0.2	0.2
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуу, тэдгээрээр хийсэн зүйл	*Articles of stone, plaster, cement, asbestos, glass and glassware*	2.4	1.9	1.7	1.9
Үнэт, хагас үнэт чулуу, металл, гоёлын зүйл	*Natural or cultured pearls, presious metal, jewellery*	0.0	0.0	0.0	0.0
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	*Base metals and articles thereof*	7.7	6.3	9.0	8.7
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, эдгээрийн сэлбэг, эд анги	*Machinery, equipment electric appliances, recorders, TV sets and spare parts*	19.8	21.3	27.0	24.5
Авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	*Auto, air and water transport vehicles and their spare parts*	12.7	19.0	22.9	18.9
Хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хяналт, эмнэлэг, мэс заслын багаж, цаг, хөгжмийн зэмсэг	*Optical, photographic, cinemato-graphic, measuring, control, medical, surgical and musical instruments, watches*	1.4	1.3	1.1	1.5
Үйлдвэрийн төрөл бүрийн бараа	*Various industrial goods*	1.5	1.8	1.5	2.0
Бусад	*Other*	0.0	0.6	0.2	0.0

14.9 ГАДААД ХУДАЛДААНЫ ҮНИЙН ИНДЕКС, барааны гол бүлгээр, хувиар

PRICE INDEXES OF FOREIGN TRADE, by main groups of commodities, percent

2005=100

Барааны бүлэг	*Groups of commodities*	Үнийн индекс *Price Index*							
		Экспорт *Exports*				Импорт *Imports*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Мал, амьтад тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	*Live animals, animals origin products*	81.2	79.3	95.9	151.1	161.0	200.9	225.2	220.9
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	*Food products*	225.4	273.2	306.4	397.4	152.3	168.1	192.6	192.7
Эрдэс бүтээгдэхүүн	*Mineral products*	161.6	236.2	307.9	269.1	127.2	150.1	202.2	214.0
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс эдгээрээр хийсэн эдлэл	*Raw & processed hides, skins, fur & articles thereof*	83.5	163.5	275.7	122.4	372.1	356.5	360.0	550.0
Нэхмэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн	*Textiles & textile articles*	391.0	471.8	651.4	862.8	143.2	350.6	177.0	262.7
Үнэт, хагас үнэт чулуу, металл гоёлын зүйлс	*Natural or cultured pearls, precious metal, jewellery*	203.7	253.1	305.5	314.0	787.8	1151.3	1 284.5	213.6
Үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	*Base metals & articles thereof*	165.6	240.5	287.6	256.5	108.7	115.8	134.8	141.5
Машин, механик төхөөрөмж,цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд анги	*Machinery, equipment electric appliances, recorders, TV sets & spare parts*	-	-	-	-	205.2	384.4	417.0	423.6
Авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	*Auto,air & water transport vehicles & their spare parts*	-	-	-	-	220.4	218.5	295.3	274.3

14.10 ГАДААД ХУДАЛДААНЫ ИНДЕКС, ХУДАЛДААНЫ НӨХЦЛИЙН ИНДЕКС, хувиар

INDEXES OF FOREIGN TRADE AND TERMS OF TRADE, percent

2005=100

		2009	2010	2011	2012
Үнийн индекс:	***Price indexes:***				
Экспорт	*Exports*	210.3	275.4	359.4	379.8
Импорт	*Imports*	180.3	246.1	270.4	288.9
Биет хэмжээний индекс:	***Volume indexes:***				
Экспорт	*Exports*	118.4	113.3	120.0	119.7
Импорт	*Imports*	150.5	198.5	346.1	450.1
Худалдааны нөхцлийн индекс:	***Terms of trade index:***	**116.6**	**111.9**	**132.9**	**131.5**

14.11 ГАДААД ХУДАЛДААНЫ БИЕТ ХЭМЖЭЭНИЙ ИНДЕКС, барааны гол бүлгээр, хувиар

VOLUME INDEXES OF FOREIGN TRADE, by main groups of commodities, percent

2005=100

Барааны бүлэг	*Groups of commodities*	Биет хэмжээний индекс *Volume index*							
		Экспорт *Exports*				Импорт *Imports*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Мал, амьтад тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	*Live animals, animals origin products*	154.5	158.1	189.8	76.1	166.6	161.9	356.2	461.1
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	*Food products*	172.1	196.5	387.6	497.1	165.0	200.1	238.4	271.8
Эрдэс бүтээгдэхүүн	*Mineral products*	147.9	165.8	186.3	196.6	139.8	154.7	196.5	227.7
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс эдгээрээр хийсэн эдлэл	*Raw & processed hides, skins, fur & articles thereof*	157.1	209.5	331.3	186.0	365.1	259.2	546.7	392.5
Нэхмэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн	*Textiles & textile articles*	176.0	137.8	110.0	128.3	34.8	38.0	36.5	36.1
Үнэт, хагас үнэт чулуу, металл гоёлын зүйлс	*Natural or cultured pearls, precious metal, jewellery*	45.7	21.2	10.8	11.7	179.0	297.1	134.3	615.3
Үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	*Base metals & articles thereof*	92.3	100.3	208.9	77.3	290.8	244.7	708.2	742.3
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд анги	*Machinery, equipment electric appliances, recorders, TV sets & spare parts*	-	-	-	-	180.3	277.8	569.2	988.5
Авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	*Auto,air & water transport vehicles & their spare parts*	-	-	-	-	110.8	211.2	399.8	386.0

14.12 ЭКСПОРТ, ИМПОРТ, барааны бүлгээр, олон улсын худалдааны стандарт ангиллаар

EXPORT AND IMPORT , by some groups of commodities, by Standart Classification of International Trade

сая ам.долл *mln.USD*

Барааны бүлэг	*Commodity groups*	Экспорт *Exports*				Импорт *Imports*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Дүн	***Total***	**1 885.4**	**2 908.5**	**4 817.5**	**4 384.7**	**2 137.7**	**3 200.1**	**6 598.4**	**6 738.3**
Хүнс ба мал, амьтад	*Food and live animals*	42.7	60.2	29.6	15.5	240.4	295.4	354.8	417.2
Тамхи, ундаа	*Beverages and tabocco*	1.1	4.3	4.9	6.0	51.5	64.9	97.1	119.5
Түлшнээс бусад түүхий эд, материал	*Crude materials, inedible, expect fuels*	1 005.4	1 505.0	1 977.9	1 873.7	15.6	20.8	42.2	52.0
үүнээс: Зэсийн баяжмал	*of which: Copper concentrate*	501.9	770.6	965.6	838.6	-	0.0	0.0	0.0
Бүх төрлийн түлш, шатах, тослох материал	*Mineral fuels, lubricants and related materials*	437.5	1 055.6	2 554.6	2 259.0	544.4	713.8	1 188.3	1 456.3
Амьтан, ургамлын гаралтай өөх тос	*Animal and vegetable oils, fats and waxes*	0.0	0.0	0.0	0.0	16.7	22.8	29.7	25.7
Химийн гаралтай бараа	*Chemicals and related products*	1.0	1.3	1.4	1.5	143.1	195.1	321.7	365.5
Бүх төрлийн түүхий эд, материалаар хийсэн үйлдвэрийн бараа	*Manufactured goods classifyed chiefly by material*	46.3	53.9	78.0	54.0	321.7	414.4	980.2	1 037.5
Машин, тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл	*Mashinery and transport equipment*	23.7	22.8	23.6	24.6	689.7	1 261.7	3 260.6	2 872.1
Үйлдвэрийн төрөл бүрийн бусад бараа	*Miscellaneous manufactured articles*	19.1	27.0	37.6	28.0	114.5	211.1	323.8	392.6
Бусад бараа шилжүүлэг	*Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC*	308.5	178.3	109.8	122.3	0.0	0.1	0.0	0.1
үүнээс: Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт	*of which: Gold unwrought or in semi-manufactured forms*	308.5	178.3	109.8	122.3	-	-	-	0.1

Экспортын бүтэц, орноор, хувиар
Export composition, by country, percent 2012

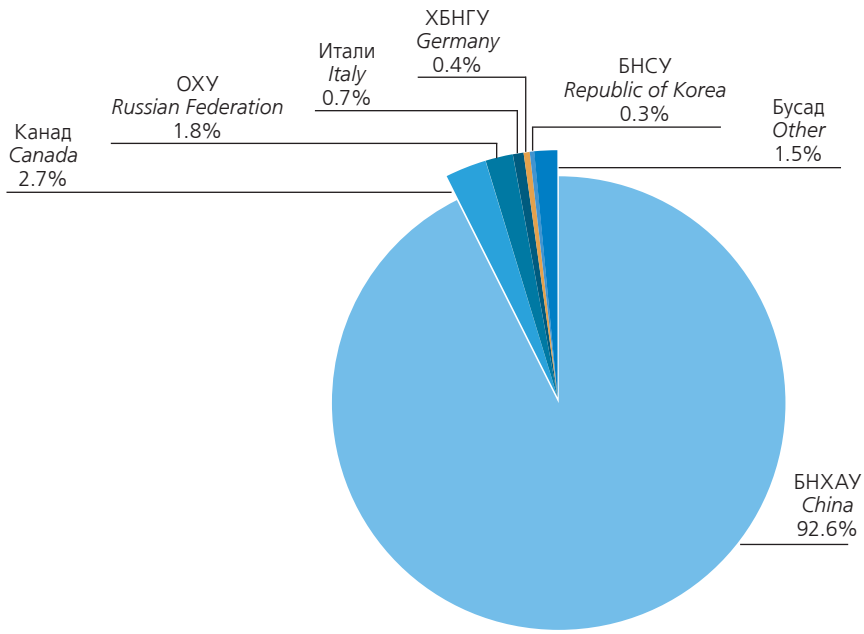

Импортын бүтэц, орноор, хувиар
Import composition, by country, percent 2012

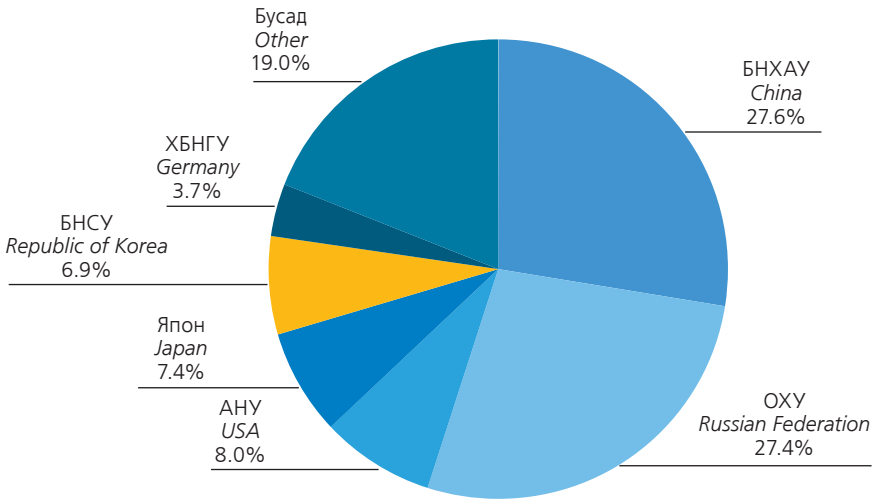

ТӨЛБӨРИЙН ТЭНЦЭЛ

Монголбанкны ерөнхийлөгч, УСХ-ны даргын 2009 оны 439/01/86 тоот хамтарсан тушаалаар батлагдсан "Монгол Улсын төлбөрийн тэнцлийг зохиох аргачлал"-ын дагуу төлбөрийн тэнцлийг Монголбанк сар, улирал, жилээр боловсруулан гаргаж байна.

Төлбөрийн тэнцэл гэж тодорхой хугацаанд эдийн засгийн харьяат болон эдийн засгийн харьяат бусын хооронд хийсэн худалдаа, үйлчилгээ, орлого, урсгал шилжүүлэг, санхүүгийн болон хөрөнгийн урсгалын орлого, зарлагын гүйлгээг нэгтгэсэн статистикийн тайлан юм. Төлбөрийн тэнцлийг үндсэн 3 бүлгээр боловсруулна. Үүнд:

1. Урсгал данс
2. Хөрөнгө ба санхүүгийн данс
3. Нөөцийн өөрчлөлт

Урсгал данс нь эдийн засгийн харьяат болон харьяат бусын хоорондох бараа, үйлчилгээ, анхдагч орлого, орлогын дахин хуваарилалтын урсгалыг харуулах бөгөөд бараа болон үйлчилгээ, орлого, урсгал шилжүүлгийн нийлбэрээс бүрдэнэ.

Бараа гэж эдийн засгийн харьяат болон харьяат бусын хооронд өмчлөл шилжих боломж бүхий биет зүйлсийг ойлгоно.

Үйлчилгээ гэж үйлчлүүлэгч эсвэл бүтээгдэхүүний төлөв байдал, чанарыг өөрчлөн хувиргах үр дагавар бүхий үйл явцыг хэлнэ.

Урсгал шилжүүлэгт бодит нөөц болон санхүүгийн хэрэгслийг солилцож буй гүйлгээнээс бусад төрлийн нэг талт гүйлгээг оруулна.

Хөрөнгө, санхүүгийн данс нь хөрөнгийн данс (хөрөнгийн эзэмшлийн өөрчлөлт), санхүүгийн данс (мөнгөн хөрөнгийн өөрчлөлт) гэсэн үндсэн хоёр хэсгээс бүрдэнэ.

Шууд хөрөнгө оруулалт гэж харьяат бус нь нэг ба түүнээс дээш жилийн хугацаанд үйл ажиллагааны удирдлагад нөлөөлөхүйц саналын эрх бүхий хэмжээний хөрөнгийг харьяат аж ахуйн нэгжид нийлүүлэх, салбар, харьяа нэгжийг байгуулах үйл ажиллагааг ойлгоно.

Санхүүгийн хөрөнгө оруулалт гэж харьяат ба харьяат бусын хооронд хийгдсэн, шууд хөрөнгө оруулалт болон гадаад валютын албан нөөцөд бүртгэснээс бусад бүх төрлийн үнэт цаас, өрийн бичгийг ойлгоно.

Цэвэр нөөц гэж гадаад валютын улсын нөөцийг Олон Улсын Валютын сангийн зээлийн үлдэгдэл болон богино хугацаат гадаад пассивын дүнгээр цэвэрлэж тооцсон нөөцийг ойлгоно.

Гадаад валютын цэвэр албан нөөцийн өөрчлөлтийг тооцохдоо ханшийн өөрчлөлт, нөөцийг бий болгох гүйлгээ (алтны мөнгөжүүлэлт, зээлжих тусгай эрхийг байршуулах/буцаах)-г төлбөрийн тэнцэлд тусгахгүй.

Мөнгөжсөн алтны гүйлгээнд зөвхөн бусад орны төв банк, мөнгөний бодлогыг хэрэгжүүлэгч эрх бүхий байгууллага эсвэл олон улсын санхүүгийн байгууллагуудтай хийж буй мөнгөжсөн алтны гүйлгээг хамруулна.

Орлого, зарлагын давхар бичилтийн зарчмыг мөрдлөг болгож эдийн засгийн харьяат болон харьяат бусын хооронд хийсэн гүйлгээг үндэслэн төлбөрийн тэнцлийг боловсруулна.

Монгол Улсын төлбөрийн тэнцэлд аливаа гүйлгээг ам.долларааp бүртгэж, төлбөрийн тэнцлийн гүйцэтгэлийг сая ам.долларааp илэрхийлнэ. Төгрөгийн гүйлгээг ам.долларт хөрвүүлэхдээ тухайн жил, улирал, сарын валютын дундаж ханшийг хэрэглэнэ.

Төлбөрийн тэнцэлд 2004 оноос өмнө гадаад худалдааны импортыг СИФ нөхцөлөөр тусгаж байсан. Харин 2004 оноос хойш СИФ нөхцөлөөрх импортын дүнгээс даатгал, тээврийн өртгийг хасаж, үйлчилгээний бүлэгт оруулан тооцож, барааны импортыг ФОБ нөхцөлөөр төлбөрийн тэнцэлд тусгаж байна.

BALANCE OF PAYMENTS

The "Methodology for Balance of payments" was revised and approved by the Joint Resolution with order number 439/01/86 of the President of Mongolbank and Chairman of the NSO in 2009. According to the revised methodology, data on balance of payments has been aggregated.

Balance of Payments is compiled by the Bank of Mongolia in monthly, quarterly and annual basis.

"Balance of Payments" is aggregated statistical report on trade, service, income, current transfers, financial and capital flow income, expenditure transactions made between economical residents and non-residents. The Balance of Payments is compiled by three main accounts, which are:

1. *Current account*
2. *Capital and financial account*
3. *Reserve assets*

The current account shows flows of goods and services, priority income and income redistribution between resident and nonresidents entities in territory of Mongolia and it consists goods and services income and current transfers.

Goods are physical, produced items over which ownership rights can be established and whose economic ownership can be passed from one institutional unit to another by engaging in transactions.

Services are the result of a production activity that changes the conditions of the consuming units, or facilitates the exchange of products or financial assets.

Current transfer is included other type than transaction exchanging actual reserves and financial instrument.

The capital and financial account has two major components – the capital account and the financial account.

Direct investment arises when an investor resident in one economy makes an investment that gives control or a significant degree of influence on the management of an enterprise that is resident in another economy.

Portfolio investment is defined as crossborder transactions and positions involving debt or equity securities, other than those included in direct investment or reserve assets.

"Net reserve" is reserve estimation of deducting outstanding liability of Mongolia to the International Monetary Fund and the short-term foreign liabilities. "Net reserve" is estimated from the report of "Net international reserve" of Bank of Mongolia.

To estimate variation of net international reserve and related items (the pure foreign official currency), do not reflect currency exchange rate and transactions related to reserve creation (monetary gold, arrangement are special drawing rights SDR) on the balance of payments.

The transactions of monetary gold refer only between the Central Bank of other countries and implementing agency of monetary policy or international financial organizations.

In the balance of payments transactions between residents and non-residents are registered using income and expenditure double entry principle.

In the Balance of payment of Mongolia any transaction is registered in US dollars and balance is compiled in million US dollars. In converting tog transactions into US dollar transactions average rate of month, quarter or year is used.

Before 2004 foreign trade import was reflected by c.i.f. valuation. Since 2004 from General Customs Office data's imports c.i.f. insurance, transportation costs were separated and included in the service sector using f.o.b. valuation.

15.1 ТӨЛБӨРИЙН ТЭНЦЭЛ

BALANCE OF PAYMENTS

сая ам.долл *mln.USD*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012*
I. Урсгал тэнцэл (А+Б+В)	***I. Current account (A+B+C)***	**– 341.8**	**– 886.7**	**–2 758.6**	**–3 215.3**
А. Бараа ба үйлчилгээний худалдаа (а+б)	***A. Goods and services (a+b)***	**– 332.0**	**– 474.9**	**–2 153.4**	**–2 776.4**
а. Бараа (1+2+3)	*a. Goods (1+2+3)*	- 188.8	- 180.4	- 992.9	-1 528.7
1. Ерөнхий эд бараа (1.1-1.2)	*1. General merchandise (1.1-1.2)*	- 471.8	- 338.1	-1 081.5	-1 651.7
1.1 Экспорт ФОБ	*1.1 Exports FOB*	1 572.4	2 729.5	4 706.6	4 259.7
Үүнээс: Зэсийн баяжмал	*Of which: Copper concentrate*	501.8	770.6	968.6	768.6
1.2 Импорт ФОБ	*1.2 Imports FOB*	2 044.2	3 067.6	5 788.2	5 911.4
Үүнээс: Нефтийн бүтээгдэхүүн	*Of which: Petroleum products*	523.6	676.1	1 136.6	1 225.8
Хүнсний бүтээгдэхүүн	*Food products*	193.4	336.2	365.1	376.0
2. Мөнгөжөөгүй алт	*2. Non-monetary gold*	308.5	178.3	109.8	121.7
3. Бусад	*3. Other*	- 25.5	- 20.6	- 21.2	1.3
б. Үйлчилгээ	*b. Services*	- 143.2	- 294.5	-1 160.5	-1 247.6
Б. Цэвэр орлого	***B. Net income***	**– 195.5**	**– 598.8**	**– 843.4**	**– 678.0**
В. Урсгал шилжүүлэг (а+б+в)	***C. Current transfers (a+b+c)***	**185.7**	**187.0**	**238.2**	**239.1**
а. Засгийн газрын шилжүүлэг /цэвэр/	*a. General government /net/*	59.5	32.9	17.7	29.2
б. Ажилчдын гуйвуулга (1-2)	*b. Worker's remittances (1-2)*	120.1	129.4	58.5	42.6
1. Хүлээн авсан	*1. Credit*	191.5	247.9	249.3	282.6
2. Шилжүүлсэн	*2. Debit*	71.4	118.5	190.8	240.0
в. Бусад шилжүүлэг /цэвэр/	*c. Other transfers /net/*	6.0	24.7	162.0	167.3
II. Хөрөнгө ба санхүүгийн тэнцэл (А+Б)	***II. Capital and financial account (A+B)***	**768.8**	**1 743.7**	**2 864.2**	**4 793.8**
А. Хөрөнгийн данс	***A. Capital account***	**160.5**	**152.2**	**113.9**	**120.4**
Б. Санхүүгийн данс (а+б+в)	***B. Financial account (a+b+c)***	**608.3**	**1 591.5**	**2 750.3**	**4 673.4**
а. Шууд хөрөнгө оруулалт /цэвэр/	*a. Direct investment /net/*	569.8	1 629.7	4 620.1	3 835.1
б. Санхүүгийн хөрөнгө оруулалт	*b. Portfolio investment*	- 82.1	894.3	77.0	2 335.2
1. Актив	*1. Assets*	- 138.8	143.3	20.9	- 26.0
2. Пассив	*2. Liabilities*	56.7	751.0	56.0	2 361.2
в. Бусад хөрөнгө оруулалт (1+2+3+4)	*c. Other investment (1+2+3+4)*	120.6	- 932.5	-1 946.8	-1 497.0
1. Худалдааны зээл /цэвэр/	*1. Trade credits /net/*	14.4	59.1	-406.0	-72.2
2. Зээл /цэвэр/ (2.1+2.2)	*2. Loans /net/ (2.1+2.2)*	235.9	117.9	468.7	489.9
2.1 Урт хугацааны зээл /цэвэр/	*2.1 Long-term*	202.0	192.3	320.5	433.6
2.2 Богино хугацааны зээл	*2.2 Short-term*	33.9	- 74.4	148.1	56.4
3. Бэлэн мөнгө ба харилцах /цэвэр/	*3. Currency and deposits /net/*	- 205.8	-1 109.5	-2 011.6	-1 914.7
4. Бусад цэвэр актив	*4. Other net assets*	76.1	0.0	2.2	0.0
III. Алдаа болон орхигдуулга	***III. Net Errors and Omissions***	**128.5**	**16.1**	**– 77.8**	**– 209.5**
IV. Төлбөрийн тэнцлийн нийт дүн (I+II+III)	***IV. Overall Balance of Payments (I+II+III)***	**555.5**	**873.1**	**27.8**	**1 369.0**
V. Гадаад валютын цэвэр нөөцийн өөрчлөлт	***V. Reserves and Related items***	**– 555.5**	**– 873.1**	**– 27.8**	**–1 369.0**

Эх үүсвэр: Монголбанкны төлбөрийн тэнцлийн жилийн тойм
Source: Annual report on Balance of Payments of the Bank of Mongolia

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * Preliminary results*

ХУДАЛДАА

Эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын стандарт ангилал(ЭЗБТҮАСА-4.0)-ын дагуу дотоод худалдааны салбар дараах 3 дэд салбараас бүрдэнэ. Үүнд:

1. Машин, мотоцикль, түлш, шатахууны худалдаа, засвар үйлчилгээнд шинэ болон хуучин автомашин мотоциклийн бөөний болон жижиглэнгийн худалдаа, техникийн засвар үйлчилгээ, сэлбэг шатахууны жижиглэн худалдааг оруулна.

2. Машин, мотоциклээс бусад барааны бөөний болон комиссын худалдаанд жижиглэн худалдаа, үйлдвэр, байгууллагын хэрэгцээнд барааг бөөнөөр нийлүүлдэг байгууллага, экспорт, импорт эрхэлдэг аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагааг хамруулна.

3. Машин, мотоциклээс бусад барааны жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засвар үйлчилгээнд хүн ам, гэр ахуйн хэрэгцээнд дэлгүүр, лангуу, үүргийн болон захиалга, дуудлагаар бараа худалдах үйл ажиллагааг оруулна.

Худалдааны нийт үйлдвэрлэлд бөөний болон жижиглэн худалдааны байгууллагуудын худалдаж авсан бараа, бүтээгдэхүүнийг борлуулснаас орсон орлого буюу худалдааны нэмэгдэл, ажиллагиддаа цалингийн оронд олгосон бүтээгдэхүүн, барилга, байшин, машин, тоног төхөөрөмж түрээслүүлснээс олсон орлого, үндсэн бус үйл ажиллагаа (хоёрдогч, гуравдагч салбарын үйл ажиллагааны орлого, туслах чанарын үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого зэрэг)-оос орсон орлого, бусад орлого (үндсэн хөрөнгө худалдсанаас орсон орлого, ногдол ашиг, даатгалын нөхөн төлбөр, валютын ханшийн өөрчлөлтөөс олсон орлого орохгүй)-ыг оруулна.

Худалдааны нийт борлуулалтад тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний борлуулалтыг оруулах бөгөөд тайлант хугацаанд худалдааны салбарын аж ахуйн нэгжийн цэвэр борлуулалтын нийлбэрээр тооцно. Цэвэр борлуулалт (электрон худалдааны борлуулалтыг оруулаад)-ыг тооцохдоо нийт борлуулалтаас борлуулалтын буцаалт, хөнгөлөлтийг хасна.

Нийт цэгийн тоонд тайлант хугацаанд бизнес регистрийн санд бүртгэлтэй худалдааны салбарын аж ахуйн нэгжийн тоо, албан бус секторт хамрагдах цэг (чингэлэг, түргэн үйлчилгээний цэг, лангуу, гутал засвар, авто засварын газар зэрэг)-үүдийг хамруулна.

Худалдааны нэг цэгт ногдох хүний тоог тайлант хугацааны суурин хүн амын жилийн дундаж тоог тухайн хугацааны худалдааны салбарын нийт цэгийн тоонд харьцуулж тодорхойлно.

$$\text{Худалдааны нэг цэгт ногдох хүний тоо} = \frac{\textit{Суурин хүн амын жилийн дундаж тоо}}{\textit{Нийт цэгийн тоо}}$$

TRADE

According to the International Standard Industrial Classification-4.0, the trade sector is divided into three sub-sectors:

1. The sub-sector of vehicles (machinery), motorcycles, fuel trade and auto service consists of wholesale and retail trade of new, used vehicles, motorcycles, auto service and retail trade of spare and fuel.

2. The sub-sector of other wholesale and second hand sale except vehicles and motorcycles consists of retail trade, production, the entities which provide other entities with wholesale products and the entities which engage export and import activities.

3. The other retail trade except vehicles, motorcycles and repair and service of furnishings consists of stores for population and household demand and door to door trade activities.

Total trade output includes income earned from sales of goods and products bought by wholesale and retail trade institutes, income earned from products granted to employees by employers instead of salary, income earned from renting of constructions, buildings, automobiles and equipments, non-basic operational revenue (operational income of secondary and third sectors, revenue of assistant productions and services and etc) and other revenues (excluding from revenues from sales of fixed capital, dividends, insurance compensations and change of exchange rate).

Total trade sale is a sale amount for sold or outwards executed works and services during the reported period and it is calculated as a sum of net sales of a business entity in the trade sector within the reported period. The sales returns and discounts will be deducted in order to estimate net sales (including e-commerce sales).

Number of total units consists of number of business entities for trade sector officially registered in business registration fund and number of units included in estimation of unofficial sectors (including containers, fast service outlets, counters, boot-repairing units and etc) during the reported period.

The total number of population in reported period will be compared to a number of total trade sector units of that period in order to determine annual average number of resident population for commercial unit.

$$\text{Number of population per } \textit{commercial unit} = \frac{\textit{Annual average number of resident population}}{\textit{Number of total units}}$$

16.1 ХУДАЛДААНЫ САЛБАРЫН НИЙТ БОРЛУУЛАЛТ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, оны үнээр

TOTAL SALES AND OUTPUT OF WHOLESALE AND RETAIL TRADE SECTOR, at current prices

тэрбум төг *bln.tog*

		2009	2010	2011	2012*
Нийт борлуулалт	***Total sales***	**3 272.1**	**4 918.7**	**9 602.1**	**12 610.4**
Нийт үйлдвэрлэл	***Total output***	**724.1**	**1 514.0**	**2 015.2**	**2 591.1**
Бөөний худалдаа	*Wholesale trade*	401.4	944.3	1 212.2	1 594.3
Жижиглэн худалдаа	*Retail trade*	322.7	569.7	803.0	996.8

16.2 ХУДАЛДААНЫ НЭГ ЦЭГТ НОГДОХ ХҮНИЙ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

POPULATION PER COMMERCIAL UNIT, by region, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012*
БҮГД	***TOTAL***	**66**	**53**	**47**	**45**
	Баруун бүс		***Western region***		
Бүгд	***Total***	**94**	**74**	**69**	**66**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	77	64	59	76
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	128	93	87	97
Завхан	*Zavkhan*	64	54	52	43
Увс	*Uvs*	151	89	81	63
Ховд	*Khovd*	111	90	83	77
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Бүгд	***Total***	**96**	**76**	**65**	**61**
Архангай	*Arkhangai*	166	124	117	133
Баянхонгор	*Bayankhongor*	89	77	70	55
Булган	*Bulgan*	119	89	74	77
Орхон	*Orkhon*	39	34	29	27
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	133	88	62	60
Хөвсгөл	*Khovsgol*	188	153	142	145
	Төвийн бүс		***Central region***		
Бүгд	***Total***	**69**	**60**	**47**	**47**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	65	47	34	36
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	64	56	34	42
Дорноговь	*Dornogovi*	49	46	38	40
Дундговь	*Dundgovi*	103	72	51	50
Өмнөговь	*Omnogovi*	119	101	64	50
Сэлэнгэ	*Selenge*	53	48	50	52
Төв	*Tov*	98	85	77	52
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Бүгд	***Total***	**105**	**80**	**59**	**47**
Дорнод	*Dornod*	124	72	55	48
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	86	66	63	64
Хэнтий	*Khentii*	106	80	59	39
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	52	41	38	37

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: * *Preliminary result*

16.3 ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛНЫ САЛБАРЫН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, оны үнээр

TOTAL OUTPUT OF HOTEL AND RESTAURANT SECTOR, at current prices

тэрбум төг *bln. tog*

		2009	2010	2011	2012*
Бүгд	***Total***	**115.8**	**149.8**	**302.5**	**441.8**
Зочид буудал	*Hotel*	58.9	59.9	82.2	133.9
Нийтийн хоол	*Restaurant*	56.9	89.9	220.3	307.9

16.4 ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛНЫ САЛБАРЫН НИЙТ АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, оны эцэст

TOTAL NUMBER OF EMPLOYEES OF HOTEL AND RESTAURANT SECTOR, at the end of the year

тоо *number*

		2009	2010	2011	2012*
Ажиллагчдын тоо	***Number of employees***				
Бүгд	***Total***	**9 457**	**9 714**	**12 445**	**15 006**
Зочид буудал	*Hotel*	4 436	5 163	5 987	5 677
Нийтийн хоол	*Restaurant*	5 021	4 551	6 458	9 329

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * Preliminary result*

ОРОН СУУЦ, НИЙТИЙН АЖ АХУЙ

Ашиглалтад оруулсан орон сууцны мэдээ нь баг, хорооны Засаг даргаас сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газарт, сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газраас аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс, газарт хүргүүлж, тухайн статистикийн хэлтэс, газраас мэдээллийг нэгтгэн Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлнэ.

Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний цэгийн үйл ажиллагааны талаарх мэдээллийг сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газраас гаргаж, аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс, газраар дамжуулан Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлнэ.

Орон сууцны сан (фонд)-г байшингийн сууцны талбайгаар тодорхойлж байгаа бөгөөд энэ тооцоонд Монгол үндэсний гэрийн талбай ордоггүй.

Нийт талбайд унтлагын, амралтын, зочны, ажлын, гал тогооны, ариун цэврийн өрөө болон сууцны доторх коридор, агуулахын талбайг хамруулна.

Сууцны талбай нь унтлагын, амралтын, зочны болон ажлын өрөөний талбайгаар тодорхойлогдоно.

Үндны ус түгээх цэг нь хот, суурин газрын гэр хорооллын айлыг усаар хангахад зориулагдсан, усан хангамжийн төвлөрсөн системд холбогдсон болон холбогдоогүй худаг болно. Зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллага зориулалтын автомашинаар ус зөөвөрлөн худагт юүлж байвал төвлөрсөн системд холбогдоогүй гэж үздэг.

Зөөврийн ус хэрэглэдэг өрхөд ус түгээх цэг, ус тээврийн машин, ердийн хөсөг болон булаг, шандаас ундны усаа хэрэглэж байгаа өрхийг хамруулна.

HOUSING, PUBLIC SERVICES AND AMENITIES

Data on living quarters put into operation is collected by governors of bags and khoroos and transmitted to governor's offices of respective soums and districts. The governor's offices in soums and districts submit them to aimag's statistical division and the Statistics Department of the Capital aggregated the data and send to the NSO.

The governor's offices of soums and districts collect data on facilities for public services and amenities,and submit them to the NSO through respective aimag's statistical division and Statistics Department of the Capital.

The NSO estimates housing stock by living areas and national dwelling's (ger) areas excluded.

The total area of housing is the sum of bedroom, living room, working room, kitchen, bathroom, corridor/ passage, and storage areas.

Living areas refer to the sum of bed, living, dining, and working room areas.

Drinking water supply stations refer all wells either they connected or not connected to the central water supply network that designated to supply drinking water to households who live in ger districts in urban areas.If authorized entities carry water tank trucks and pour to well consider as wells not connected to the central system.

Households use carried water refers households who manually carry drinking water from water supply stations, water-tank trucks and carts, springs, rivers and streams.

БҮЛЭГ 17. ОРОН СУУЦ, НИЙТИЙН АЖ АХУЙ

17.1 ОРОН СУУЦ

HOUSING

		2009	2010	2011	2012
Орон сууцны фонд*, сууцны талбайгаар, мян.м²		***Housing stock*, by living areas, thous.m²***			
Бүгд	***Total***	**8 913**	**9 543.9**	**10 062.3**	**10 572.8**
Ашиглалтад оруулсан орон сууц, мян.м²		***Living quarter have commissioned, thous.m²***			
Нийт талбай	***Total area***	**512.2**	**722.4**	**624.8**	**583.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
Төрийн	*Public*	5.0	14.1	11.2	12.5
Хувийн	*Private*	507.2	708.3	613.6	570.5
Сууцны талбай	***Living area***	**429.8**	**630.9**	**518.4**	**510.5**
Үүнээс:	*Of which:*				
Төрийн	*Public*	3.8	4.4	6.6	9.6
Хувийн	*Private*	426.0	626.5	511.8	500.9

Тайлбар: * Гэр ороогүй
Note: * *National dwelling /ger/ is not included*

Ашиглалтад оруулсан орон сууц, нийт талбайгаар, мян.м²
Living quarter has commissioned, by total area, thous.m²

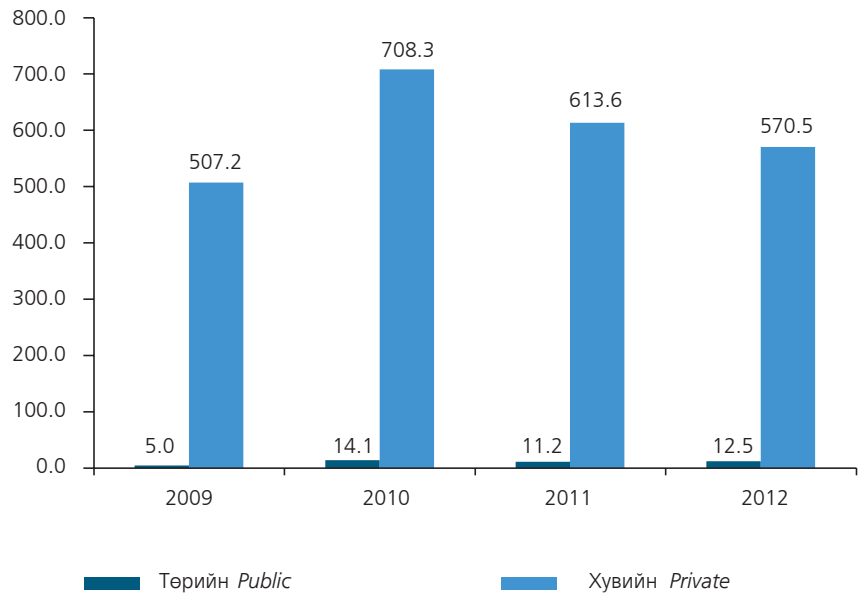

17.2 ХОТ, НИЙТИЙН АЖ АХУЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, бүс, аймаг, нийслэлээр

SOME STATISTICS OF FACILITIES FOR PUBLIC SERVICES AND AMENITIES, by region, aimags and the Capital city

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital city*	Цэвэр усны хангамж *Drinking water supply*					
		Ус түгээх цэг *Water supply stations*		Ус тээврийн автомашин *Tanker trucks*		Зөөврийн ус хэрэглэдэг өрхийн тоо *Households using portable water supply*	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 368**	**1 388**	**164**	**173**	**433 213**	**439 834**
	Баруун бүс			***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**69**	**90**	**11**	**14**	**55 622**	**57 210**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	13	21	1	2	5 724	6 727
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	15	15	5	7	9 562	9 005
Завхан	*Zavkhan*	11	12	3	3	12 630	12 654
Увс	*Uvs*	16	12	2	2	8 550	10 391
Ховд	*Khovd*	14	30	0	0	19 156	18 433
	Хангайн бүс			***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**227**	**217**	**37**	**43**	**81 827**	**82 910**
Архангай	*Arkhangai*	28	26	5	5	14 483	14 558
Баянхонгор	*Bayankhongor*	30	29	4	4	21 166	20 300
Булган	*Bulgan*	20	8	4	3	6 092	5 677
Орхон	*Orkhon*	50	48	8	9	11 895	12 207
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	70	70	11	12	15 687	16 176
Хөвсгөл	*Khovsgol*	29	36	5	10	12 504	13 992
	Төвийн бүс			***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**372**	**374**	**38**	**37**	**77 773**	**77 894**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	15	8	1	1	2 485	2 173
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	53	53	5	4	15 015	14 136
Дорноговь	*Dornogovi*	50	60	11	12	8 494	8 091
Дундговь	*Dundgovi*	52	49	3	2	11 301	11 477
Өмнөговь	*Omnogovi*	44	38	1	1	9 593	9 108
Сэлэнгэ	*Selenge*	56	59	6	6	13 276	14 455
Төв	*Tov*	102	107	11	11	17 609	18 454
	Зүүн бүс			***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**109**	**89**	**22**	**21**	**36 368**	**39 353**
Дорнод	*Dornod*	35	32	2	2	18 864	19 382
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	26	24	11	14	5 818	7 445
Хэнтий	*Khentii*	48	33	9	5	11 686	12 526
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**591**	**618**	**56**	**58**	**181 623**	**182 467**

(Хүснэгт 17.2-ын үргэлжлэл *Tab 17.2 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital city*	Хог цэвэрлэгээ, тээвэрлэлт *Solid waste collecting and transportation*				Халуун усны үйлчилгээ *Bathing service*			
		Хог устгах цэгийн тоо *Rubbish-dump*		Хог тээврийн машины тоо *Solid waste disposal trucks*		Цэгийн тоо *Bathhouses*		Багтаамж (хүн) *Capacity (persons)*	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**412**	**417**	**603**	**681**	**690**	**732**	**3 057**	**3 228**
	Баруун бүс					***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**112**	**113**	**93**	**84**	**144**	**165**	**580**	**663**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	27	30	39	38	49	57	158	177
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	20	20	22	23	19	20	78	82
Завхан	*Zavkhan*	25	25	4	4	33	33	122	122
Увс	*Uvs*	19	19	3	4	25	35	131	173
Ховд	*Khovd*	21	19	25	15	18	20	91	109
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**100**	**98**	**104**	**110**	**135**	**123**	**553**	**571**
Архангай	*Arkhangai*	19	19	6	11	18	19	56	62
Баянхонгор	*Bayankhongor*	20	20	25	27	15	15	87	87
Булган	*Bulgan*	21	21	16	10	25	13	113	74
Орхон	*Orkhon*	2	2	19	19	14	14	47	54
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	26	26	28	28	32	32	149	146
Хөвсгөл	*Khovsgol*	12	10	10	15	31	30	101	148
	Төвийн бүс					***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**131**	**142**	**146**	**143**	**147**	**160**	**558**	**597**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	12	15	6	7	3	2	36	15
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	4	5	14	16	5	5	14	13
Дорноговь	*Dornogovi*	13	15	27	24	32	29	118	96
Дундговь	*Dundgovi*	17	15	20	15	13	9	74	63
Өмнөговь	*Omnogovi*	14	16	23	19	21	26	83	115
Сэлэнгэ	*Selenge*	35	36	28	29	40	50	128	174
Төв	*Tov*	36	40	28	33	33	39	105	121
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**61**	**56**	**60**	**64**	**59**	**66**	**172**	**236**
Дорнод	*Dornod*	21	22	18	23	24	26	52	38
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	12	13	20	22	16	15	52	54
Хэнтий	*Khentii*	28	21	22	19	19	25	68	144
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**8**	**8**	**200**	**280**	**205**	**218**	**1 194**	**1 161**

АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

Энэ бүлэгт Монгол Улсын хилээр нэвтэрсэн дотоодын болон гадаадын зорчигчдын хөдөлгөөний мэдээллийг тусгав. Мэдээллийн эх үүсвэр нь Хил хамгаалах ерөнхий газрын "Хилээр нэвтэрсэн иргэдийн судалгаа" болно.

Аялал жуулчлал нь байнга оршин суудаг газраас ажил хэргийн болон хувийн зорилгоор өөр газарт аялахтай холбогдон үүсэх нийгэм, эдийн засаг, соёлын ерөнхий үйл ажиллагаа юм.

Жуулчин гэж байнга оршин суудаг газраасаа өөр газарт ажил эрхлэх болон, цалин, хөлс авахаас бусад зорилгоор 1 хоногоос 183 хоног хүртэлх хугацаагаар аялж буй хүнийг ойлгоно. Жуулчин гэдэгт Монгол Улсын хилээр албан, хувийн, жуулчлал, дамжин өнгөрөх, бусад зорилгоор нэвтэрсэн гадаадын иргэдийг хамруулсан болно.

Монгол Улсын хилээр нэвтэрсэн зорчигчдыг зорилгоор нь албан, хувийн, жуулчлал, дамжин өнгөрөх, суралцах, ажиллах, байнга оршин суух, бусад гэж ангилна. Нийт зорчигчид гэдэгт Монгол Улсын хилээр орсон гадаад, дотоодын нийт иргэд орсон болно.

Албан болон хувийн ажил, аялал жуулчлал, суралцах, ажиллах, байнга оршин суух, бусад зорилгоор улсын хилээр гарсан Монгол Улсын харьяат иргэдийг дотоодын зорчигчдод хамруулна.

TOURISM

This chapter covers Mongolian citizens and foreign passengers who have crossed the border of Mongolia and provides main indicators have taken based on "Report of in and outbound passengers" compiled by the Border protection general board.

Tourism refers all types of socio-economic and cultural activities related to traveling outside the place of usual residence for recreational, leisure or business purposes.

A tourist refers a person who travels to and stays in places outside his usual environment for not more than 183 days for purposes other than employment. Tourists include inbound foreign citizens travelling for official, personal trips, tourism and transit purposes.

By purposes, passengers are classified as official, private, tourism, transit, study, work, for permanent residence and others. Passengers include all inbound passengers both Mongolian and foreign citizens.

Outbound passengers of Mongolia refer to Mongolian citizens, who have traveled overseas by official, private, tourism, transit, work, study, permanent residence and others purposes.

18.1 УЛСЫН ХИЛЭЭР НЭВТЭРСЭН НИЙТ ЗОРЧИГЧДЫН ТОО, боомтоор

INBOUND AND OUTBOUND PASSENGERS, by immigration posts

тоо *number*

Боомтын нэр	*Name of immigration posts*	Гарсан зорчигчид *Outbound passengers*				Орсон зорчигчид *Inbound passengers*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**1 461 068**	**1 847 411**	**2 169 703**	**2 257 360**	**1 447 761**	**1 833 499**	**2 169 900**	**2 253 832**
Алтанбулаг	*Altanbulag*	134 844	163 605	182 438	190 615	140 997	169 863	190 492	201 143
Арцсуурь	*Artssuuri*	22 656	25 568	17 139	15 532	22 211	25 782	17 321	15 447
Байтаг	*Baitag*	369	5	73	55	355	5	73	60
Баянхошуу	*Bayankhoshuu*	10 269	4 619	7 946	8 992	10 479	4 779	7 899	9 107
Бичигт	*Bichigt*	28 886	23 626	35 538	47 724	28 734	23 402	35 554	47 739
Боршоо	*Borshoo*	17 698	16 502	14 816	13 587	18 429	16 629	14 746	13 534
Булган	*Bulgan*	23 676	31 896	39 083	59 564	22 998	30 892	38 879	59 921
Бургастай	*Burgastai*	2 734	4 025	15 139	20 580	2 718	3 926	15 081	20 576
Буянт-Ухаа	*Buyant-Ukhaa*	247 292	287 791	359 165	407 516	241 959	279 291	348 504	399 580
Гашуун сухайт	*Gashuun sukhait*	76 518	168 679	212 317	191 551	72 655	170 915	214 017	188 344
Даян	*Dayan*	827	1 352	1 319	1 138	541	791	1 013	935
Замын-Үүд	*Zamiin-Uud*	701 544	863 416	996 361	1 040 276	697 545	860 589	1 005 658	1 043 973
Өлгий	*Olgii*	2 000	2 195	2 244	-	1 981	2 414	2 408	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	45 945	52 924	43 808	40 427	43 147	46 031	38 878	34 121
Тэс	*Tes*	5 253	3 850	1 168	379	4 714	3 436	1 055	393
Ульхан	*Ulikhan*	2 080	1 603	1 549	1 849	2 150	1 807	1 477	2 083
Харигийн гол	*Kharigiin gol*	-	-	96	-	-	-	96	-
Хавирга	*Khavirga*	16 137	15 444	20 520	20 852	16 166	15 167	20 278	20 823
Ханги	*Khangi*	13 304	21 299	24 581	27 418	11 992	20 736	22 874	27 157
Ханх	*Khankh*	9 189	9 902	14 854	18 139	9 184	9 872	14 437	18 108
Цагааннуур	*Tsagaannuur*	21 778	24 531	26 166	25 760	21 213	23 317	25 922	25 874
Шивээ хүрэн	*Shivee khuren*	72 544	117 080	145 891	119 404	72 218	116 277	145 820	119 097
Эрээнцав	*Ereentsav*	5 525	6 153	5 610	4 397	5 375	6 080	5 603	4 353
Чойбалсан	*Choibalsan*	-	1 202	1 557	1 605	-	1 369	1 498	1 464
Ховд	*Khovd*	-	144	325	-	-	129	317	-

18.2 УЛСЫН ХИЛЭЭР ГАРСАН ДОТООДЫН ЗОРЧИГЧДЫН ТОО, боомт, аяллын зорилгоор, 2012

OUTBOUND DOMESTIC PASSENGERS, by immigration posts, purpose of visit, 2012

тоо *number*

Боомтын нэр	*Name of immigration posts*	Гарсан зорчигчид *Outbound passengers*	Аяллын зорилгоор *Purpose of visit*				
			Албан ажил *Official*	Хувийн ажил *Private*	Жуулчлал *Tourism*	Байнга оршин суух *Permanent residing*	Бусад *Others*
Бүгд	***Total***	**1 631 452**	**104 867**	**1 390 959**	**48 911**	**9 125**	**77 590**
Алтанбулаг	*Altanbulag*	152 459	3 322	146 164	1 677	301	995
Арцсуурь	*Artssuuri*	2 311	347	1 827	84	39	14
Байтаг	*Baitag*	55		55			
Баянхошуу	*Bayankhoshuu*	2 186		2 186			
Бичигт	*Bichigt*	18 114		18 114			
Боршоо	*Borshoo*	4 899	394	4 272	27	92	114
Булган	*Bulgan*	56 443	760	55 337	5	15	326
Бургастай	*Burgastai*	1 067		1 047	14		6
Буянт-Ухаа	*Buyant-Ukhaa*	225 114	45 722	101 558	42 991	7 573	27 270
Гашуун сухайт	*Gashuun sukhait*	90 457	97	53 140			37 220
Даян	*Dayan*	1 039	5	828			206
Замын-Үүд	*Zamiin-Uud*	928 871	14 655	906 993	2 513	792	3 918
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	18 375	2 177	10 125	1 006	90	4 977
Тэс	*Tes*	164		164			
Ульхан	*Ulikhan*	1 683	459	1 166		35	23
Хавирга	*Khavirga*	18 586	746	17 200	559		81
Ханги	*Khangi*	20 537		20 011			526
Ханх	*Khankh*	15 763	14	15 746			3
Цагааннуур	*Tsagaannuur*	13 772	56	12 947	3	188	578
Шивээ хүрэн	*Shivee khuren*	54 665	35 475	17 928	13		1 249
Эрээнцав	*Ereentsav*	4 148	399	3 729			20
Чойбалсан	*Choibalsan*	744	239	422	19		64

18.3 УЛСЫН ХИЛЭЭР ОРСОН НИЙТ ЗОРЧИГЧДЫН ТОО, аяллын зорилгоор, 2012

INBOUND PASSENGERS, by purpose of visit, as of 2012

тоо *number*

Боомтын нэр	*Name of immigration posts*	Орсон зорчигчид *Inbound passengers*	Аяллын зорилгоор *Purpose of visit*				
			Албан ажил *Official*	Хувийн ажил *Private*	Жуулчлал *Tourism*	Байнга оршин суух *Permanent residing*	Бусад *Others*
Бүгд	***Total***	**2 253 832**	**162 159**	**202 338**	**115 398**	**1 620 985**	**152 952**
Алтанбулаг	*Altanbulag*	201 143	4 827	24 287	11 020	159 245	1 764
Арцсуурь	*Artssuuri*	15 447	154	11 221	1 690	2 334	48
Бага Илэнх	*Baga Ilenkh*						
Байтаг	*Baitag*	60				60	
Баянхошуу	*Bayankhoshuu*	9 107	18	240		2 198	6 651
Бичигт	*Bichigt*	47 739	525	2 623	13	18 164	26 414
Боршоо	*Borshoo*	13 534	3 097	4 612	1 127	4 635	63
Булган	*Bulgan*	59 921	700	546	128	56 896	1 651
Бургастай	*Burgastai*	20 576	3	19 352		1 074	147
Буянт-Ухаа	*Buyant-Ukhaa*	399 580	65 599	17 852	78 522	220 862	16 745
Гашуун сухайт	*Gashuun sukhait*	188 344	95	17 758		90 641	79 850
Даян	*Dayan*	935	24	35		876	
Замын-Үүд	*Zamiin-Uud*	1 043 973	8 994	82 283	5 711	934 972	12 013
Өлгий	*Olgii*						
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	34 121	6 749	1 458	12 497	9 993	3 424
Тэс	*Tes*	393	1	233	43	115	1
Ульхан	*Ulikhan*	2 083	54	101	39	1 877	12
Харигийн гол	*Kharigiin gol*						
Хавирга	*Khavirga*	20 823	709	890	46	18 630	548
Ханги	*Khangi*	27 157	20	1 590		22 738	2 809
Ханх	*Khankh*	18 108	34	227	2 166	15 681	
Цагааннуур	*Tsagaannuur*	25 874	538	9 669	2 317	12 945	405
Шивээ хүрэн	*Shivee khuren*	119 097	69 742	6 908	1	42 297	149
Эрээнцав	*Ereentsav*	4 353	60	157	43	4 083	10
Чойбалсан	*Choibalsan*	1 464	216	296	35	669	248
Ховд	*Khovd*						

18.4 УЛСЫН ХИЛЭЭР ОРСОН ЖУУЛЧДЫН ТОО, улсаар

INBOUND TOURISTS, by country

тоо *number*

Улс	*Country*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**411 664**	**456 090**	**460 360**	**475 892**
АНУ	*USA*	11 335	12 808	15 423	15 587
Австрали	*Australia*	3 721	5 443	7 093	7 480
БНСУ	*Rep.of Korea*	38 272	42 231	43 994	44 360
БНХАУ	*PR of China*	181 523	193 730	200 010	228 547
Дани	*Denmark*	660	676	729	717
Индонез	*Indonesia*	203	246	428	607
Их Британи	*United Kingdom*	5 847	6 209	7 120	6 804
Казахстан	*Kazakhstan*	5 053	5 757	7 973	10 523
Канад	*Canada*	2 255	2 864	3 173	2 828
Нидерланд	*Netherlands*	2 775	3 244	3 239	2 999
ОХУ	*Russian Fed.*	107 911	121 647	102 738	83 707
Украйн	*Ukraine*	967	818	1 009	1 080
Франц	*France*	6 701	7 527	7 570	7 553
ХБНГУ	*Germany*	6 858	8 095	8 545	8 909
Хонконг	*Hong Kong*	434	791	1 878	1 888
Швед	*Sweden*	1 634	1 625	1 463	1 407
Шинэ Зеланд	*New Zealand*	710	882	961	974
Энэтхэг	*India*	941	940	1 478	1 340
Япон	*Japan*	11 399	14 140	14 988	17 119
Бусад	*Others*	22 465	26 417	30 548	31 463

18.5 УЛСЫН ХИЛЭЭР НЭВТЭРСЭН ГАДААДЫН ЗОРЧИГЧДЫН ТОО, улсаар

FOREIGN PASSENGERS CROSSED THE BORDER OF MONGOLIA, by country

тоо *number*

Улс	*Country*	Орсон зорчигчид *Inbound passengers*				Гарсан зорчигчид *Outbound passengers*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**464 850**	**557 483**	**627 007**	**623 839**	**471 960**	**553 175**	**621 510**	**625 908**
АНУ	*USA*	11 508	12 982	16 445	17 363	11 515	12 931	16 209	17 183
Австрали	*Australia*	3 741	5 471	7 981	9 348	3 744	5 396	7 950	9 334
БНСУ	*Rep.of Korea*	38 551	42 551	44 810	45 489	39 243	42 400	44 767	45 512
БНХАУ	*PR of China*	232 038	290 092	346 984	361 506	236 107	285 432	343 616	364 519
Дани	*Denmark*	662	676	734	733	655	681	732	737
Индонез	*Indonesia*	204	246	600	919	205	234	585	915
Их Британи	*UK*	5 895	6 228	7 436	7 369	5 927	6 271	7 364	7 396
Казахстан	*Kazakhstan*	5 094	5 792	8 140	10 697	5 134	5 617	8 022	10 602
Канад	*Canada*	2 273	2 887	3 711	3 714	2 288	2 864	3 649	3 718
Нидерланд	*Netherlands*	2 791	3 248	3 283	3 038	2 757	3 252	3 268	3 057
ОХУ	*Russian Fed.*	109 391	125 543	104 916	86 584	111 113	126 746	105 173	86 564
Украйн	*Ukraine*	978	824	1 089	1 204	1 146	871	1 094	1 200
Франц	*France*	6 737	7 543	7 708	7 716	6 695	7 577	7 654	7 735
ХБНГУ	*Fed.Rep.of Germany*	6 995	8 220	8 750	9 150	7 052	8 225	8 795	9 208
Хонконг	*Hong Kong*	435	793	1 903	1 924	530	886	1 773	1 820
Швед	*Sweden*	1 667	1 632	1 499	1 458	1 679	1 629	1 474	1 455
Шинэ Зеланд	*New Zealand*	716	882	1 059	1 212	735	878	1 073	1 200
Энэтхэг	*India*	952	949	1 611	1 546	990	945	1 598	1 534
Япон	*Japan*	11 496	14 279	15 336	17 642	11 586	14 222	15 340	17 584
Бусад	*Other*	22 726	26 645	43 012	35 227	22 859	26 118	41 374	34 635

18.6 УЛСЫН ХИЛЭЭР НЭВТЭРСЭН ГАДААДЫН ЗОРЧИГЧДЫН БҮТЭЦ, аяллын зорилго, бүс нутгаар, 2012

COMPOSITION OF FOREIGN PASSENGERS, by purpose of visit and geographical regions, 2012

дүнд харьцуулсан хувь *percentage*

Аяллын зорилго	*Purpose of visit*		Бүс нутгаар *By regions*					
		Бүгд *Total*	Америк *America*	Зүүн Ази, Номхон далайн бүс нутаг *East Asia and the Pacific*	Европ *Europe*	Ойрхи Дорнод *Middle East*	Өмнөд Ази *South Asia*	Африк *Africa*
Нийт	***Total***	**100.0**	**3.7**	**73.9**	**21.3**	**0.5**	**0.4**	**0.2**
Үүнээс:	*Of which:*							
Албан ажил	*Official*	100.0	3.4	76.3	18.1	1.0	0.9	0.3
Хувийн ажил	*Private*	100.0	2.3	71.7	25.5	0.3	0.1	0.1
Жуулчлал	*Tourism*	100.0	2.0	76.2	21.7	0.1	0.0	0.0
Байнга оршин суух	*Permanent residing*	100.0	2.2	92.6	4.4	0.2	0.2	0.4

18.7 АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЭЛЖ БУЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, оны эцэст

ENTERPRISES IN THE TOURISM SECTOR AND THEIR EMPLOYEES end of the year

		2009	2010	2011	2012
Байгууллагын тоо	*Enterprises*	472	426	1 022	670
Ажиллагчдын тоо	*Employees*	2 389	2 079	4 340	2 454

ӨРХИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, ХҮН АМЫН АМЬЖИРГААНЫ ДООД ТҮВШИН, ЯДУУРАЛ

Үндэсний статистикийн хороо Өрхийн орлого, зарлагын судалгааг 1966 оноос эхлэн явуулж ирсэн бөгөөд Өрхийн орлого, зарлагын судалгаа, Амьжиргааны түвшний түүвэр судалгааг нэгтгэн 2007 оны 7 дугаар сарын 1-нээс "Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгаа"-г зохион байгуулан явуулж байна. Судалгаанд жил бүр Монгол Улсын 11232 өрхийг түүвэрлэн авч, өрхийн гишүүдийн нас, хүйс, боловсрол, ажил эрхлэлтийн байдал, өрхийн орлого, зарлага, хэрэглээтэй холбоотой үзүүлэлтүүдийг цуглуулан судалж байна.

Өрхийн нийт орлого (зарлага) нь өрхийн мөнгөн орлого (зарлага) дээр өрхийн өөрийн аж ахуйгаас бэлтгэж хэрэглэсэн болон бусдаас үнэгүй авч хэрэглэсэн зүйлсийн мөнгөн дүнг нэмснээр тодорхойлогдох бөгөөд нэг өрхөд ногдох дундаж үзүүлэлтүүдийг жилийн турш уг судалгаанд хамрагдсан 11232 өрхийн сарын дунджаар тооцсон. Хүн амын хүнсний бүтээгдэхүүний хэрэглээг тооцохдоо тухайн өрх худалдаж авсан, хувийн аж ахуйгаасаа болон бусад хүмүүсээс үнэ төлбөргүй авч хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүнийг оруулж байна.

Монгол Улсын "Хүн амын амьжиргааны доод түвшинг тодорхойлох тухай" хуулийн /1998 оны 1 дүгээр сарын 8-ны өдрийн/ 5 дугаар зүйлд заасны дагуу 1998 оноос эхлэн "Хүн амын амьжиргааны доод түвшин"-г бүс нутгаар тодорхойлж байна. Хуулийн 3 дугаар зүйлд хүн амын амьжиргааны доод түвшин гэж хэрэглээний доод хэмжээг мөнгөн хэлбэрээр илэрхийлснийг, хэрэглээний доод хэмжээ гэж хүний нэн тэргүүний зайлшгүй хэрэгцээг хангах хүнсний болон хүнсний бус хэрэглээний сагсаар тодорхойлсон бараа, үйлчилгээний шинжлэх ухааны үндэслэлтэй тогтоосон тоо, хэмжээг ойлгоно гэж заасан байдаг.

Ядуурлын хамралтын хүрээний индекс буюу ядуурлын түвшин нь нийт хүн амд ядуурлын шугамаас доогуур хэрэглээтэй хүн амын эзлэх хувийг харуулна. Ядуурлын хамралтын хүрээний индекс нь ядуурлыг хэмжих хамгийн энгийн, өргөн хэрэглэгддэг үзүүлэлт юм. Гэвч ядуурлын дүр төрхийг илүү тодорхой болгох зорилгоор ядуурлын гүнзгийрэлтийн индекс, ядуурлын мэдрэмжийн индекс гэсэн хоёр үзүүлэлтийг нэмж тооцдог.

Ядуурлын гүнзгийрэлтийн индекс нь ядуу хүн амын хэрэглээний дундаж түвшин ядуурлын шугамаас хэдэн хувиар доогуур байгааг илэрхийлнэ.

Ядуурлын мэдрэмжийн индекс нь нь ядуу хүн амын дундах хэрэглээний тархалтыг харуулна. Тухайн өрхийн хэрэглээ нэмэгдсэн ч хэмжээ нь ядуурлын шугамаас доогуур байвал ядуурлын хамрах хүрээ, гүнзгийрэлт өөрчлөгдөхгүй харин ядуурлын мэдрэмж нь нэмэгдэнэ.

"ТОГТВОРТОЙ АМЬЖИРГАА-II" ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын Засгийн газар, Олон улсын хөгжлийн ассоциаци /Дэлхийн Банк/-тай харилцан тохиролцсоны дагуу "Тогтвортой амьжиргаа" төслийг 2002 оноос эхлэн 12 жилийн турш хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд 2002-2007 онд төслийн нэгдүгээр үе шат хэрэгжиж дууссан. Төслийн хоёрдугаар үе шат буюу "Тогтвортой амьжиргаа-II" төсөл 2008-2012 онд нийслэл, бүх аймагт хэрэгжиж байна.

Тогтвортой амьжиргаа-II төслийн зорилго нь эрүүл мэнд, боловсрол, дэд бүтцийг сайжруулах, нийгмийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах, малчдын байгаль цаг уурын эрсдэлд бэлэн байх чадварыг нэмэгдүүлэх, алслагдсан орон нутагт жижиг зээлийн үйлчилгээг хүргэх замаар амьжиргааг баталгаажуулах, тогтворжуулахад иргэдийн хэрэгцээ, оролцоонд тулгуурласан механизмыг улсын хэмжээнд төлөвшүүлэх явдал юм.

"Тогтвортой амьжиргаа" төслийн үйл ажиллагааны мэдээллийг 2006 оноос эхлэн статистикийн эмхэтгэл болон хагас, бүтэн жилийн бюллетеньд тогтмол хэвлэн нийтэлж байна.

HOUSEHOLD INCOME, EXPENDITURE AND MINIMUM SUBSISTENCE LEVEL AND PROVERTY

The National Statistical Office has been conducting Household income and expenditure survey since 1966 and conducting Household socio-economic survey starting from 1 July 2007 combining Household income and expenditure and Living standards measurement surveys. Total 11232 households of Mongolia sample in survey every year and collects data on age, sex, education and employment of selected household members and data related to household income, expenditure and consumption as well.

The total income (expenditure) of a household is defined by sum of the households' monetary income (expenditure) and value of consumed commodities from own farming and received from others free of charge. The average per household is calculated by the monthly average value of 11232 selected households, those surveyed for the year. Estimation of food consumption includes purchased foodstaff, received from others free of charge and consumed from own farming.

The National Statistical Office has been estimating "Minimum subsistence level of population" by regions since 1998 according to the article 5 of The Law on Defining Minimum Subsistence Level of Population (dated January 8, 1998) of Mongolia. As stated in the article 3 of The Law on Defining Minimum Subsistence Level of Population of Mongolia, "the minimum subsistence level refers a minimum consumption level expressed in monetary value; and minimum consumption level refers a scientific estimation on quantity of consumption to satisfy basic survival requirement defined by food and non-food consumption basket".

***The poverty head count index** is the share of the population whose consumption is below the poverty line. This is a most widely used poverty index, that is comparably easy to interpret and understand, while other two more indices poverty gap and severity of poverty are used in order to get more comprehensive pictures of poverty.*

***The poverty gap** is the average distance below the poverty line as a proportion of the poverty line where the mean is taken over the whole population, counting the non-poor as having zero poverty gaps.*

***The severity of poverty** is the distribution of the consumption among the poor population. However, household consumption has increased, its amount is below poverty line, and poverty headcount and gap do not change, while poverty severity increases.*

INTRODUCTION TO "SUSTAINABLE LIVELIHOOD PROJECT–II"

According to the Development Credit Agreement between Government of Mongolia and the World Bank, Sustainable Livelihoods Program has being implemented since 2002 for 12 years. The first stage of the project was successfully implemented in 2002-2007. Second stage of Program or Sustainable Livelihoods Project –II has implementing at the Capital city and all aimags in 2008-2012.

The overall objective of the SLP-II is to formed community needs and participation based institutional mechanisms by improving health, education and infrastructure development, enhance quality and accessibility of social services, ability of herdsmen to overcome natural risks and enhancing microloans in remote areas.

Beginning of the year 2006, information on the "Sustainable Livelihood" project outputs has publishing in a statistical yearbook and semi-annual and annual bulletin regularly.

19.1 НЭГ ӨРХИЙН САРЫН ДУНДАЖ ОРЛОГО, хот, хөдөөгөөр, оны үнээр

MONTHLY AVERAGE INCOME PER HOUSEHOLD, by urban and rural, at current prices

төг *tog*

Орлогын төрөл	*Types of income*	Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Нийт орлого - Бүгд	***Total income***	**402 525**	**448 027**	**573 541**	**819 996**	**454 854**	**498 172**	**649 248**	**909 361**	**331 600**	**386 605**	**488 984**	**649 239**
1. Мөнгөн орлого - Бүгд	***Monetary income - Total***	**354 967**	**387 099**	**503 936**	**741 917**	**441 871**	**476 690**	**623 269**	**871 277**	**237 180**	**277 354**	**370 655**	**494 738**
Цалин, хөлс	*Wages and salaries*	181 022	200 167	248 385	372 114	259 347	286 554	366 480	478 210	74 863	94 345	116 487	169 386
Тэтгэвэр, тэтгэмж	*Pensions and allowances*	67 237	67 131	114 368	155 686	73 547	71 830	120 021	166 909	58 684	61 376	108 054	134 242
Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого	*Income from household businesses*	76 062	82 855	98 627	145 740	69 818	70 030	75 684	140 290	84 524	98 566	124 252	156 154
Бусад	*Other*	30 646	36 946	42 556	68 377	39 159	48 276	61 084	85 868	19 109	23 067	21 862	34 956
2. Бусдаас үнэгүй авсан	***Received from others free of charge***	**14 743**	**19 356**	**22 626**	**31 967**	**11 258**	**16 032**	**21 144**	**29 727**	**19 467**	**23 429**	**24 281**	**36 249**
3. Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	***Foodstuff, which consumed from private farm or enterprise***	**32 815**	**41 572**	**46 979**	**46 112**	**1 725**	**5 450**	**4 835**	**8 357**	**74 953**	**85 822**	**94 048**	**118 252**

19.2 НЭГ ӨРХИЙН САРЫН ДУНДАЖ ОРЛОГЫН БҮТЭЦ

COMPOSITION OF MONTHLY AVERAGE INCOME PER HOUSEHOLD

Дүнд харьцуулсан хувь *percentage*

Орлогын төрөл	*Types of income*	Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Нийт орлого - Бүгд	***Total income***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
1. Мөнгөн орлого - Бүгд	***Monetary income - Total***	**88.2**	**86.4**	**87.9**	**90.5**	**97.1**	**95.7**	**96.0**	**95.8**	**71.5**	**71.8**	**75.8**	**76.2**
Цалин, хөлс	*Wages and salaries*	45.0	44.7	43.3	45.4	57.0	57.5	56.4	52.6	22.6	24.4	23.8	26.1
Тэтгэвэр, тэтгэмж	*Pensions and allowances*	16.7	15.0	20.0	19.0	16.2	14.4	18.5	18.4	17.7	15.9	22.1	20.7
Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого	*Income from household businesses*	18.9	18.5	17.2	17.8	15.3	14.1	11.7	15.4	25.5	25.5	25.4	24.0
Бусад	*Other*	7.6	8.2	7.4	8.3	8.6	9.7	9.4	9.4	5.7	6.0	4.5	5.4
2. Бусдаас үнэгүй авсан	***Received from others free of charge***	**3.7**	**4.3**	**3.9**	**3.9**	**2.5**	**3.2**	**3.3**	**3.3**	**5.9**	**6.0**	**5.0**	**5.6**
3. Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	***Foodstuff, consumed from private farm or enterprise***	**8.1**	**9.3**	**8.2**	**5.6**	**0.4**	**1.1**	**0.7**	**0.9**	**22.6**	**22.2**	**19.2**	**18.2**

19.3 НЭГ ӨРХИЙН САРЫН ДУНДАЖ ЗАРЛАГА, хот, хөдөөгөөр, оны үнээр

MONTHLY AVERAGE EXPENDITURE PER HOUSEHOLD, by urban and rural, at current prices

төг *tog*

Зарлагын төрөл	*Types of expenditure*	Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Өрхийн зарлага – Бүгд	***Expenditure – Total***	**437 602**	**450 206**	**577 406**	**820 263**	**471 336**	**501 042**	**648 829**	**905 269**	**391 883**	**387 937**	**497 633**	**657 836**
1. Мөнгөн зарлага – Бүгд	***Monetary expenditure – Total***	**390 044**	**389 278**	**507 801**	**742 184**	**458 353**	**479 560**	**622 850**	**867 185**	**297 463**	**278 686**	**379 304**	**503 335**
Хүнсний зүйлийн зарлага	*Food expenses*	147 906	131 940	155 482	207 858	158 215	166 614	207 886	250 977	133 934	89 466	96 952	125 468
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	*Non-food expenses and services*	228 667	244 404	335 304	518 750	287 510	301 709	396 627	601 495	148 915	174 206	266 813	360 644
Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж	*Gifts and benefits gave for others*	13 471	12 934	17 015	15 576	12 628	11 237	18 337	14 713	14 614	15 014	15 539	17 223
2. Бусдаас үнэгүй авсан – Бүгд	***Received from other free of charge***	**14 743**	**19 356**	**22 626**	**31 967**	**11 258**	**16 032**	**21 144**	**29 727**	**19 467**	**23 429**	**24 281**	**36 249**
Хүнсний зүйлийн зарлага	*Food expenses*	6 333	9 265	10 662	12 880	1 707	4 273	5 786	7 543	12 603	15 381	16 108	23 079
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	*Non-food expenses and services*	8 410	10 091	11 964	19 087	9 551	11 759	15 358	22 184	6 864	8 048	8 173	13 170
3. Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	***Foodstuff, consumed from private farm or enterprise***	**32 815**	**41 572**	**46 979**	**46 112**	**1 725**	**5 450**	**4 835**	**8 357**	**74 953**	**85 822**	**94 048**	**118 252**

19.4 НЭГ ӨРХИЙН САРЫН ДУНДАЖ ЗАРЛАГЫН БҮТЭЦ

COMPOSITION OF MONTHLY AVERAGE EXPENDITURE PER HOUSEHOLD

Дүнд харьцуулсан хувь *percentage*

Зарлагын төрөл	*Types of expenditure*	Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Өрхийн зарлага – Бүгд	***Expenditure – Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
1. Мөнгөн зарлага – Бүгд	***Monetary expenditure – Total***	**89.1**	**86.5**	**88.0**	**90.5**	**97.2**	**95.7**	**96.0**	**95.8**	**75.9**	**71.8**	**76.2**	**76.5**
Хүнсний зүйлийн зарлага	*Food expenses*	33.8	29.3	26.9	25.3	33.5	33.3	32.1	27.7	34.2	23.0	19.5	19.1
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	*Non-food expenses and services*	52.2	54.3	58.1	63.3	61.0	60.2	61.1	66.5	38.0	44.9	53.6	54.8
Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж	*Gifts and benefits gave for others*	3.1	2.9	3.0	1.9	2.7	2.2	2.8	1.6	3.7	3.9	3.1	2.6
2. Бусдаас үнэгүй авсан – Бүгд	***Received from other free of charge***	**3.4**	**4.3**	**3.9**	**3.9**	**2.4**	**3.2**	**3.3**	**3.3**	**5.0**	**6.1**	**4.9**	**5.5**
Хүнсний зүйлийн зарлага	*Food expenses*	1.5	2.1	1.8	1.6	0.4	0.9	0.9	0.8	3.2	4.0	3.2	3.5
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	*Non-food expenses and services*	1.9	2.2	2.1	2.3	2.0	2.3	2.4	2.5	1.8	2.1	1.7	2.0
3. Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	***Foodstuff, consumed from private farm or enterprise***	**7.5**	**9.2**	**8.1**	**5.6**	**0.4**	**1.1**	**0.7**	**0.9**	**19.1**	**22.1**	**18.9**	**18.0**

Өрхийн мөнгөн орлогын бүтэц, 2012
Composition of household monetary income, 2012

Хот
Urban

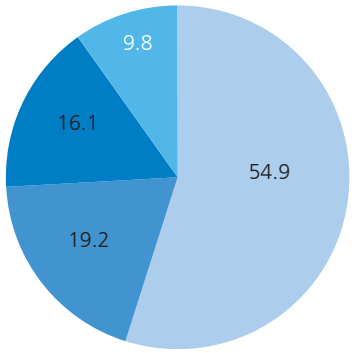

Хөдөө
Rural

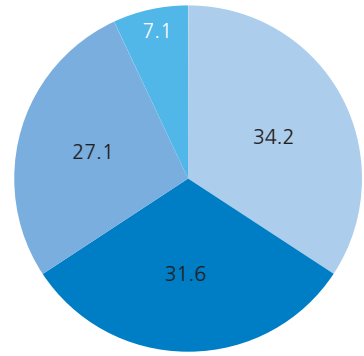

Цалин хөлс *Wages and salaries*
Тэтгэвэр, тэтгэмж *Pensions and allowances*
Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого *Income from household business*
Бусад *Other*

Цалин хөлс *Wages and salaries*
Тэтгэвэр, тэтгэмж *Pensions and allowances*
Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого *Income from household business*
Бусад *Other*

Өрхийн мөнгөн зарлагын бүтэц, 2012
Composition of household monetary expenditure, 2012

Хот
Urban

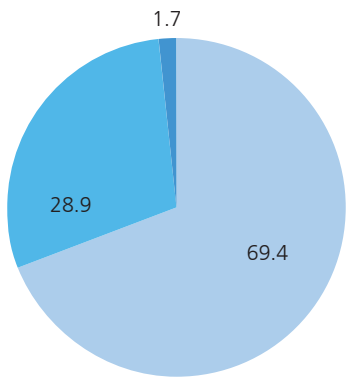

Хөдөө
Rural

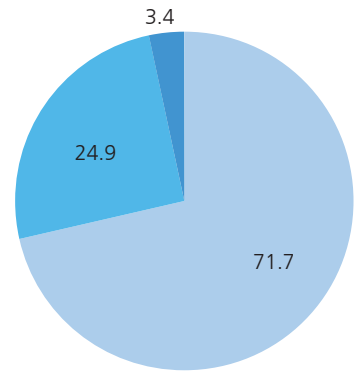

Хүнсний бус бараа үйлчилгээ *Non-food expenses*
Хүнсний бараа *Food expenses*
Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж *Gifts*

19.5 НЭГ ХҮНД САРД НОГДОХ ХҮНСНИЙ ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ УЛСЫН ДУНДАЖ ХЭРЭГЛЭЭ, жишсэн хүнээр, хот, хөдөөгөөр

MONTHLY AVERAGE PER CAPITA CONSUMPTION OF SOME FOODSTUFF, by adult equivalent, urban and rural

кг *kg*

Хүнсний бүтээгдэхүүн	*Foodstuff*	Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Мах, махан бүтээгдэхүүн, маханд шилжүүлснээр	*Meat and meat products, in terms of meat*	8.4	8.4	8.2	8.2	6.7	6.6	6.8	6.7	10.4	10.6	10.1	9.9
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, сүүнд шилжүүлснээр	*Milk and milk products, in terms of milk*	13.6	10.5	12.1	13.4	7.1	6.3	7.7	8.1	21.8	15.9	17.6	19.8
Цөцгийн тос	*Butter*	0.3	0.3	0.3	0.3	0.5	0.5	0.4	0.4	0.2	0.2	0.2	0.2
Гурил, гурилан бүтээгдэхүүн, гурилд шилжүүлснээр	*Flour and bakery products, in terms of flour*	10.6	10.7	10.8	10.5	10.6	10.5	10.7	9.8	10.6	10.9	10.9	11.3
Будаа	*Rice*	1.7	1.7	1.7	1.8	1.7	1.7	1.7	1.7	1.8	1.8	1.8	1.8
Чихэр, сахарын зүйл, сахарт шилжүүлснээр	*Sugar and sugar products, in terms of sugar*	1.9	1.4	1.4	1.4	1.8	1.4	1.5	1.4	1.9	1.3	1.3	1.5
Өндөг, ширхэг	*Egg, piece*	2.3	2.7	3.1	3.2	3.9	4.1	4.9	5.1	0.5	0.8	0.9	0.9
Төмс	*Potatoes*	3.2	3.3	3.4	3.2	4.0	4.0	4.1	3.4	2.1	2.4	2.4	3.0
Хүнсний ногоо	*Vegetables*	1.8	1.8	1.9	2.0	2.1	2.3	2.5	2.4	1.4	1.1	1.2	1.4
Жимс, жимсгэнэ	*Fruits*	0.5	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.7	0.3	0.6	0.6	0.7
Ургамлын болон өөхөн тос	*Vegetable oil*	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.6

19.6 НЭГ ХҮНИЙ ХОНОГТ ХЭРЭГЛЭСЭН ХҮНСНИЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ИЛЧЛЭГ, НАЙРЛАГА, жишсэн хүнээр, хот, хөдөөгөөр

COMPOSITION OF DAILY FOODSTUFF CONSUMPTION AND CALORIES PER PERSON, by adult equivalent, urban and rural

		Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Илчлэг, ккал	*Calorie, kkal*	2 917.4	2 798.3	2 845.9	2 848.8	2 678.4	2 603.6	2 673.5	2 549.8	3 216.5	3 040.7	3 060.8	3 214.6
Уураг, гр	*Protein, gram*	108.3	105.4	106.8	107.2	91.9	90.1	93.6	91.1	129.0	124.4	123.3	127.0
Өөх тос, гр	*Fat, gram*	94.9	90.6	92.1	94.2	78.8	77.9	80.1	79.1	115.1	106.4	107.2	112.6
Нүүрс ус, гр	*Carbohydrate, gram*	387.8	371.5	378.1	373.9	382.6	368.1	376.7	351.3	394.2	375.8	379.9	401.4

19.7 ЯДУУРЛЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ*, хот, хөдөө, бүс, суурьшлаар

POVERTY MEASURES, by urban and rural, region and location*

хувь *percentage*

		Ядуурлын хамралтын хүрээ *Poverty Headcount*			Ядуурлын гүнзгийрэлт *Poverty Gap*			Ядуурлын мэдрэмж *Poverty Severity*		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Улсын дундаж	***National average***	**38.7**	**33.7**	**27.4**	**11.5**	**9.2**	**7.1**	**4.7**	**3.5**	**2.7**
Хот	*Urban*	33.1	28.6	23.2	9.4	7.7	6.2	3.7	3.0	2.4
Хөдөө	*Rural*	49.0	43.4	35.5	15.2	11.8	8.8	6.4	4.5	3.2
Бүс	***Region***									
Баруун	*Western*	52.6	40.3	32.5	16.9	11.2	7.7	7.2	4.4	2.6
Хангай	*Khangai*	52.0	49.1	38.6	16.1	13.6	10.1	6.8	5.2	3.8
Төв	*Central*	29.8	28.2	28.1	8.3	7.5	7.2	3.2	2.8	2.7
Зүүн	*Eastern*	42.4	40.1	33.3	13.2	12.1	9.9	5.6	5.0	4.0
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	31.0	25.7	19.8	8.5	6.6	5.2	3.2	2.5	2.0
Суурьшил	***Location***									
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	31.0	25.7	19.8	8.5	6.6	5.2	3.2	2.5	2.0
Аймгийн төв	*Aimag centers*	37.4	34.4	30.4	11.2	9.9	8.5	4.6	4.0	3.3
Сумын төв	*Soum centers*	39.5	35.9	27.5	11.9	10.0	7.3	4.9	3.9	2.8
Хөдөө нутаг	*Countryside*	56.1	47.4	39.8	17.8	12.9	9.6	7.6	4.8	3.3

Тайлбар: * Цаг хугацааны хувьд харьцуулагдах боломжийг ханган нэг суурьтай болгож тооцооллыг шинэчлэв.
Note: * *Providing comparability for overtime using a base year, estimation has changed*

19.8 ХҮН АМЫН АМЬЖИРГААНЫ ДООД ТҮВШИН, нэг хүнд сард ногдохоор, бүсээр

MINIMUM SUBSISTANCE LEVEL OF POPULATION, per capita per month, by region

төг *tog*

Бүс	*Region*	2007	2008 II	2008 X	2009	2010	2011	2012	2013
Баруун	*Western*	54 700	70 700	94 300	96 100	97 000	104 300	115 600	132 000
Хангай	*Khangai*	54 600	70 600	89 000	90 600	91 500	105 100	116 800	130 900
Төв	*Central*	56 700	73 100	90 800	91 200	91 700	106 600	117 500	132 400
Зүүн	*Eastern*	51 800	65 600	85 100	86 300	90 900	103 500	113 000	130 500
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	60 100	73 300	94 800	101 100	101 600	118 100	126 500	149 900

19.9 НЭГ ХҮНД САРД НОГДОХ ХЭРЭГЛЭЭ, хэрэглээний үндсэн бүлэг, хот, хөдөөгөөр, 2012

MONTHLY AVERAGE PER CAPITA CONSUMPTION, by main categories of consumption, urban and rural, 2012

төг *tog*

		Улсын дундаж *National average*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*
Нийт хэрэглээ	***Total consumption***	**207 235**	**224 308**	**173 780**
Хүнс	*Food*	71 118	69 736	73 827
Согтууруулах ундаа, тамхи	*Alcoholic beverages and tobacco*	2 734	2 198	3 784
Боловсрол	*Education*	10 357	11 466	8 182
Эрүүл мэнд	*Health*	10 522	11 579	8 450
Удаан эдэлгээтэй бараа	*Durable goods*	5 694	6 610	3 897
Түрээс	*Rent*	13 721	18 923	3 529
Халаалт	*Heating*	8 992	10 652	5 739
Үйлчилгээ	*Utilities*	5 532	7 279	2 108
Хувцас	*Clothing*	34 404	34 974	33 287
Тээвэр, холбоо	*Transportation and communication*	27 051	31 897	17 555
Бусад	*Others*	17 111	18 993	13 422

19.10 НЭГ ХҮНД САРД НОГДОХ ХЭРЭГЛЭЭ, хэрэглээний үндсэн бүлгээр, ядуурлын байдлаар, хот, хөдөөгөөр, 2012

MONTHLY AVERAGE PER CAPITA CONSUMPTION, by main categories of consumption, poverty status, urban and rural, 2012

төг *tog*

		Нийт *Total*		Хот *Urban*		Хөдөө *Rural*	
		Ядуу бус *Non-poor*	Ядуу *Poor*	Ядуу бус *Non-poor*	Ядуу *Poor*	Ядуу бус *Non-poor*	Ядуу *Poor*
Нийт хэрэглээ	***Total consumption***	**252 249**	**87 866**	**265 917**	**86 833**	**220 367**	**89 190**
Хүнс	*Food*	82 141	41 888	79 494	37 495	88 315	47 520
Согтууруулах ундаа, тамхи	*Alcoholic beverages and tobacco*	3 255	1 352	2 567	980	4 860	1 829
Боловсрол	*Education*	12 990	3 373	13 833	3 648	11 026	3 020
Эрүүл мэнд	*Health*	13 783	1 874	14 403	2 247	12 336	1 396
Удаан эдэлгээтэй бараа	*Durable goods*	7 268	1 517	8 205	1 341	5 083	1 743
Түрээс	*Rent*	17 773	2 976	23 492	3 825	4 432	1 889
Халаалт	*Heating*	10 150	5 919	11 558	7 658	6 867	3 690
Үйлчилгээ	*Utilities*	6 699	2 436	8 441	3 441	2 637	1 148
Хувцас	*Clothing*	42 410	13 174	42 089	11 469	43 160	15 360
Тээвэр, холбоо	*Transportation and communication*	34 616	6 990	39 162	7 894	24 012	5 831
Бусад	*Others*	21 163	6 367	22 673	6 836	17 640	5 765

19.11 НЭГ ХҮНД САРД НОГДОХ ХЭРЭГЛЭЭ, өрхийн тооны тэнцүү 10 бүлгээр, хот, хөдөөгөөр, 2012

MONTHLY AVERAGE PER CAPITA CONSUMPTION, by household deciles, urban and rural, 2012

төг *tog*

	Улсын дундаж *National average*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*
I	65 264	66 509	63 539
II	93 282	98 184	87 227
III	113 795	122 100	102 941
IV	133 971	145 322	118 192
V	156 367	169 871	135 547
VI	181 910	196 605	154 794
VII	211 363	230 593	180 518
VIII	253 368	276 610	209 999
IX	320 605	348 550	260 685
X	542 621	589 143	424 818
Нийт	**207 235**	**224 308**	**173 780**

19.12 ХҮН АМЫН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БҮТЭЦ, өрхийн тооны тэнцүү 5 бүлгээр, хот, хөдөөгөөр, 2012

CONSUMPTION SHARES, by household quintiles, urban and rural, 2012

хувь *percentage*

	Улсын дундаж *National average*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*
I	7.7	7.4	8.7
II	12.0	11.9	12.7
III	16.3	16.3	16.7
IV	22.4	22.6	22.5
V	41.6	41.8	39.4
Нийт	**100.0**	**100.0**	**100.0**

Хүн амын хэрэглээний бүтэц, өрхийн тооны тэнцүү 5 бүлгээр, хэрэглээнд эзлэх хувь
Composition of consumption by household quintiles, shares of consumption

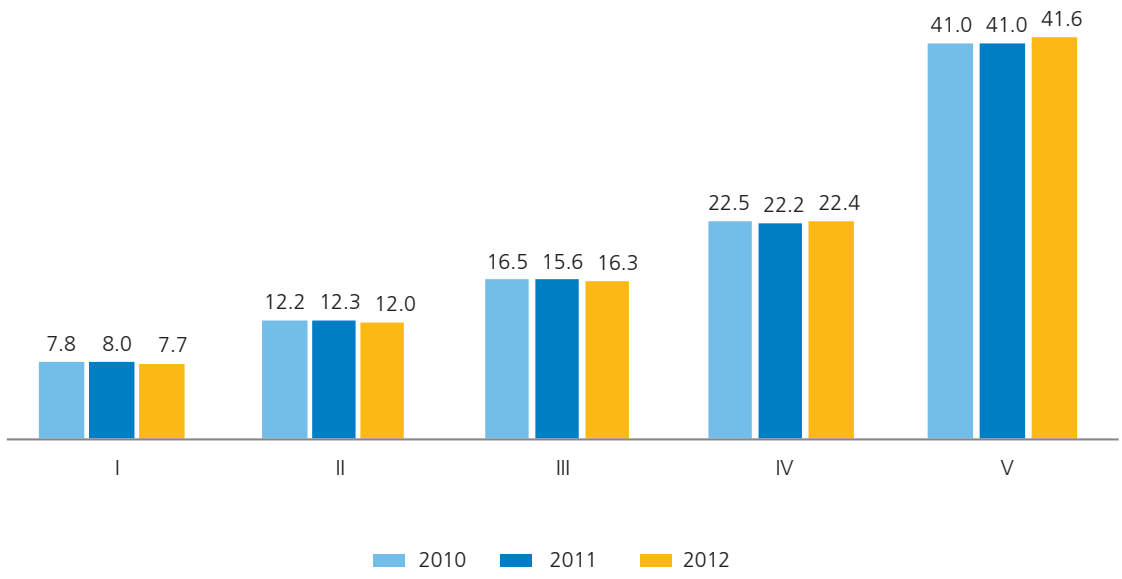

19.13 "ТОГТВОРТОЙ АМЬЖИРГАА-II" ТӨСЛИЙН ХҮРЭЭНД ЭРҮҮЛ МЭНД, БОЛОВСРОЛ, ДЭД БҮТЦИЙГ САЙЖРУУЛАХАД ЗАРЦУУЛСАН ХӨРӨНГӨ, бүс, аймаг, нийслэлээр

INVESTMENTS FOR THE IMPROVEMENT OF THE HEALTH, EDUCATION AND INFRASTRUCTURE WITHIN THE FRAMEWORK OF "SUSTAINABLE LIVELIHOODS PROJECT-II", by regions, aimags and the Capital

Бүс, аймаг, нийслэл	*Regions, aimags and the Capital*	Боловсрол				*Education*			
		2009		2010		2011		2012	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо	Санхүүжилт /сая.төг/	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо	Санхүүжилт /сая.төг/	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо	Санхүүжилт /сая.төг/	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо	Санхүүжилт /сая.төг/
		Number of implemented projects	*Financing /mln.tog/*	*Number of implemented projects*	*Financing /mln.tog/*	*Number of implemented projects*	*Financing /mln.tog/*	*Number of implemented projects*	*Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**659**	**3 796.0**	**604**	**4 223.7**	**319**	**1 920.2**	**408**	**2 369.0**
		Баруун бүс				***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**178**	**943.8**	**155**	**1 079.9**	**84**	**453.2**	**121**	**615.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	27	208.6	33	236.9	9	63.9	32	140.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	46	179.9	25	202.0	7	39.3	14	69.2
Завхан	*Zavkhan*	31	182.5	36	266.7	27	160.8	12	87.3
Увс	*Uvs*	39	234.2	33	227.4	22	90.5	41	207.1
Ховд	*Khovd*	35	138.6	28	146.9	19	98.7	22	111.3
		Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**161**	**867.1**	**139**	**887.8**	**77**	**396.2**	**95**	**488.7**
Архангай	*Arkhangai*	34	119.8	18	140.8	14	96.7	15	93.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	19	209.2	31	265.0	11	77.5	12	90.2
Булган	*Bulgan*	37	109.3	12	52.4	16	58.3	10	42.3
Орхон	*Orkhon*	14	170.4	12	98.5	8	47.7	14	47.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	9	43.5	5	19.9	19	87.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	57	258.4	57	287.6	23	96.1	25	127.5
		Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**168**	**1 012.6**	**166**	**1 127.7**	**113**	**744.9**	**123**	**776.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	6	24.1	5	22.2	5	35.1	7	28.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	6	34.8	8	74.0	7	81.4	7	54.2
Дорноговь	*Dornogovi*	19	109.6	17	108.7	13	96.4	10	75.2
Дундговь	*Dundgovi*	35	176.4	24	156.7	16	120.7	16	101.9
Өмнөговь	*Omnogovi*	20	140.3	24	166.4	28	90.9	31	211.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	51	211.7	47	224.2	22	110.7	30	130.6
Төв	*Tov*	31	315.7	41	375.5	22	209.7	22	174.0
		Зүүн бүс				***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**99**	**500.8**	**98**	**610.5**	**37**	**227.4**	**40**	**197.0**
Дорнод	*Dornod*	30	185.1	21	194.9	17	97.1	22	119.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	29	143.1	44	274.6	5	44.4	8	37.4
Хэнтий	*Khentii*	40	172.6	33	141.0	15	85.9	10	39.7
		Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**53**	**471.7**	**46**	**517.8**	**8**	**98.5**	**29**	**291.6**

Эх үүсвэр: "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн газрын мэдээлэл
Source: Report of project office of the "Sustainable livelihoods-II"

(Хүснэгт 19.13-ын үргэлжлэл *Table 19.13 continuation)*

Бүс, аймаг, нийслэл	*Regions, aimags and the Capital*	Эрүүл мэнд *Health*							
		2009		2010		2011		2012	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**280**	**1 275.0**	**231**	**1 400.3**	**124**	**619.0**	**125**	**617.3**
			Баруун бүс				***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**99**	**415.6**	**64**	**338.9**	**40**	**208.2**	**34**	**192.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	10	67.2	9	56.2	6	31.3	8	57.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	26	68.0	12	42.5	4	16.2	1	4.0
Завхан	*Zavkhan*	12	88.7	9	74.2	14	90.3	6	41.8
Увс	*Uvs*	18	111.5	13	98.3	11	40.9	12	54.0
Ховд	*Khovd*	33	80.2	21	67.7	5	29.5	7	35.8
			Хангайн бүс				***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**61**	**248.3**	**71**	**447.7**	**35**	**169.9**	**29**	**125.7**
Архангай	*Arkhangai*	14	40.3	10	135.4	2	21.9	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	7	58.2	14	93.8	6	47.6	7	39.5
Булган	*Bulgan*	15	79.7	9	54.2	8	24.9	4	18.1
Орхон	*Orkhon*	-	-	1	6.4	3	13.1	1	4.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	9	20.6	3	11.2	5	20.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	25	70.1	28	137.3	13	51.2	12	43.2
			Төвийн бүс				***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**56**	**333.8**	**57**	**341.8**	**28**	**155.8**	**37**	**178.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4	17.7	-	-	2	7.2	2	6.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	5	27.0	1	9.4	2	19.5
Дорноговь	*Dornogovi*	14	56.9	10	42.7	3	8.7	6	22.8
Дундговь	*Dundgovi*	9	75.2	3	39.1	3	11.7	3	14.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	15	84.8	12	61.3	6	17.1	12	49.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	7	35.3	14	81.6	6	27.6	9	31.6
Төв	*Tov*	7	63.9	13	90.1	7	74.1	3	33.9
			Зүүн бүс				***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**51**	**170.0**	**28**	**167.9**	**16**	**54.5**	**24**	**111.6**
Дорнод	*Dornod*	10	52.2	6	39.0	2	7.8	4	26.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	14	67.4	10	74.6	2	7.2	5	13.6
Хэнтий	*Khentii*	27	50.4	12	54.3	12	39.5	15	71.2
			Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**13**	**107.3**	**11**	**104.0**	**5**	**30.6**	**1**	**8.9**

Эх үүсвэр: "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн газрын мэдээлэл
Source: Report of project office of the "Sustainable livelihoods-II"

(Хүснэгт 19.13-ын үргэлжлэл *Table 19.13 continuation)*

Бүс, аймаг, нийслэл	*Regions, aimags and the Capital*	Дэд бүтэц *Infrastructure*							
		2009		2010		2011		2012	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**517**	**3 725.3**	**506**	**4 056.1**	**410**	**2 619.3**	**432**	**3 353.2**
			Баруун бүс				***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**170**	**881.1**	**124**	**793.5**	**94**	**584.7**	**94**	**664.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	9	105.4	17	73.6	5	44.2	20	120.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	33	105.3	22	196.3	14	96.9	15	125.6
Завхан	*Zavkhan*	47	315.5	25	202.2	24	200.2	23	199.5
Увс	*Uvs*	29	145.6	17	115.5	23	107.1	12	44.9
Ховд	*Khovd*	52	209.3	43	205.9	28	136.3	24	174.1
			Хангайн бүс				***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**111**	**699.1**	**151**	**1 020.3**	**93**	**660.6**	**97**	**813.5**
Архангай	*Arkhangai*	27	159.8	20	338.1	12	71.6	17	225.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	7	176.6	8	95.5	12	126.9	16	212.1
Булган	*Bulgan*	32	144.4	51	-	24	104.9	26	157.9
Орхон	*Orkhon*	5	33.4	3	15.9	7	62.4	11	44.4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	18	213.7	10	90.2	11	75.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	40	184.9	51	357.1	28	204.6	16	98.2
			Төвийн бүс				***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**111**	**898.4**	**117**	**1 058.3**	**72**	**512.9**	**85**	**788.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3	10.1	5	41.1	5	63.7	5	34.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	8	69.5	10	162.9	3	25.1	4	62.3
Дорноговь	*Dornogovi*	12	96.3	17	133.8	8	43.7	9	114.1
Дундговь	*Dundgovi*	16	107.3	13	167.8	10	63.2	8	99.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	15	170.6	7	75.9	18	60.2	21	142.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	34	150.4	55	363.4	17	147.8	23	142.7
Төв	*Tov*	23	294.2	10	113.4	11	109.2	15	192.5
			Зүүн бүс				***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**74**	**522.9**	**69**	**639.2**	**37**	**282.2**	**61**	**521.1**
Дорнод	*Dornod*	18	176.7	12	85.5	10	54.2	19	160.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	20	138.1	25	288.9	15	126.5	18	156.9
Хэнтий	*Khentii*	36	208.1	32	264.8	12	101.5	24	203.6
			Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**51**	**723.8**	**45**	**544.8**	**114**	**578.9**	**95**	**565.5**

Эх үүсвэр: "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн газрын мэдээлэл
Source: Report of project office of the "Sustainable livelihoods-II"

19.14 "ТОГТВОРТОЙ АМЬЖИРГАА-II" ТӨСЛӨӨС БЭЛЧЭЭРИЙН МАЛ АЖ АХУЙН ЭРСДЭЛИЙГ БУУРУУЛАХАД ЗАРЦУУЛСАН ХӨРӨНГӨ, бүс, аймгаар

INVESTMENTS FOR THE PASTURAL RISK MANAGEMENT IN THE FRAMEWORK OF "SUSTAINABLE LIVELIHOODS PROJECT-II", by regions and aimags

Аймаг	*Aimags*	ХУДАГ ЗАСВАР				*WELLS REPAIRING*			
		2009		2010		2011		2012	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**171**	**273.0**	**506**	**19 678.9**	**350**	**554.4**	**478**	**737.0**
			Баруун бүс				***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**9**	**13.7**	**43**	**72.3**	**60**	**81.1**	**66**	**129.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2	3.3	-	-	2	8.9	5	13.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	8	19.4	16	31.0	23	56.4
Завхан	*Zavkhan*	-	-	8	16.1	8	8.1	15	25.6
Увс	*Uvs*	7	10.4	4	5.0	11	12.3	9	15.4
Ховд	*Khovd*	-	-	23	31.8	23	20.8	14	18.6
			Хангайн бүс				***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**46**	**111.1**	**130**	**19 272.1**	**67**	**86.4**	**94**	**128.6**
Архангай	*Arkhangai*	7	12.6	31	58.3	4	7.0	3	12.1
Баянхонгор	*Bayankhongor*	13	25.8	15	19 105.1	15	27.1	22	26.9
Булган	*Bulgan*	12	41.9	31	19.5	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	-	-	-	-	1	2.1	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	29	37.5	31	21.6	40	40.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	14	30.8	24	51.7	16	28.6	29	49.3
			Төвийн бүс				***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**32**	**81.5**	**142**	**188.7**	**144**	**293.6**	**172**	**313.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	8	23.1	3	1.9	1	4.5	3	3.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	9	27.3	-	-	4	29.9
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	80	71.5	51	44.4	61	53.5
Дундговь	*Dundgovi*	-	-	10	19.9	14	108.0	17	60.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	12	31.5	12	17.3	36	51.4	50	85.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	17	34.5	6	11.1	8	20.2
Төв	*Tov*	12	26.9	11	16.3	36	74.2	29	60.4
			Зүүн бүс				***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**84**	**66.7**	**191**	**145.8**	**79**	**93.3**	**146**	**165.5**
Дорнод	*Dornod*	26	20.4	53	45.9	46	58.8	46	65.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	92	70.7	22	16.6	54	40.5
Хэнтий	*Khentii*	58	46.3	46	29.2	11	17.9	46	59.7

Эх үүсвэр: "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн газрын мэдээлэл
Source: Report of project office of the "Sustainable livelihoods-II"

(Хүснэгт 19.14-ийн үргэлжлэл *Table 19.14 continuation)*

Аймаг	*Aimags*	АГУУЛАХ БАРИХ, ЗАСАХ *STORAGE CONSTRUCTING AND REPAIRING*							
		2009		2010		2011		2012	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**13**	**159.7**	**72**	**979.0**	**81**	**562.7**	**42**	**239.0**
		Баруун бүс				***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**4**	**31.9**	**21**	**241.7**	**40**	**39.5**	**18**	**80.2**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1	3.3	-	-	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	4	88.7	-	-	1	4.5
Завхан	*Zavkhan*	-	-	10	95.7	1	8.9	4	12.9
Увс	*Uvs*	2	9.6	1	7.5	2	8.5	6	31.3
Ховд	*Khovd*	1	19.0	6	49.8	37	22.1	7	31.5
		Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**3**	**44.0**	**14**	**215.3**	**9**	**147.0**	**5**	**34.2**
Архангай	*Arkhangai*	-	-	5	88.5	6	66.9	3	18.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1	6.8	1	3.2	2	73.1	1	4.9
Булган	*Bulgan*	-	-	3	76.2	1	7.0	1	10.4
Орхон	*Orkhon*	1	16.4	1	12.1	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	4	35.3	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1	20.8	-	-	-	-	-	-
		Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**5**	**62.4**	**20**	**359.3**	**29**	**353.1**	**13**	**91.6**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1	23.1	-	-	2	49.5	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	1	53.4	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	1	19.9	9	83.0	4	18.9	3	11.2
Дундговь	*Dundgovi*	-	-	3	20.2	4	153.3	3	28.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	-	-	1	33.9	4	19.3	4	21.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	2	78.1	2	11.0	-	-
Төв	*Tov*	3	19.4	4	90.7	13	101.1	3	30.5
		Зүүн бүс				***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**1**	**21.4**	**17**	**162.7**	**3**	**23.1**	**6**	**33.0**
Дорнод	*Dornod*	-	-	2	6.8	1	5.6	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	12	128.8	2	17.5	1	9.8
Хэнтий	*Khentii*	1	21.4	3	27.1	-	-	5	23.2

Эх үүсвэр: "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн газрын мэдээлэл
Source: Report of project office of the "Sustainable livelihoods-II"

Аймаг	*Aimags*	ХАШИЖ, ХАМГААЛСАН БЭЛЧЭЭР				*PROTECTED PASTURES*			
		2009		2010		2011		2012	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**170**	**496.8**	**444**	**1 486.2**	**494**	**1 589.1**	**434**	**1 175.4**
			Баруун бүс				***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**52**	**177.3**	**162**	**557.7**	**179**	**430.0**	**184**	**469.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	18	61.7	11	36.1	20	52.5	38	104.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	21	89.8	24	62.3	36	110.9
Завхан	*Zavkhan*	-	-	86	294.8	52	118.6	36	39.9
Увс	*Uvs*	34	115.6	20	51.4	38	92.2	47	135.4
Ховд	*Khovd*	-	-	24	85.6	45	104.4	27	79.3
			Хангайн бүс				***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**44**	**98.5**	**136**	**447.2**	**115**	**311.1**	**90**	**184.9**
Архангай	*Arkhangai*	13	31.4	29	89.8	8	22.8	4	11.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	15	35.2	27	105.2	34	140.9	-	-
Булган	*Bulgan*	1	2.1	23	57.9	15	24.8	-	-
Орхон	*Orkhon*	-	-	7	25.5	2	8.1	2	6.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	16	98.3	17	45.7	36	84.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	15	29.8	34	70.5	39	68.8	48	83.3
			Төвийн бүс				***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**67**	**205.9**	**108**	**373.2**	**185**	**806.0**	**137**	**463.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	-	11	27.8	13	32.6	11	30.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	4	13.4	1	3.8	2	9.7
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	11	24.7	11	31.3	6	18.4
Дундговь	*Dundgovi*	41	92.3	42	143.6	48	377.7	35	129.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	14	52.9	15	49.8	56	174.8	52	160.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	9	32.8	4	13.1	2	10.8
Төв	*Tov*	12	60.7	16	81.1	52	172.7	29	104.1
			Зүүн бүс				***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**7**	**15.1**	**38**	**108.1**	**15**	**42.0**	**23**	**57.7**
Дорнод	*Dornod*	1	3.4	4	12.6	6	17.6	2	4.1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	26	84.4	1	6.0	3	9.1
Хэнтий	*Khentii*	6	11.7	8	11.1	8	18.4	18	44.5

Эх үүсвэр: "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн газрын мэдээлэл
Source: Report of project office of the "Sustainable livelihoods-II"

(Хүснэгт 19.14-ийн үргэлжлэл *Table 19.14 continuation)*

Аймаг	*Aimags*	УС ХУРИМТЛУУЛАХ ДАЛАН, ШУУДУУ *WATER RESERVATION CANALS AND*							
		2009		2010		2011		2012	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**12**	**55.0**	**37**	**135.9**	**17**	**63.9**	**27**	**72.8**
		Баруун бүс				***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**11**	**53.4**	**35**	**126.8**	**15**	**52.7**	**25**	**63.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	9	35.9	13	37.4	11	39.7	16	27.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	8	29.6	2	6.5	-	-
Завхан	*Zavkhan*	-	-	-	3.7	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	2	17.5	2	16.9	1	4.5	6	20.6
Ховд	*Khovd*	-	-	12	39.2	1	2.0	3	15.6
		Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**–**	**–**	**1**	**2.2**	**1**	**8.2**	**–**	**–**
Баянхонгор	*Bayankhongor*	-	-	1	2.2	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	-	-	-	-	1	8.2	-	-
		Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**1**	**1.6**	**1**	**6.9**	**1**	**3.0**	**1**	**6.6**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1	1.6	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	-	-	1	3.0	1	6.6
Төв	*Tov*	-	-	1	6.9	-	-	-	-
		Зүүн бүс				***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**1**	**2.3**
Дорнод	*Dornod*	-	-	-	-	-	-	1	2.3

Эх үүсвэр: "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн газрын мэдээлэл
Source: Report of project office of the "Sustainable livelihoods-II"

(Хүснэгт 19.14-ийн үргэлжлэл *Table 19.14 continuation)*

Аймаг	*Aimags*	ХАШИЖ, ХАМГААЛСАН БУЛАГ, ШАНД *PROTECTED SPRINGS*							
		2009		2010		2011		2012	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**146**	**236.2**	**236**	**386.2**	**154**	**280.7**	**175**	**276.7**
		Баруун бүс				***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**12**	**24.2**	**25**	**51.3**	**16**	**32.5**	**35**	**72.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1	2.7	1	4.9	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	-	-	15	25.9	8	13.7	27	54.2
Увс	*Uvs*	11	21.5	3	5.4	5	10.5	5	10.2
Ховд	*Khovd*	-	-	6	15.1	3	8.3	3	7.6
		Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**68**	**95.2**	**111**	**197.3**	**61**	**128.7**	**79**	**119.7**
Архангай	*Arkhangai*	28	18.5	27	25.4	10	11.5	11	9.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	12	33.5	18	72.5	13	55.3	7	21.7
Булган	*Bulgan*	11	17.5	25	28.3	10	17.4	8	20.4
Орхон	*Orkhon*	-	-	1	1.0	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	17	35.9	9	12.1	36	42.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	17	25.7	23	34.2	19	32.4	17	25.5
		Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**18**	**80.8**	**32**	**59.1**	**32**	**55.1**	**29**	**51.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1	1.9	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	6	4.4	-	-	1	1.1
Дундговь	*Dundgovi*	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	6	25.5	8	28.9	7	15.9	10	24.9
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	17	21.8	11	12.7	5	6.9
Төв	*Tov*	11	53.4	1	4.0	14	26.5	13	18.6
		Зүүн бүс				***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**48**	**36.0**	**68**	**78.5**	**45**	**64.4**	**32**	**33.5**
Дорнод	*Dornod*	11	6.9	10	18.7	13	31.7	5	10.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	16	25.7	4	6.8	1	1.5
Хэнтий	*Khentii*	37	29.1	42	34.1	28	25.9	26	21.1

Эх үүсвэр: "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн газрын мэдээлэл
Source: Report of project office of the "Sustainable livelihoods-II"

(Хүснэгт 19.14-ийн үргэлжлэл *Table 19.14 continuation)*

Аймаг	*Aimags*	БУСАД				*OTHERS*			
		2009		2010		2011		2012	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *Number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**115**	**289.0**	**450**	**1 837.8**	**728**	**1 679.9**	**859**	**1 877.6**
		Баруун бүс				***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**12**	**37.3**	**110**	**387.4**	**125**	**240.5**	**110**	**262.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	7	21.7	20	70.8	7	41.6	6	25.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	16	67.1	16	58.8	11	43.8
Завхан	*Zavkhan*	-	-	32	115.1	14	53.8	33	120.4
Увс	*Uvs*	5	15.6	10	47.5	13	66.1	4	21.7
Ховд	*Khovd*	-	-	32	86.9	75	20.2	56	50.7
		Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**50**	**131.1**	**120**	**530.1**	**205**	**471.3**	**407**	**732.5**
Архангай	*Arkhangai*	31	72.8	31	113.3	112	79.1	211	97.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1	3.1	3	14.4	5	76.4	54	217.1
Булган	*Bulgan*	2	6.6	9	52.3	35	141.0	60	182.1
Орхон	*Orkhon*	2	11.7	23	115.6	13	77.2	19	83.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	32	171.4	3	12.4	23	59.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	14	36.9	22	63.1	37	85.2	40	92.6
		Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**13**	**60.8**	**119**	**451.8**	**264**	**646.7**	**174**	**505.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4	17.6	4	18.0	18	98.7	13	56.2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	3	46.1	31	99.6	14	56.8
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	22	49.9	118	24.0	80	99.9
Дундговь	*Dundgovi*	-	-	29	89.7	2	62.1	7	53.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	4	16.5	9	42.8	29	94.4	20	63.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	42	168.8	47	167.8	27	100.5
Төв	*Tov*	5	26.7	10	36.5	19	100.1	13	75.3
		Зүүн бүс				***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	***40***	**59.8**	**101**	**468.5**	**134**	**321.4**	**168**	**377.8**
Дорнод	*Dornod*	*8*	13.2	12	62.2	27	93.3	30	124.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	38	180.6	77	90.5	91	124.9
Хэнтий	*Khentii*	*32*	46.6	51	225.7	30	137.6	47	128.6

Эх үүсвэр: "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн газрын мэдээлэл
Source: Report of project office of the "Sustainable livelihoods-II"

19.15 "ТОГТВОРТОЙ АМЬЖИРГАА-II" ТӨСЛИЙН ХҮРЭЭНД БИЧИЛ САНХҮҮГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГААС ОЛГОСОН ЗЭЭЛ, бүс, аймаг, нийслэлээр

LOANS PROVIDED BY THE MICRO FINANCE DEVELOPMENT FUND, WITH IN FRAMEWORK OF "SUSTAINABLE LIVELIHOODS PROJECT-II", by regions, aimags and the Capital

Бүс, аймаг, нийслэл	*Regions, aimags and the Capital*	2009		2010		2011		2012	
		Зээлдэгчдийн тоо *Number of borrowers*	Олгосон зээлийн хэмжээ /сая.төг/ *Amount of loan /mln.tog/*	Зээлдэгчдийн тоо *Number of borrowers*	Олгосон зээлийн хэмжээ /сая.төг/ *Amount of loan /mln.tog/*	Зээлдэгчдийн тоо *Number of borrowers*	Олгосон зээлийн хэмжээ /сая.төг/ *Amount of loan /mln.tog/*	Зээлдэгчдийн тоо *Number of borrowers*	Олгосон зээлийн хэмжээ /сая.төг/ *Amount of loan /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**1 611**	**3 331.4**	**2 518**	**4 370.5**	**3 074**	**10 151.5**	**1 211**	**4 563.7**
			Баруун бүс				***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**258**	**445.7**	**517**	**659.7**	**1 040**	**2 513.7**	**151**	**325.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	-	-	187	389.7	29	300.0	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	-	-	281	400.8	77	100.9
Завхан	*Zavkhan*	175	251.8	-	-	273	399.3	74	225.0
Увс	*Uvs*	35	64.8	330	270.0	40	300.0	-	-
Ховд	*Khovd*	48	129.1	-	-	417	1 113.6	-	-
			Хангайн бүс				***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**515**	**1 132.8**	**543**	**700.4**	**705**	**2 372.9**	**545**	**1 000.3**
Архангай	*Arkhangai*	73	212.7	230	270.0	97	290.8	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	177	230.3	-	-	66	333.4	160	333.4
Булган	*Bulgan*	-	-	124	170.0	-	-	132	333.6
Орхон	*Orkhon*	141	403.1	-	-	381	751.2	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	24	43.7	189	260.4	31	300.0	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	100	243.0	-	-	130	697.5	253	333.3
			Төвийн бүс				***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**311**	**609.1**	**873**	**1 693.7**	**463**	**1 807.2**	**205**	**904.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	51	129.3	113	190.0	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	174	303.7	107	260.3	35	333.5	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	228	452.8	26	300.0	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	51	116.1	-	-	201	400.2	35	100.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	-	-	160	370.6	37	77.9	109	333.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	19	47.6	-	-	164	695.6	-	-
Төв	*Tov*	16	12.4	265	420.0	-	-	61	470.5
			Зүүн бүс				***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**245**	**308.9**	**313**	**570.0**	**151**	**400.1**	**75**	**319.9**
Дорнод	*Dornod*	14	30.3	140	285.1	-	-	35	167.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	122	119.6	173	284.9	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	109	159.0	-	-	151	400.1	40	152.3
			Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	72	472.5	282	834.9	272	746.7	715	3057.6

Эх үүсвэр: "Тогтвортой амьжиргаа-II" төслийн газрын мэдээлэл
Source: Report of project office of the "Sustainable livelihoods-II"

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СОЁЛ, УРЛАГ

Боловсрол: Бүх шатны боловсролын сургалтын байгууллагын тоо, суралцагчид, төгсөгчид, элсэгчид, багш нарын тоог боловсролын түвшин, бүс, аймаг, нийслэлээр гаргаж байна. Ерөнхий боловсролын сургуулийн хамран сургалтын хувь, сурагч-багшийн харьцаа, сургууль завсардалтын хувь, их, дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн анхан, дунд шатны сургуульд суралцагчид, төгсөгчдийн тоог Боловсролын олон улсын стандарт ангиллын дагуу гаргадаг. Уг ангиллаар боловсролыг 0-6 түвшнээр гаргаж байна.

Гол эх сурвалж нь захиргааны статистикийн мэдээлэл бөгөөд ерөнхий болон дээд боловсролын мэдээллийг Боловсрол, шинжлэх ухааны яам, мэргэжлийн боловсролын мэдээллийг Хөдөлмөрийн яам нэгтгэн Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг.

Хамран сургалтын хувь (бохир)-ийг тухайн шатанд суралцаж буй хүүхдийн тоог суралцвал зохих хүүхдийн тоонд харьцуулж хувиар илэрхийлнэ.

Сурагч-багшийн харьцааг тухайн түвшний боловсролын байгууллагад суралцагчдын тоог багш нарын тоонд харьцуулж тодорхойлно.

Сургууль завсардалтын хувийг сургуулиас завсардсан 6-14 насны хүүхдийн тоог нийт суралцагчдын тоонд харьцуулж тооцно.

Шинжлэх ухаан: Шинжлэх ухааны салбарын статистикийн мэдээллийг холбогдох эрдэм шинжилгээний байгууллагууд гаргаж, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яам нэгтгэн Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг.

Эрдэм шинжилгээний байгууллагуудад эрдэм шинжилгээ, туршилт, зохион бүтээх ажил эрхэлдэг байгууллага, аж ахуйн нэгжүүд хамрагддаг бөгөөд тэдгээрийн тоо, ажиллагчид болон зардлын мэдээллийг салбараар харуулав.

Соёл, урлаг: Соёл, урлагийн салбарын статистикийн мэдээллийг аймгуудын Боловсрол, соёлын газар, Нийслэлийн соёл, урлагийн газар цуглуулан боловсруулж, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яам нэгтгэн Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлж байгаа юм.

10 000 хүнд ногдох номын тоог гаргахдаа номын фондыг тухайн оны суурин хүн амын дундаж тоонд харьцуулна.

СҮМ ХИЙД

Сүм хийдийн тайланг аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс/газар нэгтгэн, улирал бүрийн дараа сарын 21-нд, жилийн эцсийн мэдээг жил бүрийн 3-р сарын 4-нд Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг байна.

Шашин шүтлэг нь хүн төрөлхтөн үүсэж оршин тогтносон цагаасаа өөрсдийн амьдралд бий болгосон дэлхий дахины нийтлэг үзэгдэл бөгөөд шашныг ертөнцийг үзэх үзэл, оюун санааны учрыг тайлах, хүн төрөлхтний итгэл үнэмшил, сүсэг бишрэлийн цогц гэж тодорхойлдог.

Сүсэгтэн олны шашин-номын эрэлт хэрэгцээг хангах зорилгоор шашны зан үйл, хурал ном, боловсролын ажлыг эрхлэн гүйцэтгэж буй хийд, сүм, дацан төв болон тэдгээрийн удирдах байгууллагыг шашны байгууллага гэнэ.

Лам гэж буддын сүм хийдэд санваар хүртсэн хүнийг ойлгоно.

Хурлын лам гэж тухайн хийдийнхээ хуралд өдөр тутам оролцдог сар бүр зэд (цалин) авдаг ламыг ойлгоно.

Христийн номлогч (Пастор) гэж ертөнцийн эзэн (Бурхан) хүмүүст хайраа түгээхэд бэлэн гэдгийг ойлгуулж, христэд итгэгчдийн хүрээг тэлэх, чиглүүлэх үүрэгтэй христийн сүмийн гишүүнийг ойлгоно.

Ислам шашны номлогч (Мударрис) гэж Коран судрыг бусдад номлодог санваартныг ойлгоно.

EDUCATION, SCIENCE, CULTURE AND ARTS

It included data on number of educational institutions, students and pupils, graduates, new entrants and teachers disaggregated by educational level, regions, aimags and the capital. There are estimations on gross enrollment ratio for general educational schools, pupil-teacher ratio, drop-out rate, students and graduates of universities, colleges and technical and vocational schools disaggregated by 0-6 levels according to the International Standard Classification of Education.

***Main source** is an administrative data. The data on general education and higher education is compiled by the Ministry of Education and Science, and data on technical and vocational education is compiled by the Ministry of Labour and submitted to the National Statistical Office.*

***Gross enrollment ratio** is proportion of total enrolment in specific level of education regardless of age and eligible official school age population corresponding to the same level of education in a given academic year expressed as a percentage.*

***Pupil-teacher** ratio average number of pupils (students) per teacher at a specific level of education in a given academic year.*

***Drop-out rate** proportion of number of children 6-14 aged who dropped out school and total pupils in a given school year expressed as a percentage.*

***Science:** The scientific and research institutions produce related data of science sector, then Ministry of Science, Technology, Education and Culture compiles these data and sends aggregated data to the National Statistical Office.*

The scientific and research institutions comprise institutions and entities engage science, research, experiements and inventions. This section presents the number of scientific and research institutions, employees and total expenditures by sectors.

***Culture and arts:** The Education and culture departments in aimags and Culture and art department of Ulaanbaatar city collect data on culture and arts and Ministry of Education, Culture and Science compiles those data and sends aggregated data to the National Statistical Office.*

The number of books per 10 000 population is a proportion of library book stock and the number of mid-year resident population of a given year.

MONASTERIES, TEMPLES AND CHURCHES

The reports of religious bodies are compiled by aimag statistical divisions and the Capital city statistical department, followed by sending them to the National Statistical Office on 21st of each next month of the quarter and the annual report on March 4.

***Religion i**s a global phenomenon that is embedded in human existence and it is often defined as a set of beliefs that explain the world and the universe.*

***A religious organization** refers to monasteries, temples, churches and their authorities, which are managing religious rituals and education conformity for religious worshippers.*

***Monk** -an ordained male Buddhist monastic.*

***Monk for religion service** – it refers monk, who hold a religion service everyday in respective place of worship and get zed(salary).*

***Christian pastor**- it concisely defined, is a member of the body of Christ to guide and nurture the Christian community toward full response to Gods self-disclosure.*

***Predicator of Islam** (Mudarris)- it refers preacher, who teaches and explains Quran noble.*

20.1. БҮХ ШАТНЫ БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, хичээлийн жилийн эхэнд

EDUCATIONAL INSTITUTIONS, at the beginning of academic year

тоо *number*

Сургалтын байгууллагын ангилал	*Classification of educational institutions*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Ерөнхий боловсролын сургууль-Бүгд	***General educational schools-Total***	**755**	**751**	**752**	**755**
Бага	*Primary*	69	65	62	55
Суурь	*Basic*	157	147	144	138
Ахлах	*High*	529	539	546	562
Орой, эчнээ ангитай ерөнхий боловсролын сургууль	***General educational schools with evening and externate classes***	**115**	**97**	**74**	**68**
Их, дээд сурууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв-Бүгд	***Universities, institutes colleges, technical and vocational schools-Total***	**210**	**176**	**172**	**174**
Төрийн өмчийн:	*Public:*	86	60	64	64
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв	*Technical and vocational schools*	44	44	49	49
Дээд сургууль, коллеж	*Institutes, colleges*	32	7	5	5
Их сургууль	*Universities*	10	9	10	10
Төрийн өмчийн бус:	*Private:*	119	111	103	105
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв	*Technical and vocational schools*	19	19	22	26
Дээд сургууль, коллеж	*Institutes, colleges*	96	88	77	72
Их сургууль	*Universities*	4	4	4	7
Монголд үйл ажиллагаа явуулж буй гадаадын сургууль	*Foreign affliated schools which perform operations in Mongolia*	5	5	5	5

20.2. БҮХ ШАТНЫ БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГАД СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО, хичээлийн жилийн эхэнд

PUPILS AND STUDENTS IN ALL LEVELS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS, at the beginning of academic year

мян.хүн *thous.persons*

Сургалтын байгууллагын ангилал	*Classification of educational institutions*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Бүгд	**Total**	**736.8**	**732.0**	**729.6**	**719.6**
Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчид-Бүгд	**Pupils studying in general educational schools full-time-Total**	**522.1**	**512.2**	**505.4**	**496.1**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	262.6	257.3	253.5	249.0
Бага	*Primary*	274.0	265.6	256.6	245.4
Дунд	*Basic*	178.7	172.9	169.2	155.3
Ахлах	*High*	69.4	73.7	79.6	95.4
Ерөнхий боловсролын сургуульд орой, эчнээгээр суралцагчид	***Pupils studying in general educational schools in evening classes and externates***	**3.4**	**2.9**	**2.4**	**1.9**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	1.5	1.3	1.0	0.8
Их, дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв-Бүгд	**Students studying in universities, *institutes, colleges, technical and vocational schools-Total***	**210.2**	**216.9**	**221.8**	**221.6**
Төрийн өмчийн:	*Public:*	134.0	139.1	141.3	141.0
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвд	*Technical and vocational schools*	33.4	34.7	37.2	35.3
Дээд сургууль, коллежид	*Institutes, colleges*	26.3	6.0	15.3	15.1
Их сургуульд	*Universities*	74.3	98.4	88.8	90.6
Төрийн өмчийн бус:	*Private:*	75.1	76.7	79.2	79.3
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвд	*Technical and vocational schools*	11.3	11.4	10.9	10.0
Дээд сургууль, коллежид	*Institutes, colleges*	49.1	49.2	51.2	43.1
Их сургуульд	*Universities*	14.7	16.1	17.1	26.2
Монголд үйл ажиллагаа явуулж буй гадаадын сургуульд	*Foreign affliated schools which perform operations in Mongolia*	0.4	0.4	0.4	0.5
Гадаадад суралцагчид*	*Students studying abroad**	0.7	0.7	0.9	0.8

Тайлбар: * Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр, Төрийн сангийн зээлээр гадаадын их, дээд сургуульд элссэн оюутны тоо.
Note: * *Number of students enrolled in foreign universities by the Intergovernmental Agreement and State Concessional Loan.*

20.3 БҮХ ШАТНЫ СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫГ ТӨГСӨГЧДИЙН ТОО, хичээлийн жилийн эхэнд

GRADUATES OF ALL LEVEL EDUCATIONAL INSTITUTIONS, at the beginning of academic years

мян.хүн *thous.persons*

Сургалтын байгууллагын ангилал	*Classification of educational institutions*	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Бүгд	***Total***	**134.0**	**139.5**	**133.7**	**167.8**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	73.8	76.3	73.7	90.9
Ерөнхий боловсролын сургуулийг төгсөгчид	*General educational schools*	89.8	90.2	86.7	107.0
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	47.5	46.9	45.5	55.2
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийг төгсөгчид	*Technical and vocational schools*	11.2	15.1	11.2	23.1
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	5.3	7.3	5.3	11.4
Их, дээд сургууль, коллежийг төгсөгчид	*Universities, Institutes, colleges*	33.0	34.2	35.8	37.7
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	21.0	22.1	22.9	24.3

20.4 БҮХ ШАТНЫ СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БАГШ НАРЫН ТОО, хичээлийн жилийн эхэнд

TEACHERS OF ALL LEVEL EDUCATIONAL INSTITUTIONS, at the beginning of academic years

мян.хүн *thous.persons*

Сургалтын байгууллагын ангилал	*Classification of educational institutions*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Бүгд	***Total***	**39.8**	**40.4**	**40.8**	**41.8**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	31.2	31.7	32.1	33.0
Цэцэрлэгийн	*Kindergartens*	4.5	4.7	4.9	5.3
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	4.4	4.6	4.8	5.2
Ерөнхий боловсролын сургуулийн	*General educational schools*	26.1	26.4	26.5	26.9
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	21.3	21.6	21.7	21.9
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийн	*Technical and vocational schools*	2.0	2.1	2.1	2.2
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	1.3	1.3	1.3	1.5
Их, дээд сургууль, коллежийн	*Universities,Institutes, colleges*	7.2	7.2	7.3	7.3
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	4.2	4.2	4.3	4.4

Сурагч-багшийн харьцаа, хичээлийн жилийн эхэнд

Pupil-teacher ratio, at the beginning of academic years

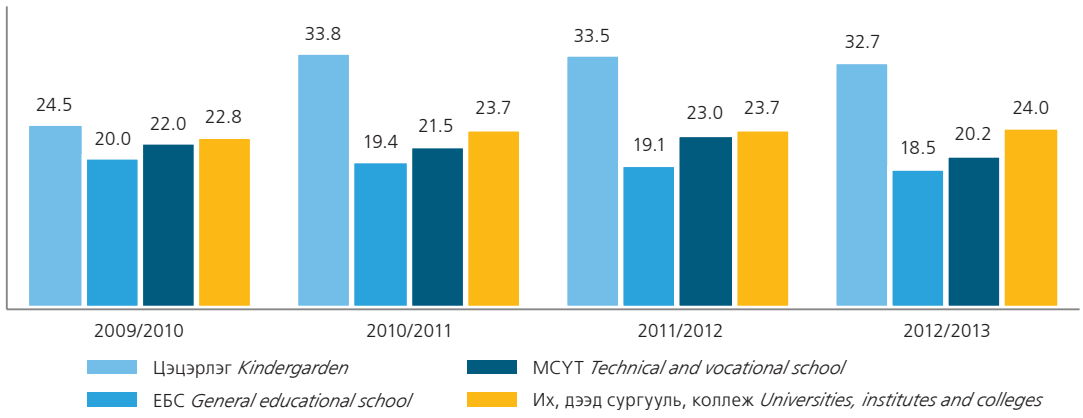

20.5 БҮХ ШАТНЫ БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГАД СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО, 1000 хүнд ногдохоор

PUPILS AND STUDENTS IN ALL LEVELS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS, per 1000 in habitants

тоо *number*

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Бүгд	***Total***	**272.7**	**266.3**	**260.1**	**255.8**
Ерөнхий боловсролын сургуульд-Бүгд	*General educational schools-Total*	193.7	186.5	180.4	176.6
Орой, эчнээ ангид	*In evening and externate classes*	1.3	1.0	0.8	0.7
Мэргэжлийн анхан, дунд шатны сургуульд	*Technical and vocational schools*	16.6	16.8	17.2	16.1
Их, дээд сургууль, коллежид	*Universities, Institutes colleges*	61.1	61.9	61.7	62.5

20.6 СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

MAIN INDICATORS OF PRE-SCHOOL INSTITUTION

тоо *number*

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Цэцэрлэгийн тоо	***Number of kindergartens***	**839**	**879**	**945**
Өмчийн хэлбэр: төрийн	*Type of ownership: public*	722	734	750
хувийн	*private*	117	145	195
Бүлгийн тоо	***Number of section***	**5 194**	**5 253**	**5 630**
Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдагчид-Бүгд, мян.хүүхэд	***Total enrollment in pre-school programs-Total, thous.children***	**157 181**	**164 263**	**180 969**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	79 536	81 670	89 963
үндсэн сургалт	*basic training*	122 105	133 351	150 183
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	61 606	66 247	74 886
хувилбарт сургалт	*number of children in alternative pre-school*	35 076	30 912	30 786
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	17 930	15 423	15 077
Нийт ажиллагчид	***Pre-school staff***	**16 659**	**17 626**	**19 495**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	13 889	14 715	16 347
Үндсэн багшийн тоо	***Full-time teacher***	**4 651**	**4 907**	**5 332**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	4 569	4 813	5 238
Туслах багшийн тоо	***Teaching assistants***	**4 082**	**4 326**	**4 769**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	4 079	4 321	4 767
Бусад ажиллагчид	***Other staff***	**7 926**	**8 393**	**9 394**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	5 241	5 581	6 342

20.7 СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН БАЙГУУЛЛАГА, БАГШ НАРЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, хичээлийн жилийн эхэнд

PRE-SCHOOL INSTITUTIONS AND TEACHERS, by regions, aimags and the Capital, at the beginning of academic years

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Цэцэрлэгийн тоо** *Kindergartens***				*Багш нарын тоо Teachers*			
		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Бүгд	***Total***	**814**	**839**	**879**	**945**	**4 465**	**4 651**	**4 907**	**5 332**
	Баруун бүс					***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**143**	**144**	**143**	**145**	**671**	**691**	**722**	**763**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	29	29	30	31	176	188	199	195
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	28	28	27	27	102	102	100	109
Завхан	*Zavkhan*	34	34	33	33	132	142	147	153
Увс	*Uvs*	25	26	26	26	118	109	119	139
Ховд	*Khovd*	27	27	27	28	143	150	157	167
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**171**	**173**	**175**	**182**	**817**	**858**	**871**	**933**
Архангай	*Arkhangai*	29	29	29	29	134	138	146	152
Баянхонгор	*Bayankhongor*	28	28	30	31	111	118	121	127
Булган	*Bulgan*	24	24	24	24	97	99	99	106
Орхон	*Orkhon*	22*	24*	24*	28	168*	183*	185*	210*
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	31	31	31	33	127	132	133	147
Хөвсгөл	*Khovsgol*	37	37	37	37	180	188	187	191
	Төвийн бүс					***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**175**	**176**	**179**	**188**	**830**	**865**	**899**	**1 012**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	8	8	7	8*	39*	41*	35*	40*
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	21*	21*	22*	25*	171*	168*	183*	192*
Дорноговь	*Dornogovi*	28*	30*	30*	31*	103*	116*	115*	126*
Дундговь	*Dundgovi*	20	20	20	20	90	94	94	98
Өмнөговь	*Omnogovi*	18	18	19	24	73	75	81	128
Сэлэнгэ	*Selenge*	37*	36*	37*	36*	195*	201*	214*	234*
Төв	*Tov*	43*	43*	44*	44*	159*	170*	177*	194*
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**69**	**71**	**74**	**79**	**352**	**355**	**390**	**447**
Дорнод	*Dornod*	23	23	25*	26	125	124	135	158
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	18	20	20	21	96	102	109	126
Хэнтий	*Khentii*	28	28	29	32	131	129	146	163
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**256***	**275***	**308***	**351***	**1 795***	**1 882***	**2 025***	**2 177***

Тайлбар: * Улаанбаатар төмөр замын харьяа цэцэрлэг орсон.
** Яслийг оруулснаар

Note: * *Included kindergartens work under the juridiction of Ulaanbaatar Railway joint stock company*
** *Number of creches included*

20.8 СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮЛГИЙН ТОО, хамрагдсан хүүхэд, насны бүлгээр, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF PRE-SCHOOL KINDERGARTENS CLASSES, by children in age group, regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Цэцэрлэгийн бүлгийн тоо-бүгд	***Number of kindergartens classes-total***	**4 830**	**5 198**	**5 253**	**5 630**
Цэцэрлэгийн			**Kindergartens**		
Ясли	*Nursery section*	198	162	163	147
Бага	*Lower*	871	938	959	1 007
Дунд	*Middle*	809	908	983	1 079
Ахлах	*Upper*	835	851	970	1 105
Бэлтгэл	*School preparatory*	831	886	935	1 058
Холимог	*Mixed*	230	227	213	202
Хувилбарт сургалт			**Alternative pre-school**		
Ээлжийн	*Shift classes*	423	473	322	302
Нүүдлийн	*Mobile group*	529	711	666	708
Явуулын	*Mobile teachers classes*	104	42	42	22
СӨБ-д хамрагдсан хүүхэд-бүгд	***Number of children in pre-school institutions-total***	**142 065**	**157 181**	**164 263**	**180 969**
2 хүртэл	*Until 2 age*	6 869	7 010	5 383	5 920
2 нас	*2 age*	23 065	27 551	30 937	30 672
3-5 нас	*3-5 age*	108 070	119 614	124 442	142 126
6 нас	*6 age*	4 061	3 006	3 501	2 251
Үүнээс: малчдын хүүхдийн тоо	***Number of herder's children in pre-school institutions***	**19 927**	**22 277**	**26 062**	**30 561**
2 хүртэл	*Until 2 age*	362	419	285	335
2 нас	*2 age*	1 750	2 445	3 069	3 800
3-5 нас	*3-5 age*	16 452	18 467	21 259	25 610
6 нас	*6 age*	1 363	946	1 449	816

20.9 СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, төрлөөр

NUMBER OF STAFF IN PRE-SCHOOL INSTITUTIONS, by type

тоо *number*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Бүгд	***Total***	**15 736**	**16 659**	**17 626**	**19 495**
Эрхлэгч	*School headmaster*	796	816	851	923
Арга зүйч	*Methodologist*	279	325	373	393
Үндсэн багш	*Full-time teachers*	4 465	4 651	4 905	5 332
Туслах багш	*Teaching assistants*	3 885	4 082	4 324	4 769
Бусад ажилчид	*Other staff*	6 311	6 785	7 173	8 078

20.10 СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF PRE-SCHOOL INSTITUTIONS, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	*Бүгд Total*		*Аймгийн төв Aimag centers*		*Сумын төв Soum centers*		*Багийн төв Bags*	
		2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013
БҮГД	**TOTAL**	**879**	**945**	**518**	**567**	**343**	**358**	**18**	**20**
	Баруун бүс					***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**143**	**145**	**50**	**50**	**90**	**92**	**3**	**3**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	30	31	14	14	15	16	1	1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	27	27	8	8	17	17	2	2
Завхан	*Zavkhan*	33	33	9	9	24	24	-	-
Увс	*Uvs*	26	26	8	8	18	18	-	-
Ховд	*Khovd*	27	28	11	11	16	17	-	-
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**174**	**182**	**68**	**75**	**104**	**104**	**2**	**3**
Архангай	*Arkhangai*	29	29	10	10	19	19	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	30	31	10	11	20	19	-	1
Булган	*Bulgan*	24	24	7	7	17	17	-	-
Орхон	*Orkhon*	23	28	22	27	1	1	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	31	33	8	9	21	22	2	2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	37	37	11	11	26	26	-	-
	Төвийн бүс					***Central region***			
Дүн	**Subtotal**	**163**	**171**	**61**	**64**	**95**	**99**	**7**	**8**
Говьсүмбэр	Govisumber	6	7	3	3	3	4	-	-
Дархан-Уул	Darkhan Uul	19	22	14	17	5	5	-	-
Дорноговь	Dornogovi	24	24	9	9	15	15	-	-
Дундговь	Dundgovi	20	20	6	6	14	14	-	-
Өмнөговь	Omnogovi	19	24	4	5	15	19	-	-
Сэлэнгэ	Selenge	34	33	19	18	11	11	4	4
Төв	Tov	41	41	6	6	32	31	3	4
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**73**	**79**	**25**	**31**	**42**	**42**	**6**	**6**
Дорнод	*Dornod*	24	26	11	13	13	13	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	20	21	7	8	13	13	-	-
Хэнтий	*Khentii*	29	32	7	10	16	16	6	6
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**299**	**342**	**299**	**342**	**–**	**–**	**–**	**–**
Бусад*	Other*	27	26	15	5	12	21	-	-

Тайлбар: * Төмөр замын харьяа цэцэрлэгүүд
Note: ** Kindergartens are under the juridiction of Mongolian Railway Authority*

20.11 СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГАД ХАМРАГДСАН ХҮҮХДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF CHILDREN IN PRE-SCHOOL INSTITUTIONS, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	*Бүгд Total*		*Аймгийн төв Aimag centers*		*Сумын төв Soum centers*		*Багийн төв Bags*	
		2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013
БҮГД	**TOTAL**	**164 263**	**180 969**	**102 194**	**112 749**	**59 584**	**65 530**	**2 485**	**2 690**
	Баруун бүс					***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**26 703**	**28 261**	**9 702**	**10 344**	**16 779**	**17 702**	**222**	**215**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	6 008	6 311	2 306	2 459	3 650	3 798	52	54
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3 855	4 304	1 568	1 645	2 117	2 498	170	161
Завхан	*Zavkhan*	5 216	5 569	1 818	1 981	3 398	3 588	-	-
Увс	*Uvs*	5 813	6 079	1 843	1 860	3 970	4 219	-	-
Ховд	*Khovd*	5 811	5 998	2 167	2 399	3 644	3 599	-	-
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**35 215**	**37 633**	**14 188**	**15 895**	**20 790**	**21 477**	**237**	**261**
Архангай	*Arkhangai*	5 317	5 725	1 404	1 521	3 913	4 204	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	5 218	5 367	1 943	1 992	3 275	3 320	-	55
Булган	*Bulgan*	3 815	3 694	876	895	2 939	2 799	-	-
Орхон	*Orkhon*	5 113	5 926	4 968	5 765	145	161	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	6 955	7 531	1 837	2 255	4 881	5 070	237	206
Хөвсгөл	*Khovsgol*	8 797	9 390	3 160	3 467	5 637	5 923	-	-
	Төвийн бүс					***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**27 497**	**31 086**	**12 955**	**14 390**	**13 682**	**15 632**	**860**	**1 064**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1 120	1 224	586	627	534	597	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	4 541	4 823	3 745	3 995	796	828	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	3 382	3 639	1 533	1 546	1 849	2 093	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	3 351	3 465	1 260	1 337	2 091	2 128	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	2 813	4 262	1 053	1 521	1 760	2 741	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	6 563	7 297	3 688	4 214	2 396	2 448	479	635
Төв	*Tov*	5 727	6 376	1 090	1 150	4 256	4 797	381	429
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**12 688**	**14 172**	**4 533**	**5 476**	**6 989**	**7 546**	**1 166**	**1 150**
Дорнод	*Dornod*	3 883	4 488	2 023	2 452	1 860	2 036	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	3 225	3 808	1 090	1 336	2 135	2 472	-	-
Хэнтий	*Khentii*	5 580	5 876	1 420	1 688	2 994	3 038	1 166	1 150
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**58 303**	**65 665**	**58 303**	**65 665**	**–**	**–**	**–**	**–**
Бусад*	Other*	3 857	4 152	2 513	979	1 344	3 173	-	-

Тайлбар: * Төмөр замын харьяа цэцэрлэгүүд
Note: ** Kindergartens are under the juridiction of Mongolian Railway Authority*

20.12 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

SOME INDICATORS OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS

тоо *number*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Анги улиран суралцагчид	***Number of pupils studing in repeaters***	**233**	**195**	**316**	**193**
Бага	*Primary*	176	159	224	154
Дунд	*Secondary*	33	23	52	28
Ахлах	*High*	24	13	40	11
Хөгжлийн бэрхшээлтэй суралцагчид, мян.хүүхэд	***Number of pupils studing in disabilities, thous. children***	**23.0**	**18.3**	**18.0**	**16.4**
Бага	*Primary*	11.3	9.3	8.7	7.9
Дунд	*Secondary*	8.9	7.0	6.8	5.7
Ахлах	*High*	2.7	2.1	2.5	2.8
Хамран сургалтын хувь (бохир)	***Gross enrollment rate (GER), %***				
Суурь боловсролын	*Basic education*	94.7	94.8	94.7	94.3
Бага боловсролын	*Primary education*	99.2	98.6	98.1	97.9
Дунд боловсролын	*Secondary education*	93.2	94.7	97.0	100.5
Сургуулиас завсардсан 6-14 насны хүүхэд, мян.хүүхэд	***Number of pupils dropped-out of schools aged 6-14, thous.children***				
Бүгд	***Total***	**4.4**	**3.2**	**2.7**	**2.3**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	1.7	1.2	1.0	0.9
Сургууль завсардалтын хувь	*Drop-out rate*	0.8	0.8	0.5	0.5
Багшийн тоо, мян.хүн	***Number of teachers, thous.persons***				
Бүгд	***Total***	**26.1**	**26.4**	**26.5**	**26.9**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	21.3	21.6	21.7	21.9
Бага ангийн	*for primary class*	9.1	9.1	8.9	8.9
Дунд ангийн	*for secondary class*	11.1	11.1	11.2	10.9
Ахлах ангийн	for senior class	5.9	6.2	6.4	7.1
1-р ангид элсэгчдийн тоо, мян.хүүхэд	***Number of new entrants in the 1-st grade, thous. children***				
Бүгд	***Total***	**50.2**	**46.6**	**46.7**	**47.6**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	24.2	22.7	22.7	23.2
Дотуур байранд амьдардаг суралцагчид, мян.хүүхэд	***Number of pupils live in dormitory thous.children***				
Бүгд	***Total***	**42.2**	**40.5**	**38.1**	**36.1**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which: female*	22.4	21.6	19.9	18.9
ЕБС-ийг төгсөгчид, мян.хүн	***Graduates of general educational schools, thous. persons***				
Бүгд	*Total*	90.2	86.7	107.0	-
Үүнээс: Өдрөөр	*Of which: Full-time class*	88.0	85.0	105.4	-
Эмэгтэй	*Female*	*45.9*	52.2	54.5	-
9-р анги	*9-th grade*	53.5	51.9	66.8	-
11-р анги	*11-th grade*	34.5	33.1	38.6	-

20.13 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, хичээлийн жилийн эхэнд

GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital, at the beginning of academic years

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
БҮГД	***TOTAL***	**755**	**751**	**752**	**755**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**151**	**152**	**154**	**155**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	42	43	42	42
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	28	28	28	28
Завхан	*Zavkhan*	31	30	30	30
Увс	*Uvs*	27	28	30	31
Ховд	*Khovd*	23	23	24	24
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**171**	**170**	**166**	**167**
Архангай	*Arkhangai*	35	35	33	32
Баянхонгор	*Bayankhongor*	31	29	29	29
Булган	*Bulgan*	24	24	22	22
Орхон	*Orkhon*	18	18	18	20
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	30	30	29	29
Хөвсгөл	*Khovsgol*	33	34	35	35
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**157**	**155**	**156**	**156**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4	4	5	5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	29	28	28	27
Дорноговь	*Dornogovi*	20	20	20	21
Дундговь	*Dundgovi*	18	18	18	18
Өмнөговь	*Omnogovi*	18	18	19	19
Сэлэнгэ	*Selenge*	35	35	35	35
Төв	*Tov*	33	32	31	31
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**67**	**67**	**66**	**66**
Дорнод	*Dornod*	26	26	25	25
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	15	15	15	15
Хэнтий	*Khentii*	26	26	26	26
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**209**	**206**	**206**	**207**
Бусад*	*Other**	-	1	4	4

Тайлбар: * Бусад гэдэгт БНСУ дахь Монгол сургууль, Кембрижийн хөтөлбөрөөр хичээллэж байгаа сургууль орсон болно.

*Note: * Other included Mongolian school in the Republic of Korea and schools organized by Cambridge program.*

20.14 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН 1-Р АНГИД ЭЛСЭГЧДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, хичээлийн жилийн эхэнд

PUPILS ENROLLED IN 1ST GRADE OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital, at the beginning of academic years

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	*Нийт элсэгчид Total enrolled*		*Төрийн өмчийн сургууль Public*		*Төрийн өмчийн бус Private*	
		2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013
БҮГД	**TOTAL**	**46 749**	**47 641**	**43 747**	**44 614**	**3 002**	**3 027**
	Баруун бүс			***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**7 970**	**7 874**	**7 837**	**7 777**	**133**	**97**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 356	2 193	2 296	2 155	60	38
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 061	1 039	1 033	1 023	28	16
Завхан	*Zavkhan*	1 279	1 360	1 279	1 360	0	0
Увс	*Uvs*	1 674	1 682	1 629	1 639	45	43
Ховд	*Khovd*	1 600	1 600	1 600	1 600	0	0
	Хангайн бүс			**Khangai region**			
Дүн	***Subtotal***	**9 487**	**9 605**	**9 289**	**9 432**	**198**	**173**
Архангай	*Arkhangai*	1 556	1 647	1 492	1 596	64	51
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 431	1 447	1 431	1 447	0	0
Булган	*Bulgan*	773	844	773	844	0	0
Орхон	*Orkhon*	1 553	1 489	1 484	1 445	69	44
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 884	1 887	1 840	1 834	44	53
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 290	2 291	2 269	2 266	21	25
	Төвийн бүс			**Eastern region**			
Дүн	***Subtotal***	**7 540**	**7 723**	**7 180**	**7 468**	**360**	**255**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	278	307	278	307	0	0
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	1 726	1 713	1 483	1 553	243	160
Дорноговь	*Dornogovi*	1 004	1 157	987	1 129	17	28
Дундговь	*Dundgovi*	708	653	708	653	0	0
Өмнөговь	*Omnogovi*	867	886	841	886	26	0
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 687	1 689	1 622	1 629	65	60
Төв	*Tov*	1 270	1 318	1 261	1 311	9	7
	Зүүн бүс			***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**3 369**	**3 379**	**3 304**	**3 302**	**65**	**77**
Дорнод	*Dornod*	1 266	1 282	1 231	1 245	35	37
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	879	917	879	917	0	0
Хэнтий	*Khentii*	1 224	1 180	1 194	1 140	30	40
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**18 375**	**19 049**	**16 137**	**16 635**	**2 238**	**2 414**
Бусад*	Other*	8	11	0	0	8	11

Тайлбар: * Бусад гэдэгт БНСУ дахь Монгол сургууль, Кембрижийн хөтөлбөрөөр хичээллэж байгаа сургууль орсон болно.

Note: * *Other included Mongolian school in the Republic of Korea and schools organized by Cambridge program.*

20.15 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙГ ӨДРӨӨР СУРАЛЦАН ТӨГСӨГЧДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр хичээлийн жилийн эхэнд

FULL-TIME PUPILS OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital, at the beginning of academic years

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
БҮГД	***TOTAL***	**522.1**	**512.2**	**505.4**	**496.1**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**93.6**	**90.3**	**87.9**	**85.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	23.8	23.2	23.1	22.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	12.6	12.3	12.0	11.5
Завхан	*Zavkhan*	16.9	15.6	15.0	14.6
Увс	*Uvs*	19.8	19.6	18.7	17.9
Ховд	*Khovd*	20.5	19.6	19.1	18.3
	Хангайн бүс		**Khangai region**		
Дүн	***Subtotal***	**117.9**	**114.0**	**109.9**	**106.0**
Архангай	*Arkhangai*	20.2	19.6	18.8	17.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	18.1	17.2	16.5	15.9
Булган	*Bulgan*	10.7	10.4	9.9	9.4
Орхон	*Orkhon*	19.0	18.1	17.6	16.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	23.7	22.8	22.0	21.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	26.2	25.9	25.1	24.7
	Төвийн бүс		**Eastern region**		
Дүн	***Subtotal***	**86.5**	**84.6**	**83.0**	**81.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3.0	3.0	2.9	3.0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	19.1	18.5	18.3	17.9
Дорноговь	*Dornogovi*	11.1	11.0	10.9	10.9
Дундговь	*Dundgovi*	8.9	8.4	8.1	7.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	10.5	10.5	10.5	10.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	19.4	18.9	18.5	17.8
Төв	*Tov*	14.5	14.3	13.8	13.5
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**39.8**	**38.6**	**37.8**	**36.6**
Дорнод	*Dornod*	14.3	14.0	13.6	13.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	10.7	10.4	10.3	10.0
Хэнтий	*Khentii*	14.8	14.2	13.9	13.3
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**184.3**	**184.6**	**186.7**	**186.8**
Бусад*	*Other**	-	0.1	0.1	0.5

Тайлбар: * Бусад гэдэгт БНСУ дахь Монгол сургууль, Кембрижийн хөтөлбөрөөр хичээллэж байгаа сургууль орсон болно.

*Note: * Other included Mongolian school in the Republic of Korea and schools organized by Cambridge program.*

20.16 ХАМРАН СУРГАЛТЫН ХУВЬ (БОХИР), бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012/2013 оны хичээлийн жилд

GROSS ENROLMENT RATIO (GER), by percent, by regions, aimags and the Capital, at the academic year 2012/2013

		Суурь боловсрол *Basic education*			Бага боловсрол *Primary education*			Дунд боловсрол *Secondary education*		
		Бүгд *Total*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*
БҮГД	***TOTAL***	**94.3**	**93.8**	**94.7**	**97.9**	**98.4**	**97.4**	**100.5**	**97.5**	**103.4**
	Баруун бүс						***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**98.5**	**97.0**	**100.0**	**105.3**	**104.8**	**105.8**	**100.6**	**96.8**	**104.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	99.6	97.9	101.3	102.9	102.4	103.4	100.9	96.6	105.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	95.3	95.0	95.5	99.3	99.2	99.5	97.5	95.6	99.4
Завхан	*Zavkhan*	98.7	97.7	99.8	101.7	100.7	102.8	105.0	102.5	107.8
Увс	*Uvs*	105.5	102.8	108.3	117.9	117.0	118.7	111.5	105.3	117.9
Ховд	*Khovd*	92.2	91.0	93.4	102.5	102.7	102.3	88.3	84.7	92.1
	Хангайн бүс						***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**94.3**	**93.2**	**95.4**	**98.9**	**99.3**	**98.5**	**98.6**	**94.3**	**102.9**
Архангай	*Arkhangai*	94.3	94.9	93.6	99.1	101.2	97.0	98.4	96.3	100.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	95.6	93.3	98.0	101.5	101.1	101.9	102.2	95.5	109.2
Булган	*Bulgan*	85.1	84.6	85.6	88.5	88.9	88.1	90.4	88.1	92.7
Орхон	*Orkhon*	96.0	96.6	95.3	102.1	105.0	99.1	97.8	94.6	101.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	93.1	90.4	96.0	97.1	95.3	99.0	95.5	90.2	101.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	97.4	96.0	98.9	101.1	101.2	100.9	103.1	98.6	107.6
	Төвийн бүс						***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**95.3**	**94.0**	**96.7**	**100.1**	**99.4**	**100.7**	**101.8**	**98.3**	**105.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	102.4	99.2	105.9	102.7	102.0	103.4	115.4	106.8	125.0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	116.7	114.7	118.7	119.7	118.2	121.1	130.4	125.7	135.0
Дорноговь	*Dornogovi*	94.2	91.5	97.0	98.3	96.6	100.0	99.1	93.2	105.1
Дундговь	*Dundgovi*	86.4	84.3	88.6	91.3	88.7	94.0	89.5	87.4	91.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	95.1	93.7	96.6	100.0	99.7	100.3	103.6	99.5	107.9
Сэлэнгэ	*Selenge*	89.0	89.2	88.9	96.9	97.4	96.3	91.6	90.5	92.7
Төв	*Tov*	87.0	86.6	87.4	90.8	91.3	90.3	91.6	89.2	94.0
	Зүүн бүс						***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**95.8**	**95.2**	**96.5**	**99.5**	**99.6**	**99.4**	**100.9**	**99.0**	**102.8**
Дорнод	*Dornod*	101.4	101.5	101.3	104.3	104.5	104.2	111.0	111.3	110.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	94.1	92.9	95.4	99.5	99.8	99.2	93.2	89.7	96.9
Хэнтий	*Khentii*	92.0	91.2	92.8	95.2	95.2	95.2	97.6	95.4	100.0
	Улаанбаатар						***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**91.8**	**92.4**	**91.2**	**93.4**	**94.8**	**91.9**	**100.8**	**99.2**	**102.5**

20.17 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН СУРАЛЦАГЧДААС ДОТУУР БАЙРАНД СУУХ ХҮСЭЛТ ГАРГАСАН БОЛОН АМЬДАРЧ БУЙ ХҮҮХДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

PUPILS OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOL WHO MADE REQUEST TO LIVE IN DORMITORIES AND LIVING IN DORMITORES, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хүсэлт гаргасан хүүхэд *Pupils who made request*				Амьдарч буй хүүхэд *Pupils living in dormitories*			
		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
БҮГД	***TOTAL***	**46 814**	**44 971**	**41 542**	**39 460**	**42 156**	**40 449**	**38 065**	**36 130**
	Баруун бүс					***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**18 070**	**16 682**	**15 633**	**14 594**	**15 450**	**14 326**	**13 785**	**12 896**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	5 820	5 445	5 701	5 646	4 977	4 751	4 917	4 514
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2 419	2 281	1 929	1 740	2 269	2 077	1 874	1 708
Завхан	*Zavkhan*	2 985	2 053	1 985	1 692	2 538	1 774	1 682	1 530
Увс	*Uvs*	3 995	3 895	3 480	3 242	3 393	3 429	3 252	3 197
Ховд	*Khovd*	2 851	3 008	2 538	2 274	2 273	2 295	2 060	1 947
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**15 891**	**15 223**	**13 700**	**13 068**	**14 600**	**14 042**	**12 736**	**12 115**
Архангай	*Arkhangai*	3 095	2 998	2 877	2 798	2 884	2 817	2 537	2 430
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 252	1 983	1 978	1 778	2 201	1 976	1 976	1 711
Булган	*Bulgan*	1 999	1 957	1 778	1 726	1 906	1 873	1 778	1 726
Орхон	*Orkhon*	283	257	273	279	269	225	254	249
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3 016	3 016	2 446	2 370	2 813	2 813	2 257	2 152
Хөвсгөл	*Khovsgol*	5 246	5 012	4 348	4 117	4 527	4 338	3 934	3 847
	Төвийн бүс					***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**7 755**	**7 560**	**7 080**	**6 867**	**7 356**	**7 152**	**6 828**	**6 721**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	85	170	152	160	80	162	152	160
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	602	531	564	565	579	528	564	549
Дорноговь	*Dornogovi*	917	968	836	843	866	905	828	843
Дундговь	*Dundgovi*	1 118	1 009	1 001	982	1 088	1 009	1 001	982
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 422	1 190	1 136	1 094	1 386	1 178	1 117	1 094
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 526	1 576	1 313	1 252	1 421	1 434	1 296	1 230
Төв	*Tov*	2 085	2 116	2 078	1 971	1 936	1 936	1 870	1 863
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**4 070**	**4 445**	**4 050**	**3 834**	**3 672**	**3 876**	**3 608**	**3 321**
Дорнод	*Dornod*	1 368	1 414	1 234	1 205	1 267	1 278	1 142	1 086
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 241	1 261	1 247	1 054	1 185	1 176	1 118	1 033
Хэнтий	*Khentii*	1 461	1 770	1 569	1 575	1 220	1 422	1 348	1 202
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 028**	**1 061**	**1 053**	**1077**	**1 078**	**1 053**	**1 082**	**1057**
БНСУ дахь Монгол сургууль	*Mongolian school in the Republic of Korea*	-	39	26	20	-	39	26	20

20.18 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАЖ БАЙГАА БОЛОН ДОТУУР БАЙРАНД АМЬДАРЧ БУЙ МАЛЧИН ӨРХИЙН ХҮҮХДИЙН ТОО, 2012/2013 оны хичээлийн жилд, бүс, аймаг, нийслэлээр

HERDER HOUSEHOLD'S CHILDREN STUDYING IN GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS AND LIVING IN DORMITORIES, at the academic year 2012/2013, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Малчин өрхийн хүүхэд *Herder household's children*	Үүнээс: эмэгтэй *Of which: female*	Дотуур байранд амьдарч буй суралцагчид *Pupils living in dormitories*	Үүнээс: эмэгтэй *Of which: female*
БҮГД	***TOTAL***	**30 479**	**15 915**	**36 130**	**18 884**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**11 929**	**6 263**	**12 896**	**6 780**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	4 033	2 139	4 514	2 372
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 564	830	1 708	898
Завхан	*Zavkhan*	1 408	686	1 530	752
Увс	*Uvs*	3 041	1 704	3 197	1 779
Ховд	*Khovd*	1 883	904	1 947	979
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**10 797**	**5 608**	**12 115**	**6 281**
Архангай	*Arkhangai*	2 381	1 305	2 430	1 332
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 695	863	1 711	871
Булган	*Bulgan*	1 337	634	1 726	851
Орхон	*Orkhon*	63	37	249	131
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 939	1 013	2 152	1 115
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 382	1 756	3 847	1 981
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 699**	**2 439**	**6 721**	**3 490**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	69	38	160	88
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	266	170	549	294
Дорноговь	*Dornogovi*	590	314	843	448
Дундговь	*Dundgovi*	802	402	982	513
Өмнөговь	*Omnogovi*	748	400	1 094	566
Сэлэнгэ	*Selenge*	818	414	1 230	630
Төв	*Tov*	1 406	701	1 863	951
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 610**	**1 379**	**3 321**	**1 794**
Дорнод	*Dornod*	703	371	1 086	564
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	946	505	1 033	584
Хэнтий	*Khentii*	961	503	1 202	646
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**444**	**226**	**1 057**	**527**
БНСУ дахь Монгол сургууль	*Mongolian school in the Republic of Korea*	-	-	20	12

20.19 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙГ ӨДРӨӨР СУРАЛЦАН ТӨГСӨГЧДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

FULL-TIME PUPILS OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital, at the beginning of academic years

мян.хүн *thous.persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	9-р анги *9th grade*			11-р анги *11th grade*		
		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2009/2010	2010/2011	2011/2012
БҮГД	***TOTAL***	**53.5**	**51.9**	**66.8**	**34.5**	**33.1**	**38.6**
Баруун бүс	***Western region***						
Дүн	***Subtotal***	**8.8**	**8.8**	**11.8**	**5.8**	**5.7**	**6.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2.2	2.1	2.6	1.6	1.6	1.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1.1	1.2	1.8	0.6	0.7	0.7
Завхан	*Zavkhan*	1.6	1.6	2.0	1.2	1.2	1.2
Увс	*Uvs*	1.9	1.9	2.7	1.1	1.1	1.3
Ховд	*Khovd*	2.0	2.0	2.7	1.3	1.2	1.5
Хангайн бүс	***Khangai region***						
Дүн	***Subtotal***	**12.3**	**11.8**	**15.6**	**7.6**	**7.2**	**8.4**
Архангай	*Arkhangai*	2.0	1.9	2.6	1.1	1.1	1.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2.0	1.9	2.2	0.9	0.9	1.1
Булган	*Bulgan*	1.2	1.2	1.6	0.8	0.7	0.8
Орхон	*Orkhon*	2.2	2.1	2.5	1.6	1.5	1.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2.3	2.3	3.4	1.4	1.2	1.4
Хөвсгөл	*Khuvsgul*	2.6	2.4	3.3	1.8	1.8	2.1
Төвийн бүс	***Central region***						
Дүн	***Subtotal***	**9.4**	**9.1**	**11.1**	**5.6**	**5.2**	**6.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2.1	2.0	2.4	1.5	1.3	1.6
Дорноговь	*Dornogovi*	1.2	1.1	1.5	0.6	0.6	0.7
Дундговь	*Dundgovi*	0.9	1.0	1.3	0.4	0.4	0.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	1.1	1.2	1.6	0.5	0.5	0.6
Сэлэнгэ	*Selenge*	2.2	1.9	2.2	1.5	1.3	1.6
Төв	*Tov*	1.6	1.6	1.8	0.9	0.9	1.0
Зүүн бүс	***Eastern region***						
Дүн	***Subtotal***	**4.3**	**4.1**	**5.1**	**2.3**	**2.1**	**2.8**
Дорнод	*Dornod*	1.6	1.6	1.7	1.0	0.9	1.1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1.1	1.0	1.5	0.5	0.5	0.7
Хэнтий	*Khentii*	1.6	1.5	1.9	0.8	0.7	1.0
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***						
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**18.7**	**18.0**	**23.1**	**13.2**	**12.9**	**14.5**
БНСУ дахь Монгол сургууль	*Mongolian school in the Republic of Korea*	-	0.1	0.1	-	-	-

20.20 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН СУРАГЧ, БАГШИЙН ХАРЬЦАА, бүс, аймаг, нийслэлээр, хичээлийн жилийн эхэнд
PUPIL-TEACHER RATIO FOR GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital, at the beginning of academic years

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Бүгд *Total*				Бага *Primary*			
		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Улсын дундаж	**National average**	**20.0**	**19.4**	**19.1**	**18.5**	**30.2**	**29.3**	**28.8**	**27.6**
	Баруун бүс					***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**19.8**	**19.0**	**18.2**	**17.3**	**28.5**	**27.1**	**26.0**	**24.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	18.7	17.9	17.2	16.6	27.5	26.0	25.8	24.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	19.5	18.7	18.4	17.0	26.8	25.6	24.7	23.1
Завхан	*Zavkhan*	19.1	17.9	17.0	16.5	28.0	26.8	25.1	24.0
Увс	*Uvs*	20.3	20.0	19.0	18.0	28.7	27.3	25.7	24.8
Ховд	*Khovd*	21.7	20.8	19.6	18.5	31.5	30.0	28.2	25.8
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**20.6**	**19.8**	**19.0**	**18.3**	**30.1**	**29.3**	**28.3**	**26.9**
Архангай	*Arkhangai*	20.9	20.0	19.4	18.6	29.9	28.5	27.5	26.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	21.6	20.2	19.3	18.2	29.8	28.5	27.0	25.1
Булган	*Bulgan*	18.9	18.2	17.7	16.5	26.6	25.9	25.8	23.6
Орхон	*Orkhon*	19.2	18.6	18.1	18.1	32.6	31.9	31.3	31.4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	21.9	21.1	20.3	19.5	30.8	30.1	28.8	27.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	20.5	19.8	18.8	18.0	29.9	29.8	28.5	26.7
	Төвийн бүс					***Central region***			
Дүн	**Subtotal**	**19.4**	**18.5**	**18.5**	**17.9**	**29.1**	**28.1**	**27.3**	**26.5**
Говьсүмбэр	Govisumber	17.5	8.4	17.7	17.4	29.3	28.0	27.9	26.4
Дархан-Уул	Darkhan Uul	18.8	18.0	17.8	17.7	30.3	28.9	28.1	27.2
Дорноговь	Dornogovi	21.2	20.6	20.5	19.6	29.0	28.4	28.1	27.6
Дундговь	Dundgovi	18.3	17.3	16.8	16.0	28.7	26.3	25.5	24.9
Өмнөговь	Omnogovi	20.7	20.3	19.1	17.9	30.3	29.9	27.2	26.3
Сэлэнгэ	Selenge	20.2	19.6	19.7	18.6	29.5	28.8	28.5	27.5
Төв	Tov	18.4	17.9	17.5	17.5	27.1	25.8	25.2	24.6
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**19.4**	**18.6**	**18.4**	**18.1**	**27.7**	**26.8**	**26.2**	**25.1**
Дорнод	*Dornod*	17.8	17.2	17.4	17.5	27.2	26.2	26.5	25.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	20.7	20.0	19.7	19.5	29.2	28.2	27.0	27.2
Хэнтий	*Khentii*	20.3	19.2	18.6	17.8	27.2	26.3	25.3	23.6
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**20.2**	**19.9**	**20.0**	**19.5**	**32.6**	**31.9**	**32.2**	**30.8**

20.21 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН БАГШ НАРЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, хичээлийн жилийн эхэнд

TEACHERS IN GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital, at the beginning of academic years

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
БҮГД	***TOTAL***	**26 070**	**26 358**	**26 492**	**26 863**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 724**	**4 756**	**4 829**	**4 918**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 274	1 298	1 341	1 365
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	650	660	651	677
Завхан	*Zavkhan*	885	873	884	885
Увс	*Uvs*	975	981	980	997
Ховд	*Khovd*	940	944	973	994
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**5 722**	**5 757**	**5 771**	**5 805**
Архангай	*Arkhangai*	964	977	967	965
Баянхонгор	*Bayankhongor*	839	852	855	873
Булган	*Bulgan*	568	569	556	572
Орхон	*Orkhon*	989	974	972	936
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 083	1 079	1 081	1 089
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 279	1 306	1 340	1 370
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 451**	**4 492**	**4 484**	**4 534**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	165	168	165	171
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 017	1 031	1 026	1 015
Дорноговь	*Dornogovi*	523	531	531	555
Дундговь	*Dundgovi*	486	486	485	484
Өмнөговь	*Omnogovi*	505	518	550	581
Сэлэнгэ	*Selenge*	962	965	938	958
Төв	*Tov*	793	793	789	770
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 047**	**2 077**	**2 049**	**2 018**
Дорнод	*Dornod*	804	813	781	760
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	514	519	521	510
Хэнтий	*Khentii*	729	745	747	748
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**9 126**	**9 276**	**9 359**	**9 588**

20.22 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН ҮНДСЭН БАГШИЙН ТОО, боловсролын зэрэг, нас, ажилласан жилээр

NUMBER OF FULL-TIME TEACHERS IN PRE-SCHOOL INSTITUTIONS, by educational degree, age group and seniority

тоо *number*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Үндсэн багшийн тоо, боловсролын зэргээр		***Number of full-time teachers, by educational degree***			
Бүгд	***Total***	**26 070**	**26 358**	**26 492**	**26 863**
Доктор	*PhD*	27	21	21	28
Магистр	*Master*	2 480	2 819	3 013	3 144
Бакалавр	*Bachelor*	16 841	17 118	17 647	18 354
Диплом	*Diploma*	6 339	6 134	5 685	5 236
Бусад	*Other*	383	266	126	101
Үндсэн багшийн тоо, насаар		***Number of full-time teachers, by age group***			
Багшийн тоо	***Number of teachers***	**26 070**	**26 358**	**26 492**	**26 863**
30 нас хүртэл	*Under 30 age*	9 022	8 920	8 651	8 444
30-39 нас	*30-39 age*	8 438	8 728	9 067	9 422
40-49 нас	*40-49 age*	5 682	5 574	5 505	5 455
50-59 нас	*50-59 age*	2 821	2 989	3 114	3 353
60 ба дээш	*60 and over*	107	147	155	189
Үндсэн багшийн тоо, ажилласан жилээр		***Number of full-time teachers, by seniority***			
Бүгд	***Total***	**26 070**	**26 358**	**26 492**	**26 863**
Анхны жилд	*First year*	1 217	1 171	1 138	1 205
1-5 нас	*1-5 year*	6 906	6 895	6 531	6 116
6-10 нас	*6-10 year*	5 495	5 703	5 918	6 256
11-15 нас	*11-15 year*	3 468	3 423	3 666	3 851
16-20 нас	*16-20 year*	2 734	2 530	2 422	2 455
21-25 нас	*21-25 year*	2 849	2 823	2 636	2 584
25, түүнээс дээш	*25, and over*	3 401	3 813	4 181	4 396

20.23 ТЕХНИКИЙН БОЛОН МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГАД СУРАЛЦАГЧИД БОЛОН ҮНДСЭН БАГШИЙН ТОО, хүйс, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012/2013 оны хичээлийн жилд

NUMBER OF STUDENTS IN VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION INSTITUTIONS AND FULL-TIME TEACHERS, at the academic year 2012/2013, by age, regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	*Бүгд суралцагчид* *Total/ students*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	*Үндсэн багш бүгд* *Total/ full-time teacher*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*
БҮГД	**TOTAL**	**45 225**	**24 582**	**20 643**	**2 236**	**775**	**1 461**
	Баруун бүс				***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**5 935**	**2 979**	**2 956**	**318**	**123**	**195**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	963	534	429	49	23	26
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 390	506	884	52	20	32
Завхан	*Zavkhan*	817	437	380	74	22	52
Увс	*Uvs*	1 350	695	655	72	32	40
Ховд	*Khovd*	1 415	807	608	71	26	45
	Хангайн бүс				**Khangai region**		
Дүн	***Subtotal***	**7 247**	**3 759**	**3 488**	**352**	**138**	**214**
Архангай	*Arkhangai*	1 385	614	771	74	27	47
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 690	860	830	66	21	45
Булган	*Bulgan*	677	382	295	47	19	28
Орхон	*Orkhon*	1 426	882	544	75	30	45
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 184	592	592	53	24	29
Хөвсгөл	*Khovsgol*	885	429	456	37	17	20
	Төвийн бүс				**Eastern region**		
Дүн	***Subtotal***	**9 787**	**5 336**	**4 451**	**517**	**194**	**323**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	624	474	150	42	21	21
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	4 062	2 051	2 011	193	68	125
Дорноговь	*Dornogovi*	1 104	541	563	45	17	28
Дундговь	*Dundgovi*	757	443	314	41	20	21
Өмнөговь	*Omnogovi*	861	518	343	44	18	26
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 229	695	534	93	33	60
Төв	*Tov*	1 150	614	536	59	17	42
	Зүүн бүс				***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 970**	**1 716**	**1 254**	**149**	**59**	**90**
Дорнод	*Dornod*	1 368	811	557	80	30	50
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	501	264	237	20	6	14
Хэнтий	*Khentii*	1 101	641	460	49	23	26
	Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**19 286**	**10 792**	**8 494**	**900**	**261**	**639**

20.24 ТЕХНИКИЙН БОЛОН МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF STAFF IN VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION INSTITUTIONS by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2011/2012	2012/2013
БҮГД	**TOTAL**	**3 735**	**4 004**
	Баруун бүс	***Western region***	
Дүн	***Subtotal***	**545**	**555**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	83	87
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	76	78
Завхан	*Zavkhan*	148	147
Увс	*Uvs*	125	127
Ховд	*Khovd*	113	116
	Хангайн бүс	**Khangai region**	
Дүн	***Subtotal***	**608**	**643**
Архангай	*Arkhangai*	100	123
Баянхонгор	*Bayankhongor*	114	112
Булган	*Bulgan*	95	100
Орхон	*Orkhon*	136	141
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	93	97
Хөвсгөл	*Khovsgol*	70	70
	Төвийн бүс	**Eastern region**	
Дүн	***Subtotal***	**877**	**993**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	70	85
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	267	351
Дорноговь	*Dornogovi*	76	75
Дундговь	*Dundgovi*	63	68
Өмнөговь	*Omnogovi*	61	68
Сэлэнгэ	*Selenge*	203	206
Төв	*Tov*	137	140
	Зүүн бүс	***Eastern region***	
Дүн	***Subtotal***	**291**	**296**
Дорнод	*Dornod*	141	143
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	51	52
Хэнтий	*Khentii*	99	101
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 414**	**1 517**

20.25 ДЭЭД БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГАД СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО, хүйс, боловсролын зэргээр

NUMBER OF STUDENTS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS, by sex and educational degree

тоо *number*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Бүх суралцагчид	***Total students***	**164 773**	**170 126**	**172 798**	**175 591**
Үүнээс: эмэгтэй	*of which: female*	99 472	101 455	101 557	102 427
Бакалаврт	*Bachelor*	147 586	151 612	154 876	155 801
Үүнээс: эмэгтэй	*of which: female*	87 519	88 734	90 227	90 103
Магистрантурт	*Master*	10 621	12 050	14 873	16 630
Үүнээс: эмэгтэй	of which: female	6 933	7 733	9 505	10 420
Докторантурт	*PhD*	2 143	2 419	3 049	3 160
Үүнээс: эмэгтэй	of which: female	1 310	1 471	1 825	1 904

20.26 ДОТООДЫН ИХ, ДЭЭД СУРГУУЛЬ, КОЛЛЕЖИД СУРАЛЦАГЧИД, ТӨГСӨГЧДИЙН ТОО, мэргэжлийн чиглэлээр

STUDENTS AND GRADUATES OF DOMESTIC UNIVERSITIES, INSTITUTES AND COLLEGES by professional areas

тоо *number*

Мэргэжлийн чиглэл	*Professional areas*	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
СУРАЛЦАГЧИД*			***STUDENTS****		
Бүгд	***Total***	**164 773**	**170 126**	**172 798**	**175 591**
Багш, боловсрол судлал, сурган хүмүүжүүлэх	*Education studies and pedagogy*	21 969	22 471	22 381	22 072
Хүмүүнлэгийн ухаан	*Humanity*	10 797	11 610	11 176	9 737
Урлагийн төрөл, урлаг судлал	*Fine and applied arts*	3 360	3 147	3 631	3 694
Хууль, эрх зүй	*Law*	8 181	8 261	8 331	8 259
Нийгмийн шинжлэл	*Social science*	12 835	11 864	13 910	12 900
Худалдаа, бизнесийн удирдлага	*Commercial and business management*	35 831	36 375	36 514	37 688
Нийтийн мэдээлэл, бичиг хэрэг	*Public information and journalism*	2 180	2 149	2 295	2 330
Математик, компьютер	*Mathematics and computer science*	6 617	6 722	6 385	5 876
Үйлчилгээ	*Service*	8 734	8 843	8 045	9 237
Байгалийн шинжлэл	*Natural science*	4 877	5 210	5 570	5 906
Анагаах ухаан	*Medical science*	16 097	17 995	15 973	17 575
Инженер	*Engineering*	22 582	24 274	26 861	28 142
Архитектур, хот төлөвлөлт	*Architecture and urban planning*	5 560	5 710	5 752	5 558
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас агнуур	*Agriculture, forestry and fishery*	4 589	4 902	5 286	6 130
Бусад мэргэжил	*Other fields*	564	593	688	487
ТӨГСӨГЧИД*			***GRADUATES****		
Бүгд	***Total***	**34 211**	**35 847**	**37 749**	**–**
Багш, боловсрол судлал, сурган хүмүүжүүлэх	*Education studies and pedagogy*	5 020	5 775	6 622	-
Хүмүүнлэгийн ухаан	*Humanity*	2 740	2 565	2 665	-
Урлагийн төрөл, урлаг судлал	*Fine and applied arts*	752	609	639	-
Хууль, эрх зүй	*Law*	2 052	2 280	1 999	-
Нийгмийн шинжлэл	*Social science*	2 972	3 396	2 966	-
Худалдаа, бизнесийн удирдлага	*Commercial and business management*	8 601	8 383	9 589	-
Нийтийн мэдээлэл, бичиг хэрэг	*Public information and journalism*	524	485	541	-
Математик, компьютер	*Mathematics and computer science*	1039	1 212	1 142	-
Үйлчилгээ	*Service*	2 061	2 124	2 016	-
Байгалийн шинжлэл	*Natural science*	821	914	890	-
Анагаах ухаан	*Medical science*	2 814	3 135	2 981	-
Инженер	*Engineering*	3 257	3 543	3 497	-
Архитектур, хот төлөвлөлт	*Architecture and urban planning*	745	635	807	-
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас агнуур	*Agriculture, forestry and fishery*	804	791	835	-
Бусад мэргэжил	*Other fields*	9	-	560	-

Тайлбар: * Мэргэжлийн анхан, дунд шатны сургуульд суралцагчид, төгсөгчид ороогүй.
*Note: * Excluding students and graduates of technical and vocational schools*

20.27 БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН ЗАРДАЛ, оны үнээр

EXPENDITURE ON EDUCATIONAL SECTOR, at current prices

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012**
Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зардал, сая төг	*Expenditure of General Government budget, mln. tog*	2 336 629.7	3 080 685.1	4 997 039.9	5 925 789.7
-Боловсролын зардал*, сая.төг	*-Expenditure on education*, mln. tog*	430 533.9	522 032.6	678 054.2	865 766.6
Улсын нэгдсэн төсвийн зардалд боловсролын зардлын эзлэх хувь	*Expenditure on education as percentage to total expenditure of General Government budget*	18.4	16.9	13.6	14.6
Нэг хүнд ногдох боловсролын зардал, мян.төг	*Per capita educational expenditure, thous.tog*	159.8	190.1	242.1	308.1

Тайлбар: * Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын багц
** Урьдчилсан гүйцэтгэл

*Note: * Budget pack for Minister of Education and Science*
*** Preliminary estimates*

20.28 ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

MAIN INDICATORS OF SCIENCE SECTOR

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Байгууллагын тоо	*Number of institutions*	68	65	70	70
Ажиллагчид	*Number of employees*	3 750	4 045	4 120	4 071
Үүнээс:	*Of which:*				
Эмэгтэй	*Female*	1 913	2 096	2 171	2 096
Салбарын нийт зардал /сая төг/	*Total expenditure /mln.tog/*	15 987.1	21 642.7	28 730.5	40 272.5
Үүнээс:	*Of which:*				
Техникийн ШУ	*Technical science*	3 527.4	5 581.8	7 630.1	9 851.9
Байгалийн ШУ	*Natural science*	4 515.9	6 171.6	7 914.0	11 349.4
ХАА-н ШУ	*Agricultural science*	2 139.0	2 930.6	4 112.0	5 616.8
Анагаах ухааны ШУ	*Medical science*	1 305.7	1 859.7	2 336.6	4 000.5
Нийгмийн ШУ	*Social science*	2 947.3	4 068.9	4 966.1	7 136.8
Бусад	*Others*	1 551.8	1 030.1	1 771.7	2 317.1

20.29 ЭРДМИЙН ЗЭРЭГ, ЦОЛТОЙ ҮНДСЭН АЖИЛЛАГЧИД, оны эцэст

FULL-TIME EMPLOYEES WITH SCIENTIFIC DEGREES AND TITLES, at the end of the year

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Үндсэн ажиллагчид- бүгд	*Full-time employees- total*	2 483	2 517	2 583	2 672
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Women*	1 262	1 312	1 368	1 409
Шинжлэх ухааны доктор	*Doctor /Sc/*	121	114	127	124
Боловсролын доктор	*Doctor /PhD/*	412	428	478	487
Академич	*Academician*	39	36	50	48
Профессор	*Professor*	142	139	167	157
Дэд профессор	*Associate professor*	88	106	116	117

20.30 УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖҮҮЛСЭН ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АЖЛЫН ТОО

NUMBER OF RESEARCH WORKS FUNDED BY GENERAL GOVERNMENT BUDGET

Судалгааны ажлын төрөл	*Kind of research work*	2009	2010	2011	2012
Улсын захиалгаар гүйцэтгэсэн эрдэм шинжилгээ туршилт зохион бүтээх ажил - бүгд	*Research works, experiments and inventions made by state subscription - total*	486	466	454	453
Үүнээс:	*Of which:*				
Шинжлэх ухаан, технологийн төсөл	*Science and technology projects*	259	237	270	271
Онолын суурь судалгаа	*Basic theoretical research*	189	191	148	145
Шинжлэх ухаан, технологийн зэхэц ажил	*Ready-to-go works of science and technology*	38	38	36	37

20.31 НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, оны эцэст

PUBLIC LIBRARIES, at the end of the year

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Номын сангийн тоо	*Number of libraries*	368	373	373	377
Номын фонд, мян.ш	*Library book stock, thous. pcs*	6 802.5	6 791.9	6 734.6	6 726.5
10 000 хүнд ногдох номын тоо, мян.ш	*Number of books per 10 000 population, thous.pcs*	25.1	24.7	24.2	23.7
Байнгын уншигчдын тоо, мян.хүн	*Number of permanent readers, thous.persons*	275.0	297.4	289.6	305.9

20.32 НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF PUBLIC LIBRARIES , by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**368**	**373**	**373**	**377**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**92**	**93**	**93**	**94**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	14	14	14	14
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	18	19	19	19
Завхан	*Zavkhan*	24	24	24	24
Увс	*Uvs*	19	19	19	20
Ховд	*Khovd*	17	17	17	17
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**100**	**103**	**103**	**104**
Архангай	*Arkhangai*	19	19	19	19
Баянхонгор	*Bayankhongor*	20	20	20	20
Булган	*Bulgan*	15	16	17	18
Орхон	*Orkhon*	4	5	4	4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	19	19	19	19
Хөвсгөл	*Khovsgol*	23	24	24	24
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**99**	**99**	**99**	**101**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1	1	1	3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	5	5	5	5
Дорноговь	*Dornogovi*	14	14	14	14
Дундговь	*Dundgovi*	15	15	15	15
Өмнөговь	*Omnogovi*	15	15	15	15
Сэлэнгэ	*Selenge*	22	22	22	22
Төв	*Tov*	27	27	27	27
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**50**	**50**	**50**	**50**
Дорнод	*Dornod*	14	14	14	14
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	13	13	13	13
Хэнтий	*Khentii*	23	23	23	23
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**27**	**28**	**28**	**28**

20.33 СОЁЛ, УРЛАГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, төрлөөр, оны эцэст

NUMBER OF EMPLOYEES OF CULTURE AND ART INSTITUTIONS, by types, at the end of the year

Байгууллага	*Institutios*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***TOTAL***	**5 888**	**6 233**	**6 457**	**6 845**
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	3 209	3 354	3 508	3 699
Театр, чуулга, цирк	*Theatres, circus and ensembles*	2 365	2 656	2 719	2 800
Музей	*Museum*	528	612	635	646
Номын сан	*Public libraries*	465	461	478	515
Соёлын төв (ордон)	*Cultural centres*	2 359	2 321	2 428	2 602
Киноны байгууллага	*Cinema and picture making*	171	183	197	282

20.34 НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН СУУДЛЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF SEATS OF PUBLIC LIBRARIES, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**10 367**	**10 480**	**10 540**	**10 717**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**2 268**	**2 406**	**2 427**	**2 368**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	280	358	358	358
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	367	429	391	391
Завхан	*Zavkhan*	550	549	585	538
Увс	*Uvs*	461	460	474	480
Ховд	*Khovd*	610	610	619	601
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**2 731**	**2 833**	**2 911**	**2 966**
Архангай	*Arkhangai*	481	484	484	484
Баянхонгор	*Bayankhongor*	480	480	510	510
Булган	*Bulgan*	387	390	400	462
Орхон	*Orkhon*	191	238	274	288
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	482	485	485	499
Хөвсгөл	*Khovsgol*	710	756	758	723
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**2 372**	**2 415**	**2 424**	**2 645**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	20	20	20	100
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	262	262	262	302
Дорноговь	*Dornogovi*	240	261	247	274
Дундговь	*Dundgovi*	279	279	320	357
Өмнөговь	*Omnogovi*	346	375	375	375
Сэлэнгэ	*Selenge*	500	493	503	540
Төв	*Tov*	725	725	697	697
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**1 141**	**1 154**	**1 184**	**1 216**
Дорнод	*Dornod*	375	375	384	400
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	322	330	336	347
Хэнтий	*Khentii*	444	449	464	469
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 855**	**1 672**	**1 594**	**1 522**

20.35 НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН БАЙНГЫН УНШИГЧДЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF PERMANENT READERS OF PUBLIC LIBRARY, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**275 008**	**297 436**	**289 604**	**305 928**
	Баруун бүс	***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**54 898**	**53 695**	**56 305**	**63 199**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	11 980	8 225	9 011	9 373
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4 279	6 505	9 441	9 796
Завхан	*Zavkhan*	17 174	17 175	14 587	16 483
Увс	*Uvs*	10 852	10 735	13 444	16 666
Ховд	*Khovd*	10 613	11 055	9 822	10 881
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**68 156**	**71 067**	**72 357**	**78 480**
Архангай	*Arkhangai*	14 830	16 165	16 356	16 207
Баянхонгор	*Bayankhongor*	14 872	11 588	10 499	12 742
Булган	*Bulgan*	8 746	11 234	11 620	9 341
Орхон	*Orkhon*	6 905	7 323	7 464	8 268
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	13 493	12 776	13 601	14 695
Хөвсгөл	*Khovsgol*	9 310	11 981	12 817	17 227
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**51 520**	**71 286**	**55 718**	**49 436**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	670	682	971	1 424
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	5 756	6 404	7 451	7 791
Дорноговь	*Dornogovi*	3 095	3 637	3 459	4 851
Дундговь	*Dundgovi*	7 019	7 809	9 890	10 820
Өмнөговь	*Omnogovi*	13 190	28 568	9 905	7 486
Сэлэнгэ	*Selenge*	7 335	9 949	9 694	2 716
Төв	*Tov*	14 455	14 237	14 348	14 348
	Зүүн бүс	***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**20 947**	**20 307**	**22 199**	**23 150**
Дорнод	*Dornod*	7 846	7 810	5 415	5 781
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	5 127	5 419	8 819	8 737
Хэнтий	*Khentii*	7 974	7 078	7 965	8 632
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**79 487**	**81 081**	**83 025**	**91 663**

20.36 МЭРГЭЖЛИЙН УРЛАГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОГЛОЛТЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

PERFORMANCES OF PROFESSIONAL ART ORGANIZATIONS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**4 527**	**4 947**	**5 149**	**4 697**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**746**	**983**	**876**	**922**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	93	142	98	105
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	62	194	177	165
Завхан	*Zavkhan*	237	322	157	161
Увс	*Uvs*	239	200	314	271
Ховд	*Khovd*	115	125	130	220
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**1 144**	**760**	**1 146**	**842**
Архангай	*Arkhangai*	60	56	40	42
Баянхонгор	*Bayankhongor*	176	217	295	282
Булган	*Bulgan*	129	197	205	192
Орхон	*Orkhon*	723	206	466	217
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	23	49	43	34
Хөвсгөл	*Khovsgol*	33	35	97	75
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**633**	**988**	**995**	**895**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	56	55	52	30
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	123	128	141	133
Дорноговь	*Dornogovi*	123	240	254	159
Дундговь	*Dundgovi*	96	105	61	81
Өмнөговь	*Omnogovi*	54	35	44	54
Сэлэнгэ	*Selenge*	106	310	369	364
Төв	*Tov*	75	115	74	74
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**305**	**190**	**157**	**195**
Дорнод	*Dornod*	82	42	76	61
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	83	86	17	74
Хэнтий	*Khentii*	140	62	64	60
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 699**	**2 026**	**1 975**	**1 843**
үүнээс:	*of which:*				
УДБЭТ	*NATOB*	86	85	134	106
УДЭТ	*NADT*	125	214	135	188
УХТ	*SPT*	37	145	159	82
УДБЭЧ	*NSDAE*	200	201	265	210
Улсын филармони	*State philarmony*	152	138	80	105
АСА цирк	*ASA circus*	358	42	82	89
ЦДБЭЧ	*MSDAE*	199	300	206	234
ХЦДБЧ	*BTSDE*	54	227	218	226

Тайлбар: УДБЭТ- Улсын дуурь бүжгийн эрдмийн театр
УДЭТ - Улсын драмын эрдмийн театр
УХТ - Улсын хүүхэлдэйн театр
УДБЭЧ - Үндэсний дуу, бүжгийн эрдмийн чуулга
ЦДБЭЧ - Цэргийн дуу, бүжгийн эрдмийн чуулга
ХЦДБЧ - Хилийн цэргийн дуу, бүжгийн чуулга

Note: *NATOB - National academic theatre of opera and balet*
NADT - National academic drama theatre
SPT - State puppet theatre
NSDAE - National Song and Dance Academic Ensamble
MSDAE-Military Song and Dance Academic Ensamble
BTSDE - Border Troops Song and Dance Ensamble

20.37 МЭРГЭЖЛИЙН УРЛАГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЗЭГЧДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

SPECTATORS OF PROFESSIONAL ART ORGANIZATIONS, by regions, aimags and the Capital

мян.хүн *thous.persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**2 859.4**	**1 936.6**	**1 974.9**	**1 476.8**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**231.9**	**266.7**	**316.4**	**236.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	28.1	32.2	29.2	31.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	26.5	36.6	36.9	33.1
Завхан	*Zavkhan*	79.2	92.5	142.8	63.0
Увс	*Uvs*	88.1	91.9	93.1	92.9
Ховд	*Khovd*	10.0	13.5	14.4	16.4
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**271.5**	**263.0**	**218.5**	**233.1**
Архангай	*Arkhangai*	28.4	32.6	17.8	6.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	54.4	66.2	84.3	96.3
Булган	*Bulgan*	19.4	40.1	40.2	32.9
Орхон	*Orkhon*	158.2	96.9	46.3	58.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4.0	19.6	21.4	25.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	7.1	7.5	8.5	13.5
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**366.4**	**415.9**	**462.6**	**423.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	13.8	35.0	39.3	26.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	200.0	199.0	200.0	208.0
Дорноговь	*Dornogovi*	21.6	43.5	54.5	29.4
Дундговь	*Dundgovi*	19.3	27.0	20.9	33.1
Өмнөговь	*Omnogovi*	15.7	16.5	16.2	15.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	73.5	74.2	106.7	86.8
Төв	*Tov*	22.5	20.7	25.0	25.0
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**72.5**	**76.1**	**73.0**	**99.6**
Дорнод	*Dornod*	13.5	16.8	16.7	19.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	24.3	27.0	22.9	58.6
Хэнтий	*Khentii*	34.7	32.3	33.5	21.6
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 917.1**	**915.0**	**904.3**	**484.0**
үүнээс:	*of which:*				
УДБЭТ	*NATOB*	40.0	16.0	18.0	18.5
УДЭТ	*NADT*	31.6	58.1	48.3	59.8
УХТ	*SPT*	3.0	9.8	11.8	22.8
УДБЭЧ	*NSDAE*	41.1	45.3	57.8	52.8
Улсын филармони	*State philarmony*	35.0	56.9	60.5	92.5
АСА цирк	*A SA circus*	720.0	36.0	24.7	110.0
ЦДБЭЧ	*MSDAE*	78.4	96.3	20.5	16.0
ХЦДБЧ	*BTSDE*	28.6	19.0	19.3	77.8

Тайлбар: УДБЭТ- Улсын, дуурь бүжгийн эрдмийн театр
УДЭТ - Улсын драмын эрдмийн театр
УХТ - Улсын хүүхэлдэйн театр
УДБЭЧ - Үндэсний дуу, бүжгийн эрдмийн чуулга
ЦДБЭЧ - Цэргийн дуу, бүжгийн эрдмийн чуулга
ХЦДБЧ - Хилийн цэргийн дуу, бүжгийн чуулга

Note: NATOB - National academic theatre of opera and balet
NADT - National academic drama theatre
SPT - State puppet theatre
NSDAE - National Song and Dance Academic Ensamble
MSDAE-Military Song and Dance Academic Ensamble
BTSDE - Border Troops Song and Dance Ensamble

20.38 МУЗЕЙН ҮЗМЭРИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

MUSEUM EXHIBITS , by regions, aimags and the Capital

ширхэг *piece*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**224 046**	**236 632**	**244 315**	**251 687**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**25 715**	**27 893**	**29 443**	**28 431**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	5 265	5 431	5 531	5 996
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3 829	4 026	4 085	4 140
Завхан	*Zavkhan*	4 779	5 079	5 435	5 747
Увс	*Uvs*	7 746	9 219	10 167	8 130
Ховд	*Khovd*	4 096	4 138	4 225	4 418
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**35 312**	**35 035**	**38 820**	**43 339**
Архангай	*Arkhangai*	4 861	4 885	5 120	4 670
Баянхонгор	*Bayankhongor*	9 534	9 579	9 752	12 941
Булган	*Bulgan*	4 024	4 052	4 118	4 419
Орхон	*Orkhon*	1 757	1 770	1 770	1 782
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	10 394	10 394	13 639	13 500
Хөвсгөл	*Khovsgol*	4 742	4 355	4 421	6 027
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**26 717**	**27 856**	**29 644**	**31 714**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	641	669	671	707
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 190	1 227	1 228	1 239
Дорноговь	*Dornogovi*	6 321	6 458	7 522	7 473
Дундговь	*Dundgovi*	4 420	4 572	4 602	5 443
Өмнөговь	*Omnogovi*	3 771	3 948	4 084	4 375
Сэлэнгэ	*Selenge*	3 194	3 285	3 322	4 262
Төв	*Tov*	7 180	7 697	8 215	8 215
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**9 432**	**9 904**	**10 024**	**11 383**
Дорнод	*Dornod*	4 780	5 158	5 164	5 396
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2 151	2 184	2 206	2 391
Хэнтий	*Khentii*	2 501	2 562	2 654	3 596
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**126 870**	**135 944**	**136 384**	**136 820**
Үүнээс:	*Of which:*				
Байгалийн түүхийн музей	*Natural History Museum*	13 880	14 311	14 311	14 556
Үндэсний түүхийн музей	*National History Museum*	49 444	50 442	50 442	50 460
Дүрслэх урлагийн музей	*Fine Arts Museum*	17 804	17 422	17 844	17 844
Богд хааны ордон музей	*Bogdo khan palace museum*	8 734	8 742	8 742	8 745
Чойжин ламын сүм музей	*Choijin lama temple museum*	6 191	6 208	6 208	6 209
Театрын музей	*Theatre Museum*	7 722	9 338	9 338	9 338
Уран зургийн галерей	*Art Gallery*	3 368	3 700	3 720	3 730
Монгол цэргийн музей	*Mongol military museum*	8 646	8 642	8 682	8 682
Улсын хилийн музей	*National border museum*	3 455	3 455	3 455	3 455

20.39 МУЗЕЙН ҮЗЭГЧДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

VISITORS OF MUSEUM , by regions, aimags and the Capital

мян.хүн *thous.persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**368.7**	**416.0**	**517.4**	**598.6**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**54.0**	**59.6**	**63.4**	**56.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	16.7	17.4	16.2	16.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	8.8	9.9	11.0	12.2
Завхан	*Zavkhan*	11.9	11.1	14.3	11.4
Увс	*Uvs*	2.7	5.9	6.6	10.4
Ховд	*Khovd*	13.9	15.3	15.3	6.2
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**73.5**	**72.9**	**95.8**	**113.3**
Архангай	*Arkhangai*	7.6	8.6	11.7	16.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	14.7	14.0	14.6	14.9
Булган	*Bulgan*	2.3	5.2	5.2	5.2
Орхон	*Orkhon*	16.8	11.6	11.6	7.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	25.6	27.6	43.9	58.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	6.5	5.9	8.8	10.7
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**57.2**	**58.3**	**67.6**	**72.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1.0	1.1	1.6	1.9
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3.3	3.8	2.7	1.6
Дорноговь	*Dornogovi*	5.7	7.0	11.6	11.5
Дундговь	*Dundgovi*	8.9	8.0	9.3	11.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	10.7	10.7	7.9	8.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	1.5	2.4	2.2	6.1
Төв	*Tov*	26.1	25.3	32.3	32.3
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**15.2**	**15.7**	**21.3**	**16.4**
Дорнод	*Dornod*	6.6	4.4	8.6	7.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2.2	2.2	4.5	4.3
Хэнтий	*Khentii*	6.4	9.1	8.2	4.4
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**168.8**	**209.5**	**269.3**	**339.2**
Үүнээс:	*Of which:*				
Байгалийн түүхийн музей	*Natural History Museum*	60.7	63.0	116.8	77.6
Үндэсний түүхийн музей	*National History Museum*	30.6	47.2	52.5	53.1
Дүрслэх урлагийн музей	*Fine Arts Museum*	18.4	21.0	26.7	26.6
Богд хааны ордон музей	*Bogdo khan palace museum*	19.3	25.1	26.1	35.0
Чойжин ламын сүм музей	*Choijin lama sum museum*	6.3	13.8	6.7	12.8
Театрын музей	*Theatre Museum*	3.5	2.0	1.9	1.8
Уран зургийн галерей	*Art Gallery*	2.3	4.5	2.0	4.3
Монгол цэргийн музей	*Mongol military museum*	5.5	10.0	12.9	12.9
Улсын хилийн музей	*National border museum*	2.6	2.6	2.6	2.6

20.40 СОЁЛЫН ТӨВИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF CULTURAL CENTERS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**340**	**341**	**341**	**342**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**88**	**88**	**88**	**89**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	13	13	13	13
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	18	18	18	18
Завхан	*Zavkhan*	23	23	23	23
Увс	*Uvs*	18	18	18	19
Ховд	*Khovd*	16	16	16	16
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**99**	**100**	**101**	**101**
Архангай	*Arkhangai*	19	19	19	19
Баянхонгор	*Bayankhongor*	19	19	19	19
Булган	*Bulgan*	16	16	17	17
Орхон	*Orkhon*	4	5	5	5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	18	18	18	18
Хөвсгөл	*Khovsgol*	23	23	23	23
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**92**	**92**	**92**	**92**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2	2	2	2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3	3	3	3
Дорноговь	*Dornogovi*	13	13	13	13
Дундговь	*Dundgovi*	14	14	14	14
Өмнөговь	*Omnogovi*	14	14	14	14
Сэлэнгэ	*Selenge*	20	20	20	20
Төв	*Tov*	26	26	26	26
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**47**	**47**	**47**	**47**
Дорнод	*Dornod*	13	13	13	13
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	12	12	12	12
Хэнтий	*Khentii*	22	22	22	22
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**14**	**14**	**13**	**13**

20.41 СОЁЛЫН ТӨВИЙН СУУДЛЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

SEATS OF CULTURAL CENTERS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**85 338**	**87 940**	**89 128**	**90 925**
Баруун бүс	***Western region***				
Дүн	***Subtotal***	**18 128**	**18 313**	**18 365**	**19 045**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 450	2 470	2 470	2 470
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3 900	3 750	3 720	3 720
Завхан	*Zavkhan*	4 058	4 108	4 168	4 588
Увс	*Uvs*	3 890	4 155	4 135	4 435
Ховд	*Khovd*	3 830	3 830	3 872	3 832
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**20 294**	**22 089**	**22 576**	**23 181**
Архангай	*Arkhangai*	4 580	4 430	4 430	4 430
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3 410	3 510	3 610	3 610
Булган	*Bulgan*	2 330	3 550	3 810	3 860
Орхон	*Orkhon*	1 390	1 865	1 890	1 250
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4 018	4 168	4 270	4 410
Хөвсгөл	*Khovsgol*	4 566	4 566	4 566	5 621
Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**19 204**	**19 684**	**20 244**	**20 622**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	300	300	450	300
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	732	732	732	732
Дорноговь	*Dornogovi*	2 410	2 410	2 410	2 410
Дундговь	*Dundgovi*	2 290	2 298	2 560	2 518
Өмнөговь	*Omnogovi*	2 272	2 572	2 572	2 992
Сэлэнгэ	*Selenge*	4 992	5 252	5 400	5 550
Төв	*Tov*	6 208	6 120	6 120	6 120
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**9 487**	**9 629**	**10 028**	**10 392**
Дорнод	*Dornod*	2 469	2 469	2 589	2 650
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2 260	2 400	2 530	2 620
Хэнтий	*Khentii*	4 758	4 760	4 909	5 122
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**18 225**	**18 225**	**17 915**	**17 685**

20.42 СҮМ ХИЙДИЙН ТОО, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

TEMPLES AND CHURCHES, by religion types, regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Сүм, хийдийн тоо-бүгд *Total number of temples and churches*				Үүнээс: шашны төрлөөр *Out of which: by religion types*															
						Будда *Buddhism*				Христ *Christianity*				Ислам *Islam*				Бусад* *Others**			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**232**	**234**	**327**	**338**	**113**	**127**	**142**	**148**	**110**	**96**	**161**	**157**	**5**	**6**	**18**	**24**	**4**	**5**	**6**	**9**
	Баруун бүс													***Western region***							
Дүн	***Subtotal***	**23**	**24**	**44**	**51**	**18**	**16**	**21**	**23**	**1**	**2**	**5**	**6**	**4**	**5**	**18**	**22**	**–**	**1**	**–**	**–**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1	2	15	19	-	-	1	1	-	-	-	-	1	2	14	18	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1	1	3	3	1	1	2	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	8	6	9	10	8	6	9	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	4	4	10	10	3	3	6	6	1	1	3	3	-	-	1	1	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	9	11	7	9	6	6	3	4	-	1	1	2	3	3	3	3	-	1	-	-
	Хангайн бүс													***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**38**	**38**	**56**	**55**	**29**	**28**	**37**	**37**	**9**	**10**	**19**	**18**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Архангай	*Arkhangai*	6	6	7	7	6	5	5	5	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	12	12	11	11	11	11	10	10	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	1	1	7	6	1	1	3	3	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	11	11	15	15	3	3	4	4	8	8	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	6	6	7	7	6	6	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2	2	9	9	2	2	8	8	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Төвийн бүс													***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**38**	**31**	**53**	**49**	**22**	**19**	**28**	**30**	**16**	**12**	**25**	**19**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2	2	3	3	2	1	1	1	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	21	14	21	20	8	4	5	6	13	10	16	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	3	3	8	7	3	3	5	6	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	3	4	8	7	3	4	8	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	2	3	3	3	1	2	1	2	1	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	4	2	4	4	2	2	2	3	2	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Төв	*Tov*	3	3	6	5	3	3	6	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Зүүн бүс													***Eastern region***							
Дүн	***Subtotal***	**13**	**12**	**17**	**16**	**13**	**12**	**15**	**15**	**–**	**–**	**2**	**1**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Дорнод	*Dornod*	2	2	5	3	2	2	3	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	9	8	10	11	9	8	10	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	2	2	2	2	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Улаанбаатар													***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**120**	**129**	**157**	**167**	**31**	**52**	**41**	**43**	**84**	**72**	**110**	**113**	**1**	**1**	**–**	**2**	**4**	**4**	**6**	**9**

Тайлбар : * Бахай, Мүүн, Бөөгийн шашин
Note: * *Bahai, Moon and Shamanism*

20.43 СҮМ ХИЙДИЙН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

EMPLOYEES OF TEMPLES AND CHURCHES, by religion types, regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Ажиллагчдын тоо-бүгд *Number of employees-total*				Үүнээс: шашны төрлөөр *Out of which: by religion type*															
						Будда *Buddhism*				Христ *Christianity*				Ислам *Islam*				Бусад* *Others**			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**3 124**	**3 177**	**3 525**	**3 544**	**2 479**	**2 559**	**2 760**	**2 721**	**612**	**586**	**666**	**678**	**24**	**25**	**90**	**95**	**9**	**7**	**9**	**50**
	Баруун бүс													***Western region***							
Дүн	***Subtotal***	**96**	**162**	**283**	**290**	**71**	**111**	**166**	**171**	**3**	**25**	**27**	**29**	**22**	**25**	**90**	**90**	**–**	**1**	**–**	**–**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	16	16	87	81	-	-	6	2	-	-	-	-	16	16	81	79	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4	5	18	17	4	5	16	15	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	22	47	74	72	22	47	74	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	29	28	63	60	26	25	54	51	3	3	8	8	-	-	1	1	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	25	66	41	60	19	34	16	31	-	22	17	19	6	9	8	10	-	1	-	-
	Хангайн бүс													***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**548**	**519**	**598**	**544**	**479**	**447**	**516**	**459**	**69**	**72**	**82**	**85**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Архангай	*Arkhangai*	79	65	58	59	79	63	55	55	-	2	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	171	169	156	143	150	140	145	133	21	29	11	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	27	27	29	33	27	27	20	19	-	-	9	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	83	73	104	94	35	32	49	48	48	41	55	46	-	-	-	-	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	129	123	159	164	129	123	159	164	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	59	62	92	51	59	62	88	40	-	-	4	11	-	-	-	-	-	-	-	-
	Төвийн бүс													***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**245**	**263**	**350**	**359**	**211**	**228**	**296**	**310**	**34**	**35**	**54**	**49**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	11	13	17	11	11	9	11	8	-	4	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	69	66	87	94	40	38	63	60	29	28	24	34	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	58	59	65	71	58	59	60	66	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	38	57	110	101	38	57	110	101	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	20	22	20	21	17	19	4	17	3	3	16	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	14	12	12	18	12	12	9	15	2	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Төв	*Tov*	35	34	39	43	35	34	39	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Зүүн бүс													***Eastern region***							
Дүн	***Subtotal***	**161**	**164**	**197**	**277**	**161**	**164**	**193**	**274**	**–**	**–**	**4**	**3**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Дорнод	*Dornod*	35	37	37	36	35	37	33	33	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	98	99	132	213	98	99	132	213	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	28	28	28	28	28	28	28	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Улаанбаатар													***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**2 074**	**2 069**	**2 097**	**2 074**	**1 557**	**1 609**	**1 589**	**1 507**	**506**	**454**	**499**	**512**	**2**	**–**	**–**	**5**	**9**	**6**	**9**	**50**

Тайлбар : * Бахай, Мүүн, Бөөгийн шашин
*Note: * Bahai, Moon and Shamanism*

20.44 ХУРЛЫН ЛАМ, САНВААРТАН, НОМЛОГЧДЫН ТОО, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

MONKS, CLERGYMAN AND MISSIONARIES, by religion types, regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хурлын лам, санваартан, номлогчид - бүгд *Monks, clergyman and missionaries -Total*				Үүнээс: шашны төрлөөр *Out of which: by religion type*															
						Будда *Buddhism*				Христ *Christianity*				Ислам *Islam*				Бусад* *Others**			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 758**	**2 093**	**1 784**	**1 743**	**1 593**	**1 899**	**1 571**	**1 487**	**147**	**181**	**191**	**227**	**14**	**11**	**20**	**26**	**4**	**2**	**2**	**3**
	Баруун бүс													***Western region***							
Дүн	***Subtotal***	**63**	**96**	**151**	**168**	**50**	**64**	**113**	**124**	**1**	**21**	**18**	**19**	**12**	**11**	**20**	**25**	**–**	**–**	**–**	**–**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	10	5	20	25	-	-	2	2	-	-		-	10	5	18	23	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3	4	12	11	3	4	11	10	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	16	28	50	56	16	28	50	56	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	19	19	46	43	18	18	43	40	1	1	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	15	40	23	33	13	14	7	16	-	20	14	15	2	6	2	2	-	-	-	-
	Хангайн бүс													***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**395**	**398**	**443**	**376**	**370**	**346**	**403**	**330**	**25**	**52**	**40**	**46**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Архангай	*Arkhangai*	67	52	50	39	67	50	47	36	-	2	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	121	138	127	109	117	115	122	104	4	23	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	18	18	15	12	18	18	11	8	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	44	46	59	57	23	19	33	34	21	27	26	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	94	90	126	116	94	90	126	116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	51	54	66	43	51	54	64	32	-	-	2	11	-	-	-	-	-	-	-	-
	Төвийн бүс													***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**133**	**138**	**228**	**217**	**130**	**132**	**210**	**211**	**3**	**6**	**18**	**6**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	6	8	11	7	6	6	8	6	-	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	29	9	45	39	27	6	40	35	2	3	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	31	32	38	24	31	32	37	24	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	30	48	93	76	30	48	93	76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	12	13	12	11	11	12	3	10	1	1	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	4	4	2	32	4	4	2	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Төв	*Tov*	21	24	27	28	21	24	27	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Зүүн бүс													***Eastern region***							
Дүн	***Subtotal***	**100**	**104**	**133**	**172**	**100**	**104**	**130**	**172**	**–**	**–**	**3**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Дорнод	*Dornod*	19	18	23	22	19	18	20	22	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	63	67	91	142	63	67	91	142	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	18	19	19	8	18	19	19	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Улаанбаатар													***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 067**	**1 357**	**829**	**810**	**943**	**1 253**	**715**	**650**	**118**	**102**	**112**	**156**	**–**	**–**	**–**	**1**	**4**	**2**	**2**	**3**

Тайлбар : * Бахай, Мүүн, Бөөгийн шашин
*Note: * Bahai, Moon and Shamanism*

20.45 ШАШНЫ СУРГУУЛЬ, ДАЦАНД СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

STUDENTS STUDYING IN RELIGIOUS SCHOOLS AND COLLEGES , by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Шашны сургуульд суралцагчдын тоо-бүгд *Students studying in religious schools and colleges*				Үүнээс: шашны төрлөөр *Out of which: by religion type*															
						Будда *Buddhism*				Христ *Christianity*				Ислам *Islam*				Бусад* *Others**			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 273**	**1 564**	**1 362**	**779**	**839**	**867**	**837**	**354**	**67**	**68**	**108**	**140**	**365**	**629**	**417**	**285**	**2**	**–**	**–**	**–**
	Баруун бүс													***Western region***							
Дүн	***Subtotal***	**391**	**649**	**516**	**348**	**26**	**20**	**59**	**15**	**–**	**–**	**40**	**48**	**365**	**629**	**417**	**285**	**–**	**–**	**–**	**–**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	350	610	417	235	-	-	-	-	-	-		-	350	610	417	235	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1	1	42	49	1	1	2	1	-	-	40	48	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	4	11	39	9	4	11	39	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	10	0	10	4	10	-	10	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	26	27	8	51	11	8	8	1	-	-	-	-	15	19	-	50	-	-	-	-
	Хангайн бүс													***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**48**	**27**	**22**	**68**	**32**	**11**	**18**	**32**	**16**	**16**	**4**	**36**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Архангай	*Arkhangai*	5	-	-	1	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	12	2	2	12	12	2	2	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	2	2	6	1	2	2	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	19	16	4	34	3	-	-	-	16	16	4	34	-	-	-	-	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	7	2	1	9	7	2	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3	5	9	11	3	5	9	9	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Төвийн бүс													***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**48**	**30**	**58**	**71**	**26**	**15**	**42**	**49**	**22**	**15**	**16**	**22**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2	12	2	14	2	-	-	-	-	12	2	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	3	14	14	-	-	6	6	-	3	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	16	0	6	0	16	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	3	8	30	15	3	8	30	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	23	-	-	0	1	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	-	22	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Төв	*Tov*	4	7	6	6	4	7	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Зүүн бүс													***Eastern region***							
Дүн	***Subtotal***	**27**	**26**	**25**	**54**	**27**	**26**	**25**	**54**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Дорнод	*Dornod*	7	6	3	10	7	6	3	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	20	18	22	44	20	18	22	44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	-	2	-	0	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Улаанбаатар													***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**759**	**832**	**741**	**238**	**728**	**795**	**693**	**204**	**29**	**37**	**48**	**34**	**–**	**–**	**–**	**–**	**2**	**–**	**–**	**–**

Тайлбар : * Бахай, Мүүн, Бөөгийн шашин
*Note: * Bahai, Moon and Shamanism*

20.46 ГЭРЭЭР ШАШНЫ НОМ ЗААЛГАДАГ ХҮҮХДИЙН ТОО, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

CHILDREN STUDYING IN RELIGIOUS CONCEPTIONS AT HOME, by religion types, regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Гэрээр ном заалгадаг хүүхдийн тоо-бүгд *Total number of pupils who studying at home*				Үүнээс: шашны төрлөөр *Out of which: by religion type*															
						Будда *Buddhism*				Христ *Christianity*				Ислам *Islam*				Бусад* *Others**			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**4 111**	**4 488**	**4 152**	**4 074**	**237**	**147**	**206**	**236**	**3 858**	**4 321**	**3 880**	**740**	**16**	**20**	**66**	**4**	**–**	**–**	**–**	**3 094**
	Баруун бүс																				
																					Western region
Дүн	***Subtotal***	**30**	**648**	**100**	**27**	**14**	**14**	**34**	**23**	**–**	**614**	**–**	**–**	**16**	**20**	**66**		**–**	**–**	**–**	**–**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	12	20	56	4	-	-	-	-	-	-	-	-	12	20	56	4	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2	2	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	4	8	17	15	4	8	17	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	5	-	9	8	5	-	9	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	7	618	18	-	3	4	8	-	-	614	-	-	4	-	10	-	-	-	-	-
	Хангайн бүс																				
																					Khangai region
Дүн	***Subtotal***	**207**	**31**	**44**	**106**	**93**	**31**	**44**	**104**	**114**	**–**	**–**	**2**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Архангай	*Arkhangai*	17	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	28	10	8	4	28	10	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	117	0	7	7	3	-	7	7	114	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	32	8	16	76	32	8	16	76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ховсгөл	*Khovsgol*	13	13	13	19	13	13	13	17	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Төвийн бүс																				
																					Central region
Дүн	***Subtotal***	**91**	**89**	**157**	**62**	**91**	**79**	**96**	**52**	**–**	**10**	**61**	**10**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	10	10	32	10	10	-	7	-	-	10	25	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2	0	3	3	2	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	16	5	42	-	16	5	6	-	-	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	9	15	25	15	9	15	25	15	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	-	-	4	3	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	54	55	45	30	54	55	45	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Төв	*Tov*	-	4	6	1	-	4	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Зүүн бүс																				
																					Eastern region
Дүн	***Subtotal***	**11**	**3**	**4**	**6**	**11**	**3**	**4**	**6**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Дорнод	*Dornod*	4	-	0	1	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	7	3	4	5	7	3	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Улаанбаатар																				
																					Ulaanbaatar
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**3 780**	**3 716**	**3 845**	**3 872**	**36**	**19**	**26**	**50**	**3 744**	**3 697**	**3 819**	**728**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**3 094**

Тайлбар : * Бахай, Мүүн, Бөөгийн шашин
Note: * *Bahai, Moon and Shamanism*

20.47 ШАШНЫ СУРГУУЛЬ ДАЦАНД СУРАЛЦАГЧИД БОЛОН ГЭРЭЭР НОМ ЗААЛГАДАГ ХҮҮХДИЙН ТОО, насны бүлгээр, оны эцэст

STUDENTS STUDYING IN RELIGIOUS SCHOOL AND COLLEGES , AND CHILDREN STUDYING AT HOME, by age group, at the end of the year

Насны бүлэг	*Age group*	Шашны сургууль, дацанд суралцагчдын тоо *Students studying in religious school and colleges*				Гэрээр ном заалгадаг хүүхдийн тоо *Children studying in religious concertions at home*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**1 273**	**1 564**	**1 362**	**779**	**4 111**	**4 488**	**4 152**	**4 074**
8 нас хүртэл	*up to than 8 years old*	1	0	15	0	13	11	18	15
9-12 нас	*9 to 12 years old*	117	260	74	74	84	236	65	77
13-15 нас	*13 to 15 years old*	593	363	372	229	501	672	572	594
16 наснаас дээш	*16 years old and above*	562	941	901	476	3 513	3 569	3 497	3 388

ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНД

Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээллийг Эрүүл мэндийн яам (ЭМЯ)-ны харьяа байгууллага Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв (ЭМХТ) нэгтгэн гаргаж, сар бүрийн 6-нд, мөн жилийн мэдээг дараа оны 3-р сарын 10-нд Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлж байна.

Сум, дүүрэг, аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн байгууллага эмнэлгийн үйл ажиллагааны жилийн тайланг гаргаж ЭМЯ-нд ирүүлнэ. Энэ тайланд эрүүл мэндийн байгууллагын тоо, эмнэлгийн орны тоо, эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллагчдын тоо, их эмчийн тоо, эмнэлгийн дунд мэргэжилтний тоо мэргэжлийн төрлөөр, эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөл, нас барсан хүний тоог өвчний ангиллаар тусгана.

Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байвал хүй эсвэл эхэсийг нь салгасан эсэхийг нь харгалзахгүйгээр амьд төрөлтөд тооцно.

1 хүртэлх насны 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг тооцохдоо 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулна.

5 хүртэлх насны 1000 хүүхдэд ногдох хүүхдийн эндэгдлийг тооцохдоо тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд хуваана.

Эндсэн эхийн тоонд жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэн эхийг хамааруулна.

Үр хөндөлт гэж жирэмсний 22 долоо хоног хүртэл хугацаанд эмнэлгийн цэвэр, ая тухтай орчинд жирэмслэлтийг эмнэлгийн аргаар таслах мэс ажилбарыг ойлгоно.

Халдварт өвчний өвчлөлийн 10000 хүнд ногдох түвшинг тооцохдоо тайлант хугацаанд амбулаторийн үзлэгээр шинээр бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний тохиолдлын тоог тухайн хугацааны хүн амын тоонд харьцуулна.

PUBLIC HEALTH OF POPULATION

Development Center of Health compiles data on health statistics and sends National Statistical Office its monthly report on health statistics on 6th of every month and its annual report on 10th of March every year.

Health organizations in soums, district, aimag and capital city's prepare a report on their activities once a year and submit it to the Ministry of Health. The report shows the number of health organizations, hospital beds, staff working in the health sector, doctors, and medical assistants by professional types, inpatient morbidity and number of deaths by classification of diseases.

Live birth refers to the complete expulsion or extraction from its mother of a product of conception, irrespective of the duration of the pregnancy, which, after such separation, breathes or shows any other evidence of life – e.g. beating of the heart, pulsation of umbilical cord or definite movement of voluntary muscles.

The infant mortality rate is the number of death under one year per 1000 live births and estimated as a ratio of the number of deaths of infants under 1 year old to the number of live births during a particular period of time.

The under 5 mortality rate (5 age years per 1000 live births) is estimated as a ratio of the number of deaths of under 5 years to the number of live births during a particular period time.

Maternal death is defined as the death of a woman while pregnant or within 42 days of termination of pregnancy, irrespective of the duration and site of the pregnancy, from any cause related to or aggravated by the pregnancy or its management but not from accidental or incidental causes.

Abortion is the termination of a pregnancy before 22 weeks by the removal or expulsion of a fetus or embryo from the uterus, resulting in or caused by its death in hospital comport place.

Communicable disease morbidity rate is per 10000 estimated by the ratio of the number of cases of a particular disease occurring in a single year to a specified population unit.

21.1. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО

HEALTH INSTITUTIONS

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
I. Төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллага		***I. State health institutions***			
Клиникийн болон төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлэг, төв	*Clinics, specialized hospitals and centers*	16	16	16	16
Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	*Aimag and districts general hospitals*	35	35	35	34
Сум дундын эмнэлэг	*Intersoum hospitals*	35	37	37	39
Сумын эмнэлэг	*Soum hospitals*	277	274	274	271
II. Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага		***II. Private health institutions***			
Хувийн эмнэлэг	*Private hospital*	1 082	1113	1184	1030
Өрхийн эмнэлэг	*Family hospital*	226	218	219	221
Эмийн сан*	*Drug store**	636	666	703	855

Тайлбар: * Зөвхөн хувийн эмийн санг оруулсан.

*Note: * Including only private drug stores*

21.2. ЭМНЭЛГИЙН ОРНЫ ТОО, төрлөөр, оны эцэст

HOSPITAL BEDS, by type, at the end of the year

Төрлөөр	*By institution*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**17 733**	**17 821**	**18 968**	**19 582**
Үүнээс:	*Of which:*				
Дотрын	*Internal medicine*	5 278	5 295	5 855	6 196
Мэс заслын ба гэмтлийн	*Surgery & traumatology*	2 068	2 044	2 089	2 139
Нүдний	*Ophtalmology*	208	223	220	228
Чих, хамар, хоолойн	*Otolaryngology*	222	251	245	226
Төрөхийн	*Obstetrics*	1 517	1 504	1 541	1 547
Эмэгтэйчүүдийн	*Gyneacology*	802	829	847	856
Мэдрэлийн	*Neurology*	1 023	1 021	1 236	1 262
Сэтгэл мэдрэлийн	*Psychiatry & narcology*	606	610	601	609
Хүүхдийн	*Pediatrics*	2 320	2 315	2 472	2 540
1000 хүнд ногдох ор	*Beds per 1000 population*	6.6*	6.5*	6.8	7.2

Тайлбар: *Хүн амын дундаж тоо /Хүн амын тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор/
*Note: * Mid-year population /Adjusted estimation of population/*

21.3. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, мэргэжлийн чиглэлээр, оны эцэст

EMPLOYEES OF HEALTH ORGANIZATIONS, by specialization categories, at the end of the year

Мэргэжил	*Specialization*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**38 704**	**39 608**	**41 124**	**43 626**
үүнээс: эмэгтэй	*of which: female*	32 112	32 591	33 834	35 609
Их эмч-Бүгд	***Total physicians***	**7 140**	**7 497**	**7 943**	**8 597**
үүнээс: Эмэгтэй	*of which: Female*	5 648	5 919	6 284	6 744
Эмнэлгийн удирдах ажилтан	*Health manager*	771	616	717	806
Дотрын	*Internist*	809	749	811	844
Мэс заслын ба гэмтэл, согог заслын	*Surgical & traumotologists*	488	491	530	559
Эх барих, эмэгтэйчүүдийн	*Obstetrics & gynecologists*	607	608	625	672
Хүүхдийн	*Pediatrics*	565	494	523	576
БЗДХ/ДОХ, гоц халдвартын	*Venerologist & extremely contagious diseases*	81	94	92	109
Хавдар судлаач	*Oncologists*	65	73	70	69
Нүдний	*Ophtalmologists*	130	139	137	133
Чих, хамар, хоолойн	*Otorinolaryngologists*	119	127	120	139
Сүрьеэгийн	*Tuberculosis*	101	105	100	104
Арьс, харшлын	*Dermatologist*	75	61	58	56
Дүрс оношлогооны	*X-ray diagnostic*	261	270	282	304
Мэдрэлийн	*Neurologists*	237	240	262	270
Сэтгэц, эмгэг судлалын	*Psychiatrist & neurologists*	124	130	137	136
Сэргээн засах эмчилгээний	*Physiotherapist*	100	81	95	108
Шүд, эрүү, нүүрний	*Dentist & stomatologists*	587	588	709	796
Эмгэг судлаач, шүүхийн шинжээч	*Pathogenist*	85	76	64	94
Мэдээгүйжүүлэлт, эрчимт эмчилгээний	*Anaestesiologist*	233	254	265	280
Өрх, сумын	*Family & sum doctor*	571	1 015	947	965
Уламжлалт анагаахын	*Traditional medicine doctor*	339	348	411	476
Лабораторийн	*Specialist laboratory analysis*	251	264	281	308
Эрүүл ахуйч	*Hygienist*	35	15	32	41
Бусад мэргэжлийн	*Others*	1 277	1 275	1 392	1 558
Эм зүйчид	*Pharmacists*	1 088	1 176	1 284	1 475

10 000 хүнд ногдох эмнэлгийн ажилтан

Health personnel, per 10 000 population

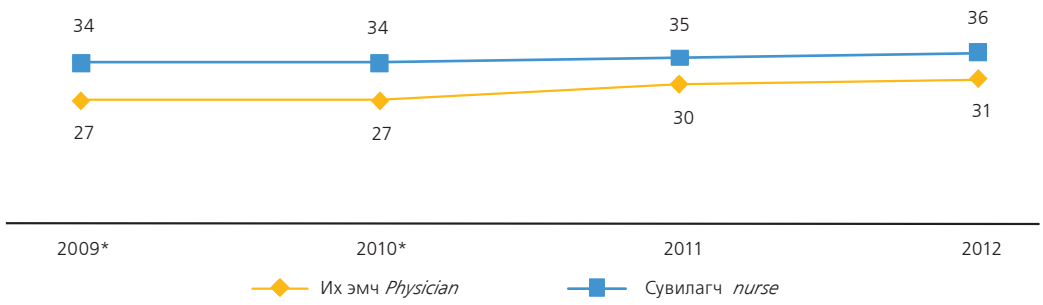

Тайлбар: *Хүн амын дундаж тоо /Хүн амын тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор/
*Note: * Mid-year population /Adjusted estimation of population/*

21.4. ИХ ЭМЧИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

PHYSICIANS, by region, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**7 140**	**7 497**	**7 943**	**8 597**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**604**	**658**	**680**	**742**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	132	144	145	145
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	115	124	138	149
Завхан	*Zavkhan*	118	120	128	143
Увс	*Uvs*	116	122	120	136
Ховд	*Khovd*	123	148	149	169
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**880**	**935**	**973**	**1 038**
Архангай	*Arkhangai*	125	136	143	147
Баянхонгор	*Bayankhongor*	104	111	125	134
Булган	*Bulgan*	94	91	101	108
Орхон	*Orkhon*	224	246	252	257
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	173	176	180	194
Хөвсгөл	*Khovsgol*	160	175	172	198
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**943**	**958**	**989**	**1 032**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	41	39	45	48
Дархан - Уул	*Darkhan-Uul*	231	231	242	248
Дорноговь	*Dornogovi*	178	184	179	183
Дундговь	*Dundgovi*	91	88	84	99
Өмнөговь	*Omnogovi*	106	117	119	135
Сэлэнгэ	*Selenge*	165	161	166	160
Төв	*Tov*	131	138	154	159
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**385**	**381**	**394**	**426**
Дорнод	*Dornod*	138	134	138	159
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	101	106	112	115
Хэнтий	*Khentii*	146	141	144	152
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**4 328**	**4 565**	**4 907**	**5 359**

21.5. ЭМ ЗҮЙЧДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

PHARMACISTS, by region, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 088**	**1 176**	**1 284**	**1 475**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**42**	**46**	**58**	**69**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	7	10	9	10
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	6	10	10	11
Завхан	*Zavkhan*	9	10	12	13
Увс	*Uvs*	11	9	9	15
Ховд	*Khovd*	9	7	18	20
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**64**	**103**	**88**	**104**
Архангай	*Arkhangai*	6	13	11	11
Баянхонгор	*Bayankhongor*	8	11	12	13
Булган	*Bulgan*	3	8	7	6
Орхон	*Orkhon*	29	46	33	42
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	8	13	12	16
Хөвсгөл	*Khovsgol*	10	12	13	16
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**72**	**79**	**108**	**123**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2	5	5	7
Дархан - Уул	*Darkhan-Uul*	21	22	41	49
Дорноговь	*Dornogovi*	18	17	20	22
Дундговь	*Dundgovi*	2	2	4	8
Өмнөговь	*Omnogovi*	14	15	17	16
Сэлэнгэ	*Selenge*	8	11	12	12
Төв	*Tov*	7	7	9	9
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**21**	**23**	**26**	**26**
Дорнод	*Dornod*	5	6	6	5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	5	6	7	9
Хэнтий	*Khentii*	11	11	13	12
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**889**	**925**	**1 004**	**1 153**

21.6. ЭМНЭЛГИЙН ТУСГАЙ МЭРГЭЖИЛТНИЙ ТОО, мэргэжлээр

MID LEVELMEDICAL PERSONNEL, by professions

Мэргэжил	*Specialization*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**15 789**	**15 828**	**16 487**	**16 871**
бага эмч	*feldshers*	2 527	2 589	2 706	2 242
лаборант	*lab technicians*	879	900	931	960
эм найруулагч	*midlevel pharmacists*	1 944	2 030	2 078	2 270
сувилагч	*nurses*	9 017	9 179	9 420	9 916
рентген техникч	*X-ray technicians*	171	169	166	184
шүдний техникч	*dental technicians*	169	180	196	208
эх баригч	*midwife*	668	697	723	768
бусад	*other*	414	84	267	323
10000 хүнд ногдох эмнэлгийн тусгай мэргэжилтний тоо*	*Per 10000 population special medical personnel**	59*	58*	62	62

Тайлбар: * Хүн амын дундаж тоо /Хүн амын тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор/
*Note: * Mid-year population /Took adjusted estimation of population/*

21.7. НЭГ ИХ ЭМЧИД НОГДОХ ХҮНИЙ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

PERSONS PER PHYSICIAN, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009*	2010*	2011	2012
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**377**	**365**	**337**	**318**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дундаж	***Average***	**609**	**549**	**517**	**477**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	679	616	591	599
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	482	438	383	355
Завхан	*Zavkhan*	590	559	502	447
Увс	*Uvs*	646	604	606	537
Ховд	*Khovd*	636	522	513	457
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дундаж	***Average***	**595**	**559**	**531**	**501**
Архангай	*Arkhangai*	691	627	587	573
Баянхонгор	*Bayankhongor*	746	691	608	574
Булган	*Bulgan*	576	593	528	498
Орхон	*Orkhon*	389	363	348	345
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	596	580	558	520
Хөвсгөл	*Khovsgol*	720	658	668	587
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дундаж	***Average***	**466**	**466**	**450**	**439**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	310	336	299	290
Дархан - Уул	*Darkhan-Uul*	398	407	378	375
Дорноговь	*Dornogovi*	321	317	329	328
Дундговь	*Dundgovi*	455	452	452	379
Өмнөговь	*Omnogovi*	544	515	521	474
Сэлэнгэ	*Selenge*	576	601	583	623
Төв	*Tov*	637	614	547	534
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дундаж	***Average***	**489**	**492**	**473**	**443**
Дорнод	*Dornod*	508	520	501	441
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	513	486	459	452
Хэнтий	*Khentii*	453	468	456	437
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**271**	**267**	**240**	**227**

Тайлбар: * Хүн амын дундаж тоо /Хүн амын тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор/
*Note: * Mid-year population /Adjusted estimation of population/*

21.8. НЭГ СУВИЛАГЧИД НОГДОХ ХҮНИЙ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

PERSONS PER NURSE, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009*	2010*	2011	2012
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**298**	**298**	**284**	**276**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дундаж	***Average***	**304**	**304**	**301**	**300**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	363	353	352	354
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	249	243	233	231
Завхан	*Zavkhan*	282	302	287	264
Увс	*Uvs*	310	302	302	316
Ховд	*Khovd*	312	312	328	333
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дундаж	***Average***	**325**	**319**	**321**	**309**
Архангай	*Arkhangai*	333	334	331	322
Баянхонгор	*Bayankhongor*	315	309	301	282
Булган	*Bulgan*	291	290	272	271
Орхон	*Orkhon*	271	273	278	271
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	373	355	352	345
Хөвсгөл	*Khovsgol*	358	345	377	351
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дундаж	***Average***	**328**	**332**	**329**	**322**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	240	252	253	240
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	281	287	272	262
Дорноговь	*Dornogovi*	329	315	329	337
Дундговь	*Dundgovi*	282	269	275	260
Өмнөговь	*Omnogovi*	461	490	450	407
Сэлэнгэ	*Selenge*	339	349	369	379
Төв	*Tov*	355	364	347	336
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дундаж	***Average***	**306**	**306**	**299**	**293**
Дорнод	*Dornod*	309	302	287	288
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	310	322	327	313
Хэнтий	*Khentii*	299	299	292	284
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**276**	**278**	**253**	**243**

Тайлбар: * Хүн амын дундаж тоо /Хүн амын тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор/
*Note: * Mid-year population /Adjusted estimation of population/*

21.9. ЭМНЭЛЭГТ ХЭВТЭЖ ЭМЧЛҮҮЛСЭН ӨВЧТӨНИЙ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

INPATIENTS, by regions, aimags and the Capital

мян. хүн *thous.person*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	**TOTAL**	**649.4**	**679.6**	**694.2**	**718.6**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**96.2**	**97.3**	**97.1**	**96.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	22.9	23.6	23.6	24.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	13.7	13.7	14.7	14.3
Завхан	*Zavkhan*	18.3	18.3	18.0	17.8
Увс	*Uvs*	18.9	19.4	19.9	19.2
Ховд	*Khovd*	22.4	22.3	20.9	21.5
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**118.8**	**122.4**	**119.8**	**122.0**
Архангай	*Arkhangai*	22.5	23.2	21.8	21.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	18.9	19.4	20.1	19.5
Булган	*Bulgan*	13.1	12.8	12.8	13.2
Орхон	*Orkhon*	16.0	17.1	17.8	19.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	21.6	23.0	21.0	22.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	26.7	26.9	26.2	26.7
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**96.6**	**100.8**	**98.6**	**99.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4.3	4.6	4.5	4.5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	20.8	23.0	23.0	23.3
Дорноговь	*Dornogovi*	12.9	13.8	13.6	13.3
Дундговь	*Dundgovi*	10.7	10.7	10.1	10.9
Өмнөговь	*Omnogovi*	10.4	9.7	10.0	10.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	21.8	23.3	21.9	22.1
Төв	*Tov*	15.7	15.7	15.6	15.4
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**46.0**	**45.5**	**46.4**	**46.4**
Дорнод	*Dornod*	16.9	16.3	17.4	17.5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	12.9	12.7	12.6	12.3
Хэнтий	*Khentii*	16.2	16.5	16.4	16.6
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**291.8**	**313.6**	**332.3**	**353.4**

21.10. ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧИЛСӨН ХҮНИЙ ТОО, өвчний ангиллаар, бүс, аймаг нийслэлээр

INFECTIOUS DISEASES, by classification of diseases, by region, aimags and the Capital

		2009	2010	2011	2012
ӨВЧНИЙ АНГИЛЛААР		***BY CLASSIFICATION OF DISEASES***			
Бүгд	***Total***	**38 859**	**41 373**	**42 839**	**43 305**
үүнээс:	*of which:*				
Вирүүст хепатит	*Viral hepatitis*	6 865	9 099	14 672	6 856
Улаануud	*Measles*	9	11	16	215
Гахайн хавдар	*Mumps*	1 990	524	1 016	9 060
Менингококкт халдвар	*Meningococcal infection*	38	28	20	28
Салхин цэцэг	*Varicella*	1 654	1 268	3 097	2 806
Сальмонеллёз	*Salmonella infections*	122	146	118	112
Цусан суулга	*Shigellosis*	3 099	3 451	2 120	2 051
Бруцеллёз	*Brucellosis*	302	412	384	458
Хамуу	*Scabies*	4 966	3 767	2 894	1 034
Сүрьеэ	*Tuberculosis*	4 218	4 213	3 985	3 944
Тэмбүү	*Syphilis*	4 912	3 937	4 268	4 954
Гоноккокт халдвар	*Gonococcal infection*	6 350	5 741	5 159	5 351
Трихомониаз	*Trichomniasis*	5 767	4 623	4 000	4 158
Мөөгөнцөр	*Mycoses*	2 713	4 425	2 204	1 722
БҮС, АЙМАГ, НИЙСЛЭЛЭЭР		***BY REGIONS, AIMAGS AND THE CAPITAL***			
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 435**	**3 744**	**4 128**	**3 406**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	875	718	469	299
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	431	950	662	427
Завхан	*Zavkhan*	647	757	927	696
Увс	*Uvs*	704	787	1 195	621
Ховд	*Khovd*	778	532	875	1 363
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**8 272**	**7 524**	**7 906**	**5 812**
Архангай	*Arhkangai*	496	568	963	743
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 084	2 153	1 821	1 244
Булган	*Bulgan*	1 063	780	1 076	802
Орхон	*Orkhon*	979	805	1 067	813
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 013	1 054	1 306	962
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 637	2 164	1 673	1 248
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 691**	**4 971**	**6 589**	**5 017**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	149	279	290	198
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 208	1 050	1 274	1 035
Дорноговь	*Dornogovi*	1 102	1 266	1 228	1 014
Дундговь	*Dundgovi*	213	356	655	438
Өмнөговь	*Omnogovi*	286	287	1 040	536
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 263	1 047	1 135	942
Төв	*Tov*	470	686	967	854
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 935**	**3 710**	**4 261**	**3 942**
Дорнод	*Dornod*	2 071	1 899	2 326	2 234
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	904	623	652	715
Хэнтий	*Khentii*	960	1 188	1 283	993
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**18 526**	**21 424**	**19 955**	**25 128**

21.11. АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО, хүйс, төрөх үеийн жин, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 оны эцэст

LIVE BIRTHS, by sex, weight, at birth, by region, aimags and the Capital, at the end of the year 2012

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Бүгд *Total*	Үүнээс: төрөх үеийн жингээр, грамм *Of which: by weight, at birth gramm*									
			500-999	1000-1499	1500-1999	2000-2499	2500-2999	3000-3499	3500-3999	4000-4499	4500-4999	5000+
	ЭРЭГТЭЙ							***MALE***				
БҮГД	***TOTAL***	**38 070**	**52**	**134**	**328**	**950**	**3 790**	**13 093**	**13 906**	**4 888**	**822**	**107**
	Баруун бүс							***Western region***				
Дүн	***Sub total***	**5 079**	**4**	**15**	**50**	**112**	**588**	**1 960**	**1 725**	**520**	**90**	**15**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 304	-	1	14	27	130	499	460	147	25	1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	728	1	1	5	30	126	306	211	41	7	-
Завхан	*Zavkhan*	775	1	2	7	5	85	278	251	114	24	8
Увс	*Uvs*	1 054	2	4	11	18	125	401	378	92	19	4
Ховд	*Khovd*	1 218	-	7	13	32	122	476	425	126	15	2
	Хангайн бүс							***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**6 748**	**4**	**19**	**59**	**170**	**734**	**2 437**	**2 453**	**733**	**127**	**12**
Архангай	*Arkhangai*	966	-	4	9	24	134	371	318	89	15	2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 079	1	1	7	29	149	443	346	93	9	1
Булган	*Bulgan*	500	-	1	3	10	52	137	231	57	8	1
Орхон	*Orkhon*	1 347	2	3	13	33	101	463	492	192	45	3
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 265	1	5	11	31	130	442	476	149	19	1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 591	-	5	16	43	168	581	590	153	31	4
	Төвийн бүс							***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**4 929**	**–**	**14**	**33**	**117**	**532**	**1 656**	**1 777**	**662**	**123**	**15**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	252	-	-	-	2	23	106	84	30	7	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 349	-	4	13	17	85	356	522	288	57	7
Дорноговь	*Dornogovi*	724	-	1	3	22	70	265	267	85	10	1
Дундговь	*Dundgovi*	414	-	2	2	5	55	154	158	33	4	1
Өмнөговь	*Omnogovi*	637	-	3	4	27	128	229	196	44	5	1
Сэлэнгэ	*Selenge*	976	-	2	7	20	104	337	354	118	29	5
Төв	*Tov*	577	-	2	4	24	67	209	196	64	11	-
	Зүүн бүс							***Eastern region***				
Дүн	***Subtotal***	**2 378**	**1**	**7**	**13**	**48**	**220**	**838**	**892**	**310**	**41**	**8**
Дорнод	*Dornod*	999	-	3	5	16	89	306	423	134	19	4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	630	-	3	5	17	72	284	185	52	9	3
Хэнтий	*Khentii*	749	1	1	3	15	59	248	284	124	13	1
	Улаанбаатар							***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**18 936**	**43**	**79**	**173**	**503**	**1 716**	**6 202**	**7 059**	**2 663**	**441**	**57**

(Хүснэгт 21.11-гийн үргэлжлэл *Table 21.11 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Бүгд *Total*	Үүнээс: төрөх үеийн жингээр, грамм *Of which: by weight, at birth gramm*									
			500-999	1000-1499	1500-1999	2000-2499	2500-2999	3000-3499	3500-3999	4000-4499	4500-4999	5000+
	ЭМЭГТЭЙ							***FEMALE***				
БҮГД	***TOTAL***	**36 708**	**60**	**125**	**339**	**1 034**	**4 976**	**14 509**	**11 981**	**3 255**	**380**	**49**
	Баруун бүс							***Western region***				
Дүн	***Sub total***	**4 685**	**7**	**8**	**30**	**116**	**763**	**2 011**	**1 386**	**318**	**41**	**5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 242	2	-	12	26	164	532	393	101	11	1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	642	1	2	3	15	154	292	152	22	1	-
Завхан	*Zavkhan*	677	-	1	1	7	110	283	213	52	9	1
Увс	*Uvs*	991	4	2	8	37	179	408	281	61	10	1
Ховд	*Khovd*	1 133	-	3	6	31	156	496	347	82	10	2
	Хангайн бүс							***Khangai region***				
Дүн	***Sub total***	**6 699**	**5**	**20**	**50**	**196**	**1 011**	**2 755**	**2 107**	**498**	**53**	**4**
Архангай	*Arkhangai*	1019	-	6	17	34	184	405	308	57	7	1
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1045	-	3	1	39	207	455	279	55	6	-
-	*Bulgan*	462	-	-	3	13	54	170	175	39	8	-
Орхон	*Orkhon*	1242	2	6	8	22	137	509	415	128	15	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1325	2	4	9	40	180	548	431	103	7	1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1606	1	1	12	48	249	668	499	116	10	2
	Төвийн бүс							***Central region***				
Дүн	***Sub total***	**4 747**	**5**	**11**	**34**	**120**	**668**	**1 785**	**1 582**	**465**	**63**	**14**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	191	-	-	1	2	28	88	55	15	2	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 285	2	2	14	23	108	393	498	209	29	7
Дорноговь	*Dornogovi*	690	-	1	3	21	85	283	218	69	8	2
Дундговь	*Dundgovi*	403	-	1	3	10	72	170	124	21	2	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	664	3	2	6	25	159	258	179	28	4	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	964	-	4	4	23	120	368	339	91	11	4
Төв	*Tov*	550	-	1	3	16	96	225	169	32	7	1
	Зүүн бүс							***Eastern region***				
Дүн	***Sub total***	**2 299**	**2**	**6**	**25**	**56**	**293**	**940**	**775**	**171**	**28**	**3**
Дорнод	*Dornod*	923	-	4	17	24	118	337	321	78	22	2
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	629	-	2	2	20	99	298	181	23	3	1
Хэнтий	*Khentii*	747	2	-	6	12	76	305	273	70	3	-
	Улаанбаатар							***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**18 278**	**41**	**80**	**200**	**546**	**2 241**	**7 018**	**6 131**	**1 803**	**195**	**23**

21.12. НАС БАРСАН ХҮНИЙ ТОО, зонхилох өвчний ангиллаар, хүйсээр, оны эцэст

DEATHS, by classification of the leading causes, by sex, at the end of the year

Өвчний бүлэг	*Diseases group*	2009		2010		2011		2012	
		Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*
Бүгд	***Total***	**15 522**	**6 374**	**17 276**	**6 951**	**17 127**	**6 556**	**16 923**	**6 471**
үүнээс:	*of which:*								
Зүрх судасны тогтолцооны өвчин	*Diseases of the cardiovascular system*	5 892	2 690	6 512	2 865	6 291	2 682	5 939	2489
Хавдар	*Neoplasms*	3 222	1 375	3 591	1 575	3 536	1 484	3 591	1 558
Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	*Injuiry, poisoning and certain other consequences of external causes*	2 361	506	2 788	575	3 128	562	3 195	595
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	*Diseases of the respiratory system*	752	324	749	312	665	247	640	256
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	*Diseases of the digestive system*	1 312	604	1 463	671	1 533	652	1 511	657
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	*Certain infectious and parasitic diseases*	265	105	369	122	300	106	302	101
Шээс, бэлгийн тогтолцооны эмгэг	*Diseases of the genitourinary system*	289	126	285	124	250	121	207	94
Перинаталь үед үүсэх зарим эмгэг	*Certain conditions originating in the perinatal period*	727	297	652	273	574	256	626	277
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	*Diseases of the nervous system and sense organs*	234	104	318	136	279	126	318	134
Цус, цус төлжүүлэх эрхтний өвчин ба дархлааны механизм хамарсан зарим эмгэг	*Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involing the immune mechanizms*	18	11	28	9	14	8	23	12

21.13. НЯЛХСЫН ЭНДЭГДЭЛ, амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутамд ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр

INFANT MORTALITY, per 1000 live births, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**20.0**	**20.2**	**16.5**	**15.5**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дундаж	***Average***	**25.0**	**26.9**	**22.5**	**20.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	26.5	24.9	25.8	27.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	27.8	22.3	24.4	20.6
Завхан	*Zavkhan*	21.9	27.7	20.5	20.7
Увс	*Uvs*	29.5	33.7	22.7	15.1
Ховд	*Khovd*	19.0	24.9	19.0	19.8
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дундаж	***Average***	**22.7**	**25.3**	**20.3**	**19.4**
Архангай	*Arkhangai*	24.5	25.1	14.9	17.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	23.6	28.3	19.1	13.9
Булган	*Bulgan*	14.3	15.8	8.2	14.3
Орхон	*Orkhon*	16.8	16.2	14.9	16.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	22.8	29.9	26.2	22.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	28.6	30.2	29.3	26.2
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дундаж	***Average***	**13.3**	**13.5**	**10.1**	**10.0**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	20.8	2.9	7.7	11.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	10.4	9.7	10.0	8.7
Дорноговь	*Dornogovi*	20.2	23.8	11.8	14.4
Дундговь	*Dundgovi*	17.6	19.5	11.0	9.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	19.8	22.4	17.7	14.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	10.2	6.8	4.0	5.6
Төв	*Tov*	7.8	12.0	11.4	9.8
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дундаж	***Average***	**20.2**	**19.3**	**18.3**	**16.3**
Дорнод	*Dornod*	17.1	20.5	21.9	14.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	17.6	20.5	16.1	20.4
Хэнтий	*Khentii*	25.3	17.1	16.5	15.1
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**19.6**	**18.2**	**14.9**	**14.2**

21.14 ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЛИЙН ТҮВШИН, амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутамд ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр

UNDER-FIVE MORTALITY, per 1000 live births, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**23.5**	**25.6**	**20.2**	**18.9**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дундаж	***Average***	**31.4**	**35.2**	**26.2**	**25.2**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	36.3	36.2	30.3	32.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	36.8	28.9	25.9	22.8
Завхан	*Zavkhan*	23.4	34.0	23.8	25.7
Увс	*Uvs*	35.1	43.5	26.6	19.5
Ховд	*Khovd*	25.4	30.8	23.4	24.4
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дундаж	***Average***	**25.7**	**30.9**	**24.3**	**22.5**
Архангай	*Arkhangai*	27.3	30.0	19.0	21.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	27.6	35.1	25.2	17.6
Булган	*Bulgan*	16.4	19.0	9.7	15.1
Орхон	*Orkhon*	18.1	20.0	17.4	18.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	25.5	34.9	31.9	26.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	32.9	38.6	32.2	29.4
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дундаж	***Average***	**15.3**	**17.4**	**13.3**	**13.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	26.0	5.8	7.7	11.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	12.8	14.1	13.9	11.9
Дорноговь	*Dornogovi*	22.3	27.5	17.0	16.3
Дундговь	*Dundgovi*	20.0	26.7	13.2	10.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	22.0	26.7	20.6	20.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	11.8	10.6	7.2	8.6
Төв	*Tov*	8.8	14.0	13.7	14.8
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дундаж	***Average***	**23.2**	**24.6**	**24.7**	**20.4**
Дорнод	*Dornod*	20.2	24.4	27.9	16.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	21.5	24.6	21.4	24.0
Хэнтий	*Khentii*	27.5	24.7	24.1	22.0
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**22.9**	**23.3**	**18.2**	**17.4**

21.15. ТӨРӨХИЙН УЛМААС ЭНДСЭН ЭХИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

MATERNAL DEATHS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**56**	**30**	**34**	**38**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**11**	**9**	**6**	**6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	5	1	2	3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1	1	1	-
Завхан	*Zavkhan*	3	1	1	3
Увс	*Uvs*	-	4	-	-
Ховд	*Khovd*	2	2	2	-
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**11**	**4**	**9**	**8**
Архангай	*Arkhangai*	1	1	1	1
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2	-	-	4
Булган	*Bulgan*	2	-	1	-
Орхон	*Orkhon*	1	2	1	1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2	-	4	1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3	1	2	1
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**6**	**3**	**2**	**4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	-	1
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	1	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	1	2	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	1	1	2	1
Төв	*Tov*	3	-	-	2
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**4**	**–**	**2**	**4**
Дорнод	*Dornod*	-	-	1	1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2	-	1	1
Хэнтий	*Khentii*	2	-	-	2
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**24**	**14**	**15**	**16**

21.16. ҮР ХӨНДӨЛТИЙН ТОО*, бүс, аймаг, нийслэлээр

ABORTIONS, by regions, aimags and the Capital*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**12 602**	**12 492**	**17 504**	**18 473**
Баруун бүс		***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**973**	**966**	**701**	**515**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	154	105	36	34
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	59	96	190	111
Завхан	*Zavkhan*	49	72	30	22
Увс	*Uvs*	477	517	290	191
Ховд	*Khovd*	234	176	155	157
Хангайн бүс		***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**886**	**1 335**	**2 460**	**2 250**
Архангай	*Arkhangai*	110	208	99	155
Баянхонгор	*Bayankhongor*	191	153	116	176
Булган	*Bulgan*	12	31	32	26
Орхон	*Orkhon*	146	558	1 361	1 106
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	369	377	835	776
Хөвсгөл	*Khovsgol*	58	8	17	11
Төвийн бүс		***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**2 081**	**1 359**	**1 366**	**1 255**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	23	50	109	116
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	992	293	102	59
Дорноговь	*Dornogovi*	442	444	471	351
Дундговь	*Dundgovi*	46	39	39	41
Өмнөговь	*Omnogovi*	180	119	260	421
Сэлэнгэ	*Selenge*	336	330	279	152
Төв	*Tov*	62	84	106	115
Зүүн бүс		***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 200**	**618**	**639**	**558**
Дорнод	*Dornod*	701	285	269	173
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	37	56	81	53
Хэнтий	*Khentii*	462	277	289	332
Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**7 462**	**8 214**	**12 338**	**13 895**

Тайлбар: * Хувийн эмнэлгүүдийнх бүрэн тусгагдаагүй.
*Note: * Not all abortions included made in private hospitals.*

20.17. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ЗАРДАЛ, оны үнээр

EXPENDITURE OF HEALTH SECTORS, at current prices

		2009	2010	2011	2012**
Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлага, сая төг	*Total General Government budget expenditure, mln tog*	2 336 629.7	3 080 685.1	4 997 039.9	6 116 650.6
Эрүүл мэндийн нийт зардал*, сая төг	*Health expenditure*, mln tog*	206 429.0	250 264.7	333 559.0	424 077.9
Улсын нэгдсэн төсвийн зарлагад эрүүл мэндийн зардлын эзлэх хувь	*Percentage of health expenditure to total General Government budget expenditure*	8.8	8.1	6.6	6.9
Нэг хүнд ногдох эрүүл мэндийн зардал, мян.төг	*Per capita health expenditure, thous. tog*	76.7***	91.4***	124.5	155.2

Тайлбар: *Эрүүл мэндийн сайдын багц
** Урьдчилсан гүйцэтгэл
*** Хүн амын дундаж тоо /Хүн амын тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор/

*Note: *Set of Minister of Health*
*** Preliminary data*
**** Mid-year population /Adjusted estimation of population/*

21.18. ЭМНЭЛЭГТ ХЭВТЭН ЭМЧЛҮҮЛЭГЧДИЙН ТОО, 10 000 хүн амд ногдохоор, өвчлөлийн зонхилох 10 шалтгаанаар

INPATIENTS, per 10 000 population, 10 leading causes of morbility

Өвчний ангилал	*Classification of disease*	10 000 хүн амд ногдох өвчлөл *Diseases per 10 000 population*			
		2009*	2010*	2011	2012
Шээс, бэлгийн тогтолцооны эмгэг	*Diseases of the genitourinary system*	314.3	306.3	320.3	315.8
Жирэмсэн, төрөлт ба төрсний дараах үе	*Pregnancy, childbearth and the puerperium*	386.0	364.4	399.9	410.8
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	*Diseases of the respiratory system*	340.5	406.0	387.7	405.4
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	*Diseases of the digestive system*	339.6	337.3	334.7	330.7
Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	*Diseases of the cardiovascular system*	330.5	357.9	381.3	403.1
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	*Diseases of the nervous system and sense organs*	176.4	157.6	167.3	172.6
Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	*Injuiry, poisoning and certain other consequences of external causes*	94.6	99.6	108.2	107.6
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	*Certain infectious and parasitic diseases*	82.6	87.9	107.8	93.1
Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	*Diseases of the musculosceletal system and connective tissue*	83.0	91.0	102.2	105.2
Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	*Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	68.0	64.9	63.7	64.2

Тайлбар: *Хүн амын дундаж тоо /Хүн амын тоонд тодотгол хийсэн тооцоогоор/

*Note: * Mid-year population /Adjusted estimation of population/*

21.19. ХОРТ ХАВДРААР ӨВЧЛӨГЧИД, НАС БАРАГЧДЫН ТОО, 10 000 хүн амд ногдохоор, хорт хавдрын төрлөөр

PREVALENCE AND DEATHS OF MALIGNANT NEOPLASMS, per 10 000 population, by type of malignant neoplasms

Хорт хавдрын төрөл	*Type malignant neoplasms*	Өвчлөгчдийн тоо *Prevalence of diseases*				Нас барагчдын тоо *Deaths*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**15.3**	**16.3**	**17.0**	**16.6**	**11.7**	**11.9**	**12.2**	**11.2**
Элэг	*Liver*	6.2	6.3	6.6	6.3	5.2	5.1	5.3	4.8
Умайн хүзүү	*Cervix uteri*	1.0	1.3	1.5	1.3	0.4	0.5	0.4	0.4
Ходоод	*Stomach*	2.4	2.3	2.5	2.4	1.8	1.9	1.7	1.7
Уушги	*Lung*	1.2	1.3	1.4	1.2	1.0	1.2	1.2	1.1
Улаан хоолой	*Oesophagus*	1.1	1.2	1.0	1.2	1.0	1.1	1.0	0.9
Бусад	*Other*	3.4	3.9	4.1	4.2	2.2	2.2	2.5	2.2

21.20. ХОРТ ХАВДРААР ӨВЧЛӨГЧДИЙН ТОО, 10000 хүн амд ногдохоор, насны ангиллаар

PREVALENCE OF MALIGNANT NEOPLASMS, per 10000 population, by age group

Насны бүлэг *Age group*	2009		2010		2011		2012	
	Хүний тоо *Number*	10 000 хүн амд *per 10 000 pop*	Хүний тоо *Number*	10 000 хүн амд *per 10 000 pop*	Хүний тоо *Number*	10 000 хүн амд *per 10 000 pop*	Хүний тоо *Number*	10 000 хүн амд *per 10 000 pop*
Бүгд *Total*	**4 122**	**15**	**4 466**	**16**	**4 563**	**17**	**4 544**	**17**
0-4	22	1	11	-	14	-	22	1
5-14	15	-	18	-	27	1	28	1
15-19	17	1	28	1	19	1	15	1
20-24	35	1	43	1	40	1	41	1
25-29	36	1	46	2	56	2	38	1
30-34	79	4	93	4	103	5	81	3
35-39	122	6	152	7	171	8	157	7
40-44	249	14	283	15	258	14	270	14
45-49	388	24	468	29	456	28	446	27
50-54	484	42	536	44	615	49	575	44
55-59	452	61	497	65	547	71	584	68
60-64	474	93	513	100	496	98	565	105
65+	1 749	159	1 778	162	1 761	168	1 722	158

21.21. ХОРТ ХАВДРААР ӨВЧЛӨЛТ, НАС БАРАГЧДЫН ТОО,10000 хүн амд ногдохоор, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 оны эцэст

PREVALENCE AND DEATHS OF MALIGNANT NEOPLASMS, per 10000 population, by aimags and the Capital at the end of the year 2012

Аймаг, нийслэл	Aimags and the Capital	10000 хүн амд ногдох *Per 10000 population*	
		Хорт хавдраар өвчлөгчид *Prevalence of neoplasms*	Хорт хавдраар нас барагчид *Deaths caused by neoplasms*
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**16.6**	**11.2**
	Баруун бүс	***Western region***	
Дундаж	***Average***	**18.9**	**13.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	8.4	7.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	22.5	17.9
Завхан	*Zavkhan*	24.9	16.9
Увс	*Uvs*	25.8	19.5
Ховд	*Khovd*	16.7	11.1
	Хангайн бүс	***Khangai region***	
Дундаж	***Average***	**17.7**	**11.2**
Архангай	*Arkhangai*	17.9	13.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	19.1	12.9
Булган	*Bulgan*	21.6	11.5
Орхон	*Orkhon*	18.6	10.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	11.9	7.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	19.2	12.0
	Төвийн бүс	***Central region***	
Дундаж	***Average***	**17.5**	**13.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	18.7	18.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	19.4	15.2
Дорноговь	*Dornogovi*	13.8	10.5
Дундговь	*Dundgovi*	22.4	16.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	12.7	9.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	16.8	12.4
Төв	*Tov*	20.0	17.2
Зүүн бүс			***Eastern region***
Дундаж	***Average***	**19.6**	**14.6**
Дорнод	*Dornod*	21.4	19.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	23.7	17.7
Хэнтий	*Khentii*	14.4	6.8
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**14.7**	**9.0**

21.22 ЖИРЭМСЭН ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН ЭМНЭЛГИЙН ХЯНАЛТАНД* ХАМРАГДСАН ХУВЬ бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 оны эцэст

PERCENTAGE OF PREGNANT WOMEN WHO ATTENDED TO ANC by regions, aimags and the capital, at the end of the year 2012*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Аймаг, нийслэлийн нэгдсэн эмнэлэгт *Aimag and city general hospital*	
		Жирэмсний эхний 3 сартайд *In the first 3 months of pregnancy*	Хяналтанд 6, түүнээс дээш удаа хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүд *Pregnant women who attended to ANC for 6 more times*
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**87.5**	**91.7**
	Баруун бүс	***Western region***	
Дундаж	***Average***	**92.0**	**77.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	91.1	40.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	89.1	81.2
Завхан	*Zavkhan*	94.4	91.0
Увс	*Uvs*	91.3	88.8
Ховд	*Khovd*	93.2	98.3
	Хангайн бүс	***Khangai region***	
Дундаж	***Average***	**89.5**	**87.8**
Архангай	*Arkhangai*	90.2	99.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	89.4	98.9
Булган	*Bulgan*	92.8	79.3
Орхон	*Orkhon*	94.6	74.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	84.3	79.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	88.2	93.9
	Төвийн бүс	***Central region***	
Дундаж	***Average***	**86.3**	**93.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	89.6	98.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	90.1	88.5
Дорноговь	*Dornogovi*	86.5	98.9
Дундговь	*Dundgovi*	85.5	93.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	85.7	88.6
Сэлэнгэ	*Selenge*	81.1	102.8
Төв	*Tov*	87.9	88.0
	Зүүн бүс	***Eastern region***	
Дундаж	***Average***	**85.9**	**109.3**
Дорнод	*Dornod*	85.8	99.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	83.9	138.9
Хэнтий	*Khentii*	87.4	97.2
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**86.2**	**94.4**

Тайлбар: *Жирэмсний хяналт
*Note: *Antenatal Care (ANC)*

21.23. НЭГ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ӨРГӨН ДАРХЛААЖУУЛАЛТЫН ХАМРАЛТ, дархлаажуулалтын төрлөөр, 2012 оны эцэст

IMMUNIZATION COVERAGE FOR INFANTS, by types of immunization, at the end of the year 2012

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хамрагдсан хувь *Coverage rate*				
		БЦЖ* *BCG*	Халдварт саа *Poliomyelitis*	СХТ+Хеп В+Хи В** *Diphteria/ Tetanus/ Whooping cough+Hepatitis B+Hemothilus influenze B*	Улаан бурхан + гахайн хавдар + улаануу д *Measles + mumps + rubella*	В.Хепатит *Hepatitis B*
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**99.1**	**99.5**	**99.5**	**98.8**	**99.2**
	Баруун бүс			***Western region***		
Дундаж	***Average***	**99.5**	**99.3**	**99.4**	**98.9**	**99.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	100.0	99.3	99.5	99.0	100.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	98.9	97.9	99.3	97.9	100.0
Завхан	*Zavkhan*	98.8	99.1	98.4	97.6	98.8
Увс	*Uvs*	99.4	99.9	99.9	99.7	99.5
Ховд	*Khovd*	99.9	99.7	99.7	99.5	99.9
	Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дундаж	***Average***	**98.4**	**99.3**	**99.2**	**99.2**	**98.6**
Архангай	*Arkhangai*	98.8	98.7	98.5	97.9	98.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	98.0	99.1	99.7	99.3	98.4
Булган	*Bulgan*	98.6	99.8	99.9	100.0	98.6
Орхон	*Orkhon*	99.5	99.1	99.2	99.3	100.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	97.5	100.0	100.0	99.9	97.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	98.2	99.3	98.6	99.1	98.2
	Төвийн бүс			***Central region***		
Дундаж	***Average***	**99.3**	**99.4**	**99.3**	**99.4**	**99.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	99.8	99.5	99.7	99.5	99.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	99.5	99.2	99.1	99.3	99.5
Дорноговь	*Dornogovi*	99.9	99.9	100.0	99.8	99.9
Дундговь	*Dundgovi*	99.8	100.0	100.0	100.0	99.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	98.2	99.8	99.5	99.9	98.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	99.1	99.2	98.9	99.0	99.1
Төв	*Tov*	98.7	99.0	99.0	99.3	98.7
	Зүүн бүс			***Eastern region***		
Дундаж	***Average***	**98.7**	**99.9**	**100.0**	**99.8**	**98.6**
Дорнод	*Dornod*	98.3	99.8	100.0	99.7	98.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	98.6	99.7	99.9	99.5	98.3
Хэнтий	*Khentii*	99.3	100.0	100.0	100.0	99.3
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**99.3**	**99.6**	**99.7**	**98.3**	**99.3**

Тайлбар: *Сүрьеэгийн вакцин
**Сахуу, хөхүүл ханиад, татран + Хепатит В + Хемофилюс инфлюенз В өвчний эсрэг 5-т вакцин

*Note: * Vaccine of tuberculosis*
***Diphteria/Tetanus/Whooping cough+Hepatitis B+Hemothilus influenze B*

21.24. БИЕИЙН ТАМИР, СПОРТЫН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012 оны эцэст

SOME INDICATORS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORT, by regions, aimags and the capital, at the end of the year 2012

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Биеийн тамир спортын байгууллагад ажиллагчдын тоо *Employees of sporting organizations*	Спортоор хичээллэгчдийн тоо *Persons go in sport*	Биеийн тамираар хичээллэгчдийн тоо *Persons go in physical culture*	Спортын заалны тоо *Sporting halls*
Бүгд	***Total***	**513**	**189 509**	**514 672**	**705**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**97**	**32 544**	**92 816**	**142**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	18	5 714	18 710	25
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	19	898	16 680	24
Завхан	*Zavkhan*	16	4 670	16 920	31
Увс	*Uvs*	18	12 304	8 173	33
Ховд	*Khovd*	26	8 958	32 333	29
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**132**	**61 655**	**99 230**	**165**
Архангай	*Arkhangai*	14	8 647	12 412	31
Баянхонгор	*Bayankhongor*	15	5 690	7 200	24
Булган	*Bulgan*	26	9 000	11 454	23
Орхон	*Orkhon*	33	15 711	25 849	22
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	23	4 730	10 200	29
Хөвсгөл	*Khovsgol*	21	17 877	32 115	36
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**115**	**53 684**	**153 889**	**181**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	15	2 462	8 147	9
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	23	14 717	14 717	29
Дорноговь	*Dornogovi*	12	3 035	29 032	22
Дундговь	*Dundgovi*	13	12 041	18 205	22
Өмнөговь	*Omnogovi*	13	10 274	6 150	24
Сэлэнгэ	*Selenge*	18	2 570	26 640	34
Төв	*Tov*	21	8 585	50 998	41
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**60**	**12 378**	**22 622**	**61**
Дорнод	*Dornod*	18	7 421	2 675	21
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	23	1 796	6 510	13
Хэнтий	*Khentii*	19	3 161	13 437	27
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**109**	**29 248**	**146 115**	**156**

Эх үүсвэр: Соёл, спорт, аялал жуулчлалын яам
Source: Report of the Ministry of Culture, Sports and Tourism

21.25 ЦОЛ, ЗЭРЭГТЭЙ ТАМИРЧИД, ДАСГАЛЖУУЛАГЧИД, ШҮҮГЧДИЙН ТОО*, бүс, аймаг нийслэлээр, 2012 оны эцэст

ATHLETS, COACHES AND REFEERES WITH TITLE by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 2012*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Цол, зэрэгтэй тамирчид, дасгалжуулагчид *Coaches and athletes with title*		Цол, зэрэгтэй шүүгчид *Referees with title*		Үндэсний цолтой бөхчүүд *National wrestlers with title*			Үндэсний сурын цолтой харваачид *National archers with title*	Цолтой уяачид *Race horse lrainer with title*
		Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Улсын *State*	Аймгийн *Aimag's*	Сумын *Soum's*		
Бүгд	***Total***	**37 794**	**12 090**	**5 090**	**1 616**	**304**	**2 108**	**4 387**	**355**	**1 555**
	Баруун бүс						***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**2 152**	**559**	**139**	**29**	**14**	**193**	**930**	**69**	**27**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	234	46	19	-	6	85	164	56	19
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1083	313	34	12	2	8	47	2	5
Завхан	*Zavkhan*	141	67	39	10	3	81	620	4	-
Увс	*Uvs*	326	146	35	6	1	15	33	2	1
Ховд	*Khovd*	368	133	12	1	2	4	66	5	2
	Хангайн бүс						***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**14 170**	**4 154**	**1 760**	**472**	**84**	**523**	**1 516**	**90**	**1 314**
Архангай	*Arkhangai*	1457	535	219	57	9	58	215	11	5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	308	159	72	22	2	70	300	10	22
Булган	*Bulgan*	3444	1 101	19	1	25	97	235	17	1249
Орхон	*Orkhon*	2853	887	311	78	7	99	42	19	15
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	223	97	6	1	2	13	24	3	12
Хөвсгөл	*Khovsgol*	5885	1 375	1 133	313	39	186	700	30	11
	Төвийн бүс						***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**14 076**	**5 028**	**2 648**	**954**	**66**	**395**	**999**	**89**	**88**
Говьсүмбэр	Govisumber	500	174	178	20	1	23	35	8	3
Дархан-Уул	Darkhan-Uul	1632	442	168	59	3	58	87	5	24
Дорноговь	Dornogovi	3461	340	233	39	5	73	268	19	12
Дундговь	Dundgovi	139	36	1	-	-	5	18	-	5
Өмнөговь	Omnogovi	5780	2 938	1 612	663	6	132	239	15	15
Сэлэнгэ	Selenge	370	23	18	1	22	34	58	28	15
Төв	Tov	2194	1 075	438	172	29	70	294	14	14
	Зүүн бүс						***Eastern region***			
Дүн	**Subtotal**	**3 351**	**1 041**	**224**	**33**	**20**	**695**	**709**	**72**	**79**
Дорнод	Dornod	1164	397	101	17	3	369	352	25	59
Сүхбаатар	Sukhbaatar	92	22	12	1	-	5	13	2	6
Хэнтий	Khentii	2095	622	111	15	17	321	344	45	14
	Улаанбаатар						***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	**Ulaanbaatar**	**4 045**	**1 308**	**319**	**128**	**120**	**302**	**233**	**35**	**47**

Эх үүсвэр: Соёл, спорт, аялал жуулчлалын яам
Source: Report of the Ministry of Culture, Sports and Tourism

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

Аймаг, нийслэлийн нийгмийн даатгалын хэлтсүүд сар бүр нийгмийн даатгалын орлого, зарлага, даатгуулагчдын тоо, тэтгэвэр авагчдын тоо, тэтгэврийн хэмжээ, төрөл зэрэг үзүүлэлтээр тайланг гаргадаг бөгөөд Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нэгтгэн УСХ-нд мэдээлж байна. Тэтгэврийн, тэтгэмжийн, эрүүл мэндийн, үйлдвэрлэлийн осол мэргэжээс шалтгаалах өвчний, ажилгүйдлийн даатгал гэсэн төрлөөс нийгмийн даатгал бүрдэнэ.

Нийгмийн даатгал нь иргэн, төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын санг бүрдүүлэн, даатгуулагч иргэн өндөр наслах, хөгжлийн бэрхшээлтэй буюу хөдөлмөрийн чадваргүй болох, өвчлөх, ажилгүй болох үед өөрт нь, тэрчлэн нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжинд заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгох зориулалттай нийгэм эдийн засгийн арга хэмжээ юм.

Нийгмийн даатгалын сан нь ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах, нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдэнэ.

Нийгмийн даатгалын хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг даатгуулагчаар тооцно.

Тэтгэвэр нь даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, тахир дутуу болоход хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, эсхүл өндөр насны тэтгэвэр авах насанд хүртэл , нас барахад нь түүний гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүд /хүүхэд 16 нас, сургуульд суралцаж байгаа бол 19 нас хүртэл /-ийн нийгмийн баталгааг хангах зорилгоор нийгмийн даатгалын сангаас сар бүр олгох мөнгөн хөрөнгө байна.

Тэтгэмж нь хөдөлмөрийн чадвараа түр алдах, жирэмслэх, амаржих, нас барах тохиолдолд даатгуулагчид нийгмийн даатгалын сангаас нэг удаа олгох мөнгөн хөрөнгө байна.

Аймаг, нийслэлийн Нийгмийн халамж, үйлчилгээний хэлтсүүдээс сар бүр халамжийн орлого, зарлага, тэтгэвэр, тэтгэмж, тусламж, хөнгөлөлтийн хэмжээ, төрөл, хамрагдсан хүний тоо, хүний хөгжлийн сангийн орлого, зарлага, хүний тоо зэрэг үзүүлэлтээр тайланг гаргаж, Нийгмийн халамж, үйлчилгээний ерөнхий газар нэгтгэн, УСХ-нд ирүүлж байна.

Нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа шаардлагатай хүнд тэтгэвэр, нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж олгох, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн болон төрөлжсөн асрамжийн үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг нийгмийн халамж гэнэ.

SOCIAL INSURANCE, WELFARE

The General Authority for social insurance compiles statistics on social insurance which Social insurance division in aimags and the Capital produces statistics on revenue and expenditure of social insurance fund and insurers, number of pensioners, and amount and types of granted pensions every month and sends to the NSO.

The social insurance is a socio-economic program to provide pensions, benefits or payments prescribed in the legislation to the insured person in contingencies of retirement, disability, sickness and unemployment, as well as his/or her dependents in case of the insured person's death, having established a Social Insurance Fund through contributions payable by individuals, State institutions, business units and organizations according to the applicable procedures.

Social Insurance Fund comprised of contribution revenue collected from employer, insured's salary and other equivalent income, and other sources with the purpose of financing payment of pensions, benefits, and services and operational expenses of the social insurance organization.

Insurers refer as legal persons who have been insured through payment of premiums to the Social Insurance Fund under legal and contractual basis and are eligible to receive pensions, benefits and payments.

Pension is monthly payments from Social Insurance Fund with the purpose of providing social security for elderly persons during their pension age, disabled persons until their recovery or up to their pensionable age and deceased insured's survivors (child up to age 16, if he or she studies up to age 19).

Benefit is one-off payment of a lump sum made by the Social Insurance Fund to insured persons in a form of a benefit for loss of working ability, maternity and child care benefit and funeral grant.

The General Office of social welfare services compiles statistics on social welfare which Social welfare division in aimags and the Capital produces statistics on revenue and expenditure of social welfare fund, amount and types of granted pensions, allowances, benefits and concessions and number of beneficiaries every month and sends to the NSO.

Social welfare is actions to grant pensions and conditional cash benefits to persons in need and provide social welfare and various care services based on public participation according to the Law on Social Welfare.

22.1. НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, төрлөөр

REVENUE AND EXPENDITURE OF SOCIAL WELFARE SERVICES, by types

сая төг *mln. tug*

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Нийгмийн халамжийн орлого-бүгд	***Total revenue of social welfare***	**233 160.0**	**135 977.2**	**134 789.9**	**188 074.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
- Улсын төсөв	*- State budget*	232 882.6	104 118.9	133 855.6	187 439.8
- Орон нутгийн төсөв	*- Local government budget*	7.7	-	6.2	0.0
Зарлага	***Expenditure***	**244 209.5**	**99 312.7**	**131 874.7**	**181 444.8**
Үүнээс:	*Of which:*				
- Тэтгэвэр	*- Pensions*	25 025.2	27 641.1	35 650.0	65 615.8
- Тэтгэмж, тусламж	*- Allowances and benefits*	185 254.1	42 888.6	60 974.0	125 162.8
- Үйлчилгээ болон хөнгөлөлт	*- Services and concessions*	12 358.1	15 043.6	18 394.2	20 108.3
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж*	***Conditional cash benefits****	**6 554.0**	**24 328.9**	**32 170.0**	**46 326.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
Жирэмсэн болон хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийн*	*Allowance to pregnant and lactating mothers**	-	16 112.7	20 870.8	32 087.1
Ахмад настныг асарч буй иргэний	*Allowances for people caring elderly*	3 109.7	3 827.9	5 296.2	6 626.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэний	*Allowance for persons caring of disabled ones*	3 045.3	4 033.0	5 278.0	6 462.6
Бусад	*Other*	399.0	355.3	725.0	1 150.3
Нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламж**	***Social welfare concession, conditional cash benefits****	**4 481.5**	**4 315.0**	**4 712.6**	**5 767.8**
Үүнээс:	*Of which:*				
Гурав хүртэлх насны ихэр хүүхдэд жилд нэг удаа олгох мөнгөн тусламж	*Cash benefits for twins age below 3 years old once a year*	165.1	258.2	186.7	185.1
Бусад**	*Other***	4 316.4	4 056.8	4 525.9	5 582.7
Улсын төсвөөс олгосон тэтгэмж, тусламж	***Allowances and benefits allocated from state bugdet***	**87 622.9**	**996.6**	**4.3**	**11.7**
Үүнээс:	*Of which:*				
Шинэ гэр бүлд олгосон тусламж	*Benefits for new married couples*	17 775.0	764.6	3.0	0.0
Шинэ төрсөн хүүхдэд олгосон тусламж	*Allowances for newborns*	7 153.8	202.9	0.4	0.0
Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж	*Cash benefits for children*	32 176.5	29.1	0.9	11.7
Жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийн мөнгөн тэтгэмж**	*Allowances for pregnant and lactating mothers****	16 184.9	-	-	-
Алдарт эхийн одонтой ахмадуудад үзүүлсэн тусламж	*Allowances for elders with " Medal of Glorious mother"*	8 214.4	-	-	-
Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн тусламж	*Benefits for honored elders*	4 136.2	-	-	-
Монгол Улсын болон хөдөлмөрийн баатар, ардын ба гавьяат цолтнуудад төрөөс олгосон нэмэгдэл**	*Augmentation granted from Goverment for the state and labour heros and elders with folksy and honoured titles****	1 982.1	-		
Цэргийн албаны нэг удаагийн тэтгэмж**	*One-off benefits for military service****	-	-	-	-
Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ болон хөнгөлөлт*	***Social welfare service and concession****	**12 358.1**	**36 454.8**	**53 827.5**	**53 758.1**
Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ	*Social welfare services*	1 039.6	1 336.3	3 388.7	3 508.2
Ахмад настнуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт	*Concessions for the elders*	6 508.3	8 401.1	9 576.5	11 262.9
Алдарт эхийн одонтой ахмадуудад үзүүлсэн тусламж*	*Allowances for elders with " Medal of Glorious mother"**	-	15 707.7	29 894.9	28 486.2
Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн тусламж*	*Benefits for honored elders**	-	5 703.5	5 490.3	5 106.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлсэн хөнгөлөлт	*Concessions for disabled people*	4 810.2	5 306.2	5 477.1	5 394.8
Монгол Улсыг хөгжүүлэх сангаас 18 хүртэлх насны хүүхэд бүрт олгосон мөнгөн тэтгэмж ***	***Cash benefits for children aged below 18 granted from Mongolia Development Fund *****	**89 739.8**	**53.2**	**1.1**	**53 264.1**
Хүний Хөгжлийн сан	***Human development fund allowances***	**–**	**277 106.2**	**733 058.2**	**693 745.9**

Тайлбар: *Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн талаарх холбогдох хуульд оруулсан өөрчлөлтийн дагуу 2010 оны 1-р сарын 1-нээс хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж, шинэ төрсөн хүүхдэд олгох мөнгөн тусламж, шинэ гэр бүлд олгосон мөнгөн тусламжуудыг зогсоож, алдар цолтой ахмадууд, алдарт эхийн одонтой ахмадуудад үзүүлэх тусламжийг нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтийн зардлаас, жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийн тэтгэмжийг нөхцөлт мөнгөн тэтгэмжийн зардлаас олгох болсон.

** Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн талаарх холбогдох хуульд оруулсан өөрчлөлтийн дагуу 2008 оны 2-р сарын 24-нөөс шинээр олгосон.

*** 2012 оны 9 дүнгээр сарын 22-ны өдрийн Засгийн газрын 49 дүгээр тогтоолоор "Хүний хөгжил сан"-гийн хуульд оруулсан өөрчлөлтийн дагуу 2012 оны 10 дугаар сарын 1-ний өдрөөс 0-18 хүртлэх насны хүүхэд бүрт сар бүр 20.0 мянган төгрөг олгохоор болсон.

*Note: * According to amendments in related laws on social welfare pensions and allowances, some allowances such us allowances for children , and new conples cancelled since 1st January 2010, while allowances for honored elderly has granting from social welfare and mitigations expenses and allowances for pregnant and lactating mothers has allocating from conditioned cash benefits expenses respectively.*

*** According to amendments in related laws on social welfare services, allowances are granting since 24st February, 2008.*

**** In September 22nd 2012 by the changes in the law of Human development fund allowances by the 49th order by the government, the 20.0 thousand tugrugs shall be given to the children with age of 0-18 every month starting from October 2012.*

22.2. НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ТУСЛАМЖ, ХӨНГӨЛӨЛТ АВСАН ХҮНИЙ ТОО, тэтгэмжийн төрлөөр

BENEFICIARIES OF SOCIAL WELFARE PENSIONS, ALLOWANCES, BENEFITS AND CONCESSIONS, by types

мян. хүн *thous. persons*

		2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**2 473.9**	**508.4**	**619.6**	**1 478.4**
Халамжийн тэтгэвэр	***Welfare pensions***	**55.3**	**56.7**	**57.9**	**60.7**
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж*	***Conditional cash benefit****	**27.5**	**120.3**	**119.0**	**123.3**
Үүнээс:	*Of which:*				
Жирэмсэн болон хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийн*	*Allowances to pregnant and lactating mothers**	-	87.2	87.2	91.4
Ахмад настныг асарч буй иргэний	*Allowances for people caring elderly*	13.3	16.2	15.1	14.8
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэний	*Allowance for persons caring of disabled ones*	12.6	14.9	14.8	15.1
Бусад	*Others*	1.6	2.0	1.9	2.0
Нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламж**	***Social welfare concession and conditional cash benefit****	**33.9**	**33.9**	**35.3**	**25.3**
Үүнээс:	*Of which:*				
Гурав хүртэлх насны ихэр хүүхдэд жилд 1 удаа олгох мөнгөн тусламж	*Cash benefits for twins aged below 3 years old once a year*	2.3	2.1	1.8	1.3
Бусад**	*Others***	31.5	31.8	33.5	24.0
Улсын төсвөөс олгосон тэтгэмж, тусламж	***Allowances and benefits granted from the state bugdet***	**1 264.5**	**4.5**	**0.0**	**0.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
Шинэ гэр бүлд олгосон тусламж	*Benefits for new married couples*	35.6	1.5	0.0	0.0
Шинэ төрсөн хүүхдэд олгосон тусламж	*Allowances for newborns*	71.5	2.0	0.0	0.0
Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж	*Cash benefit for children*	932.2	1.0	0.0	0.0
Жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийн мөнгөн тэтгэмж**	*Allowances for pregnant and lactating mothers***	91.7	-	-	-
Алдарт эхийн одонтой ахмадуудад үзүүлсэн тусламж	*Allowances for elders with " Medal of Glorious mother"*	127.7	-	-	-
Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн тусламж	*Benefits for honored elders*	4.6	-	-	-
Монгол Улсын болон хөдөлмөрийн баатар, ардын ба гавьяат цолтнуудад төрөөс олгосон нэмэгдэл**	*Augmentation granted from Goverment for the state and labour heros and elders with folksy and honoured titles***	1.2	-	-	-
Цэргийн албаны нэг удаагийн тэтгэмж**	*One-off benefits for military service***	-	-	-	-
Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ болон хөнгөлөлт*	***Social welfare services and concession****	**160.5**	**292.5**	**407.4**	**372.9**
Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ	*Social welfare services*	15.2	17.6	42.9	21.9
Ахмад настнуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт	*Concessions for the elders*	107.9	108.2	118.7	112.1
Алдарт эхийн одонтой ахмадуудад үзүүлсэн тусламж*	*Allowances for elders with " Medal of Glorious mother"**	-	125.6	204.3	205.0
Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн тусламж*	*Benefits for honored elders**	-	5.2	5.0	4.1
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлсэн хөнгөлөлт	*Concessions for disabled people*	37.4	35.9	36.5	29.8
Монгол Улсыг хөгжүүлэх сангаас 18 хүртэлх насны хүүхэд бүрт олгосон мөнгөн тэтгэмж * **	***Cash benefits for children aged below 18 granted from Mongolia Development Fund *** **	**932.2**	**0.5**	**–**	**896.2**
Хүний хөгжлийн сан	***Human development fund***	**–**	**2 618.0**	**2 841.2**	**2 823.9**

Тайлбар: *Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн талаарх холбогдох хуульд оруулсан өөрчлөлтийн дагуу 2010 оны 1-р сарын 1-нээс хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж, шинэ төрсөн хүүхдэд олгох мөнгөн тусламж, шинэ гэр бүлд олгосон мөнгөн тусламжуудыг зогсоож, алдар цолтой ахмадууд, алдарт эхийн одонтой ахмадуудад үзүүлэх тусламжийг нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтийн зардлаас, жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийн тэтгэмжийг нөхцөлт мөнгөн тэтгэмжийн зардлаас олгох болсон.

** Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн талаарх холбогдох хуульд оруулсан өөрчлөлтийн дагуу 2008 оны 2-р сарын 24-нөөс шинээр олгосон.

*** 2012 оны 9 дүнгээр сарын 22-ны өдрийн Засгийн газрын 49 дүгээр тогтоолоор "Хүний хөгжил сан"-гийн хуульд оруулсан өөрчлөлтийн дагуу 2012 оны 10 дугаар сарын 1-ний өдрөөс 0-18 хүртлэх насны хүүхэд бүрт сар бүр 20.0 мянган төгрөг олгохоор болсон.

** According to amendments in related laws on social welfare pensions and allowances, some allowances such us allowances for children , and new conples cancelled since 1st January 2010, while allowances for honored elderly has granting from social welfare and mitigations expenses and allowances for pregnant and lactating mothers has allocating from conditioned cash benefits expenses respectively.*

*** According to amendments in related laws on social welfare services, allowances are granting since 24st February, 2008.*

**** In September 22nd 2012 by the changes in the law of Human development fund allowances by the 49th order by the government, the 20.0 thousand tugrugs shall be given to the children with age of 0-18 every month starting from October 2012.*

22.3. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ТЭТГЭВЭР АВАГЧДЫН ТОО, тэтгэврийн төрлөөр

NUMBER OF PENSIONARIES , WHO RECEIPT PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE FUND, by type of pensions

		2009	2010	2011	2012
Тэтгэвэр авагчдын тоо, мян. хүн	***Pensionaries, thous. persons***	**335.8**	**337.5**	**332.3**	**334.6**
Үүнээс:	*Of which:*				
Өндөр насны	*Retirement*	213.2	218.8	219.6	224.7
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн	*Disabled*	71.5	70.0	67.0	65.8
Тэжээгчээ алдсаны	*Breadwinner loss pension*	37.9	35.1	32.1	29.9
Цэргийн тэтгэвэр	*Military*	13.2	13.6	13.6	14.2
Олгосон тэтгэврийн хэмжээ, сая төг	***Amount of granted pensions, mln tog***	**345 848.2**	**375 032.7**	**458 206.0**	**734 130.6**
Үүнээс:	*Of which:*				
Өндөр насны	*Retirement*	240 251.9	265 643.3	328 724.0	516 542.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн	*Disabled persons*	56 963.6	59 255.6	70 211.0	111 798.7
Тэжээгчээ алдсаны	*Breadwinner loss pension*	28 000.6	27 378.6	30 677.6	47 147.6
Цэргийн тэтгэвэр	*Military*	20 632.1	22 755.2	28 593.4	58 642.3

22.4. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ДААТГУУЛАГЧДЫН ТОО

REVENUE OF SOCIAL INSURANCE FUND AND NUMBER OF INSURERS

		2009	2010	2011	2012
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, сая төг	***Revenue of social insurance fund, mln.tog***	**457 009.2**	**622 718.7**	**755 496.4**	**799 217.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
Тэтгэврийн даатгалын сангийн	*Retirement insurance fund*	330 394.1	462 795.1	532 823.6	491 924.4
Тэтгэмжийн даатгалын сангийн	*Benefit insurance fund*	15 171.1	17 996.2	25 115.0	35 450.1
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн	*Health insurance fund*	71 825.8	91 257.5	121 492.2	166 612.8
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сангийн	*IAOD* insurance fund*	23 876.6	31 556.6	49 062.5	67 942.8
Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн	*Unemployment insurance fund*	15 741.6	19 113.3	27 003.1	37 286.9
Нийгмийн даатгалд даатгуулагчдын тоо мян.хүн	***The number of insurers thous. persons***	**609.0**	**658.0**	**757.2**	**863.2**
Үүнээс:	*Of which:*				
Заавал даатгуулагчдын тоо	*Compulsory insurers*	557.3	594.3	675.6	761.9
Сайн дураар даатгуулагчдын тоо	*Voluntary insurers*	51.7	63.7	81.6	101.3

Тайлбар: *ҮОМШӨ- үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин

*Note: *Industrial Accident and Occupational Disease*

ГЭМТ ХЭРЭГ

Гэмт хэрэг гэж эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээр Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан, нийгэмд аюултай, гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг ойлгоно.

Гэмт хэргийн нийгмийн шинж чанар, аюулын хэр хэмжээ, оногдуулж болох ялын хүнд, хөнгөнийг харгалзан гэмт хэргийг хөнгөн, хүндэвтэр, хүнд, онц хүнд гэж ангилна.

Гэмт хэргийн тоог Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн төрлөөр нэгтгэн гаргаж байна. Тухайлбал:

- Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг;
- Хүүхэд, гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэг;
- Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг;
- Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг;
- Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг;
- Хүн амын эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг;
- Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг;
- Шүүн таслах ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг;
- Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг
- Бусад гэмт хэрэг.

18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог тодорхойлохдоо нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог 18 ба түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 10000-аар үржүүлж тооцно.

Эрүүгийн байцаан шийтгэх тухай хуулиар тогтоосон үндэслэл, журмын дагуу дор дурдсан этгээдэд хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч эрүүгийн хэрэг үүсгэж, сэжигтнээр тооцож, үндэслэл бүхий тогтоол гаргасан тохиолдолд сэжигтэн гэж үзнэ.

Үүнд:

- Уг этгээдийг гэмт хэрэг үйлдэж байх үед буюу үйлдсэн дор нь барьсан;
- Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдийг хохирогч буюу харсан хүн шууд заасан;
- Уг этгээдийн бие, хувцас, эд зүйл, орон байранд гэмт хэргийн ул мөр тодорхой илэрч олдсон;
- Уг этгээд хэргээ илчлэн ирсэн;
- Гэмт хэрэгт сэрдэгдэх үндэслэл бүхий бусад баримт байгаа бол.

Эрүүгийн байцаан шийтгэх тухай хуулиар тогтоосон журмын дагуу хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч тогтоол үйлдэж, ял сонсгосон этгээдийг яллагдагчаар тооцно.

Гэмт хэрэг үйлдэж гэм буруутай нь шүүхээр тогтоогдож, ял шийтгэл эдэлж буй болон ял шийтгэлгүйд тооцох хугацаа нь дуусаагүй этгээдийг ял шийтгэгдсэн хүнээр тооцно.

CRIME

Culpable acts and omissions subject to the criminal liability specified in the Criminal Code of Mongolia, which are socially dangerous, shall be recognized crimes.

Crimes shall be classified as follows according to the nature and degree of their social danger and gravity of the punishment to be imposed minor, less serious, serious and grave.

NSO produces data on committed offences by types of crime according to the Criminal Code of Mongolia, for instance:

- *Crimes against human life and health;*
- *Crimes against children, family and social morals;*
- *Crimes against the right of ownership;*
- *Crimes against national security*
- *Crimes against public security;*
- *Crimes against public health;*
- *Crimes against the rules of safety of traffic and use of motor vehicles;*
- *Crimes against administration of justice;*
- *Crimes against environmental protection rules*
- *Other crimes.*

The number of committed offences per 10000 population aged 18 and over is a proportion of the number of committed crimes and number of mid-year population aged 18 and over multiple by 10000.

Inquiry officer or investigator shall initiate a criminal case according to grounds following persons as suspects, and shall be issue a decree specifying the grounds:

- *When such person is caught committing the crime or immediately after committing it;*
- *When the victim or an eyewitness has directly indicated the person who has committed the crime;*
- *When obvious traces of the crime are discovered on the suspect or on his body, clothing, property or in his dwelling;*
- *When such person is giving oneself up;*
- *When there are other facts allowing grounds to suspect a person in committing a crime.*

An accused is a person with respect to whom a decree to prosecute has been rendered by an inquiry officer or an investigator in accordance with the procedure established by Code of Criminal Procedure.

A sentenced person is a person who committed crime and his culpability ascertained by the court and is undergoing punishment, and not expired term to consider the remission of punishment.

БҮЛЭГ 23. ГЭМТ ХЭРЭГ

23.1. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, хэргийн ангилал, төрлөөр

NUMBER OF COMMITTED OFFENCES, by classification and types of offences

тоо *number*

Хэргийн төрөл	*Types of offences*	2009	2010	2011	2012
Бүртгэгдсэн хэрэг – Бүгд	***Committed offences – Total***	**20 373**	**19 825**	**19 197**	**22 089**
Гэмт хэргийн ангиллаар	***By classification of crime***				
Хөнгөн	*Minor*	7 857	8 151	7 977	9 637
Хүндэвтэр	*Less serious*	10 006	9 219	8 889	10 041
Хүнд	*Serious*	2 126	2 014	1 823	1 914
Онц хүнд	*Grave*	384	441	508	497
Гэмт хэргийн төрлөөр	***By types of offences***				
Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against human life and health*	6 808	6 813	6 462	7 155
Хүнийг санаатай алах	*Attempted murder*	223	230	262	231
Бусдыг болгоомжгүй алах	*Negligent murder*	16	15	21	14
Бусдын бие махбодод гэмтэл учруулах	*Inflicted injury to someone's body*	5 770	5 821	5 838	6 546
Бусдыг амиа хорлоход хүргэх	*Bringing to suicide*	764*	727	314	324
Үүнээс:	*Of which:*				
Амиа хорлосон	*Committed to suicide*		119	51	46
Золгүй явдлаас нас барсан	*Deaths due unfortunate cases*		608	263	278
Хүний эрх, эрх чөлөө, алдар хүнд, нэр төрийн эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against individual's reputation and dignity*	27	35	26	46
Хүүхэд, гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against children, family and social morals*	375	410	434	405
Иргэдийн улс төрийн болон бусад эрх, эрх чөлөөний эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against citizens' political and other rights and freedoms*	59	63	72	126
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against the right of ownership*	8 853	7 944	7 232	9 023
Үүнээс:	*Of which:*				
Хулгай	*Theft of property*	6 376	5 777	5 276	6 266
Булаалт	*Mugging*	167	143	137	179
Дээрэм	*Robbery*	754	520	536	552
Залилан	*Fraud*	801	764	688	1 098
Завших, үрэгдүүлэх	*Forgery*	347	337	202	269
Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against national security*	161	118	96	138
Аж ахуйн эсрэг гэмт хэрэг	*Economic crimes*	194	158	115	185
Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against public security*	1 473	1 684	1 873	1 749
Хүн амын эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against public health*	272	328	261	295
Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against environmental protection rules*	318	231	270	410
Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against the rules of safety of traffic and use of motor vehicles*	1 390	1 639	1 870	1 999
Захиргааны журмын эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against administrative order*	223	228	280	332
Шүүн таслах ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against administration of justice*	102	57	96	100
Албан тушаалын гэмт хэрэг	*Malfeasance crimes*	99	101	101	110
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against military service*	18	13	9	16
Компьютерийн мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	*Crimes against security of computer data*	1	3	-	-

Эх үүсвэр : Засгийн Газрын тохируулагч агентлаг Цагдаагийн ерөнхий газрын мэдээлэл
Source: Report the General Police Department of Implementing agency Government

Тайлбар: * - Амиа хорлосон болон золгүй учралаар нас барсан тохиолдлыг "Бусдыг амиа хорлоход хүргэх гэмт хэрэг" гэсэн төрөлд оруулж мэдээлдэг байсныг 2010 оноос өөрчилсөн.

*Note: * - Deaths due to unfortunate cases and committed to suicide has included in total number of recorded crimes of bringing to suicide and it changed since 2010 as disaggregation.*

23.2. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF COMMITTED OFFENCES, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**20 373**	**19 825**	**19 197**	**22 089**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 545**	**1 530**	**1 457**	**1 567**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	313	378	345	467
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	123	174	148	169
Завхан	*Zavkhan*	324	294	320	354
Увс	*Uvs*	405	389	363	306
Ховд	*Khovd*	380	295	281	271
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 339**	**2 511**	**2 420**	**2 648**
Архангай	*Arkhangai*	431	458	385	418
Баянхонгор	*Bayankhongor*	386	436	347	336
Булган	*Bulgan*	289	243	249	300
Орхон	*Orkhon*	368	516	481	545
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	355	439	473	545
Хөвсгөл	*Khovsgol*	510	419	485	504
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 458**	**3 234**	**3 040**	**3 396**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	165	119	119	160
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	608	614	557	619
Дорноговь	*Dornogovi*	579	534	546	582
Дундговь	*Dundgovi*	246	231	206	201
Өмнөговь	*Omnogovi*	304	314	323	358
Сэлэнгэ	*Selenge*	814	797	618	704
Төв	*Tov*	742	625	671	772
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 484**	**1 386**	**1 323**	**1 416**
Дорнод	*Dornod*	645	526	413	578
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	200	190	183	207
Хэнтий	*Khentii*	639	670	727	631
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**11 339**	**10 863**	**10 773**	**12 910**
Бусад*	*Other**	208	301	184	152

Тайлбар: *- Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэст бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамруулав..

*Note: * - Offences recorded in Police divisions of Mongolian Railway and Airlines, and committed by Mongolian citizens in abroad have included.*

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, илрүүлэлтийн хувь

Number of committed offences and crime detection rate

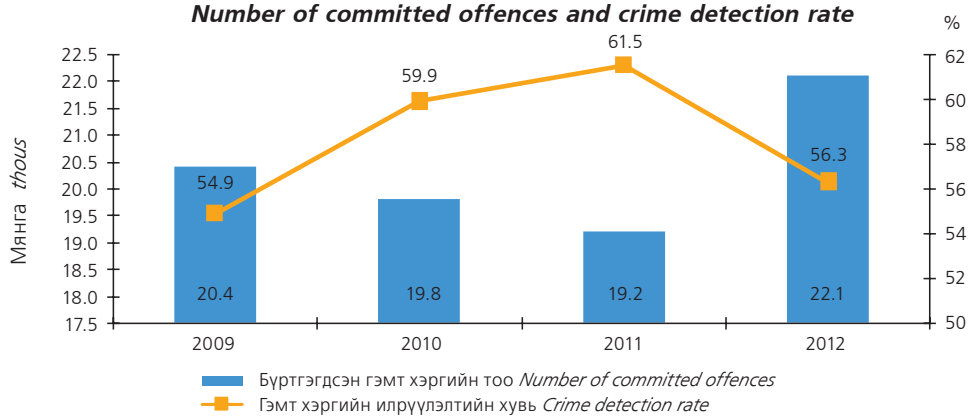

23.3. ХҮНИЙ АМЬ БИЕ, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF CRIMES AGAINST HUMAN LIFE AND HEALTH, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**6 808**	**6 813**	**6 462**	**7 155**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**548**	**539**	**523**	**624**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	138	185	166	244
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	25	32	24	46
Завхан	*Zavkhan*	140	136	140	149
Увс	*Uvs*	133	101	93	96
Ховд	*Khovd*	112	85	100	89
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**772**	**872**	**827**	**893**
Архангай	*Arkhangai*	132	143	116	116
Баянхонгор	*Bayankhongor*	152	128	124	91
Булган	*Bulgan*	65	74	69	78
Орхон	*Orkhon*	121	166	183	212
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	123	163	168	211
Хөвсгөл	*Khovsgol*	179	198	167	185
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 286**	**1 190**	**1 129**	**1 281**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	98	71	57	78
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	260	246	218	266
Дорноговь	*Dornogovi*	224	216	217	242
Дундговь	*Dundgovi*	47	58	73	75
Өмнөговь	*Omnogovi*	92	112	126	138
Сэлэнгэ	*Selenge*	291	299	218	251
Төв	*Tov*	274	188	220	231
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**317**	**297**	**237**	**341**
Дорнод	*Dornod*	179	141	119	188
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	49	54	45	56
Хэнтий	*Khentii*	89	102	73	97
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**3 858**	**3 840**	**3 692**	**3 989**
Бусад*	*Other**	27	75	54	27

Тайлбар: *- Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэст бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамааруулав.

*Note: * - Offences recorded in Police divisions of Mongolian Railway and Airlines, and committed by Mongolian citizens in abroad have included.*

23.4. ХҮҮХЭД, ГЭР БҮЛ, НИЙГМИЙН ЁС СУРТАХУУНЫ ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF CRIMES AGAINST CHILDREN, FAMILY AND SOCIAL MORALS, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**375**	**410**	**434**	**405**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**35**	**26**	**32**	**30**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	6	4	2	8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2	4	5	10
Завхан	*Zavkhan*	9	2	7	2
Увс	*Uvs*	6	6	7	5
Ховд	*Khovd*	12	10	11	5
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**38**	**66**	**47**	**49**
Архангай	*Arkhangai*	2	4	11	3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	7	16	9	10
Булган	*Bulgan*	1	5	3	5
Орхон	*Orkhon*	14	15	7	13
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	6	10	11	10
Хөвсгөл	*Khovsgol*	8	16	6	8
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**88**	**94**	**98**	**65**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2	3	1	3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	25	23	19	9
Дорноговь	*Dornogovi*	7	8	14	13
Дундговь	*Dundgovi*	8	4	6	2
Өмнөговь	*Omnogovi*	11	9	10	7
Сэлэнгэ	*Selenge*	19	31	32	21
Төв	*Tov*	16	16	16	10
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**19**	**19**	**25**	**29**
Дорнод	*Dornod*	7	9	9	11
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	3	4	3	6
Хэнтий	*Khentii*	9	6	13	12
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**193**	**201**	**231**	**229**
Бусад*	*Other**	2	4	1	3

Тайлбар: *- Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэст бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамааруулав.

*Note: * - Offences recorded in Police divisions of Mongolian Railway and Airlines, and committed by Mongolian citizens in abroad have included.*

23.5. ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF CRIMES AGAINST THE RIGHT OF OWNERSHIP, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**8 853**	**7 944**	**7 232**	**9 023**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**636**	**610**	**599**	**589**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	109	115	110	137
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	67	99	74	74
Завхан	*Zavkhan*	112	122	132	131
Увс	*Uvs*	182	163	171	138
Ховд	*Khovd*	166	111	112	109
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 070**	**1 032**	**999**	**1 048**
Архангай	*Arkhangai*	217	221	179	182
Баянхонгор	*Bayankhongor*	121	157	103	120
Булган	*Bulgan*	158	96	123	147
Орхон	*Orkhon*	182	234	195	211
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	141	179	182	207
Хөвсгөл	*Khovsgol*	251	145	217	181
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 172**	**1 112**	**945**	**1 177**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	42	28	39	40
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	204	206	205	231
Дорноговь	*Dornogovi*	149	132	151	184
Дундговь	*Dundgovi*	144	134	81	95
Өмнөговь	*Omnogovi*	93	99	85	98
Сэлэнгэ	*Selenge*	283	247	163	209
Төв	*Tov*	257	266	221	320
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**835**	**755**	**689**	**725**
Дорнод	*Dornod*	313	253	194	276
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	121	94	83	93
Хэнтий	*Khentii*	401	408	412	356
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**5 046**	**4 299**	**3 924**	**5 419**
Бусад*	*Other**	94	136	76	65

Тайлбар: *- Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэст бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамааруулав.

*Note: * - Offences recorded in Police divisions of Mongolian Railway and Airlines, and committed by Mongolian citizens in abroad have included.*

23.6. МАЛЫН ХУЛГАЙН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF THEFT OF CATTLE, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 294**	**1 070**	**1 169**	**1 376**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**181**	**173**	**228**	**264**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	32	37	36	62
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4	8	9	22
Завхан	*Zavkhan*	33	37	68	59
Увс	*Uvs*	91	69	79	77
Ховд	*Khovd*	21	22	36	44
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**315**	**239**	**294**	**321**
Архангай	*Arkhangai*	104	102	78	95
Баянхонгор	*Bayankhongor*	24	19	19	42
Булган	*Bulgan*	54	39	62	62
Орхон	*Orkhon*	11	5	10	9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	45	50	62	52
Хөвсгөл	*Khovsgol*	77	24	63	61
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**277**	**247**	**234**	**344**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	8	4	10	11
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	27	15	20	39
Дорноговь	*Dornogovi*	36	22	26	35
Дундговь	*Dundgovi*	37	30	21	31
Өмнөговь	*Omnogovi*	7	8	7	5
Сэлэнгэ	*Selenge*	63	69	50	56
Төв	*Tov*	99	99	100	167
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**450**	**370**	**358**	**370**
Дорнод	*Dornod*	128	69	83	111
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	77	29	27	38
Хэнтий	*Khentii*	245	272	248	221
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**70**	**38**	**53**	**76**
Бусад*	*Other**	1	3	2	1

Тайлбар: *- Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэст бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамааруулав.

*Note: * - Offences recorded in Police divisions of Mongolian Railway and Airlines, and committed by Mongolian citizens in abroad have included.*

23.7. НИЙГМИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF CRIMES AGAINST PUBLIC SECURITY, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 473**	**1 684**	**1 873**	**1 749**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**113**	**118**	**81**	**46**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	13	10	3	5
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	14	21	24	8
Завхан	*Zavkhan*	27	11	10	12
Увс	*Uvs*	33	51	35	17
Ховд	*Khovd*	26	25	9	4
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**113**	**146**	**111**	**106**
Архангай	*Arkhangai*	10	28	9	8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	36	50	32	20
Булган	*Bulgan*	9	8	11	7
Орхон	*Orkhon*	5	22	28	38
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	33	22	15	18
Хөвсгөл	*Khovsgol*	20	16	16	15
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**215**	**232**	**197**	**155**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	7	8	8	11
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	53	60	55	30
Дорноговь	*Dornogovi*	31	33	26	26
Дундговь	*Dundgovi*	22	19	18	12
Өмнөговь	*Omnogovi*	27	21	13	11
Сэлэнгэ	*Selenge*	43	64	45	43
Төв	*Tov*	32	27	32	22
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**137**	**166**	**180**	**152**
Дорнод	*Dornod*	69	63	33	35
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	9	16	26	26
Хэнтий	*Khentii*	59	87	121	91
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**889**	**999**	**1 290**	**1 277**
Бусад*	*Other**	6	23	14	13

Тайлбар: *- Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэст бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамааруулав.

*Note: * - Offences recorded in Police divisions of Mongolian Railway and Airlines, and committed by Mongolian citizens in abroad have included.*

23.8. ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, АШИГЛАЛТЫН ЖУРМЫН ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF CRIMES AGAINST THE RULES OF SAFETY OF TRAFFIC AND USE OF MOTOR VEHICLES, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 390**	**1 639**	**1 870**	**1 999**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**78**	**107**	**109**	**133**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	12	18	25	25
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	5	9	17	16
Завхан	*Zavkhan*	18	14	16	24
Увс	*Uvs*	22	30	22	23
Ховд	*Khovd*	21	36	29	45
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**161**	**218**	**245**	**292**
Архангай	*Arkhangai*	27	34	40	27
Баянхонгор	*Bayankhongor*	36	42	44	59
Булган	*Bulgan*	20	33	31	40
Орхон	*Orkhon*	26	53	38	51
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	30	37	55	60
Хөвсгөл	*Khovsgol*	22	19	37	55
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**286**	**277**	**380**	**375**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	9	5	7	15
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	26	34	27	54
Дорноговь	*Dornogovi*	36	45	70	47
Дундговь	*Dundgovi*	14	5	20	9
Өмнөговь	*Omnogovi*	34	32	61	73
Сэлэнгэ	*Selenge*	75	65	78	67
Төв	*Tov*	92	91	117	110
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**76**	**68**	**115**	**92**
Дорнод	*Dornod*	41	24	44	33
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	6	11	15	18
Хэнтий	*Khentii*	29	33	56	41
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**786**	**955**	**1 008**	**1 105**
Бусад*	*Other**	3	14	13	2

Тайлбар: *- Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэст бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамааруулав.

*Note: * - Offences recorded in Police divisions of Mongolian Railway and Airlines, and committed by Mongolian citizens in abroad have included.*

23.9. АЖ АХУЙН ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF ECONOMIC CRIMES, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**194**	**158**	**115**	**185**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**13**	**19**	**9**	**19**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1	2	1	10
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4	1	-	1
Завхан	*Zavkhan*	-	2	1	2
Увс	*Uvs*	1	9	3	5
Ховд	*Khovd*	7	5	4	1
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**13**	**6**	**9**	**7**
Архангай	*Arkhangai*	3	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	-	2	6	-
Булган	*Bulgan*	5	1	1	-
Орхон	*Orkhon*	3	2	-	1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1	1	2	1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1	-	-	5
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**99**	**78**	**51**	**45**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2	-	1	2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3	3	2	3
Дорноговь	*Dornogovi*	64	50	34	30
Дундговь	*Dundgovi*	1	1	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	24	18	6	3
Сэлэнгэ	*Selenge*	2	5	2	6
Төв	*Tov*	3	1	6	1
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**15**	**5**	**6**	**6**
Дорнод	*Dornod*	4	-	2	3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	10	5	4	3
Хэнтий	*Khentii*	1	-	-	-
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**31**	**39**	**32**	**93**
Бусад*	*Other**	23	11	8	15

Тайлбар: *- Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэст бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамааруулав.

*Note: * - Offences recorded in Police divisions of Mongolian Railway and Airlines, and committed by Mongolian citizens in abroad have included.*

23.10. 18 БА ТҮҮНЭЭС ДЭЭШ НАСНЫ 10000 ХҮНД НОГДОХ БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF OFFENCES PER 10000 POPULATION AGED 18 AND ABOVE, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
Дундаж	***Average***	**116**	**109**	**103**	**117**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дундаж	***Average***	**67**	**67**	**64**	**69**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	58	71	66	88
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	36	50	42	48
Завхан	*Zavkhan*	67	62	69	78
Увс	*Uvs*	91	88	83	70
Ховд	*Khovd*	75	59	56	55
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дундаж	***Average***	**65**	**69**	**66**	**72**
Архангай	*Arkhangai*	77	80	66	70
Баянхонгор	*Bayankhongor*	75	85	66	63
Булган	*Bulgan*	75	62	64	76
Орхон	*Orkhon*	60	84	80	89
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	50	61	65	75
Хөвсгөл	*Khovsgol*	63	51	59	61
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дундаж	***Average***	**118**	**107**	**99**	**110**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	186	128	123	163
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	98	96	86	98
Дорноговь	*Dornogovi*	157	138	137	145
Дундговь	*Dundgovi*	80	76	69	68
Өмнөговь	*Omnogovi*	96	94	93	99
Сэлэнгэ	*Selenge*	126	118	89	100
Төв	*Tov*	126	106	113	131
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дундаж	***Average***	**115**	**106**	**100**	**107**
Дорнод	*Dornod*	130	105	82	114
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	57	53	50	57
Хэнтий	*Khentii*	146	150	161	139
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**155**	**141**	**132**	**152**

Тайлбар: - Тухайн оны 18 ба түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд үндэслэн тооцов.
Note: - Estimated by mid-year population aged 18 and over in given year

23.11. ГЭМТ ХЭРЭГТ ХОЛБОГДСОН СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF OFFENDERS (SUSPECTS AND DEFENDANTS), by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчид *Number of offenders (suspects & defendants)*					
		2011			2012		
		Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	18 хүртэлх насны *Below age of 18*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	18 хүртэлх насны *Below age of 18*
БҮГД	***TOTAL***	**17 982**	**2 303**	**1 163**	**19 734**	**2 667**	**1 248**
	Баруун бүс			***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 433**	**108**	**93**	**1 627**	**112**	**83**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	360	31	27	500	23	18
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	146	5	3	205	11	16
Завхан	*Zavkhan*	239	20	11	330	23	14
Увс	*Uvs*	396	29	29	289	17	15
Ховд	*Khovd*	292	23	23	303	38	20
	Хангайн бүс			***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**2 492**	**246**	**245**	**2 656**	**255**	**201**
Архангай	*Arkhangai*	400	28	17	405	18	36
Баянхонгор	*Bayankhongor*	362	43	21	347	32	20
Булган	*Bulgan*	258	17	22	285	18	15
Орхон	*Orkhon*	442	79	53	547	106	52
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	478	40	48	549	42	42
Хөвсгөл	*Khovsgol*	552	39	84	523	39	36
	Төвийн бүс			***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**3 164**	**365**	**176**	**3 481**	**387**	**192**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	123	17	7	162	23	3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	569	95	45	639	87	54
Дорноговь	*Dornogovi*	588	75	53	611	75	35
Дундговь	*Dundgovi*	201	12	14	188	11	5
Өмнөговь	*Omnogovi*	313	35	18	339	37	21
Сэлэнгэ	*Selenge*	736	81	28	837	85	63
Төв	*Tov*	634	50	11	705	69	11
	Зүүн бүс			***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 238**	**98**	**74**	**1 264**	**109**	**63**
Дорнод	*Dornod*	434	30	25	568	53	25
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	188	9	12	207	10	5
Хэнтий	*Khentii*	616	59	37	489	46	33
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**9 483**	**1 443**	**568**	**10 529**	**1 755**	**686**
Бусад*	*Other**	172	43	7	177	49	23

Тайлбар: *- Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэст бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамааруулав.

*Note: * - Offences recorded in Police divisions of Mongolian Railway and Airlines, and committed by Mongolian citizens in abroad have included.*

23.12. ГЭМТ ХЭРГИЙН УЛМААС УЧИРСАН ХОХИРОЛ

CRIME CAUSED DAMAGE

тэрбум төг *bln.tog*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Учирсан хохирол – Бүгд	***Total amount of damage***	**49.2**	**33.4**	**35.9**	**53.3**
Үүнээс:	*Of which:*				
Төрийн өмчид учирсан	*Damage for state property*	13.6	8.8	10.0	9.6
Хувийн өмчид учирсан	*Damage for private property*	25.8	24.4	25.4	42.8
Нөхөн төлүүлсэн	***Amount of restituted damage***	**18.0**	**14.3**	**18.5**	**25.1**

23.13. ХОХИРОГЧ ИРГЭДИЙН ТОО

NUMBER OF VICTIMS

тоо *number*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**19 545**	**19 381**	**18 592**	**21 294**
Үүнээс:	*Of which:*				
Эмэгтэйчүүд	*Female*	6 312	7 097	6 856	7 977
18 хүртэлх насны хүүхэд	*Children aged below 18*	1 045	1 066	1 178	1 270

23.14. ХОХИРОГЧ ИРГЭДИЙН ТОО, нийгмийн байдлаар

NUMBER OF VICTIMS, by social status

тоо *number*

Нийгмийн байдал	*Social status*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**19 545**	**19 381**	**18 592**	**21 294**
Ажилчин, малчин	*Workers and herders*	10 757	8 573	8 556	10 229
Албан хаагч	*Clerks/ civil servants*	1 594	1 416	1 189	1 795
Оюутан, сурагч	*Students and pupils*	1 487	1 824	1 633	1 839
Ажилгүй иргэн	*Unemployed*	5 654	7 492	7 168	7 341
Бусад	*Other*	53	76	46	90

23.15. ХОХИРОГЧ ИРГЭДИЙН ТОО, насны бүлгээр

NUMBER OF VICTIMS, by age groups

тоо number

Насны бүлэг	*Age groups*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**19 545**	**19 381**	**18 592**	**21 294**
18 хүртэлх	*Below 18*	1 045	1 066	1 178	1 270
18-30	*18-30*	6 528	6 937	7 029	7 361
31-35	*31-35*	2 952	2 878	2 595	3 179
36 ба түүнээс дээш	*36 and over*	9 020	8 500	7 790	9 484

Эх үүсвэр: Засгийн Газрын тохируулагч агентлаг Цагдаагийн ерөнхий газрын мэдээлэл
Source: Report the General Police Department of Implementing agency Government

23.16. ШҮҮХЭЭР ЯЛ ШИЙТГҮҮЛСЭН ХҮНИЙ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF CONVICTED PERSONS BY COURT, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**7 513**	**7 292**	**8 210**	**8 324**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**670**	**582**	**664**	**681**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	100	79	132	131
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	63	80	118	130
Завхан	*Zavkhan*	119	81	63	123
Увс	*Uvs*	246	195	200	182
Ховд	*Khovd*	142	147	151	115
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 025**	**1 015**	**1 350**	**1 326**
Архангай	*Arkhangai*	131	130	204	208
Баянхонгор	*Bayankhongor*	165	188	199	190
Булган	*Bulgan*	133	102	164	167
Орхон	*Orkhon*	259	236	267	242
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	183	221	266	276
Хөвсгөл	*Khovsgol*	154	138	250	243
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 722**	**1 525**	**1 650**	**1 659**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	34	46	48	48
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	380	339	412	295
Дорноговь	*Dornogovi*	285	298	235	220
Дундговь	*Dundgovi*	104	78	83	106
Өмнөговь	*Omnogovi*	147	160	172	177
Сэлэнгэ	*Selenge*	540	389	409	472
Төв	*Tov*	232	215	291	341
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**507**	**470**	**602**	**545**
Дорнод	*Dornod*	166	157	162	160
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	117	122	102	99
Хэнтий	*Khentii*	224	191	338	286
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**3 589**	**3 700**	**3 944**	**4 113**

Эх үүсвэр: Улсын Дээд Шүүхийн мэдээлэл
Sourse: Report of the Supreme Court

23.17. ШҮҮХЭЭР ЯЛ ШИЙТГҮҮЛСЭН ХҮНИЙ ТОО

NUMBER OF CONVICTED PERSONS BY COURT

тоо *number*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**7 513**	**7 292**	**8 210**	**8 324**
Үүнээс:	*Of which:*				
Эмэгтэйчүүд	*Female*	656	612	724	726
18 хүртэлх насны хүүхэд	*Children aged below 18*	386	451	542	570

23.18. ШҮҮХЭЭР ЯЛ ШИЙТГҮҮЛСЭН ХҮНИЙ ТОО, боловсролын түвшнээр

NUMBER OF CONVICTED PERSONS BY COURT, by education level

тоо *number*

Боловсролын түвшин	*Education level*	2009	2010	2011	2012
Бүгд	***Total***	**7 513**	**7 292**	**8 210**	**8 324**
Дээд	*High/ Tertiary*	749	825	893	945
Техникийн болон мэргэжлийн	*Technical and vocational*	43	7	24	11
Тусгай мэргэжлийн дунд	*Specialized secondary*	509	195	241	268
Бүрэн дунд	*Secondary*	3 192	3 422	3 738	3 925
Суурь	*Basic*	1 361	1 206	1 508	1 459
Бага	*Primary*	1 081	1 080	1 164	1 153
Боловсролгүй	*Uneducated*	578	557	642	563

23.19. ШҮҮХЭЭР ЯЛ ШИЙТГҮҮЛСЭН ХҮНИЙ ТОО, насны бүлгээр

NUMBER OF CONVICTED PERSONS BY COURT, by age groups

тоо number

Насны бүлэг *Age groups*	2009	2010	2011	2012
Бүгд ***Total***	**7 513**	**7 292**	**8 210**	**8 324**
14-15	112	136	124	177
16-17	274	315	418	393
18-29	3 915	3 802	4 273	4 274
30-34	1 376	1 255	1 390	1 364
35+	1 836	1 784	2 005	2 116

Эх үүсвэр: Улсын дээд шүүхийн мэдээ
Sourse: Report of the Supreme Court

БАЙГАЛЬ ОРЧИН

Үндэсний статистикийн газрын дарга, Байгаль орчны сайдын (хуучин нэрээр) 2005 оны 138/306 тоот хамтарсан тушаал, Үндэсний статистикийн хорооны даргын 2008 оны 01/175 тоот тушаал болон Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2010 оны А-361 тоот тушаалаар байгаль орчны талаархи албан ёсны статистикийн мэдээллийг гаргах тайлангийн маягтыг батлан мөрдүүлж байна.

Монгол Улсын Газрын тухай хуулийн дагуу газрын нэгдмэл санг хөдөө аж ахуйн газар; хот, тосгон, бусад суурины газар; зам, шугам, сүлжээний газар; ойн сан бүхий газар; усны сан бүхий газар; тусгай хэрэгцээний газар гэж ангилдаг.

Цаг уурын олон жилийн дунджийг 1981-2010 оны дундаж үзүүлэлтээс тооцож мэдээллийг гаргав.

Тухайн жилд ахуйн зориулалтаар агнах, барих агнуурын амьтны тоо хэмжээний дээд хязгаарыг Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын тушаалаар жил бүр тогтоодог.

Агаар дахь хими, физикийн гаралтай түгээмэл бохирдуулагчийн хүлцэх хэм хэмжээг агаар дахь бохирдуулагч бодисын агууламжийн хүлцэх хэм хэмжээний стандартын дагуу тодорхойлдог байна.

Монгол Улсын Усны тухай хуулийн дагуу усны тооллогыг улсын хэмжээнд 4 жил тутамд холбогдох мэргэжлийн байгууллага явуулж, үр дүнг улсын мэдээллийн санд нэгтгэдэг бөгөөд уг тооллогыг 2003, 2007 болон 2011 онд явуулсан байна. Тооллого явуулах үед гол, горхи, булаг, шанд, рашаан, нуур, тойром нь усгүй болсон тохиолдолд ширгэсэнд тооцсон.

Онцгой байдлын ерөнхий газар харьяа нэгжүүдээсээ аюулт үзэгдэл, ослын мэдээг авч нэгтгэн Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг.

ENVIRONMENT

In accordance withajoint Order 138/306 issued by the Chairman of the National Statistical Office and the Minister of Environment (former name)in 2005, anOrder 01/175 adopted by the Chairman of the National Statistical Officein2008, and anOrder A-361 by the Minister of Environment and Tourism in 2010, official statistics on environment is collected andcompiled.

According to the Law of Mongolia on Land, the total land fund consists of agricultural land; land of cities, villages and other settlements; land underroads andnetworks; forest land; water resource land and land for special needs.

The multiyear average climate indicators are estimatedbased on mean indicators for1981-2010.

The maximum limit of hunting and catching animals for the domestic purpose is determined by the order of the Minister of Environment and Green Development on an annual basis.

The acceptable amount of the air pollutants is determined according to the standards for the acceptable amount of the chemicals and physical pollutants in the atmosphere.

According to the Law of Mongolia on Water, relevant professional organizations conduct a state water census every four years and all the results submitted to the state information database. The water census was conducted in 2003, 2007 and 2011. If rivers and lakes are dried out during the water census, they shall beconsidered as a "dried".

The National Emergency and Management Agency collects and compiles data on natural disasters and accidents from its branch offices and provides the collected data to the National Statistical Office.

БҮЛЭГ 24. БАЙГАЛЬ ОРЧИН

24.1 МОНГОЛ УЛСЫН ГАЗРЫН НЭГДМЭЛ САН, үндсэн ангиллаар

UNIFIED LAND TERRITORY OF MONGOLIA, by main types

мян.га *thous.hectares*

		2009	2010	2011	2012
Нийт талбайн хэмжээ	***Total area***	**156 411.6**	**156 411.6**	**156 411.6**	**156 411.6**
Хөдөө аж ахуйн газар	*Agricultural land*	115 586.2	115 525.8	115 490.8	115 399.9
Хот, тосгон, бусад суурины газар	*Land of cities, villages and other settlements*	543.8	620.6	667.3	702.0
Зам, шугам, сүлжээний газар	*Land under roads and networks*	383.6	407.1	429.2	435.3
Ойн сан бүхий газар	*Land with forest resources*	14 315.4	14 297.9	14 260.0	14 256.5
Усны сан бүхий газар	*Land with water resources*	665.5	682.8	686.8	686.8
Тусгай хэрэгцээний газар	*Land for special needs*	24 917.1	24 877.4	24 877.4	24 931.1

Эх үүсвэр: Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг, Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн газрын мэдээлэл
Source: *Implementing agency of Mongolian Government of Administration of Land Affairs, Geodesy and Cartography*

24.2 АГААРЫН ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ТЕМПЕРАТУР (C^{O}), аймгийн төв, нийслэлээр

ANNUAL AVERAGE TEMPERATURE (C^{o}), by aimag centers and the Capital

Аймгийн төв, нийслэл	*Aimags center and the Capital*	2009	2010	2011	2012
Баруун бүс	***Western region***				
Өлгий	*Olgii*	1.4	1.1	0.4	0.2
Алтай	*Altai*	-0.3	-1.0	-1.5	-1.6
Улиастай	*Uliastai*	-1.5	-2.3	-2.4	-2.3
Улаангом	*Ulaangom*	-3.3	-3.3	-2.5	-3.1
Ховд	*Khovd*	1.1	0.5	0.2	0.6
Хангайн бүс	***Khangai region***				
Цэцэрлэг	*Tsetserleg*	1.0	0.2	0.7	0.2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1.0	0.2	-0.2	-0.5
Булган	*Bulgan*	-0.5	-1.6	-1.8	-2.0
Эрдэнэт	*Erdenet*	0.6	-0.5	0.3	-0.7
Арвайхээр	*Arvaikheer*	2.0	1.0	1.3	0.7
Мөрөн	*Moron*	0.2	-0.4	-1.1	-1.1
Төвийн бүс	***Central region***				
Чойр	*Choir*	1.3	0.5	2.1	0.0
Сайншанд	*Sainshand*	5.0	4.1	1.5	4.1
Мандалговь	*Mandalgovi*	2.6	1.7	1.7	1.2
Даланзадгад	*Dalanzadgad*	6.2	5.5	4.7	4.4
Дархан	*Darkhan*	1.1	-0.1	0.7	-0.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1.7	-0.8	0.3	-0.1
Зуунмод	*Zuunmod*	-0.8	-1.4	-1.1	-2.3
Зүүн бүс	***Eastern region***				
Чойбалсан	*Choibalsan*	1.1	0.4	1.5	0.2
Баруун-Урт	*Baruun-Urt*	1.5	0.6	1.2	0.3
Өндөрхаан	*Ondorkhaan*	-0.5	-1.3	-0.1	-1.3
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	0.3	-0.3	-0.4	-1.1

Эх үүсвэр: Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам
Source: *Ministry of Environment and Green Development*

24.3 ОЙН САН БҮХИЙ ГАЗАР , бүс, аймаг, нийслэлээр, 2012

FOREST FUND AREA, by regions, aimags and the Capital city, in 2012

га *hectar*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital city*	БҮГД *TOTAL*	Үүнээс: *Of which:* Ой, загаар бүрхэгдсэн *Forest covered area*	Ой модыг нь огтолсон газар *Logged area*	Мод үржүүлгийн газар *Tree nursery*	Ой тэлэн ургах нөөц газар *Forest regeneration area*	Ойн сангийн бусад газар *Other aeas of forest care*
БҮГД	***TOTAL***	**14 256 535.3**	**12 100 926.5**	**142 224.9**	**45 553.2**	**755 126.8**	**1 212 703.9**
	Баруун бүс				***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 310 061.4**	**2 083 789.4**	**15 844.0**	**13 556.0**	**33 185.5**	**163 686.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	22 577.0	22 322.0	246.0	9.0	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 221 266.8	1 215 229.0	5 724.8	-	-	313.0
Завхан	*Zavkhan*	490 729.5	463 235.0	5 039.0	50.5	-	22 405.0
Увс	*Uvs*	110 217.5	72 519.9	4 512.1	95.0	33 090.5	-
Ховд	*Khovd*	465 270.6	310 483.5	322.1	13 401.5	95.0	140 968.5
	Хангайн бүс				***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 490 068.4**	**6 103 812.0**	**57 294.0**	**205.6**	**538 691.4**	**790 065.4**
Архангай	*Arkhangai*	1 082 621.0	847 490.0	2 764.0	-	-	232 367.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	330 670.8	298 858.5	4 220.0	3.3	-	27 589.0
Булган	*Bulgan*	1 905 010.6	1 428 665.7	7 887.0	45.3	468 412.7	-
Орхон	*Orkhon*	15 609.5	15 576.0		16.5	-	17.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	150 748.5	129 365.9	5 968.0	90.5	13 208.8	2 115.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	4 005 407.9	3 383 855.9	36 455.0	50.0	57 070.0	527 977.0
	Төвийн бүс				***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 113 260.2**	**2 807 151.5**	**25 382.0**	**28 980.4**	**71 121.3**	**180 625.0**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	71 985.4	71 392.7	415.0	177.7	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	158 432.0	115 464.8	-	30.2	-	42 937.0
Дундговь	*Dundgovi*	58 511.8	27 124.0	-	47.8	31 340.0	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	745 708.8	723 668.0	920.0	21 120.4	0.4	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 534 111.0	1 376 598.0	20 663.0	92.1	38 231.9	98 526.0
Төв	*Tov*	544 511.2	492 904.0	3 384.0	7 512.2	1 549.0	39 162.0
	Зүүн бүс				***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 269 809.7**	**1 042 039.4**	**43 692.9**	**1 024.1**	**111 974.5**	**71 078.8**
Дорнод	*Dornod*	137 034.0	61 117.3	42 143.2	1 000.0	32 773.5	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	81.8	27.4	42.3	12.1	-	-
Хэнтий	*Khentii*	1 132 693.9	980 894.7	1 507.4	12.0	79 201.0	71 078.8
	Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	73 335.7	64 134.3	12.0	1 787.2	154.0	7 248.2

Эх үүсвэр: Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг, Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн газрын мэдээлэл
Source: Implementing agency of Mongolian Government of Administration of Land Affairs, Geodesy and Cartography

24.4 ХУР ТУНАДАСТАЙ ӨДРИЙН ТОО, ХУР ТУНАДАСНЫ НИЙЛБЭР, аймгийн төв, нийслэлээр

NUMBER OF RAINY DAYS AND PRECIPITATION, by aimag centers and the Capital

Аймгийн төв, нийслэл	*Aimags center and the Capital*	2009		2010		2011		2012	
		Өдрийн тоо *Days*	Тунадас /мм/ *Precipitation /mm/*	Өдрийн тоо *Days*	Тунадас /мм/ *Precipitation /mm/*	Өдрийн тоо *Days*	Тунадас /мм/ *Precipitation /mm/*	Өдрийн тоо *Days*	Тунадас /мм/ *Precipitation /mm/*
Баруун бүс	***Western region***								
Өлгий	*Olgii*	99	84.1	101	96.6	83	84.3	104	153.0
Алтай	*Altai*	73	103.8	96	203.1	91	206.7	103	173.4
Улиастай	*Uliastai*	121	152.5	156	228.1	140	214.6	149	156.5
Улаангом	*Ulaangom*	103	118.4	115	146.1	109	73.4	107	166.3
Ховд	*Khovd*	57	101.1	48	167.2	74	129.3	90	159.9
Хангайн бүс	***Khangai region***								
Цэцэрлэг	*Tsetserleg*	143	310.6	142	323.9	152	366.9	189	330.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	46	126.8	76	167.1	68	263.6	80	182.3
Булган	*Bulgan*	104	244.0	138	320.8	122	298.0	154	318.7
Эрдэнэт	*Erdenet*	111	339.4	155	309.3	133	317.9	193	559.5
Арвайхээр	*Arvaikheer*	80	175.0	119	190.5	104	295.3	111	325.5
Мөрөн	*Moron*	115	293.5	117	235.2	118	205.9	137	260.4
Төвийн бүс	***Central region***								
Чойр	*Choir*	71	91.4	78	86.6	72	197.2	82	135.6
Сайншанд	*Sainshand*	63	140.7	84	87.5	53	108.0	77	151.2
Мандалговь	*Mandalgovi*	66	84.6	99	90.4	92	106.2	90	175.6
Даланзадгад	*Dalanzadgad*	68	47.8	110	159.3	95	131.2	109	186.6
Дархан	*Darkhan*	121	338.9	124	305.9	118	390.8	157	394.1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	109	209.9	112	217.8	103	309.1	160	273.2
Зуунмод	*Zuunmod*	132	261.0	164	248.7	137	269.0	184	308.4
Зүүн бүс	***Eastern region***								
Чойбалсан	*Choibalsan*	109	213.7	119	256.4	107	157.9	149	261.0
Баруун-Урт	*Baruun-Urt*	89	129.0	107	167.3	97	243.2	138	311.9
Өндөрхаан	*Ondorkhaan*	87	296.8	91	227.2	96	306.5	111	319.1
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***								
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	127	274.1	152	236.0	136	259.8	182	287.4

Эх үүсвэр: Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам
Source: Ministry of Environment and Green Development

24.5 ЦАГ УУРЫН ОЛОН ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ҮЗҮҮЛЭЛТ, аймгийн төв, нийслэлээр

MULTIYEAR AVERAGE OF CLIMATE, by aimag centers and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Олон жилийн дундаж *Multiyear averages*		
		Тунадас, мм *Precipitation, mm*	Температур C^0 *Temperature* C^0	
			1-р сар *January*	7-р сар *July*
Баруун бүс	***Western region***			
Өлгий	*Olgii*	127.2	-16.8	17.3
Алтай	*Altai*	178.4	-17.6	15.1
Улиастай	*Uliastai*	219.8	-22.4	16.5
Улаангом	*Ulaangom*	154.6	-31.4	19.7
Ховд	*Khovd*	135.6	-23.4	19.7
Хангайн бүс	***Khangai region***			
Цэцэрлэг	*Tsetserleg*	327.3	-14.9	15.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	188.9	-18.2	17.6
Булган	*Bulgan*	333.3	-20.6	16.9
Эрдэнэт	*Erdenet*	359.2	-16.6	16.8
Арвайхээр	*Arvaikheer*	224.3	-14.3	16.9
Мөрөн	*Moron*	238.4	-22.2	17.8
Төвийн бүс	***Central region***			
Чойр	*Choir*	166.0	-20.3	20.1
Сайншанд	*Sainshand*	112.4	-17.8	23.8
Мандалговь	*Mandalgovi*	139.0	-17.3	20.2
Даланзадгад	*Dalanzadgad*	120.8	-13.9	22.5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	283.8	-22.6	20.1
Зуунмод	*Zuunmod*	275.5	-20.0	16.9
Зүүн бүс	***Eastern region***			
Чойбалсан	*Choibalsan*	232.0	-20.4	21.0
Баруун-Урт	*Baruun-Urt*	199.3	-21.2	20.8
Өндөрхаан	*Ondorkhaan*	235.5	-23.6	19.7
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	269.2	-21.5	18.3

Эх үүсвэр: Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг, Цаг уур орчны шинжилгээний газрын мэдээлэл
Source: Implementing agency of Mongolian Government of Meteorology and Enviromental monitoring

24.6 ОЙН ТҮЙМРИЙН ТОО, давхардсан тоогоор, бүс, аймаг, нийслэлээр

FOREST FIRES, duplicated number, region, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**91**	**54**	**91**	**105**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**5**	**2**	**8**	**12**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1	-	2	1
Завхан	*Zavkhan*	1	-	5	6
Увс	*Uvs*	3	2	1	3
Ховд	*Khovd*	-	-	-	2
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**36**	**22**	**31**	**65**
Архангай	*Arkhangai*	4	1	5	8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1	-	-	
Булган	*Bulgan*	20	12	10	22
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	1	1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	11	9	15	34
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**40**	**30**	**36**	**17**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1	2	1	2
Сэлэнгэ	*Selenge*	37	16	24	10
Төв	*Tov*	2	12	11	5
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**6**	**–**	**12**	**11**
Дорнод	*Dornod*	4	-	2	4
Хэнтий	*Khentii*	2	-	10	7
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	4	-	4	-

Эх үүсвэр: Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам
Source: *Ministry of Environment and Green Development*

24.7 ОЙГООС БЭЛТГЭСЭН МОДНЫ ХЭМЖЭЭ, бүс, аймаг, нийслэлээр

FOREST HARVEST VOLUME, by region, aimags and the Capital

мян.м3 *thous.m3*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**571.6**	**687.5**	**698.9**	**771.6**
	Баруун бүс		***Western region***		
Дүн	***Subtotal***	**153.4**	**57.9**	**119.6**	**113.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	5.4	8.2	8.5	9.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	0.5	1.7	3.6	3.5
Завхан	*Zavkhan*	108.0	16.8	73.1	60.7
Увс	*Uvs*	39.5	29.8	34.3	37.9
Ховд	*Khovd*	-	1.4	0.2	2.5
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**306.2**	**407.9**	**402.3**	**384.2**
Архангай	*Arkhangai*	66.5	98.4	112.9	92.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	0.1	-	0.1	-
Булган	*Bulgan*	74.7	84.0	79.9	89.6
Орхон	*Orkhon*	-	1.2	3.0	3.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	19.3	22.8	30.2	24.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	145.6	201.5	176.2	174.4
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**65.2**	**174.0**	**131.8**	**203.2**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	4.0	6.6	8.1	7.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	-	0.8	-	
Сэлэнгэ	*Selenge*	16.2	133.5	91.2	163.1
Төв	*Tov*	45.0	33.1	32.5	33.1
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Дүн	***Subtotal***	**44.5**	**43.8**	**38.8**	**70.7**
Дорнод	*Dornod*	15.5	16.8	20.4	23.2
Хэнтий	*Khentii*	29.0	27.0	18.4	47.5
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**2.3**	**3.9**	**6.4**	**–**

24.8 БАЙГАЛИЙН БАЯЛГИЙГ ХАМГААЛАХ, НӨХӨН СЭРГЭЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНД ЗАРЦУУЛСАН ХӨРӨНГИЙН ХЭМЖЭЭ

CAPITAL INVESTMENT FOR PROTECTION AND REHABILITATION OF NATURAL RESOURCES

сая төг *mln.tog*

Арга хэмжээ	*Types of activities*	2009	2010	2011	2012
БҮГД	***TOTAL***	**7 700.3**	**11 672.1**	**15 497.8**	**22 630.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
Байгаль орчны төвлөрсөн арга хэмжээнд	*Protection of nature*	701.6	881.5	2 159.4	287.9
Байгаль хамгаалах сан	*Environment protection fund*	259.1	686.1	1 234.2	5 190.3
Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалтад	*Protection of special protected areas*	1 898.1	2 131.6	2 738.2	4 219.0
Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээнд	*Reforestation, forestry activities*	2 291.4	4 981.7	4 992.3	5 790.6
Газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд	*Land protection and rehabilitation*	-	899.5	886.0	230.0
Байгаль орчны алба, байгаль хамгаалагчдын үйл ажиллагаанд	*Actions of environment protection and environmental inspector*	2 550.1	2 091.7	3 487.7	6 912.2

Эх үүсвэр: Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам
Source: *Ministry of Environment and Green Development*

24.9 АХУЙН ЗОРИУЛАЛТААР 2012 ОНД АГНАХ, БАРИХ АГНУУРЫН АМЬТДЫН ТОО ХЭМЖЭЭНИЙ ДЭЭД ХЯЗГААР, ангийн нэрээр, бүс, аймаг, нийслэлээр

MAXIMIUM LIMIT OF WILD ANIMAL HUNTING FOR DOMESTIC PURPOSES, in 2012, by region, aimags and the Capital, by hunting animals

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Бор гөрөөс *Roebuck*	Зэрлэг гахай *Wild pig*	Цагаан зээр *White-tailed gazelle*	Загас *Fish*	Хар хур *Black grouse*	Нургийн сойр *Western capercaillie*	Шивэр хөтөү *Hazal grouse*	Дагуурын ятуу *Partridge*
БҮГД	***TOTAL***	**235**	**248**	**550**	**14 270**	**10**	**10**	**20**	**30**
	Баруун бүс					***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**22**	**36**	**–**	**5 680**	**–**	**–**	**–**	**–**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	-	-	-	500	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	17	11	-	180	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	5	25	-	5 000	-	-	-	-
	Хангайн бүс					***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**45**	**62**	**–**	**2 720**	**–**	**–**	**–**	**–**
Архангай	*Arkhangai*	25	9	-	270	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	-	13	-	750	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	20	40	-	1 700	-	-	-	-
	Төвийн бүс					***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**88**	**75**	**200**	**5 320**	**–**	**–**	**–**	**–**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	-	200	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	200	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	70	50	-	5 000	-	-	-	-
Төв	*Tov*	18	25	-	120	-	-	-	-
	Зүүн бүс					***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**80**	**75**	**350**	**350**	**10**	**10**	**20**	**30**
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	200	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	80	75	150	350	10	10	20	30
	Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**–**	**–**	**–**	**200**	**–**	**–**	**–**	**–**

Эх үүсвэр: Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам
Source: *Ministry of Environment and Green Development*

24.10 ХОХИРОЛ УЧИРСАН ТАЛБАЙ

LAND DEGRADATION

мян.га *thous.hectares*

		2009	2010	2011	2012
ХОХИРОЛ УЧИРСАН НИЙТ ТАЛБАЙ	***TOTAL LAND DEGRADATION***	**11 167.6**	**7 364.5**	**9 233.1**	**8 370.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
Тариалангийн газар	*Cultivated area*	250.5	184.5	52.9	44.7
Бэлчээр ба бусад өвслөг ургамалт газар	*Pasture and other wood land*	10 015.4	6 775.3	8 870.1	7 876.5
Хот, тосгон, бусад суурины газар	*Cities, villages and other settlements*	13.3	8.5	5.7	6.5
Ойн сан бүхий газар	*Forest resourses land*	834.2	375.7	293.1	432.2
Усны сан бүхий газар	*Water resourses land*	8.5	0.9	0.2	0.2
Ухагдаж эвдэрсэн газар	*Digged and damaged land*	45.7	19.4	11.1	9.9
Үүнээс:	*Of which:*				
Геологийн эрэл, хайгуулын ажлаас	*Due to geology exploration and prospecting*	2.7	1.9	0.4	0.7
Ашигт малтмалын олборлолтоос	*Due to mineral resourses exploration*	16.9	16.1	9.5	8.0
Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын үйл ажиллагаанаас	*Due to defence and security operation*	25.3	0.3	0.3	0.2
Барилга, инженерийн шугам, сүлжээ барих, засвар үйлчилгээний ажлаас	*Due to construction of buildings, cable, network, maintenance repair*	0.1	0.1	0.1	0.1
Зам, тээвэр, холбооны барилга, засвар, үйлчилгээний улмаас	*Due to construction and repair of roads, transportation and communication*	0.6	1.0	0.8	0.8

Эх үүсвэр: Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг, Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн газрын мэдээлэл
Source: *Implementing agency of Mongolian Government of Administration of Land Affairs, Geodesy and Cartography*

24.11 ГАДАРГЫН УС*, бүс, аймаг, нийслэлээр, тооллого явагдсан оноор

SURFACE WATER, by region, aimags and the Capital, census by years*

тоо *numbers*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Гол горхи *Rivers*				Булаг шанд *Springs*				Рашаан *Mineral water*			Нуур, тойром *Lakes*			
		2007**		2011**		2007		2011		2007		2011	2007**		2011**	
		Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried out*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried out*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried out*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried out*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried out*	Нийт *Total*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried out*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried out*
БҮГД	***TOTAL***	**5 128**	**852**	**6 646**	**607**	**9 306**	**2 277**	**10 557**	**1 587**	**429**	**60**	**265**	**3 747**	**1 181**	**3 613**	**486**
						Баруун бүс							***Western region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 253**	**118**	**1 364**	**59**	**3 203**	**413**	**3 096**	**140**	**109**	**26**	**85**	**1 727**	**238**	**814**	**24**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	303	11	370	-	831	253	516	59	24	-	25	1 275	179	369	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	238	9	334	16	858	31	980	48	2	-	2	89	3	108	8
Завхан	*Zavkhan*	297	66	249	8	535	53	534	7	30	-	7	123	19	108	5
Увс	*Uvs*	177	2	173	2	462	44	497	24	28	1	26	113	29	108	11
Ховд	*Khovd*	238	30	238	33	517	32	569	2	25	25	25	127	8	121	-
						Хангайн бүс							***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**2 260**	**358**	**3 132**	**350**	**2 974**	**597**	**4 215**	**826**	**196**	**10**	**73**	**854**	**148**	**678**	**91**
Архангай	*Arkhangai*	601	200	850	194	482	149	838	202	40	2	15	176	52	214	28
Баянхонгор	*Bayankhongor*	163	-	309	14	432	17	709	60	15	-	15	73	4	66	2
Булган	*Bulgan*	469	82	488	52	620	242	631	206	59	3	9	106	32	110	27
Орхон	*Orkhon*	11	7	10	1	24	18	30	5	3	1	1	3	1	4	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	236	69	248	14	537	171	909	183	34	4	23	122	59	98	27
Хөвсгөл	*Khovsgol*	780	-	1,227	75	879	-	1,098	170	45	-	10	374	-	186	7
						Төвийн бүс							***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 173**	**159**	**1 124**	**61**	**1 722**	**443**	**1 679**	**160**	**62**	**9**	**53**	**308**	**146**	**291**	**35**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1	-	7	2	6	-	15	-	3	2	2	13	3	6	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	26	4	26	1	31	1	31	2	-	-	2	3	3	2	-
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	1	-	363	27	286	-	4	-	15	6	-	4	2
Дундговь	*Dundgovi*	1	-	1	-	152	5	139	12	3	-	12	2	1	6	5
Өмнөговь	*Omnogovi*	3	-	1	1	581	217	556	57	1	-	5	2	2	5	1
Сэлэнгэ	*Selenge*	616	57	619	15	217	62	257	56	26	6	5	46	8	44	13
Төв	*Tov*	526	98	469	42	372	131	395	33	25	1	12	236	129	224	14
						Зүүн бүс							***Eastern region***			
Дүн	***Subtotal***	**447**	**209**	**1 062**	**117**	**1 330**	**798**	**1 529**	**423**	**44**	**8**	**49**	**859**	**649**	**1 829**	**332**
Дорнод	*Dornod*	156	71	126	19	354	188	374	48	28	7	11	515	426	426	200
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	36	8	70	5	365	171	309	16	7	-	15	56	28	157	6
Хэнтий	*Khentii*	255	130	866	93	611	439	846	359	9	1	23	288	195	1,246	126
						Улаанбаатар							***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**51**	**8**	**20**	**20**	**77**	**26**	**38**	**38**	**18**	**7**	**5**	**2**	**–**	**4**	**4**

Тайлбар: * Усны газар, Гадаргын усны тооллогын тайлан

** Хэд хэдэн аймгийн нутаг дамжин урсдаг гол болон хэд хэдэн аймгийн нутаг дэвсгэрт оршиж буй нуурыг тухайн аймагт нь давхардуулан тоолсон.

*Note: * Water Authority, Surface Water Census Report*

*** Some rivers and lakes are passed some aimags, and are included in local numbers of rivers and lakes of aimags.*

24.12 ТОХИОЛДСОН ГАМШИГТ ҮЗЭГДЭЛ, УЧИРСАН ХОХИРОЛ

DISASTERS AND DAMAGES

Тохиолдсон гамшигт үзэгдэл	*Disasters and damages*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2009	2010	2011	2012
Гамшигт үзэгдлийн тохиолдлын тоо	***Total number of occurred disasters***	**тоо**	***number***	**2 468**	**2 976**	**3 548**	**4 040**
Ой, хээрийн түймэр	*Forest and field fires*	тоо	*number*	120	104	161	229
Шатсан ой, хээр	*Burnt forests and fields*	сая га	*mln. hectares*	0.4	1.0	2.1	5.0
Объектын түймэр	*Fires on possessions*	тоо	*number*	2 165	2 541	3 063	3 501
Хүчтэй цасан болон шороон шуурга	*Strong dust and snow storm*	тоо	*number*	15	32	15	26
Аадар бороо, үерийн аюул	*Heavy rain and flood*	тоо	*number*	10	14	18	34
Хорогдсон, устгасан мал, амьтан	*Livestock deaths*	мян.толгой	*thous.heads*	468.6	9 735.5	165.5	13.0
Гамшгийн улмаас нас барсан хүн	*Mortality caused by disasters*	тоо	*number*	248	223	213	237
Гамшгийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ	*Damages caused by disasters*	тэрбум төг	*bln.tog*	9.8	534.8	9.6	94.5

Эх үүсвэр: Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг, Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээлэл
Source: Implementing agency of Mongolian Government of Data of The National Emergency Management Agency

24.13 АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСЫН ЖИЛИЙН ДУНДАЖ АГУУЛАМЖ, аймгийн төв, нийслэлээр, 2012

ANNUAL AVERAGE CONCENTRATION OF POLLUTANTS IN AIR, by aimag centers and the Capital, in 2012

мг/м^3 *mg/m^3*

Аймгийн төв, нийслэл	*Aimags center and the capital*	Хүхэрлэг хий SO_2 *Sulphur dioxide SO_2*	Азотын давхар исэл NO_2 *Nitrogen dioxide NO_2*
	Баруун бүс	***Western region***	
Өлгий	*Olgii*	0.011	0.029
Алтай	*Altai*	0.005	0.013
Улиастай	*Uliastai*	0.004	0.013
Улаангом	*Ulaangom*	0.003	0.030
Ховд	*Khovd*	0.009	0.028
	Хангайн бүс	***Khangai region***	
Цэцэрлэг	*Tsetserleg*	0.011	0.022
Баянхонгор	*Bayankhongor*	0.015	0.030
Булган	*Bulgan*	0.012	0.016
Эрдэнэт	*Erdenet*	0.004	0.047
Арвайхээр	*Arvaikheer*	0.009	0.018
Мөрөн	*Moron*	0.007	0.041
	Төвийн бүс	***Central region***	
Дархан	*Darkhan*	0.012	0.031
Сайншанд	*Sainshand*	0.007	0.029
Мандалговь	*Mandalgovi*	0.005	0.011
Даланзадгад	*Dalanzadgad*	0.009	0.033
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	0.003	0.017
Зуунмод	*Zuunmod*	0.003	0.006
	Зүүн бүс	***Eastern region***	
Чойбалсан	*Choibalsan*	0.010	0.018
Баруун-Урт	*Baruun-Urt*	0.006	0.018
Өндөрхаан	*Ondorkhaan*	0.005	0.014
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	0.029	0.052

Эх үүсвэр: Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам
Source: Ministry of Environment and Green Development

24.14 УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСЫН ХОНОГИЙН ДУНДАЖ АГУУЛАМЖ

DAILY AVERAGE CONCENTRATION OF POLLUTANTS IN AIR OF ULAANBAATAR

мг/м³ *mg/m³*

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт	*Indicators of air pollution*	2012 I	2012 II-IV	2012 V-VII	2012 VIII-X	2012 XI-XII
Хүхэрлэг хий (SO_2)	*Sulphur dioxide (SO_2)*	0.100	0.042	0.007	0.008	0.053
Азотын давхар исэл (NO_2)	*Nitrogen dioxide (NO_2)*	0.064	0.041	0.037	0.049	0.081
Нүүрстөрөгчийн давхар исэл (CO_2)	*Carbon dioxide (CO_2)*	2.496	1.497	0.681	0.678	1.407
Тоос (PM_{10})	*Particulate matter (PM_{10})*	0.836	0.304	0.172	0.143	0.396

24.15 АГААРЫН ЧАНАРЫН СТАНДАРТ ДАХЬ ХҮЛЦЭХ ХЭМ ХЭМЖЭЭ

MAXIMUM ALLOWABLE CONCENTRATION OF AIR QUALITY STANDARD

мг/м³ *mg/m³*

Химийн нэгдлүүд	*Chemical combinations*	Хоногийн дундаж *Daily average*	Нэг удаагийн хэмжилт *Once upon max*
Хүхэрлэг хий (SO_2)	*Sulphur dioxide (SO_2)*	0.020	0.500
Азотын давхар исэл (NO_2)	*Nitrogen dioxide (NO_2)*	0.040	0.085
Нүүрстөрөгчийн давхар исэл (CO_2)	*Carbon dioxide (CO_2)*	10.0	60.0
Тоос (PM_{10})	*Particulate matter (PM_{10})*	0.100	0.500

Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулагч бодисын жилийн дундаж агууламж, станцын байршлаар, 2012 он, мг/м³
Annual average concentrations of pollutants in air of Ulaanbaatar city, by location of station, in 2012, mg/m³

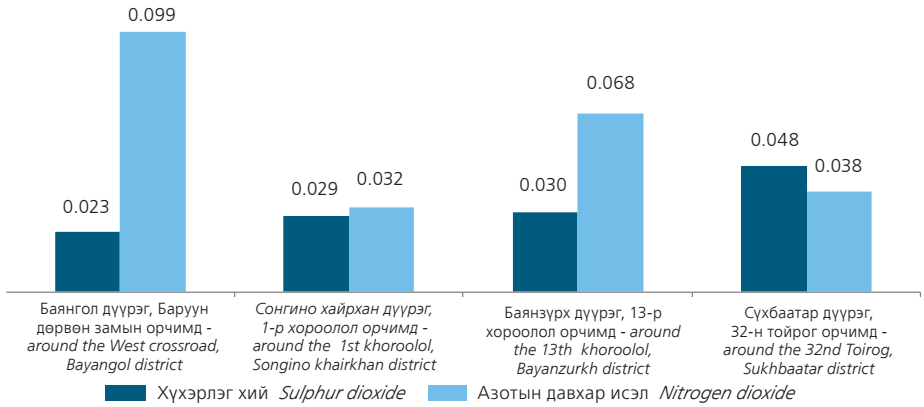

Зарим аймгийн төвийн агаар дахь бохирдуулагч бодисын жилийн дундаж агууламж, 2012 он, мг/м³
Annual average concentrations of pollutants in air of some aimag centers, in 2012, mg/m³

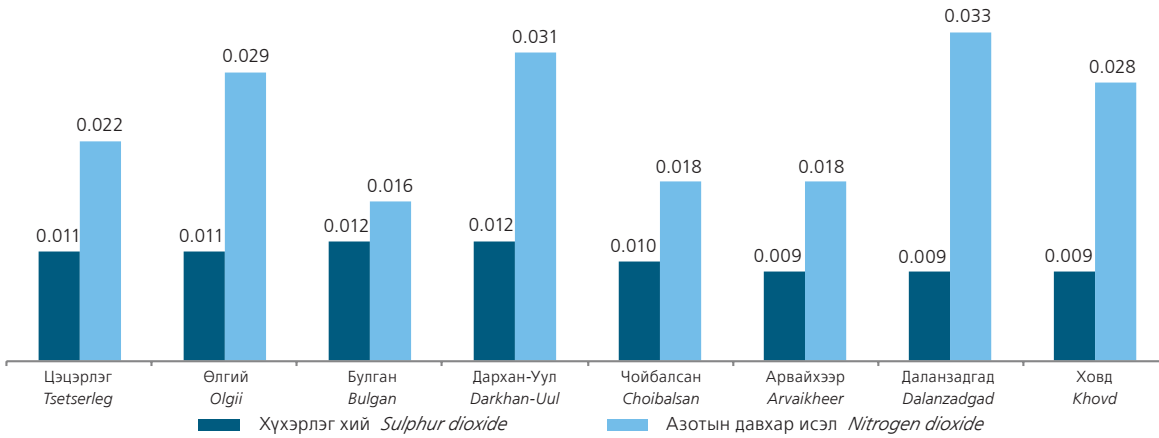

БҮТЭЭМЖ

Бүтээмж нь улс оронд бий болсон үйлдвэрлэл, үйлчилгээний үр ашгийн үзүүлэлт бөгөөд нэгж зардалд ногдох бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг тодорхойлох хэмжигдэхүүн юм. Бүтээмжийг үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулахад зарцуулсан зардлын 1000 төгрөгт ногдох шинээр бий болсон бүтээгдэхүүн буюу нэмэгдэл өртгийн хэмжээгээр тодорхойлно. Улсын түвшинд бүтээмжийг ДНБ-ээр, салбарын түвшинд нэмэгдэл өртгөөр тооцно.

Нийт бүтээмжийг 1000 төгрөгт ногдох нэмэгдэл өртгийг завсрын хэрэглээ, хөдөлмөрийн зардал (цалин), үндсэн капитал (үндсэн хөрөнгийн элэгдэл)-ын нийлбэрт харьцуулж тооцно.

Үндсэн хүчин зүйлсийн бүтээмжийг 1000 төгрөгт ногдох нэмэгдэл өртгийн хэмжээг хөдөлмөр, капиталд зарцуулсан зардлын нийлбэр буюу ажиллагчдын цалин, үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн нийлбэр дүнд харьцуулна.

Хөдөлмөрийн бүтээмжийг нэмэгдэл өртгийн хэмжээ, ажиллагчдын жилийн дундаж тооны харьцаагаар тодорхойлно.

Үндсэн капиталын бүтээмжийг 1000 төгрөгт ногдох үйлдвэрлэлд ашигласан нэгж капиталаар бүтээгдсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний хэмжээ буюу үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын түвшинг илэрхийлэх ба нэмэгдэл өртгийн хэмжээ, үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн харьцаа байна.

Үндсэн түүхий эд, материалын бүтээмжийг 1000 төгрөгт ногдох нэмэгдэл өртөг, үйлдвэрлэлд зарцуулсан үндсэн түүхий эд, материалын зардлын харьцаагаар тодорхойлно.

Эрчим хүчний бүтээмжийг 1000 төгрөгт ногдох нэмэгдэл өртгийн хэмжээг эрчим хүчний зардалд харьцуулж тооцно.

PRODUCTIVITY

The productivity *is an indicator of production and service efficiency of the country. It is a measure of output of production and services per unit of input. The productivity is measured by the value added per 1000 togrog and expenditures spent on production and services. At the national level productivity is defined by the GDP and at sector level by the value added.*

The total productivity *is calculated by the ratio of the value added and the sum of the intermediate consumption, labor (payment) and fixed capital (consumption of fixed capital), multiplied by 1000.*

The total factor productivity *determines the efficiency of the labor and capital utilization in production process. The main factor productivity is calculated by the ratio of value added and the sum of the labor and capital expenditure or the payment and consumption of fixed capital, multiplied by 1000.*

The labor productivity *determines the labor efficiency which is one of the total factors of production. The labor productivity is calculated by the ratio of value added and annual average of employees.*

The fixed capital productivity *determines the amount of production and services created by the capital unit in the production or fixed capital utilization rate. It is defined by the ratio of value added and consumption of fixed capital.*

The main raw material productivity *is determined by the ratio of value added and the main raw material expenditure for the production, multiplied by 1000.*

The electricity productivity *is determined by the ratio of value added and the electricity costs, multiplied by 1000.*

25.1 НИЙТ БҮТЭЭМЖ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр

TOTAL PRODUCTIVITY, by divisions of economic activities, at current prices*

төг *tog*

Салбар	*Division*	2009	2010	2011	2012*
Улсын түвшинд	***National level***	**605**	**696**	**646**	**625**
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry and fishing*	665	677	678	678
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	945	1 254	855	843
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	378	435	368	363
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	479	543	448	444
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	377	446	434	440
Барилга	*Construction*	127	185	158	153
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	1 163	1 203	1 467	1 338
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	614	564	501	499
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	439	413	449	438
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	719	785	1 076	1 056
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	488	556	603	600

25.2 ҮНДСЭН ХҮЧИН ЗҮЙЛИЙН БҮТЭЭМЖ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр

TOTAL FACTOR PRODUCTIVITY, by divisions of economic activities, at current prices

төг *tog*

Салбар	*Division*	2009	2010	2011	2012*
Улсын түвшинд	***National level***	**1 748**	**2 094**	**2 273**	**2 042**
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	3 845	5 357	5 486	4 989
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	2 271	2 713	2 919	2 821
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	1 145	1 206	1 050	954
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	996	1 147	1 134	1 146
Барилга	*Construction*	1 413	2 186	2 891	2 805
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	4 542	4 820	5 833	5 262
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	3 173	2 816	2 705	2 622
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	1 779	1 826	2 142	2 044
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	2 792	2 705	3 455	3 260
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	1 053	1 269	1 345	1 304

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * Preliminary estimations*

25.3 ХӨДӨЛМӨРИЙН БҮТЭЭМЖ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр

LABOR PRODUCTIVITY, by divisions of economic activities, at 2005 constant prices

мян.төг *thous.tog*

Салбар	*Division*	2009	2010	2011	2012*
Улсын түвшинд	***National level***	**3 714.4**	**3 867.1**	**4 567.5**	**5 092.6**
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry and fishing*	2 283.1	1 916.3	1 916.8	2 248.3
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	20 445.4	21 600.5	19 966.9	18 765.8
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	3 734.7	3 837.7	4 123.5	4 518.2
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	10 065.4	7 756.7	8 531.6	8 447.2
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	2 843.0	2 136.1	2 867.6	3 445.2
Барилга	*Construction*	1 043.0	1 235.2	1 622.2	1 846.0
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	1 735.3	2 651.1	3 588.4	4 166.1
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	6 691.8	6 421.2	7 040.0	9 171.7
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	1 058.5	840.3	1 534.5	2 126.6
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	16 614.7	12 437.1	14 577.0	17 291.4
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	1 675.2	2 036.9	2 360.9	2 701.8

25.4 ҮНДСЭН КАПИТАЛЫН БҮТЭЭМЖ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр

FIXED CAPITAL PRODUCTIVITY, by divisions of economic activities, at current prices

төг *tog*

Салбар	*Division*	2009	2010	2011	2012*
Улсын түвшинд	***National level***	**13 063**	**16 113**	**18 178**	**17 624**
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	9 829	14 084	14 986	13 926
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	8 482	11 854	12 462	12 284
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	2 795	2 946	3 009	2 153
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	3 555	3 454	4 257	4 447
Барилга	*Construction*	5 622	10 479	13 946	13 530
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	17 725	23 126	31 694	29 900
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	18 342	15 555	14 543	12 660
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	7 021	8 374	15 034	14 110
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	6 934	6 895	9 942	9 506
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	36 215	25 153	28 193	31 773

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * Preliminary estimations*

25.5 ҮНДСЭН ТҮҮХИЙ ЭД, МАТЕРИАЛЫН БҮТЭЭМЖ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр

MAIN RAW MATERIALS PRODUCTIVITY, by divisions of economic activities, at current prices

төг *tog*

Салбар	*Division*	2009	2010	2011	2012*
Улсын түвшинд	***National level***	**2 165**	**2 356**	**2 186**	**2 205**
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry and fishing*	5 780	7 420	7 384	8 777
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	3 175	3 394	3 023	3 028
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	598	672	574	569
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	5 210	4 434	3 824	4 058
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	4 438	3 640	4 044	4 112
Барилга	*Construction*	175	243	231	225
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	9 022	16 442	19 603	17 949
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	3 587	2 764	2 125	2 128
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	1 024	764	709	696
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	2 446	2 663	4 642	4 639
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	3 671	3 349	5 631	6 685

25.6 ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ БҮТЭЭМЖ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны үнээр

ELECTRICITY PRODUCTIVITY, by divisions of economic activities, at current prices

төг *tog*

Салбар	*Division*	2009	2010	2011	2012*
Улсын түвшинд	***National level***	**16 356**	**23 545**	**25 525**	**24 564**
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	*Agriculture, forestry and fishing*	64 128	82 457	83 684	83 646
Уул уурхай, олборлолт	*Mining and quarrying*	15 660	23 500	24 763	24 809
Боловсруулах үйлдвэрлэл	*Manufacturing*	10 702	15 317	16 610	16 479
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	*Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	8 654	22 856	27 014	28 664
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	*Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	3 476	3 149	3 906	3 972
Барилга	*Construction*	10 274	37 140	41 481	40 338
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	29 662	65 321	74 031	67 785
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	*Transportation and storage*	45 514	71 727	71 772	71 872
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	*Accommodation and food service activities*	7 092	8 114	11 796	11 579
Мэдээлэл, холбоо	*Information and communication*	38 888	55 899	67 612	67 573
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	*Other service activities*	7 323	10 536	11 574	11 379

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * Preliminary estimations*

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН РЕГИСТРИЙН САН

Бизнес регистр гэж аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр, хаяг, регистрийн дугаар, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний хэмжээ, борлуулалтын орлого, үндсэн хөрөнгийн хэмжээ, ажиллагчдын тоо зэрэг үндсэн үзүүлэлтийг агуулсан мэдээллийн санг ойлгоно.

Бизнес регистрийн санд эдийн засгийн бүхий л салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага болон тэдгээрийн салбар нэгжүүдийн мэдээллийг хамруулна.

Бизнес регистрийн мэдээллийн санг аж ахуйн нэгж, байгууллагын 1998 оны анхны тооллогын үр дүнд үндэслэн байгуулсан бөгөөд түүнээс хойш орсон өөрчлөлтийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2006, 2011 оны тооллогын дүн, Татварын ерөнхий газрын бүртгэл болон бусад байгууллагын мэдээллийг үндэслэн улирал тутам шинэчилж байна.

BUSINESS REGISTER

Business register is a database capturing key indicators for establishments such as name of establishment, address, tax registration number, capital, sales (fixed capital and sales income) and number of employees.

The Business register database contains data on establishments, business entities and their branches which are registered to run businesses and other activities in all economic sectors.

The Business Register Database was established based on the results of the first Establishment Census, conducted in 1998. The Business Register Database has been updated on quarterly basis with results from Establishment Censuses carried out in 2006 and 2011 and registration data from the General Department of Taxation and other agencies.

БҮЛЭГ 26. БИЗНЕС РЕГИСТРИЙН САН

26.1 БИЗНЕС РЕГИСТРИЙН САНД БҮРТГЭЛТЭЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

NUMBER OF ESTABLISHMENTS IN THE BUSINESS REGISTER, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011*	2012
БҮГД	***TOTAL***	**64 574**	**73 822**	**67 409**	**90 540**
	Баруун бүс		***Western region***		
Бүгд	***Subtotal***	**4 161**	**4 383**	**4 551**	**5 711**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	860	901	983	1 159
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	587	582	541	690
Завхан	*Zavkhan*	819	818	895	1 236
Увс	*Uvs*	815	905	954	1 132
Ховд	*Khovd*	1 080	1 177	1 178	1 494
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Бүгд	***Subtotal***	**5 691**	**5 965**	**6 143**	**7 711**
Архангай	*Arkhangai*	678	699	709	871
Баянхонгор	*Bayankhongor*	694	698	752	877
Булган	*Bulgan*	612	600	741	955
Орхон	*Orkhon*	2 053	2 299	2 310	2 857
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	910	874	826	1 052
Хөвсгөл	*Khovsgol*	744	795	805	1 099
	Төвийн бүс		***Central region***		
Бүгд	***Subtotal***	**7 284**	**7 708**	**7 226**	**8 873**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	183	196	197	238
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 047	2 170	1 868	2 504
Дорноговь	*Dornogovi*	703	705	767	905
Дундговь	*Dundgovi*	583	571	565	639
Өмнөговь	*Omnogovi*	755	884	908	1 194
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 891	2 020	1 738	2 105
Төв	*Tov*	1 122	1 162	1 183	1 288
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Бүгд	***Subtotal***	**2 077**	**2 139**	**2 294**	**2 658**
Дорнод	*Dornod*	883	912	937	1 092
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	452	463	521	602
Хэнтий	*Khentii*	742	764	836	964
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**45 361**	**53 627**	**47 195**	**65 587**

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.
** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

26.2 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны эцэст

NUMBER OF ESTABLISHMENTS, by divisions of economic activities, at the end of the year

Салбар	*Sectors*	2009	2010	2011*	2012
БҮГД	***TOTAL***	**64 574**	**73 822**	**67 409**	**90 540**
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загасны аж ахуй, ан агнуур	*Agriculture, foresty and fishery, hunting,*	2 947	3 170	3 514	4 766
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining and quarrying*	722	808	513	691
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	4 510	4 912	5 853	7 425
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas and water supply*	280	267	239	280
Барилга	*Construction*	2 611	3 057	4 226	5 431
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоцикл, гэр ахуйн барааны засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, household goods*	28 685	36 297	26 504	40 331
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels and restaurants*	2 155	2 228	2 344	2 967
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage and communications*	2 157	2 344	3 182	4 039
Санхүүгийн үйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial services*	1 859	1 208	2 167	2 545
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting and other bussiness activities*	4 481	5 000	6 543	8 083
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгалын үйл ажил лагаа	*Public administration and defence, compulsory social security*	1 594	1 662	1 428	2 258
Боловсролын салбарын үйл ажиллагаа	*Education*	2 396	2 528	3 016	3 186
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	*Health and social work*	2 636	2 678	2 770	2 993
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social and personal services*	7 535	7 654	5 093	5 526
Бусад	*Other*	6	9	17	19

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.
** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

БҮЛЭГ 26. БИЗНЕС РЕГИСТРИЙН САН

26.3 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, ажиллагчдын тооны бүлгээр, оны эцэст

NUMBER OF ESTABLISHMENTS, by employment size class, at the end of the year

Ажиллагчдын тооны бүлэг *Employment size class*	2009	2010	2011*	2012
БҮГД / *TOTAL*	**64 574**	**73 822**	**67 409**	**90 540**
1 - 9	56 781	66 089	57 957	81 384
10 - 19	3 839	3 816	4 471	4 215
20 - 49	2 603	2 568	3 294	3 015
50 +	1 351	1 349	1 687	1 926

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.

** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

26.4 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, хариуцлагын хэлбэрээр, оны эцэст

NUMBER OF ESTABLISHMENTS, by legal status, at the end of the year

Хариуцлагын хэлбэр	*Legal status*	2009	2010	2011*	2012
БҮГД	***TOTAL***	**64 574**	**73 822**	**67 409**	**90 540**
Компани	*Company*	46 893	55 996	53 142	74 335
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	*State enterprise*	660	557	260	315
Хоршоо	*Co-operative*	2 681	2 563	1 755	2 821
Нөхөрлөл	*Partnership*	3 304	3 303	2 051	2 460
Төсөвт байгууллага	*Budget organisation*	4 047	4 410	3 959	3 982
Төрийн бус байгууллага	*Non-Government organisation*	6 908	6 915	5 879	6 307
Бусад (хувийн цэцэрлэг, сургууль гэх мэт)	*Other (private kindergarten and schools etc.)*	81	78	363	320

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.

** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

26.5 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

NUMBER OF ACTIVE ESTABLISHMENTS, by regions, aimags and the Capital, at the end of year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2009	2010	2011*	2012
БҮГД	***TOTAL***	**36 877**	**40 921**	**48 086**	**51 940**
	Баруун бүс		***Western region***		
Бүгд	***Subtotal***	**3 326**	**3 394**	**4 120**	**4 863**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	658	702	906	1 000
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	462	435	501	616
Завхан	*Zavkhan*	656	586	765	938
Увс	*Uvs*	658	614	866	983
Ховд	*Khovd*	892	1 057	1 082	1 326
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Бүгд	***Subtotal***	**3 838**	**4 175**	**5 186**	**5 208**
Архангай	*Arkhangai*	521	545	636	696
Баянхонгор	*Bayankhongor*	500	588	666	554
Булган	*Bulgan*	426	498	655	762
Орхон	*Orkhon*	1 246	1 291	1 752	1 585
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	588	694	735	792
Хөвсгөл	*Khovsgol*	557	559	742	819
	Төвийн бүс		***Central region***		
Бүгд	***Subtotal***	**4 987**	**4 832**	**5 951**	**6 693**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	158	156	178	180
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 119	1 028	1 447	1 699
Дорноговь	*Dornogovi*	474	459	633	607
Дундговь	*Dundgovi*	412	401	487	493
Өмнөговь	*Omnogovi*	582	608	745	903
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 495	1 561	1 456	1 775
Төв	*Tov*	747	619	1 005	1 036
	Зүүн бүс		***Eastern region***		
Бүгд	***Subtotal***	**1 702**	**1 669**	**1 963**	**2 033**
Дорнод	*Dornod*	675	664	779	848
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	424	421	491	522
Хэнтий	*Khentii*	603	584	693	663
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**23 024**	**26 851**	**30 866**	**33 143**

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.
** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

26.6 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, оны эцэст

NUMBER OF ACTIVE ESTABLISHMENTS, by divisions of economic activities, at the end of year

Салбар	*Sectors*	2009	2010	2011*	2012
БҮГД	***TOTAL***	**36 877**	**40 921**	**48 086**	**51 940**
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загасны аж ахуй, ан агнуур	*Agriculture, foresty and fishery, hunting*	1 762	1 804	2 507	2 878
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining and quarrying*	323	367	383	430
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	2 364	2 574	4 143	4 492
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas and water supply*	209	197	219	242
Барилга	*Construction*	1 064	1 452	2 831	3 136
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин мотоцикл, гэр ахуйн барааны засвар үйлчилгээ	*Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, household goods*	14 691	19 749	15 897	19 765
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels and restaurants*	1 371	1 320	1 899	1 965
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage and communications*	1 045	1 056	1 895	1 812
Санхүүгийн үйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial services*	1 069	834	1 564	1 561
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting and other bussiness activities*	2 895	2 518	5 092	4 956
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаа	*Public administration and defence, compulsory social security*	1 536	1 586	1 407	2 043
Боловсролын салбарын үйл ажиллагаа	*Education*	2 047	2 141	2 790	2 528
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	*Health and social work*	2 275	2 283	2 569	2 525
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social and personal services*	4 224	3 036	4 873	3 594
Бусад	*Other*	2	4	17	13

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.
** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

26.7 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, ажиллагчдын тооны бүлгээр, оны эцэст

NUMBER OF ACTIVE ESTABLISHMENTS, by employment size class, at the end of year

Ажиллагчдын тооны бүлэг *Employment size class*	2009	2010	2011*	2012
БҮГД / *TOTAL*	**36 877**	**40 921**	**48 086**	**51 940**
1 - 9	30 272	34 827	38 797	43 503
10 - 19	3 156	2 738	4 363	3 732
20 - 49	2 253	2 180	3 256	2 824
50 +	1 196	1 176	1 670	1 881

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.
** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

26.8 НИЙСЛЭЛД БҮРТГЭЛТЭЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, дүүргээр, оны эцэст

NUMBER OF REGISTERED ESTABLISHMENTS IN THE CAPITAL CITY, by districts, at the end of year

Дүүрэг	*Districts*	2009	2010	2011*	2012
Бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллага		***Registered enterprises and legal entities***			
БҮГД	***TOTAL***	**45 361**	**53 627**	**47 195**	**65 587**
Хан-Уул	*Khan-Uul*	4 254	4 494	4 339	6 283
Багануур	*Baganuur*	345	342	346	409
Баянзүрх	*Bayanzurkh*	9 030	10 440	9 925	14 243
Налайх	*Nalaikh*	524	554	531	620
Баянгол	*Bayangol*	8 927	11 165	10 644	14 576
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	10 423	12 402	9 963	13 195
Чингэлтэй	*Chingeltei*	6 975	8 270	6 189	8 554
Багахангай	*Bagakhangai*	39	37	38	43
Сонгинохайрхан	*Songinokhairkhan*	4 844	5 923	5 220	7 664
Үүнээс: үйл ажиллагаа явуулж байгаа		***Of which: active***			
БҮГД	***TOTAL***	**23 024**	**26 851**	**30 866**	**33 143**
Хан-Уул	*Khan-Uul*	1 773	1 651	2 558	3 314
Багануур	*Baganuur*	209	219	293	317
Баянзүрх	*Bayanzurkh*	4 200	5 321	6 322	7 919
Налайх	*Nalaikh*	360	386	413	440
Баянгол	*Bayangol*	4 557	5 662	6 540	6 921
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	5 617	5 100	7 056	5 382
Чингэлтэй	*Chingeltei*	3 915	4 644	4 346	4 779
Багахангай	*Bagakhangai*	27	19	33	27
Сонгинохайрхан	*Songinokhairkhan*	2 366	3 849	3 305	4 044

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.
** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

26.9 НИЙСЛЭЛД БҮРТГЭЛТЭЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, ажиллагчдын тооны бүлгээр, оны эцэст

NUMBER OF REGISTERED ESTABLISHMENTS IN THE CAPITAL CITY, by employment size class, at the end of year

Ажиллагчдын тооны бүлэг *Employment size class*	2009	2010	2011*	2012
БҮГД / *TOTAL*	**23 024**	**26 851**	**30 866**	**33 143**
1 - 9	19 763	23 929	25 821	28 724
10 - 19	1 578	1 286	2 375	1 887
20 - 49	969	936	1 641	1 355
50 +	714	700	1 029	1 177

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.
** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

26.10 БИЗНЕС РЕГИСТРИЙН САНД БҮРТГЭЛТЭЙ ХОРШООНЫ ТОО, ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГИЙН ХЭМЖЭЭ, ГИШҮҮДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст

NUMBER OF COOPERATIVES IN THE BUSINESS REGISTER, THE AMOUNT OF STAKEHOLDER'S CAPITAL, NUMBER OF MEMBERS, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хоршооны тоо *Number of cooperatives*		Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, сая төг. *The amount of stakeholder`s capital,mln.tog*		Гишүүдийн тоо *Number of members*	
		2011*	2012	2011*	2012	2011*	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 755**	**2 821**	**29 101.8**	**32 689.6**	**41 254**	**53 519**
	Баруун бүс	***Western region***					
Бүгд	***Subtotal***	**701**	**1 002**	**7 573.1**	**8 652.3**	**12 561**	**17 757**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	214	277	2 514.4	2 542.0	3 718	3 923
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	77	106	950.6	1 167.0	2 300	4 738
Завхан	*Zavkhan*	190	309	1 828.3	2 141.6	3 504	5 002
Увс	*Uvs*	112	153	1 320.0	1 593.8	1 617	2 192
Ховд	*Khovd*	108	157	959.9	1 207.9	1 422	1 902
	Хангайн бүс	***Khangai region***					
Бүгд	***Subtotal***	**401**	**762**	**4 285.9**	**5 923.8**	**8 314**	**12 851**
Архангай	*Arkhangai*	76	159	604.7	939.5	1 264	2 269
Баянхонгор	*Bayankhongor*	103	145	346.4	410.6	2 157	3 435
Булган	*Bulgan*	46	94	606.2	725.4	1 040	1 390
Орхон	*Orkhon*	44	74	760.3	972.2	1 887	2 308
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	68	140	536.2	1 018.4	910	1 333
Хөвсгөл	*Khovsgol*	64	150	1 432.2	1 857.7	1 056	2 116
	Төвийн бүс	**Central region**					
Бүгд	***Subtotal***	**321**	**546**	**5 421.3**	**5 725.4**	**7 778**	**10 349**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	8	13	109.8	137.3	48	109
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	52	98	2 654.8	2 683.7	450	740
Дорноговь	*Dornogovi*	29	48	279.0	353.5	2 013	2 212
Дундговь	*Dundgovi*	59	79	447.7	496.1	3 163	3 606
Өмнөговь	*Omnogovi*	34	45	124.5	129.4	587	943
Сэлэнгэ	*Selenge*	79	138	1 323.4	1 365.7	655	852
Төв	*Tov*	60	125	482.2	559.7	862	1887
	Зүүн бүс	**Eastern region**					
Бүгд	***Subtotal***	**90**	**137**	**944.5**	**1 314.5**	**1 858**	**2 405**
Дорнод	*Dornod*	17	26	245.0	403.3	573	663
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	24	40	196.4	345.6	489	853
Хэнтий	*Khentii*	49	71	503.1	565.6	796	889
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***					
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**242**	**374**	**10 876.9**	**11 073.7**	**10 743**	**10 157**

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.
** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

26.11 ХОРШООНЫ ТОО, ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГИЙН ХЭМЖЭЭ, ГИШҮҮДИЙН ТОО, эдийн засгийн үйл ажиллагааны, салбарын ангиллаар, оны эцэст

NUMBER OF COOPERATIVES IN THE BUSINESS REGISTER, THE AMOUNT OF STAKEHOLDER'S CAPITAL, NUMBER OF MEMBERS, by divisions of economic activities, at the end of the year

Салбар	*Sectors*	Хоршооны тоо *Number of cooperatives*		Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, сая төг *The amount of stakeholder`s capital, mln.tog*		Гишүүдийн тоо *Number of members*	
		2011*	2012	2011*	2012	2011*	2012
БҮГД	***TOTAL***	**1 755**	**2 821**	**29 101.8**	**32 689.6**	**41 254**	**53 519**
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загасны аж ахуй, ан агнуур	*Agriculture, foresty and fishery, hunting,*	560	993	8 501.5	9 701.5	7 251	11 836
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining and quarrying*	8	10	20.8	22.4	75	100
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	251	461	2 090.2	2 986.9	2 842	4 651
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas and water supply*	4	4	134.3	123.1	40	33
Барилга	*Construction*	21	30	883.8	915.1	140	566
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоцикл, гэр ахуйн барааны засвар үйл чилгээ	*Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, household goods*	353	652	4 363.6	5 595.8	6 508	12 457
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels and restaurants*	38	56	220.4	294.3	371	486
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage and communications*	50	71	2 750.9	2 764.5	671	700
Санхүүгийн үйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial services*	251	296	8 085.5	8 231.0	20 473	19 730
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажилл агаа	*Real estate, renting and other bussiness activities*	31	37	864.9	859.0	1 323	1 327
Боловсролын салбарын үйл ажиллагаа	*Education*	10	13	270.7	278.2	46	57
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	*Health and social work*	166	178	847.5	857.9	1 443	1 453
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social and personal services*	12	20	67.8	59.9	71	123

* ААНБ-ын 2011 оны тооллогын үр дүнгээр бизнес регистрийн шинэчилсэн санд үндэслэв.
** Based on the business register which is developed on result of establishment census 2011.*

ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ИНДЕКС (ХХИ)

Хүний хөгжлийн индекс нь хүний чадавхийн хөгжлийг харуулах бөгөөд эрүүл саруул байж, урт удаан наслах; эрдэм мэдлэг эзэмших; амьжиргааны зохистой нөхцөлд аж төрөх гэсэн хүний амьдралын үндсэн гурван хэмжигдэхүүнийг илэрхийлнэ.

Үүнд:

- Хүний амьдрах (наслах) хугацааг тодорхойлох үзүүлэлтийг төрөлтөөс тооцсон дундаж наслалтаар
- Боловсролын байдлыг насанд хүрэгчдийн бичиг үсэг тайлагдалт болон бүх шатны боловсролд хамрагдалтын түвшнээр
- Амьжиргааны зохистой түвшинг нэг хүнд ногдох ДНБ (худалдан авах чадварын паритетаар илэрхийлсэн доллар)-ээр тооцно.

Хүний хөгжлийн индекс (ХХИ) нь дараах 3 индексийн арифметик дундаж юм.

$$\text{ХХИ} = \frac{\text{ДН}+\text{БИ}+\text{ДНБ}}{3}$$

Энд ДН – Дундаж наслалтын индекс
БИ – Боловсролын индекс
ДНБ - ДНБ-ий индекс

ХХИ-ийн үзүүлэлт бүрийн индексийг дараах томъёогоор тооцно:

1. Дундаж наслалтын индекс (ДН):

$$\text{ДН} = \frac{\text{Бодит утга}-\text{Хамгийн доод утга}}{\text{Хамгийн дээд утга}-\text{Хамгийн доод утга}}$$

2. Боловсролын индекс (БИ):

$$\text{БИ} = \frac{2}{3}(\text{БҮ}) + \frac{1}{3}(\text{БХ})$$

2.1 Насанд хүрэгчдийн бичиг үсэг тайлагдалтын индекс (БҮ):

$$\text{БҮ} = \frac{\text{Бодит утга}-\text{Хамгийн доод утга}}{\text{Хамгийн дээд утга}-\text{Хамгийн доод утга}}$$

2.2 Бүх шатны боловсролд хамрагдалтын индекс (БХ):

$$\text{БХ} = \frac{\text{Бодит утга}-\text{Хамгийн доод утга}}{\text{Хамгийн дээд утга}-\text{Хамгийн доод утга}}$$

3. ДНБ-ий индекс (ДНБ):

$$\text{ДБ} = \frac{\lg(\text{Бодит утга})-\lg(\text{Хамгийн доод утга})}{\lg(\text{Хамгийн дээд утга})-\lg(\text{Хамгийн доод утга})}$$

НҮБХХ-өөс тогтоосон үзүүлэлт бүрт харгалзах дараах тоон утгуудыг дундаж наслалт, боловсрол, ДНБ-ий индексийг тооцоход дээд болон доод утга болгон ашиглана. Үүнд:

Үзүүлэлт	Доод утга	Дээд утга
Дундаж наслалт	25	85
Насанд хүрэгчдийн бичиг үсэг тайлагдалт	0	100
Бүх шатны боловсролд хамрагдалтын түвшин	0	100
Нэг хүнд ногдох ДНБ (худалдан авах чадварын паритетаар илэрхийлсэн доллар)	100	40 000

ЖЕНДЕРИЙН ХӨГЖЛИЙН ИНДЕКС (ЖХИ)

Жендерийн хөгжлийн индекс нь хүн амын дундаж наслалт, боловсролын түвшин, нэг хүнд ногдох орлогын хэмжээ гэсэн 3 үзүүлэлтэд хүйсийн тэгш бус байдлыг тусгасан нийлмэл индекс юм.

Жендерийн хөгжлийн индекс нь дараах 3 индексийн арифметик дундаж юм.

$$\text{ЖХИ} = \frac{\text{ДНТ}+\text{БТИ}+\text{ДНБТ}}{3}$$

Энд ДНТ – Дундаж наслалтын тэгшитгэсэн индекс

БТИ – Боловсролын тэгшитгэсэн индекс

ДНБТ - ДНБ-ий тэгшитгэсэн индекс

ЖЕНДЕРИЙН ЭРХ МЭДЛИЙН ХЭМЖҮҮР (ЖЭМХ)

Жендерийн эрх мэдлийн хэмжүүр нь жендерийн оролцооны түвшинг илэрхийлэх бөгөөд дараах гурван үзүүлэлтийг авч үзнэ. Үүнд:

- Улс төрийн оролцоо ба шийдвэр гаргах эрх мэдлийн үзүүлэлтийг үндэсний парламент дахь эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жингээр;
- Эдийн засгийн оролцоо ба шийдвэр гаргах эрх мэдлийн үзүүлэлтийг хууль тогтоох, удирдах болон менежерийн албан тушаал; мэргэжлийн болон техникийн ажилд эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жингээр;
- Эдийн засгийн эрх мэдлийн үзүүлэлтийг хөдөө аж ахуйгаас бусад салбарт ажиллаж байгаа эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн цалингийн хувийн жин, ДНБ (худалдан авах чадварын паритетаар илэрхийлсэн доллар)-ий тооцоог ашиглан хэмжинэ.

Жендерийн эрх мэдлийн хэмжүүр нь дараах 3 индексийн арифметик дундаж юм.

$$\text{ЖЭМХ} = \frac{\text{ПТИ}+\text{ЭО}+\text{ДНБТ}}{3}$$

Энд ПТИ – Парламентын төлөөллийн тэгшитгэсэн хувийн жин (индексжүүлсэн)

ЭО – Эдийн засгийн оролцооны тэгшитгэсэн хувийн жин

ДНБТ - ДНБ-ий тэгшитгэсэн индекс

HUMAN DEVELOPMENT INDEX (HDI)

Human development index is a summary measure of human development capacity. It measures the average achievements in a country in three basic dimensions of human development:

- *A long and healthy life, as measured by life expectancy at birth.*
- *Knowledge, as measured by the adult literacy rate, and the combined primary, secondary and tertiary gross enrolment ratio.*
- *A decent standard of living, as measured by GDP per capita ($PPP).*

The HDI is then calculated as a simple average of the dimension indices:

$$HDI = \frac{LEI+EI+GDPI}{3}$$

For any component of the HDI individual indices can be computed according to the following formula:

1. Life expectancy index (LEI):

$$LEI = \frac{Actual\ value-Minimum\ value}{Maximum\ value-Minimum\ value}$$

2. Education index (EI):

$$EI = \frac{2}{3}(ALRI) + \frac{1}{3}(GEI)$$

2.1 Adult literacy rate index (ALRI):

$$ALRI = \frac{Actual\ value-Minimum\ value}{Maximum\ value-Minimum\ value}$$

2.2 Combined primary, secondary and tertiary gross enrolment index (GEI):

$$GEI = \frac{Actual\ value-Minimum\ value}{Maximum\ value-Minimum\ value}$$

3. GDP index (GDPI):

$$GDPI = \frac{lg(Actual\ value)-lg(Minimum\ value)}{lg(Maximum\ value)-lg(Minimum\ value)}$$

The following maximum and minimum values, set by the UNDP, are used for the calculation of the life expectancy index, education index and GDP index. They are as follows:

Indicators	*Minimum value*	*Maximum value*
Life expectancy	*25*	*85*
Adult literacy rate	*0*	*100*
Combined primary, secondary and tertiary gross enrollment ratio	*0*	*100*
GDP per capita ($ PPP)	*100*	*40 000*

GENDER DEVELOPMENT INDEX (GDI)

The gender development index (GDI) uses same variables as the HDI. The difference is that the GDI adjusts acheivements of each country by long, healthy life, knowledge and decent standard of living in accordance with the disparity in achievement between women and men.

The GDI is calculated as a simple average of the dimension indices:

$$GDI = \frac{EDLEI+EDEI+EDII}{3}$$

EDLEI – Equally distributed life expectancy index

ED EI – Equally distributed educational attainment index

EDII - Equally distributed income index

GENDER EMPOWERMENT MEASURE (GEM)

Focusing on women's opportunities rather than their capabilities, the GEM captures gender inequality in three key areas:

- *Political participation and decision-making power, as measured by women's and men's percentage shares of national parlamentary seats.*
- *Economic participation and decision-making power, as measured by two indicators-women's and men's percentage shares of positions as legislators, senior officials and managers and women's and men's percentage shares of professional and technical positions.*
- *Power over economic resources, as measured by women's and men's estimated earned income ($PPP).*

The GEM is then calculated as a simple average of the dimension indices:

$$GEM = \frac{EDPR+EDEP+EDI}{3}$$

Include EDPR – Indexed equally distributed equivalent percentage for parliamentary representation

EDEP – Indexed equally distributed equivalent percentage for economic participation

EDI - Indexed equally distributed equivalent percentage for income

27.1 ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ИНДЕКС, бүс, аймаг, нийслэлээр

HUMAN DEVELOPMENT INDEX, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хүн амын дундаж наслалтын индекс *Life expectancy index*				Хүн амын боловсролын түвшний индекс *Education index*				Нэг хүнд ногдох ДНБ-ий индекс *GDP per capita index*				Хүний хөгжлийн индекс (ХХИ) *Human development index (HDI)*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012*	2009	2010	2011	2012*
БҮГД	***TOTAL***	**0.716**	**0.718**	**0.722**	**0.728**	**0.921**	**0.928**	**0.933**	**0.940**	**0.614**	**0.623**	**0.649**	**0.667**	**0.750**	**0.756**	**0.768**	**0.778**
	Баруун бүс									***Western region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.704**	**0.705**	**0.724**	**0.736**	**0.937**	**0.942**	**0.947**	**0.949**	**0.469**	**0.445**	**0.468**	**0.510**	**0.703**	**0.697**	**0.713**	**0.732**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	0.746	0.747	0.766	0.779	0.920	0.924	0.933	0.933	0.423	0.423	0.447	0.485	0.696	0.698	0.716	0.732
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	0.683	0.684	0.702	0.714	0.951	0.942	0.959	0.956	0.486	0.419	0.437	0.494	0.706	0.682	0.699	0.721
Завхан	*Zavkhan*	0.688	0.689	0.708	0.720	0.943	0.948	0.950	0.949	0.492	0.449	0.476	0.524	0.708	0.695	0.711	0.731
Увс	*Uvs*	0.674	0.675	0.693	0.705	0.953	0.974	0.970	0.969	0.467	0.456	0.479	0.523	0.698	0.701	0.714	0.732
Ховд	*Khovd*	0.729	0.730	0.749	0.762	0.932	0.933	0.931	0.948	0.481	0.468	0.492	0.524	0.714	0.710	0.724	0.745
	Хангайн бүс									***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.700**	**0.701**	**0.713**	**0.725**	**0.914**	**0.918**	**0.914**	**0.920**	**0.617**	**0.623**	**0.633**	**0.656**	**0.744**	**0.747**	**0.753**	**0.767**
Архангай	*Arkhangai*	0.710	0.711	0.730	0.742	0.924	0.915	0.912	0.916	0.549	0.509	0.534	0.583	0.727	0.712	0.725	0.747
Баянхонгор	*Bayankhongor*	0.684	0.685	0.703	0.715	0.921	0.916	0.909	0.909	0.488	0.443	0.485	0.523	0.698	0.681	0.699	0.716
Булган	*Bulgan*	0.738	0.739	0.759	0.771	0.903	0.905	0.904	0.905	0.587	0.571	0.587	0.634	0.743	0.738	0.750	0.770
Орхон	*Orkhon*	0.715	0.716	0.735	0.747	0.942	0.968	0.972	0.969	0.808	0.840	0.837	0.844	0.822	0.841	0.848	0.853
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	0.714	0.715	0.710	0.722	0.904	0.904	0.902	0.908	0.491	0.438	0.452	0.495	0.703	0.686	0.688	0.708
Хөвсгөл	*Khovsgol*	0.643	0.644	0.640	0.651	0.899	0.903	0.896	0.914	0.514	0.492	0.523	0.563	0.685	0.680	0.686	0.709
	Төвийн бүс									***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.726**	**0.727**	**0.745**	**0.757**	**0.920**	**0.924**	**0.934**	**0.942**	**0.551**	**0.553**	**0.575**	**0.599**	**0.732**	**0.735**	**0.751**	**0.766**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.747	0.748	0.768	0.781	0.957	0.987	0.990	1.000	0.527	0.571	0.530	0.540	0.744	0.769	0.763	0.774
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	0.678	0.679	0.697	0.709	0.974	0.986	0.994	1.042	0.519	0.548	0.543	0.563	0.724	0.738	0.745	0.771
Дорноговь	*Dornogovi*	0.704	0.705	0.724	0.736	0.907	0.905	0.919	0.925	0.459	0.443	0.505	0.545	0.690	0.684	0.716	0.735
Дундговь	*Dundgovi*	0.753	0.754	0.773	0.786	0.898	0.900	0.906	0.908	0.507	0.487	0.505	0.556	0.719	0.714	0.728	0.750
Өмнөговь	*Omnogovi*	0.724	0.725	0.745	0.757	0.915	0.925	0.928	0.924	0.615	0.653	0.688	0.678	0.752	0.768	0.787	0.786
Сэлэнгэ	*Selenge*	0.731	0.732	0.752	0.764	0.915	0.909	0.910	0.913	0.580	0.551	0.578	0.607	0.742	0.731	0.746	0.761
Төв	*Tov*	0.746	0.747	0.755	0.767	0.887	0.890	0.896	0.905	0.564	0.539	0.556	0.609	0.732	0.725	0.735	0.760
	Зүүн бүс									***Eastern region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.698**	**0.699**	**0.718**	**0.730**	**0.907**	**0.909**	**0.914**	**0.916**	**0.522**	**0.511**	**0.535**	**0.579**	**0.709**	**0.706**	**0.722**	**0.742**
Дорнод	*Dornod*	0.649	0.650	0.667	0.679	0.908	0.917	0.924	0.931	0.481	0.447	0.479	0.525	0.679	0.671	0.690	0.712
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	0.730	0.731	0.750	0.763	0.891	0.884	0.890	0.888	0.593	0.594	0.606	0.646	0.738	0.736	0.749	0.766
Хэнтий	*Khentii*	0.716	0.717	0.736	0.749	0.918	0.921	0.921	0.924	0.486	0.481	0.515	0.563	0.707	0.706	0.724	0.745
	Улаанбаатар									***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**0.721**	**0.722**	**0.741**	**0.754**	**0.922**	**0.929**	**0.940**	**0.947**	**0.666**	**0.678**	**0.709**	**0.720**	**0.770**	**0.776**	**0.797**	**0.807**

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: * *Preliminary estimates*

27.2 ЖЕНДЕРИЙН ХӨГЖЛИЙН ИНДЕКС, бүс, аймаг, нийслэлээр

GENDER DEVELOPMENT INDEX, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хүйсээр тэгшитгэсэн дундаж наслалтын индекс *Equally distributed life expectancy index*				Хүйсээр тэгшитгэсэн боловсролын оролцооны индекс *Equally distributed educational attainment index*				Хүйсээр тэгшитгэсэн орлогын индекс *Equally distributed income index*				Жендерийн хөгжлийн индекс (ЖХИ) *Gender development index (GDI)*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012*	2009	2010	2011	2012*
БҮГД	***TOTAL***	**0.718**	**0.727**	**0.736**	**0.743**	**0.921**	**0.928**	**0.934**	**0.940**	**0.612**	**0.619**	**0.645**	**0.665**	**0.750**	**0.758**	**0.772**	**0.783**
	Баруун бүс									***Western region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.705**	**0.711**	**0.719**	**0.731**	**0.938**	**0.942**	**0.947**	**0.950**	**0.468**	**0.444**	**0.467**	**0.510**	**0.704**	**0.699**	**0.711**	**0.730**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	0.744	0.750	0.759	0.771	0.920	0.924	0.934	0.933	0.422	0.422	0.443	0.484	0.695	0.699	0.712	0.729
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	0.683	0.689	0.691	0.703	0.951	0.942	0.959	0.955	0.481	0.418	0.437	0.493	0.705	0.683	0.695	0.717
Завхан	*Zavkhan*	0.690	0.696	0.710	0.722	0.943	0.948	0.950	0.949	0.492	0.449	0.474	0.523	0.709	0.698	0.711	0.731
Увс	*Uvs*	0.677	0.683	0.685	0.696	0.954	0.974	0.962	0.962	0.466	0.456	0.478	0.523	0.699	0.704	0.708	0.727
Ховд	*Khovd*	0.732	0.738	0.752	0.764	0.932	0.933	0.931	0.948	0.481	0.468	0.491	0.524	0.715	0.713	0.725	0.746
	Хангайн бүс									***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.711**	**0.717**	**0.721**	**0.733**	**0.915**	**0.918**	**0.915**	**0.920**	**0.616**	**0.622**	**0.631**	**0.655**	**0.747**	**0.752**	**0.756**	**0.769**
Архангай	*Arkhangai*	0.714	0.720	0.722	0.734	0.924	0.915	0.912	0.916	0.546	0.508	0.533	0.582	0.728	0.714	0.722	0.744
Баянхонгор	*Bayankhongor*	0.671	0.677	0.690	0.702	0.921	0.916	0.909	0.909	0.486	0.442	0.484	0.522	0.693	0.678	0.694	0.711
Булган	*Bulgan*	0.737	0.743	0.745	0.757	0.903	0.905	0.904	0.905	0.587	0.570	0.585	0.634	0.742	0.739	0.745	0.766
Орхон	*Orkhon*	0.781	0.787	0.802	0.815	0.943	0.968	0.972	0.969	0.805	0.837	0.832	0.839	0.843	0.864	0.869	0.874
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	0.715	0.722	0.712	0.724	0.904	0.904	0.902	0.908	0.491	0.438	0.452	0.494	0.704	0.688	0.689	0.709
Хөвсгөл	*Khovsgol*	0.645	0.651	0.653	0.665	0.899	0.903	0.896	0.914	0.514	0.492	0.523	0.563	0.686	0.682	0.691	0.714
	Төвийн бүс									***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.733**	**0.739**	**0.750**	**0.762**	**0.920**	**0.924**	**0.934**	**0.942**	**0.549**	**0.547**	**0.569**	**0.596**	**0.734**	**0.737**	**0.751**	**0.767**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.768	0.774	0.776	0.789	0.957	0.987	0.987	0.990	0.517	0.562	0.527	0.532	0.748	0.775	0.763	0.770
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	0.681	0.686	0.700	0.712	0.975	0.986	0.994	0.994	0.514	0.531	0.532	0.556	0.723	0.734	0.742	0.754
Дорноговь	*Dornogovi*	0.707	0.712	0.726	0.739	0.907	0.905	0.919	0.925	0.456	0.441	0.504	0.543	0.690	0.686	0.716	0.735
Дундговь	*Dundgovi*	0.765	0.771	0.786	0.799	0.898	0.900	0.906	0.908	0.507	0.487	0.504	0.556	0.723	0.719	0.732	0.754
Өмнөговь	*Omnogovi*	0.720	0.726	0.740	0.753	0.915	0.925	0.928	0.924	0.613	0.649	0.678	0.674	0.749	0.767	0.782	0.784
Сэлэнгэ	*Selenge*	0.737	0.744	0.758	0.770	0.915	0.909	0.910	0.913	0.579	0.551	0.575	0.607	0.744	0.734	0.748	0.763
Төв	*Tov*	0.751	0.758	0.760	0.773	0.887	0.890	0.896	0.905	0.564	0.539	0.555	0.608	0.734	0.729	0.737	0.762
	Зүүн бүс									***Eastern region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.702**	**0.708**	**0.718**	**0.730**	**0.907**	**0.909**	**0.914**	**0.916**	**0.521**	**0.510**	**0.533**	**0.579**	**0.710**	**0.709**	**0.721**	**0.742**
Дорнод	*Dornod*	0.651	0.657	0.670	0.681	0.908	0.917	0.924	0.931	0.479	0.442	0.473	0.524	0.679	0.672	0.689	0.712
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	0.732	0.738	0.741	0.753	0.891	0.884	0.890	0.888	0.591	0.593	0.606	0.646	0.738	0.738	0.746	0.762
Хэнтий	*Khentii*	0.723	0.729	0.743	0.755	0.918	0.921	0.921	0.924	0.485	0.479	0.514	0.562	0.709	0.710	0.726	0.747
	Улаанбаатар									***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**0.707**	**0.713**	**0.727**	**0.740**	**0.923**	**0.929**	**0.940**	**0.948**	**0.661**	**0.672**	**0.701**	**0.717**	**0.763**	**0.772**	**0.789**	**0.801**

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: * *Preliminary estimates*

27.3 ЖЕНДЕРИЙН ЭРХ МЭДЛИЙН ХЭМЖҮҮР, бүс, аймаг, нийслэлээр

GENDER EMPOWERMENT MEASURE, by region, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хүйсээр тэгшитгэсэн парламентын төлөөллийн индекс *Indexed equally distributed equivalent percentage for parliamentary representation*				Хүйсээр тэгшитгэсэн эдийн засгийн оролцооны индекс *Indexed equally distributed equivalent percentage for economic participation*				Хүйсээр тэгшитгэсэн орлогын индекс *Indexed equally distributed equivalent percentage for income*				Жендерийн эрх мэдлийн хэмжүүр (ЖЭМХ) *Gender empowerment measure (GEM)*			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012***	2009	2010	2011	2012***
БҮГД	***TOTAL***	**0.147**	**0.146**	**0.146**	**0.498***	**0.939**	**0.924**	**0.938**	**0.959**	**0.095**	**0.099**	**0.115**	**0.131**	**0.393**	**0.391**	**0.400**	**0.529***
Үүнээс:	***Of which:***																
Мажоритар системээр	***Of majority system***				**0.438****												**0.509****
	Баруун бүс																
										Western region							
Дүн	***Subtotal***	**0.262**	**0.262**	**0.262**	**0.394**	**0.854**	**0.780**	**0.888**	**0.868**	**0.039**	**0.033**	**0.039**	**0.051**	**0.385**	**0.358**	**0.396**	**0.438**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.707	0.709	0.777	0.662	0.029	0.029	0.033	0.043	0.245	0.246	0.270	0.235
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.919	0.809	0.817	0.727	0.042	0.028	0.032	0.046	0.320	0.279	0.283	0.258
Завхан	*Zavkhan*	0.884	0.884	0.884	1.000	0.917	0.795	0.827	0.917	0.045	0.034	0.040	0.055	0.615	0.571	0.585	0.657
Увс	*Uvs*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.575	0.845	0.949	0.900	0.039	0.036	0.042	0.055	0.205	0.294	0.330	0.318
Ховд	*Khovd*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.834	0.685	0.886	0.850	0.042	0.039	0.045	0.055	0.292	0.241	0.310	0.302
	Хангайн бүс																
										Khangai region							
Дүн	***Subtotal***	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.909**	**0.910**	**0.918**	**0.913**	**0.098**	**0.101**	**0.107**	**0.124**	**0.336**	**0.337**	**0.342**	**0.346**
Архангай	*Arkhangai*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.924	0.845	0.840	0.250	0.064	0.050	0.059	0.080	0.329	0.298	0.300	0.110
Баянхонгор	*Bayankhongor*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.875	0.726	0.919	0.978	0.044	0.033	0.043	0.055	0.306	0.253	0.321	0.344
Булган	*Bulgan*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.822	0.878	0.868	0.927	0.081	0.074	0.081	0.109	0.301	0.317	0.316	0.345
Орхон	*Orkhon*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.936	0.920	0.953	0.938	0.307	0.372	0.360	0.376	0.414	0.431	0.438	0.438
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.878	0.919	0.952	0.927	0.045	0.032	0.035	0.046	0.308	0.317	0.329	0.324
Хөвсгөл	*Khovsgol*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.844	0.900	0.797	0.871	0.052	0.045	0.055	0.070	0.299	0.315	0.284	0.314
	Төвийн бүс																
										Central region							
Дүн	***Subtotal***	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.880**	**0.864**	**0.883**	**0.936**	**0.064**	**0.063**	**0.073**	**0.086**	**0.315**	**0.308**	**0.319**	**0.341**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.976	0.990	0.817	0.839	0.052	0.069	0.056	0.058	0.343	0.353	0.291	0.299
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.959	0.897	0.920	0.963	0.052	0.056	0.057	0.067	0.337	0.318	0.326	0.343
Дорноговь	*Dornogovi*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.729	0.902	0.876	0.931	0.036	0.032	0.049	0.062	0.255	0.311	0.308	0.331
Дундговь	*Dundgovi*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.736	0.805	0.682	0.883	0.049	0.044	0.049	0.067	0.262	0.283	0.244	0.317
Өмнөговь	*Omnogovi*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.777	0.792	0.869	0.786	0.096	0.118	0.140	0.139	0.291	0.303	0.336	0.308
Сэлэнгэ	*Selenge*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.929	0.756	0.886	0.929	0.078	0.065	0.076	0.092	0.336	0.274	0.321	0.340
Төв	*Tov*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.680	0.749	0.880	0.904	0.071	0.060	0.067	0.093	0.250	0.270	0.316	0.332
	Зүүн бүс																
										Eastern region							
Дүн	***Subtotal***	**0.392**	**0.392**	**0.392**	**0.000**	**0.910**	**0.903**	**0.927**	**0.918**	**0.054**	**0.050**	**0.058**	**0.078**	**0.452**	**0.448**	**0.459**	**0.332**
Дорнод	*Dornod*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.454	0.477	0.482	0.935	0.042	0.033	0.040	0.055	0.165	0.170	0.174	0.330
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.963	0.583	0.923	0.904	0.083	0.085	0.092	0.118	0.349	0.223	0.338	0.341
Хэнтий	*Khentii*	0.884	0.884	0.884	0.000	0.826	0.842	0.850	0.799	0.043	0.042	0.052	0.070	0.584	0.589	0.595	0.290
	Улаанбаатар																
										Ulaanbaatar							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**0.184**	**0.182**	**0.182**	**0.904**	**0.969**	**0.960**	**0.959**	**0.977**	**0.127**	**0.137**	**0.162**	**0.180**	**0.426**	**0.426**	**0.434**	**0.687**

Тайлбар: Монгол Улсын Их Хурлын 2012 сонгуулийн систем өөрчлөгдсөнөөс
* Холимог системээр явагдсан сонгуулийн дүнгээр
** Мажоритар системээр явагдсан сонгуулийн дүнгээр, аймаг, нийслэлээр тооцов.
*** Урьдчилсан гүйцэтгэл

Note: *Regarding the Parliament election system of Mongolia changed in 2012*
** By the election results which was conducted based on mixed system*
*** By the election results which was conducted based on majority system, by aimag and the Capital*
**** Preliminary estimates*

МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дэлхийн 189 орны төр, засгийн тэргүүн оролцсон НҮБ-ын Мянганы дээд хэмжээний уулзалтаар 2000 оны 9 дүгээр сард "Мянганы тунхаглал" баримт бичгийг баталсан. Энэхүү баримт бичигт 2015 он хүртэлх хугацаанд шийдвэрлэвэл зохих ядуурал, эрүүл мэнд, боловсрол, хүрээлэн буй орчин, хөгжлийн төлөө дэлхий нийтийн түншлэлийн хүрээнд тулгамдаж буй асуудлуудыг багцлан 8 зорилго, 18 зорилтын 48 шалгуур үзүүлэлттэйгээр дэвшүүлэн баталсан билээ.

Дэлхийн улс орнуудын нийгэм, эдийн засгийн нийтлэг болон өвөрмөц онцлогийг харгалзан үзэх шаардлагад нийцүүлэн Мянганы хөгжлийн дээрх зорилтуудыг өргөжүүлж, эдүгээ 8 зорилго, 21 зорилт, 60 шалгуур үзүүлэлттэйгээр батлаж, 2008 оны 1 дүгээр сарын 15-наас эхлэн мөрдүүлж байна.

Монгол Улсын Их Хурлаас НҮБ-аас дэвшүүлсэн шалгуур үзүүлэлтэд улс орныхоо онцлогийг тусгасан "Хүний эрхийг баталгаажуулах, ардчилсан засаглалыг хөгжүүлэх" зорилгыг нэмж, Монгол Улсын Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг тодорхойлон Улсын Их Хурлын 2005 оны 25 дугаар тогтоолоор анхлан баталсан бөгөөд 2008 оны 1 сарын 31-ний өдрийн 13 дугаар тогтоолоор шинэчлэн нийт 9 зорилго, 24 зорилт, 67 шалгуур үзүүлэлттэй байхаар шинэчлэн баталсан.

Өнөөгийн байдлаар тооцож байгаа 64 үзүүлэлтийн 18-ыг албан ёсны статистикийн мэдээллээс, 46-г захиргааны статистикийн мэдээллээс гаргаж байна.

Мянганы хөгжлийн зорилтын шалгуур үзүүлэлтүүдээс i) Монгол Улсын хууль тогтоомж, олон улсын хүний эрхийн гэрээ, конвенцэд нийцэж буй талаарх шинжээчдийн үнэлгээ, ii) Баг, хорооны Засаг даргад нэр дэвшүүлэхэд оролцох иргэдийн ирцийн хувь, iii) Хот, суурингийн нийт хүн амд хаягийн бүртгэлгүй оршин суугчдын эзлэх хувь гэсэн 3 үзүүлэлтийг тооцож мэдээлээгүй байна.

MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS INDICATORS

In In September 2000, leaders from 189 nations of the world adopted the Millennium Declaration at the United Nations Millennium Summit. This document provides development framework by 2015 in the form of the Millennium Development Goals (MDGs), which consist of 8 goals, 18 targets and 48 indicators in areas such as poverty, health, education, environment, and partnership for development.

Afterwards, to respond to the socio-economic changes in the nations, the above goals and targets were upgraded into 8 goals, 21 targets and 60 indicators effective 15 January 2008.

In addition to the global 8 MDGs, the Parliament of Mongolia has initiated MDG 9 on promoting human rights and democratic governance, and adopted Mongolia-specific MDGs by the Parliament Resolution N.25 of 2005, and these 9 goals were upgraded into 24 targets and 67 monitoring indicators on January 31, 2008.

Currently the 64 indicators are estimated out of total 67 indicators, of which 18 indicators are available from official statistics and 46 indicators from administrative statistics.

Data on the following 3 indicators is not available; namely i) percentage of voters that have participated nominating governors of soums and baghs, ii) proportion of population living in urban areas without official registration and iii) expert evaluation of conformity of Mongolian laws and regulations with international human rights treaties and conventions

.

28.1 МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS INDICATORS

Зорилт	*Targets*	Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Зорилго 1. Ядуурал, өлсгөлөнг бууруулах			***Goal 1. Reduce poverty and hunger***				
Зорилт 1. Амьжиргааны доод түвшнээс доогуур орлоготой иргэдийн эзлэх хувь хэмжээг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 2 дахин бууруулах	*Target 1: Halve, between 1990 and 2015, the proportion of people whose income is below the minimum living standard*	01) Ядуурлын түвшин /хувь/[1]	*01) Poverty headcount ratio (percent)*[1]	-	38.7	33.7	27.4
		02) Ядуурлын гүнзгийрэлт /хувь/[1]	*02) Poverty gap ratio (percent)*[1]	-	11.5	9.2	7.1
		03) Үндэсний нийт хэрэглээнд хамгийн бага хэрэглээтэй хүн амын хэрэглээний эзлэх хувийн жин[1]	*03) Share of poorest quintile in national consumption*[1]	-	7.9	7.8	7.7
		04) Нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн /оны үнээр, мян.төг/**	*04) Per capita GDP (at current prices, thous. tog)***	2 449.0	3 072.5	3 979.3	4 910.4***
Зорилт 2. Хоол, тэжээлийн дуталтай хүн амын тоог 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 6 дахин бууруулах	*Target 2: Reduce by six times, between 1990 and 2015, the proportion of people who suffer from malnutrition*	05) 5 хүртэлх насны тураалтай хүүхдийн эзлэх хувь[2]	*05) Prevalence of underweight children under age five*[2]	…	4.7	…	...
		06) 5 хүртэлх насны өсөлтийн хоцролттой хүүхдийн эзлэх хувь[2]	*06) Prevalence of stunting /height for age/ children under age five*[2]	…	15.9	…	...
		07) 5 хүртэлх насны туранхай хүүхдийн эзлэх хувь[2]	*07) Prevalence of wasting /weight for height/ children under age five*[2]	…	2.3	…	...
Зорилт 3. Хүн амын хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшинг дээшлүүлж, хөдөлмөрийн зах зээлд шилжиж буй залуучуудын ажилгүйдлийн түвшинг бууруулах	*Target 3: Increase employment rate of population, reduce youth unemployment rate who are newly entering to the labour market*	08) Ажиллах хүчний оролцооны түвшин /хувь/	*08) Labour force participation rate (percent)*	66.8[3]	61.6[3]	62.5[3]	63.5[3]
		09) 15-24 насны залуучуудын ажилгүйдлийн түвшин /хувь/	*09) Unemployment rate of 15-24 year-olds (percent)*	22.0[3]	19.5[3]	15.6[3]	14.0[3]
Зорилго 2.Бүх нийтээр анхан шатны боловсрол эзэмших			***Goal 2. Achieve universal primary education***				
Зорилт 5. 2015 он гэхэд бүх хүүхдэд бага боловсрол олгох	*Target 5: Provide primary education for all children by 2015*	11) Бага боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин	*11) Net enrolment ratio in primary education*	94.3	94.7	94.8	95.2
		12) Нэгдүгээр ангид элсэн ороод 5 дугаар анги хүртэл суралцагчдын хувь	*12) Proportion of pupils starting grade 1 who reach grade 5*	89.9	92.9	93.2	94.5
		13) 15-24 насны залуучуудын бичиг үсэг тайлагдалтын түвшин[4]	*13) Literacy rate of 15-24 year-olds*[4]	…	98.5	…	…
Зорилго 3. Жендерийн тэгш байдлыг дэмжин хөгжүүлж шийдвэр гаргах түвшинд эмэгтэйчүүдийн оролцоог нэмэгдүүлэх			**Goal 3. Promote gender equality and empower women**				
Зорилт 6. 2009 он гэхэд бага болон дунд боловсрол эзэмшигчдийн дунд, 2015 он гэхэд бүх шатны боловсролын байгууллагад суралцагчдын хүйсийн зохистой харьцааг хангах	*Target 6: Achieve appropriate sex ratio in primary and secondary education preferably by 2009, and in all levels of education institutions no later than 2015*	14) Бага боловсрол эзэмшиж байгаа охид, хөвгүүдийн харьцаа	*14) Ratio of girls to boys in primary education*	0.96	0.96	0.95	0.95
		15) Ерөнхий боловсрол эзэмшиж байгаа охид, хөвгүүдийн харьцаа	*15) Ratio of girls to boys in secondary education*	1.07	1.07	1.06	1.07
		16) Дээд боловсрол эзэмшиж байгаа эмэгтэй, эрэгтэйчүүдийн тооны харьцаа	*16) Ratio of female to male students in tertiary education*	1.52	1.48	1.43	1.40

(Хүснэгт 28.1-ийн үргэлжлэл *Table 28.1 continuation*)

Зорилт	*Targets*	Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Зорилт 7. Цалинтай ажил эрхэлж байгаа хүн амын жендэрийн тэгш байдлыг хангах	*Target 7: Ensure gender equality in wage employment*	17) Хөдөө аж ахуйгаас бусад салбарт цалинтай ажил эрхэлж байгаа хүн амын дотор эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	*17) Share of women in wage employment in the non-agricultural sector*	47.4[3]	47.5[3]	46.5[3]	47.8[3]
Зорилт 8. Улс төр, шийдвэр гаргах түвшинд эмэгтэйчүүдийн оролцоог нэмэгдүүлэх	*Target 8: Increase participation of women in politics and decision-making levels*	18) Улсын Их Хуралд сонгогдсон эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	*18) Proportion of seats held by women in the State Great Hural [Parliament]*	3.9	3.9	3.9	14.7
		19) Улсын Их Хуралд нэр дэвшсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	*19) Proportion of women candidates in parliamentary elections*	-	-	-	32.0
Зорилго 4. Хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах			***Goal 4. Reduce child mortality***				
Зорилт 9. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах	*Target 9: Reduce by 4 times, between 1990 and 2015, the under-five mortality rate*	20) Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд/	*20) Under-five mortality rate (per 1000 live births)*	24	26	20	19
		21) Нялхсын эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд/	*21) Infant mortality rate (per 1000 live births)*	20	20	16	15
		22) Улаан бурхны эсрэг вакцинжуулалтад хамрагдсан хүүхдийн хувь	*22) Proportion of children immunized against measles*	96.5	96.9	98.1	98.8
Зорилго 5. Эхчүүдийн эрүүл мэндийг сайжруулах			***Goal 5. Improve maternal health***				
Зорилт 10. Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн шаардлагатай тусламж үйлчилгээг хүн бүрт хүргэж, эхийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах	*Target 10: Provide access to all individuals of appropriate age to required reproductive health services and reduce by 4 times, between 1990 and 2015, the maternal mortality ratio*	23) Эхийн эндэгдлийн түвшин /100 000 амьд төрөлт тутамд/	*23) Maternal mortality ratio (per 100 000 live births)*	81	47	49	51
		24) Эрүүл мэндийн мэргэжлийн ажилтан эх барьсан төрөлтийн хувь	*24) Proportion of births attended by skilled health personnel*	99.8	99.8	99.8	99.7
Зорилго 6. Бэлгийн замын халдварт өвчин, хүний дархлал хомсдолын вирус /ХДХВ/, дархлалын олдмол хомсдол (ДОХ), сүрьеэтэй тэмцэх, бусад өвчнийг бууруулах			***Goal 6. Combat STIs /HIV/ AIDS and tuberculosis, reverse other diseases***				
Зорилт 11. 2015 он гэхэд Хүний дархлал хомсдолын вирус /ХДХВ/, Дархлалын олдмол хомсдол /ДОХ/ өвчний халдварыг хязгаарлах, урьдчилан сэргийлэх	*Target 11: Limit and prevent the spread of Human Immunodeficiency Virus (HIV) / Acquired Immune Deficiency Syndrome (AIDS) by 2015*	25) Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундах ХДХВ-ын халдварын тархалт / хувь/	*25) HIV prevalence among pregnant women (percent)*	0.000	0.003	0.004	0.002
		26) 15-24 насны залуучуудын дундах ХДХВ-ын халдварын тархалт /хувь/	*26) HIV prevalence among population aged 15-24 years (percent)*	0.0005	0.0012	0.0005	0.0012
Зорилт 12. 2015 он гэхэд сүрьеэ өвчний тархалтыг бууруулах	*Target 12: Reverse the spread of tuberculosis by 2015*	27) Сүрьеэ өвчний тархалт /100 000 хүн тутамд/**	*27) Prevalence of tuberculosis (per 10 000 population**	71	65	60	59
		28) Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин /100 000 хүн тутамд/**	*28) Incidences of tuberculosis (per 100 000 population**	157	154	143	139

(Хүснэгт 28.1-ийн үргэлжлэл *Table 28.1 continuation*)

Зорилт	*Targets*	Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
		29) Сүрьеэгээс шалтгаалсан нас баралт /100 000 хүн тутамд/**	*29) Death rates associated with tuberculosis (per 100 000 population)***	2	3	2	2
		30) Оношилгоо, эмчилгээний олон улсын стандартын хүрээнд сүрьеэг илрүүлж, эмчилсэн тохиолдлын хувь	*30) Proportion of tuberculosis cases diagnosed and treated with international standard diagnostic and treatment methods (DOTS)*	82.4	84.5	83.0	82.7
Зорилго 7. Байгаль орчны тогтвортой байдлыг хангах			**Goal 7. Ensure environmental sustainability**				
Зорилт 14. Тогтвортой хөгжлийн зарчмыг улсын хөгжлийн бодлого, хөтөлбөрт тусган хэрэгжүүлж, хот суурин, ялангуяа Улаанбаатар хотын агаарыг цэвэршүүлэх	*Target 14: Integrate and implement the principles of sustainable development into country policies and programmes, reduce air pollution in urban areas, especially in Ulaanbaatar city*	32) Ойт нутгийн эзлэх хувь	*32) Proportion of forest area*	7.7	7.7	7.7	7.7
		33) Тусгай хамгаалалтад авсан газар нутгийн эзлэх хувь	*33) Proportion of special protected area*	13.4	13.4	13.4	13.4
		34) Нэг хүнд ногдох нүүрсхүчлийн давхар ислийн ялгаралт / тонн/хүн/[5]	*34) Carbon dioxide emissions per capita (ton/person)*[5]	4.14	4.36	5.73	6.64
		35) Улаанбаатар хотын агаар дахь азотын давхар ислийн өвлийн хоногийн дундаж агууламж /мкг/м^3/	*35) Average daily concentration of nitrogen dioxide in the atmosphere of Ulaanbaatar in winter period (mcg/m^3)*	39.0	52.0	76.5****	66.8
		36) Улаанбаатар хотын агаар дахь хүхэрлэг хийн өвлийн дундаж агууламж / мкг/м^3/	*36) Average concentration of sulphure dioxide in the atmosphere of Ulaanbaatar in winter period (mcg/m^3)*	34.0	63.0	78.4****	81.2
Зорилт 15. Гол, горхины усны эхийг хамгаалж, нөхөн сэргээх замаар ширгэлтийг багасгах	*Target 15: Reduce the shrinking process of rivers and streams by protecting and rehabilitating their sources*	37)Хамгаалалтад авсан гол мөрний усны урсац бүрэлдэх ундаргын эхийн эзлэх хувь	*37) Proportion of protected surface water sources*	77.0	90.6	92.0	100.0
		38) Хамгаалалт барьж тохижуулсан усны эх үүсвэр, булаг шандын эхийн тоо	*38) Number of protected and rehabilitated water sources*	203	387	211	206
Зорилго 8. Хөгжлийн төлөө дэлхий нийтийн түншлэлийг хөгжүүлэх			***Goal 8: Develop a global partnership for development***				
Зорилт 18. Худалдааны болон санхүүгийн тогтолцоог хөгжүүлэх замаар Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг хангах таатай нөхцөл бүрдүүлэх	*Target 18: Create favorable condition for achieving MDGs through developing trade and financial system*	42) Үндэсний нийт орлогод худалдааны хүчин чадлыг бий болгоход туслахаар үзүүлсэн хөгжлийн албан ёсны тусламжийн эзлэх хувь*	*42) Proportion of Official Development Assistance (ODA) provided to help build trade capacity**	0.0530	0.0279	0.0125	0.1324***
		43) Нийгмийн суурь үйлчилгээнд үзүүлсэн хөгжлийн албан ёсны тусламжийн эзлэх хувь	*43) Proportion of ODA to basic social services*	54.0	19.5	25.9	26.3

(Хүснэгт 28.1-ийн үргэлжлэл *Table 28.1 continuation*)

Зорилт	*Targets*	Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
		44) Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд экспорт (бараа үйлчилгээний)-ын эзлэх хувь*	*44) Percentage of exports of goods and services in Gross domestic product (GDP)**	50.3	54.7	62.3	50.9
		45) Санхүүгийн гүнзгийрэл: Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, нийт мөнгөний харьцаа*	*45) Financial deepening (ratio of money supply to GDP)**	43.7	55.6	57.8	54.6***
Зорилт 19. Далайд гарцгүй Монгол Улсын онцгой хэрэгцээ, шаардлагыг харгалзан илүү тааламжтай нөхцөлөөр далайд гарцтай болох, гадаадад дамжин өнгөрөх тээврийн үр ашгийг дээшлүүлэх, Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрөх тээврийг өргөжүүлэх	*Target 19: Address special needs of Mongolia as a landlocked country through negotiation for favorable terms for access to the sea, improve the efficiency of transit transportation through the territories of foreign countries, and increase transit transportation through the territory of Mongolia*	46) Үндэсний нийт орлогод хөгжлийн албан ёсны тусламжийн эзлэх хувь*	*46) Proportion of ODA in Gross National Income**	4.8	2.7	1.4	2.0***
		47) Төмөр замын ачаа тээвэрлэлтэд дамжин өнгөрөх ачааны эзлэх хувь	*47) Proportion of transit freight in railway transportation*	16.2	13.8	10.2	7.5
Зорилт 20. Урт хугацаанд гадаад, дотоод өрийн тогтвортой байдлыг хангах үүднээс өрийн стратегийг бий болгох, үндэсний болон олон улсад хэрэглэж байгаа арга хэрэгслийг судалж, Монгол Улсын төсөв, эдийн засагт хүндрэл учруулахгүйгээр өрийг зохицуулан шийдвэрлэж байх	*Target 20: Develop a debt strategy to ensure sustainability of external and internal debts for long time, study methods applied nationally and internationally to coordinate and resolve debt issues without negative affects on the state budget and economy of Mongolia*	48) Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд Засгийн газрын гадаад өрийн эзлэх хувь*	*48) Proportion of Government external debt in GDP**	39.6	27.5	23.9	21.0***
		49) Экспортод (бараа үйлчилгээний) Засгийн газрын гадаад өрийн эзлэх хувь	*49) Proportion of Government external debt in exports of goods and services*	78.7	50.2	38.4	41.3***
		50) Засгийн газрын орлогод гадаад өрийн эзлэх хувь	*50) Proportion of external debt in Government revenue*	132.7	76.3	86.5	91.6
		51) Экспортод бараа үйлчилгээний) Засгийн газрын гадаад өрийн үйлчилгээний эзлэх хувь	*51) Government external debt service as a percentage of exports of goods and services*	3.7	4.0	1.5	1.7***
		52) Засгийн газрын орлогод гадаад өрийн үйлчилгээний эзлэх хувь	*52) Proportion of external debt service in Government revenue*	6.3	6.1	3.4	3.7
Зорилт 21. Мэдээлэл холбооны шинэ технологийг хөгжүүлэх, “Мэдээлэлжсэн нийгэм” байгуулах	*Target 21: Development of new information communication technologies and building of an Information Society*	53) Суурин утасны цэгийн тоо /1000 хүн тутамд/**	*53) Telephone lines (per 1000 population**	53	52	47	53
		54) Интернет байнгын хэрэглэгчдийн тоо /1000 хүн тутамд/**	*54) Internet users (per 1000 population)**	39	73	164	245
		55)Үүрэн телефон хэрэглэгчдийн тоо /1000 хүн тутамд/**	*55) Cellular subscribers (per 1000 population)**	821	925	1056	1207

(Хүснэгт 28.1-ийн үргэлжлэл *Table 28.1 continuation*)

Зорилт	*Targets*	Үзүүлэлт	*Indicators*	2009	2010	2011	2012
Зорилго 9 . Хүний эрхийг баталгаажуулах, ардчилсан засаглалыг хөгжүүлэх			***Goal 9. Strengthen human rights and foster democratic governance***				
Зорилт 22. Хүний эрхийн түгээмэл тунхаглалыг хүндэтгэн сахиж, хэвлэл мэдээллийн эрх чөлөөг хангаж, олон нийтэд мэдээллийг чөлөөтэй олж авах боломж олгох	*Target 22: Fully respect and uphold the Universal Declaration of Human Rights, ensure the freedom of media, and provide the public with free access to information*	56) Хүний хөгжлийн индекс*	*56) Human Development Index**	0.750	0.756	0.768	0.778***
		58) Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэлийн бодит биелэлт /хувь/	*58) Percentage of implementation/ enforcement of judicial decisions*	70.8	51.9	72.3	75.1
		59) Төлбөрийн чадваргүй иргэдэд үйлчилгээ үзүүлж буй өмгөөлөгчдийн тоо	*59) Number of attorneys that provide services to citizens who are not able to pay for such services*	340	471	405	445
		61) Төсөв түүний зарцуулалтын тайланг веб хуудсандаа тогтмол байрлуулдаг төрийн байгууллагын тоо	*61) Number of state organizations that regularly place reports of their budgets and expenditures on their websites*	83	88	165	345
Зорилт 23. Ардчиллын үндсэн зарчим, хэв маягийг амьдралд хэвшүүлэх	*Target 23: Mainstream democratic principles and practices into life*	63) Улсын төсвийн төслийг боловсруулах, батлах үед саналаа албан ёсоор ирүүлсэн иргэний нийгмийн байгууллагын тоо	*63) Number of civil society organizations that have officially expressed their views in the process of developing and approving the state budget*	2	1	1	1
Зорилт 24. Авлигыг үл тэвчих уур амьсгалыг нийгмийн бүх хүрээнд бий болгон хэвшүүлэх	*Target 24: Develop a zero-tolerance environment to corruption in all spheres of society*	65) Авлигын индекс [6]	*65) Index of corruption [6]*	0.64	…	0.63	...
		66) Улс төр, хууль хяналтын байгууллагын хүрээн дэх авлигын талаарх төсөөлөл[7]	*66) Perception of corruption in political organizations, judicial and law enforcement institutions[7]*	3.95	4.07	4.07	3.93

Тайлбар:
* ДНБ/ҮНО-ыг тодотгон тооцсон учир өөрчлөгдөв
** Хүн ам, орон сууцны 2010 оны тооллогын дүнд үндэслэн тодотгосон
*** Урьдчилсан гүйцэтгэл
**** 2010 оны 7 дугаар сараас эхлэн агаарын чанарыг хэмжих харуулын тоо нэмэгдсэн
… Мэдээлэл байхгүй
\- Гүйцэтгэл байхгүй

Note:
** Changed due to the GDP /GNI revision*
*** Made adjustment based on results of population and housing census 2010*
**** Preliminary result*
***** Since July 2010, the number of posts for estimation air quality has increased*
… Not available
\- Not applicable

Эх үүсвэр:
[1] Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгаа, ҮСХ
[2] Хүүхэд хөгжил судалгаа , ҮСХ
[3] Ажиллах хүчний судалгаа, ҮСХ
[4] Хүн ам, орон сууцны 2010 оны тооллого, ҮСХ
[5] Агаарын бохирдлын судалгаа, БОАЖЯ
[6] Авлигын индексийн судалгаа, АТГ
[7]Улс төр, хууль хяналтын байгууллагын хүрээн дэх авлигын талаарх төсөөллийн судалгаа, АТГ

Source:
[1] Household Socio Economic Survey, NSO
[2] Multiple indicator cluster survey, NSO
[3] Labour Force survey, NSO
[4] Population and housing census 2010, NSO
[5] Air Pollution Survey, MNET
[6] Corruption index survey, IAAC
[7] Public perception of corruption in political and law enforcement organization survey, IAAC

ДЭЛХИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Энэ бүлэгт Дэлхийн банкнаас эрхлэн гаргасан "Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлт-2012[1]" эмхэтгэлийн мэдээлэлд суурилж эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн гол үзүүлэлтүүдийг дэлхий, бүс нутаг болон сонгогдсон улс орнуудаар харуулав.

Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлт эмхэтгэлд орсон тоо мэдээлэл нь анхдагч тоо мэдээлэл цуглуулагчид буюу үндэсний статистикийн байгууллага, төв банк, гаалийн байгууллагуудын ашиглаж буй арга аргачлалаас ялгаатай, олон улсын байгууллагуудын ашиглаж байгаа арга аргачлалаар тооцоолон гаргасан байна.

Дэлхийн банк улс орнуудын үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр илэрхийлэгдсэн ҮНО-ын үзүүлэлтийг ам.долларт шилжүүлэхдээ Атласын аргыг ашиглан тооцдог бөгөөд нэг хүнд ногдох хэмжээг нь улс орнуудыг ангилах, зэрэлжих эрхийг тодорхойлоход ашиглаж байна. Нэг хүнд ногдох үзүүлэлтийг тооцохдоо хүн амын жилийн дундаж тоог үндэслэв. Улс орнуудын эдийн засгийн үзүүлэлтүүдийг бүс нутаг, үүний дотор бүс нутгийн хөгжлийг хүн ам, эдийн засгийн агуулгаар тодорхойлогч гол орнуудаар, мөн ДНБ-ийг салбар, эцсийн ашиглалтын бүтцээр харуулав.

Өнөөдөр дэлхийд 6.9[2] тэрбум орчим хүн амьдарч байгаагийн 83.6 хувийг бага, дунд, 16.4 хувийг өндөр орлоготой орнуудын хүн ам эзэлж байна. Гэвч дэлхийн нийт үйлдвэрлэлтийн 80 гаруй хувийг харьцангуй цөөн хүн амтай, өндөр орлоготой орнууд үйлдвэрлэж, улс орнуудын хөгжлийн түвшин эрс ялгаатай хэвээр байна. Дэлхийн улс орнуудын нийгэм, эдийн засгийн нийтлэг болон өвөрмөц онцлогийг харгалзан үзэх шаардлагад нийцүүлэн НҮБ-аас "Мянганы Тунхаг"-т тусгагдсан Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг өргөжүүлж, эдүгээ 8 зорилго, 21 зорилт, 60 шалгуур үзүүлэлттэйгээр шинэчлэгдэн батлагдаж, 2008 оны 1 дүгээр сарын 15-наас эхлэн мөрдөж байна. Шалгуур үзүүлэлтүүдээр хөгжлийг хэмжих болсон тул бүс нутаг, бүс нутгуудын гол орнуудын харьцуулалтыг энэ бүлэгт мөн багтаав.

Үзүүлэлтүүдийн шаардлагатай тайлбарыг холбогдох хүснэгтийн дор оруулсан.

Тэмдэглэгээний тайлбар:

w жигнэсэн дундаж
s энгийн нийлбэр
t орхигдсон мэдээллийг нөхөж тооцсон дүн
m медиан

[1] Дэлхийн Банкны албан ёсны цахим хуудас
http://data.worldbank.org/sites/default/files/wdi-2012-ebook.pdf

[2] Дэлхийн хүн амын тоо 2010 оны байдлаар тусгагдав. НҮБ-ын тооцоогоор 2011 оны 10 дугаар сарын 31-нд дэлхийн хүн ам 7 тэрбумд хүрсэн.

WORLD DEVELOPNMENT INDICATORS

The data presented in this section is compiled from the "World Development Indicators – 2012[1]", published by the World Bank. This development indicators for society and economy of countries around the world by the world and regions and selected countries. As a major user of socioeconomic data, the World Bank recognizes the importance of data documentation to inform users of differences in the methods and conventions used by primary data collectors-usually national statistical agencies, central banks, and customs services-and by international organizations, which compile the statistics that appear in the World Development Indicators database.

When calculating GNI in U.S. dollars from GNI reported in national currencies, the World Bank follows the World Bank Atlas conversion method. GNI per capita is used to classify economies and determine their borrowing eligibility for analytical purposes. GNI per capita is GNI divided by midyear population. This section contains economic statistics of countries by regions and by some major economies of a region selected in terms of their population and economic size. The GDP is shown by industries and expenditure components.

It is estimated that the current population of the world is over 6.92 billion, of which 83.6 percent live in low and middle-income countries and the remaining 16.4 percent in high income countries. Over 80 percent of total world output are produced in high income countries in where a relatively small population resides. There are still great development differences between countries around the world.

To respond to the need to consider socio-economic common and peculiar features of the nations, the MDG framework of the Millennium Declaration was revised by the UN effective from 15 January 2008 and 8 goals, 21 targets and 60 indicators were adopted accordingly. Since the indicators are used to measure the development of countries, this section provides comparisons between countries and regions.

Necessary notes for symbols of indicators in this section are provided beneath relevant tables.

Explanation of symbols:

- ***w*** *weighted averages*
- ***s*** *simple totals*
- ***t*** *averages include gap filled estimates for missing data*
- ***m*** *median*

[1] *Official website of the World Bank*

http://data.worldbank.org/sites/default/files/wdi-2012-ebook.pdf

[2] *World population figure as of 2010. According to the United Nations, world population reached 7 billion on 31 October 2011.*

29.1 ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЦАР ХҮРЭЭ, 2010 онд

SIZE OF ECONOMY, as of 2010

	Улс орон	*Countries*	Хүн ам, сая *Population, mln*	Газар нутаг, мян.км² *Surface area thous sq.km*	Хүн амын нягтрал, хүн/км² *Population density people per sq.km*	Үндэсний нийт орлого (ҮНО) *GNI*		Нэг хүнд ногдох ҮНО *GNI per capita*		ДНБ-ий жилийн цэвэр өсөлт, бууралтын хувь *GDP % growth 2009-2010*
						тэрбум ам.доллар *bln.USD*	Эзлэх байр *Rank*	ам.доллар *USD*	Эзлэх байр *Rank*	
1	Австрали	*Australia*	22	7 741	3	1 030.3	13	46 200	20	2.3
2	Австри	*Austria*	8	84	102	394.6	25	47 030	18	2.3
3	Азербейджан	*Azerbaijan*	9	87	110	48.3	74	5 330	109	5.0
4	Албани	*Albania*	3	29	117	12.7	117	3 960[b]	124	3.5
5	Алжир	*Algeria*	35	2 382	15	155.7	49	4 390	119	3.3
6	Ангол	*Angola*	19	1 247	15	75.2	62	3 940	125	2.3
7	АНУ	*United States*	309	9 832	34	14 645.6	1	47 340	17	3.0
8	Арабын Нэгдсэн Эмират	*United Arab Emirates*	8	84	90	290.9	30	41 930	27	1.4
9	Аргентин	*Argentina*	40	2 780	15	348.4	26	8 620	85	9.2
10	Армян	*Armenia*	3	30	109	9.9	127	3 200	135	2.1
11	Афганистан	*Afghanistan*	34	652	53	14.3	109	410	204	8.2
12	Бангладеш	*Bangladesh*	149	144	1 142	104.7	57	700	187	6.1
13	Баруун эрэг, Газын зурвас	*West Bank and Gaza*	4	6	690	..		..j		..
14	Белорусь	*Belarus*	9	208	47	56.5	67	5 950	104	7.6
15	Бельги	*Belgium*	11	31	360	499.5	20	45 840	21	2.3
16	Бенин	*Benin*	9	113	80	7.0	139	780	184	3.0
17	БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	24	121	202	..		..e		..
18	БНСУ	*Korea, Rep.*	49	100	503	972.3	15	19 890	55	6.2
19	БНХАУ	*China*	1 338	9 600	143	5 720.8	2	4 270	121	10.4
20	Хонконг /БНХАУ/	*Hong Kong SAR, China*	7	1	6 783	231.7	37	32 780	36	7.0
21	Боливи	*Bolivia*	10	1 099	9	17.9	104	1 810	158	4.1
22	Босни Герцоговин	*Bosnia and Herzegovina*	4	51	74	17.9	105	4 770	112	0.8
23	Ботсван	*Botswana*	2	582	4	13.6	113	6 790	95	7.2
24	Болгар	*Bulgaria*	8	111	69	47.3	75	6 280	101	0.2
25	Бразил	*Brazil*	195	8 515	23	1 830.4	8	9 390	82	7.5
26	Буркина Фасо	*Burkina Faso*	16	274	60	9.0	131	550	193	9.2
27	Бурунди	*Burundi*	8	28	326	1.4	184	170	215	3.9
28	Венесуэл	*Venezuela, RB*	29	912	33	334.1	28	11 590	75	-1.5
29	Вьетнам	*Vietnam*	87	331	280	101.1	58	1 160	171	6.8
30	Габон	*Gabon*	2	268	6	11.7	120	7 740	89	5.7
31	Гайти	*Haiti*	10	28	363	6.6	141	670	188	-5.1
32	Гамби	*Gambia, The*	2	11	173	0.8	198	450	201	5.0
33	Гана	*Ghana*	24	239	107	30.1	88	1 230	166	6.6
34	Гватемали	*Guatemala*	14	109	134	39.4	79	2 740	142	2.8
35	Гвиней	*Guinea*	10	246	41	4.0	160	400	206	1.9
36	Гвиней Биссау	*Guinea-Bissau*	2	36	54	0.9	194	590	191	3.5
37	Гондурас	*Honduras*	8	112	68	14.2	110	1 870	155	2.8
38	Грек	*Greece*	11	132	88	305.0	31	26 950	44	-3.5
39	Гүрж	*Georgia*	4d	70	78[d]	12.0[d]	118	2,690[d]	145	6.4[d]
40	Дани	*Denmark*	6	43	131	329.5	29	59 400	10	1.3
41	Доминикан	*Dominican Republic*	10	49	205	49.9	72	5 030	110	7.8
42	Египет	*Egypt, Arab Rep.*	81	1 001	81	196.2	41	2 420	148	5.1
43	Замби	*Zambia*	13	753	17	13.8	111	1 070	175	7.6
44	Зимбабве	*Zimbabwe*	13	391	32	5.8	148	460	200	9.0
45	Израиль	*Israel*	8	22	352	207.2	39	27 180	43	4.7
46	Индонез	*Indonesia*	240	1 905	132	599.2	18	2 500	147	6.1
47	Ирак	*Iraq*	32	435	74	74.9	63	2 340	149	0.8
48	Иран	*Iran, Islamic Rep.*	74	1 745	45	330.4	27	4 520	116	1.8
49	Ирланд	*Ireland*	4	70	65	187.1	44	41 820	29	-0.4
50	Испани	*Spain*	46	505	92	1 462.9	11	31 750	39	-0.1
45	Иемен	*Yemen, Rep.*	24	528	45	25.0	90	1 060	169	3.8
46	Индонез	*Indonesia*	230	1 905	127	471.0	20	2 050	149	4.5
47	Иран	*Iran, Islamic Rep.*	73	1 745	45	330.6	26	4 530	111	1.8
48	Ирак	*Iraq*	31	438	72	69.7	62	2 210	146	4. 2
49	Ирланд	*Ireland*	4	70	65	197.1	39	44 280	22	-7.1

(Хүснэгт 29.1-ийн үргэлжлэл *Table 29.1 continuation*)

	Улс орон	*Countries*	Хүн ам, сая *Population, mln*	Газар нутаг, мян.км² *Surface area thous sq.km*	Хүн амын нягтрал, хүн/км² *Population density people per sq.km*	Үндэсний нийт орлого (ҮНО) *GNI*		Нэг хүнд ногдох ҮНО *GNI per capita*		ДНБ-ий жилийн цэвэр өсөлт, бууралтын хувь *GDP % growth 2009-2010*
						тэрбум ам.доллар *bln.USD*	эзлэх байр *Rank*	ам.доллар *USD*	эзлэх байр *Rank*	
50	Испани	*Spain*	46	505	92	1 462.9	11	31 750	39	-0.1
51	Итали	*Italy*	60	301	206	2 159.3	7	35 700	33	1.5
52	Их Британи	*United Kingdom*	62	244	257	2 377.2	6	38 200	31	2.1
53	Йемен	*Yemen, Rep.*	24	528	46	28.1	89	1 170	170	8.0
54	Йордан	*Jordan*	6	89	68	26.3	90	4 340	120	3.1
55	Казахстан	*Kazakhstan*	16	2 725	6	123.8	56	7 580	90	7.3
56	Камбож	*Cambodia*	14	181	80	10.6	121	750	185	6.0
57	Камерун	*Cameroon*	20	475	41	23.2	95	1 180	168	2.6
58	Канад	*Canada*	34	9 985	4	1 475.9	10	43 250	23	3.2
59	Кени	*Kenya*	41	580	71	31.8	86	790	183	5.3
60	Кыргызстан	*Kyrgyz Republic*	5	200	28	4.5	157	830	181	-1.4
61	Колумби	*Colombia*	46	1 142	42	255.3	34	5 510	108	4.3
62	Конго /Ардчилсан/	*Congo, Dem. Rep.*	66	2 345	29	12.0	119	180	214	7.2
63	Конго /БН/	*Congo, Rep.*	4	342	12	8.7	135	2 150	152	8.8
64	Коста Рика	*Costa Rica*	5	51	91	31.7	87	6 810	94	4.2
65	Кот д'Ивуар /Зааны ясан эрэг/	*Cote d'Ivoire*	20	322	62	23.0	96	1 160	171	3.0
66	Куба	*Cuba*	11	110	106	62.2	64	5 520	107	4.3
67	Кувейт	*Kuwait*	3	18	154	..		..f		..
68	Лаос	*Lao PDR*	6	237	27	6.5	144	1 050	176	9.4
69	Латви	*Latvia*	2	65	36	26.1	91	11 640	74	-0.3
70	Лесото	*Lesotho*	2	30	72	2.3	174	1 040	178	3.3
71	Либери	*Liberia*	4	111	41	0.8	197	200	213	5.5
72	Ливан	*Lebanon*	4	10	413	37.5	82	8 880	84	7.0
73	Ливи	*Libya*	6	1 760	4	77.1	61	12 320	72	2.1
74	Литва	*Lithuania*	3	65	52	37.8	81	11 510	76	1.3
75	Маврикий	*Mauritius*	1	2	631	9.9	126	7 750	88	4.0
76	Мавритани	*Mauritania*	3	1 031	3	3.6	162	1 030	179	5.0
77	Мадагаскар	*Madagascar*	21	587	36	8.8	134	430	203	1.6
78	Македон	*Macedonia, БНЮУ*	2	26	82	9.4	128	4 570	115	1.8
79	Малави	*Malawi*	15	118	158	4.9	156	330	211	7.1
80	Малайз	*Malaysia*	28	331	86	220.4	38	7 760	87	7.2
81	Мали	*Mali*	15	1 240	13	9.2	130	600	190	4.5
82	Марокко	*Morocco*	32	447	72	92.6[h]	59	2 850[h]	140	3.7[h]
83	Мексик	*Mexico*	113	1 964	58	1 008.0	14	8 890	83	5.4
84	Мозамбик	*Mozambique*	23	799	30	10.3	123	440	202	7.2
85	Молдав	*Moldova*	4g	34	124[g]	6.5[g]	145	1,810[g]	158	6.5g
86	**Монгол**	***Mongolia***	**3m**	**1 564**	**2**	**5.2**	**153**	**1 870**	**155**	**6.4**
87	Мъянмар	*Myanmar*	48	677	73	..		..e		10.4
88	Намиби	*Namibia*	2	824	3	10.3	124	4 510	118	4.8
89	Непал	*Nepal*	30	147	209	14.5	108	490	197	4.6
90	Нигер	*Niger*	16	1 267	12	5.7	149	370	208	8.8
91	Нигери	*Nigeria*	158	924	174	186.4	45	1 180	168	7.9
92	Нидерланд	*Netherlands*	17	42	493	814.8	16	49 030	14	1.7
93	Никарагуа	*Nicaragua*	6	130	48	6.4	146	1 110	173	7.6
94	Норвеги	*Norway*	5	324	16	427.1	24	87 350	4	0.7
95	Оман	*Oman*	3	310	9	49.5	71	18 260	58	1. 1
96	ОХУ	*Russian Federation*	142	17 098	9	1 403.9	12	9 900	79	4.0
97	ӨАБНУ	*South Africa*	50	1 219	41	304.6	32	6 090	102	2.8
98	Пакистан	*Pakistan*	174	796	225	182.8	46	1 050	176	4.1
99	Панама	*Panama*	4	75	47	24.5	92	6 970	92	4.8
100	Папуа Шинэ Гвиней	*Papua New Guinea*	7	463	15	8.9	133	1 300	161	8.0
101	Парагвай	*Paraguay*	6	407	16	17.6	106	2 720	144	15.0
102	Перу	*Peru*	29	1 285	23	136.7	52	4 700	114	8.8

(Хүснэгт 29.1-ийн үргэлжлэл *Table 29.1 continuation*)

	Улс орон	*Countries*	Хүн ам, сая *Population, mln*	Газар нутаг, мян.км² *Surface area thous, sq.km*	Хүн амын нягтрал, хүн/км² *Population density people per sq.km*	Үндэсний нийт орлого (ҮНО) *GNI*		Нэг хүнд ногдох ҮНО *GNI per capita*		ДНБ-ий жилийн цэвэр өсөлт, бууралтын хувь *GDP % growth 2009-2010*
						тэрбум ам.доллар *bln.USD*	эзлэх байр *Rank*	ам.доллар *USD*	эзлэх байр *Rank*	
103	Польш	*Poland*	38	313	126	474.9	21	12 440	71	3.9
104	Португал	*Portugal*	11	92	116	232.7	36	21 870	48	1.4
105	Пуэрто-Рико	*Puerto Rico*	4	9	448	61.7	65	15 500	63	-2.1
106	Руанда	*Rwanda*	11	26	431	5.5	151	520	195	7.5
107	Румын	*Romania*	21	238	93	168.2	48	7 850	86	0.9
108	Саудын Араб	*Saudi Arabia*	27	2 150[i]	13	434.1	23	16 190	61	3.8
109	Свазиланд	*Swaziland*	1	17	61	3.1	168	2 950	138	1.1
110	Сенегал	*Senegal*	12	197	65	13.5	114	1 090	174	4.2
111	Сингапур	*Singapore*	5	1	7 253	203.4	40	40 070	30	14.5
112	Сири	*Syrian Arab Republic*	20	185	111	56.3	68	2 750	141	3.2
113	Словак	*Slovak Republic*	5	49	113	91.5	60	16 840	60	4.2
114	Словени	*Slovenia*	2	20	102	49.0	73	23 900	47	1.4
115	Сомали	*Somalia*	9	638	15	..		..e		..
116	Судан	*Sudan*	44	2 506	18	55.3	70	1 270	164	4.5
117	Сьерра Леон	*Sierra Leone*	6	72	82	2.0	178	340	209	4.9
118	Тажикстан	*Tajikistan*	7	143	49	5.5	152	800	182	3.8
119	Тайланд	*Thailand*	69	513	135	286.6	33	4 150	123	7.8
120	Танзани	*Tanzania*	45	947	51	23.4[k]	94	530[k]	194	7.0[k]
121	Того	*Togo*	6	57	111	3.0	169	490	197	3.4
122	ТАБНУ /Төв Африк/	*Central African Republic*	4	623	7	2.1	177	470	199	3.3
123	Тринидад Тобаго	*Trinidad and Tobago*	1	5	261	20.6	98	15 380	64	0.1
124	Тунис	*Tunisia*	11	164	68	43.9	77	4 160	122	3.7
125	Турк	*Turkey*	73	784	95	719.9	17	9 890	80	9.0
126	Туркменистан	*Turkmenistan*	5	488	11	19.1	103	3 790	128	9.2
127	Уганда	*Uganda*	33	242	167	16.6	107	500	196	5.2
128	Узбекстан	*Uzbekistan*	28	447	66	36.1	83	1 280	162	8.5
129	Украйн	*Ukraine*	46	604	79	137.8	51	3 000	136	4.2
130	Унгар	*Hungary*	10	93	110	128.6	53	12 860	69	1.3
131	Уругвай	*Uruguay*	3	176	19	34.3	84	10 230	77	8.5
132	Филиппин	*Philippines*	93	300	313	192.2	42	2 060	153	7.6
133	Финлянд	*Finland*	5	338	18	255.2	35	47 570	16	3.7
134	Франц	*France*	65	549	118	2 749.8	5	42 370	26	1.5
135	ХБНГУ	*Germany*	82	357	235	3 522.0	4	43 070	25	3.7
136	Хорват	*Croatia*	4	57	79	61.4	66	13 890	67	-1.2
137	Чад	*Chad*	11	1 284	9	6.9	140	620	189	4.3
138	Чех	*Czech Republic*	11	79	136	188.3	43	17 890	59	2.3
139	Чили	*Chile*	17	756	23	173.2	47	10 120	78	5.2
140	Швед	*Sweden*	9	450	23	469.8	22	50 100	13	5.6
141	Швейцар	*Switzerland*	8	41	196	559.7	19	71 520	7	2.7
142	Шинэ Зеланд	*New Zealand*	4	268	17	124.2	54	28 770	42	-0.5
143	Шри Ланк	*Sri Lanka*	21	66	333	46.7	76	2 240	150	8.0
144	Эквадор	*Ecuador*	14	256	58	55.7	69	3 850b	126	3.6
145	Эл Сальвадор	*El Salvador*	6	21	299	21.0	97	3 380	131	1.4
146	Энэтхэг	*India*	1 225	3 287	412	1 553.9	9	1 270	164	8.8
147	Эритрия	*Eritrea*	5	118	52	1.8	180	340	209	2.2
148	Эстони	*Estonia*	1	45	32	19.4	101	14 460	66	3.1
149	Этопия	*Ethiopia*	83	1 104	83	32.4	85	390	207	10.1
150	Ямайка	*Jamaica*	3	11	249	13.0	115	4 800	111	-0.6
151	Япон	*Japan*	127	378	350	5 334.4	3	41 850	28	4

(Хүснэгт 29.1-ийн үргэлжлэл *Table 29.1 continuation)*

Улс орон	*Countries*	Хүн ам, сая *Population mln*	Газар нутаг, мян.км² *Surface area thous sq.km*	Хүн амын нягтрал, хүн/км² *Population density people per sq.km*	Үндэсний нийт орлого (ҮНО) *GNI*		Нэг хүнд ногдох ҮНО *GNI per capita*		ДНБ-ий жилийн цэвэр өсөлт, бууралтын хувь *GDP % growth 2009-2010*
					тэрбум ам.доллар *bln.USD*	эзлэх байр *Rank*	ам.доллар *USD*	эзлэх байр *Rank*	
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**6 895s**	**134 222s**	**53w**	**62 525.2t**		**9 069w**		**4.2w**
Бага ба дунд орлоготой орнууд	***Low & Middle income countries***	**5 767**	**98 447**	**60**	**18 948.9**		**3 286**		**7.6**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд	*East Asia & Pacific countries*	1 962	16 302	124	7 249.4		3 696		9.7
Европ, Төв Ази	*Europe and Central Asia*	405	23 603	18	2 946.7		7 272		5.7
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд	*Latin America & Caribian countries*	583	20 394	29	4 505.0		7 733		6.2
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд	*Middle East & N. African countries*	331	8 775	38	1 283.5		3 874		4.3
Өмнөд Азийн орнууд	*South Asian countries*	1 633	5 131	342	1 920.1		1 176		8.1
Дэд Сахарын Африкийн орнууд	*Sub-Saharan African countries*	853	24 243	36	1 003.6		1 176		4.8
Өндөр орлоготой орнууд	***High income countries***	**1 127**	**35 774**	**33**	**43 682.7**		**38 745**		**3.1**

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2011: Хүснэгт 1.1
Source: World development indicators, 2011: Table 1.1

Тэмдэглэл:

a. Регрессийн аргаар тооцсон. Бусад үзүүлэлтийн хувьд Олон улсын өртгийн зэрэгцүүлэлтийн 2005 оны хөтөлбөрийн суурь тооцоог тархааж тооцсон.
b. Өмнөх жилүүдийн тоо мэдээлэлд үндэслэн дундаас бага орлоготой орнуудын нэгдсэн тооцоонд оруулсан.
c. Францын Гаяна, Гваделоп, Мартин, Ренеоны тоо ороогүй.
d. Абхаз, Осетын тоо ороогүй.
e. Өмнөх жилүүдийн тоо мэдээлэлд үндэслэн бага орлоготой орнуудын нэгдсэн тооцоонд оруулсан.
f. Бага орлоготой орноор тооцсон.
g. Транснистрагийн тоо ороогүй.
h. Хуучнаар Испаны Сахарыг оруулсан.
i. Өндөр орлоготой орноор тооцсон.
j. Урьдчилсан байдлаар тооцсон.
k. Зөвхөн эх газрын Танзани улсын тооцоонд хамаарна.
l. Дундаас бага орлоготой орноор тооцсон.
m. Дэлхийн Банкнаас тооцож гаргав. ҮСХ-ны мэдээгээр Монгол Улсын суурин хүн ам 2011оны байдлаар 2.7 сая байна.
s.Энгийн нийлбэр
w. Жигнэсэн дундаж

Notes:

a. Based on regression; others are extrapolated from 2005 International Comparison Program benchmark estimates
b. Included in the aggregates for lower middle-income economies based on earlier data.
c. Excludes the French overseas departments of French Guiana, Guadeloupe, Martinique, and Reunion
d. Excludes Abkhazia and South Ossetia.
e. Included in the aggregates for low-income economies based on earlier data.
f. Estimated to be low income ($995 or less).
g. Excludes Transnistria.
h. Includes Former Spanish Sahara.
i. Estimated to be high income ($12,196 or more).
j. Provisional estimate.
k. Covers mainland Tanzania only.
l. Estimated to be lower middle income ($996-3,945).
m. Figure estimated by World Bank. According to data by the NSO, the resident population of Mongolia estimates to 2.7 million as of 2011.
s. Simple totals
w. Weighted averages

29.2 ДЭЛХИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ ДАХЬ ОРОЛЦОО, ДНБ-д эзлэх хувиар

INTEGRATION WITH THE GLOBAL ECONOMY, % of GDP

Бүс	*Regions*	Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт, ДНБ харьцаа хувиар *Trade in goods % of GDP*			Хувийн хөрөнгийн нийт урсгал *Gross private capital flows*		Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт *Foreign direct investment*		
							Цэвэр гадагшаа урсгал *Net outflows*	Цэвэр дотогшоо урсгал *Net inflows*	Цэвэр гадагшаа урсгал *Net outflows*
		1990	2005	2009	1990	2005	1990	2010	2009
ДЭЛХИЙ	*WORLD*	32.3w	47.3w	42.8w	10.3w	32.4w	1.2w	2.3s	2.1w
Өндөр орлоготой орнууд:	*High income*	32.3	43.9	42.0	11.0	37.2	1.4	2.1	2.8
Үүнээс:	*Of which:*								
АНУ	*United States*	15.8	21.2	18.8	5.6	14.4	0.6	1.6	1.9
Япон	*Japan*	17.3	24.5	22.3	5.4	15.9	1.7	0.0	1.5
ХБНГУ	*Germany*	45.5	62.4	62.0	10.2	30.7	1.4	1.4	1.8
Бага, дунд орлоготой орнууд:	*Low & middle income*	32.5	59.2	44.8	5.9	13.1	0.1	2.6	0.9
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	*East Asia & Pacific*	47.1	74.6	51.5	5.0	11.4	0.2	3.1	1.0
Үүнээс:	*Of which:*								
Монгол	***Mongolia***	**75.7**	**117.1**	**96.0**	**26.0**	**26.1**	**0.0**	**23.5**	**1.3**
БНХАУ	*China*	32.5	63.6	44.3	2.5	10.9	0.2	3.1	0.9
БНАСАУ	*Korea, D.R.*	..	..	..	..	..	..	..	..
Вьетнам	*Vietnam*	79.7	129.9	141.0	..	8.3	..	7.5	0.8
Индонез	*Indonesia*	41.5	54.2	39.1	4.1	7.2	0.0	1.9 3.8	0.5
Лаос	*Lao PDR*	30.5	43.6	37.0	3.7	..	0.0	3.9	0.0
Малайз	*Malaysia*	133.4	196.1	145.7	10.3	24.1	0.0	3.0	4.2
Тайланд	*Thailand*	65.7	129.3	108.5	13.5	12.6	0.2	1.9	1.6
Өмнөд Азийн орнууд:	*South Asia*	16.5	31.2	31.0	1.4	5.4	0.0	1.3	0.9
Үүнээс:	*Of which:*								
Афганистан	*Afghanistan*	..	51.4	31.3	..	..	..	0.4	..
Бангладеш	*Bangladesh*	17.6	38.5	41.3	0.9	2.9	0.0	0.9	0.0
Пакистан	*Pakistan*	32.6	37.3	30.5	4.2	4.3	0.0	1.1	0.0
Энэтхэг	*India*	13.1	28.5	29.9	0.8	5.9	0.0	1.4	1.1
Европ, Төв Ази:	*Europe & Central Asia*	49.7	68.6	48.3	5.3	20.3	0.0	2.8	2.0
Үүнээс:	*Of which:*								
ОХУ	*Russian Federation*	..	48.3	40.2	..	19.6	..	2.9	3.6
Польш	*Poland*	43.9	62.7	65.4	11.0	13.6	0.0	1.9	1.2
Турк	*Turkey*	23.4	52.4	39.5	4.3	14.8	0.0	1.2	0.3
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	*Latin America & Caribean countries*	23.2	44.2	33.6	7.9	9.8	0.1	2.4	0.3
Үүнээс:	*Of which:*								
Аргентин	*Argentina*	11.6	37.5	30.7	8.2	9.1	0.0	1.9	0.2
Бразил	*Brazil*	11.7	24.6	18.0	1.9	5.9	0.1	2.3	-0.6
Мексик	*Mexico*	32.1	58.0	53.9	9.2	7.7	0.0	1.9	0.9
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	*Middle East & N. African countries*	43.5	57.6	53.5	5.0	..	0.0	2.7	..
Үүнээс:	*Of which:*								
Египет	*Egypt, Arab Rep.*	36.8	34.1	36.1	6.8	16.4	0.0	2.9	0.3
Иран	*Iran, Islamic Rep.*	34.2	48.5	38.8	2.7	..	0.0	..	..
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	58.6	77.7	76.6	8.8	31.6	0.0	5.0	0.6
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	*Sub-Saharan African countries*	41.9	57.8	52.7	5.1	14.2	0.0	2.3	0.2
Үүнээс:	*Of which:*								
Нигери	*Nigeria*	67.5	60.2	52.9	5.9	25.4	0.0	3.1	0.1
ӨАБНУ	*South Africa*	37.4	47.7	47.6	2.4	10.6	0.0	0.3	0.5

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2012 Хүснэгт 6.10
Source: World development indicators, 2012, Table 6.10

29.3 ХӨГЖЛИЙН ТУСЛАЛЦААНЫ ХОРООНЫ ГИШҮҮН ОРНУУДААС 2010 ОНД ХУВААРИЛСАН ЦЭВЭР ТУСЛАМЖ, бүсээр

DISTRIBUTION OF NET AID BY DEVELOPMENT ASSISTANCE COMMITTEE MEMBERS, 2010, by regions

сая ам.доллар *USD millions*

Бүс	*Regions*	Бүгд *Total*	АНУ *USA*	Япон *Japan*	Франц *France*	ХБНГУ *Germany*	Их Британи *United Kingdom*
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**103 174.7s**	**26 586.4s**	**7 331.1s**	**7 786.7s**	**8 035.5s**	**8 016.8s**
Бага орлоготой орнууд	***Low income countries***	**29 779.4**	**8 672.4**	**2 186.9**	**1 313.1**	**1 708.5**	**2 544.1**
Дунд орлоготой орнууд	***Middle income countries***	**41 152.0**	**10 211.0**	**3 460.9**	**4 952.3**	**3 372.7**	**2 351.5**
Бага, дунд орлоготой орнууд	***Low & middle income countries***	**102 918.5**	**26 581.7**	**7 326.1**	**7 778.5**	**8 011.3**	**8 014.4**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд	*East Asia & Pacific countries*	7 875.1	1 032.2	973.2	1 221.0	565.1	281.2
Европ, Төв Ази	*Europe & Central Asia*	5 556.1	979.9	780.3	173.7	664.7	72.5
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд	*Latin America & Caribbean countries*	9 201.1	2 720.6	- 311.4	664.2	912.0	179.2
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд	*Middle East & North African countries*	8 009.6	3 006.8	335.8	859.7	622.9	229.7
Өмнөд Азийн орнууд	*South Asian countries*	12 867.1	4 383.0	2 277.8	115.4	1 127.7	1 510.9
Дэд Сахарын Африкийн орнууд	*Sub-Saharan African countries*	32 263.2	7 637.2	1 694.5	3 526.9	1 736.0	3 003.3

(Хүснэгт 29.3-ын үргэлжлэл *Table 29.3 continuation*)

Бүс	*Regions*	*Нидерланд Netherlands*	*Канад Canada*	*Испани Spain*	*Норвеги Norway*	*ЕХ-ны байгууллагууд EU institutions*	*Бусад Other*
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**4 644.2s**	**3 919.6s**	**3 998.9s**	**3 560.9s**	**12 428.0s**	**16 866.6s**
Бага орлоготой орнууд	***Low income countries***	**1 117.1**	**1 583.6**	**763.8**	**848.0**	**4 003.4**	**5 038.5**
Дунд орлоготой орнууд	***Middle income countries***	**724.8**	**844.5**	**1 637.4**	**1 103.9**	**6 373.5**	**6 119.4**
Бага, дунд орлоготой орнууд	***Low & middle income countries***	**4 643.7**	**3 918.5**	**3 978.6**	**3 557.5**	**12 301.2**	**16 807.2**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд	*East Asia & Pacific countries*	73.1	116.2	88.4	151.5	530.7	2 842.4
Европ, Төв Ази	*Europe & Central Asia*	41.4	37.0	97.7	120.8	1 754.1	834.1
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд	*Latin America & Caribbean countries*	223.2	807.1	1 369.9	434.2	1 268.2	933.9
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд	*Middle East & North African countries*	80.1	123.5	462.6	150.0	1 441.4	697.3
Өмнөд Азийн орнууд	*South Asian countries*	200.0	498.1	108.8	324.5	850.7	1 470.1
Дэд Сахарын Африкийн орнууд	*Sub-Saharan African countries*	1 313.7	1 512.0	912.0	945.2	4 788.9	5 193.7

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2012: Хүснэгт 6.13
Source: World development indicators, 2012: Table 6.13

29.4 ХӨГЖЛИЙН АЛБАН ЁСНЫ ТУСЛАЛЦААНААС ХАМААРАЛТАЙ БАЙДАЛ, бүс нутгийн зарим улс орноор

OFFICIAL DEVELOPMENT AID DEPENDENCY, by some selected countries of the regions

Бүс	*Regions*	Хөгжлийн албан ёсны цэвэр тусламж *Net official development assistance*		Нэг хүнд ногдох тусламж *Aid per capita*		Тусламжаас хамааралтай байдлын харьцаа *Aid dependency ratios*					
		сая ам. доллар *USD millions*		доллар *USD*		ҮНО-д эзлэх хувь *Aid as % of GNI*		Импортод эзлэх хувь *Aid as % of imports*		Засгийн газрын зардалд эзлэх хувь *Aid as % of central government expenditure*	
		2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**49 527s**	**126 968s**	**8w**	**19w**	**0.2w**	**0.2w**	**0.5w**	**0.6w**	**..**	**..**
Бага, дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**49 234**	**126 593**	**10**	**22**	**0.9**	**0.7**	**2.8**	**2.1**	**..**	**..**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**8 563**	**10 165**	**5**	**5**	**0.5**	**0.1**	**1.4**	**0.4**	**..**	**..**
Монгол	***Mongolia***	**217**	**371**	**91**	**137**	**20.0**	**5.4**	**27.4**	**6.7**	**85.2**	**18.4**
БНХАУ	*China*	1 712	1 129	1	1	0.1	0.0	0.6	0.0	..	..
БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	73	65	3	3	..	..	..	..	..	..
Вьетнам	*Vietnam*	1 681	3 732	22	43	5.5	2.9	9.3	3.2	..	..
Индонез	*Indonesia*	1 651	1 047	8	4	1.1	0.2	2.5	0.8	..	1.4
Лаос	*Lao PDR*	281	419	52	69	16.9	6.0	44.0	16.9	..	52.8
Малайз	*Malaysia*	45	143	2	5	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	0
Тайланд	*Thailand*	697	- 78	11	- 1	0.6	0.0	0.9	0.0	..	0.0
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**4 114**	**14 591**	**3**	**9**	**0.7**	**0.7**	**3.5**	**2.7**	**..**	**..**
Афганистан	*Afghanistan*	136	6 374	6	185	..	42.0	..	..	..	80.2
Бангладеш	*Bangladesh*	1 172	1 226	8	8	2.4	1.3	11.7	4.6	..	..
Пакистан	*Pakistan*	700	2 769	5	16	1.0	1.6	4.8	6.9	5.7	9.7
Энэтхэг	*India*	1 373	2 500	1	2	0.3	0.2	1.7	0.6	1.9	1.1
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**4 462**	**8 087**	**11**	**20**	**0.6**	**0.2**	**1.8**	**0.7**	**..**	**..**
ОХУ	*Russian Federation*	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Польш	*Poland*	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Турк	*Turkey*	327	1 362	5	19	0.1	0.1	0.5	0.5	..	0.6
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	**Latin America & Caribbean countries:**	**4 847**	**9 036**	**9**	**16**	**0.2**	**0.2**	**0.9**	**0.9**	**..**	**..**
Аргентин	*Argentina*	52	127	1	3	0.0	0.0	0.1	0.2	..	..
Бразил	*Brazil*	231	337	1	2	0.0	0.0	0.2	0.2	0.2	..
Мексик	*Mexico*	- 58	184	- 1	2	0.0	0.0	0.0	0.1	-0.1	..
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**4 472**	**13 383**	**16**	**41**	**1.0**	**0.9**	**3.3**	**3.1**	**..**	**..**
Египет	*Egypt*	1 327	999	19	13	1.3	0.3	5.6	0.9	..	0.9
Иран	*Iran*	130	92	1	1	0.1	..	0.7	..	0.2	..
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	22	..	1	..	0.0	..	0.0	..	..	..
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**13 067**	**44 582**	**19**	**54**	**4.0**	**4.3**	**10.9**	**9.9**	**..**	**..**
Нигери	*Nigeria*	174	1 657	1	11	0.4	1.2	1.1	2.2	..	..
ӨАБНУ	*South Africa*	486	1 075	11	22	0.4	0.3	1.3	0.9	1.3	..

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2012: Хүснэгт 6.12
Source: World development indicators, 2012: Table 6.12

29.5 ДНБ-ИЙ САЛБАРЫН БҮТЭЦ, бүс нутгийн зарим орнуудаар

STRUCTURE OF OUTPUT, by some selected countries of the regions

ДНБ-д эзлэх хувь *% of GDP*

Бүс	*Regions*	Хөдөө аж ахуй *Agriculture*		Аж үйлдвэр *Industry*		Боловсруулах аж үйлдвэр *Manufacturing*		Үйлчилгээ *Services*	
		2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**4w**	**3w**	**29w**	**25w**	**19w**	**16w**	**68w**	**72w**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income countries:***	**2**	**1**	**28**	**24**	**19**	**15**	**71**	**75**
АНУ	*USA*	1	1	23	20	16	13	75	79
Япон	*Japan*	2	1	32	27	22	18	66	72
ХБНГУ	*Germany*	1	1	30	28	23	21	68	71
Бага, дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**12**	**10**	**35**	**35**	**21**	**20**	**53**	**54**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**15**	**11**	**44**	**45**	**31**	**29**	**41**	**43**
Монгол	***Mongolia***	**31**	**16**	**25**	**38**	**8**	**7**	**44**	**46**
БНХАУ	*China*	15	10	46	47	32	30	39	43
БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	..	..	..	.	..	..	..	..
Вьетнам	*Vietnam*	25	21	37	41	19	20	39	38
Индонез	*Indonesia*	16	15	46	47	28	25	38	38
Лаос	*Lao PDR*	53	33	23	30	17	8	25	37
Малайз	*Malaysia*	9	11	48	44	31	26	43	45
Тайланд	*Thailand*	9	12	42	45	34	36	49	43
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**24**	**19**	**26**	**26**	**15**	**15**	**50**	**54**
Афганистан	*Afghanistan*	45	30	20	22	15	13	35	48
Бангладеш	*Bangladesh*	26	19	25	28	15	18	49	53
Пакистан	*Pakistan*	26	21	23	25	15	17	51	53
Энэтхэг	*India*	23	19	26	26	16	14	50	55
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**11**	**7**	**35**	**32**	**18**	**17**	**55**	**61**
ОХУ	*Russian Federation*	6	4	38	37	17	16	56	59
Польш	*Poland*	5	4	32	32	19	18	63	65
Турк	*Turkey*	11	10	31	27	23	18	57	64
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	***Latin America & Caribbean countries:***	**6**	**6**	**30**	**31**	**18**	**17**	**65**	**63**
Аргентин	*Argentina*	5	10	28	31	18	21	67	59
Бразил	*Brazil*	6	6	28	27	17	16	67	67
Мексик	*Mexico*	4	4	28	34	20	18	68	62
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**13**	**..**	**43**	**..**	**13**	**..**	**44**	**..**
Египет	*Egypt*	17	14	33	38	19	16	50	48
Иран	*Iran*	14	..	37	..	13	..	50	..
Саудын Араб	*Saudi Arabia a*	5	3	54	62	10	10	41	35
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**16**	**13**	**29**	**30**	**15**	**13**	**54**	**57**
Нигери	*Nigeria*	49	..	31	..	3	..	21	..
ӨАБНУ	*South Africa*	3	3	32	31	19	15	65	66

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2012: Хүснэгт 4.2

Source: World development indicators, 2012: Table 4.2

29.6 ДНБ-ИЙ ЭЦСИЙН АШИГЛАЛТЫН БҮТЭЦ, бүс нутгийн зарим орнуудаар

STRUCTURE OF FINAL DEMAND, by some selected countries of the regions

Дүнд эзлэх хувь %

Бүс	*Regions*	Өрхийн эцсийн хэрэглээ *Household final consumption expenditure*		Засгийн газрын эцсийн хэрэглээ *General government final consumption expenditure*		Үндсэн хөрөнгийн нийт хуримтлал *Gross capital formation*		Бараа, үйлчилгээний экспорт *Exports of goods and services*		Бараа, үйлчилгээний импорт *Imports of goods and services*		Дотоодын нийт хуримтлал *Gross domestic savings*	
		2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**61w**	**62w**	**16w**	**19w**	**22w**	**20w**	**25w**	**28w**	**25w**	**28w**	**22w**	**19w**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income countries:***	**61**	**63**	**17**	**19**	**22**	**18**	**24**	**28**	**25**	**28**	**22**	**17**
АНУ	*USA*	69	71	14	17	21	15	11	13	15	16	18	11
Япон	*Japan*	56	59	17	20	25	20	11	15	10	14	28	24
ХБНГУ	*Germany*	58	57	19	20	22	17	33	47	33	41	20	23
Бага, дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**61**	**56**	**14**	**14**	**24**	**29**	**27**	**28**	**25**	**28**	**25**	**30**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**50**	**42**	**14**	**13**	**31**	**41**	**35**	**37**	**31**	**33**	**34**	**46**
Монгол	***Mongolia***	**70**	**53**	**15**	**14**	**29**	**41**	**54**	**55**	**68**	**62**	**23**	**27**
БНХАУ	*China*	47	35	16	13	35	48	23	30	21	26	37	53
БНАСАУ	*Korea, Dem.Rep.*	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Вьетнам	*Vietnam*	66	65	6	7	30	39	55	78	57	88	31	32
Индонез	*Indonesia*	61	57	7	9	22	32	41	25	30	23	25	32
Лаос	*Lao PDR*	93	69	7	9	14	26	30	36	44	41	2	20
Малайз	*Malaysia*	44	48	10	13	27	21	120	97	101	79	36	33
Тайланд	*Thailand*	57	54	11	13	23	26	67	71	58	64	30	31
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**67**	**62**	**11**	**11**	**23**	**32**	**14**	**20**	**16**	**25**	**25**	**33**
Афганистан	*Afghanistan*	112	111	8	11	12	16	31	15	62	54	..	..
Бангладеш	*Bangladesh*	78	77	5	5	23	24	14	18	19	25	27	38
Пакистан	*Pakistan*	75	82	9	8	17	15	13	14	15	19	20	22
Энэтхэг	*India*	64	57	13	12	24	35	13	22	14	25	25	34
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**60**	**60**	**14**	**17**	**20**	**23**	**37**	**31**	**31**	**31**	**26**	**22**
ОХУ	*Russian Federation*	46	49	15	19	19	23	44	30	24	22	36	28
Польш	*Poland*	64	61	17	19	25	21	27	42	34	43	19	17
Турк	*Turkey*	71	71	12	14	21	20	20	21	23	27	18	14
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	***Latin America & Caribbean countries:***	**66**	**63**	**15**	**15**	**20**	**22**	**20**	**22**	**21**	**22**	**17**	**21**
Аргентин	*Argentina*	71	60	14	15	16	22	11	22	12	18	13	22
Бразил	*Brazil*	64	61	19	21	18	19	10	11	12	12	14	17
Мексик	*Mexico*	67	65	11	12	24	25	31	30	33	32	20	24
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**60**	**..**	**15**	**..**	**24**	**..**	**27**	**..**	**25**	**..**	**..**	**..**
Египет	*Egypt*	76	75	11	11	20	19	16	21	23	26	18	18
Иран	*Iran*	48	..	14	..	33	..	23	..	17	..	39	..
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	37	34	26	23	19	22	44	57	25	35	29	33
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**69**	**64**	**16**	**17**	**17**	**24**	**32**	**30**	**31**	**32**	**16**	**17**
Нигери	*Nigeria*	..	..	..	..	..	..	54	39	32	27	..	..
ӨАБНУ	*South Africa*	63	57	18	20	16	25	28	26	25	27	16	16

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2012: Хүснэгт 4.8
Source: World development indicators, 2012: Table 4.8

29.7 ГАДААД ХУДАЛДАА, бүс нутгийн зарим орнуудаар

INTERNATIONAL TRADE, selected countries of the regions

сая ам.доллар *USD millions*

Бүс	*Regions*	Экспорт *Exports*				Импорт *Imports*			
		Бараа *Goods*		Үйлчилгээ *Services*		Бараа *Goods*		Үйлчилгээ *Services*	
		2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**6 456 422 t**	**15 211 311 t**	**1 530 963 t**	**3 806 462 t**	**6 659 168 t**	**15 264 186 t**	**1 485 017 t**	**3 472 677 t**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income countries:***	**5 082 101**	**10 278 808**	**1 305 653**	**3 018 606**	**5 370 223**	**10 519 458**	**1 211 620**	**2 536 783**
АНУ	*USA*	781 918	1 278 263	275 881	522 510	1 259 300	1 969 184	203 169	367 016
Япон	*Japan*	479 249	769 839	68 303	138 875	379 511	694 052	115 686	155 800
ХБНГУ	*Germany*	551 810	1 268 874	79 659	233 338	497 197	1 066 839	135 812	262 245
Бага, дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**1 374 348**	**4 928 568**	**229 067**	**792 143**	**1 289 014**	**4 747 794**	**273 647**	**935 741**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**544 009**	**2 281 768**	**70 928**	**280 031**	**475 589**	**2 046 331**	**94 144**	**323 841**
Монгол	***Mongolia***	**536**	**2 899**	**74**	**483**	**615**	**3 278**	**158**	**760**
БНХАУ	*China*	249 203	1 577 824	30 146	170 249	225 094	1 395 099	35 858	192 174
БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	708	3 010	..	..	1 686	4 420	..	..
Вьетнам	*Vietnam*	14 483	72 192	2 702	7 460	15 638	84 801	3 252	9 921
Индонез	*Indonesia*	65 403	157 818	5 061	16 211	43 595	131 737	15 381	25 601
Лаос	*Lao PDR*	330	1 600	134	489	535	1 800	13	258
Малайз	*Malaysia*	98 229	198 801	13 812	32 760	81 963	164 733	16 603	32 216
Тайланд	*Thailand*	69 057	195 319	13 785	34 058	61 924	182 400	15 329	44 592
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**64 379**	**271 099**	**19 358**	**131 836**	**81 760**	**419 140**	**24 653**	**132 213**
Афганистан	*Afghanistan*	137	430	..	..	1 176	4 400	..	..
Бангладеш	*Bangladesh*	6 389	19 191	283	1 209	8 883	27 819	1 523	4 128
Пакистан	*Pakistan*	9 028	21 410	1 284	2 949	10 864	39 044	2 109	6 481
Энэтхэг	*India*	42 379	219 959	16 031	123 277	51 523	327 230	18 898	116 140
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**201 167**	**830 383**	**44 988**	**144 429**	**182 530**	**786 004**	**39 655**	**160 613**
ОХУ	*Russian Federation*	105 565	400 132	9 565	44 605	44 659	248 738	16 230	72 278
Польш	*Poland*	31 747	155 752	10 395	32 700	49 029	173 648	8 862	29 473
Турк	*Turkey*	27 775	113 981	19 267	32 247	54 503	185 542	7 624	18 343
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	***Latin America & Caribian countries:***	**356 697**	**862 436**	**51 355**	**109 176**	**375 652**	**872 376**	**67 954**	**155 546**
Аргентин	*Argentina*	26 341	68 133	4 775	12 931	25 154	56 503	8 960	13 769
Бразил	*Brazil*	55 086	201 915	8 961	30 294	59 053	191 491	15 573	59 746
Мексик	*Mexico*	166 367	298 305	13 291	14 935	179 464	310 618	16 242	21 818
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**114 670**	**352 565**	**..**	**..**	**92 037**	**329 532**	**23 663**	**70 149**
Египет	*Egypt*	5 276	26 438	9 687	23 618	14 578	52 923	7 161	12 991
Иран	*Iran*	28 739	100 524	1 357	..	13 898	65 021	1 577	..
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	77 583	249 700	4 779	10 346	30 238	97 077	10 927	50 996
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**93 392**	**332 645**	**15 245**	**40 508**	**81 357**	**302 642**	**25 073**	**97 316**
Нигери	*Nigeria*	20 975	82 000	1 833	2 613	8 721	44 235	3 144	20 163
ӨАБНУ	*South Africa*	29 983	81 821	4 888	13 617	29 695	94 040	5 657	18 023

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2012 : Хүснэгт 4.4, 4.5, 4.6, 4.7

Source: World development indicators, 2012 : Table 4.4, 4.5, 4.6, 4.7

29.8 МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН ХЭРЭГЖИЛТ , бүс нутгийн зарим улс орнуудаар

IMPLEMENTATION OF MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS, by some selected countries of the regions

	Зорилтууд *Goals*	Нэн ядуурал, өлсгөлөнг арилгах *Eradicate extreme poverty and hunger*				Бага боловсролыг нийтэд эзэмшүүлэх *Achieve universal primary education*	
	Үзүүлэлтүүд *Indicators*	Нийт хүн амд өдрийн 1.25 ам.доллараас бага хэрэглээтэй хүн амын эзлэх хувь, *Proportion of population below USD 1.25 (PPP) a day, %*		Орлого/хэрэглээ-ний тэнцүү 5 бүлгийн хамгийн ядуу хэсэгт хамаарах хүн амын эзлэх хувь *Share of poorest quintile in national consumption or income*	5 хүртэлх насны хоол тэжээлийн дутагдалтай хүүхдийн хувь, % *Percentage of underweight children aged below 5 years old, %*	Бага сургууль төгсөлтийн хувь *Primary school completion rate %*	
		Он *Years*	Эзлэх хувь *percentage*	2000-11[a,b]	2005-2010[a]	1991	2010
ДЭЛХИЙ	**WORLD**			**..**	**..**	**79w**	**88w**
Өндөр орлоготой орнууд:	**High income countries:**	**..**	**..**	**..**	**..**	**..**	**97**
АНУ	USA	..	..	5.4	..	..	104
Япон	Japan	..	..	..	..	102	102
ХБНГУ	Germany	..	..	8.5	1.1	100	100
Бага, дунд орлоготой орнууд:	**Low & middle income countries:**	**..**	**..**	**..**	**17.9**	**78**	**87**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	**East Asia & Pacific countries:**	**..**	**..**	**..**	**5.8**	**101**	**97**
Монгол	**Mongolia**	**..**	**..**	**7.1**	**5.3**	**..**	**108**
БНХАУ	China	2008h	13.1	5.0	3.4	107	..
БНАСАУ	Korea,Dem.Rep.	..	..	..	18.8	..	..
Вьетнам	Vietnam	2008	16.9	7.4	20.2	..	..
Индонез	Indonesia	2010h	18.1	8.3	17.5	93	105
Лаос	Laos PDR	2008	33.9	7.6	31.6	41	79
Малайз	Malaysia	2009e	<2	4.5	12.9	91	..
Тайланд	Thailand	2009j	<2	6.7	7.0	..	..
Өмнөд Азийн орнууд:	**South Asian countries:**	**..**	**..**	**..**	**32.9**	**62**	**86**
Афганистан	Of which: Afghanistan	..	..	9.4	..	28	..
Бангладеш	Bangladesh	2010	43.3	8.9	41.3	41	65
Пакистан	Pakistan	2008	21.0	9.6	..	..	67
Энэтхэг	India	2010h	32.7	8.6	43.5	64	96
Европ, Төв Ази:	**Europe & Central Asia**	**..**	**..**	**..**	**1.9**	**92**	**95**
ОХУ	Russian Federation	2009	<2	6.5	..	92	98
Польш	Poland	2009	<2	7.7	..	96	95
Турк	Turkey	2008	<2	5.7	..	90	99
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	**Latin America & Caribian countries:**	**..**	**..**	**..**	**3.0**	**84**	**102**
Аргентин	Argentina	2010d,e	<2	4.4d	2.3	100	106
Бразил	Brazil	2009f	6.1	2.9	2.2	93	..
Мексик	Mexico	2008	<2	4.4	3.4	88	104
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	**Middle East & North African countries:**	**..**	**..**	**..**	**7.9**	**..**	**88**
Египет	Egypt	2008	<2	9.2	6.8	..	98
Иран	ran	2005	<2	6.4	..	88	104
Саудын Араб	Saudi Arabia	..	..	..	5.3	..	93
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	**Sub-Saharan African countries:**	**..**	**..**	**..**	**22.0**	**51**	**67**
Нигери	Nigeria	2010	68.0	4.4	26.7	..	74
ӨАБНУ	South Africa	2009	13.8	2.7	8.7	76	..

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2012: Хүснэгт 1.2, 2.8

Source: World development indicators, 2012: Table 1.2, 2.8

(Хүснэгт 29.8-ын үргэлжлэл *Table 29.8 continuation*)

	Зорилтууд *Goals*	Хүйсийн тэгш байдлыг хангах *Promote gender equality*	Хүүхдийн эндэгдлийг багасгах *Reduce child mortality*	Эхийн эрүүл мэндийг сайжруулах *Improve maternal health*		ДОХ, бусад өвчинтэй тэмцэх *Combat HIV/AIDS and other diseases*	
	Үзүүлэлтүүд *Indicators*	Бага, дунд сургууль элсэгчдийн хүйсийн харьцаа, хувиар /эм/эр/ *Ratio of female to male enrollments in primary and secondary school, %*	5 хүртэлх насны 1 000 хүүхдэд ногдох нас баралт *Under five mortality rate per 1000*	Амьд хүүхэд төрүүлсэн 100 000 эхэд ногдох эхийн эндэгдэл *Maternal mortality ratio per 100 000 live births*	Нийт төрсөн эхэд эмчийн хяналтанд байж төрөгсдийн эзлэх хувь *Births attended by skilled health staff % of total*	ХДХВ-ийн халдвар авсан 15-49 насны хүн амын эзлэх хувь *HIV prevalence % of population ages 15-49*	100 000 хүнд ногдох сурьеэ өвчтэй хүний тоо *Incidence of tuberculosis per 100 000 people*
		2010[c]	2010	2008	2005-2010[a]	2009	2010
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**96w**	**58 w**	**260 w**	**66w**	**0.8w**	**128w**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income countries:***	**100**	**6.0**	**15.0**	**..**	**0.3**	**14**
АНУ	*USA*	100	8.0	24.0	..	0.6	4.0
Япон	*Japan*	100	3.0	6.0	..	<0.1	21
ХБНГУ	*Germany*	96	4.0	7.0	100	0.1	5.0
Бага, дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**96**	**63**	**290**	**65**	**0.9**	**150**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**103**	**24**	**89**	**91**	**0.2**	**123**
Монгол	***Mongolia***	**103**	**32**	**65**	**100**	**<0.1**	**224**
БНХАУ	*China*	103	18	38	99	0.1c	78
БНАСАУ	*Korea, Dem.Rep.*	..	..	33	250	100	..	345
Вьетнам	*Vietnam*	102	23	56	88	0.4	199
Индонез	*Indonesia*	101	35	240	82	0.2	189
Лаос	*Lao PDR*	87	54	580	37	0.2	90
Малайз	*Malaysia*	..	6	31	99	0.5	82
Тайланд	*Thailand*	103	13	48	99	1.3	137
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**92**	**67**	**290**	**48**	**0.3**	**192**
Афганистан	*Afghanistan*	64	149	1400	24	..	189
Бангладеш	*Bangladesh*	107	48	340	27	<0.1	225
Пакистан	*Pakistan*	80	87	260	39	0.1	231
Энэтхэг	*India*	92	63	230	53	0.3	185
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**97**	**23**	**34**	**98**	**0.6**	**90**
ОХУ	*Russian Federation*	98	12	39	100	1.0	106
Польш	*Poland*	99	6	6	100	0.1	23
Турк	*Turkey*	95	18	23	95	<0.1	28
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	***Latin America & Caribian countries:***	**102**	**23**	**86**	**90**	**0.5**	**43**
Аргентин	*Argentina*	104	14	70	98	0.5	27
Бразил	*Brazil*	102	19	58	97	..	43
Мексик	*Mexico*	102	17	85	95	0.3	16
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**93**	**34**	**88**	**81**	**0.1**	**42**
Египет	*Egypt*	..	22	82	79	<0.1	18
Иран	*Iran*	96	26	30	97	0.2	17
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	97	18	24	97	..	18
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**89**	**121**	**650**	**46**	**5.5**	**271**
Нигери	*Nigeria*	90	143	840	39	3.6	133
ӨАБНУ	*South Africa*	99	57	410	..	17.8	981

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2012: Хүснэгт 1.2-1.3-2.19
Source: World development indicators, 2012: Table 1.2-1.3-2.19

(Хүснэгт 29.8-ын үргэлжлэл *Table 29.8 continuation*)

	Зорилтууд *Goals*	Байгаль орчны тогтвортой байдлыг хангах *Ensure environmental sustainability*				Хөгжлийн бүх нийтийн түншлэлийг хөгжүүлэх *Develop a global partnership for development*		
	Үзүүлэлтүүд *Indicators*	Нэг хүнд ногдох нүүрсхүчлийн хорт хийн хаягдал, метр тонн *Carbon dioxide emission per capita metric ton*	Сайжруулсан усны эх үүсвэрээр хангагдсан хотын хүн амын эзлэх хувь[1] Access to an improved water source % of urban population	Сайжруулсан усны эх үүсвэрээр хангагдсан хөдөөгийн хүн амын эзлэх хувь[2] *Access to an improved water source % of rural population*	Сайжруулсан ариун цэврийн хангамжтай хүн амын эзлэх хувь *Access to improved sanitation facilities population %*	100 хүнд ногдох суурин утас хэрэглэгчид *Fixed-line phone subcribers per 100 people*	100 хүнд ногдох үүрэн утас хэрэглэгчид *Mobilephone subcribers per 100 people*	100 хүнд ногдох компьютерийн тоо *Personal computers per 100 people*
		2008	2010	2010	2010	2010	2010	2010
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**4.8ew**	**81w**	**96w**	**62w**	**17w**	**78w**	**..w**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income countries:***	**11.9**	**98**	**100**	**100**	**44.**	**111**	**..**
АНУ	*USA*	18.0	94	100	100	49	90	..
Япон	*Japan*	9.5	100	100	100	32	95	66.9
ХБНГУ	*Germany*	9.6	100	100	100	56	128	85.4
Бага, дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**3.0**	**80**	**95**	**56**	**12**	**72**	**..**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**4.3**	**84**	**97**	**66**	**19**	**73**	**..**
Монгол	*Mongolia*	4.1	53	100	51	7	91	..
БНХАУ	*China*	5.3	85	98	64	22	64	..
БНАСАУ	*Korea, Dem.Rep.*	3.2	97	99	80	5	2	..
Вьетнам	*Vietnam*	1.5	93	99	76	19	177	..
Индонез	*Indonesia*	1.7	74	92	54	16	92	..
Лаос	*Lao PDR*	0.3	62	77	63	2	65	..
Малайз	*Malaysia*	7.6	99	100	96	16	119	..
Тайланд	*Thailand*	4.2	95	97	96	10	104	30.9
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**1.2**	**88**	**95**	**38**	**3**	**59**	**..**
Афганистан	*Afghanistan*	0.0	42	78	37	0	38	..
Бангладеш	*Bangladesh*	0.3	80	85	56	1	46	..
Пакистан	*Pakistan*	1.0	89	96	48	2	57	..
Энэтхэг	*India*	1.5	90	97	34	3	61	..
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**7.8**	**91**	**99**	**84**	**26**	**124**	**40.9**
ОХУ	*Russian Federation*	12.0	92	99	70	32	168	40.3
Польш	*Poland*	8.3	100	100	90	20	123	65.4
Турк	*Turkey*	4.0	99	100	90	22	85	41.0
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	***Latin America & Caribean countries:***	**2.8**	**81**	**98**	**79**	**18**	**98**	**..**
Аргентин	*Argentina*	4.8	80	98	..	25	142	..
Бразил	*Brazil*	2.1	85	100	79	22	104	44.1
Мексик	*Mexico*	4.3	91	97	85	18	81	40.1
Ойрх Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**3.8**	**81**	**94**	**88**	**16**	**86**	**..**
Египет	*Egypt*	2.7	99	100	95	12	87	21.6
Иран	*Iran*	7.4	92	97	100	36	91	..
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	16.6	..	97	..	15	188	..
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**0.8**	**49**	**83**	**31**	**1**	**45**	**..**
Нигери	*Nigeria*	0.6	43	74	31	1	55	..
ӨАБНУ	*South Africa*	8.9	79	99	79	8	101	..

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2012: Хүснэгт 1.3, 3.5, 5.11, 5.12

Source: World development indicators, 2012: Table 1.3, 3.5.5.11, 5.12

1. Хотын нийт хүн амд харьцуулсан.

1. Percentage of urban population

2. Хөдөөгийн хүн амд харьцуулсан.

2. Percentage of rural population